

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

T.C.

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

TÜRKİYE TÜRKÇESİ AĞIZLARINDA DUYGU FİİLLERİ

ORÇUN ONARAL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

DOÇ. DR. DİDEM AKYILDIZ AY

BURDUR-2025

T.C.
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

TÜRKİYE TÜRKÇESİ AĞIZLARINDA DUYGU FİİLLERİ

ORÇUN ONARAL
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
DOÇ. DR. DİDEM AKYILDIZ AY
Üye: Prof. Dr. Ali CİN
Üye: Doç. Dr. Didem AKYILDIZ AY
Üye: Doç. Dr. Himmet BÜKE

BURDUR-2025

T.C.
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ETİK BEYAN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'ne göre hazırlamış olduğum “Türkiye Türkçesi Ağzlarında Duygu Fiilleri” adlı tezin hazırlanması sürecinde akademik ve etik kuralları ihlal etmediğimi, tezimin özgün olduğunu, başvurduğum kaynakları metin içinde, dipnotlarda ve kaynakçada eksiksiz ve bilimsel kurallara uygun olarak gösterdiğimi taahhüt ederim.

Orçun Onaral

ÖN SÖZ

İnsanlar, kişilerarası deneyimlerini ve buna bağlı ruhsal değişimlerini hem sözel olmayan hem de sözel iletişim biçimleriyle iletirler. Kişilerarası iletişim süreçlerinde gönderici (kaynak) tarafından karşı tarafa (alıcıya) aktarılan mesajlardan birisi duygulardır. Bu bağlamda duygular, jestler, mimikler, ses tonu ve beden duruşu gibi sözel olmayan iletişim biçimleriyle ifade edilebilir. Aynı zamanda ünlemler, deyimler, sıfatlar, zarflar ve özellikle inceleme alanımız olan fiiller gibi sözel yollarla da aktarılabilir.

Bu çalışmada Türkiye Türkçesinin ağızlarında yer alan duyguların fiiller aracılığıyla nasıl ifade edildiğinin tespit edilmesi hedeflenmiş ve Derleme Sözlüğü örnekleminde duygu fiilleri araştırılmıştır. Derleme Sözlüğü'nde yer alan duygu fiilleri, TenHouten'ın duygulara yönelik duygu sınıfı, türü, değerleri ve adlarına ilişkin çalışmalar dikkate alınarak sınıflandırılmıştır. Böylece Anadolu coğrafyasında yaşayan Türklerin duygu çeşitliliğinin ve bunun zengin söz varlığındaki tezahürü olan duygu fiillerinin tespit edilerek sınıflandırılması ve gelecekteki Türkoloji alanında yapılacak benzer çalışmalara yardımcı olması amaçlanmıştır.

Yüksek lisans eğitimim boyunca, ders döneminin ilk gününden itibaren beni bu sürece tecrübeleriyle hazırlayan, serbest çalışma imkanı sağlayan, kendimi akademik olarak geliştirmemi, motivasyonumu yitirmememi sağlayan ve her türlü teşviğiyle beni destekleyen değerli rehberim sayın hocam Didem Akyıldız Ay'a ve lisansüstü eğitimim boyunca desteklerini esirgemeyen, her türlü soruma usanmadan cevaplar veren değerli bölüm hocalarıma teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca bu zorlu süreçte, ben akademi basamaklarını teker teker çıkarken tüm eğitim hayatım boyunca maddi manevi her daim, her zorlukta arkamda duran, hiçbir desteğini esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

(ONARAL, Orçun, Türkiye Türkçesi Ağızlarında Duygu Fiilleri, Yüksek Lisans Tezi, Burdur, 2025)

ÖZET

Bu alışmada, Anadolu insanının duygularını fiil olarak ifade ediş biçimlerinin, bu fiillerin söyleyiş farklılıklarının, kaç adet olduklarının ve türlerinin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Anadolu insanının, özellikle, hangi duygu fiillerini kullandığı ve bunları hangi varyasyonlarla ifade ettiğı sorularına cevap aranmıştır. Tarama ve betimleme desenlerinin bir arada kullanıldığı karma yönteme dayanan bu araştırma Türkiye’de Halk Ağızından Derleme Sözlüğü’nn ekler bölümü de dahil olmak üzere 6 cildiyle sınırlandırılmıştır. Bu sözlük alfabetik bir sırayla duygu fiilleri bağlamında taranmış ve tarama sonucunda elde edilen bulgular TenHouten’ın 2007 ve 2013 tarihli çalışmalarına başvurularak birincil, ikincil, üçüncül duygu sınıflarına; olumlu, olumsuz, karma duygu değerlerine ve son olarak neşe, korku, sevgi vb. duygu türlerine göre tasnif edilmiştir. Yapılan tasniflendirme sonucunda, Türkiye Türkçesi ağızlarında 3179 adet duygu fiili tanıklanmıştır. Bu fiillerin üç farklı duygu sınıfı içerisinde, nicel açıdan çoktan aza doğru, birincil, ikincil, üçüncül duygu sınıfında yer aldığı sonucuna ulaşılırken değer bakımından da olumsuz duygu fiillerinin çoğunlukta olduğu grlmştir. Duygu türü açısından ise üzüntü ifade eden duygu fiillerinin daha fazla olduğu saptanmıştır. Bu alışma, Anadolu insanının tarihsel ve kültürel birikiminin ağız söz varlığına, özellikle de duygu fiillerine, zenginlik olarak yansıdığını ve Türkiye Türkçesi ağızlarının çok katmanlı bir anlam ağına sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Türkiye Türkçesi ağızları, Derleme Sözlüğü, duygu, duygu fiilleri, duygu fiilleri sınıflandırması.*

ABSTRACT

In this study, it is aimed to determine the ways Anatolian people express their emotions as verbs, the differences in the pronunciation of these verbs, how many of them there are and their types. In particular, the study sought to answer the questions of which emotion verbs Anatolian people use and with which variations they express them. This research, which is based on a mixed methodology combining survey and descriptive designs, is limited to the 6 volumes of the Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü, including the appendices. This dictionary was scanned in alphabetical order in terms of emotion verbs and the findings obtained as a result of the scanning were classified according to primary, secondary, tertiary emotion classes; positive, negative, mixed emotion values and finally emotion types such as joy, fear, love etc. by referring to TenHouten's 2007 and 2013 studies. As a result of the classification, 3179 emotion verbs were witnessed in Turkish dialects of Türkiye. It was concluded that these verbs were in three different emotion classes: primary, secondary, tertiary emotion classes, in terms of quantity, from more to less, and negative emotion verbs were in the majority in terms of value. In terms of emotion type, it was determined that emotion verbs expressing sadness were more common. This study shows that the historical and cultural accumulation of Anatolian people is reflected in the vocabulary of the dialect, especially in the verbs of emotion, as richness and that the dialects of Turkish dialects of Türkiye have a multi-layered meaning network.

Keywords: *Turkish dialects, Derleme Sözlüğü, emotion, emotion verbs, classification of emotion verbs.*

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN	i
ÖN SÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR	vii
TABLolar DİZİNİ	ix
GRAFİKLER DİZİNİ	x
GİRİŞ	1

DUYGU KAVRAMI VE DUYGULARIN DİLLE İFADE EDİLMESİ

1.1. Duygu Kavramının Tanımlanması	1
1.2. Duyguların Dil Ve Kültürle İlişkisi	2
1.3. Duyguların Sınıflandırılması	3
1.4. Duygu Fiilleri Ve Mental Fiil İlişkisi	6
1.5. Duygu Fiilleri	8
1.6. Alanyazında Duygu Fiilleriyle İlgili Yapılan Çalışmalar	9
1.6.1. Eski Türkçe Dönemindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar	10
1.6.2. Orta Türkçe Dönemindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar	15
1.6.3. Çağdaş Türk Lehçelerindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar	19
1.6.4. Batı Türkçesi Dönemindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar	27
1.6.4.1. Eski Anadolu Türkçesi Dönemindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar	27
1.6.4.2. Modern Türkiye Türkçesindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar	29
1.6.4.3. Türkiye Türkçesi Ağızlarındaki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar	32
1.6.5. Uluslararası Alanyazında Duygu Fiilleriyle İlgili Yapılan Çalışmalar	33

İKİNCİ BÖLÜM

MALZEME VE YÖNTEM

2.1. Derleme Sözlüğü	42
----------------------------	----

2.2. TenHouten ve Duygu Sınıflandırması	42
---	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İNCELEME VE BULGULAR

3.1. Türkiye Türkçesi Ağızlarında Duygu Fiilleri	58
SONUÇ	236
KAYNAKÇA	240
ÖZGEÇMİŞ	247

KISALTMALAR

Ada.	Adana
Af.	Afyon
Ama.	Amasya
Ank.	Ankara
Ant.	Antalya
Ar.	Artvin
Ay.	Aydın
Ba.	Balıkesir
Bt.	Bitlis
Bo.	Bolu
Brd.	Burdur
Brs.	Bursa
Çkl.	Çanakkale
Çkr.	Çankırı
Çr.	Çorum
Dz.	Denizli
Dy.	Diyarbakır
Ed.	Edirne
El.	Elazığ
Ezc.	Erzincan
Es.	Eskişehir
Gaz.	Gaziantep
Gr.	Giresun
Gm.	Gümüşhane
Hat.	Hatay
Isp.	Isparta
İç.	İçel
İst.	İstanbul

İz.	İzmir
Kr.	Kars
Ks.	Kastomonu
Ky.	Kayseri
Krk.	Kırklareli
Krş.	Kırşehir
Kc.	Kocaeli
Kn.	Konya
Kü.	Kütahya
Mal.	Malatya
Mn.	Manisa
Mr.	Maraş
Mğ.	Muğla
Nğ.	Niğde
Or.	Ordu
Sm.	Samsun
Sv.	Sivas
Sn.	Sinop
Tk.	Tekirdağ
To.	Tokat
Tr.	Trabzon
Uş.	Uşak
Vn.	Van
Yz.	Yozgat
Zn.	Zonguldak

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Yaylagül'ün Duygu Fiilleri Tasnifi	10
Tablo 2. Yıldız'ın Duygu Fiilleri Tasnifi.....	12
Tablo 3. İlder'in Duygu Fiilleri Tasnifi.....	14
Tablo 4. Acar'ın Duygu Fiilleri Tasnifi.....	15
Tablo 5. Sandalyeci'nin Duygu Fiilleri Tasnifi	18
Tablo 6. Kalkan Öztürk'ün Duygu Fiilleri Tasnifi	18
Tablo 7. Şahin'in Duygu Fiilleri Tasnifi	20
Tablo 8. Kalkan'ın Duygu Fiilleri Tasnifi.....	21
Tablo 9. Bilgin Aksoy'un Duygu Fiilleri Tasnifi	23
Tablo 10. Doğan'ın Duygu Fiilleri Tasnifi.....	24
Tablo 11. Fakirullahoğlu'nun Duygu Fiilleri Tasnifi	26
Tablo 12. Derleme Sözlüğü'nde Duygu Fiilleri	59
Tablo 13. DS'nin I-VI ciltlerindeki duygu sınıfı, türü ve değerlerinin fiil sayılarını gösteren tablo.....	230

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1. Duygu sınıflarını, değerlerini ve türlerini içeren tüm duygu fiillerinin yüzdelik dağılımları.....	229
Grafik 2. Duygu sınıflarının yüzdelik dağılımları.....	229
Grafik 3. Tüm duygu fiilleri içinde birincil olumlu duygu fiilleri oranı.....	233
Grafik 4. Tüm duygu fiilleri içinde birincil olumsuz duygu fiilleri oranı.....	233
Grafik 5. Tüm duygu fiilleri içinde ikincil olumlu duygu fiilleri oranı	234
Grafik 6. Tüm duygu fiilleri içinde ikincil olumsuz duygu fiilleri oranı	234
Grafik 7. Tüm duygu fiilleri içinde ikincil karma duygu fiillerinin oranı	235
Grafik 8. Tüm duygu fiilleri içinde üçüncül karma duygu fiillerinin oranı	235

GİRİŞ

DUYGU KAVRAMI VE DUYGULARIN DİLLE İFADE EDİLMESİ

1.1. Duygu Kavramının Tanımlanması

İnsanlar, içsel deneyimleriyle dünyaya gelir, diğer insanlarla iletişim kurar ve yaşamlarını sürdürürler. Bu içsel deneyimler içerisinde düşünceler, davranışlar ve duygular yer almaktadır. İnsanların düşünce ve davranışları üzerinde etkili olan duyguların alanyazında çok farklı şekillerde tanımlandığı görülmektedir. Bu tanımlamalar, sözlüklere, tanımlayan kişilere ve temel alınan kuramlara göre değişiklikler göstermektedir. Örneğin, Goleman, duyguyu, “bir his ve bu hisse özgü belirli düşünceler, psikolojik ve biyolojik hâller ve bir dizi hareket eğilimi” (Goleman, 2010, s.373) ifadeleriyle açıklar. Ruhbilim Terimleri Sözlüğü’ne göre duygular, “belirli nesne, olay ya da kişilerin, bireyin iç dünyasında uyandırdığı izlenimler” (Enç, 1980, s.66) olarak betimlenmektedir. Psikoloji Sözlüğü’nde duygu madde başı için “özel olarak yaşanan duygusal bir durumun dışavurumu olan gözlenebilir bir davranış yapısı” şeklinde bir tanımlama bulunmaktadır (Budak, 2017, s.223). Tuna ve Kayaoğlu ise, “duyguların davranışların ortaya çıkmasında etkili karmaşık süreçler olduğunu” (Tuna ve Kayaoğlu, 2018, s.21) belirtmektedir. Bu tanımların yanı sıra duyguların aslında harekete geçmeyi sağlayan dürtüler olduğu da söylenmektedir. Örneğin, Kleinginna, P. R. ve Kleinginna, A. M. duygunun bütünsel bir tanımını şu şekilde yapar: Duygular, sinirsel/hormonal sistemlerin aracılık ettiği, nesnel ve özel faktörlerin etkileşiminden oluşan karmaşık bir bütündür. Uyarılmışlık hali, hoşnutluk/hoşnutsuzluk gibi duygulanımsal deneyimlerin ortaya çıkmasına neden olur. Algılama, değerlendirme ve etiketleme gibi bilişsel süreçleri işletir. Fizyolojik süreçleri harekete geçirir. Davranışı yönlendirir (Kleinginna ve Kleinginna, 1981).

Alanyazında, duygu kavramına ek olarak his, duygudurum ve duygulanım gibi farklı kavramlar olduğu ve bunların duygu kavramı ile eş anlamlı gibi kullanıldığı görülmektedir. Ancak aslında bu kavramlar duygular ile ilişkili olsalar da anlamsal açıdan farklılık göstermektedirler. Örneğin his kavramı, duygu kavramı gibi kullanılsa da duygunun bir ögesidir ve kişinin özel yaşantılarını gösterir. Bu kavram temel duygulanım (core affect), duygulanım (affect) ya da duygu durum (mood) kavramlarıyla

da isimlendirilir. Araştırmacılar duygu durum kavramının, daha uzun süreli bir süreç olması ile duygudan farklılaştığını belirtmektedir (Fox, 2008; Russel ve Barret, 1999; aktaran Boğa, 2017, s.2). Bu açıklamalar gösteriyor ki, duyguları ve duygularla ilişkili diğer kavramları her ne kadar basitçe tanımlamak kolay olmasa da duyguların insanların yaşadıkları olay, durum ya da aldıkları bir haber karşısında verdikleri içsel tepkiler olduğu söylenebilir.

Duygu kavramına yönelik farklı tanımlamalar yapılmasının sebepleri içerisinde duygunun hem zaman içerisinde anlamsal açıdan değişikliğe uğraması hem de aynı zaman içerisinde farklı yerlerde farklı ifade ediliş biçimlerinin bulunması yer almaktadır (Kurt, 2021, s. 2823). Bu anlam değişimine örnek olarak temel duygulardan birisi olan üzüntünün geçmiş dönemdeki görünümü verilebilir. Rönesans zamanında üzüntünün çok popüler olduğunu ifade eden Smith (2019, s.277-278), bu dönemin doktor ve filozoflarının üzüntü duygusu ve ağırlık hissi arasındaki ilişkiyle ilgilendiğini belirtmektedir. Kara safra adındaki beden sıvısının çok yükselmesi sebebiyle üzgün kişinin vücudunun da ağırlaştığının, sakarlaştığının, fiziksel olarak olumsuz etkilendiğinin fakat aynı zamanda bu bahsedilen olumsuz etkilerin bireyin kişiliğini de daha dayanıklı, kararlı ve alçakgönüllü hale getirdiğinin düşünüldüğünü ileri sürmektedir. Dolayısıyla Smith (2019), üzüntü duygusunun günümüzdeki gibi yalnızca neşenin kaybolması gibi değerlendirilmediğini aynı zamanda da kişinin daha dirençli ve kararlı olmasına yol açtığını belirtir.

1.2. Duyguların Dil Ve Kültürle İlişkisi

Duygular, bireyin içsel deneyimleri ile ilişkili olduğu kadar, bireyin içinde yetiştiği kültür ve toplumdan da etkilenen bir olgudur. Duygular üzerindeki zihinsel ve fiziksel faktörlerin etkisinin yanı sıra kültürlerin de etkili olduğu düşüncesi 1960-1970’lerde dikkat çekmeye başlamıştır (Smith, 2019, ss.20-22). Birey-toplum-duygu ilişkisini ele alan Durkheim (2005), ilkel toplumların, kabilelerin yaşamlarını, dinini, toplumsal bağlamda incelediği “Dinî Hayatın İlkel Biçimleri” adlı eserinde: “Görevini yapan insan, hemcinslerinin kendisi hakkında sahip oldukları anlayış, saygı ve sevgiyi ifade eden her tür tezahürde, normal olarak farkında olmadığı ancak, az çok onu ayakta tutan bir teselli hissi bulur. Toplumun onun hakkında sahip olduğu duygular, kendisi hakkında sahip olduğu duygulara sebep olur,” demiştir (Durkheim, 2005, s.25).

Toplumsal duygularının bireyle ilişkisini vurgulayan Durkheim, bireyin ve toplumun sahip olduğu duyguları ve bireyle toplum arasındaki ilişkiyi: “Eğer toplum kimi davranış biçimlerini suç sayıp yasaklıyorsa, bunlar toplumun birtakım temel duygularını incittiği içindir ve bu duygular, toplumun kuruluşuna ilişkindir.” (Durkheim, 2013, s.25) der. Yavuzcan ise, kültür ve duygu ilişkisini “Kültürden kültüre duyguları ifade etme şekilleri değişiklik göstermektedir. Bireysel özellikleri ön plana çıkan Batı toplumlarında kişiler duyguları daha rahat yaşayıp ifade edebiliyorken, toplulukçu Doğu toplumlarında bireyler duygularını genel toplumsal kurallar çerçevesinde yaşayabilmektedirler.” (Yavuzcan, 2019, s.51) şeklinde açıklar. Bu bağlamda kültürün duygu ile ilişkisi değerlendirildiğinde, duyguların kültürün etkisiyle şekillendiği gibi aynı zamanda toplumu da şekillendirdiği söylenebilir.

Batılı antropologlar ise duyguların farklı dillerde hangi kelimelerle ifade edildiğiyle ilgilenmiştir. Örneğin haksızlığa uğrama durumu karşısında hissedilen öfke anlamına gelen “song” kelimesi, Pasifik Okyanusu’ndaki Ifaluk adasındakiler için çok saygı duyulan bir duygudur. Görünen o ki eğer bir duygu insanlar için önemliyse, söz konusu duygunun nüanslarını fark etmede ustalaşabiliyorlar. Örneğin Batı Avustralya’daki Pintupi halkı sadece korku duygusunun 15 farklı türünü hissetmekteyken aynı durum bir başka kültür için geçerli olmayabilir. Diğer yandan İngilizce konuşulan kültürlerde önemli görülen duygulara ilişkin kelimeler, diğer dillerde hiç görülmeyebilir. Buna örnek olarak da Machiguenga dilinde “endişe” kelimesine tam olarak karşılık gelen bir ifade olmaması verilebilir (Smith, 2019, ss.20-22)

1.3. Duyguların Sınıflandırılması

Duygulardaki kültürel farklılıklar duyguların sayısı ve sınıflandırılması üzerinde de etkili olmuştur. İnsana ait duyguların sayısının kaç tane olduğu belirlenememiştir çünkü bu duygular uluslararasıdaki kültürel farklılıklara, zamana ve kişiye özgü özelliklere bağlı olarak değişiklik göstermektedir (Hacıoğlu, 2012, s.7). Ancak alanyazında duyguların sayısının tespit edilebilmesi ve hangi duyguların temel duyguları oluşturduğunun belirlenebilmesine yönelik bazı çabalar olduğu görülmektedir. Bazı duyguların özel bir statüde yer aldığını ve bunların genellikle temel, birincil ya da asıl duygular olarak isimlendirildiğini öne süren Ortony ve Turner (1990) pek çok duygu kuramcısının temel duygulara ilişkin önerilerini incelemiştir. Bu çalışmalarda; Mowrer’in

temel duygusal durum olarak yalnızca haz ve acıyı, Watson'ın korku, sevgi ve öfkeden oluşan 3 temel duygudan yalnızca korkuyu dahil ettiğini, Panksepp'in beklenti, korku, öfke ve panik olarak 4 temel duyguyu, Tomkins'in 9, Izard'ın ise 10 temel duygu olduğunu düşündüğünü, Kemper'in korku, öfke, depresyon ve memnuniyeti önerdiğini, Oatley ve Johnson-Laird'in mutluluk, üzüntü, kaygı, öfke ve iğrenmeyi öncelediğini, Frijda'nın kibir, tevazu, kayıtsızlık, öfke, korku vd. ile birlikte toplamda 18 temel duygu tanımladığını fakat başka durumlarda yalnızca 6 temel duygu olduğunu ileri sürdüğünü, bir başka çalışmasında ise yalnızca 2'sini savunduğunu tespit etmiştir (Watson, 1930; Mowrer, 1960; Izard, 1977; Panksepp, 1982; Tomkins, 1984; Frijda, 1986; Oatley ve Johnson-Laird, 1987; Frijda, 1987'dan aktaran Ortony ve Turner, 1990, s.315).

Plutchik ise korku, kızgınlık, neşe, hüznün, yakınlık, nefret, umut ve hayret olmak üzere 8 temel duygu olduğunu ve bu duyguların dışındaki diğer tüm duyguların bu 8 temel duygunun karışımından/birleşiminden oluştuğunu öne sürmüştür (Plutchik, 1980, aktaran Cüceloğlu, 2006 s.263).

Bu çalışmalara bakıldığında, temel duyguların sayısının 2 ila 18 tane arasında olabileceğine dair farklı görüşler bulunmaktadır. Ayrıca araştırmacıların hangi duyguların birincil olduğu yani tüm duyguların altında yatan asıl duyguların hangileri olduğu, dahası birincil duyguların mevcut olup olmadığına dair de bir fikir birliğine varamadıkları görülmektedir. Bu belirsizliğe rağmen bazı kuramcılar tarafından aşağıda verilen duygu türlerini kapsayan temel duygu kümelerinin var olabileceğine dair fikirler ortaya atılmıştır:

“Öfke: Hiddet, hakaret, içерleme, gazap, tükenme, kızma, sinirlenme, hınç, kin, rahatsızlık, alınganlık, düşmanlık ve belki de en uç noktada, patolojik nefret ve şiddet.

Üzüntü: Acı, keder, neşesizlik, kasvet, melankoli, kendine acıma, yalnızlık, can sıkıntısı, umutsuzluk ve patolojik olduğunda şiddetli depresyon.

Korku: Kaygı, kuruntu, sinirlilik, tasa, hayret, şüphe, uyanıklık, vicdan azabı, huzursuzluk, çekinme, ürkme, dehşet; patolojik olduğunda ise fobi ve panik.

Zevk: Mutluluk, coşku, rahatlama, tatmin, haz, sevinç, eğlenme, gurur, tensel zevk, heyecan, vecd hali, hoşnutluk, kendinden geçme, aşırı zindelik, kapris ve en uç noktada mani.

Sevgi: Kabul görme, dostluk, güven, iyilik, yakın ilgi, sadakat, hayranlık, aşırı tutkunluk, muhabbet.

Şaşkınlık: Şok, hayret, afallama, merak.

İğrenme: Hor görme, aşağılama, küçümseme, tiksınme, nefret etme, hoşlanmama, itici bulma.

Utanç: Suçluluk, mahcubiyet, hayal kırıklığı, pişmanlık, küçük düşme, üzülme, çile ve nedamet". (Goleman, 2010, ss. 373-374)

Sartorius (1999) ise temel duygularla ilgili görüşlerini şu şekilde ifade eder: "Temel duyguların tam olarak ne olduğu tartışmalıdır. Bilim adamlarının büyük bir kısmı aşağıdaki sekiz birincil duygunun temel olduğunda birleşmişlerdir: öfke, keder, korku, sevinç, sevgi, şaşkınlık, tiksinti, utanç. Öte yandan bunların karışım, bileşim, çeşitleme ve nüansları sayılamayacak kadar çoktur" (Sartorius, 1999, aktaran Hacızade, 2012, s.7). Sartorius (1999) ve Goleman'ın (2010) temel duyguların tartışmalı olduğuna dair görüşlerinin benzer olduğu söylenebilir. Ancak Goleman'a (2010) göre, "öfke, üzüntü, korku, zevk, sevgi, utanç ve benzeri başlıca duygu kümelerini duygusal hayatın sonsuz çeşitliliğinin bir kanıtıdır" (Goleman, 2010, ss. 374-375).

"Ekman'a göre yedi temel duygu bulunmaktadır: öfke, mutluluk, üzüntü, şaşkınlık, tiksınme, korku ve aşağılama. Bazı araştırmacılar utanç, merak ve suçluluk duygularının da temel duygular olabileceğini ileri sürmektedirler. Yakın tarihte yapılan bir araştırmada duygularla çalışan bilim insanlarının temel duygulara ilişkin görüşleri alınmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre katılımcıların geneli öfke (%91), korku (%90), tiksınme (%86), üzüntü (%80) ve mutluluk (%76) duygularını temel duygular kategorisinde incelemekte olduğu bulgusuna ulaşılmıştır." (Ekman, 2007; İzard, 1977; Ekman, 2016, aktaran Metin, 2019, s.2036)

Ekman ve Friesen (1971) çalışmalarında, okuryazar kültürlerden izole edilmiş insanlar ile okuryazar insanların belirtilen aynı duyguları anlayıp anlayamayacaklarını ölçtükleri çalışmada 6 temel duygunun her iki toplum tarafından da aynı tepkiler aldığına değinirler. Bu duygular; "mutluluk, üzüntü, kızgınlık, şaşkınlık, iğrenme ve korku" duygularından oluşur. Çalışmada, duyguları şu örneklerle verirler:

"Mutluluk: Arkadaşı gelmişti ve mutluydu.

Üzüntü: Onun annesi/çocuğu ölmüştü ve çok üzgün hissediyordu.

Kızgınlık: O kavga konusunda kızgındı.

Şaşkınlık: O tam şu anda yeni ve beklenmedik bir şeye bakıyordu.

İğrenme: O hoşlanmadığı ya da kötü kokan bir şeye bakıyordu.

Korku: O evinde tek başına oturuyordu ve köyünde kimse yoktu. Evinde balta, bıçak, yay ve ok yoktu. Kapıda vahşi bir domuz duruyordu ve adam/kadın domuza korkuyla bakıyordu.” (Ekman ve Friesen, 1971, s.126)

Bu görüşün aksine en temel ve evrensel duyguların bile yer, zaman gibi çeşitli etkenlere bağlı olarak değiştiğini düşünen Smith (2019) bu temel duyguların oluşum sürecini şu şekilde ifade eder:

Bazı duyguların diğer duygulara kıyasla daha temel ve evrensel olduğu görüşü MÖ 1. yüzyıl kadar eskiye dayansa da bu temel duyguların bile zamana ve mekâna göre değiştiği görülmektedir. Örneğin, Konfüçyüsçü öğretilerde doğuştan geldiği düşünülen “sevinç, kızgınlık, üzüntü, korku, sevgi, hoşlanmama ve hoşlanma” olmak üzere yedi histen söz edilirken, orta çağ filozofu Descartes’in ise “merak, sevgi, nefret, arzu, sevinç ve üzüntü” olmak üzere 6 ilkel tutkudan bahsettiği görülmektedir. Günümüzdeki çalışmalarda ise öne çıkan temel duygular arasında “iğrenme, korku, şaşırma, kızgınlık, mutluluk ve üzüntü” bulunmaktadır (Smith, 2019, ss. 20-22). Özetle çalışmalar gösteriyor ki temel duyguların neler olduğu konusu araştırmacıların evrenine göre değişiklik gösterebilmekte, sayıları artabilmekte ya da azalabilmektedir. Bununla birlikte öfke, korku, tikslenme, üzüntü ve mutluluk duygularının temel duygular olarak ele alınabileceği söylenebilir.

1.4. Duygu Fiilleri Ve Mental Fiil İlişkisi

Bu çalışmanın temel konusunu oluşturan duygu fiilleri, yukarıda bahsedilen duyguların içsel deneyimlerden, dışsal tepkilere dönerek üzül-, sevin-, tiksini- örneklerinde olduğu gibi dilsel ifadelere döküldüğünde mental fiillerin bir alt grubu olarak ele alınmaktadır.

Şahin (2012) çocukların zihinsel süreçleri ile ilgili kelimeler üzerine araştırma yapan bilişsel psikoloji ve psikodilbilim alanındaki araştırmacıların zihinle ilgili hangi kelimelerin mevcut olduğu, çocukların bu kelimeleri hangi amaçla kullandığı ve bu kelimelerin hangi yaş gruplarında ortaya çıktığıyla ilgili çalışmalar yaptıklarını belirtir.

Bu amaçla da özellikle zihin ile ilgili kelimelerin ortaya çıktığı dönem olan çocukluk ile ergenlik dönemi arasına ve mental fiillere odaklandıklarından söz eder. Mental fiil kavramı, “dilbilimcilerden çok ruh bilimcilerin inceleme alanı içinde yer almıştır. Bununla birlikte, çocuk dil kazanımı üzerine yapılan çalışmalardan birçoğu çocukların nesne, olay ve eylemleri gösteren kelimeleri ilk ne zaman öğrenmeye ve kullanmaya başladıklarını incelemeye yönelik” olmuştur (Yaylagül, 2005, s.22).

Mental süreç, girdi basamağı ile başlar, 5 duyu organı aracılığıyla verilerin duyumsanmasına yönelik gerçekleşen eylemlerden oluşan bu basamak dil açısından 5 duyuya (görme, işitme, tat alma, dokunma ve koku alma) yönelik hareketleri kapsayan duyu fiillerini içermektedir. Ardından uyaranların işlenmesinin ve değerlendirilmesinin gerçekleşeceği yani algılamanın başlayacağı ikinci aşamaya geçilir. Burada duyu organları aracılığıyla alınmış olan yeni uyaranlar eski ya da yeni verilerle birlikte işlenir. Bu basamağın sonunda ise *hatırla-*, *bil-* gibi bilişsel fiiller ortaya çıkar. Mental süreç, ikinci basamak olan bilişsel fiiller aşamasında da sona erebilmektedir. Mental sürecin son basamağı ise çıktı basamağıdır. Bu basamakta, ifade ve açıklama fiilleri yer almaktadır. İfade fiillerinin içerisinde ise duygu fiilleri yer alır. Duygu fiillerinin, mental sürecin duygusal çıktısını oluşturan ifadeleri içerdiği söylenebilir. Örnek olarak, *sev-*, *kork-*, *üzül-* vb. verilebilir. Açıklama fiilleri ise dilsel ve görsel açıklama fiilleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Dilsel açıklama fiilleri, meydana gelen mental değişimi bilinçli olarak, görsel açıklama fiilleri ise mental değişimi bilinçdışı olarak aktarmaya işaret eden fiilleri içermektedir. Bu fiiller, mental sürecin sonlandığına işaret etmektedir (Hirik, 2018, s.133).

Mental fiillerle ilgili yapılan tanımlamalar incelendiğinde Croft’un (1993) mental fiillerin psikolojik fiiller olarak da bilindiğini; algılama, idrak ve duygu fiillerini içerdiğini belirttiği görülmektedir (s.55). Semantik fiil sınıflandırmaları içerisinde yer alan ve duygu fiillerini de içeren mental fiiller, zihinsel ya da kognitif fiiller olarak da adlandırılır. Mental fiiller genellikle idrak, algılama, duygu vb. zihinsel aktivitelerle gerçekleşen olayları anlatmak için kullanılan fiilleri ele alır. Bu mental fiiller, iş, oluş ve hareket bildiren fiillerin özellikleri ve gerçek durumlar karşısındaki özdeşlikleri temel alınarak yapılan sınıflandırmalar sonucunda ortaya çıkan bir kavramdır. Yani mental fiil kavramı aslında zihinde gerçekleşen durumları ifade eden özel bir fiil grubuna işaret etmektedir. Psikolojik faktörlerle doğrudan ilişkili olduğu görülen mental fiiller,

çoğunlukla bir uyararı tarafından tetiklenmektedir. Genellikle bu uyarana maruz kalmayan diğeri kişiler tarafından dışardan gözlemlenemese de bu kişiler hafıza ve akıl yürütme gibi bilişsel süreçler aracılığıyla kişinin mental fiilleri hakkında çıkarım yapabilmektedir (Hirik ve Çolak, 2017, s.262). Şahin (2012) ise pek çok zihinsel süreci içeren mental fiillerin “zihin fiili” olarak da adlandırıldığını, bilişsel süreçler sonucunda meydana gelen idrak, algılama ve duygularla ilişkili olduğunu ve hem tetiklenmesinin hem de etkilerinin kişiler arası farklılıklar gösterdiğini ileri sürer (ss. 45-46).

Biber, Johansson, Leech, Conrad ve Finegan (2021) çalışmalarında, semantik açıdan sınıflandırılmış fiil listelerinde yer alan mental fiiller ile ilgili şu bilgileri verirler: Mental fiiller, insanlar tarafından deneyimlenen çok çeşitli faaliyet ve durumları ifade eder. Mental fiillerin özelliklerine bakıldığında her zaman fiziksel eylemi içermedikleri ve irade dışı da ortaya çıkabildikleri görülmektedir. Bu fiillerin özneleri genellikle bir alıcının anlamsal rolünü üstlenir. Mental fiiller bilişsel anlamları (düşünmek, bilmek gibi), çeşitli tutumları veya arzuları (sevmek, istemek gibi) ifade eden duygusal anlamları, algılamayı (görmek, tatmak gibi) ve iletişimdeki alıcı kişiyi (okumak, duymak gibi) içerirler. Hesaplamak, çözmek ve çalışmak gibi birçok mental fiil anlam bakımından nispeten dinamik olan zihinsel etkinlikleri tanımlar. Diğer mental fiiller ise anlam bakımından daha durağandır. Bunlar arasında inanmak, şüphe etmek, bilmek, hatırlamak, anlamak gibi bilişsel durumları tanımlayan fiillerin yanı sıra zevk almak, korkmak, hissetmek, nefret etmek, beğenmek, sevmek, tercih etmek, şüphelenmek, istemek gibi duygusal veya tutumla ilgili durumları tanımlayan birçok fiil yer alır (Biber, Johansson, Leech, Conrad, Finegan 2021, s.361).

1.5. Duygu Fiilleri

Duygu fiilleri, yabancı araştırmacılar tarafından emotion verbs, emotional verbs, psych verbs vd. olarak terimleştirilmiştir. Türk dilbilimcileri ise bu fiilleri, duygu fiilleri, psikolojik fiiller, psikolojik durum fiilleri, duygu ifade eden fiiller, ruhsal durum fiilleri, duygusal tepki fiilleri olarak adlandırmıştır. Bu çalışmada ise duygu fiilleri terimi kullanılmıştır.

Yaylagül’e göre duygu fiilleri, “mental fiillerin bir grubunu teşkil eder. Duygu fiilleri; mental etkinliğin ikinci aşamasını oluştururlar; etkiyi duyularla alma ve bunlara tepki vermeyi anlatırlar” (Yaylagül, 2010, s.101). İlter de Yaylagül’ü destekler

niteliktedir: “Mental fiillerin bir grubu olarak kabul edilen duygu fiilleri algılama ile başlayan zihinsel sürecin ikinci aşamasını oluştururlar. Birinci aşamada algılanan verilerin kişide uyandırdığı etki ve kişinin bu etkiye verdiği psikolojik ve fizyolojik tepkiler duyguları oluşturur. Bu duyguların kelimelerle fiil türündeki ifadesi de duygu fiillerini oluşturur” (İlter, 2019, s.17). Şahin (2012) ise duygu fiilleri “hissel çıktılarının dildeki ifadesidir. Korku, öfke, üzüntü, sevinme, endişe gibi algı, biliş ve dil ekseninde ortaya çıkan duygular zihinsel durumların çıktılarıdır. Duygu durumlarının dilsel çıktıları korkmak, üzülme, sevinme, korkmak, endişelenme gibi duygu fiilleridir,” der (s. 234). Kalkan Öztürk’e (2024) göre, “mental fiillerin alt gruplarından biri olan duygu fiilleri üzülme, sevmek, âşık olmak, kıskanmak gibi bireyin duygusal tepkilerinin fiil olarak aktarılmasıdır” ifade edilebilir (s.143).

Duygu fiillerinin kullanımlarına bakıldığında, Türkiye Türkçesinde *üzül-*, *sev-*, *mutlu ol-*, *hayret et-* gibi kısıtlı kullanımlar yaygınken Türkiye Türkçesi ağızlarında ise daha fazla adlandırmayla oluşturulmuş farklı türde, sınıfta, değerinde duygu ifade eden sözcüklerin zenginliği görülmektedir.

Özetle, mental fiillerin bir alt grubu olan duygu fiillerini, insanların geçmişteki ve şimdiki yaşam deneyimleri ve buna yönelik algılamaları sonucunda ortaya çıkan duyguların, fiiller aracılığıyla dilsel olarak aktarılması olarak tanımlanabilir.

1.6. Alanyazında Duygu Fiilleriyle İlgili Yapılan Çalışmalar

Ülkemizde, 2000’li yıllarda çalışılmaya başlanan ve mental fiillerin bir alt grubunu oluşturan duygu fiillerine yönelik çalışmaların günümüzde birikimli olarak günden güne farklı edebî metinler, sözlükler üzerinde devam ettiği görülmektedir. Bu konudaki çalışmaların, hem mental fiil çalışmalarında bir alt grup olarak duygu fiillerine yönelik hem de başlı başına sadece duygu fiillerine yönelik olarak yapıldığı söylenebilir. Ayrıca Türkçenin Orhun Türkçesi, Eski Uygur Türkçesi ve Karahanlı Türkçesi gibi tarihî lehçelerinde ve Azerbaycan Türkçesi, Kırgız Türkçesi gibi çağdaş lehçelerinde de duygu fiillerinin tespitine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Duygu fiillerinin tespitine yönelik çalışmaların Türk Runik harfli metinlerden başlayarak Türkiye Türkçesini kapsadığı söylenebilir. Bu tarihsel süreç içerisinde alanyazında duygu fiillerinin tespitine yönelik yapılan çalışmalar kronolojik olarak 7 başlık altında aşağıda sıralanmıştır:

1.6.1. Eski Türkçe Dönemindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar

Yaylagül (2005), “Türk Runik harfli metinlerde mental fiiller”, adlı çalışmasında, Türk Runik harfli metinlerden elde ettiği mental fiilleri dört grupta inceler. Bu gruplar, (1) duyu fiilleri (*e*)*ş(i)d-*, *kör*, vd. duygu fiilleri (2) *kork-*, (*a*)*yın-*, *sıgta-* vd., anı ve uslamlama fiilleri (3) *bil-*, *u-*, (*a*)*r-* vd. ve açıklama fiilleri (4) *ay-*, *ti-*, *sözläş-* vd. fiilleridir. Yaylagül, Türk Runik harfli metinlerde sıkça karşılaşılan mental fiillerin bilgi kipliğiyle yakından alakalı olduğunu belirtir. Türk Runik harfli metinlerinden tanıklanan mental fiiller aracılığıyla sözcüklerin ad aktarması, deyim aktarması gibi çeşitli yollarla yeni anlamlar kazanması sebebiyle bu metinlerde yer alan dilin gelişmiş bir dil olduğunu ifade eder. Bunlarla birlikte incelediği fiillerin eski Türk toplumunun yapısı, durumu, düşüncesi, yaşayış tarzları vb. konuları hakkında ipuçları verdiğini ifade eder. Yazarın, çalışmasında yer alan duygu fiillerinin ve tasnifinin tablolaştırılmış şekli şu şekildedir (Yaylagül, 2005, ss.26-35):

Tablo 1. Yaylagül’ün Duygu Fiilleri Tasnifi

1.1. Bütünsel davranış tepki fiilleri:	<i>ürk-</i> “ürkmek”, <i>kork-</i> “korkmak” vd.
1.2. Olumsuz duygu fiilleri:	<i>sıgta-</i> “yas tutmak, ağlamak”, <i>ökün-</i> “pişman olmak” vd.
1.3. Olumlu duygu fiilleri:	<i>ögir-</i> “memnun olmak, çok sevinçli olmak”, <i>t(a)pla-</i> “arzu etmek, uygun bulmak” vd.

Seçkin (2019), “Eski Türkçede mental fiiller” adlı çalışmasını, fiil ve mental fiil kavramını açıklamak üzere ele alır. Çalışmada, Eski Türkçe dönemi metinlerini ele alan Seçkin, mental fiilleri; algı, duygu, idrak ve irade kavramları bağlamında 4 başlıkta sınıflandırmıştır. Çalışma sonucunda Seçkin, taranan metinler üzerinden toplamda 294 farklı mental fiil tespit eder, bu tespit ettiği fiillerin ise yüzdelik olarak %48’i *eñ-*, *buşrul-*, *korğma-* örnekleri gibi duygu fiili, %30’u *bil-*, *artur-*, *inan-* örnekleri gibi idrak fiili, %19’u *arzula-*, *aya-* *ağırla-*, *sabır kıl-* örnekleri gibi irade fiili ve son %3’lük kısmın ise *könül tut-*, *kör-*, *tıñla-* örnekleri gibi algı fiili sonucuna varır. Tespit ettiği fiillerin yüzdelik olarak en fazla kısmını içeren duygu fiillerinin çok olma sebebini ise Eski Türklerin duygu durumlarını ifade etmek için farklı fiiller kullanmış olmasına bağlar. Yapısal olarak ise tespit ettiği mental fiillerin, ikilemeler, isim + yardımcı fiil yapıları, deyimleşmiş anlamca kaynaşmış birleşik yapıları fiiller oluşturduğunu belirtir.

Kılınç (2024), “İrk Bitig’de duygu fiilleri” adlı çalışmasında, 9. yüzyılla tarihlendirilmiş fal kitabı olan İrk Bitig’de yer alan duygu fiillerinin tespit edilmesini konu eder. Mevcut duygu fiillerini İrk Bitig’ten belge tarama yöntemi ile elde etmiş ardından da içerik analizi yöntemi ile topladığı verileri değerlendirmiştir. Kılınç, söz konusu çalışmada duygu fiillerini, olumlu duygular ve olumsuz duygular olmak üzere iki grupta toplamış ve bununla birlikte duygu fiilinin bulunduğu sözcüklerin de duygu değerlerini olumlu ve olumsuz duygu değeri olarak ikiye ayırmıştır. İrk Bitig’de toplamda 17 duygu fiili tespit eden Kılınç, bunların *menğile-*, *tapla-*, *tile-* gibi sözcükler içerenleri toplamda 9 olumlu, *ayın-*, *ürküt-*, *busuşlug bol-* gibi olanların da 8 tanesinin olumsuz duygu fiili olduğunu ifade eder.

Yıldız (2016), “Eski Uygurcada mental fiiller” adlı çalışmasında, Eski Uygurcanın tam ve kapsamlı bir sözlüğü olmaması sebebiyle Eski Uygurca kaynaklardan hazırlanan Eski Uygurca veritabanını oluşturmuştur. Daha sonrasında bu veritabanı üzerinden mental fiilleri tespit etmiş ve sınıflandırmıştır. Yıldız, mental fiilleri, *adkan-*, *çıñar-*, *köñül yügerü kıl-* gibi örnekleri içeren biliş, *alvır-*, *bulgan-*, *moymal-* gibi örnekleri içerenleri psikolojik durum ve *kör-*, *äşitil-*, *tat-* gibi örnekleri içerenleri de algı fiilleri olmak üzere üç ana başlıkta incelemiştir. Biliş fiillerini de kendi içerisinde bellek, dikkat gibi alt başlıklarla, psikolojik durum fiillerini olumlu psikolojik durum, olumsuz psikolojik durum gibi alt başlıklarla algı fiillerini, göz, kulak vd. alt başlıklarla değerlendirmiştir. Çalışmanın sonucunda Yıldız, sırasıyla, 532 biliş, 419 psikolojik durum, 265 tane de algı fiili tespit etmiştir. Tespit edilen fiillerden açın- ‘acınmak, acınılmak’ örneği gibi birden farklı ana sınıfa dahil olabildiğini ifade etmiştir. Bunlarla birlikte Yıldız, Eski Uygurcada yer alan mental fiillerin birbirleri arasında semantik geçişli olduğunu belirtir ve bu geçişliliği fiillerin soyut anlamlı olmasına bağlar. Bu görüşünü de *uk-* fiilinin hem bir algı fiili olarak *işitmek* hem de biliş fiili olarak *anlamak* örneğiyle gösterir/ifade eder/kanıtlar. Yıldız’ın çalışmasında yer alan duygu fiillerinin ve tasnifinin tablolastırılmış haline aşağıda yer verilmiştir (Yıldız, 2016, s.256-328):

Tablo 2. Yıldız'ın Duygu Fiilleri Tasnifi

Anlık Tepki Bildiren Fiiller	
Öfke Fiilleri:	<i>buşrul- "öfkelenmek, kızdırmak", bulgan- "kızmak, hiddetlenmek" vd.</i>
Şaşırma Fiilleri:	<i>buş- "şaşırmak", tañırka- "hayret etmek" vd.</i>
Korku Fiilleri:	<i>ayat- "korkutmak, teftiş etmek", ürk- "korkmak, ürmek" vd.</i>
Heyecan Fiilleri:	<i>ilgüt- "heyecanlandırmak".</i>
Tahrik Fiilleri:	<i>kıkşür- "kışkırtmak, tahrik etmek", yakçirt- "düşünmek, muhakeme etmek".</i>
Utanma Fiilleri:	<i>ayın- "utanmak, alçakgönüllü olmak", äymän- "utanmak".</i>
Panik Fiilleri:	<i>aşunmaklaş- "telaşla hareket etmek, telaşlanmak", kakış- "endişelendirmek, telaşa düşürmek" vd.</i>
Süreç İçinde Gelişen Fiiller	
a. Olumlu Psikolojik Durum Fiilleri	
Sevgi Fiilleri:	<i>amra- "sevmek", kalañur- "sevinç göstermek" vd.</i>
Huzur Fiilleri:	<i>amurt- "sakin olmak", enç kıl- "sakinleştirmek" vd.</i>
Merhamet Fiilleri:	<i>açı- "merhamet etmek, acımak", boşug kıl- "bağışlamak" vd.</i>
Zevk/Keyif Fiilleri:	<i>aşa- " zevk almak", ärtür- "tadını çıkarmak".</i>
Arzu Fiilleri:	<i>ayıt- "rica etmek, istemek", kın- "arzu etmek, istemek" vd.</i>
İyilik Fiilleri:	<i>ädgü bol- "iyi olmak", buyantur- "iyilik ettirmek" vd.</i>
Memnuniyet Fiilleri:	<i>al- "bir ricayı yerine getirmek, birini memnun etmek".</i>
Neşe Fiilleri:	<i>avın- "sevinçli, neşeli olmak", kalañur- "sevinç göstermek, sıçramak" vd.</i>
Cesaret Fiilleri:	<i>alpal- "kahraman olmak, alp olmak", alpırkan- "kahramanca davranmak" vd.</i>
Tatmin Fiilleri:	<i>kan- "kanmak, doymak, tatmin olmak", kantur- "doyurtmak, tatmin ettirmek" vd.</i>
b. Olumsuz Psikolojik Durum Fiilleri	
Nefret Fiilleri:	<i>käklän- "nefret etmek, kinlenmek", yerinü- "iğrenmek" vd.</i>
Üzüntü Fiilleri:	<i>agrı- "üzmek, acı vermek", bälüñlä- "kederlenmek" vd.</i>
Kaygı Fiilleri:	<i>busurkan- "endişelenmek", ençsirä- "huzursuz etmek, endişelenmek", vd.</i>
Acı Fiilleri:	<i>agtarıl- "acı içinde kıvrınmak", sıkıl- "acıtmak, işkence etmek" vd.</i>
Sıkıntı Fiilleri:	<i>burçintur- "eziyet çekirmek, incitmek", buşrul- "kederlenmek" vd.</i>
Rahatsızlık Fiilleri:	<i>bulga- "rahatsız etmek", örlät- "rahatsız etmek" vd.</i>
Tehlike Fiilleri:	<i>adak- "tehlikeye düşmek", korul- "zarar vermek" vd.</i>
Mutsuzluk Fiilleri:	<i>irin-, erinçlä- "mutsuz olmak, bedbaht olmak" vd.</i>
Kıskançlık Fiilleri:	<i>azlantur- "kışkırtmak", küñilä- "kışkırtmak" vd.</i>
Üşengeçlik Fiilleri:	<i>ärin- "yorgun olmak, tembelleşmek, üşenmek, erinmek", ärmägür- "gayretsiz, üşengeç olmak, tembel olmak" vd.</i>
Pişmanlık Fiilleri:	<i>kadın- "pişman olmak, nedamet etmek", kadur- "pişman olmak" vd.</i>
Kötüleşme Fiilleri:	<i>ayg kıl- "kötülük yapmak", mün- "kötülemek" vd.</i>
Umutsuzluk Fiilleri:	<i>busan- "umutsuzluğa düşmek".</i>
Usanç Fiilleri:	<i>er- "usanmak, bıkmak".</i>
Can Sıkıntısı Fiilleri:	<i>ärık- "canı sıkılmak", iy- "sıkılmak, sıkılmak" vd.</i>
Başarısızlık Fiilleri:	
➤ Kaybetme Fiilleri:	<i>ıçgın- "kaybetmek, elden çıkarmak", tarık- "kaybolmak, sıvışmak" vd.</i>
➤ Zorluk Fiilleri:	<i>agır bol- "zahmetli, zor olmak", alpırka- "ağır bulmak, zor bulmak" vd.</i>
➤ Zayıflık Fiilleri:	<i>käv- "zayıflatmak, azaltmak", tor- "zayıflamak" vd.</i>
➤ Azalma Fiilleri:	<i>alkın- "azalmak, mahvolmak, bitmek", ägsük bol- "eksik olmak" vd.</i>
➤ Yorgunluk Fiilleri:	<i>aru-, sız- "yorulmak" vd.</i>
Nötr Psikolojik Durum Fiilleri	
Kibir Fiilleri:	<i>adru- "kendini göstermek, mükemmel olmak", säçil- "kendini göstermek" vd.</i>
Kararsızlık Fiilleri:	<i>kabşa- "tereddüt etmek".</i>

Seçil Hirik (2018), “Rol kuramı ile fiillerin anlambilimsel kategorilerinin ilişkisi: İyi ve Kötü Prens Öyküsü örneği”, adlı çalışmasında, İyi ve Kötü Prens öyküsünü inceleme metni olarak seçer ve metin üzerinde rol kuramından hareket ederek yüklemcil fiilleri anlambilimsel kategorilere göre sınıflandırır. Yazar, duygu barındıran fiilleri, yüklem ögesinde ifade edilen hareketin, konuşurun yahut hakkında konuşulanan duygu durumlarını gösterdiği fiiller olarak tanımlamaktadır. Çalışmada, rol dağılımında farklılık olmasının sebebini metinde yer alan duygu fiillerinin çeşitli olmasına bağlar. Bununla birlikte İyi ve Kötü Prens öyküsünde yer alan duygu fiillerini süreç içeren, son sınır vurgulayan ve anlık duygu fiilleri olmak üzere üç başlığa ayırır. Duygu fiillerinin bu kategorilere ayrılmasında ise eyleyen, etkilenen ve konu unsurlarının etkili olduğunu savunmaktadır.

Yıldız (2020), Eski Uygurcada mental fiiller arası geçişler üzerine notlar, adlı çalışmasında, Eski Uygurca metinlerin taranarak fişlenmesi yoluyla elde ettiği verilerle mental fiillerin alt sınıflarının kendi içinde ve birbirleri aralarında oluşan geçişleri semantik, leksik bağlamda inceler. Bu inceleme sonucunda yazar, Eski Uygurcada mental fiillerin birbirlerine bağlı ana ve alt gruplarda semantik geçişler yapabilen fiiller olduğunu tespit eder.

Bozkurt (2024), “Maytrısimit’te duygu fiilleri” adlı çalışmasında, Uygurların siyaset, kültür, vb. özellikler bağlamında önemli bir yere sahip olan dram özelliği taşıyan Maytrısimit adlı eserde mental fiillerin bir grubu olan duygu fiillerini tespit etmeyi amaçlar. Bu çalışmada, duygu fiillerini sınıflandırmak için İlter’in (2019) birincil (temel) kızgınlık, üzüntü, korku vd. içeren duygu fiilleri ve ikincil duygu utanç, affetme, arzu, kaygı vd. içeren duygu fiilleri olarak ikiye ayırdığı duygu fiilleri sınıflandırmasını kullanır. İnceleme sonucunda yazar, *bulgan-*, *örlet-*, *ıgla-*, *kork-*, *sevintür-*, *amra-* gibi örneklerle 38 tane birincil duygu fiili, *ağırla-*, *boşu-*, *azlan-*, *kıvrkan-*, *amırtgur-*, *arta-* gibi örneklerle 29 tane ikincil ve ayrıca *turgur-* fiili olmak üzere toplamda 69 duygu fiili tespit eder. Duygu fiillerinin yanında Maytrısimit’te duygu fiilleriyle kurulan ikileme yapılarını da inceleyen yazar, *aya- ağırla- (hürmet göstermek)*, *ögir- sevin-* (sevinmek), vd. olmak üzere 26 tane de duygu fiilleriyle kurulan ikileme tespit etmiştir.

İlter (2019), “Karahanlı Türkçesinde duygu fiilleri” adlı çalışmasında, İslamiyet’e yenice geçmeye başlayan Türklerin eserlerinde ortaya çıkan duygu fiillerini bulmayı

amaçlar. Bu amaçla Divanü Lugati't Türk, Kutadgu Bilig, Atabetü'l Hakâyık ve TİEM73 kayıtlı Satırrası Kuran Tercümeleri adlı eserlerde fiillerin anlamsal olarak duygu değeri taşıyıp taşıyamalarına göre inceleme ve tarama yapar. İlter, söz konusu eserlerde duygu fiillerinin anlam özelliklerini ve kısaca etimolojik bilgilerini sunar. İlgili duygu fiillerinde görülen metaforlarla da tespit edilen duygu fiillerinin anlam özelliklerini açıklar. Yazar, birincil (temel) duygu fiilleri; kızgınlık, öfke, üzüntü, pişmanlık, korku, zevk, mutluluk, sevinç, sevgi, şaşkınlık, tikslenme-beğenmeme ve ikincil duygu fiilleri; utanç, affetme, merhamet etme, acıma, arzu, istek, kaygı, kıskançlık, haset, huzur, sakinlik, rahatlama, sıkılma-yorulma-tükenme bu ana ve alt başlıklarla özgün bir tasnif oluşturmuştur. Bu tasnifle İlter, duygu fiillerini *bulğa-*, *açı-*, *kork-*, vd. örnekleriyle birincil (temel) duygu fiilleri ve *utan-* /*uvtan-*, *kağulan-*, *ar-*, vd. gibi örneklerle de ikincil duygu fiilleri olarak ayırır ve bunlarla birlikte yazar, birincil duygu fiilleri ile ilgili metaforlar ve ikincil duygu fiilleri ile ilgili metaforlar başlıklarında da duygu fiilleriyle ilgili metaforları da incelemiştir. Duygu fiilleri sınıflamasının sonucunda, en fazla üye içeren grubun arzu/istek ifade eden duygu fiilleri olduğunu en az üyeyi ise kıskançlık ifade eden, tikslenme, beğenmeme ifade eden duygu fiilleri olduğunu ifade eder. Yazar, Karahanlı Türkçesi Döneminde tespit ettiği duygu fiillerinin araştırmacıların hemfikir olduğu 8 temel duyguyu yansıttığını ifade etmiş ve taranan eserlerdeki duygu fiillerinde *ferahlamak için açılmasıdır, üzme parçalamaktır, sevmek ısınmaktır* örnekleri gibi toplamda 78 metafor tespit etmiştir. Araştırmacının, çalışmasında tespit ettiği ve tasnifini yaptığı duygu fiillerinin tablolaştırılmış hâli şu şekildedir (İlter, 2019, ss. 36-270):

Tablo 3. İlter'in Duygu Fiilleri Tasnifi

A. Birincil (Temel) Duygu Fiilleri	
1. Kızgınlık, Öfke İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>buş-</i> “öfkelenmek, hiddetlenmek”, <i>kız-</i> “kızmak, öfkelenmek” vd.
2. Üzüntü, Pişmanlık İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>açıt-</i> “incitmek, üzme” <i>ığla-</i> “ağlamak” vd.
3. Korku İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>ayın-</i> “korkmak”, <i>korkun-</i> “kendi kendine korkmak” vd.
4. Zevk, Mutluluk, Sevinç İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>açıl-</i> “ferahlamak, içi açılmak”, <i>kızart-</i> “mutlu etmek, sevindirmek” vd.
5. Sevgi İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>aşuk-</i> “özmek, çok istemek”, <i>könül bir-</i> “gönül vermek, sevmek” vd.
6. Şaşkınlık İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>eñ-</i> “şaşırmak, hayret etmek”, <i>tañırka-</i> “hayret etmek” vd.
7. Tikslenme, Beğenmeme İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>yirgür-</i> “nefret ettirmek”, <i>yir-</i> “tiksinmek, yermek, eleştirmek, beğenmemek” vd.
B. İkincil Duygu Fiilleri	
1. Utanç İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>ır bol-</i> “utanmak”, <i>uyal-</i> “utanmak, çekinmek” vd.
2. Affetme, Merhamet Etme, Acıma İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>bağışla-</i> “bağışlamak, affetmek”, <i>keçür-</i> “affetmek” vd.
3. Arzu, İstek İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>ārzu kıl-</i> “arzu etmek, istemek”, <i>kol-</i> “istemek, dilemek” vd.
4. Kaygı İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>bulğamağ kıl-</i> “can sıkmak, kaygılandırmak”, <i>kağulan-</i> “kaygılanmak, endişelenmek” vd.
5. Kıskançlık, Haset İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>tapsula-</i> “haset etmek”, <i>künile-</i> “haset etmek, çekememek” vd.
6. Huzur, Sakinlik, Rahatlama İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>amul bol-</i> “sakin olmak”, <i>iñ bol-</i> “rahat, huzurlu olmak” vd.
7. Sıkılma, Yorulma, Tükenme İfade Eden Duygu Fiilleri:	<i>alk-</i> “tükenmek, mahvolmak”, <i>ir-</i> “usanmak, bıkmak” vd.

Çelik (2022), “Dîvânu Lugâti’t-Türk’te geçen temel duygu fiillerinin Derleme Sözlüğü’ndeki durumu üzerine bir değerlendirme” adlı çalışmasında, İlter’in (2019) temel duygu fiilleri sınıflandırmasını esas alarak Divânu Lugâti’t Türk’te yer alan 73 duygu fiilini tespit etmiştir. Tespit ettiği duygu fiillerini, Clauson ve Eski Uyğur Türkçesi sözlüğünde eğer mevcutsa anlamlarını vermiştir. Divânu Lugâti’t Türk’ten tespit edilip tanıklanan duygu fiillerini Derleme Sözlüğü’nde duygu anlamı barındırıp barındırmadığını yani anlam değişmesi olup olmadığını ortaya koymaya çalışmıştır.

1.6.2. Orta Türkçe Dönemindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar

Darabadi (2018), “Nehcü’l Feradis’te mental fiiller”, adlı çalışmasında, Nehcü’l Feradis’te yer alan mental fiilleri inceler. Çalışmada, mental fiilleri idrak (anlama ifade eden, bilme ifade eden, vd.), duygu (olumlu duygu, olumsuz duygu vd.), duyu (görme duyu, işitme duyu, vd.) fiilleri olmak üzere 3 ana başlıkta toplar. Çalışmanın sonucuna göre, en fazla kullanılan ve en fazla çeşidi olan fiilin idrak fiili olduğunu belirtir.

Acar (2019), “Codex Cumanicus’ta bulunan mental fiillerin günümüz Anadolu ağızlarındaki kullanımları üzerine”, adlı çalışmasında, Codex Cumanicus’ta yer alan mental fiilleri idrak (anlama ifade eden, düşünme ifade eden, vd.), duygu (mutlu olmayı ifade eden, kuşku ve şüphe ifade eden, vd.), algılama (görsel algılama, işitsel algılama, vd.) olmak üzere toplam 3 grupta inceler. Bu inceleme sonucunda 90 mental fiil elde eden yazar, incelemiş olduğu bu kelimeleri Derleme Sözlüğünde taramaya tabi tutar ve örtüşen fiilleri ölçünlü dilde hâlen kullanılan ve tasnif dışı bırakılanlar, hâlen aynı anlamda kullanılanlar, farklı bir fiil olarak kullanılanlar olacak şekilde tekrar 3 grupta ele alır. Acar, tüm bu tasnifler sonucunda Codex Cumanicus’ta yer alan toplam 90 mental fiilin Anadolu ağızlarına ulaşan sayısını 37 olarak belirler. Acar’ın Codex Cumanicus’ta bulunan duygu fiillerinin tasnifini gösteren veriler şu şekilde tablolastırılmıştır (Acar, 2019, ss. 1279-1281):

Tablo 4. Acar’ın Duygu Fiilleri Tasnifi

1. Mutlu olmayı ifade eden fiiller:	<i>biyen-</i> “sevinmek”, <i>söyün-</i> “sevinmek” vd
2. Kuşku ve şüphe ifade eden fiiller:	<i>saarga tüş-</i> “kuşkulanmak, kuşkuya düşmek”.
3. Sevgi ifade eden fiiller:	<i>könen-</i> “hoşlanmak”, <i>söv-</i> “sevmek” vd.
4. Öfkelenme ifade eden fiiller:	<i>kutur-</i> “hiddetlenmek, öfkelenmek, kudurmak”, <i>öpkele-</i> “öfkelenmek”.
5. Kaygı, endişe, telaş ifade eden fiiller:	<i>ërik-</i> “acele etmek, telaşlanmak”, <i>kaygır-</i> “üzülmek, kaygılanmak” vd.
6. Korku ifade eden fiiller:	<i>ëlgen-</i> “korkmak, ürkmek”, <i>yaçan-</i> “korkmak” vd.
7. Şaşırma ifade eden fiiller:	<i>tanla-</i> “hayret etmek, şaşırma”.
8. Üzüntü ifade eden fiiller:	<i>kaygır-</i> “üzülmek”, <i>sohran-</i> “üzülmek, yas tutmak”.
9. Utanma, çekinme ifade eden fiiller:	<i>ëmen-</i> , <i>imen-</i> “utanmak, mahcup olmak”
10. Pişmanlık ifade eden fiiller:	<i>açırğan-</i> , <i>bol-</i> “pişman olmak” vd.

Güler (2020), “Tarihî Kıpçak Türkçesiyle yazılmış didaktik metinlerde mental fiiller: Duygu fiilleri”, adlı bildirisinde, Baytarâtü’l-Vâzih, Kitâb Fî-İlmin’n-Nüşşâb, Kitâbü’l-Hayl, Kitâb-ı Mukaddime-i Ebu’l-Leysi’s-Semerkindî, İrşâdü’l-Mülük-Vesselâtin, Münyetü’l Ğuzât, Kitâbu Fî’l- Fıkh Bi-Lisâni’t-türkî adlı Tarihî Kıpçak Türkçesiyle yazılmış bu didaktik eserleri mental fiiller açısından tarar ve duygu fiillerini tespit eder. Tespit ettiği duygu fiillerini Yaylagül’ün (2010) yaptığı anlamsal sınıflandırması bağlamında *iẖtirâz kıl-*, *qorq-* vd. örneklerle bütünsel davranış tepki fiilleri, *aşug-*, *izde-*, vd. örneklerle olumlu duygu fiilleri, *cefâ kıl-*, *sesken-* vd. örneklerle de olumsuz duygu fiilleri olarak sınıflandırır. Sınıflandırma sonucunda, Türkçe didaktik olarak yazılan bu metinlerde bilişsel fiillerin yanı sıra duygu fiillerine de yer verilmesiyle Türkçenin yetkin bir dil olduğuna dikkat çeker.

Çelik (2021), “Risale-i Kudsiyye’de mental fiiller ve dizin” adlı çalışmasında, Eski Anadolu Türkçesinden Osmanlı Türkçesi dönemine geçiş eseri olan Risale-i Kudsiyye’yi öncelikle çeviriyazıya aktarmıştır. Çeviriyazıya aktarılan bu metnin içerisindeki mental fiilleri tespit ve tasnif etmiştir. Mental fiilleri girdi (duyu) basamağı, işlem (bilişsel/idrak), çıktı (ifade) fiilleri olarak gruplamıştır. Bu grupların da alt basamaklarında örneğin, *bağ-*, *gör-*, *diğle-* gibi çeşitleri türleri içeren duyu fiillerini, *‘ağla uy-*, *ara-*, *belür-* örnekleri gibi bilişsel/idrak fiillerini, *arzula-*, *cân şığ-* örnekleriyle duygu ve aynı basamağını *âşikâre kıl-*, *beyân it-/ kıl-/ ol-* örnekleriyle açıklama fiillerini tespit eder. Bu fiillerin istatistiki bilgilerine bakan Çelik, 86 duyu fiili ve duyu fiilleri içerisinde en çok kullanılan duyu görme duyusu, 410 bilişsel, 106 duygu ifade eden ve 520 tane de açıklama fiili tespit etmiştir.

Beyitoğlu (2021), “Ali’nin Kıssa-i Yûsuf’unda mental fiiller”, adlı çalışmasında, Kıssa-i Yûsuf adlı eserde mental fiilleri inceler. İnceleme sonucunda mental fiilleri, duyu *işit-*, *kör-*, *sür-*, vd., düşünce *alda-*, *bil-*, *inan-* vd., duygu ve psikolojik durum *‘ayıpla-*, *begen-*, *bayıt-* vd. iletişim fiilleri (andlaş-, ayt-, sor-, vd.) olmak üzere 4 başlıkta sınıflandırır. Sınıflandırma sonucunda Beyitoğlu, toplamda 160 mental fiil tespit eder, bu fiillerin 18 tanesi duyu, 29 tanesi düşünce, 80 tanesi duygu ve psikolojik durum, 33 tanesini de iletişim fiili olarak değerlendirir. Bulunan mental fiillerin ağırlıklı duygu ve

psikolojik durum fiilleri olduğunu belirten Beyitoğlu bu durumu Kıssa-i Yusuf metninin içeriğiyle ilgili olmasına bağlar.

Erarslan ve Güner (2021), “Babürnâme’deki mental fiillerin yapı ve içerik bakımından sınıflandırılması”, adlı çalışmalarında, Babür’ün Babürnâme adlı eserindeki mental fiilleri, Hüseyin Yıldız’ın *Eski Uygurcada Mental Fiiller* ve Kuban Seçkin’in *Eski Türkçe Metinlerinden Örneklerle Mental Fiil Teorisi* adlı çalışmalarını esas alarak sınıflandırır. Çalışma sonucunda, 227 mental fiil tespit edilir. Bu fiilleri, algı (göz, kulak, dokunma vd.), biliş (anlama, araştırma, başarı vd.), duygu fiilleri (anlık tepki bildiren, süreç içinde gelişen duygu fiilleri vd.) şeklinde 3 başlıkta incelerler. Babürnâmede 7 tanesi anlık tepki bildiren (korkma ve öfke) 65 tanesi süreç içinde gelişen duygu fiilleri (olumlu, olumsuz, nötr duygu fiilleri vd.) olmak üzere toplamda 72 tane duygu fiili tespit ederler.

Sandalyeci (2023), “Çağatay Türkçesinde mental fiiller: Ali Şîr Nevâyî örneği” adlı çalışmasında, Çağatay Türkçesi döneminde yer alan Nevâyî’nin on dokuz eserini her edebî türü içerecek şekilde ele alır ve mental fiiller açısından inceler. Sandalyeci, çalışmasında, mental fiilleri girdi basamağı, işlem basamağı, çıktı basamağı olarak tasnifler. Bu üç basamağı da kendi içerisinde zihinsel süreçlere göre alt sınıflara ayırır. Alt sınıflarına göre girdi basamağı fiillerinde görme, işitme gibi *körüp, bakma, bakıp kal-* örnekleri gibi duyu fiillerini, işlem basamağında hatırlama, bilme vb. gibi içeren *ğaflet ëyle-, ihmâl ëyle-, istimâ‘ ët-* örnekleri gibi biliş fiillerini, çıktı basamağında, şaşırma, heyecan, sevgi vb. içeren *hayrân ëyle-, hoş ëyle-, ‘âr ëyle-* örnekleri gibi duygu fiillerini tasnifler. Çalışma sonucunda Sandalyeci, Ali Şîr Nevâyî’nin on dokuz eseri bağlamında, Çağatay Türkçesinde mental süreçleri ifade eden fiillerde çeşitlilik olduğunu ifade eder. Sandalyeci’nin tespit ettiği mental fiiller içerisinde en fazla fiilin çıktı basamağında yer alan duygu fiillerinde olduğunu bundan sonra da sırasıyla biliş, açıklama ve duyu fiilleri olduğunu ifade eder.

Sandalyeci’nin (2023) çalışmasında duygu fiilleri ve sınıflandırması şu şekilde tablolastırımıştır (ss. 254-397):

Tablo 5. Sandalyeci’nin Duygu Fiilleri Tasnifi

1. Şaşırma Fiilleri: <i>‘acab kal-</i> “şaşırmak”, <i>‘acab tüş-</i> “şaşırmak” vd.
2. Zevk ve Keyif Fiilleri
2.1. Zevk/ Keyif Fiilleri: <i>şafâ kél-</i> “zevk almak” vd.
2.2. Heyecan Fiilleri <i>köplige sal-</i> “içine ilham etmek” vd.
2.3. Memnuniyet Fiilleri: <i>handân eyle-</i> “sevindirmek” vd.
2.4. Huzur Fiilleri: <i>fâriğ bol-</i> “müsterih olmak” vd.
2.5. Kibir Fiilleri: <i>fahır eyle-</i> “övünmek” vd.
3. Sevgi Fiilleri
3.1. Sevgi Fiilleri: <i>meyl körgüz-</i> “sevmek” vd.
3.2. Saygı Fiilleri: <i>hurmet kıl-</i> “saygı göstermek” vd.
4. Arzu ve İstek Fiilleri
4.1. Arzu ve İstek Fiilleri: <i>ârzû ét-</i> “arzu etmek, istemek” vd.
4.2. İlgi Fiilleri: <i>iltifât kıl-</i> “ilgi göstermek” vd.
4.3. Dua ve Beddua Fiilleri: <i>du ‘â kıl-</i> “dua etmek” vd.
5. Cesaret Fiilleri: <i>cür ‘et körgüz-</i> “cesaretli davranmak, cesaret etmek” vd.
6. Utanma ve Çekinme Fiilleri: <i>‘âr eyle-</i> “utanmak” vd.
7. Nefret ve Öfke Fiilleri: <i>açığlan-</i> “öfkelenmek” vd.
8. Usanma Fiilleri: <i>günâ tap-</i> “bıkmak” vd.
9. Üzüntü Fiilleri
9.1. Üzüntü Fiilleri: <i>âzâr eyle-</i> “incitmek” vd.
9.2. Merhamet ve Affetme Fiilleri: <i>‘afv ét-</i> “affetmek” vd.
9.3. Pişmanlık Fiilleri: <i>nâdim bol-</i> “pişman olmak” vd.
9.4. Acı ve Sıkıntı Fiilleri: <i>aldarat-</i> “ızdırıp vermek” vd.
9.5. Kötüleşme Fiilleri: <i>ber-bâd ol-</i> “perişan olmak” vd.
9.6. Mutsuzluk Fiilleri: <i>nâ-şâd eyle-</i> “mutсуuz etmek” vd.
9.7. Can Sıkıntısı Fiilleri: <i>tarık-</i> “daralmak, sıkılmak” vd.
10. Korku Fiilleri
10.1. Korku Fiilleri: <i>hirâsân kıl-</i> “korkmak” vd.
10.2. Kaygı Fiilleri: <i>bışkar-</i> “kaygılanmak” vd.
11. Tehlike Fiilleri: <i>eşer kıl-</i> “çok fazla kötülük yapmak” vd.
12. Memnuniyetsizlik Fiilleri: <i>bêgenme-</i> “beğenmemek” vd.
13. Şüphelenme Fiilleri: <i>şüphe kıl-</i> “şüphelenmek”

Kalkan Öztürk, “Harezmi-Kıpçak Türkçesindeki duygu fiilleri” adlı çalışmasında, dönemin karakteristik özelliklerini taşıyan Kışaşı’l-Enbiyâ, Nehcü’l-Ferâdis, Hüsrev ü Şirin, Muhabbetnâme, Gülistan Tercümesi ve Codex Cumanicus eserlerini ele alarak bir tarama yapmıştır. Bahsedilen eserler içerisinde duygu fiillerini tespit etmiştir. Tespit ettiği duygu fiillerini semantik yönden inceleyen Öztürk Kalkan’ın, tespit ettiği duygu fiilleri ve tasnifi aşağıdaki şekilde tablolştırılmıştır (Kalkan Öztürk, 2024, ss. 183-605):

Tablo 6. Kalkan Öztürk’ün Duygu Fiilleri Tasnifi

A. Olumlu Duygu Fiilleri	
A.1. Aşk ve Sevgi Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>‘âşık bol-</i> “âşık olmak”, <i>‘ışka kél-</i> “aşka gelmek” vd.
A.2. Saygı ve Hürmet Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>artuğ tut-</i> “değerli, kıymetli tutmak”, <i>‘izzetle-</i> “izzet etmek, yüceltmek” vd.
A.3. Haz, Mululuk ve Hoşnutluk Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>ağsent kıl-</i> “takdir etmek, beğenmek”, <i>dilşâd bol-</i> “neşeli olmak, neşelenmek” vd.
A.4. Huzur ve Rahatlama Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>amrul-</i> “rahatlamak, sakinleşmek”, <i>tınlan-</i> “dinlenmek, rahat etmek” vd.
A.5. Affetme ve Merhamet Etme Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>boşat-</i> “bağışlamak, affetmek”, <i>yarlıkat-</i> “affettirmek, bağışlatmak” vd.
A.6. Arzu, Umut ve İstek Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>ârzû tile-</i> “arzu etmek, istemek, dilemek”, <i>kâm bol-</i> “arzu ve istekte bulunmak” vd.
A.7. Cesaret ve Yiğitlik Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>arslanlık ét-</i> “arslanlık yapmak”, <i>yüreklen-</i> “cesaretlenmek” vd.

A.8. Sabır ve Başa Çıkma Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>çıda</i> - “dayanmak, tahammül etmek”, <i>şabur bol</i> - “sabırlı, tahammüllü olmak” vd.
A.9. Tevazu ve Alçakgönüllülük Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>alçaklık kıl</i> - “alçakgönüllülük göstermek, tevazuda bulunmak”, <i>könülleri kiçig bol</i> - “alçakgönüllü olmak” vd.
A.10. Güven ve İtimat Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>inan</i> - “inanmak”, <i>küwen</i> - “güvenmek, öğünmek, sevinmek” vd.
B. Olumsuz Duygu Fiilleri	
B.1. Kızgınlık, Öfke ve Hırs Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>buş</i> - “sinirlenmek, öfkelenmek”, <i>kutur</i> - “hiddetlenmek, öfkelenmek, kudurmak” vd.
B.2. Korku ve Panik Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>belinle</i> - “korkmak”, <i>elgen</i> - “korkmak, ürmek” vd.
B.3. Utanç ve Suçluluk Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>arlan</i> - “çekinmek, utanmak”, <i>kayırtı</i> - “utandırmak, mahcup etmek” vd.
B.4. Tiksime, Beğenmeme ve Kin Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>bögövr</i> - “tiksinti duymak, midesi bulanmak, öğürmek”, <i>herr kıl</i> - “nefret etmek, tiksimek” vd.
B.5. Üzüntü, Umutsuzluk ve Pişmanlık Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>agrit</i> - “incitmek, canını yakmak”, <i>cām küyün</i> - “canı yanmak” vd.
B.6. Kaygı, Endişe ve Telaş Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>endişe kıl</i> - “düşünmek, endişelenmek, kaygılanmak”, <i>erik</i> - “acele etmek, telaşlanmak” vd.
B.7. Kıskançlık ve Haset Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>egeş</i> - “kıskançlık yüzünden yarışmak”, <i>hased ilt</i> - “kıskançlık yapmak, haset etmek” vd.
B.8. Güçlük, Sıkılma ve Aşağılık Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>āciz kal</i> - “aciz, güçsüz, kudretsiz olmak”, <i>ağır kēl</i> - “ağır, zor, güç gelmek” vd.
B.9. Kibir ve Büyükleme Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>azla</i> - “aşağılamak, horlamak”, <i>ēremsi</i> - “gururlanmak, kibirlenmek, övünmek” vd.
C. Yansız Duygu Fiilleri	
C.1. Şaşkınlık ve Hayret Bildiren Duygu Fiilleri	<i>acebda kal</i> - “hayrette kalmak, hayret etmek”, <i>endik</i> - “şaşıp kalmak, afallamak” vd.
C.2. Sakinlik ve Sükûnet Bildiren Duygu Fiilleri:	<i>şakin kıl</i> - “sakinleştirmek”, <i>tım bol</i> - “sakinleşmek” vd.
D. Bir Duygunun Sonucu Ortaya Çıkan Fiiller	
D.1. Bir Duygunun Sonucu Ortaya Çıkan Olumlu Fiiller:	<i>algışla</i> - “övmek, kutsamak”, <i>arka bol</i> - “desteklemek, destekte bulunmak” vd.
D.2. Bir Duygunun Sonucu Ortaya Çıkan Olumsuz Fiiller:	<i>açıt</i> - “yüz eksitmek, surat yapmak”, <i>āh ur</i> - “āh etmek” vd.
D.3. Bir Duygunun Sonucu Ortaya Çıkan Yansız Fiiller:	<i>arādet kēltür</i> - “dilekte bulunmak, istemek”, <i>iste</i> - “istemek, aramak” vd.

Çizelgede görüldüğü üzere olumlu, olumsuz, yansız, bir duygunun sonucu ortaya çıkan duygu fiilleri şeklinde 4 ana başlıkta semantik olarak tasniflemiştir. Bu tasnifleme sonucunda, 300 olumlu, 327 olumsuz, 38 yansız, bir duygunun sonucu olarak ortaya çıkan 160 olumlu, 277 olumsuz, 21 yansız fiil tespit etmiştir. Yazar, çalışmasının sonucunda Harezmi-Kıpçak Türkçesi özelinde Türk kültüründe olumsuz duyguların olumlu duygulara kıyasla daha kolay ifade edildiğini ifade etmiştir.

1.6.3. Çağdaş Türk Lehçelerindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar

Erdem (2004), “Türkmen Türkçesinde mental fiillerin ‘istem’e göre anlam değişimleri” adlı çalışmada, Türkmen Türkçesinde mental süreçte yer alan 3 fiil grubundan söz eder. *Gör-*, *eşit-*, *duy-* gibi duyu organlarıyla gerçekleştirilen fiillerin algılama (preception) grubunda, *hala-*, *gork-* gibi duygu fiillerin yer aldığı etki (affection) grubunda, *pikir et-*, *oylan-*, *düşün-* vd. gibi fiillerin idrak (cognition) grubunda yer aldığından bahseder. Ayrıca Türkmen Türkçesinde mental fiillerde isteme göre çeşitli anlam değişikliklerinin ortaya çıkabileceğini ileri sürer.

Şahin (2012), “Türkmen Türkçesinde mental fiiller” adlı çalışmasında, Türkmen Dilinin Sözlüğü, Türkmençe-Türkçe Sözlüğü’nü taramıştır. 1955-1989 yıllarında Türkmenistan’da yayımlanan toplam 6 eseri tarayarak bu eserlerde geçen mental fiilleri tespit etmiştir. Sözlüklerden bulunan mental fiilleri taranan metinlerde göstermiştir. Şahin çalışmanın sonucunda, tasnif olarak mental fiilleri, *aňlamak, tanamak, öýtmek* vb. örneklerle idrak, *şübhelenmek, aşık bolmak, gaygılanmak* vb. örneklerle duygu ve *gözlemek, dinlemek, begirmek* vb. örneklerle algılama fiilleri olarak üç başlıkta toplar. Bunun dışında, *unutmak, tanamak, aklından geçirmek* ve benzerleri olan bazı fiillerin çeşitli ses farklılıkları bulunsa da anlamsal olarak Türkiye Türkçesi ve Türkmen Türkçesinde ortak olduklarını tespit etmiştir. Türkmen Türkçesi ve Türkiye Türkçesindeki mental fiillerin anlam ortaklıkları ve farklılıklarına değinen Savaş, tespit ettiği mental fiillerin Eski Türkçe Dönemi’nden bu yana anlamsal bakımdan özelliklerini koruduğunu zaman zaman da anlam değişim ve genişlemesine uğradığını tespit etmiştir.

Şahin’in (2012) çalışmasında tasniflediği duygu fiillerinin tablolaştırılmış hâli şu şekildedir (ss. 240-355):

Tablo 7. Şahin’in Duygu Fiilleri Tasnifi

1. Şübhelenme İfade Eden Fiiller:	<i>şübhelen-, münkirlik et-, vd.</i>
2. Sevgi İfade Eden Fiiller:	<i>söy-, hala-, aşık bol-, vd.</i>
3. Nefret ve Öfke İfade Eden Fiiller:	<i>çiş-, dala-, gıcın-, vd.</i>
4. Meraklanma İfade Eden Fiiller:	<i>gızıklan-</i>
5. Kaygı, Endişe, Telaş İfade Eden Fiiller:	<i>gaygılan-, gaygı et-, alada et-, vd.</i>
6. Korkma, Ürkme, Çekinme İfade Eden Fiiller:	<i>gork-, tışgin-, üyşen-, vd.</i>
7. Şaşırma İfade Eden Fiiller:	<i>çaşır-, çaş-, alcıra-, vd.</i>
8. Üzüntü İfade Eden Fiiller:	<i>gınan-, tukatlan-, kemsin-, vd.</i>
9. Utanma, Çekinme İfade Eden Fiiller:	<i>utan-, çekin-, müynürge-, vd.</i>
10. Affetme İfade Eden Fiiller:	<i>bağışla-</i>
11. Coşku İfade Eden Fiiller:	<i>coş-, şovhunla-, kelle gız-, vd.</i>
12. Pişmanlık İfade Eden Fiiller:	<i>ahmır çek-, ökün-, puşmana gel-.</i>
13. Kibirlenme ve Övünme İfade Eden Fiiller:	<i>buysan-, gomal-, övün-, vd.</i>
14. Memnuniyetsizlik İfade Eden Fiiller:	<i>zeyren-, cibirde-, nala-, vd.</i>
15. Memnuniyet İfade Eden Fiiller:	<i>begen-, yayna-, guvan-, vd.</i>
16. Sakinleşme İfade Eden Fiiller:	<i>arkayınlaş-, yüreği düşüş-, köşeş-, vd.</i>

Fakirullohoğlu (2016), “Kırgız Türkçesinde duygu fiilleri” adlı çalışmasında, Kırgız Rusça Sözlüğü olan K. K. Yudahin’in Kirgizsko- Ruskiy Slovar üzerinden çok zamanlı karşılaştırmalı (hem eş zamanlı hem de art zamanlı) bir tarama yöntemi ile inceler. İncelenen dil malzemesi, Kuliev’in (1998) sınıflandırmasını temel alır ve bunun yanında kendi sınıflama önerisiyle birleştirir. Çalışmada duygu fiillerini *argasızdan-, azaptan-, caşoor-* gibi örnekleri içeren deneyimci öznenin olumsuz öznel algı duygu durumunu ifade eden, *adamsın-, cigitsin-, candan-* örneklerle deneyimcinin özerklik,

coşku, kendine güven, kibir, kararlılık durumunu ifade eden, *acardan-*, *carat-*, *degde-* örneklerle deneyimci öznenin olumlu öznel algı duygu durumunu ifade eden, *catırka-*, *cayıldan-*, *çoçu-* örneklerle deneyimci öznenin endişe, korku, öfke, hoşnutsuzluk durumunu anlatan, *ardan-*, *ararsı-*, *sürdö-* vd. örneklerle deneyimci öznenin özerkliğe karşı kuşku, utanç, çekinme, heyecan, özgüven eksikliği durumunu ifade eden, *boşoımşy-*, *köşü-* örneklerle deneyimci öznenin genel uyarılmışlık durumundan normal uyarılmışlık durumuna geçişini anlatan, *acapsın-*, *aldıra-*, *düülük-* gibi örnekleriyle de beklenmedik uyarıcının deneyimci özneye bıraktığı etkiyi anlatan duygu durumu fiilleri olmak üzere toplamda 7 başlıkta incelemiştir. Bu tasnif sonucunda ilgili sözlükte Fakirullahoğlu toplamda 221 duygu fiili tespit etmiştir.

Kalkan (2016), “Başkurt Türkçesinde mental fiiller”, başlıklı çalışmasında, mental fiillerin tasniflerinde çeşitlilik olduğunu ifade eden Kalkan, bu çalışmada mental fiilleri; idrak, duygu ve algılama fiilleri olmak üzere 3 başlıkta değerlendirir. İdrak fiillerini, anlama ifade eden *abayla-* “sezmek, fark etmek”, *ağgar-* “anlamak”, vd. örneklerle, düşünme ifade eden *uyla-* “düşünmek”, vd. örneklerle, istek ifade eden *istä-*, *ünşäy-* “istemek”, vd. örneklerle, idrak fiillerini 7 başlıkta inceler. Duygu fiillerini, kuşku ve şüphe ifade eden *şıklän-* “şüphelenmek”, vd. örneklerle, sevgi ifade eden *yarat-* “sevmek, âşık olmak”, *hüy-* “sevmek”, vd. örneklerle, öfkelenme ifade eden *aqırın-* “hiddetlenmek”, *yarhı-* “kızmak”, vd. örneklerle olmak üzere toplamda 9 başlık altında inceler. Algılama fiillerini ise görsel algılama *kür-* “görmek”, vd. örneklerle, işitsel algılama *tuy-* “duymak”, vd. örneklerle, tatma ile ilgili algılama *tat-* “tatmak” vd. örneklerle, olmak üzere 5 duyu organına atıfta bulunarak bu algılamayla ilgili fiilleri 5 grupta toplar. Kalkan’ın (2016) Başkurt Türkçesinde yer alan duygu fiilleri tasnifi ve tespit ettiği duygu fiilleri şu şekilde tablolastırılmıştır (ss.182-183):

Tablo 8. Kalkan’ın Duygu Fiilleri Tasnifi

Kuşku ve şüphe ifade eden fiiller:	<i>şıklän-</i> “şüphelenmek”, <i>bürsıl-</i> “kuşkulanmak” vd.
Sevgi ifade eden fiiller:	<i>yarat-</i> “sevmek, âşık olmak”, <i>üqşat-</i> “beğenmek, hoşlanmak” vd.
Öfkelenme ifade eden fiiller:	<i>aqırın-</i> “hiddetlenmek”, <i>yarhı-</i> “kızmak” vd.
Kaygı, endişe, telaş ifade eden fiiller:	<i>zarlan-</i> “kaygılanmak”, <i>ärhälän-</i> “telaşlanmak, acele etmek”, vd.
Korku ifade eden fiiller:	<i>ağarın-</i> “korkmak, yüzün beyazlaması”, <i>bilin al-</i> “korkmak” vd.
Şaşırma ifade eden fiiller:	<i>handıra-</i> “şaşırmak”, <i>şaq qat-</i> “çok şaşırmak” vd.
Üzüntü ifade eden fiiller:	<i>müñül-</i> “üzülmek, ekara düşmek”, <i>ällä-</i> “üzülmek, efkarlanmak” vd.
Utanma, çekinme ifade eden fiiller:	<i>tayşanla-</i> “utanmak, çekinmek”, <i>ğärlän-</i> “utanmak, arlanmak” vd.
Pişmanlık ifade eden fiiller:	<i>ükün-</i> “pişman olmak”, <i>küyälän-</i> “pişmanlık duymak” vd.

Özeren ve Alan (2018), “Kırgız Türkçesinde mental fiiller”, adlı çalışmasında, Kırgız Sözlüğü ve Kırgız Türkçesinde Deyimler eserlerinde yer alan mental fiilleri, biliş (anlama ifade eden, düşünme ifade eden, vd.), psikolojik durum (kuşku ve şüphe ifade eden, sevgi ifade eden, vd.), algılama (görme ile ilgili, işitme ile ilgili, vd.) fiilleri olmak üzere toplamda 3 başlıkta inceler. Çalışmanın sonucunda, ilgili eserlerde toplam 291 adet mental fiil tespit ederler. Bu 291 adet mental fiilin 192’sini psikolojik durum, 50’si algılama, 49’unu biliş fiilleri oluşturduğu görülür. Tarama sonucuna göre psikolojik durum fiillerinin ağırlıkta olduğunu belirtirler ve bu fiillerin anlatımında daha çok deyimlere yer verildiğini sonucuna ulaşırlar.

Arslan (2020), “Türkiye Türkçesi ve Özbek Türkçesindeki eş değeri olmayan duygu fiilleri”, adlı çalışmasında, Özbek Tilining İzâhli Luğati’ni tarayarak, Türkiye Türkçesindeki ve Özbek Türkçesindeki duygu fiilleri ve duygu ifade eden deyimlik fiilleri sözlüksel karşılaştırmalı yöntemle karşılaştırır ve bu karşılaştırmada tespit edilen fiilleri, *sizlamâq*, *bõtamlamâq* *alqamâq*, *sizsiramâq* örnekleriyle eş değeri olmayan olumlu duygu, *ajabsinmâq*, *âq kiymâq*, *âq qılmâq* vd. örneklerle eş değeri olmayan olumsuz duygu, *bürgüt bâqış qılmâq*, *öz gâpi özigâ xumâr qılmâq* vd. örneklerle eş değeri olmayan yansız duygu fiilleri olmak üzere üç başlıkta değerlendirir.

Bilgin Aksoy (2021), “Azerbaycan Türkçesinde mental fiiller” adlı çalışmasında, Azerbaycan Dilinin Açıklamalı Sözlüğü adlı eserde yer alan madde başları üzerinden mental fiilleri tespit eder. Bu mental fiilleri zihinsel süreçlere göre, algı fiilleri, biliş fiilleri ve duygu fiilleri olmak üzere üç grupta tasnifler. Yaptığı üç temel tasniflemeyi de yine kendi içerisinde zihinsel süreçlere ve semantik olacak şekilde sınıflandırır. Çalışmasının sonucunda, Azerbaycan Türkçesinde 568 farklı mental fiil tespit etmiş ve bu tespit edilen mental fiiller toplamda 749 anlam değişkesi ile yer aldığını ifade eder. Tespit ettiği fiillerin 109 tanesi 132 anlam değişkesi ile algı fiili, 199 tanesi 274 anlam değişkesi ile biliş fiili, 318 tanesini 343 anlam değişkesi ile duygu fiili olarak belirler. Aksoy, en fazla mental fiilin duygu fiilinden oluşmasını duygusal sürecin çok çeşitli özellikli ve karmaşık bir niteliğe sahip olmasıyla açıklar. Aksoy, istem bağlamında ise 266 fiil 306 istem çerçevesinde tek istemli, 298 fiil 402 istemde iki istemli, 34 fiil 40 istem çerçevesinde üç istemli gerçekleştiğini belirtir. Sonuç olarak yazar, bu çalışmada mental fiillerin Azerbaycan Türkçesindeki kullanımını tespit eder ve ele alınan fiilleri mantıksal, semantik ve söz dizimsel istem yapılarını ortaya koyar. Araştırmacının tespit ettiği duygu

fiillerini tablo halinde şu şekilde göstermek mümkündür (Bilgin Aksoy, 2021, ss. 319-464):

Tablo 9. Bilgin Aksoy’un Duygu Fiilleri Tasnifi

Üzüntü Fiilleri:	<i>ayaqla-</i> “ruhen incitmek, azap vermek”, <i>cafalan-</i> “cefa çekmek, ızdırap çekmek” vd.
Öfke Fiilleri:	<i>acıqlan-</i> “kızmak, sinirlenmek”, <i>cinlən-</i> “çok kızmak” vd.
Korku Fiilleri:	<i>ehtiyatlan-</i> “çekinmek, korkmak.”, <i>hürküüt-</i> “ürkütme, korkutmak” vd.
Nefret Fiilleri:	<i>bezikdir-</i> “bıkkınlık vermek”, <i>düşünüş-</i> “kinlenmek, düşmanlık duymak” vd.
Zevk Fiilleri:	<i>dalğalan-</i> “coşmak, heyecanlanmak”, <i>güldür-</i> “mutlu etmek” vd.
Sevgi Fiilleri:	<i>istə-</i> “sevmek, muhabbet duymak”, <i>tapın-</i> “tapmak, çok sevmek” vd.
Utanç Fiilleri:	<i>ərin-</i> “utanmak”, <i>qırpın-</i> “utanmak, sıkılmak” vd.
Hayret Fiilleri:	<i>döyükdür-</i> “şaşırtmak, hayrete düşürmek”, <i>qarış-</i> “şaşakalmak” vd.
Kıskançlık Fiilleri:	<i>qışqandır-</i> “kışkandırmak, kıskançlık uyandırmak”, <i>yanıb-tökül-</i> “kıskançlık etmek” vd.
Cesaret Fiilleri:	<i>cürətləndir-</i> “cesaretlendirmek”, <i>ürəklən-</i> “cesaretlenmek, cesareti artmak” vd.
Gurur Fiilleri:	<i>qürürlən-</i> “gururlanmak”, <i>yekəl-</i> “gururlanmak” vd.
Duygulanma, Hissetme Bildiren Fiiller:	<i>bəslən-</i> “duyulmak, hissedilmek”, <i>duy-</i> “duymak, hissetmek” vd.

Fakirullahoğlu (2021), “Kırgız Türkçesinde duygu fiillerinin semantik yapısı ve etimolojisi üzerine bir inceleme”, adlı çalışmasında, Kırgız – Rusça Sözlük’ü tarar. Bu tarama sonucunda, 221 duygu fiili tespit eder ve bu duygu fiillerini “1. Olumsuz öznel algı durumunu ifade eden (42), 2. Özerklik, coşku, kendine güven, kibir, kararlılık durumunu ifade eden (36), 3. Olumlu öznel algı durumunu ifade eden (32), 4. Endişe, korku, öfke, hoşnutsuzluk durumunu anlatan (48), 5. Özerkliğe karşı kuşku, utanç, çekinme, heyecan, özgüven eksikliği durumunu ifade eden (16), 6. Genel uyarılmışlık durumundan normal uyarılmışlık durumuna geçişini anlatan duygu fiilleri (19), 7. Beklenmedik uyarıcının deneyimci öznde bıraktığı etkiyi anlatan duygu durumu fiilleri (28)” (2021, s.2299) olmak üzere toplamda 7 başlıkta sınıflar. Kırgız Türkçesinin İslamiyet’in kabulü ile Arapça ve Farsçanın tesirinde kaldığını ve bu dillerden alıntılanan duygu fiillerinin olduğunu tespit eder. Kırgız Türkçesindeki duygu fiillerinin yapısal durumuna da bakan Fakirullahoğlu, kök hâlinde 20, yapım eki almış olan 201 duygu fiili tespit ettiğini ifade eder.

Aydoğmuş (2021), “Özbek Türkçesinde mental fiiller”, adlı çalışmasında yazar, Özbek Türkçesindeki mental fiilleri inceler. Mental fiilleri belirlemek amacıyla Özbek Tilinin İzahlı Lugati, Özbek Tilinin İzahlı Frazelogik Lugati ve Türkçe- Özbekçe Sözlük

isimli eserlerden faydalanır. Bahsedilen sözlüklerden tarama yoluyla tespit edilen Özbek Türkçesindeki mental fiilleri; biliş fiilleri, psikolojik durum fiilleri ve algılama fiilleri başlıklarıyla inceler. Tarama sonucunda yazar, toplamda 204 adet mental fiil tespit eder. Tespit ettiği mental fiiller sırası ve sayısıyla 73 bilişsel fiil (anlama ifade eden, düşünme ifade eden, vd.), 97 tanesi psikolojik durum fiili (kuşku ve şüphe ifade eden, sevgi ifade eden, vd.), 33 tanesini de algılama ifade eden (görme, işitme vd. ile ilgili algılama fiilleri) fiiller kategorisindedir. Çalışmada yazar, bu bahsedilenlerle birlikte dilin soyut anlatım yönüne katkı sağlayabilen deyimleşmiş fiillere de yer verir.

Doğan (2021), “Yeni Uygur Türkçesinde duygu fiilleri” adlı çalışmasında, Uygur Türklerinin hangi duyguları hissettiği, hissedilen bu duyguların hangi fiillerle ve nasıl ifade edildiğini, olumlu-olumsuz olarak betimlenen duyguların hangileri olduğunu tespit etmeyi amaçlar. Bu amaçla yazar, Emir Necipoviç Necip tarafından hazırlanmış Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü’nü tarar. Tarama sonucunda sözlükte tespit ettiği fiilleri, anlam ve yapı bakımından inceler. Uygur Türkçesindeki duygu fiillerini duygu değerlerine göre, olumlu, olumsuz ve yansız duygu fiilleri olarak üç gruba ayırır. Yazar tarama sonucunda, *ardaqlımağ* “sevmek”, *ayanmağ* “acımak; esirgemek”, *uşkunlımağ* “coşmak, coşkunlaşmak” vd. örnekler olmak üzere 173 tane olumlu duygu fiili, azap çekmek “çile çekmek”, *öpke kılmak* “öfkelenmek”, *hürkümek* “ürkmek”, vd. örnekler olmak üzere 313 tane olumsuz duygu fiili, *ecepsinmek* “hayret etmek”, *şevklendürmek* “meraklandırmak”, *turaqsızlanmağ* “tereddüt etmek, değişmek” vd. olmak üzere 31 tane yansız duygu fiili, *hécaymağ* “gülümsemek, tebessüm etmek”, *ayhaylımağ* “bağırıp çağırmak, haykırmak”, *hömeymek* “gözlerini fal taşı gibi açmak” vd. örneklerle toplamda 99 tane belli bir duygu sonucu ortaya çıkan eylem tespit eder. Yazar, ayrıca çalışmada duygu fiillerini yapı bakımından da basit, türemiş, birleşik yapıda olmak üzere de 3 başlıkta inceler. Doğan’ın Yeni Uygur Türkçesinde tespit ettiği duygu fiillerini şu şekilde tablolastırmak mümkündür (ss. 171-183):

Tablo 10. Doğan’ın Duygu Fiilleri Tasnifi

1. Anlam Bakımından Duygu Fiilleri:	
1.1. Olumlu Duygu Fiilleri	
1.1.1. Sevgi ve Haz Bildiren Duygu Fiilleri	<i>eyş kılmak</i> “zevklenmek”, <i>könülleşmek</i> “sevmek” vd.
1.1.2. Acıma, Merhamet Bildiren Fiiller	<i>ayımağ</i> “acımak, esirgemek”, <i>küyünmek</i> “acımak, sevmek” vd.
1.1.3. Özlem Bildiren Fiiller	<i>ah-uhlımağ</i> “hasret çekmek”, <i>sėginişmağ</i> “karşılıklı özlemek” vd.
1.1.4. Umut, Ümit Bildiren Fiiller	<i>ümit bağlımağ</i> “ümit bağlamak”, <i>ümit kılmak</i> “ümit etmek”
1.1.5. Cesaret Bildiren İlgili Fiiller	<i>casaret kılmak</i> “cesaret etmek”, <i>geyretlendürmek</i> “cesaretlendirmek” vd.

1.1.6. Teskin ve Sakinleşme Bildiren Fiiller	<i>tesella vermek</i> “teselli etmek”, <i>ovutmağ</i> “avutmak, teskin etmek” vd.
1.1.7. Başışlama Bildiren Fiiller	<i>epu etmek</i> “affetmek”, <i>keçtürmek</i> “başıslatmak” vd.
1.1.8. Coşku ve Heyecan Bildiren Fiiller	<i>cuşkunlmağ</i> “coşmak, coşkunlaşmak”, <i>kizitmağ</i> “coşturmak, neşelendirmek” vd.
1.1.9. Sevinç, Neşe, Mutluluk, Memnuniyet Bildiren Fiiller	<i>érmeğ kılmağ</i> “eğlenmek”, <i>xuşımağ</i> “sevmek, sevindirmek” vd.
1.1.10. Güven Bildiren Fiiller	<i>çünpütmeğ</i> “güvenmek, inanmak, itimat etmek”, <i>şenmek</i> “inanmak, güvenmek” vd.
1.1.11. Saygı, Hürmet Bildiren Fiiller	<i>etivar bermek</i> “önem vermek” <i>hörmek</i> <i>körsetmek</i> “saygı göstermek” vd.
1.1.12. Hayranlık, Beğenme, Yüceltme ve Takdir Bildiren Fiiller	<i>dañılmağ</i> “övmek, methetmek”, <i>maxtimağ</i> “övmek, takdir etmek” vd.
1.1.13. Huzur, Sakinlik, Rahatlama Bildiren Fiiller	<i>hözüür kılmağ</i> “rahatlamak”, <i>şük turmağ</i> “sakin olmak” vd.
1.1.14. Arzu, İstek Bildiren Fiiller	<i>arzu kılmağ</i> “arzu etmek”, <i>heves kılmağ</i> “istemek” vd.
1.2. Olumsuz Duygu Fiilleri	
1.2.1. Üzüntü, Pişmanlık, Acı, Azap ve Yas Bildiren Fiiller	<i>aza tutmağ</i> “yas tutmak”, <i>gem yémek</i> “kederlenmek” vd.
1.2.2. Öfke, Asabiyet, İnatçılık Bildiren Fiiller	<i>céle bolmağ</i> “sinirlenmek”, <i>gezeplenmek</i> “öfkelenmek” vd.
1.2.3. Korku Bildiren Fiiller	<i>çöçümek</i> “ürkmek, korkmak”, <i>korğmağ</i> “korkmak” vd.
1.2.4. Kin, Öç ve Nefret Bildiren Fiiller	<i>adavet kılmağ</i> “kin beslemek”, <i>öç almağ</i> “öç almak” vd.
1.2.5. Tedirginlik, Endişe, Kaygı ve Telaş Bildiren Fiiller	<i>endişe kılmağ</i> “endişe etmek”, <i>kayğuga çökmek</i> “kaygılanmak” vd.
1.2.6. Utanma ve Küçük Düşme Bildiren Fiiller	<i>ar körmek</i> “utanmak”, <i>korunmağ</i> “çekinmek, sıkılmak” vd.
1.2.7. Kırgınlık, Gücenme ve Küsme Bildiren Fiiller	<i>arazılmağ</i> “bozuşmak, küsmek”, <i>köñül kılmağ</i> “kırmak, küsmek” vd.
1.2.8. Rahatsızlık, Huzursuzluk ve Keyifsizlik Bildiren Fiiller	<i>mazısızlanmağ</i> “rahatsızlanmak, huzursuzlanmak”, <i>iç puşurmağ</i> “can sıkılmak” vd.
1.2.9. Sıkıntı Bildiren Fiiller	<i>azar bermek</i> “cebretmek, zorlamak”, <i>müşekket çekmek</i> “zorluk çekmek” vd.
1.2.10. Tiksınma ve Beğenmeme Bildiren Fiiller	<i>hürpeymek</i> “tiksinmek”, <i>jirkendürmek</i> “iğrendirmek” vd.
1.2.11. Usanç Bildiren Fiiller	<i>kütüp zérilmek</i> “beklemekten bıkmak”, <i>yalığmağ</i> “canı sıkılmak, bıkmak” vd.
1.2.12. Kibir, Büyüklük, Gurur ve Övünme Bildiren Fiiller	<i>édeymek</i> “kibirlenmek, gururlanmak”, <i>godaymağ</i> “kibirlenmek” vd.
1.2.13. Şüphe, Kuşku Bildiren Fiiller	<i>gumanda bolmağ</i> “şüphelenmek”, <i>şeklenmek</i> “şüphe etmek, şüphelenmek” vd.
1.2.14. Kıskançlık Bildiren Fiiller	<i>heset kılmağ</i> “haset etmek”, <i>künçilik kılmağ</i> “kıskançlık etmek” vd.
1.2.15. İhmal Edilme ve Aldırmazlık Bildiren Fiiller	<i>Xupsenmek</i> “aldırmamak, önemsememek”, <i>sel karımağ</i> “umursamamak” vd.
1.2.16. Aşağılama ve Aşağılanma Bildiren Fiiller	<i>alılmağ</i> “hor görmek; küçük düşürmek”, <i>bözek bolmağ</i> “ezik düşmek” vd.
1.2.17. Değersizleşme ve İtibarsızlaşma Bildiren Fiiller	<i>abroyını çüştürmek</i> “itibarını alçaltmak, şahsiyetini zedelemek”, <i>kimmitini yokaatmağ</i> “değerini kaybetmek” vd.
1.2.18. Can Sıkıntısı Bildiren Fiiller	<i>iç puşmağ</i> “canı sıkılmak, içi sıkılmak”.
1.2.19. Yalnızlık Bildiren Fiiller	<i>jitimsiramağ</i> “yalnız kalmak, kimsesizlik hâline düşmek”, <i>jitimsiratmağ</i> “yalnızlığa itmek” vd.
1.3. Yansız (Nötr) Duygu Fiilleri	
1.3.1. Şaşkınlık Bildiren Fiiller	<i>heyrette kılmağ</i> “hayret etmek”, <i>téñikimağ</i> “hayret etmek, şaşımak” vd.
1.3.2. Merak Bildiren Fiiller	<i>şevklendürmek</i> “meraklandırmak”, <i>şevklenmek</i> “meraklanmak” vd.
1.3.3. Sessizlik ve Suskunluk Bildiren Fiiller	<i>süküt kılmağ</i> “susmak”.
1.3.4. Kararsızlık Bildiren Fiiller	<i>tereddüte kılmağ</i> “tereddüt etmek”, <i>tereddütlemeğ</i> “karar verememek” vd.
1.4. Belli Bir Duygu Sonucu Ortaya Çıkan Eylemler	
1.4.1. Olumlu Eylemler	<i>hécaymağ</i> “gülümsemek, tebessüm etmek”, <i>kahkahlımağ</i> “kahkaha atmak” vd.
1.4.2. Olumsuz Eylemler	<i>dekke bermek</i> “azarlamak”, <i>ğutuldimağ</i> “homurdanmak” vd.
1.4.3. Yansız (Nötr) Eylemler	<i>çekçeymek</i> , <i>hömeymek</i> “gözlerini fal taşı gibi açmak” vd.

Fakirullahoğlu (2022), “Kazak Türkçesinde duygu fiilleri”, adlı çalışmasında, Kazak Türkçesinde yer alan duygu fiillerini Kazahsko-Russkiy Slovar (Kazakça-Rusça Sözlük) isimli sözlüğü tarayarak tespit eder. Çalışmasında, tespit ettiği duygu fiillerini semantik yönden sınıflandırılmasını, etimolojik yönden de incelenmesini amaçlayan

yazar, çalışmada bulduğu duygu fiillerini sınıflandırırken Kuliev (1998)’in sınıflamasını temel alır ve bu sınıflamayı güncelleyerek yeni bir sınıflandırma önerir. Yazar çalışmasında, mutluluk, sevinç, neşe ifade eden *jadıra*- “şenlenmek”, *köñilden*- “neşelenmek” vd. örneklerle, gurur, kibir, coşku, güven ifade eden *ardaқта*- “saygı göstermek”, *asqaқта*- “gururlanmak” vd., örneklerle, korku, kaygı, endişe ifade eden *elegiz*- “merak etmek, korkmak”, *jasqan*- “korkmak, çekinmek”, vd. örneklerle, toplamda duygu fiillerini 11 grupta değerlendirir. Ayrıca çalışmada, ilgili fiillerin Eski Türkçedeki kullanımlarıyla Kazak Türkçesindeki kullanım şekillerini karşılaştırmış ve tarihî süreç bağlamında anlamsal ve yapısal değişiklikleri de göstermiştir. Çalışma sonucunda yazar Kazakça-Rusça Sözlüğü’nde, 139 duygu fiili olduğunu tespit etmiştir. Fakirullahoğlu tespit ettiği duygu fiillerini Kuliev’in (1998) tasnifini geliştirerek şu şekilde tasnif eder (Fakirullahoğlu, 2022, s.994-1008):

Tablo 11. Fakirullahoğlu’nun Duygu Fiilleri Tasnifi

1. Mutluluk, sevinç, neşe ifade eden duygu fiiller:	<i>şattan</i> - “sevinmek”, <i>zavıqtan</i> - “keyiflenmek, heveslenmek” vd.
2. Gurur, kibir, coşku, güven ifade eden duygu fiiller:	<i>maqtan</i> - “övünmek, gurur duymak, kendini övmek”, <i>ruhtan</i> - “coşmak, ilham almak, cesaretlenmek” vd.
3. Korku, kaygı endişe ifade eden fiiller:	<i>ıymen</i> - “korkmak, çekinmek, utanmak, sıkılmak”, <i>üreylen</i> - “ürpermek, paniğe kapılmak, korkmak” vd.
4. Şaşkınlık, heyecan, telaş, merak ifade eden duygu fiiller:	<i>ävesten</i> - “heves etmek, heveslenmek, meraklanmak”, <i>sas</i> - “şaşırmak, şaşmak” vd.
5. Kızgınlık, öfke, hiddet ifade eden duygu fiiller:	<i>doldan</i> - “sinirlenmek, hiddetlenmek”, <i>ekilen</i> - “kızmak, hiddetlenmek, şiddetlenmek” vd.
6. İğrenme, kıskanma, nefret ifade eden duygu fiiller:	<i>jerken</i> - “iğrenmek, tiksirmek, nefret etmek, beğenmemek”, <i>kekten</i> - “kin beslemek, kin duymak” vd.
7. Utanma, çekinme, kuşku ifade eden duygu fiiller:	<i>qaymıq</i> - “çekinmek, cesaret edememek, tereddüt etmek”, <i>sezikten</i> - “şüphelenmek” vd.
8. Üzüntü, pişmanlık, huzursuzluk ifade eden duygu fiiller:	<i>qapalan</i> - “üzülmek, kederlenmek”, <i>nalı</i> - “dertlenmek, kederlenmek” vd.
9. Umut, beklenti, özlem ifade eden duygu fiiller:	<i>añsa</i> - “özlemek, arzulamak”, <i>töz</i> - “dayanmak, direnmek, sabretmek” vd.
10. Merhamet, şefkat, acıma ifade eden duygu fiiller:	<i>esirke</i> - “merhamet etmek, acımak, esirgemek”, <i>äserlen</i> - “duygulanmak, etkilenmek, heyecanlanmak”
11. Beğenme, hoşlanma, memnuniyet ifade eden duygu fiiller:	<i>una</i> - “hoşa gitmek, beğenmek”, <i>qadirle</i> - “değer vermek, saygı göstermek, hürmet etmek” vd.

Karataş (2024), “Muhâkemetü’l-Lugateyn’de yer alan duygu fiillerinin Çağdaş Türk lehçelerindeki görünümü”, adlı çalışmasında, Alî Şîr Nevâyî’nin Muhâkemetü’l-Lugateyn adlı eserinde Türkçenin Farsçadan söz varlığı olarak daha güçlü bir dil olduğunu kanıtlamak amacıyla örnek olarak vermiş olduğu 100 fiili ele alan Karataş, bu örneklerin 45 tanesinin duygu fiillerinden oluştuğunu tespit eder. Bu fiilleri, rahatlama ve huzur bulma ifade eden fiiller, ağlama ifade eden fiiller, kızma, küsme ve sinirlenme ifade eden fiiller, korkma, çekinme ve tedbirli olma ifade eden fiiller, üzülmeye, sıkıntılı olma ifade eden fiiller, eğlenme, oyalanma ifade eden fiiller, tiksirme, hoşlanmama ifade eden

fiiller, inanma, güvenme ifade eden fiiller, isteme, arzu etme ve kıskanma ifade eden fiiller, acı, elem ifade eden fiiller, heyecanlanma, sevinç duyma ifade eden fiiller, şikâyet etme, sızlanma ifade eden fiiller, hırslanma, tamah etme ifade eden fiiller, sabretme, tahammül etme ifade eden fiiller olmak üzere toplamda 14 başlıkta sınıflandırır. Çalışmada, Muhâkemetü'l-Lugateyn'de tespit edilen bu duygu fiillerinin çağdaş Türk lehçelerinde (Kazak Türkçesi, Kazan Tatar Türkçesi, vd.) gösterdiği anlamsal özelliklere, karakteristik ses özelliklerine değinir.

Koç (2024), “Yeni Uygur Türkçesinde mental fiiller”, adlı çalışmasında, mental fiilleri tespit edebilmek için Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü (2013), Türkçe-Uygurca Sözlük (2021) ve Yeni Uygur Türkçesi Grameri (2020) adlı eserlerden yararlanır. Bu eserlerdeki mental fiilleri duyu (görme, işitme vd.), duygu (olumlu ve olumsuz), idrak (anlama, düşünme ifade eden vd.) fiilleri olmak üzere 3 ana başlıkta inceler. Bu çalışmada tespit edilen mental fiillerin Yeni Uygur Türkçesindeki tüm mental fiilleri kapsamadığını belirtir. Bununla birlikte çalışmada toplamda 128 mental fiil tespit ettiğini bu tespit edilen mental fiiller içerisinde sırasıyla, 25 duyu, 45 duygu, 58 tanesinin de idrak fiili olduğunu ifade eder. Duygu fiilleri bağlamında ise en çok duygunun olumsuz duygular başlığı altında olduğunu ifade eder.

1.6.4.Batı Türkçesi Dönemindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar

1.6.4.1. Eski Anadolu Türkçesi Dönemindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar

Öztürk (2015), “Saltuk-Nâme’de mental fiiller”, adlı çalışmasında, Akalın’ın hazırlamış olduğu Saltuk-nâme’nin 3. cildinde yer alan mental fiilleri tespit eder. Yazar tespit ettiği mental fiilleri Yaylagül’ün (2005) tasnifine göre, duyu (göz ve kulak duyu), duygu fiilleri, anı ve usamlama ve açıklama fiilleri olarak toplam 4 grupta inceler. Duygu fiillerini de ilgili tasnife dayanarak kendi içerisinde 1. Bütünsel Davranış tepki fiilleri: gazaba gel-, hışma gel- “öfkelenmek, kızmak” vd. 2. Olumsuz duygu fiilleri: *beğenme-*, *incin-* vd. 3. Olumlu duygu fiilleri: *beğen-*, *hayran ol-* vd. olmak üzere üç grupta inceler. Çalışma sonucunda da bu mental fiillerin dilbilimsel açıdan katkılarını ele alır.

Yegin (2019), “Mental fiil kavramı ve Şeyyâd Hamza’nın Yûsuf u Zelihâ Mesnevisinde mental fiiller”, adlı çalışmasında, Yûsuf u Zelihâ Mesnevisinde yer alan mental fiilleri duyu (algılama) fiilleri (görme algılama, işitme algılama, vd.), duygu fiilleri (bütünsel davranış tepki, olumlu duygu, vd.), idrak fiilleri (anlama ifade eden,

bilme ifade eden, vd.), açıklama fiilleri (konuşma ifade eden) olarak 4 ana başlıkta inceler. Bu çalışma neticesinde, 13-14. yüzyıllardaki dönemin duygu, düşünce yapısı hakkında önemli veriler ortaya koyduğunu ifade eder. Hikâyede hâkim olan duygunun sevgi olmasından kaynaklı metnin genelinde olumlu duygu fiilinin kullanımını artırdığını belirtir. Çalışmaya göre, metnin içerisindeki korku, endişe, vb. duyguların ön planda olması gerekçesiyle olumsuz duygu fiilinin diğer fiillere kıyasla daha sık olmasıyla ilişki kurar.

Ekşioğlu ve Karadağ (2021), “Kıtabu Evsâfı Mesâcidi’ş-Şerife’deki mental fiiller üzerine bir inceleme”, adlı çalışmalarında, Ahmed Fakîh’in Kitâbu Evsâfı Mesâcidi’ş-Şerife adlı eserindeki mental fiilleri tespit ederler. Eserdeki fiiller sözlük anlamı yerine metnin bağlamına göre değerlendirilir. Tespit edilen fiilleri Yaylagül’ün Türk Runik Harfli Metinlerde Mental Fiiller” adlı çalışmasında mental fiillerle ilgili yaptığı sınıflandırmayı kullanır ve mental fiilleri duyu, duygu, anı ve uslanma, açıklama fiilleri başlıklarıyla 4 grupta inceler. İnceleme sonucunda araştırmacılar, algılama (duyu) fiillerinden 80, duygu fiillerinden 16, anı ve uslanma fiillerinden 53, açıklama fiillerinden 34 adet olmak üzere toplamda 183 mental fiil tespit ederler.

Boz (2022), “15. yüzyıl Anadolu Türkçesinde mental fiiller” adlı çalışmasında, 15. yüzyıl Anadolu Türkçesi metinlerinden her biri farklı türlerde olan, Cem Sultan Divanı, Envârü’l-Âşıkîn, Ferah-nâme gibi toplamda seçtiği on bir adet eseri tarar. Bu taranan eserler içerisinde, mental fiilleri, ‘*âdil ol-*, ‘*adlêt-* örnekleri gibi idrak fiilleri, *acı-*, *ağla-*, ‘*aklı git-* gibi duygu fiilleri ve “acıkmak, bak-, dinle-” gibi duyu fiilleri olmak üzere üç ana bölümde sınıflar. İdrak fiillerini kendi içerisinde adaletle, akılla, bellekle ilgili vb. şekilde alt kategorilere, duygu fiillerini, bireyin ansızın oluşan duyguları, olumlu duyguları ifade eden fiiller gibi alt kategorilere, duyu fiillerini görmeyle, duyuyla, işitmeyle ilgili fiiller gibi çeşitli alt kategorilere ayırır. Boz, 15. Yüzyıl Anadolu Türkçesi metinlerinden toplamda 480 adet mental fiil tespit eder. Bu fiillerin 245’i idrak, 178’i duygu ve 57 tanesini duyu fiili oluşturmaktadır. Boz’un çalışmasının sonucunda, mental fiil türleri içerisinde en fazla idrak fiili tespit ettiğini ifade eder.

Argunşah ve Boz (2022), “15. Yüzyıl Anadolu Türkçesinde negatif temelli duygu fiilleri”, adlı çalışmalarında, 15. yüzyıl Anadolu Türkçesi metinlerinden seçilen örneklerde negatif temelli duygu fiillerini ağlama ifade eden *ağla-*, *ağlaş-* *âh u zâr kıl-*

vd. biri tarafından üzülmeye, kırılma veya birini üzme, kırma ifade eden *incin-*, *hâtırın yık-* keder, üzüntü ifade eden *cân u ciger tağla*, *dertlû ol-*, *ğam çek-* vd. ses yoluyla oluşan negatif duygu fiilleri *âh ét-*, *efğân ét-*, *feryâd u fiğân eyle-* vd. olmak üzere toplamda 4 başlıkta incelerler. Çalışmaya göre, 8 temel duyguya nazaran bunlar içerisinde yer alan keder duygusu, olumsuz anlamda temel boyutu oluşturduğu ifade edilir.

Karadağ (2023), “Eski Anadolu Türkçesinde mental fiiller” adlı çalışmasında, Eski Anadolu Türkçesi döneminin önemli eserlerinden olan Çarhnâme, Mantıku’t- Tayr, Sühey ü Nev-bahâr, Hüsrev ü Şîrîn, Harnâme ve Bahrü’l-Hakâyık’ı taramıştır. Tarama neticesinde mental fiilleri, görme, işitme gibi alt başlıkları olan *bak-/ bağ-*, *gözet-*, *teferrüc it-/ kıl-* gibi örnekleri içeren duyu, *ağla-*, *alın-*, *avıt-* gibi örnekleri duygu, *‘aceble-*, *‘aqluñı koy-*, *añ-* örneklerini içeren anı ve usamlama, *beyân eyle-/kıl-/it-*, *buyur-*, *cevâb irür-* gibi örnekleri de açıklama fiilleri olarak dört farklı başlıkta toplamıştır. Karadağ, taradığı eserler sonucunda 2818 tane mental fiil tespit eder. Tespit edilen mental fiillerinin pek çoğunu anı ve uslanma fiillerinden oluştuğu sonucuna varır. Karadağ, tespit ettiği mental fiillerinin etimolojik açıdan çoğunun Türkçe kökenli olduğunu tespit etmiştir.

Ataman (2023), “Yûnus Emre Dîvânı’nda mental fiiller” adlı çalışmasında, Yunus Emre Dîvânı’nı taramış ve tarama sonucunda bulduğu mental fiilleri geçtiği dizelerle birlikte tanımlayarak mental fiillerin alt başlıkları olarak duyu, duygu, anı ve biliş, açıklama fiilleri olarak dört grupta incelemiştir. Tespit ettiği mental fiiller sayesinde bu Dîvân üzerinden yola çıkarak, özel bağlamda yazar hakkında, genel bağlamda ise eserin geçtiği dönemdeki Türk halkının çeşitli mental süreçleri içeren söz varlığı hakkında çıkarımlarda bulunmuş ve değerlendirmeler yapmıştır: Ataman, Türk toplumunda akla, fikre, bilgiye, Allah inancına, aşka, vb. hem hissi hem de fikrî kavramlara önem verildiğini ve bu kavramları taşıyanların itibar görürken aksi şekilde hareket edenlerin yerildiğine dair görüşlerini ifade etmiştir.

1.6.4.2. Modern Türkiye Türkçesindeki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar

İbe (2004a) “Psych verbs in Turkish: A structural and semantic analysis”, adlı yüksek lisans çalışmasında, ruh durumu eylemlerinin dilbilgisel yapısını ve bu eylemlerin sözdizimsel ve anlamsal özelliklerini incelemektedir. Bu bağlamda ruh durumu eylemlerinin iki ana üye türü olan deneyimleyen (experiencer) ve konu (theme) üyeleri

arasındaki ilişkiyi ele alır ve bu üyelerin eylem içindeki rolü ve etkileşimlerine değinmektedir. Çalışmada yazar, sözdizimi kurallarına uymayan ve farklı bir yapıya sahip olan ruh durumu eylemleri (örneğin *beğen-*, *kıskan-*, *heveslen-*) olarak adlandırılan bir grup fiilin Türkçedeki kullanımını betimsel olarak inceler. Yazar çalışmada, Türkçede bulunan ruh durum eylemlerini deneyimleyen (experienter) öznesi ve konu (theme) nesnesi olan “*Ayşe Ali’yi beğeniyor*” örneğindeki gibi 1. tipte inceler. “*Ayşe Ali’yi üzdü*” örneğindeki gibi ilkinin tersi şeklinde olan 2. tipte deneyimleyenin belirtme durumundaki nesne, konunun ise yalın durumdaki özne durumunda bulunan, “*Ayşe Ali’ye çok güveniyor.*” ve “*Ayşe Ali’dan hoşlanıyor*” örneklerinde görüleceği üzere 3. tipte yalın durumda deneyimleyen özne, nesnenin ise konu rolüne göre yönelme, çıkma durumlarında olabilen ruh durum eylemleri ve “*Kalabalık coştı*” örneğiyle 4. tipte ise yalnızca yalın durumda deneyimleyen üyenin bulunduğu ruh durum eylemleri olmak üzere sınıflandırır. İbe (2004b) Türkçe ruh durumu eylemleri için bir sınıflama önerisi adlı diğer çalışmasında ilk yaptığı sınıflandırmayı geliştirerek 3. tipte yer alan “yalın durumda deneyimleyen özne, nesnenin ise konu rolüne göre yönelme, çıkma durumlarında olabilen ruh durum eylemleri” bölümüne “araç durum ve bulunma (kalma) durumlarını” da ekler. Bu şekilde, ilk ikisi geçişli diğerleri ise farklı durum ekleri alabilen geçişsiz dört farklı ruh durum eyleminin varlığına işaret eder.

Yaylagül (2010), “Türkiye Türkçesindeki duygu fiilleri”, adlı çalışmasında duygu fiillerini; bütünsel davranış tepki fiilleri, olumlu, olumsuz duygu fiilleri olarak 3 grupta toplar. Yazar, durum grameri açısından ise deneyimcinin konumuna ve fiil istemine bağlı olarak da tek istemli fiiller biri seçimli biri zorunlu olmak üzere 2 istemli fiiller, vd. şeklinde 5 grupta toplar. Yaylagül bu çalışmada, duygu fiillerini mental fiillerin bir alt sınıfı olarak ele alır ve semantik açıdan inceler. Türk Runik Harfli metinlerle, Türkiye Türkçesinde yer alan duygu fiillerini de kıyaslayan yazar, metaforlardan kaynaklı önemli bir gelişme olduğunu belirtir.

Soydan (2018), “Tarama Sözlüğünün ilk iki cildindeki duygu fiilleri üzerine bir değerlendirme”, adlı çalışmasında, duygu fiillerini tasnif ederken Şahin’in (2012) çalışmasındaki sınıflandırmayı temel almaktadır. Duygu fiillerini üzüntü ifade eden, şaşkınlık bildiren, nefret ve öfke ifade eden, memnuniyetsizlik ifade eden, memnuniyet ifade eden, korkma, ürkme, çekinme ifade eden, küçümseme ifade eden, kibirlenme ve övünme ifade eden, coşku ve heyecan ifade eden, sevgi ifade eden, telaş ve endişe ifade

eden, utanma ve çekinme ifade eden olmak üzere yapı açısından, 3, tür bakımından 12 başlıkta inceler. İnceleme sonucunda yazar, şaşkınlık ifade eden fiillerin en çok; küçümseme, telaş ve endişe, utanma ve çekinme ifade eden fiillerin eşit sayıda tanıklanmasıyla en az sayıda olduğunu ifade eder.

Hirik (2018), “Türkiye Türkçesinde mental fiiller”, isimli çalışmasında, Türkiye Türkçesindeki fiil türünden sözcükleri bulmayı ve bu sözcüklerin mental sürecin hangi kısmını kapsadığını göstermeyi hedefler. Yazar, çalışmada diğer mental fiil sınıflandırmalarına katkı olarak mental süreci temel alan yeni bir mental fiil sınıflandırması yapmıştır. Kapsam olarak TDK’nin Türkçe Sözlüğünü belirleyen yazar, sözlükte yer alan mental fiilleri, girdi (duyu fiillerini içeren), işlem (bilişsel fiilleri içeren) ve çıktı (duygu ve dilsel/görsel açıklama fiillerini içeren) basamaklarında değerlendirmiştir. Yazarın, mental fiilleri sınıfladığı örneklerden bazıları bilişsel fiiller; *bilebilmek, caymak, vd.* duyu fiilleri; *acılaşmak, dokunmak, vd.* duyu fiilleri; “*acımak, celallenmek* vd. açıklama fiilleri; *duyurmak, esenleşmek* vd. şeklinde gösterilebilir. Yazar ayrıca, çalışmanın son kısmına da Türkiye Türkçesinde mental fiiller başlıklı bir sözlük de eklemiştir.

Okay (2022), “Hüseyin Nihal Atsız’ın Ruh Adam romanında mental fiillerin incelenmesi” adlı çalışmasında, Atsız’ın Ruh Adam romanını ele alır, roman içerisinde yer alan mental fiilleri belgesel tarama, doküman analizi yöntemiyle taramıştır. Bu tarama sonucunda Okay, mental fiilleri *gör-, bak-, de-* vd. örnekleri içeren algı, *yüreğini derde sal-, üz-, kız-* vd. örnekleri içeren etki, *benze-, bil-, suç işle-* vd. örnekleri içerenleri de idrak fiilleri olmak üzere toplamda üç ana başlıkta tasnif etmiştir. Bu tasnifleme neticesinde Okay, 3310 mental fiile ulaşmış, bunları sırasıyla 1861’i idrak, 1082’si etki, 368’i algı fiilleri sayısal olarak sıralamıştır.

Şaş (2023), “Türkiye Türkçesinde deyimleşmiş birleşik duygu fiilleri”, adlı çalışmasında, Türkiye Türkçesi deyim sözlüklerini tarar. Taramada duygu ifadesi taşıyan birleşik fiilleri belirler ve belirlediği fiillerin yüklemelerini esas alarak alfabetik olarak sıralar. İlk aşamada fiillerin taşıdığı duygu ifadesini olumlu ve olumsuz olarak değerlendirir ikinci aşamada ise fiilde görülen duyguyu temel duygulara göre belirler. Yazar çalışma sonucunda, *canı acı-* (üzüntü), *gönülde şafak aç-* (sevinç/ümit), *canından bez-* (sıkıntı) vd. gibi toplam 707 adet duygu ifadesi taşıyan deyimleşmiş birleşik fiil tespit

eder. Bu tespit ettiği fiillerin 201 tanesi olumlu, 507 tanesi olumsuz, 20 tanesi de cümlede kullanılan bağlamına göre hem olumlu hem de olumsuz duygu ifadesi taşıdığını ifade eder. Çalışmanın sonucunda yazar, üzüntü, öfke, korku, vd. gibi olumsuz çağrışım uyandıran duyguların önemli bir yer tuttuğunu fakat olumlu çağrışımlara sahip duyguların azınlıkta olmasının dikkat çekici olduğunu belirtir.

Murçak (2023), “Yaşar Kemal’in romanlarında mental fiiller”, adlı çalışmasında, Yaşar Kemal’in İnce Memed I-IV, Teneke, Dağın Öte Yüzü, vd. olmak üzere toplam 26 romanı mental fiiller bağlamında incelenir. İncelenen metinlerdeki mental fiilleri, duyu (görme, işitme, vd.), duygu (anlık tepki, olumlu, olumsuz), açıklama, anı ve biliş fiilleri olmak üzere 4 grupta sınıflandırır. Çalışmaya göre yazar, romanlarda tespit edilen mental fiillerden Yaşar Kemal’in yaşadığı topluma dair bilgi edinmenin mümkün olduğunu belirtir.

1.6.4.3. Türkiye Türkçesi Ağzlarındaki Duygu Fiillerini İnceleyen Çalışmalar

Biray (2007), “Kazak şivesi ve Denizli ağzında kök haldeki benzer idrak fiillerinde anlam farklılaşmaları”, adlı bildirisinde, Kazak şivesi ile Denizli ağzında kök halinde yer alan benzer idrak fiilleri arasındaki anlam farklılaşmalarını ele almıştır. İdrak fiillerini, duyularımızla ilgili olanlar, hafızamızı ve hatırlama işlevini anlatan, açıklama yapmayı anlatan, duygularımızı anlatan fiiller olmak üzere 4 başlıkta açıklar ve karşılaştırır. Bu karşılaştırmada idrak fiillerinin altında yer verdiği duygularımızı anlatan fiiller başlığında duygu fiillerini *acı-, az-, bez-, coş-* vd. örnekler ile gösterir.

Cin (2024), “Türkiye Türkçesi ağzlarında “*utan-*” kavramıyla ilgili kelimeler üzerine”, başlıklı çalışmasında, Türkiye Türkçesi ağzlarında “*utan-*” kavramıyla ilişkili kelimeleri tarihî ve çağdaş veriler ışığında inceler. Yazar, “*utanmak*” eyleminin insana özgü duygulardan biri olduğu vurgulayarak utanma kavramının Türk toplumundaki sosyo-kültürel işlevi ve tarihsel sürekliliğini ele alır. Çalışmada, utanma ile ilişkili kelimelerin Türkiye Türkçesindeki kullanımı, Kaşgarlı Mahmud’un Divanü Lügati’t-Türk’ünden günümüz ağız verilerine kadar geniş bir yelpazede incelenir. Bununla birlikte utanma kavramını karşılayan veya bu kavramla bağlantılı olan “*ar, hayâ, hicap, mahcup*” gibi kelimelerin yanı sıra, “*abır éle-, eymen-, körlen-, kızılğanla-*” örnekleri gibi yerel ağzılarda kullanılan yerel terimleri tespit eder. Ayrıca tarihî Türk lehçelerinde ve çağdaş

Türk lehçelerinde “utanmak” fiilinin ve türevlerinin morfolojik ve semantik değişimini ayrıntılı biçimde analiz eder.

Yaman (2024), “Derleme Sözlüğü bağlamında Anadolu ağızlarında duygu fiilleri”, başlıklı çalışmasında, Derleme Sözlüğü’nden hareketle duygu fiillerini tarar ve Yıldız’ın (2016) psikolojik duygu fiillerinin, duygunun oluşma zamanına bağlı olarak anlık tepki bildiren ve süreç içinde gelişen şeklinde olmak üzere iki grupta toplayarak incelediği tasnifi temel alır. Tasnif sonucunda yazar, Derleme Sözlüğü’nde anlık tepki bildiren korku, şaşkınlık, vd. fiiller olarak sıralar ve bu başlıkta 75 duygu fiili tespit eder. Süreç içerisinde gelişen fiilleri de kendi içerisinde sevgi, sevinç ve diğer başlıklar olmak üzere olumlu duygu fiillerini dargınlık/küslük, aksi mizaç, vd. olmak üzere olumsuz duygu fiillerini, nötr duygu fiili başlığında da yalnızca kibir fiili olduğunu tespit eder ve bu grupta da toplamda 114 duygu fiili tespit eder. Yazar, Derleme Sözlüğü’nde toplamda 207 duygu fiili tespit etmiştir. Bu fiillerin Anadolu’da yaşayan insanların somut ve soyut göstergelere bağlı olarak algılama biçimleri, kavramlaştırma şekilleri, kültür özellikleri gibi duygu dünyası ile ilgili verileri ortaya koyduğunu belirtmiştir.

1.6.5. Uluslararası Alanyazında Duygu Fiilleriyle İlgili Yapılan Çalışmalar

Belletti ve Rizzi (1988), “Psych-verbs and 0-theory”, adlı çalışmalarında, betimsel olarak İtalyancada yer alan psikolojik fiillerin sözdizimsel özelliklerinin analizini vermeyi amaçlamaktadırlar. Araştırmacılar, İtalyanca’da psikolojik fiillerin sözdizimsel analizler neticesinde 3 sözcüksel sınıfta olduğunu belirtmektedirler. İlk sınıf olan temere “korkma” sınıfı için, *deneyimci* yalın (nominative) durumdadır. Fiillerin ikinci sınıfı *preoccupare* “endişelenme” sınıfıdır. Bu ikinci sınıfta, deneyimci *belirtme* (accusative) durumu alır. Son olarak, psikolojik fiillerin üçüncü sınıfı, *deneyimcinin yönelme* (dative) durumunda olduğu *piacere* “hoşlanma” sınıfıdır. Araştırmacılar, çalışmadaki üç sınıfı şu şekilde örneklendirirler:

“*Gianni teme questo. Gianni fears this. (Gianni bundan korkuyor.) Questo preoccupa Gianni. This worries Gianni. (Bu Gianni’yi endişelendiriyor.) A Gianni piace questo. to Gianni pleases this. (Gianni bunu beğendi.)*.” (Belletti & Rizzi, 1988, s.291)

Franco (1992), “Towards a typology of psych verbs: Evidence from Spanish”, adlı çalışmasında, Belletti ve Rizzi’nin (1988) çalışmasında kullandıkları deneyimcinin durumunu ele alan temere (korkma), preoccupare (endişelenme), piacere (hoşlanma)

sınıflamasını İspanyolca lehçeleri üzerindeki durumunu söz dizimsel bağlamda inceler. İnceleme sonucunda, temere “korkma” sınıfının İspanyolca fiillerde de paralel olduğunu ifade ederken Meksika ve Peru İspanyolcası gibi bazı önemli istisnalar dışında, İspanyolcanın birçok lehçesinde deneyimcinin belirtme durumu aldığı *preocupare* “endişelenme” sınıfı ile deneyimcinin yönelme durumu aldığı *piacere* (hoşlanma) sınıfı arasında İtalyancadaki gibi net bir ayrım olmadığını ifade eder. Öte yandan da önemli sayıda konuşmacının belirtme durumu taşıyan herhangi bir deneyimci argümanı olduğunu kabul etmediğini ifade etmektedir. Franco, İspanyolcanın özellikle Latin Amerika'nın Güney Konisi ve İspanya'nın bazı bölgelerinde kullanılan lehçelerde, deneyimci fiillerin eş sesli biçimlerinin, deneyimci argümanlarının durumlarını göstermesinde bir belirtme-yönelme durumu değişimine izin verdiğini belirtmektedir.

Levin (1993), “English verb classes and alternations” adlı çalışmasında, İngilizcede yer alan fiilleri semantik özelliklerine göre sınıflandırır. Sınıflandırdığı fiilleri de dilbilimsel bir yaklaşım olan durum grameri açısından inceler. Yazarın çalışmasında üzerinde durduğu konulardan biri de psikolojik durum fiilleri ya da diğer bir adıyla psikoloji fiilleridir. Çalışmasında Levin, duygu fiilleri karakterinde olabilen fiilleri tek bir başlık altında toplamamış, psikolojik durum fiilleri (psych-verbs) ve arzulama fiilleri (verbs of desire) olarak yer vermiştir. Levin’e (1993) göre bu psikolojik fiillerin deneyimci (experiencer) ve uyaran (stimulus) olarak iki argümanı bulunmaktadır. Psikolojik fiiller; deneyimleyenin özne (hayranlık fiilleri) ya da nesne (eğlendirme fiilleri) olmasına göre iki sınıfa ayrılırlar. Geçişsiz psikojik fiiller ise deneyimleyenin özne (marvel/şaşıрма fiilleri) ya da edat tümleci (appeal/cezbetme fiilleri) olarak ifade edilip edilmediğine göre iki sınıfa ayrılır. Bu argümanların yanında, psikolojik fiillerde geçişlilik ve geçişsizlik özelliği taşımanın ayırt edici olduğunu ve geçişli psikolojik fiillerin daha fazla olduğunu ifade etmektedir. Psikolojik durum fiillerinde sırasıyla; eğlendirme fiilleri (amuse verbs): *Neşelen-* (jollify), *eğlendir-* (entertain) vd. Beğenme fiilleri (*admire verbs*): *Hayran ol-* (admire), *tap-* (adore), *takdir et-* (appreciate), *değer ver-* (cherish) vd. Şaşıрма fiilleri (*marvel verbs*): *Endişelen-* (bother), *heyecanlan-* (enthuse), *şaşıır, merak et-* (wonder) vd. Cezbetme Fiilleri (appeal verbs): *Çekici gel-* (appeal), *önemli ol-* (matter) vd. olarak inceler. Levin, arzulama fiilleri ve ihtiyaç/özlem duyma fiil gruplarının da hayranlık ve şaşıрма fiilleri gibi psikolojik fiillere dahil edildiğini bunların da iki argüman aldığını bu fiillerin ikinci argümanları olan arzulanan

şeyi geçişli (want/isteme fiilleri) veya geçişsiz (long/ihtiyaç/özlem duyma fiilleri) olmalarına göre farklı şekilde ifade eder; bu argüman fiil geçişli ise fiilin doğrudan nesnesi olarak, fiil geçişsiz ise bir edat tümlecinin başındaki edatın nesnesi olarak ifade edilir. Arzulama fiilleri başlığında ise sıralama şu şekildedir; isteme fiilleri (want verbs): *iste-* (*covet*), *arzu et-* (*desire*) vd. İhtiyaç duyma/özlem duyma fiilleri (long verbs): *Çok özle-* (*hanker, yearn*), *şiddetle arzula-* (*crave*) vd. olarak ele almaktadır (Levin, 1993, ss.188-195).

Kuliev (1998), “Semantika Glagola v Tyukskih Yazıkah” isimli eserinde fiilleri altı ana gruba ayırmış ve duygu fiillerini bu gruplar içerisinde beşinci grup olan Ruhsal Faaliyet Fiilleri başlığı altında incelemiştir. Kuliev, burada duygu fiillerine tek bir alt başlık altında değil Duygusal Durum Fiilleri, Duygusal Heyecan Fiilleri, Duygusal İlişki Fiilleri, Arzu Fiilleri ve Hissetme Fiilleri gibi birden çok alt başlık altında yer vermiştir. Bu alt başlıkları da kendi içlerinde sınıflandırmıştır:

“1. *Duygusal Durum Fiilleri*

a. *Öznenin Kederli Halini Anlatan Fiiller*

b. *Öznenin Bastırılmış Fiziksel ve Ruhsal Durumdan Olumlu Duruma Geçişini Anlatan Fiiller*

c. *İnsanın Yüksek Ruh Haline Geçmesini ve Onun Duygusal Durumunu Anlatan Fiiller*

d. *Korku, Telaş, Kızgınlık Sevinç vs. den Doğan Heyecanı Anlatan Fiiller*

e. *Utanmak Anlamlı Fiiller*

f. *Korkunun ve Telaşın Sebep Olduğu Heyecanı Anlatan Fiiller*

g. *Cesur Olmak Anlamlı Fiiller*

h. *Öznenin Heyecanlı Durumdan Sakin ve Dengeli Duruma Geçmesini Anlatan Fiiller*

1. *Beklenmeyen ve Anlaşılmayan Bir Şeyin Yarattığı Etkiyi ve Etkinin Verdiği Hissi Anlatan Fiiller*

2. *Duygusal Heyecan Fiilleri*

a. *Dışardan Gelen Olumsuz Psikolojik Etkiyle Ortaya Çıkan Duygusal Heyecanı Anlatan Fiiller*

b. *Küsme, Hakaret İşitme, Acı çekme vs.den Doğan Kötü Hissi Anlatan Fiiller*

c. *Ruhsal veya Fiziksel Ağrı Anlatan Fiiller*

d. *Öznenin Olumlu Ruh Halini Anlatan Fiiller*

e. *Öznenin Memnuniyetsizliğini Anlatan Fiiller*

3. *Duygusal ilişki Fiilleri*

4. *Arzu Fiilleri*

5. *Hissetme Fiilleri*” (Kuliev, 1998, ss.163-176’dan Akt. İltter, 2019, ss.22-23).

Zäynullin, “Xäzırgı Başqurt Äzäbi Tili- Morfologiya” adlı çalışmasında, Başkurt Türkçesinde oluşturduğu fiil tasnifinde duygu fiillerini, kişilerin hizmet etmesi gereken bir işle ilgili olmadığını, farklı olayların etkisi altında insanda oluşan duyguları gösterdiğini ifade eder. Bu fiiller, yazar tarafından kişinin psikolojik durumunu bildiren fiiller olarak da ele alınmaktadır. Başkurt Türkçesinde duygu fiillerini anlamsal özelliklerine göre ayıran Zäynullin’in tasnifi ise şu şekildedir (Zäynullin, 2002 ss.98-99’dan Akt. Kalkan, 2016, ss.182-183):

1. Mutlu olmayı anlatan fiiller: *qanatlan-*, *hüyün-* “sevinmek”, *ruxlan-* “sevinmek”.

2. Kaygılanmayı, bir işi veya olayı zor geçirmeyi, mutsuzluğu anlatan fiiller: *kürhün-* “olamak”, *xäsrätlän-* “kaygılanmak”.

3. Ökeyi ve nefreti anlatan fiiller: *yarhı-* “kızmak, ökeden kudurmak”, *dürfalan-* “kabalaşmak”.

4. Korkuyu ve şüpheyi anlatan fiiller: *qūt üs-* “korkmak”, *ürk-*, *şürlä-* “korkmak”, *xäwılän-* “kaygılanmak”.

5. Şaşırmayı ve etkilenmeyi anlatan fiiller: *qawşa-* “afallamak”, *ğäjäplän-* “şaşırmak”, *aža-* vd.

6. Aşağılamayı ve nefreti anlatan fiiller: *yamanla-* “*kötülemek*”, *qıyırhit* “*aşağılamak, itip kakmak*”, *huqran-* “*birine kızarak söylenmek*”, *turhay-* “*ökelenerek dudakları büzmek*”.

Mathieu, “A computational semantic lexicon of French verbs of emotion” adlı çalışmasında, “Feeling” adını verdiği duygu, his ve psikolojik durum fiillerinden oluşan hesaplamalı bir anlamsal sözlük ve bu sözlüğü kullanarak yorumlama ve açıklamalar üreten bir yazılım programını sunmaktadır. Çalışmada yazar, 950 Fransızca sözcükten oluşan bir külliyat üzerinde çalışmıştır. Bu sözcüklerden 600’ü sev-, kork- gibi fiillerden, 350’sinin ise aşk, öfke gibi isimlerden oluştuğunu belirtmektedir. Fransızcada duygular ve psikolojik durumlar için kullanılan fiillerin, şu iki tür yapıda meydana geldiğini belirtir:

“(1) *Paul irritates Marie* (Paul Marie’yi kızdırır)

(2) *Marie hates Paul* (Marie Paul’dan nefret eder)” (Mathieu, 2005, s.110)

Bu yapılar, “deneyimleyici” olarak isimlendirilen ve duygu ya da his sahibi kişinin, Marie’nin, sözdizimsel konumlarına göre farklılıklar göstermektedir. (1)’de, deneyimleyen nesnedir ve özne (Paul) onun duygusunun (kızgınlığının) nedenidir. (2)’de, deneyimleyen öznedir ve Paul onun duygusunun (nefretinin) nesnesidir. Yazar tespit ettiği yaklaşık 500 fiilin ilk kategoriye, 100 fiilin ise ikinci kategoriye ait olduğunu ifade eder. Birinci kategorideki fiiller (örneğin, sinirlendirici) psikolojik fiiller olarak adlandırılmış ve her sınıf aynı anlama gelen fiilleri içerecek şekilde *küs-*, *üz-* vd. içeren 18 tür “*olumsuz veya nahoş*” duygu içeren, *sakinleş-*, *eğlen-* vd. 13 “*olumlu veya hoş duygu*”, 2 tane de *kayıtsız kal-*, *şaşırt-* “*tarafsız/nötr*” türleriyle toplamda 33 semantik sınıfa ayırmıştır (Mathieu, 2005, ss. 109-111).

Doğanata Erciyeş ve Jaeckel tarafından hazırlanan “A Dictionary of Turkish Verbs in Context and by Theme” adlı sözlük Georgetown Üniversitesi tarafından basılmıştır. Bu çalışma, örnekli İngilizce-Türkçe tematik bir fiil sözlüğüdür. Sözlükte İngilizce fiillerin Türkçe hâlleri tematik olarak sıralanmıştır. Bu sıralama içerisinde duygular (feelings) başlığı da yer almaktadır. Sözlükte duygular, *sevin-* (*pleasure*), *beğen-* (*enjoy/like*), *canını sık-/rahatını boz-* (*unpleasure*), *sinirlendir-* (*irritate*) vb. duygu fiillerine de yer verilmiştir. (Doğanata Erciyeş ve Jaeckel, 2006, ss. 643-652)

Isse, “On Psych Verbs in English and Japanese”, adlı çalışmasında, duygu fiillerini psikolojik fiiller terimiyle karşılamaktadır. Bu çalışmada, psikolojik fiillerin, deneyimci ve konu olmak üzere iki farklı argümana sahip ikili (dyadic) bir fiil olduğunu belirtir. Psikolojik fiillerin “Tom hayaletlerden korkar” örneğinde görüldüğü üzere *özne-deneyimleyici fiiller* (diğer örneklerle *korkmak, eğlenmek, hoşlanmamak* vb.) ve “Hayaletler Tom’u korkutur” *nesne-deneyimleyici fiiller* (diğer örneklerle *korkutmak, eğlendirmek, üzme* vb.) olmak üzere iki sınıfı olduğunu ifade etmektedir. Çalışmasında Isse, İngilizce ve Japoncadaki psikolojik fiilleri incelemiş ve karşılaştırmıştır. Çalışmanın sonucunda, Japoncadaki psikolojik fiillerin analizi yapılmış ve Japoncada çoğunun “*özne-deneyimleyici*” olarak kategorize edildiğini, bunun aksine İngilizcede ise “*özne-deneyimleyici* fiillerinden daha çok “*nesne-deneyimleyici*” psikolojik fiillerinin bulunduğunu ifade etmektedir (Isse, 2008, 967-983).

Siironen, Fincede yer alan zihinsel fiilleri ve duygu fiillerini Croft’un fiil sınıflandırmasını kullanarak 4 başlığa ayırarak sınıflandırmıştır. Yaptığı sınıflandırma fiillerin üyeleri (argümanları) ve yönleri (aspect) üzerine kuruludur. Siironen bu fiilleri şu dört ana türde inceler (Siironen, 2001 aktaran Niiranen, 2008: 174-175):

1. Başlangıç fiilleri (inchoative verbs), bir zihinsel durumun başlangıcını ifade eden geçişsiz fiiller olarak tanımlanır. Bu gruptaki fiillerin öznesi, bu durumu deneyimleyen kişidir ve etkendir. Örneğin, *kızmaya başla-* veya *aşık ol-* gibi. Siironen bu gruba sadece duygu fiillerini dahil etmiştir.
2. Zihinsel etkinlik fiilleri (mental activity verbs), yalnızca zorunlu bir ögeye deneyimleyici olan özneye sahiptir ve kasten, isteyerek yapılan bir etkinliği ifade eden fiiller dahil edilmektedir. Bu gruba örnek olarak *memnun ol-* verilmiştir.
3. Durum fiilleri (stative verbs), bu grup hem duygu hem de biliş fiillerini içerebilir fakat durum bildiren duygu fiilleri sonuç bildirmezken, durum bildiren biliş fiilleri genellikle yarı-sonuçlu (quasi-resultative verbs) olarak adlandırılmaktadır. Bu grup *sev-*, *hatırla-* vb. ile örneklendirilmiştir.
4. Zihinsel ettirgen fiiller (mental causative verbs), nesne ögesi deneyimleyici, özne ögesi ise uyaran (stimulus) olarak konumlandırılan geçişli fiillerdir. Fincedeki zihinsel nedensel fiillere *korkut-* ve *kızdır-* vb. duygu fiillerini içeren bu grupla alakalı örnek cümleler verilmiştir.

Yabancı alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde Belletti ve Rizzi (1988), Franco (1992), Levin (1993), Siirinen (2001), Mathieu (2005), Isse'nin (2008) çalışmalarında psikolojik fiillerin (duygu fiillerinin), sözdizimsel açıdan deneyimci, deneyimcinin ve nesne ögesinin cümledeki durumu, fiillerin geçişlilik ve geçişsizlik özelliklerinin üzerinde durdukları söylenebilir.

Amaçlar

Anadolu halkının duygularını ifade etmede Türkiye Türkçesine kıyasla daha çeşitli kullanımları bulunmaktadır. Türkiye Türkçesinde fiilin kılınış özelliğine göre belirteçler kullanılırken duyguları ifade etme konusunda Türkiye Türkçesi ağızlarında belirteçler kullanılırken bunun yanında ilgili anlama özgü müstakil sözlük birimler de kullanılmıştır (Akyıldız Ay, 2021). Bununla birlikte günümüzde yerel kültür bağlamında Türkiye Türkçesinin ağızları, bazı bölgelerde konuşma dili olarak günlük hayatta iletişim kurarken kullanılan tüm dil ihtiyaçlarını karşılayabilir. İnsanların ailesiyle, arkadaşlarıyla ve diğer yakın çevreleriyle beraberken ağızları kullanması samimiyet, dostluk, sevgi ve benzeri olumlu duyguların ifadesi anlamına gelmektedir. Örneğin fıkra anlatırken Türkiye Türkçesine nazaran ağızların kullanımı daha uygun olabilmektedir (Demir, 2015, s.2205). Dolayısıyla duygular ve ağızlar arasında yakın bir ilişki olduğu söylenebilir. Buradan yola çıkılarak bu araştırmada da şunlar amaçlanmıştır:

- *Derleme Sözlüğü: Türkiye'de Halk Ağzından. Ankara: Türk Dil Kurumu, 4. baskı, 2019* (Derleme Sözlüğü/DS) kaynak olarak Türkiye Türkçesi ağızlarında yer alan duygu fiillerini tespit edebilmek

- Tespit edilen duygu fiillerini, TenHouten'in (2007, 2013) duygu sınıflandırılmasına göre birincil, ikincil, üçüncül duygu fiillerine göre sınıflandırabilmek

- Türklerin halk ağızlarındaki sözcüklerle duygularını ifade etme şekillerini ortaya koyabilmek

- Türkiye Türkçesi ağızlarında hangi duyguların daha ağırlıklı bir şekilde kullanıldığını göstermek

- Tespit edilen duygu fiillerinin semantik yönünü ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Alanyazına Katkı

Zengin bir söz çeşitliliğine sahip olan Türkiye Türkçesi ağızlarının bu zenginliğinin bir parçasını da duygu fiillerinin oluşturduğu düşünülmektedir. Ancak ağızlar kapsamında duygu fiilleri konusuna henüz kapsamlı ve detaylı bir şekilde değinilmediği görülmektedir. Her ne kadar Yaman (2024) buna yönelik farklı bir sınıflandırmayı temel alarak bir çalışma yapmış olsa da özellikle, duygu fiillerinin Türkiye Türkçesi ağızları arasındaki söyleyiş farklılıkları, sınıflandırılması ve bu farklılıklarla halkın duygularını nasıl ifade ettiğinin değerlendirildiği çalışmaların sayısı sınırlıdır. Bu çalışmada, bu eksikliği gidermek amacıyla, Türkiye Türkçesi ağızlarında kullanılan duygu fiillerinin sayısı ve neler olduğu, Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan ağızlarla ilgili kapsamlı bir ağız sözlüğü olan 6 ciltten oluşan Derleme Sözlüğü (2019) isimli ve önem arz eden kapsamlı bir sözlükten yola çıkarak tespit edilmiştir. Sözlükte yer aldığı belirlenen duygu fiilleri, anlamları, ağız bağlamında kullanım yerleri ve ağızlar arasındaki söyleyiş farklılıkları açısından da değerlendirilerek TenHouten'in (2007, 2013) duygu sınıflandırması olarak hazırladığı bu sınıflandırma, elde ettiğimiz verilerden hareketle özgün bir duygu fiilleri sınıflandırılmasına tarafımızca çevrilerek birincil, ikincil ve üçüncül duygular ekseninde sınıflandırılmıştır. Bu sayede kültürel ve psikologlar tarafından evrensel olarak görülen duygu fiillerine dair de bilgiler elde edilmesi sağlanmıştır. Böylece bu çalışma ile, Anadolu coğrafyasında yaşayan Türklerin duygu dünyasının, duygu deneyimleme şekillerinin ağız söz varlığına nasıl yansıdığına dair önemli veriler elde edilmesi ve gelecekte Türkoloji alanında yapılacak ağız araştırmalarına duygu fiilleri istatistiğinin gösterilmesi bağlamında kaynak oluşturulması amaçlanmıştır.

Sınırlılıklar

Türkiye Türkçesi ağızları araştırmalarında müstakil bir bölgeye, ile, ilçeye, köye ait derleme ve araştırma bağlamında incelenmiş olan pek çok kaynak bulunmaktadır. Bu çalışmada ise Türkiye Türkçesi ağızlarında duygu fiillerinin incelenmesinde genel bir ağız malzemesi toplayabilmek için Türkçenin pek çok ağzından sözcüğün bulunduğu, bu sözcüklerin hangi ilin söz varlığına ait olduğunu gösteren *Derleme Sözlüğü: Türkiye'de Halk Ağzından. Ankara: Türk Dil Kurumu, 4. baskı, 2019'a* bağlı kalınmıştır. Çalışmanın tutarlılığını korumak adına diğer baskı, dergi vb. çalışmalar dahil edilmemiştir. Ayrıca,

sözlüğün derlenmesi esnasında kullanılan şehir, ilçe, köy, mahalle gibi yerleşim birimleri günümüzde farklı adlandırılmış ya da birbirleriyle birleştirilmiş olabilir. Bu sebeple, bu çalışmada bu yerleşim birim adları değiştirilmemiş, ilgili sözlüğün belirttiği zaman, mekân vb. bilgilere bağlı kalınmıştır. Çalışmada, Derleme Sözlüğü'nün A-B maddelerini içeren cilt 1, C-D maddelerini içeren cilt 2, E-H maddelerini içeren cilt 3, I-N maddelerini içeren cilt 4, O-T maddelerini içeren cilt 5, U-Z maddeleri ve bu cildin sonunda yer alan ekler kısmıyla birlikte toplam 6 ciltlik hacimli malzeme sunan bu esere yer verilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

MALZEME VE YÖNTEM

2.1. Derleme Sözlüğü

Bu çalışmanın malzemesini Derleme Sözlüğü'nün 6 cildi ve ekler kısmı oluşturmaktadır. Derleme Sözlüğü'nün oluşturulma süreci incelendiğinde Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin (1932) kuruluşuyla birlikte düzenlenen ilk kurultay konuları arasında halk ağzından derleme çalışmaları yapma fikri olduğu görülmektedir. Fakat ülkenin tamamından söz derlemek için Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin uzak yerlere yetiştirmeyecek olması sebebiyle İcra Vekilleri Heyetinin 21/11/1932'deki toplantısında çıkan bir kararname ile Türkiye Cumhuriyeti içerisinde söz derleme işlerini yapabilmek için “söz derleme talimatnamesi” gerekli olmuştur. İlgili kararname ile il ve ilçelerde devletin çeşitli birimlerince 1933 yılında derleme seferberliği başlamıştır. 1933-1934 yılları arasında 150.000'den fazla derleme fişi toplanmıştır. Bu fişlerden yararlanılarak 1939-1951 yılları arasında “Söz Derleme Dergisi” adı altında 4 ciltlik bir dergi basılmıştır. Bu dergiye, 1952-1957 yılları arasında 5. “yazı dilinden halk diline indeks” ve 6. sadece folklor sözlerini içeren 2 cilt daha eklenir. Toplamda 6 cilde ulaşır. Bu ciltlerde Türkiye Türkçesi ağızlarında yaşayan kelimelerin bazılarının yer almaması, anlam ve yazılışlarda yanlışlıkları olması gibi çeşitli sebeplerle yanlışların düzeltilmesi ve eksikliklerin kapanması amacıyla ikinci bir derleme çalışması düşünülür. Bu ikinci derlemede, Türk Dil Kurumu resmî kurumları görevlendirmemiş, ülkedeki derleyici olmak isteyenlerle program sürdürülmüştür. Bu ikinci derleme safhası 1952-1959 yıllarında 8 yıl boyunca devam etmiş ve 450.000 fiş toplanmıştır. (DS I, 2019) Bu çalışmaların sonucunda da “1963-1982 yılları arasında Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü (Derleme Sözlüğü) adıyla 12 cilt olmak üzere tekrar yayımlanmıştır” (Korkmaz, 2023, s.1197). Günümüzde ise pek çok Türkiye Türkçesi ağız çalışmasına kaynaklık eden Derleme Sözlüğü 4. baskısı 2019’da yapılmıştır ve sözlüğün son hâli 6 ciltten oluşmaktadır.

2.2. TenHouten ve Duygu Sınıflandırması

Bu sözlüğün, malzeme olarak kullanıldığı bu çalışmada, yöntemsel olarak Plutchik'in birincil duygular modelini içeren, ikincil duygular sınıflandırmasını kökten revize eden ve üçüncül duyguları da kapsayan TenHouten'in kuramı temel alınmaktadır.

Bu kuram, süregelen sosyal ilişkilere dâhil olunmasıyla ilgili bilgiye dayalı olarak tüm duygu spektrumunun¹ tahmin edilmesini sağlayan özgün bir formülasyon sunarak Plutchik'i aşmaktadır. Ortaya çıkan duygu kuramı, bu nedenle, duygulanım spektrumu kuramı olarak adlandırılmaktadır. Bu genel bir kuramdır, çünkü sosyo-ilişkisel değişkenler - sosyalliğin temel biçimleri ve birincil duygular, hem kültürel olarak evrensel olan hem de evrimsel nörobiyolojiye dayanan yaşam sorunlarına (kimlik, zamansallık [doğum ve ölüm döngüsü], hiyerarşi ve bölgesellik) karşı prototipik² adaptif tepkiler olarak düşünülmektedir. Kuram daha sonra mantık ve duygular arasındaki ilişkinin daha derinlemesine incelenmesini içerecek şekilde genişletilmiştir. Burada sunulan mantık ve duygu analizi, bilgi işlemenin iki kutbu da dahil olmak üzere bilişsel yapıların insani olarak evrensel ve biyolojik olarak temelli olduğunu göstermektedir (TenHouten, 2007, s. 23-24).

TenHouten (2007, s.86), duyguları, yaşam sorunlarına verilen adaptif tepkiler olarak görmektedir. Duyguların, sosyal ilişkilerle başa çıkma ve yönetme sürecinde sergilenen adaptif davranışlarla birlikte sosyal çevrenin bilişsel değerlendirmesine dahil olduğu ileri sürülmektedir (Lazarus 1991, aktaran TenHouten, 2007, s.92). TenHouten'a (2013, s.12-13) göre; bir duygunun birincil olarak değerlendirilebilmesi için ilgili duygunun derin bir evrimsel geçmişe ve doğuştan depolanmış bir nöral programa sahip olması, iki ya da daha fazla duygunun birleşiminden oluşmaması, psikolojik yönden temel olması ve diğer birincil duygularla birleşerek ikinci duyguları oluşturabilmesi, temel bir yaşam sorununa hitap etmesi ve olumlu ya da olumsuz bir değer taşıması gerekmektedir. Buradan yola çıkarak TenHouten (2007, 2013) birincil olumlu duyguları; neşe, öfke, kabullenme, beklenti; birincil olumsuz duyguları; korku, mutsuzluk, şaşırma, iğrenme olarak sınıflandırmaktadır. Örneğin öfke ve korku zıt davranışsal tepkilerle açıklanmaktadır. Öfke, sorunlu bir duruma, koşula ya da olaya karşı savunmak veya bunları düzeltmek için bir kişiye veya duruma doğru hareket etmeyi içerirken korku ise bir endişe veya tehlikeden uzaklaşmayı veya ona boyun eğmeyi içerir. Bu bağlamda, öfke olumlu bir değerdeyken korku ise olumsuz bir değerdedir. Birincil duygular, Darwin'in antitez ilkesiyle tutarlıdır ve zıtlık çiftleri olarak düşünülebilir. Yani, eğer bir duygu olumlu değerliyse, diğer duygu olumsuz değerlidir. Bu durumda toplamda 8 adet olan

¹Spektrum: Çeşitlilik (TDK, 2023, s. 3023).

² Prototip: İlk örnek (TDK, 2023, s. 2739).

birincil duygunun 4'ü olumluken diğer 4'ü olumsuz değerli olmaktadır. Birincil duyguların değerleri ve tanımları ise şöyledir:

Korku (Fear): Olumsuz değerli bir duygu olan korku, bireyin tehlikeyi değerlendirebilmesi ve kendisini zarardan koruyabilmesi için gerekli olan algısal ve bilişsel süreçlerin gelişimini kolaylaştıran bir duygudur. Korku, olumsuz bir olasılığa ilişkin duygusal bir öngörüdür ve beklentisel bir karaktere sahiptir. Sosyal düzeyde, korku sadece kaçmaya değil aynı zamanda savaşmaya da yol açabilir. (TenHouten, 2007). Tehlikeli ve istenmeyen durumların hızlı, içgüdüsel bir şekilde hissedilmesi ve bunlara karşı verilen tepki korku duygusunu tanımlar. Risk içeren her şeyden korkmak doğaldır ve korku, riskli kişisel davranışların potansiyel olarak zararlı sonuçlarını kavramanın ayrılmaz bir parçasıdır. Öfke hem yaklaşma odaklı hem de her zaman olmasa da genellikle nahoş bir duygu iken, korku çok net bir şekilde hem kaçınma odaklı hem de nahoş bir duygudur. Korkmak ne kadar nahoş olsa da, bireyler yine de bunun tehditlerden kaçma veya uzun vadeli değerli bir amaca veya hedefe ulaşma şanslarını artıracığına inanırlarsa korkuyu isteyerek yaşayabilirler. Tıpkı öfkenin hedefe ulaşmada faydalı olabilmesi gibi (Parrott 2001; Tamirand ve ark. 2008 aktaran TenHouten, 2013, s.152), kişinin hedefi potansiyel olarak zarar verici bir sonuç veya olaydan başarılı bir şekilde kaçınmak olduğunda korku da benzer şekilde fayda sağlar (TenHouten, 2013).

Öfke (Anger): Olumlu değerli bir duygu olan öfke, sosyal ilişkilerdeki sorunlu bir duruma verilen aktif ve olumlu bir duygusal tepkidir (Plutchik, bt. aktaran TenHouten, 2007, s. 39). İnsanlarda öfke, neredeyse her zaman sosyal olarak tetiklenir ve bir aile, akran grubu veya çalışma grubu gibi bir sosyal grup bağlamında değer ve statünün değer kaybıyla ilgilidir. Bu tanım ışığında öfke, işlevsel bir değere sahip olabildiği ölçüde olumlu bir duygu olarak kabul edilebilir. Öfke, hedefe ulaşma yolunda enerjimizi ve kaynaklarımızı harekete geçirir (TenHouten, 2007).

Neşe/Sevinç (Joy): Olumlu değerli bir duygu olan neşe, “genellikle o an yaşanan deneyimlerle ilgili olan, son derece hoş giden ve birçok dışsal memnuniyet belirtisiyle karakterize edilen bir duygu” olarak tanımlanmaktadır (Webster's New World Dictionary, 1988 aktaran TenHouten, 2007, s.30). Neşe, akut, kısa süreli bir iyi oluş ve hoşnutluk deneyimini ifade eder ve aynı zamanda yüksek düzeyde mutluluk anlamına gelir. Neşe

ön plandaki akut bir duygudur; mutluluk ise arka planda yer alan temeldeki bir duygudur (Ben-Ze'ev, 2000, aktaran TenHouten, 2007, s.31).

Mutsuzluk/Üzüntü (Sadness): Olumsuz değerli bir duygu olan üzüntü kalıcı veya geçici, hayali veya gerçek, fiziksel veya psikolojik ama değer verilen sosyal bir ilişkinin kaybı durumunda hissedilen duygudur. İnsanın en çok sevdiği kişiyi kaybetmesi elbette en üst düzeyde üzüntü yaratır, ancak üzüntünün başka kaynakları da vardır: üzüntü, kişinin kendi çekiciliğinin veya canlılığının bir yönünü kaybetmesinden, duygusal veya motor kapasitesinin kaybindan, entelektüel güç ve hafıza kaybindan, para ve servet kaybindan, hatta kişinin anavatanını kaybetmesinden kaynaklanabilir. Sembolik kayıplar da olabilir; onur kaybı, gurur ve özsaygı kaybı, yüz kaybı, benliğin önemsizleştirilmesi gibi (TenHouten, 2007).

Beklenti (Anticipation): Olumlu değerli bir duygu olan beklenti, kişinin öngördüğü ve zihinsel olarak hazırlandığı ve bu nedenle şaşırtıcı olmayacak gelecekteki bazı ilişkilere, durumlara veya olaylara yönelik ileriye dönük bir beklenti duygusudur. Bir duygu olarak beklenti, olumlu bir ümit duygusuyla gelecekteki bazı olay(lar)ı dört gözle bekleme duygusu olarak yaşanır ve genellikle kişinin bulabileceği veya deneyimleyebileceği şeylere ilişkin hoş bir duygu uyandırır (TenHouten, 2013).

Şaşırma (Surprise): Olumsuz değerli bir duygu olan şaşkınlık beklenmedik ya da bilinmeyen bir durum tarafından tetiklendiği için, durumun nedenini hızlı bir şekilde belirlemeye yönelik adaptif bir davranış olarak kabul edilebilir. Şaşkınlık, kişinin kendi bölgesine, mekanına ve yerine yönelme işleviyle ilgilidir (TenHouten, 2007).

Kabullenme (Acceptance): Olumlu değerli bir duygu olan kabullenme, geniş anlamda, kendisine karşılık gelen bir davranışsal bileşeni olan duygusal bir durum olarak anlaşılabilir. Bireyin başka bir kişiyi ya da durumu kabul ettiğini ifade eden duygu ve eylemlerde bulunması şeklinde dışa yansıtılabilir ya da kişinin başka bir kişinin kendisini kabul etme duygularını değerlendirmesini içerebilir veya kişinin kişisel kimliğini ve dünyadaki yerini kabul etmesini yansıtabilir. Genellikle bir başkası ya da kendisiyle ilgili genel bir duygu olarak var olsa da, kabullenme zihinde akut bir duygusal deneyim olarak da tezahür edebilir; bu, kişinin bir başkasını sosyal bir yakını olarak çevresine dahil etmek istediğinin ya da bir başkasının kendisiyle yakınlık kurma isteğini gösteren jestler yaptığını aniden fark etmesi olabilir (TenHouten, 2013).

İğrenme (Disgust): Olumsuz değerli bir duygu olan iğrenme, ilk olarak gerçekten algılanan veya canlı bir şekilde hayal edilen tat alma duyusuyla ilişkili olarak iğrenç bir şey; ikincil olarak koku alma, dokunma ve hatta görme duyusu yoluyla benzer bir duyguya neden olan herhangi bir şeydir (Darwin, 1872/1965, aktaran Ten Houten, 2007, s.26).

İkincil duygular ise, iki adet birincil duygunun birleşiminden oluşmaktadır. Örneğin, gurur ikincil bir duygudur ve birincil duygular olan öfke ve neşenin birleşimiyle oluşmaktadır. İkincil duygular, zıt değerli bir veya daha fazla birincil duygudan oluşuyorsa karma değerlidir. Bu karma değerli duyguların matematiksel bir formülü bulunmamaktadır. Birincil bileşenlerinin tamamı olumlu ya da tamamı olumsuz olan ikincil (ve üçüncül) duygular ise olumlu ya da olumsuz değerli olarak değerlendirilebilir. Örneğin, alarm olumsuz bir ikincil duygudur çünkü bileşenleri olan şaşkınlık ve korku olumsuzdur. İyimserlik olumlu bir ikincil duygudur çünkü bileşenleri olan neşe ve beklenti olumlu değerlidir. İkincil olumlu duygular; sevgi ve sıcakkanlılık, gurur, hakimiyet, saldırganlık, iyimserlik, beceriklilik; ikincil olumsuz duygular; ıstırap, kimsesizlik, yalnızlık, mahcubiyet ve hafif utanç, panik hissetmek, hayranlık, nahoş, antipati, hayal kırıklığı, şok; ikincil karma duygular; merak, alaycılık/şüphecilik, teslimiyetçi, kötümserlik, haz, küçümseme, utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak, tasasızlık, özgürlük, teslimiyet/katlanma, somurtkanlık, suçluluk, kaygı, dehşet, hiddetlenmek, duygu ikircikliği, acı-tatlı, donukluk, kafa karışıklığı, sersemlik olarak belirtilmektedir. İkincil duyguların tanımları ise şu şekildedir:

Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness): Neşe ve kabullenme duygularının birleşiminden oluşan (TenHouten, 2013) bu duygu, Plutchik’e göre bireyin bir nesneyi, fikri, varlığı veya kişiyi, kendi mahrem dünyasına sevinçle kabul etmesi ve dahil etmesidir (Plutchik, 1962/1991 aktaran TenHouten, 2013, s.192).

Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness): Üzüntü ve iğrenme duygularının birleşimiyle oluşan ıstırap, kimsesizlik ve yalnızlık duyguları (TenHouten, 2013), sevgi kaybının ya da sevgi yokluğunun kaçınılmaz bir sonucudur ve temel bileşenleri üzüntü ve kabul edilmeme ya da reddedilme duygusudur. Her zaman yüksek düzeyde bir üzüntü içerir, öyle ki “arzu edilen sosyal ilişkilerin yokluğundan kaynaklanan bir üzüntü” olduğu için genellikle üzüntünün bir çeşidi olarak görülür (Ben

Ze'ev, 2000, aktaran TenHouten, 2007, s. 57). Dolayısıyla, yalnızlık ve ıstırap arasında açık bir bağlantı vardır (TenHouten, 2007). Sevginin zıttı daha çok üç terimin (ıstırap, kimsesizlik ve yalnızlık) anlamlarını kapsayan “kimsesizlik” (forlornness) duygusu olarak tanımlamaktadır. Sevgi bir başkasının sevinçle kabul edilmesi iken, kimsesizlik duygusu sevincin/neşenin zıttı olan üzüntü ile kabullenmenin zıttı olan tiksintiye bir araya getirmektedir. ıstırap, yakın ya da mahrem bir ilişkinin kaybına kaçınılmaz bir tepki olarak, eşit seviyedeki ve toplumsal olarak paylaşılan sosyal ilişkilerdeki olumsuz deneyimlerden kaynaklanır (TenHouten, 2013).

Gurur (Pride): Öfke ve neşenin birleşiminden oluşan gurur (TenHouten, 2013) için Ben-Ze'ev, altında yatan olumlu öz-değerlendirmenin, kibirli olma (pridefulness) ve gurur duymaya (pride) karşılık gelen genel ve özel olmak üzere iki türe ayrılabilceğini belirtmektedir. Bununla birlikte, gurur spesifik: iyi bir iş yaptığımızda, rekabetçi bir oyunda kazanan skoru yaptığımızda, bir arkadaşımıza yardım ettiğimizde, değerli bir amaç için çalıştığımızda, bir çocuğu boğulmaktan kurtardığımızda gurur duyarız. Bunlar bizi muzaffer hissettiren, belki de “Bir numarayız!” diye bağırmanıza neden olan belirli eylemlerdir. Eğer sosyal ilişkilere dair olumlu deneyimler yaşıyorsak, öfkeli bir neşe olan gurur duygusu yaşarız (Ben-Ze'ev, 2000, aktaran TenHouten, 2007, s.179).

Mahcubiyet (Embarrassment) ve Utanç (Shame): Korku ve üzüntünün birleşimi olan mahcubiyet (TenHouten, 2013), bir kişi başkalarının huzurunda bir hata yaptığında veya kazara bir aksilik yaşadığında ortaya çıkar (TenHouten, 2007). Utanç ve mahcubiyet arasındaki fark, kişinin kimliğinin tehlikede olup olmadığına bağlıdır. Mahcubiyette, kişinin kimliği hafifçe zedelenir ancak kalıcı olarak zarar görmez, bu nedenle hafif utancı bu tanımsal başlık altına dahil edebiliriz (TenHouten, 2007). Olumlu bir özel eylemi gerçekleştiremediğimizde, sosyal bir gaf yaptığımızda ya da uygunsuz bir söz söylediğimizde mahcup hissederiz. Dolayısıyla, belirli bir övgüye değer davranıştan gurur duyduğumuz gibi, kötü bir davranış anında bir görgü kuralını ihlal etmekten de mahcubiyet duyarız (TenHouten, 2007).

Saldırganlık (Aggressiveness): Öfke ile beklenti duygularının birleşimi olan saldırganlık terimi, “saldırgan bir kişilik yapısı”nda olduğu gibi duygusal bir özelliğe veya geçici bir duygusal duruma atıfta bulunmak için geniş anlamda kullanılmaktadır. Saldırgan kişiliğe sahip bir birey, kişiler arası diyalog ve etkileşimlerde kavgacıdır,

inisiyatif almaya meyillidir ve/veya güçlü veya empatiktir. Saldırganlık tipik olarak dışa dönük davranışlardan oluşsa da, kendine zarar verme, kendini yaralama ve hatta intihara yol açacak şekilde kendine yönelik de olabilir. Gülmek neşe, kaçmak korku ve feryat etmek keder için neyse, davranış olan saldırganlık da duygu olan saldırganlık için odur. Dışa vurumunu saldırganlık davranışının oluşturduğu “saldırganlık” duygusu, hedef alınan nesneye, kurbanı veya gruba saldırmak için öngörülü bir teşvik-motivasyonu ile birlikte hafif bir kızgınlıktan öfkeli bir kızgınlığa kadar değişen yoğunlukta öfkeden oluşur. Saldırganlık duygusunun yoğunluğu hafif bir kızgınlıktan öfkeli bir hiddete kadar değişebilir (TenHouten, 2013).

Panik (Alarm) & Hayranlık (Awe): Korku ve şaşırma duygularının birleşimi olan panik ve hayranlık duyguları (TenHouten, 2013) Plutchik'e göre alarm ve daha az ölçüde huşu, başka bir kişi ya da grup tarafından saldırıya maruz kalmak gibi tehdit edici bir duruma verilen tepkilerdir (Plutchik, 1962/1991, aktaran TenHouten, 2007, s.65). Alarm, saldırganlığın karşıtıdır, saldırganlığa karşı bir tepkidir (Fernald, 1914/1947, aktaran TenHouten, 2007, s. 65). Oxford'a göre hayranlık, Eski İngilizce ve Eski İskandinav dillerinde özellikle ilahi bir varlığa karşı duyulan korku ve çekinmeyi ifade etmek için kullanılan kelimelerden türemiştir. Bu terimin İngilizce kullanımı giderek “hürmetle karışık korku, saygılı veya saygıyla karışık korku; yüce otorite, ahlaki büyüklük veya yücelik karşısında derin bir saygıya boyun eğmiş bir zihnin tutumu” anlamına gelmeye başlamıştır (Oxford English Dictionary, 1971, aktaran TenHouten, 2007, s.65). Hayranlığın hedonik tonu, tehlide ek olarak, olağanüstü yetenek, güzellik, erdem ve yüce, güzel ve doğaüstü gibi görünen şeylerin kavranmasını içerir (Oxford English Dictionary, 1971, aktaran TenHouten, 2007, s.65).

Merak (Curiosity): Kabullenme ve şaşırma duygularının birleşimi olan merakın üç anlamı vardır: 1) araştırma veya öğrenme arzusu; 2) yabancı, yeni veya beklenmedik olana yöneltilen heyecan verici dikkat; ve 3) başkalarının işine burnunu sokma veya merak etme (Webster's New World Dictionary of American English, 1988, aktaran TenHouten, 2007, s. 67). Merak, beklenmedik veya yabancı olana ilgi duymak anlamına geldiği için şaşırma (surprise) bileşenini de içerir. Ayrıca, öznel olarak kabullenme (acceptance) olarak tanımlanan yeni bilgileri benimseme isteğini de içermektedir. Şaşırtıcı (surprising) ya da beklenmedik olanı gönüllü, kasıtlı ve keyifli bir şekilde kabul etme ya da benimseme isteği, merakı “bir şeyler hakkında bilgi edinmenin olumlu olduğu

ve zevk verdiği hissiyatı” olarak tanımlar (Goleman, 1997, aktaran TenHouten, 2007, s. 67, 194).

Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism): Alaycılık/şüphencilik iğrenme ve beklenti duygularının birleşiminden oluşmaktadır (TenHouten, 2013). Meraklı kişi ile alaycı kişi arasındaki fark; meraklı kişi yeni bilgileri bünyesine katmaya çalışırken, alaycı kişi yeni bilgileri reddeder (TenHouten, 2007, s.69). Alaycılar/şüphenciler (Cynic) diğer insanlardan yalnızca en kötü davranışları bekler ve zaman zaman alaycı/şüphenci erdemleri benimsemeyenlere acımasızca saldırır (Dudley, 1937, aktaran TenHouten, 2007, s.152). İnsan davranışlarının yalnızca kişisel çıkarlar tarafından yönlendirildiğine inanan alaycı/şüphenciler, diğer insanların iyiliğine ve samimiyetine acı ve aşağılayıcı bir şekilde güvensizlik duymaya ve saygısızlık etmeye eğilimlidir. (TenHouten, 2007).

Hakimiyet (Dominance): Öfke ve kabullenme duygularının birleşiminden oluşan (Ten Houten, 2007) hakimiyet duygusu, hakim olmak, hükmetmek, galip gelmek (Webster’s New World Dictionary, 1990) baskın olma, kontrol, otorite (Webster’s New World Dictionary, 1966) anlamlarına gelmektedir. Türkçe Sözlük’te baskı, hakimiyet kavramları için “benzerleri arasında güç ve önem bakımından başta gelen; başat, hâkim, dominant” (TDK, 2023, s. 412) açıklamaları bulunmaktadır.

Teslimiyetçi (Submissiveness): Bir başkasının öfkesini kabul etmek, onun isteklerine boyun eğmek, kendi istek ve niyetlerinde ısrar etmek yerine kenara çekilmektir; aynı zamanda diğerinin egemenliğine boyun eğmek anlamına da gelir. (TenHouten, 2007). Bu duygu, kabullenme ve korku duygularının birleşiminden oluşmaktadır (TenHouten, 2013).

İyimserlik (Optimism): İyimser kişi olumlu bir öngörü duygusuna sahiptir. İyimserlik olumludur ve olumlu değerlikli iki bileşeni olan neşe ve beklenti duygularının bir ürünüdür. (TenHouten, 2007).

Kötümserlik (Pessimism): Kötümserlik için beklenti kavramı, kötümserlikle pek uyuşmayan olumlu bir çağrışıma sahip olan öngörü kavramından daha uygun görünmektedir. Kötümserlik, mutsuzluk beklentisidir (TenHouten, 2007).

Haz/Zevk/Keyif (Delight): Plutchik zevk (haz) olarak adlandırdığı mutlu bir şaşırmayı ikincil bir duygu olarak görürken, üzüntü ve şaşkınlığın bir kombinasyonu olan mutsuz bir şaşkınlığı ise hayal kırıklığı (disappointment) olarak adlandırmaktadır.

Dolayısıyla bir kişi piyango kazandığı için memnun, yeni arabası çalışmadığı için hayal kırıklığına uğramış olarak tanımlanabilir. Haz/zevk elbette olumlu bir deneyimdir, ancak neşe bileşeni olumlu, şaşırma bileşeni ise olumsuzdur (Ten Houten, 2007, s. 48). Zevk, umulan ya da beklenen ve aynı zamanda kişilerarası açıdan tatmin edici olan ve arzu edilen bir sosyal sonucu elde ettikten sonra ortaya çıkan bir duygudur (Ten Houten, 2007).

Hayal Kırıklığı (Disappointment): Üzüntü ve şaşırma duygularının birleşiminden oluşan hayal kırıklığı (TenHouten, 2013), beklediğimiz, amaçladığımız veya planladığımız bir şeyin gerçekleşmemesine şaşırdığımızda hissedilir. Gerçekleşmeyen bir kazanım beklentisi bir kayıp olarak yaşanır ve sonuçta üzüntü ortaya çıkar. Beklediğimiz şey yaşam kalitesi üzerinde son derece olumlu bir etkiye sahip olacaksa, ortaya çıkan üzüntü yoğun olabilir. Hayal kırıklığı duygusunun iki çeşidi vardır - sonuçla ilgili hayal kırıklığı (terfi alamamak; bir sınavda başarısız olmak) ve kişiyle ilgili hayal kırıklığı (bir arkadaş tarafından hayal kırıklığına uğratılmak; bir tanıdık veya iş arkadaşı tarafından kendisi hakkında söylentiler yayılması) (van Dijk & Zeelenberg, 2002, aktaran TenHouten, 2007, s.79).

Antipati (Antipathy) & Nahoş/İtici (Aversiveness): Nahoş/itcilik kelime anlamıyla, kişinin derinden ve kalıcı olarak hoşlanmadığı şeyden (reddetme, iğrenme) uzaklaşmasıdır (uzaklaşma ve kaçınma, korku davranışı). Örümceklerden hoşlanmayan bir kişi, bu küçük yaratıkların bolca bulunduğu yerlere sık sık gitmeyecektir. Kaçınma, “zihnin ya da duyguların bir kişi ya da şeyden ya da bir eylem tarzından uzaklaşmasıdır (uzaklaşma bileşeni) ve yoğun bir hoşnutsuzluğa (reddetme bileşeni) konu olan korku davranışını akla getirir (Webster’s New World Dictionary of American English, 1988, aktaran TenHouten, 2007, s.82). Antipati, “kişinin antipatik bulduğu şeyden içgüdüsel olarak geri çekilmesine neden olan bir zihin durumu” anlamına gelir (Fernald, 1914/1947, aktaran TenHouten, 2007, s.82). Antipatinin bir zihin durumu olarak bilişsel bir bileşeni olsa da, tiksintiyle birlikte duygusal bir yönü olduğu da belirtilmektedir (TenHouten, 2007) Bu iki duygu, iğrenme ve korku duygularının birleşimlerinden oluşur (TenHouten, 2013).

Küçümseme (Contempt): İğrenme ve öfke duygularının birleşimiyle ortaya çıkan küçümseme, (TenHouten, 2013) “bir kişinin düşük, değersiz ya da dikkate değer görülmeyen birine ya da bir şeye yönelik duygu ya da eylemleridir” (Webster’s New

World Dictionary of American English, 1988, aktaran TenHouten, 2007, s.82) Eylemler küçümseme ve hor görülen şeye yöneliktir, bu da öfkeyi ve onunla ilişkili olan yönelme davranışını ima eder, nesne ise reddedilir ve ondan kaçınılır, sadece küçümsemeye ve saygısızlığa layık görülür, bu da küçümsemenin iki bileşen duygusu olarak öfke ve tiksintiyi içerdiğini gösterir (TenHouten, 2007)

Beceriklilik (Resourcefulness): Kabullenme ve beklenti duygularının birleşiminden ortaya çıkan beceriklilik (TenHouten, 2013), hedeflere ulaşma yolunda karşılaşılan engelleri aşmaya yönelik sergilenen çabalarda düşünceli ve dikkatli olmayı içerdiği için önemli ölçüde bilişsel bir içeriğe sahiptir. Ancak beceriklilik sadece bilişsel bir konu, sadece bir problem çözme meselesi değildir, aynı zamanda hem stres hem de kaygı yönetiminde önemlidir (TenHouten, 2007). Buna ek olarak becerikli kişi, dikkatli bir planlama, hazırlık ve güçlü bir ego geliştirerek kendi şansını yaratabilir. (TenHouten, 2007)

Şok (Shock): İğrenme ve şaşırma duygularının birleşiminden oluşan şok (TenHouten, 2013), Webster’da “kişinin zihnini veya duygularını rahatsız etmek; büyük bir şaşkınlık (surprise), sıkıntı, tiksinti (disgust) vb. ile etkilemek” ve “şok olmak, sıkıntıya düşmek, iğrenmek” anlamına gelir. Şok, iğrenme anlamına karşılık gelen “son derece tiksindirici” anlamını da içerir (Webster’s New World Dictionary of American English, 1988, aktaran Ten Houten, 2007, s.89). İğrenme ve şaşırmanın birleşimiyle oluşan şok duygusu, becerikliliğin (resourcefulness) tam tersidir. Ancak şok daha ziyade bir şanssızlık anı, yanlış zamanda yanlış yerde olmak, iğrenç ya da talihsiz bir olay karşısında gafil avlanmak olabilir. (TenHouten, 2007)

Utançtan ya da Sıkıntıdan Kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-Heartedness), Özgürlük (Liberation; Morbidness): İğrenme ve neşe duygularının birleşiminden oluşan utançtan/sıkıntıdan kurtulma terimi sözlük tanımlarıyla tutarlı olarak, üç bölümlü bir tanıma içerir: 1) İğrenç, utanç verici veya tiksindirici olarak görülen bir birey, grup veya durumdan kurtulma hissi veya duygusal tepki; saygı duyulmayan bir grup veya grup üyesiyle birliktelikten kaynaklanan aşağılanma duygularının ortadan kaldırılması. 2) Durumu ya da davranışı utanç verici olan bir birey ya da grupla sosyal bağın koparılması üzerine hafiflik hissi ya da rahatlama hissinden mutluluk hissine kadar

değişen bir ruh hali. 3) Kulfetli bir üye ya da grupla etkileşim kurma görevinden kurtulma üzerine özgürlük, rahatlama ya da serbest bırakılma hissi. (TenHouten, 2013).

Teslimiyet/Katlanma (Resignation): Kabullenme ve üzüntünün birleşiminden oluşan katlanma, rızayı ve boyun eğmeyi içerir (TenHouten, 2013). Bu nedenle katlanmanın, değer verilen bir sosyal ilişkinin ya da sosyal durumun kaybının üzücü bir şekilde kabul edilmesi olduğu öne sürülmektedir (TenHouten, 2007).

Somurtkanlık (Sullenness): Somurtkan olmak hem öfkeli hem de üzgün olmaktır. Webster somurtkanlığın “kasvetli, iç karartıcı ve üzgün” ve “asık suratlı, çekingen ve içine kapanık” olma anlamına geldiğini belirtir (Webster’s New World Dictionary of American English, 1988, aktaran Ten Houten, 2007, s.93).

Suçluluk (Guilt): Neşe ve korkunun bir birleşimi olan suçluluk duygusu (TenHouten, 2013), başka bir kişiyi inciten veya ona ihanet eden münferit bir eylemden veya bir dizi eylemden kaynaklanırken, utanç az ya da çok kalıcı olan kişisel özelliklerden kaynaklanır. Suçluluk duygusu korkuyla bağlantılıdır yani düzeltici bir eylemde bulunulmazsa diğer failin bize kızabileceği ve hatta bize zarar verebileceği korkusu. Dolayısıyla suçluluk, belirli bir haince eylemin ya da eylem örüntüsünün işlenmesini ya da beklenen bir gerekliliğin yerine getirilmemesini ya da olumlu hedeflere ulaşamamasını takip eder. Her iki durumda da normların, değerlerin veya ahlakın ihlali söz konusudur (TenHouten, 2007).

Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread): Kaygı, birçok tanımı olan karmaşık bir ikincil duygudur. Örneğin Izard’ın (1972) kaygı modeli, kaygıyı “korku ve stres, öfke, utanç (utangaçlık ve suçluluk dahil) gibi temel duygulardan iki ya da daha fazlasını ve olumlu ilgi - heyecan duygusunu” içerecek şekilde tasvir etmektedir. Kaygı, korkulu bir beklenti ya da geleceğin neler getirebileceğine dair bir korkudur (TenHouten, 2013).

Hiddetlenmek (Outrage): Şaşıрма ve öfkenin birleşimiyle meydana gelen hiddet duygusunun, ahlaki veya etik bir boyutu vardır; bir kişi, rakibinin bir hedefe ulaşmak için hile, sahtekârlık veya şiddet kullanması durumunda hiddetlenebilir. Hiddet, kültürel normların ihlali veya bireyin sosyal kişiliğine ve sosyal kimliğine saygısızlık gösterilmesinin ardından ortaya çıkabilir. Hiddetin mutlaka ahlaki bir boyutu olması gerekmez, ancak kişinin alanının veya kaynaklarının ihlali kötü niyetli, ahlak dışı, etik

dışı veya suç niteliğindeyse sosyomoral bir duygu olarak nitelendirilir (TenHouten, 2013).

Duygu İkircikliği (Ambivalence): Duygu ikircikliliği, bir bireyde başka bir bireye, gruba, nesneye, eyleme veya duruma karşı olumlu ve olumsuz duyguların bir arada bulunmasıdır. “İkirciklilik” teriminin en geniş anlamı “zıt duyguların aynı anda deneyimlenmesidir” (King & Napa, 1999, aktaran TenHouten, 2013, s.212). Daha açık bir ifadeyle, ikirciklilik, kabul/içselleştirme ve iğrenme/reddetme gibi karma ve zıt duyguların aynı anda yaşanmasıdır (TenHouten, 2013).

Acı-Tatlı (Bittersweetness): Günlük dünyada birçok durumda, birbirine zıt birincil duygular olan “neşe” ve “üzüntü” birlikte ortaya çıkar. Bu iki duygu zıt değerlere sahiptir ve motor yoğunlukları bakımından da farklılık gösterirler (Dumas, 1905, aktaran TenHouten, 2013, s.217). Bu iki temel duygunun birleşimi için kabul edilmiş bir isim yoktur; ancak, tat metaforunu kullanarak ve çeşitli sözlük tanımlarıyla tutarlı olarak, “neşe” ve “üzüntü” duygularının birlikte ortaya çıkmasına neşe ve hüznün duygusal bir karışımı olarak tanımlanan “acı-tatlı” sıfatını verebiliriz (TenHouten, 2013).

Donukluk (Frozenness): Donukluk, öfke ve korkunun birleşimi olarak tanımlanmaktadır. Hiyerarşik, yetki sıralamalı sosyal ilişkilerin olumlu ve olumsuz deneyimlerinin birlikte ortaya çıkmasından kaynaklandığı varsayılmaktadır. Tonik hareketsizlik genellikle bilinçsizce ve kontrolsüzce ortaya çıkar. Ancak hareketsizlik faaliyetin tamamen durdurulması değildir; aynı zamanda bilinçli, rasyonel bir karar sonucu ilerlemeden ya da geri çekilmeden, bunun yerine bir süre için durumu yeniden değerlendirmeden de kaynaklanabilir (TenHouten, 2013).

Kafa Karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation): Beklenti ve şaşırma duygularının birleşiminden oluşan kafa karışıklığını Berlyne, muğlak olan veya birbiriyle kolayca karıştırılabilen ve çelişkili sembolik tepkilere yol açan uyarıcı örüntüleri açısından tanımlamıştır. Kafa karışıklığı, bir duygu olsa da, önemli bir bilişsel bileşene sahiptir. Kafa karışıklığı, kişinin dünya ile ilgili kurgusu dışsal olaylar veya bilgilerle çeliştiğinde veya göze çarpan ve unutulmuş ya da bastırılmış gerçekler aniden akla geldiğinde ortaya çıkar (Berlyne, 1960, aktaran TenHouten, 2013, s.155). Kişi bir olay veya durum beklediğinde ve bunun yerine farklı bir olay meydana geldiğinde şaşırıldığında yaşanır. Kafa karışıklığı, kişinin dünya hakkındaki fikrinin yanlış çıkması ve

beklentilerinin şaşırtıcı bir şekilde gerçekleşmemesi nedeniyle hafif panikle birlikte hoş olmayan bir şaşırma ve afallama hissini içerir (TenHouten, 2013).

Son olarak üçüncül duygular ise üç adet birincil duygunun birleşiminden oluşmaktadır. Örneğin, öfke, iğrenme ve korku duygularının birleşmesiyle üçüncül bir duygu olan nefret meydana gelmektedir. Üçüncül duygular, zıt değerli bir veya daha fazla birincil duygudan oluşuyorsa karma değerli olarak kabul edilmektedir. *Üçüncül karma duygular*; kıskançlık, dargınlık, kötü niyetlilik, nefret, kibirlilik, özgüven, hırslılık, imrenmek/haset, umut olarak belirtilmektedir.

Kıskançlık (Jealousy): Kıskançlığın temel anlamı, kişinin kendi hakkı olan bir şeyi elinde tutmaya yönelik tutkulu bir şekilde çaba harcamasıdır. Kıskançlık (jealousy) ve imrenme (envy) arasındaki temel fark, kıskançlık için iki ya da daha fazla kişinin karşılıklı bir ilişki içinde birbiriyle yüzleşmesi gerekirken, imrenmede imrenen kişi, kendisinin varlığından bile haberdar olmayan bir kişiye karşı düşmanca duygular besleyebilir (TenHouten, 2007).

Dargınlık (Resentment): Yanlış, aşağılayıcı veya incitici olarak algılanan bir durum veya davranış karşısında acı bir his, sinirli bir içerleme ve hoşnutsuzluk hissetme olarak tanımlanmaktadır (TenHouten, 2013).

Kötü niyetlilik (Malevolence): Birini başkalarına kötülük dilemeye iten düşmanca veya dostça olmayan duyguları ima etmek. Kötü niyetli olma durumu veya özelliği; kötülük; acımasızlık; kötü niyet: iyi niyetin karşıtı. (Webster's New World Dictionary, 1966)

Nefret (Hatred): Nefret, tam anlamıyla, yok etme ya da en azından zarar verme arzusu hissetmektir ve güçlü bir hoşnutsuzluk ifadesidir. Dolayısıyla nefret hem öfkeyi (yok etme arzusu) hem de korkuyu (kaçınma arzusu) içeriyor gibi görünmektedir. Nesneye karşı kötü niyetle hareket etmektir; bu da burada öfkenin korkudan daha güçlü olduğunu göstermektedir ki bu da eyleme geçme arzusu bakımından nefretin olumlu bir duygu olduğu fikriyle tutarlıdır (TenHouten, 2007).

Kibirlilik (Pridefulness): Ben-Ze'ev, gururluluğun biri olumlu diğeri olumsuz olmak üzere iki kavram dizisi arasında, ikircikli bir konumda olduğunu düşünür. Olumlu tarafta, gururluluk onur, haysiyet, öz saygı ve öz güven gibi tutumlarla ilişkilendirilebilir; olumsuz tarafta, gururluluk, genellikle her zaman daha genel bir terim olan gurur duygusu

altında, kibir, kendini beğenmişlik, küstahlık ve övünmeyle ilişkilendirilmiştir(Ben-Ze'ev, 2000, aktaran TenHouten, 2007, s.181).

Özgüven (Confidence): Üçüncül bir duyguda, genellikle bir unsur baskın konumdadır. Güven için beklenti (anticipation) merkezi bir öneme sahiptir. Kendine güvenen kişi, gelecekteki bir olayın gerçekleşeceğine veya gelecekteki bir sonucun gerçekleşebileceğine dair güçlü bir his duyabilir (TenHouten, 2007). Güven, geleceğe ilişkin bir güvence duygusudur (s.220)

Hırslılık (Ambitiousness): Hırslılık, ilerleme, zenginlik, şöhret vb. için çabalamayı ifade eder Hakim olmak; hükmetmek; galip gelmek (Webster's New World Dictionary, 1966). Bir şeyi elde etmek için önüne geçilmez derecede kuvvetli istek duyma ve aşırı tutkulu olma (TDK, 2023, s.1581)

İmrenmek/Haset (Envy): İmrenmek, başka bir kişinin mutluluk, başarı, itibar veya arzu edilen herhangi bir şeye sahip olma konusundaki üstünlüğünden hoşnutsuzluk duymaktır. Başka bir kişinin elde ettiği ya da kazandığı şeyleri kaybetmesine yönelik kin dolu bir istekten kaynaklanan hoşnutsuz bir duygusal durumdur. (TenHouten, 2007).

Umut (Hope): Umut, iyimserlik ve kötümserlikle yakından ilişkilidir. Umutlu kişi ne iyimser ne de kötümserdir ancak büyük ölçüde geleceğe odaklıdır, belirsizlik hissiyle birlikte işlerin yolunda gidebileceğini ya da gitmeyebileceğini, geleceğin mutluluk ya da üzüntü getirebileceğini öngörür. Örneğin şöyle diyebilir: “ Ben iyimserim ama işler kötü gidebilir - umarım her şey yolunda gider.” Ya da “ Ben kötümserim ama yine de her şey mutlu bir şekilde sonuçlanabilir.” (TenHouten, 2007, s.224). Ben-Ze'ev, umudu üç temel özelliğe sahip olarak tanımlamıştır: i) belirli bir durum ya da sonucun içinde olma ya da bundan kaçınma arzusu; ii) istenen ya da istenmeyen durumun sıfır ile bir arasında bir yerde gerçekleşme olasılığına sahip olduğuna, yani ne imkansız ne de kesin olduğuna dair inanç; ve iii) istenen durum ya da sonucun bizim için ya da değer verdiğimiz bir başkası için önemli olması. Gelecekteki durumun olasılığı değişirse - yani olası olmayan bir sonuç daha olası hale gelirse veya olası bir sonuç daha az olası hale gelirse - o zaman umut yoğunlaşacaktır (Ben-Ze'ev, 2000, aktaran TenHouten, 2007, s.225).

Tarama ve betimleme yöntemlerinin karma bir şekilde kullanıldığı bu çalışmada, Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü’nün (2019) 6 cildi ve ekler kısmı dahil olmak üzere tüm madde başları taranmıştır. Taramada ilk evrede madde başlarında yer

alan sözcüklerin anlamlarının duygu değeri taşıyıp taşımadığına bakılmıştır. Sözlükte madde başlarının anlamlarının açıklandığı kısımda duygu içeren bir sözcük tespit edildiyse bu sözcüğün fiil türünde olup olmadığı değerlendirilmiştir. Eğer tespit edilen sözcük hem duygu değeri içeriyor hem de fiil ise bu sözcük işleme alınmıştır. İşleme alınan sözcükler sözlüğün sıralamasına göre alfabetik olarak sıralanmıştır. Alfabetik olarak sıralanan duygu fiilleri, TenHouten'in (2007, 2013) duygu sınıfları, duygu değerlikleri ve duygu türlerine ilişkin görüşleri temel alınmıştır. TenHouten'in (2007, 2013) sınıflandırmasında yer alan duygular, isim türünden fiil türüne tarafımızca dönüştürülerek özgün bir duygu fiilleri sınıflandırılması oluşturulmuştur. Sınıflandırmada yer alan İngilizce duygu adları, İngiliz dili ve edebiyatı bilim uzmanı Melisa Onaral tarafından İngilizceden Türkçeye eş değerli olarak çevrilmiş ve çevirilerin Türkçedeki anlamsal uygunluğu tarafımızca kontrollü bir şekilde sağlanmıştır. Derleme Sözlüğü'nde yer alan duygu fiilleri bu sınıflandırmaya göre son hâliyle semantik olarak incelenerek çalışmaya eklenmiştir. Madde başları sınıflandırılırken bazı kriterler esas alınmıştır. Bu kriterler şu şekildedir:

1. Seçilen maddebaşları, madde başının adı, açıklaması, kullanıldığı yöre bilgisi (eğer var ise varyasyonunun kullanıldığı yöre bölgesi), duygunun sınıfı (birincil, ikincil ya da üçüncül), duygunun değeri (olumlu, olumsuz, karma yapılı), madde başının dilsel olarak ifade ettiği duygu fiili türüne (korku, öfke, vd.) göre tablolastırılmıştır.
2. Tablolaştırılma esnasında, örneğin, *kız-*, *kırıl-* gibi “eş sesli ve çok anlamlı kelimelerin” sınıflandırılmasında eğer bu eş sesli ya da çok anlamlı kelimenin yanında öfke, mutluluk vb. duyguyu ifade edebilecek bir açıklama ya da bağlam var ise çalışmaya alınmıştır. Ancak yalın hâlde, yani bir objenin kızması ya da bir camın kırılması durumunu ifade edebileceği için, bu tarz fiiller sınıflandırılmaya tabii tutulmamıştır.
3. “*Gangeçmek: Korkmak, şüphelenmek. (Yusufça * Gölhisar -Brd.)*” (DS, 2019 s.1912) örneğinde görüleceği üzere eğer bir madde başı, birden fazla duygu fiilini içeriyorsa bu gibi madde başları önce ilk sıradaki duygu fiili listelenmiş ve ardından tekrar bir sütun açılarak ikinci duygu fiili için yeni bir tablo oluşturulmuştur. Yapılan tablolamada duygu fiilleri listelenirken madde başının içeriğindeki sıralama gözetilmiştir.

4. Madde başları, sınıflandırmada yer alan kategorilerden birine doğrudan girmiyorsa bu kelimenin anlamına *Türkçe Sözlük (Haz. M. Argunşah vd.)*. *Ankara: Türk Dil Kurumu, 12. baskı, 2023*'ten yararlanarak anlamına bakılmış ve eğer anlamında duygu fiili içerdiği görülüyorsa, anlamına uygun kategoriye eklenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İNCELEME VE BULGULAR

3.1. Türkiye Türkçesi Ağzlarında Duygu Fiilleri

Bu bölümde ilk olarak Türkiye Türkçesi ağzları hakkında malzeme sunan Derleme Sözlüğü'nde yer aldığı tespit edilen duygu fiilleri alfabetik olarak tablo hâlinde verilmiştir. Bu kapsamda ilk olarak duygu fiillerinin DS'de yer aldığı alfabetik sırayla, madde başıyla (1. sütun), kelime açıklamasıyla (2. sütun), yöre bilgisiyle (3. sütun), sayfa numarasıyla (4. sütun) ve bunlara ek olarak belirlenen duygu sınıfıyla (5. sütun), duygu değeriyle (6. sütun), duygu türleriyle (7. sütun) tablo içerisinde yer verilmiştir.

Tablo 12. Derleme Sözlüğü’nde Duygu Fiilleri

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
aba gibi atmak [aba yeninden atmak]	3. Öğünmek.	-Brs. [aba yeninden atmak] > (Nilüfer -Brs.)	6	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
abalamak (II)	Korkmak.	Yenianahşa * Karaisalı -Ada.	7	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
abarmak (I)	Kendine güvenmek.	Akçaşar * Eğridir -Isp.	11	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
abarot satmak	Çalım satmak, korku vermek	Abışko * Pazar -Rz. [abatmak -1] > (* Bozdoğan -Ay.) [abırtmak] > (Beyçayır * Lâpseki -Çkl [abatmak -2] > (* Bozdoğan -Ay.)	11	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
abcallamak (II)	Bocalamak, şaşırarak.	Anbarcık * Gölhisar -Brd.; * Bergama -İz.	15	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
abezan olmak	Sersemlemek, şaşalamak.	Tepe * Seben -Bo.	18	Birincil	Olumsuz	Kafa karışıklığı (confusion), Sersemlik (discombobulation)
abezan olmak	Sersemlemek, şaşalamak.	Tepe * Seben -Bo.	18	İkincil	Karma	Şaşırma (Surprise)
abırcın olmak (I)	Usanmak, bıkmak	Çepnidere * Turgutlu -Mn.	22	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
abır élemek	Haya etmek, utanmak: Abır éle (eyle), söge söge herkesi gırma.	Kızılçakçak * Arpaçay -Kr.	22	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
abırsızlıh élemek	Hayâsızlık etmek, utanmak: Abırsızlıh éleme o sustu sen de sus.	Kızılçakçak * Arpaçay -Kr.	22	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
abişmağ	Susmak, afallamak, şaşırarak.	* Mucur -Nş.	22	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
abramak (I)	1. Becermek, hakından gelmek, başarmak, üstesinden gelmek: Ali işini iyi abırıyor. 2. Bir şeye hâkim olmak.	Yenice * Emet -Kü.; Düzköy * Ayancık -Sn.; * Zile -To.; Uzunmusa -Or.; -Tr. ilçe ve köyleri; -Gm.; Soğukpınar * Kangal -Sv. Mağura * Maçka -Tr.	28	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (resourcefulness)
abuklanmak [abuğlanmağ, abuğlanmak]	Güvenmek, bel bağlamak, ümit etmek: Ona abuklandım da işim bu kadar geri kaldı.	-Gm.	32	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
abuklandırmak	Umutlandırmak.	-Gm. ve köyleri; Cinis * Aşkale, -Ezm.; -Ezc.	32	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
acebe kalmak	Şaşakalmak, donakalmak.	-Kr. köyleri; * Kilis -Gaz.	43	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
aceplemek	1. Şaşmak.	Muallim * Gebze -Kc.; Cumayanı -Zn.; -Çr.; -Dy.; * Elmalı -Ant.	44	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
acığ etmek [acığ élemek]	Küsmek, darılmak	* Ahlat -Bt.; -Vn. [acığ élemek] > (Kızılçakçak * Arpaçay -Kr.)	47	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
acığ almak	Öc almak, hıncını almak.	Aşağırmak * Ardanuç -Ar.	47	Üçüncül	Karma	Hırslılık (Ambitiousnes)
acığlandırmak, aciğlandırmak [acığlatmağ, aciğlatmak]	Kızdırmak, öfkeliendirmek, sinirlendirmek.	* İğdir ve çevresi -Kr. [acığlatmaq] > (-Ur.) [acığlandırmak -2] > (-Ama.; * Ahlat -Bt.)	47	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

acılandırmak -2, acıtmak -2, acılandırmak]		[acıtmak -2] > (* İğdir -Kr.) [acılandırmak] > (Kerkük)				
acılanmak [acılanmak -2, acısmak, acısmak (I) -5, acıulanmak, açuvlanmak]	Kızmak, çıkışmak, öfkelenmek.	Kızılçakçak * Arpaçay, Taşburun, * İğdir -Kr. [acılanmak -2] > (Varay, -Ama., * Ahlat -Bt.) [acısmak] > (* İğdir -Kr.) [acısmak (I) -5] > (Dombaylı, Emirhacılı * Salihli -Mn.) [acıulanmak] > (Kerkük) [açuvlanmak] > ("Karaçayca'dan" Başhöyük * Kadınhanı, * Ilgın -Kn.)	47	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
acı vermek [accık vermek, acıhıcılı yapmak, acıkıcı etmek]	Nisbet yapmak, imrendirmek, kışkırtmak.	Kızılçakçak * Arpaçay, -Kr. Köyleri; -Dy.	47-48	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
Acılandırmak	1. 'Üzecek, can sıkacak şeyler söylemek, yapmak.	Eymir *Bozdoğan -Ay.; -Brs.; *Akyazı çevresi -Sk.; *Kurşunlu -Çkr.	49	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Acıklanmak [acıksınmak (I)]	1. Üzülmek, acımak, müteesir olmak.	* Kurşunlu -Çkr.; *Afşin -Mr.	49	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	1. Üzülmek, acımak, müteesir olmak.	* Kurşunlu -Çkr.; *Afşin -Mr. [acıksınmak (I)]: (Yassıviran *Senirkent -Isp.; *Niksar -To.)		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
acılamak	Hırpalamak, hırpalıyarak sevmek: Çocuğu fazla acılama.	Eldirek * Fethiye -Mğ.	50	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
acılanmak [acilenmek]	Meraklanmak, kederlenmek.	Çıtak * Çivril -Dz.	50	İkincil	Karma	Merak (curiosity)
acımak	Sevmek, okşamak: Gel evlâdım, seni acıyayım.	Çavuşköy * Babaeski -Krk.	50	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
acınmak	1. Dert yanmak, sızlanmak: Arif dayı oğlundan çok acınıyor.	*Eğirdir köyleri -Isp.; -Brs.; *Bor -Nğ.; Görmel, Uğurlu *Ermenek -Kn.	51	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
acısmak (I) [acınmak -2, acısmak, acısmak]	1. Üzülmek, acı duymak, kederlenmek: O kadar acıma, ölenle ölünmez.	* Afşin, * Elbistan, -Mr.; * Reyhanlı, * Kırıkhan, Amik Ovası Türkmenleri -Hat.; -Ky.; Bahçeli, * Bor, * Ulukışla, -Nğ. ve köyleri; -Ada.	53	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		* Afşin, * Elbistan, -Mr.; * Reyhanlı, * Kırıkhan, Amik Ovası Türkmenleri -Hat.; -Ky.; Bahçeli, * Bor, * Ulukışla, -Nğ. ve köyleri; -Ada.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		[acısmak] > (* Afşin, * Elbistan -Mr.)		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
acısmak (II)	2. Birinin ölümüne, felâketine hep birlikte üzülmek, yanmak.	-Çkr.; -Çr.; * Afşin -Mr.; Çepni * Şarkışla -Sv.; * Bor, -Nğ.) 3. Sızlamak, ağrımak, için için acımak. (Ersis * Yusufeli, * Şavşat köyleri -Ar.; B. Cincirop * Ardahan -Kr.; * Kırıkhan -Hat.; Solakuşağı, * Şereflikoçhisar -Ank.; -Nş.; * Bor -Nğ.; * Ermenek ve köyleri -Kn.; -Ada.; İncekum, * Silifke, * Mut köyleri -İç.; Karadere * Gündoğmuş -Ant. [acısmak] > (* Ardanuç köyleri -Ar.)	53	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)

acıtmak	1. İçlendirmek, kederlendirmek, üzme.	-Ama.	54	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
acığ vermek	Küserek fit vermek.	-Bt.	55	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (cynicism)
afakan [afağan rüzgârı, afağan -1, 2; afağan -1, 2; afân, afaarak, afağan (I) -1, 2; afgon, afağan -1, 2; afikan, afkan, afkon -1, 2; afokon, afukon]	3. Çok korkutmak, fazla sıkıştırmak.	Çepni *Şarkışla -Sv.	68-69	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Afakanlanmak [afakan tutmak, afaaraklanmak, afatlamak -2, afkanı kalkmak]	Kızmak, sinirlenmek, öfkelenmek.	-Brd.; Kışla * Elmalı -Ant.	69	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
afarozman kesilmek	Tehditte karışık hiddet göstermek, zorbalık yapmak. [afurtmak]: (*Silifke -İç.)	* Ünye -Or.	71	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)
afarozman kesilmek	Tehditte karışık hiddet göstermek, zorbalık yapmak.	* Ünye -Or.	71	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (dominance)
Afatlamak [afrayıp küfretmek, afatmak, afırmak, afur küfür etmek]	1. Öfkeyle ağzına geleni söylemek, küfretmek, bağırıp çağırmak, paylamak.	Ovacık, Garipköy, *Tavas, Karataş *Sarayköy – Dz.; Sürez, Hamzabali, *Bozdoğan, Alanlı -Ay.; *Kuşunlu -Çkr.; *Maçka köyleri, Kalafka -Tr.; *Ardaan -Kr.; *Antakya -Hat.; Solakuşağı *Şerefli Koçhisar -Ank.; Genezin *Avanos -Nş.	71	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	3. Çok korkutmak, fazla sıkıştırmak.	Çepni *Şarkışla -Sv.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	3. Çok korkutmak, fazla sıkıştırmak.	(Çepni *Şarkışla -Sv.)		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
afikan olmak	Bunalmak, yüreği oynamak, sinirlenmek.	-Isp.	72	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
afkalamak (I) [afkırlamak]	2. Dayaktan sersemlemek, sarsılmak, afallamak.	[afkırlamak] > (Sofular * Eğridir -Isp.)	72	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (confusion), Sersemlik (discombobulation)
		Evreşe * Gelibolu -Çkl.				
Afkanlamak	1. Sersem edilmek.	Yassıviran * Senirkent -Isp.	73	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (confusion), Sersemlik (discombobulation)
afikan olmak	Bunalmak, yüreği oynamak, sinirlenmek.	-Isp.	72	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
afkalamak (I) [afkırlamak]	2. Dayaktan sersemlemek, sarsılmak, afallamak.	[afkırlamak] > (Sofular * Eğridir -Isp.)	72	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (confusion), Sersemlik (discombobulation)
		Evreşe * Gelibolu -Çkl.				
Afkanlamak	1. Sersem edilmek.	Yassıviran * Senirkent -Isp	73	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (confusion), Sersemlik (discombobulation)

Agurt etmek	Surat etmek.	*Boyabat -Sn.	77	İkincil	Karma	Somurtkanlık (sullenness)
ağalanmağ	Ağalık tavrı takınmak.	Sarihamzalı * Sorgun -Yz.	81	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
ağalık taslamak	Böbürlenmek.	Güneyce -Rz.	81	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
ağdalanmak	Böbürlenmek, kendini naza çekmek, ağır satmak.	Ekse * Çal -Dz.; * Afşin -Mr.	87	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
ağalık taslamak	Böbürlenmek.	Güneyce -Rz.	81	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
ağdalanmak	Böbürlenmek, kendini naza çekmek, ağır satmak.	Ekse * Çal -Dz.; * Afşin -Mr.	87	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
ağrısınmak [ağrınmak -3, ağrısınmak]	2. Hakaret saymak, ağırına girmek, alınmak: Ben bu sözü ağrısınıyorum.	[ağrısınmak] > (-Nğ.)	92	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	3.Hoş karşılanmamak, istiskal olunmak: Ağırsanacağım yere hiç misafir olmam.	Çardak-Dz.		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
		* Merzifon ve köyleri -Ama.				
ağıtmak (II)	Hiç görmediği ve bilmediği bir çevrede yalnızlıktan ve hayretten doğma bir şaşkınlıkla dikilerek sağa sola bakınmak.	* Çal -Dz.	94	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
ağıt yitirmek	Acıklı bir işi veya olayı ağıya ağıya anmak.	* Bor -Nğ.	94	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ağılsamak [ağılsı olmak, ağılayımsı olmak]	Ağılyacak gibi olmak, ağılamaklı olmak.	* Bandırma -Ba.	101	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		[ağılsı olmak] > (Orhaniye * Marmaris -Mğ.) [ağılayımsı olmak] > (Türkmenaraplısı -Yz.)				
Ağılazlamak	Mızıkçılık ederek ağılamaklı olmak.	* Zile, -To.; Denizli * Vakıfkebir -Tr.	102	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ağrını yenlitmek	Kendini küçük düşürmek, onurunu kırmak	Ağlı * Küre, Peşman * Daday -Ks.	110	İkincil	Olumlu	Gurur (pride)
ağrınmak [ağrınıp incinmek]	1. İncinmek, gücenmek, kırılmak.	-Brd.; -Brs.; Bozan -Es.; * Kilis, -Gaz.; * Zara -Sv.; Avşar aşireti * Pınarbaşı -Ky.	111	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	2. Bir şeyden incinerek sızlanmak, yakınmak: Ağa! Hasan'ın ücretini az vermişsin bana ağrıverdi.	[ağrınıp incinmek] > (* Senirkent -İsp.; -Es.; Eoğlu, -Mr.; -Ky.; * Bor, -Nğ.; * Silifke -İç.) Uğurlu, Görmel * Ermenek -Kn.		İkincil	Olumsuz	İstirap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yalnızlık (loneliness)
ağısnmak	1. Kibirlenmek.	Armutlu *Gölköy -Or.	112	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
	2. Sakınmak, korkmak.	Güney * Buldan -Dz.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ağısnmak	1. Kibirlenmek.	Armutlu *Gölköy -Or.	112	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
	2. Sakınmak, korkmak.	Güney * Buldan -Dz.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ağışermek	Aşermek.	Çerkez aşireti, Engiz * Bafra -Sm.	113	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ağız ayrılmak	Bir şeyi hayran hayran dinlemek veya seyretmek.	Aslanköy -İç.	117	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (alarm), Hayranlık (awe)

ağzı kara olmak	Bozulmak, susturulmak, utandırılmak	Ağrakos * Suşehri -Sv.	118	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
ağzını sanıtmak	Şaşkın şaşkın iki tarafa bakınmak.	* Bor -Nğ.	120	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
ağzı kara olmak	Bozulmak, susturulmak, utandırılmak: Ali'nin dün ağzı kara oldu.	Ağrakos * Suşehri -Sv.	118	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
ağzını sanıtmak	Şaşkın şaşkın iki tarafa bakınmak.	* Bor -Nğ.	120	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
akınmak [akkınmak]	1. Özenmek, meyletmek, gönül vermek, sevmek.	* Bartın -Zn.; Avşar aşireti, Fakıekinciliği * Pınarbaşı -Ky.; Bahçeli, * Bor, -Nğ.; Görmel, * Ermenek -Kn.; Şihşamı * Kadirli -Ada.; * Silifke -İç. [akkınmak] > (* Silifke -İç.)	152	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
akınmak [akkınmak]	1. Özenmek, meyletmek, gönül vermek, sevmek.	* Bartın -Zn.; Avşar aşireti, Fakıekinciliği * Pınarbaşı -Ky.; Bahçeli, * Bor, -Nğ.; Görmel, * Ermenek -Kn.; Şihşamı * Kadirli -Ada.; * Silifke -İç. [akkınmak] > (* Silifke -İç.)	152	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
aksesine gülmek	Alay etmek.	* Antakya -Hat.	161	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (cynicism)
ala ala bakmak	1. Aptal, alık alık, bön bön bakmak.	-Bt.; * Fethiye köyleri -Mğ.	171	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
	2. Çaresizlik içinde yalvararak bakmak.	* Fethiye köyleri -Mğ.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Çaresizlik içinde yalvararak bakmak.	* Fethiye köyleri -Mğ.		İkincil	Olumsuz	İstirap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yalnızlık (loneliness)
alafalmak [alaflanmak -1, alavlanmak]	1. Kızmak, öfkelenmek, telâşlanmak, heyecanlanmak.	Bademli * Dinar -Af.; Muğlasın * Tavas -Dz.; Yazırlı * Nazilli -Ay.	185	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	1. Kızmak, öfkelenmek, telâşlanmak, heyecanlanmak.	Bademli * Dinar -Af.; Muğlasın * Tavas -Dz.; Yazırlı * Nazilli -Ay.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	1. Kızmak, öfkelenmek, telâşlanmak, heyecanlanmak.	Bademli * Dinar -Af.; Muğlasın * Tavas -Dz.; Yazırlı * Nazilli -Ay.		İkincil	Karma	Kaygı (anxiety), Dehşet (dread)
		[alaflanmak -1] > (Kayadibi * Yeşilova -Brd.; Oğuz, Darıveren * Acıpayam -Dz.; Salarha köyleri -Rz.) [alavlanmak] > (-Ks.; Kocabey * Şavşat -Ar.; * Afşin, * Elbistan -Mr.; * Zara -Sv.; -Kn.)				
		[aleflemek] > (Zara -Ama.) [alışdırmak, alışdırmak] > (Taşburun * Iğdır -Kr.) [alıştırmak] > (* Divriği -Sv.) [alıştırmak -3] > (* İnebolu -Ks.; Yapraklı * Çerkeş, Alva * Ilgaz, Genek -Çkr.; -Sn.; * Merzifon -Ama.; * Zile, * Artova -To.; Karakuş bucağı köyleri * Ünye, Arpaköy -Or.; Kalafka -Tr.;				

		Harşit bucağı köyleri * Torul -Gm. köyleri; Bağlıca * Ardanuç, * Yusufeli köyleri -Ar.; -Ezm.; -Vn.; -El.; Aşudu * Darende -Ml.; -Ur.; -Gaz.; * Göksun ve köyleri, Çoğulhan * Afşin -Mr.; * Antakya -Hat.; * Kangal ve köyleri, -Sv. ve çevresi; * Şereflikoçhisar, Beydili * Nallıhan -Ank.; -Nğ.)				
		[aleflemek] > (Zara -Ama.) [alışdırmağ, alışdırmağ] > (Taşburun * Iğdır -Kr.) [alıştırmağ] > (* Divriği -Sv.) [alıştırmak -3] > (* İnebolu -Ks.; Yapraklı * Çerkeş, Alva * Ilgaz, Genek -Çkr.; -Sn.; * Merzifon -Ama.; * Zile, * Artova -To.; Karakuş bucağı köyleri * Ünye, Arpaköy -Or.; Kalafka -Tr.; Harşit bucağı köyleri * Torul -Gm. köyleri; Bağlıca * Ardanuç, * Yusufeli köyleri -Ar.; -Ezm.; -Vn.; -El.; Aşudu * Darende -Ml.; -Ur.; -Gaz.; * Göksun ve köyleri, Çoğulhan * Afşin -Mr.; * Antakya -Hat.; * Kangal ve köyleri, -Sv. ve çevresi; * Şereflikoçhisar, Beydili * Nallıhan -Ank.; -Nğ.)				
alam taram olmak [alan taran olmak]	Darmadağınık, karmakarışık olmak, perişan olmak, dağılmak, ayrılmak: Köy sıtma yüzünden alam taram oldu.	* Gelibolu -Çkl.; * Alaçam -Sm.; Hacııyas * Koyulhisar -Sv.; -Nğ.; * Ermenek köyleri, Belekler * Ilgın, -Kn.	194	İkincil	Olumsuz	İstirap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yanlızlık (loneliness)
alası olmak	Almak istemek, almaya istekli olmak: Şu elmadan alasım vardı.	* Bor -Nğ.	198	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
alatsamak	Acele ettirmek, acele etmeyi istemek.	-İç.	202	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
alavant etmek	Surat asmak, terslemek, başa kakmak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	202	İkincil	Karma	Somurtkanlık (sullenness)
alazlamak (I) [alazdamak, alazlama olmak]	5. Dövmek, korkutmak, can yakmak: Ahmedî iyice alazladım. 2. Sevinmek, murada ermek: Oğlan doğuran al bağlar.	Karabüzey * Araç -Ks.; Ersis * Yusufeli, Kocabey, Düzenli * Şavşat -Ar.	206-207	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
al bağlamak		Cumalıkızık -Brs.; -Çr.; -Sv.; * Silifke -İç.	207	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
aldurmak	Kendini beğenmek, kibirlenmek: Evlenince alduruverdi.	* Gerede -Bo. [algetmek] > (* Kilis köyleri -Gaz.) [algitmek] > (-Çkr.; -Gaz.) [algitmek] > (* Bor -Nğ.) [alitmek] > (Gümenüz * Alaçam Sm.)	210	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
alımıcıl olmak	Talip olmak, almak istemek.	* Mut köyleri. * Silifke -İç.	218	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
alımını almak [alığını almak]	1. Hak ettiği cezayı görmek, paylanmak, hakarete uğramak: O	* Dinar -Af.; Yenice * Emet -Kü.; -Çr. ve çevresi; * Merzifon ve köyleri, -Ama. köyleri; * Mesudiye köyleri -Or.; Uluşiran * Şiran, Süle -Gm.; * Refahiye çevresi -Ezc.; * Elbistan -Mr.; Yayladağı * Antakya -Hat.; * Zara, * Gürün -Sv.; Saray * Yerköy, *	218	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)

	konusmasını bilmedikçe benden alımını alacaktır.	Boğazlıyan, -Yz. ve köyleri; -Ky.; -Nş.; Bahçeli, * Bor, -Nğ.; Çukurbağ * Ermenek -Kn.; Aslanköy * Mersin -İç.				
		[alığını almak] > (Karadere * Gündoğmuş -Ant.)				
	3. Hevesini almak: Çocuk bisikletten alımını aldı.	* Sarayköy köyleri -Dz.; Görmel * Ermenek -Kn.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	4. Bir işte başarısızlığa uğramak, zarar etmek.	-Çr.; -Krş.		İkincil	Olumlu	Beceriklilik (resourcefulness)
Alındırmak	İlgilenmek, aldirmek: Çocuğunu dövüyorlar, hiç alındırmıyor.	* Fethiye köyleri -Mğ.	219	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
alkazıtmak [alkızıtmak]	Yormak, kuvvetten düşürmek, ürkütmek: Pehlivanı alkazıttın.	(* Mut -İç.)	223	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
alkınmak	Şaşırmak, alıklaşmak.	-Uş.; * Gerze -Sn.	223	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
allanmak [allanmağ-1, 2]	2. Çalım satmak.	[allanmağ -1] > (* Mucur -Nş.) Bağırlı * Eğridir -Isp.	224	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
	5. Utanmak, arlanmak.	-Çr. köyleri; Ziyere -Ama.; Çepni * Gemerek -Sv.; Görmel * Ermenek -Kn.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
almaz almaz bakmak	Kıskançlık ve kinle bakmak.	-Gaz.	228	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
almaz almaz bakmak	Kıskançlık ve kinle bakmak.	-Gaz.	228	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
altbaşı çekmek	Çekinmek, hatır saymak: Ben altbaşı çekmeden söylerim.	* Bor -Nğ.	230	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
amali azmak	Sebepsiz coşmak, kabına sığamamak: Ne oluyorsun, amalin mı azdı?	* Sivrihisar -Es.	236	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
ameli azmak	Açgözlü olmak, hırslı olmak		238	Üçüncül	Karma	Hırslılık (Ambitiousnes)
amrukmak	Heveslenmek, özenmek, imrenmek.	Giremez * Araç, Bereketli, * Taşköprü, -Ks.; * Boyabat -Sn.	239	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
angıtmak	Şaşırmak, aptallaşmak		267	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
anıklamak (I) [anıglamak, anıklamak, anırtlamak, anıtlamak -1, anıtmak -2, ansınmak -1]	1. Vurmaya niyet etmek, korkutmak kasdiyle vuracaktı gibi yapmak: Çocuğa anıkladı ama vurmadı.	Karamanlı, * Tefenni, Kayadibi * Yeşilova -Brd.; Alâattin, Darıveren, Oğuz, * Acıpayam, Tekkeköy -Dz.; * Bodrum -Mğ. [anıglamak] > (Oğuz * Acıpayam -Dz.) [anırtlamak] > (Ürkütlü * Bucak -Brd.) [anıtlamak, anıtlamak -1] > (-Isp.; Gölcük, * Tefenni çevresi, Devri * Bucak -Brd.; Oğuz * Acıpayam -Dz.; Hamzabali * Bozdoğan -Ay.; Tepeköy * Torbalı, Furunlu * Bayındır -İz.; -Çkr.; Sobran * Nallıhan -Ank.; * Karaman, * Ermenek köyleri -Kn.; * Silifke, Ortaköy * Anamur, * Mut, * Mersin köyleri, -İç.; Semayük, * Elmalı, * Gazipaşa köyleri, Yelten * Korkuteli, Bağyaka * Finike -Ank.; Yerkeseik çevresi, -Mğ.)	269	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

		[anıtmak -2] > (Bahadırlı * Bayramiç -Çkl.) [ansınmak, aınsmak -1] > (Ekse, Bekilli * Çal -Dz.) [anıhlamak] > (* Bismil -Dy.)				
anıtmak, aıtmak	1. Aptal aptal, şaşkın şaşkın bakarak durmak, baka kalmak.	Bayat * Emirdağ, -Af.; * Eşme ve köyleri -Uş.; -Dz. köyleri; * Sivrihisar, Satılmış, Bozan -Es.; Kavşit * Sungurlu -Çr.; -Ama. köyleri; Çayırılı * Haymana -Ank.; * Karaisalı -Ada.; * Silifke, * Mut köyleri, -İç.; * Fethiye köyleri -Mğ.	271	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
	3. Elle kovalamak, ürkütmek: Arıyı anıtma büsbütün azar.	* Osmancık -Çr.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ansamak (I)	Göreceği gelmek, özlemek.	* Afşin -Mr.	279	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Antbent olmak	Şaşırmak: Görtüverince antbent oldum.	Büyükyenice *Osmaneli -Bil.	280	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
Anurlanmak	Alınmak, gücenmek.	Kirazlı * Şavşat -Ar.	281	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
Apallandırmak	Yalvartmak, aman dedirtmek.	Hacılar, -Brd.	283	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Apasmak	Şaşırmak.	Bornova -İz.	286	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
apıldamak (II)	Şaşırmak, şaşırp kalmak.	Ekse * Çal -Dz.	287	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
apışmak (II)	1. Şaşırmak, bocalamak, donup kalmak.	* Akhisar -Mn.; * Bandırma -Ba.; -Es.; Baklalı * Çatalca -İst.; Ağlı * Küre -Ks.; -Krk.	289	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
ardıklamak	Düşman olmak: Hasan bana ardıklamış galiba; ne söylüyor, ne de yüzüme bakıyor.	* Zile -To.	304	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
ardılmak (I) [arbilmak (I) -1, 2, 3, 4; arbişmak -1, 2, 3, 4; ardınmak (I) -2, arpişmak -1, 2]	3. Atılmak, saldırmak.	Tepecik, Alanlı -Ay.; * Edremit, -Ba.; Yenice * Emet -Kü.; Giremez * Araç -Ks.; * Ermenek, * Karaman -Kn.; * Datça -Mğ. [arbilmak (I) -3] > (Sofular * Eğridir, Körküler * Yalvaç -İsp.; * Sivrihisar -Es.; Bağyaka * Finike -Ant.) [arbişmak -3] > (* Eğridir köyleri, * Şarkıkaraağaç, Hisarardı * Yalvaç -İsp.; Belekler * Iğın -Kn.; * Mut köyleri -İç.; * Gazipaşa -Ant.; Orhaniye * Marmaris -Mğ.)	305	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (aggressiveness)
ardılmak (II)	6. Alay etmek, kızdırmak.	Bulkaz * Çivril -Dz.	306	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	6. Alay etmek, kızdırmak.	Bulkaz * Çivril -Dz.		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (cynicism)
ardınmak (II)	Darılmak, küsmek.	* Zile -To.	306	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
argazlamak	Arsız olmak.	*Ezine -Çkl.	311	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
arhılanmak	Güvenmek, güç almak.	-El.	312	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
	4. Arlanmak, utanmak.	Gönen -İsp.; -Brd.; Küçüklü, Korgun, Ovacık -Çkr.; -Gm. köyleri; Kızılcakçak * Arpaçay -Kr.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
Arkalanmak	Güvenmek, güç almak.	-El.	325	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
arkasınmak [arkılanmag]	Arkalanmak, güvenmek: Üç dört kişi bir olmuş	Yenice * Tarsus -İç.	326	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)

	adamcağızı doğuyorlardı, bizi görünce arkasındı.					
arsınmak [arsılmak, arsıkmak, arsunmağ]	1. Utanmak, çekinmek.	[arsılmak] > (* Hacıbektaş -Nş.) [arsıkmak] > (Çalış * Haymana -Ank.; -Nş.; -Nğ.; -Ada.) [arsunmağ] > (Tekke -Gm.) * Bolvadin -Af.; Çaltı * Gelendost, * Yalvaç ve köyleri, * Keçiborlu ve çevresi, -İsp.; İğdir * Çivril -Dz.; Minnetler * İvrindi -Ba.; Tokat -Es.; * İskilip, -Çr.; * Merzifon köyleri, * Gümüşhacıköy, -Ama.; * Zile ve çevresi -To.; * Kemaliye, -Ezc.; * Bismil -Dy.; Aşudu * Darende -Ml.; -Gaz.; * Afşin -Mr.; * Dörtiyol -Hat.; Çepni * Şarkışla, Tekerahma * Gürün, Palha, Galun * Divriği, Soğukpınar * Kangal -Sv.; -Yz.; -Ky. ve çevresi; -Nğ.; -İç. ve köyleri; * Gazipaşa -Ant.; Orhaniye * Marmaris -Nğ.	332	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
	2. Onuruna dokunmak.	Minnetler * İvrindi -Ba.; -Ky. ve çevresi		İkincil	Olumlu	Gurur (pride)
	4. Ayıp saymak	-Gaz.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
Artdırmak	1. Böbürlenmek, kurulmak.	Yayla * Tefenni -Brd.	334	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
arvatlanmak	Kadın kendinden bahsetmek, öğünmek.	* İğdir ve çevresi -Kr.	338	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
arzumanını almak	İsteğim yerine getirmek.	Yenice * Emet -Kü.	339	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
aşağılamak	Düşmek, hakir olmak.	Bornova -İz.	349	İkincil	Karma	Küçümseme (contempt)
aşalamak [aşalandırmak -1, 2; aşalanmak -1, 2]	2. Coşmak.	[aşalandırmak -1] > (* Ahlat -Bt.) [aşalanmak -1] > (* Ahlat -Bt.) [aşalandırmak -2] > (* Ahlat -Bt.) [aşalanmak -2] > (* Ahlat -Bt.) * Silifke -İç.	350	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
aşamak (III)	Neşelenmek.	-Kn.	350	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
aşıtlamak (I)	Utanmak.	* Ceyhan -Ada.	357	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
atallamak	Şaşalamak, alıklaşmak.	Çalık -Yz.	366	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
ataşlanmak (I)	Şehveti galeyana gelmek.	-El.	366	İkincil	Karma	Haz (delight)
atılıp satılmak	Elden çıkarılmak, ilgisi kesilmek.	* Bor -Nğ.	369	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
avaz etmek	Yas tutmak, ağlamak.	Hamzabali, Yenipazar * Bozdoğan -Ay.	378	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
avıktırmak	Alıştırmak, cesaretlendirmek.	Köseçobanlı * Gülnar -İç.	382	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
avılmak	1. Yüreği ezilmek.	-Bt.	382	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
avınmak (II)	Avunmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	383	İkincil	Olumsuz	İstirap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yanlılık (loneliness)
avkalamak (I) [avhalamağ, avhalamak -1, avıkmak, avkallamak, avkılmak -2,	7. Çocuğu hırpalıyarak sevmek.	[avhalamağ] > (Kerkük) [avhalamak -1] > (* Şebinkarahisar -Gr.; Çepni * Gemerek, * Divriği, * Kangal ve köyleri, * Zara -Sv.; Kerkük) [ayıltmak] > (* Burhaniye -Ba.) [avkılmak -2] > (-Brd.);	385	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)

3, 4; avkmak -2, avkulamak]		Yeşilyuva * Acıpayam, Karahisar * Tavas -Dz.) [avkulamak] > (-Isp.) [avkulamak -3] > (Yeşilyuva * Acıpayam -Dz.) [avkmak] > (Minnetler * İvrindi -Ba.) [avkulamak -4] > (Karahisar * Tavas -Dz.) [avkulamak -4] > (Karahisar * Tavas -Dz.)				
		Teke -Sm.				
	8. Azarlamak, tehdit etmek.	* Çal -Dz.; B. Yenice * Osmaneli, * Söğüt -Bil.; * Ilgaz, -Çkr.; * Boyabat -Sn.		İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)
		[avkulamak -4] > (Karahisar * Tavas -Dz.)				
avkamak (II)	Tekdir etmek, paylamak.	* Simav -Kü.	386	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)
avkanı kalkmak	Heyecanlanmak, kızmak, hiddetlenmek.	İlyas * Keçiborlu -Isp.	386	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
avkanı kalkmak	Heyecanlanmak, kızmak, hiddetlenmek.	İlyas * Keçiborlu -Isp.	386	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
avkanı kalkmak	Heyecanlanmak, kızmak, hiddetlenmek.	İlyas * Keçiborlu -Isp.	386	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)
avlamak (I)	Ağlamak.	Akçakoca -Bo.; Danışman * Fatsa -Or.	389	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
avratlanmak [avratdanmağ]:	1. Ev işlerinde becerikli, bilgili olmak.	Çaltı * Gelendost, Yassıviran * Senirkent -Isp.; Dalıca * Nazilli -Ay.; -Es.; * Zile ve köyleri -To.; Karatoruk * Gürün, Soğukpınar * Kangal -Sv.; K. Boymul -Yz.; Genezin * Avanos -Krs.; * Bor, -Nğ.; Darsekisi -İç.; Karadere * Gündoğmuş -Ant. [avratdanmağ] > (* İğdir -Kr.) [avsannağmak, avsanmak] > (-Brd.) [avsnlamak (III)] > (Tepecik -Ay.) [avsnlatmak] > (-Brd.) [avsunlamak (I) -4] > (Sosunga * Çayırılı -Ezc.; * Sorgun -Yz.) [avsunlatmak -1] > (* Çivril köyleri -Dz.; Çöplü * Gürün, Soğukpınar * Kangal -Sv.) [avsunlatmak] > (Moraca * Çal -Dz.; Dodurga, Çamlıbel * Artova -To.)	391	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (resourcefulness)
Avsuhmak	Korkutmak, zayıf düşürmek, yenmek.	Karaözü * Şarkışla -Sv.	393	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
avşarlamak [avşarlandırmak]	Kızdırmak, işi büyötmek.	* Elmalı -Ant.	394	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
avşarlanmak	Hiddetlenmek.	* Elmalı -Ant.	394	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)
	2. Öfkelenip surat asmak.	-Brs.; -Sn.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	2. Öfkelenip surat asmak.	-Brs.; -Sn.		İkincil	Karma	Somurtkanlık (sullenness)
	3. Böbürlenmek, gururlanmak.	* Ayancık -Sn.; -Ama. Köyleri		Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
	3. Böbürlenmek, gururlanmak.	* Ayancık -Sn.; -Ama. Köyleri		İkincil	Olumlu	Gurur (pride)
ayağa düşmek	1. Aciz olmak.	* Kandıra -Kc.	397	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (resourcefulness)
ayağa ip dakmak	Zemmetmek, ayıplamak.	-Hat.	397	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)

ayağını esirgemek	Gitmekten çekinmek.	-El.	398	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ayalamak (I)	1. Yalnız kalmak	Abana -Ks.	405	İkincil	Olumsuz	Istrap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yalnızlık (loneliness)
	2. Sahip çıkmak, benimseyip kendine mal etmek.	* Kadirli -Ada.		Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
		[ayalamak (I) -I] > (Çandır * Sütçüler, * Eğridir köyleri -Isp.)				
		[ayan büyüme] > (-İç.)				
ayamak (II)	1. Yalnız kalmak.	Abana -Ks.	406	İkincil	Olumsuz	Istrap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yalnızlık (loneliness)
aydınmak (I)	2. Darılmak.	* Mut -İç.	412	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
aydınmak (II)	Ummak, ümit etmek.	Dariveren * Acıpayam -Dz.	412	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
ay gün dik durmak	Çok güçlük çekmek.	* Bor -Nğ.	415	İkincil	Olumsuz	Istrap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yalnızlık (loneliness)
ayıklamak (I)	Şaşmak, bilememek, şaşırmak, tereddüt etmek.	Sarıdris * Şarkikaraağaç -Isp.	417	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
ayın beyin olmak (II) [ayan bayan olmak, ayan beyan olmak, aynı bayın olmak - I, ayıt beyit olmak]	Şaşırmak, şaşkına dönmek, tuhaflaşmak.	* Eşme köyleri -Uş.; * Tefenni -Brd.; İkipınar * Mihalıççık -Es.; * Kargı -Ks.; -Sn.; -Gm. ve köyleri; Ersis * Yusufeli -Ar.; * Aşkale, * Hasankale, -Ezm.; -El.; * Arapkir -Ml.; * Ayaş, Yaraşlı * Haymana -Ank.; -Ada.; Namrun * Tarsus, * Silifke, * Mut köyleri -İç.	418	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
		[ayan bayan olmak] > (* Hozat -Tn.) [ayan beyan olmak] > (* Çal köyleri -Dz.) [ayın bayın olmak -I] > (Aşağıkayı * Tosya -Ks.; - Çr. ve çevresi; -Sm.; * Erciş -Vn.) [ayıt beyit olmak] > (-Brd.)				
ayın kuyun etmek	Ayıplamak: Şu öküzü 200 liraya aldım da beni ayın kuyun ettiler.	Hisarcık * Yayladağı -Hat.	419	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
		[ayın oyun etmeğ] > (Kerkük				
ayıp itmek	Ayıp etmek, kusur işlemek.	-Nğ.	420	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
ayıpsınmak [ayıpsınmek]	2. Utanmak, ayıp saymak.	Dişli, İshaklı * Bolvadin -Af.; Yassıvıran, * Senirkent, Çaltı * Gelendost, -Isp.; Akçaköy * Yeşilova -Brd.; Bekilli * Çal -Dz.; Dalıca * Nazilli, Tepecik -Ay.; * Susurluk -Ba.; * Reşadiye, * Zile -To.; * Akkuş köyleri, Danışman * Fatsa -Or.; Havsu * Kelkit -Gm.; Çepni * Gemerek, Soğukpınar * Kangal, Çöplü * Gürün, Hacıilyas * Koyulhisar, -Sv.; * Sorgun -Yz.; -Ank.; -Nğ.; -İç.; * Elmalı, Karadere * Gündoğmuş -Ant.; * Marmaris ve köyleri -Mğ.; Harala * İpsala -Ed.	420	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
		[ayıpsınmek] > (Lohan -Gaz.)				
aykırmak (IV)	Vurmak istemek.	Bayındır * Beşşehir -Kn.	423	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
aylanlamak	1. Yalnız kalmak, ayrılmak.	Bayat * Emirdağ -Af.	425	İkincil	Olumsuz	Istrap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yalnızlık (loneliness)

aymak (I)	2. Caymak, vazgeçmek, pişman olmak.	Yenice * Emet -Kü.; Baklalı * Çatalca -İst.; * Taşköprü -Ks.	426	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
aynamak	Bağırarak, feryad etmek, imdat istemek.	Tahar * Ürgüp -Nş.	427	İkincil	Olumsuz	Istirap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yalnızlık (loneliness)
aynartmak	2. Korkutacak gibi bakmak.	Aslanköy -İç.	427	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
aynaşmak (I)	4. Alay etmek, eylemek.	Çavuşköy * Babaeski -Krk.; Çerkesköy * Saray -Tk.	428	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (cynicism)
ayneş oynes olmak	Sevişmek.	-Kü. [ayrı baş çekmek] > (* Bor -Nğ.)	428	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
azaklamak	2. İz kaybettirmek, şaşırtmak: Candarmalar arkamdan geliyordu, onları azakladım.	* Yatağan ve köyleri -Mğ.	434	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
Azarğamak	Kıskanmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	435	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
Azavaklanmak	1. Birden azmak.	Abana -Ks.	436	İkincil	Karma	Haz (delight)
	2. Hırslanmak.	Abana -Ks.		Üçüncül	Karma	Hırslılık (Ambitiousnes)
azdırmak, azdırmağ [azdurmak, azılamak (II), azıtmağ, azıtmak -1, 2]	3. Kızdırmak: Şu deliyi azdırma (azıtma) yahu.	* Sarayköy -Dz.; Dalıca * Nazilli -Ay.; * Bergama -İz.; Fili * Biga -Çkl.; -Dy.	437	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	5. Yolu şaşırmak, şaşırtmak.	Epce -Ky. [azdırmak] > (Uluşiran * Şiran -Gm.) [azılamak (II)] > (* Ağın -El.) [azıtmağ, azıtmak -2] > (Danışman * Fatsa -Or.; -Yz.; * İncesu, -Ky.; Çetrevilli * Silifke -İç.)		Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
		[azıtmak, azıtmak -1] > (* Eşme -Uş.; Bademli * Dinar, * Emirdağı -Af.; Akçaşar * Eğridir -İsp.; -Brd.; -Ba.; Taşköprü -Ks.; -Çr.; -Sm.; * Merzifon, -Ama.; * Zile -To.; -Gm.; Kızılçakçak * Arpaçay, * Iğdır -Kr.; -Ezm.; -Ezc.; -El.; Çoğulhan * Afşin, * Elbistan -Mr.; * Antakya -Hat.; * Kangal, * Zara, * Divriği, -Sv.; Hasanoglan, Keşanuz, Solakuşağı * Şereflikoçhisar, * Ayaş, Yaraşlı * Haymana, -Ank.; -Krş.; * Pınarbaşı -Ky.; Tömek -Kn.; Hacıhamzalı * Tarsus -İç.)				
azırganmak	3. Çekinmek, kaçınmak.	Ulubey -Or.	440	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	4. Zor gelmek, isteksiz olmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.; -Sv.; İbradı * Akseki -Ant.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Azkalaşmak	Bozuşmak.	* Mihaliççik -Es.	441	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
azmak (IV) [azmah]	Yolunu kaybetmek, şaşırmak, kaybolmak.	* Afşin, * Elbistan, Taşoluk * Göksun, -Mr.; * Reyhanlı, Amik ovası Türkmenleri -Hat.; M. Hüyük * Şarkışla -Sv.; * Sorgun, * Yerköy, Büyükcirli, Cihanpaşa, -Yz.; Yaraşlı * Haymana -Ank.; Sarılar * Avanos -Krş.; Girveli * Bünyan, Fakiekinliği * Pınarbaşı -Ky.	441	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
		[azmah] > (* Iğdır -Kr.)				
Azulanmak	Kızmak, öfkelenmek.	-Sv.	443	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
babaklamak, babaklatmak	Korkutmak, yenmek, kaçırmak: <i>Benim öküz senin öküzü babaklattı.</i>	Uğurlu * Ermenek -Kn.	450	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
bacarmah [bacarmak]	Başarmak, becermek.	Taşburun * İğdir -Kr. [bacarmak] > (-Ama. ve köyleri)	457	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (resourcefulness)
badallamak (II) [badarlamak (II)]	Terslemek, çıkışmak, gülünç duruma sokmak.	Çukurbağ * Ermenek -Kn. [badarlamak (II)] > (Oğuz * Acıpayam -Dz.)	463	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)
badallamak (II) [badarlamak (II)]	Terslemek, çıkışmak, gülünç duruma sokmak.	Çukurbağ * Ermenek -Kn. [badarlamak (II)] > (Oğuz * Acıpayam -Dz.)	463	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
bağırarak	Ağlamak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	479	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
bağlanmak (I)	Alay etmek, takılmak, eğlenmek: Bağlananı kimse sevmez.	Akpınar -Or.	483	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (cynicism)
bağrı kalkmak [bağrını yerden kaldırmak -2]	1. Göğsü kabarmak, kıvanmak.	Beylerli, Tekke, Bozkurt -Dz.; Alanlı -Ay.; Bozan -Es.; -Kü.; * Taşköprü, -Ks.; Saray -Çkr.; * Boyabat -Sn. [bağrını yerden kaldırmak -2] > (* Elmalı -Ant.)	485	İkincil	Olumlu	Gurur (pride)
	2. Heyecanlanmak.	Yayla * Tefenni -Brd.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	3. Kederlenmek, içlenmek.	-Sv.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
bağrına daş basmak	Kendini zorlayarak büyük bir acıyı unutmaya çalışmak.	* Bor -Nğ.	485	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
bağrı pişmek	İstirap çekmek, içi yanmak.	-Ks.	485	İkincil	Olumsuz	İstirap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yanlızlık (loneliness)
ballım gülüm olmak	Çok sevmek, sıkı fıkı olmak, kaynaşmak, anlaşmak.	İshaklı * Çivril -Dz.; Tepeköy * Torbalı -İz.; * Silifke -İç.	510	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
bambanlanmak	Güvenmek: Ben sana bambanlanarak bu işi yaptırmaya geldim.	* Simav -Kü.	513	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
banazırmak	Sersemlemek.	Yukarıkaraçay * Acıpayam -Dz.	516	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (confusion), Sersemlik (discombobulation)
bañ bañ etmek	1. Şaşmak.	* Silifke -İç.	517	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
bandıkmak (I) [banıkmak -2]	1. Çok ağlamak: Annem sudan gelinceye kadar bizim çocuk bandıkmış.	Dişli * Bolvadin -Af.	517-518	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Bunalmak, ıstırap çekmek, çok yorulmak, ölecek hale gelmek.	(Çakıralan * Havza, Çakallı * Kavak, Çan ve köyleri * Çarşamba -Sm.; * Merzifon -Ama.; * Bor ve köyleri, -Nğ.; Güvenç -Kn.) [banıkmak -2] > (* Çal -Dz.; Zana -Ama.)	517-518	İkincil	Olumsuz	İstirap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yanlızlık (loneliness)
bandıkmak (II) [banıkmak -1, buncıkmak]	1. Çok susamak, hararetlenmek, fazla istekli olmak.	* Çal köyleri -Dz.; Bayramören * Ilgaz, * Kurşunlu -Çkr.; * Bor ve köyleri -Nğ.; Köşker -Krs.; Güvenç, Hortu * Ereğli -Kn.; Yerkesik -Mğ.	518	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	İmrenmek, ağzının suyu akmak.	[banıkmak -1] > (Yassıvıran * Senirkent -İsp.; Zana -Ama.; Güvenç -Kn.) [buncıkmak] > (-Çr.) (-Ks.)	518	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)

bangıldamak [bangırdamak, bangırdmak]	Sinirli sinirli bağırarak, söylenmek, itiraz etmek.	* Zile -To.; Önsen * Af şin, * Elbistan -Mr. [bangırdamak] > (Hisar * Sarayköy -Dz.) [bangırdmak] > (* Fethiye köyleri -Mğ.)	520	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
bangır bangır, bağıır bağıır [bangır bangır, bağııl bağııl, bankıl bankıl]	1. Fazla üzüntülü oluş: Ali'nin annesi bangır bangır yarıyor zavallı. 2. Yüksek sesle acı ad ağlayış: Bangır bangır ağlıyor.	-Mn. [bangır bangır] > (* Bor -Nğ.) [bağııl bağııl] > (-Çr.) [bankıl bankıl] > (* Devrek, * Çaycuma -Zn.) (Kayapa -Ed.)	520 520	Birincil Birincil	Olumsuz Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness) Mutsuzluk (Sadness)
bank olmak	Sersem olmak: Kafam bank oldu.	Sürez * Bozdoğan -Ay.	521	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (confusion), Sersemlik (discombobulation)
banlamak, bañlamak (I) [bannamağ, bañnamağ, baynamağ, baynamağ]	4. Şaşmak.	[bannamağ, bañnamağ] > (Kızılcakçak * Arpaçay, Taşburun * İğdır -Kr.) [baynamağ] > (Kerkük) [baynamağ] > (Bismil Türkmenleri -Dy.; -Ur.; Sille -Kn.; Kerkük) -İz.	521 521	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
barayı	Razı olmak, muvafakat etmek: Gönlüm barayı vermiyor.	Kerkük	526	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
barıtlamak	Öfkelenmek.	Köşker -Krş.	533	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
barmak (IV)	Eğlenmek.	Körküler * Yalvaç -İsp.	534	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
bar vermek	Bir kimsenin üzüntüyle ağlayıp sızlanmasına dayanamamak: Ali'nin babası ölmüş, onun ağlayışına canım bar vermedi ben de ağladım.	Çukurbağ * Ermenek -Kn.	536	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
basaruğu olmamak	Korkusu olmamak: O kadar ileri gitme benim kimseden basaruğum yok.	Uluşiran * Şiran -Gm.	538	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
basıktırmak	1. Korkutmak, yıldırarak: Bu adam bütün köy halkını basıktırdı.	Bölme * Eşme ve çevresi -Uş.	540	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
basılmak [basılmak -2]	3. Tasalanmak, sıkılmak.	Karaçay, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	540	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
başadak sürmek	Karı koca ölünceye kadar mutluluk içinde yaşamak: Başadak süresin; bir yastıkta kocayasınız.	Doğanbey * Beyşehir -Kn.	550	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
baş almak (II)	Kurtulmak, onmak, felâh bulmak.	* Düzce -Bo.	552	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (disembarrassment), Tasasızlık (light- heartedness), Özgürlük (liberation; morbidity)
başa tapmak (I) [başa dapmak, başa gahmağ, başa kalkmak, başa vurmak -1]	Başa kakmak, yapılan iyiliği yüzüne vurarak birini incitmek.	* Sarayköy köyleri, * Buldan köyleri -Dz.; Eymir * Bozdoğan - Ay.; Tepeköy * Torbalı -İz.; Kerem, * Burhaniye -Ba.; -Kü.	553	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)

baş darda galmak	Sıkıntıya düşmek, bunalmak: Baş darda galmadıkça bizi anmaz.	* Bor -Nğ.	556	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
başı gülmek	Mesut olmak, saadete ermek.	Alacain * Acıpayam -Dz.	559	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
başına dönmek [başına dönmeyh]	Yalvarmak, yakarmak.	Azeri köyleri -Ama.; Taşburun * Iğdır -Kr.	559	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
başını kel etmek	Usandırmak.	İlyas, Senir * Keçiborlu, Sücüllü * Yalvaç -İsp.	560	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
başı satma daşına değmek	Acı bir tecrübe geçirmek: Baş satma daşına değmedikçe uslanmaz.	* Bor -Nğ.	560	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
bayıvermek	Kabul etmek, razı olmak: Babasının ölümünü duymamış ben de içim bayıvermedi söylemedim.	-Kn.	580	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
baylanmak	2. Keyiflenmek, zevklenmek.	Oğuz * Acıpayam, * Sarayköy köyleri -Dz.; -Mn.; -Mğ. * Düzce -Bo.	582	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	3. Öfkelenmek.	* Bor -Nğ.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
baymak (IV) [bay vermek, bay virmek]	2. Can sıkmak, bıktırmak, üzmek, canından bezdirmek.	[bay vermek] > (-Nğ.; -Ada.; * Silifke -İç.) [bay virmek] > (* Bor -Nğ.) * Taşköprü -Ks.	582-583	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
baymak (IV) [bay vermek, bay virmek]	2. Can sıkmak, bıktırmak, üzmek, canından bezdirmek.	[bay vermek] > (-Nğ.; -Ada.; * Silifke -İç.) [bay virmek] > (* Bor -Nğ.) * Taşköprü -Ks.	582-583	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
baymak (IV) [bay vermek, bay virmek]	2. Can sıkmak, bıktırmak, üzmek, canından bezdirmek.	[bay vermek] > (-Nğ.; -Ada.; * Silifke -İç.) [bay virmek] > (* Bor -Nğ.) * Taşköprü -Ks.	582-583	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
baymak (VI)	İnanmak, kanaat getirmek, tatmin olunmak: Dediklerine özüm baydı.	Söke -İz.; * Kula -Mn.; -Kü.	583	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
baymak (X)	Kurtulmak.	-Gaz.	583	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (disembarrassment), Tasasızlık (light-heartedness), Özgürlük (liberation; morbidity)
bayınmak (II)	Saadete ermek, arzularına kavuşmak.	Bozan -Es.; Nefsiköseli * Görele, Seyit -Gr.)	583	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
bebirlenmek (II) [bebürlenmek (II)]	Böbürlenmek, gururlanmak.	Çulhan * Bozdoğan -Ay.; * Karadere köyleri, Salarha köyleri, -Rz.; Kohpinih * Keban -El.; -Kn.	591	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
bedlemek	1. Kızmak, öfkelenmek, huylanmak.	-Gm. ilçe ve köyleri	596	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
beh etmek	Korkutmak için beh kelimesini hızlı söylemek.	Düzköy * Keşap -Gr.	599	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
belenlemek (II)	Azarlamak.	Emirler *Balâ -Ank.	613	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)
belere kalmak (I) [belerip kalmak, belurmek (I)]	Ansızın korkmak, korku ile bakakalmak, gözlerini açıp bakakalmak: Beni görünce belere kaldı.	-Bil.; * Kandıra -Kc.; * Bor, -Nğ.; * Silifke -İç.	614	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
belergöz etmek	Şaşkına döndürmek.	Karakuş köyleri * Ünye -Or.	614	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
belergöz olmak	Şaşkına dönmek, ne yapacağını bilmez hale gelmek.	Karakuş köyleri * Ünye -Or.	614	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)

belez belez	2. Şaşkın şaşkın bakmayı anlatmak için bakmak fiili ile birlikte kullanılır.	* Silifke -İç.	616	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
beli bek olmak [beli perk olmak]	Güveni olmak: Ahmed'in sana beli bektir.	Hocalar * Sandıklı -Af.	616	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
belinlemek, belinlemek (I) [beğillemek, beğillemek, beğirmek, behikmek, belemek (II), belenglemek, belenlemek (I), belevünlemek, belinlemek, belinglemek, belinlenmek, belinlemek (I), belünlemek, bengildemek (I), bengildek olmak, bengillemek, benildemek, benilemek, benillemek, benirlemek, berilemek (II), berillemek, berinğenemek, berinlemek, berkedek düşmek, beyikmek, beynemek, beynimek]	Şaşkınlıkla karışık korku duymak, irilmek, ürkmek, uykudan sıçrayarak korku ile uyanmak, afallamak, şaşırma.	Kızılören * Sandıklı -Af.; Akse, * Eşme köyleri -Uş.; İlyas * Keçiborlu, -Isp.; Kuşbaba, Devri * Bucak, Akçaköy * Yeşilova, -Brd.; Yukarıkaraçay * Acıpayam -Dz.; * Savaştepe ve çevresi, Minnetler, -Ba.; Kumarlar * Bayramiç, * Gelibolu, -Çkl.; -Kü.; İkipınar * Mihalıççık, Bozan, Aşağılıca -Es.; * Kandıra -Kc.; Yeniköy -İst.; -Çkr.; -Çr.; Ömerli * Kavak -Sm.; -Ama. köyleri; * Zile -To.; Karakuş köyleri * Ünye -Or.; * Refahiye çevresi -Ezc.; * Kangal ve köyleri, * Koyulhisar, -Sv.; Haydarbeyli, -Yz.; Bahçeli * Bor, Dikilitaş -Ng.; * Ermenek köyleri, * Karaman, -Kn.; Meydan * Mut, * Gülnar, Çiftelipınar, -İç.; Akçaeniş * Elmalı -Ant.; Eldirek * Fethiye, Yerkesik -Mğ.; -Ed.; * Lüleburgaz ve çevresi -Krk.; * Saray -Tk. [beğillemek] > (* Çal -Dz.) [beğillemek] > (* İnebolu, -Ks.) [beğirmek] > (* Cide -Ks.) [behikmek] > (* Afşin, * Elbistan -Mr.) [belemek (II)] > (* Lapseki -Çkl.) [belenglemek] > (Küçükabaca * Uluborlu -Isp.) [belenlemek (I)] > (Kavak * Yeşilova, * Tefenni -Brd.; İğdir * Çivril -Dz.; * Alaşehir -Mn.; * Lapseki -Çkl.; -Kü.; * Merzifon ve köyleri -Ama. ve çevresi; * Gürün -Sv.; Solakuşağı * Şereflikoçhisar -Ank.; Ortaca * Akşehir -Kn.; Karadere * Gündoğmuş -Ant.; * Bodrum ve çevresi, Fadılca -Mğ.) [belevünlemek] > (Uluşiran * Şiran -Gm.) [belinlemek] > (* Mut köyleri -İç.) [belinglemek] > (-Krs.) [belinlenmek] > (Yeniköy -İst.; * Şebinkarahisar -Gr.) [belinlemek (I)] > (Yenice * Emet, Üçyüyük -Kü.; Uluşiran * Şiran -Gm.; Ceylan * Lüleburgaz -Krk.) [belünlemek] > (Gök * Reşadiye -To.) [bengildemek (I)] > (Çiftlik * Dinar -Af.; * Eğridir köyleri, Yarıkkaya * Yalvaç, * Şarkıkaraağaç, -Isp.; -Brd.; Üçkuyu * Çal, Garipköy * Tavas, * Sarayköy köyleri, Kiremitçi, Tekkeköy -Dz.; Eymir * Bozdoğan -Ay.; Tepeköy * Torbalı -İz.; Selendi * Kula -Mn.; -Kn.; * Manavgat -Ant.; * Bodrum -Mğ.) [bengildek olmak] > (Kavaklıdere, Şeref * Yatağan -Mğ.) [bengillemek] > (* Ezine -Çkl.) [benildemek] > (* Çal ve çevresi -Dz.; * Mihalıççık -Es.; * Adapazarı -Sk.; Tepe * Seben -Bo.; Ali * Çaycuma -Zn.; * Nallıhan -Ank.; İncir * Fethiye -Mğ.) [benilemek] > (* Düzce -Bo.; -Sn.; Çanılı * Ayaş -Ank.; -Nş.;	618-619	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

	* Bor, -Nğ.; * Ermenek -Kn.; Lapta, Girne, Kıbrıs) [benillemek] > (Yukarıseyit, Ekse * Çal, Bulkaz * Çivril -Dz.; * Kandıra -Kc.; İğneciler * Mudurnu, Bahçeköy, Karaağaç -Bo.; * Safranbolu -Zn.; Karabüzey * Araç, Peşman * Daday, * Tosya -Ks.; * Çerkeş, * Ilgaz -Çkr.; -Sm.; -Ank.) [benirlemek] > (-Bo.; * Cide -Ks.; Pazar * Kızılcahamam -Ank.) [berilemek (II)] > (Denizli * Vakfıkebir, Küçükhol * Of -Tr.) [berillemek] > (-Gr.) [beringnemek] > (Kozluca * Keçiborlu -Isp.) [berinlemek] > (Alayunt -Kü.; Danışman * Fatsa, * Ünye ve köyleri, Şıhlar -Or.; Düzköy * Keşap, Karabörk, Nefsiköseli * Görele -Gr.; Gilindire * Gülnar, * Anamur -İç.; * Fethiye köyleri, -Mğ.) [berkedek düşmek] > (* Fethiye köyleri -Mğ.) [beyikmek] > (Taşoluk * Göksun -Mr.) [beynemek] > (* Tirebolu -Gr.) [beynemek] > (Çardak -Çkr.) [beringnemek] > (Kozluca * Keçiborlu -Isp.) [berinlemek] > (Alayunt -Kü.; Danışman * Fatsa, * Ünye ve köyleri, Şıhlar -Or.; Düzköy * Keşap, Karabörk, Nefsiköseli * Görele -Gr.; Gilindire * Gülnar, * Anamur -İç.; * Fethiye köyleri, -Mğ.) [berkedek düşmek] > (* Fethiye köyleri -Mğ.) [beyikmek] > (Taşoluk * Göksun -Mr.) [beynemek] > (* Tirebolu -Gr.) [beynemek] > (Çardak -Çkr.)				
Şaşkınlıkla karışık korku duymak, irkilmek, ürkmek, uykudan sıçrayarak korku ile uyanmak, afallamak, şaşırarak.	Kızılören * Sandıklı -Af.; Akse, * Eşme köyleri -Uş.; İlyas * Keçiborlu, -Isp.; Kuşbaba, Devri * Bucak, Akçaköy * Yeşilova, -Brd.; Yukarıkaraçay * Acıpayam -Dz.; * Savaştepe ve çevresi, Minnetler, -Ba.; Kumarlar * Bayramiç, * Gelibolu, -Çkl.; -Kü.; İkipınar * Mihalıççık, Bozan, Aşağılıca -Es.; * Kandıra -Kc.; Yeniköy -İst.; -Çkr.; -Çr.; Ömerli * Kavak -Sm.; -Ama. köyleri; * Zile -To.; Karakuş köyleri * Ünye -Or.; * Refahiye çevresi -Ezc.; * Kangal ve köyleri, * Koyulhisar, -Sv.; Haydarbeyli, -Yz.; Bahçeli * Bor, Dikilitaş -Nğ.; * Ermenek köyleri, * Karaman, -Kn.; Meydan * Mut, * Gülnar, Çiftipınar, -İç.; Akçaeniş * Elmalı -Ant.; Eldirek * Fethiye, Yerkesik -Mğ.; -Ed.; * Lüleburgaz ve çevresi -Krk.; * Saray -Tk. [beğillemek] > (* Çal -Dz.) [beğillemek] > (* İnebolu, -Ks.) [beğirmek] > (* Cide -Ks.) [behikmek] > (* Afşin, * Elbistan -Mr.) [belemek (II)] > (* Lapseki -Çkl.) [belenglemek] > (Küçükkabaca * Uluborlu -Isp.) [belenlemek (I)] > (Kavak * Yeşilova, * Tefenni -Brd.; İğdir *	618-619	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)

		Çivril -Dz.; * Alaşehir -Mn.; * Lapseki -Çkl.; -Kü.; * Merzifon ve köyleri -Ama. ve çevresi; * Gürün -Sv.; Solakuşağı * Şereflikoçhisar -Ank.; Ortaca * Akşehir -Kn.; Karadere * Gündoğmuş -Ant.; * Bodrum ve çevresi, Fadıca -Mğ.) [belevünmek] > (Uluşiran * Şiran -Gm.) [beliñmek] > (* Mut köyleri -İç.) [belinglemek] > (-Krş.) [belinlenmek] > (Yeniköy -İst.; * Şebinkarahisar -Gr.) [belinnemek (I)] > (Yenice * Emet, Üçyüyük -Kü.; Uluşiran * Şiran -Gm.; Ceylan * Lüleburgaz -Krk.) [belünlemek] > (Gök * Reşadiye -To.) [bengildemek (I)] > (Çiftlik * Dinar -Af.; * Eğridir köyleri, Yarıkkaya * Yalvaç, * Şarkikaraağaç, -İsp.; -Brd.; Üçkuyu * Çal, Garipköy * Tavas, * Sarayköy köyleri, Kiremitçi, Tekkeköy -Dz.; Eymir * Bozdoğan -Ay.; Tepeköy * Torbalı -İz.; Selendi * Kula -Mn.; -Kn.; * Manavgat -Ant.; * Bodrum -Mğ.) [bengildek olmak] > (Kavaklıdere, Şeref * Yatağan -Mğ.) [bengillemek] > (* Ezine -Çkl.) [benildemek] > (* Çal ve çevresi -Dz.; * Mihaliççık -Es.; * Adapazarı -Sk.; Tepe * Seben -Bo.; Ali * Çaycuma -Zn.; * Nallıhan -Ank.; İncir * Fethiye -Mğ.) [benilemek] > (* Düzce -Bo.; -Sn.; Çanılı * Ayaş -Ank.; -Nş.; * Bor, -Nğ.; * Ermenek -Kn.; Lapta, Gırme, Kıbrıs) [benillemek] > (Yukarıseyit, Ekse * Çal, Bulkaz * Çivril -Dz.; * Kandıra -Kc.; İğneciler * Mudurnu, Bahçeköy, Karaağaç -Bo.; * Safranbolu -Zn.; Karabüzey * Araç, Peşman * Daday, * Tosya -Ks.; * Çerkeş, * Ilgaz -Çkr.; -Sm.; -Ank.) [benirlemek] > (-Bo.; * Cide -Ks.; Pazar * Kızılcahamam -Ank.) [berilemek (II)] > (Denizli * Vakfıkebir, Küçükhol * Of -Tr.) [berillemek] > (-Gr.) [berinğnemek] > (Kozluca * Keçiörlü -İsp.) [berinlemek] > (Alayunt -Kü.; Danışman * Fatsa, * Ünye ve köyleri, Şıhlar -Or.; Düzköy * Keşap, Karabörk, Nefsiköseli * Görele -Gr.; Gilindire * Gülnar, * Anamur -İç.; * Fethiye köyleri, -Mğ.) [berkedek düşmek] > (* Fethiye köyleri -Mğ.) [beyirmek] > (Taşoluk * Göksun -Mr.) [beynemek] > (* Tirebolu -Gr.) [beynemek] > (Çardak -Çkr.) [berinğnemek] > (Kozluca * Keçiörlü -İsp.) [berinlemek] > (Alayunt -Kü.; Danışman * Fatsa, * Ünye ve köyleri, Şıhlar -Or.; Düzköy * Keşap, Karabörk, Nefsiköseli * Görele -Gr.; Gilindire * Gülnar, * Anamur -İç.; * Fethiye köyleri, -Mğ.)			
--	--	--	--	--	--

		[berkedek düşmek] > (* Fethiye köyleri -Mğ.) [beyikmek] > (Taşoluk * Göksun -Mr.) [beynemek] > (* Tirebolu -Gr.) [beynemek] > (Çardak -Çkr.)				
bellâluk etmek	Ukalalık etmek, can sıkmak.	-Ezm.	621	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
bellâluk etmek	Ukalalık etmek, can sıkmak.	-Ezm.	621	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
benbenlik taslamak [benlenmek (III), benliklenmek]	Kendini beğenmek, gururlanmak.	-Ba.	626	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
benbenlik taslamak [benlenmek (III), benliklenmek]	Kendini beğenmek, gururlanmak.	-Ba.	626	İkincil	Olumlu	Gurur (pride)
bengildetmek [bengi etmek, beniletmek, benilletmek, benselemek]	1. Ürkütmek, korkutmak, şaşırtmak.	Sürez * Bozdoğan, * Karacasu -Ay.	626	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
benlemek (II)	Hayret etmek, şaşırmak.	* Karaman -Kn.	629	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
berhay etmek	Feryat etmek, acı acı bağırarak.	Karanidere * Şereflikoçhisar -Ank.	634	İkincil	Olumsuz	İstirap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yalnızlık (loneliness)
bertirmek (II)	Ağlayacak hale gelmek, hıçkırarak ağlamak.	* Çerkeş köyleri -Çkr.	637	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
bertilmek (II)	Surat asmak, somurtmak.	Çelte * Yeşilova -Brd.; Alâattin * Acıpayam -Dz.	637	İkincil	Karma	Somurtkanlık (sullenness)
Besteklenmek	Dalga geçmek, aylaklık etmek.	Bağviran * Kızılcahamam -Ank.	641	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (cynicism)
beşirmek [becellemek, becerlemek (I) -1, beşaret etmek, beşermek, beşimek, beşir etmek, beşiş etmek]	Başarmak, becermek.	* Zile -To.; * Kilis -Gaz.; Kesim * Andırın, * Afşin, * Elbistan -Mr.; * Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri -Hat. köyleri	641	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (resourcefulness)
bete gitmek, bete gitmek	Fenasına gitmek, beğenmemek: Bugün toplantıda Fatma Hanımın tavır ve hareketleri çok betime gitti.	-Ba.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; -Or. ve köyleri	645	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
betlemek [betermek, beterleşmek]	Kafa tutmak, surat asmak, sert, kaba davranmak.	Kurugöl -Nş.; * Bor, -Nğ.	645646	İkincil	Karma	Somurtkanlık (sullenness)
beterlemek	Azarlamak, paylamak.	* Bor -Nğ.	646	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)
betetmek	Utandırmak, küçük düşürmek.	Yukarıkaraçay * Acıpayam -Dz.	646	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
betine gitmek	1. Tasalanmak. 2. Hoşuna gitmek.	İğneciler * Mudurnu -Bo. (* Mucur -Krs.)	646 646	Birincil Birincil	Olumsuz Olumlu	Mutsuzluk (Sadness) Neşe (Joy)
beyinden itmek	Sersemleştirmek, şuurunu kaybettirmek.	* Bor -Nğ.	647	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (confusion), Sersemlik (discombobulation)
beyinmek (II)	Gururlanmak.	-Rz. ve çevresi	647	İkincil	Olumlu	Gurur (pride)
beynin gapağı atmak [beynin kapağı atmak]	Hiddetini yenememek, öfkesini açığa vurmak, şiddetle öfkelenmek.	* Bor -Nğ.	648	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)

beynine girmek	Canını sıkmak.	Alansa * Kelkit -Gm.	648	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
bezelemek (II)	Alay etmek, eğlenmek.	Türkbeyli, Mengen -Bo.	650	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (cynicism)
bezeneğine basmak (dokunmak) [beze basmak]	Damarına basmak, kızdırmak.	[beze basmak] > (* Mesudiye köyleri -Or.) * Afşin, * Elbistan -Mr.	650	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
bıcılanmak [bıdırmak]	2. Sızlanmak.	İncekum * Silifke -İç. [bıdırmak] > (Bulgaristan göçmenleri * Çorlu -Tk.)	654	İkincil	Olumsuz	İstirap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yalnızlık (loneliness)
Bıletlenmek	2. Öğünmek: Hasan demin yanımızda o kadar bıletlendiki.	* Şenkaya -Ezm.	665	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
Bılmak	Bıkmak.	Nefsiköseli * Görele -Gr.	666	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
bırıtmak	Darılmak, alınmak, somurtmak.	-Brs.; Saray, Beştut, Yapraklı * Şabanözü -Çkr.; -Kn.	670	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	Darılmak, alınmak, somurtmak.	-Brs.; Saray, Beştut, Yapraklı * Şabanözü -Çkr.; -Kn.	670	İkincil	Karma	Somurtkanlık (sullenness)
bışılama	Kıskandırmak için göstermek: Bu armutları Ali'ye bışıldım.	Karakuş * Ünye -Or.	670	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
bıtırlaşmak [bıtır olmak]	1. Gamsızlaşmak, arsızlaşmak.	-Dy.	670	İkincil	Karma	Kaygı (anxiety), Dehşet (dread)
bıtırlaşmak [bıtır olmak]	1. Gamsızlaşmak, arsızlaşmak.	-Dy.	670	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
bızıklamak (I)	1. Zor karşısında şaşalamak.	-Kü.	675	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
bızıklanmak (II)	Hayvanlar ürkmek, inatçılık yapmak.	Şalcı, Kayadibi * Şavşat -Ar.	675	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
bızıklamak [bızgımak, bızığı dızıklamak, bızıklamak (I) - 2, bızılmak, bızlamak (IV), bızmak]	1. Sıkılmak, sıkışmak, bunalmak.	[bızığı dızıklamak] > (Türkmen -Sv.) [bızılmak] > (-Kn.) [bızlamak (IV)] > (* Taşköprü -Ks.) [bızgımak] > (* Ünye -Or.) [bızıklamak (I) -2] > (* Ermenek -Kn.) [bızmak] > (Çulhan, Hamzabali * Bozdoğan -Ay.) * Uluborlu -İsp.; * Sultanhisar -Ay.; * Bergama -İz.; -Ks.; -İst.; * Çerkeş -Çkr.; -Gr.; -Ml.; -Sv.; -Yz.; Doğanhisar * Akşehir -Kn.	675	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Bızıktırmak	Tadını kaçırmak, usandırmak.	Yazıköy * Safranbolu -Zn.	675	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
bızılmak (II) [bızılanma]	Kederlenmek.	Bereketli * Tavas -Dz.	675	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Bigildemek	Korkmak.	-İsp.	688	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
bir hoş olmak	Tuhaflaşmak, şaşırmak, üzüntüden eli ayağı kesilmek.	* Bolvadin -Af.; * Düzce -Bo.; -Kn.	701	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
	Tuhaflaşmak, şaşırmak, üzüntüden eli ayağı kesilmek.	* Bolvadin -Af.; * Düzce -Bo.; -Kn.	701	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
biti şişmek	Nazlanmak, şımarık.	* Bor -Ng.	711			
bocık burmak	Küsmek.	-Vn.	716	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
boğaza durmak	Kötü sözlerle karşısındakini kırmak, kızdırmak.	-Çr.	726	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
boğaza durmak	Kötü sözlerle karşısındakini kırmak, kızdırmak.	-Çr.	726	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

boğcalamak (II) [boğsalamak]	2. Örselemek, gırtlığını sıkamak, eziyet etmek.	Navdalı, * Mut, * Silifke, -İç. [boğsalamak] > (Güney * Eşme - Uş.; Yukarıseyit * Çal -Dz.; * Taşköprü -Ks.)	728	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (aggressiveness)
boğra sarmak	Sevgisi gönülde olmak, severek içten sarmak.	-Ks.	729	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
boğrını çekmek	Üzülmek.	-Ks.	730	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
boksu düşmek	Ayıbının meydana çıkmasından utanmak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	733	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
boktan boka sokmak	Aşağılamak, sözle küçük düşürmek.	-Tr.	733	İkincil	Karma	Küçümseme (contempt)
bokunu çomaklamak	Gereğinden çok alçak gönüllülük göstermek: Bu iş elinden gelir; neden bokunu çomaklıyorsun?	-Tr.	733	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
bosümek	Üzülmek.	* Afşin, * Elbistan -Mr.	742	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
bosütmek	Kederlendirmek, üzme.	* Afşin, * Elbistan -Mr.	742	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
boşuna almağ, boşuna almak	Alay etmek.	Harput -El.	743	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (cynicism)
boyamak (I)	Ağır söz söylemek, aşağılamak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.; Sarıköy * Merzifon -Ama.; * Mesudiye -Or.; -Tr.	745	İkincil	Karma	Küçümseme (contempt)
boy, booy	Aman, usandım anlamına gelir.	İrişli, Bayburt, * Sarıkamış -Kr.	745	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
boyralamak	Acı tazelenmek.	* Bor -Nğ.	747	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
boy vermek	Felâkete dayanmak.	* Feke -Ada.	748	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (resignation)
boza etmek	Utandırmak.	Falaka * Bayındır -İz.	748	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
bozulamak [bozlamak (I)]	3. Acı, inilti, kuvvetli ses çıkarmak, haykırmak, ağlamak.	[bozlamak (I)] > (Karakuzu -Mn.; -Nş.; * Bor -Nğ.; Burhaniye -Ada.; * Silifke -İç.; Kestep -Mğ.)	752-753	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
böceği sönmek	Gücü tükenmek, umutsuz kalmak.	Çayırılı * Haymana -Ank.; Köşker -Krş.; * Bor -Nğ.	754	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
böcelenmek (I)	1. Sersemleşmek.	Bahçeli * Ezine -Çkl.	755	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (confusion), Sersemlik (discombobulation)
	2. Kuşkulanmak.	(Falaka * Bayındır -İz.)	755	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (cynicism)
böcümek	Caymak, usanmak.	* Zile -To.	757	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
böcüymek	Başı karışmak, bunalmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	757	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
böğemek [böğemek, boğ vurmak, böğetmek, böğsemek, bövmek, böyemek (I), büyümek, bugemek, buğemek, bükmek, bükemek, bükemek, bükme (I), bükümek (II), bükemek, bünemek -I, bükemek,	Öfkeli birini yatıştırmak.	[böğemek] > (Ziyere -Ama.) [boğ vurmak] > (Nudra * Şarkıkaraağaç -Isp.) [böğetmek] > (Eğrigöz * Emet -Kü.) [böğsemek] > (-Krş.) [bövmek] > (Aliköy -Isp.) [böyemek (I)] > (Sarıdris -Isp.; Armutlu -Brd.; Darıveren * Acıpayam -Dz.; Yemişli * Simav -Kü.; * Boyabat -Sn.; * Vezirköprü -Sm.) [böyemek] > (* Çıldır köyleri -Kr.)	761-762	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

büvetlemek, büvetmek, büvmek, büvemek]		[bugemek] > (Saray -Çkr.) [bügemek] > (Saray -Çkr.) [büekmek] > (Hacıhamzalı, Gülek * Tarsus -İç.) [bügemek] > (Tepeköy * Torbalı -İz.) [bügemek] > (Yukarıkaraçay * Acıpayam -Dz.; Çavuşlu * Bayramiç -Çkl.; -Ks.; * Pınarbaşı, -Ky.; * Hadım -Kn.; * Kadirli -Ada.; * Mersin ve köyleri -İç.; Bağyaka * Finike -Ant.) [büğmek (I)] > (* Taşköprü -Ks.; * Pınarbaşı -Ky.) [büğnemek (III)] > (* Pınarbaşı -Ky.) [bükemek] > (* Safranbolu -Zn.; -Ks.) [bünemek -I] > (Hocaköy * İnegöl -Brs.; Peşman * Daday -Ks.; * Bor -Ng.; Eldelek * Elbistan -Mr.; * Cebelibereket -Ada.) [büvemek] > (* Şarkikaraağaç -Isp.; Bulkaz * Çivril -Dz.; * Akyazı -Kc.; Çavuşlu -İst.; * Tosya -Ks.; Karakuş ve köyleri * Ünye -Or.; Şabanözü * Polatlı, -Ank.; -Krş.; * Pınarbaşı ve çevresi -Ky.; Faydalı * Kozan -Ada.; Köy -İç.; Yelten * Korkuteli -Ant.; * Saray -Tk.; Çavuşköy * Babaeski -Krk.) [büvetlemek] > (Şamlar * Bakırköy -İst.; -Yz.) [büvetmek] > (* Mustafa Kemal Paşa -Brs.; * Saray -Tk.) [büvmek] > (Misis -Ada.) [büyemek] > (Tepeköy * Torbalı -İz.; -Çkl.; -Kü.) Akçaeniş * Elmalı -Ant.				
böğenmek (II)	Beğenmek.	Örkenez * Yalvaç -Isp.	763	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
böğsükmek [böğsümek]	Kınılmak, üzölmek.	-Ank.	765	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
böğsünmek	Karşısındakini küçük görmek, hiçe saymak.	* Senirkent -Isp.	765	İkincil	Karma	Küçümseme (contempt)
böhsümket	İçli içli ağlamak.	Akçaeniş * Elmalı -Ant.	767	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
böncege ağlamak	Birdenbire ağlamak.	Karakuş * Ünye -Or.	769	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
börtmek (II)	Coşmak, çok sevinmek.	Afşar Aşireti * Pınarbaşı -Ky.	772	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
buğalmak [boğalmak]	Bunalmak, daralmak.	Çakallı * Andırın -Mr.; Danişman * Fatsa -Or.	776	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
buğsurmak	1. Az bulmak, küçük görmek.	Bağyaka * Finike -Ant.	781	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
buktum	Bıktım.	-Rz.	784	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
bulduncuk olmak (I)	Ne olduğunu şaşırarak, görmemişlik yapmak.	Yeniköy -İst.; * Kandıra -Kc.	787	Birincil	Olumsuz	Şaşırtma (Surprise)
bulup da bursalamak [bulup da bulsurmak]	Bulduğunu beğenmemek.	Garipköy * Tavas -Dz.	790	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
Bumuzlanmak	Kederlenmek.	-Ml.	791	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
buñalmak [boñalmak, bonalmak, bongalmak, bonulmak, bovalmak, bungalmak, bungunlamak, bunsukmak]	Usanmak, yorulmak, bunalmak, darda kalmak.	[boñalmak, bonalmak] > (Koyundere * Ahıska -Kr.; * Antakya -Hat.) [bongalmak] > (* Birecik -Ur.) [bonulmak] > (Ağlı * Küre -Ks.) [bovalmak] > (Kuzköy * Akkuş -Or.) [bungalmak] > (Hereke, Ulaş * Seferihisar -İz.)	791	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

		[bungunlamak] > (* Tire -İz.) [bunsukmak] > (* Bor -Nğ.; Çandırılar * Feke, Faydalı, * Kozan -Ada.) Nefsiköseli * Görele -Gr.; Denizli, Beşikdüzü * Vakfikebir -Tr.; * Milas -Mğ.				
bunatmak	Bunaltmak.	Hasanoğlan -Ank.	792	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
buncukmak [bundukmak -1]	1. Sıkılmak, daralmak, sabrı kalmamak.	[bundukmak -1] > (-El.) Çandırılar -Ada.	792	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Bungunmak	Bunalmak, sıkılmak.	-Brd.	793	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
bunmak [bulsumak, bulsuramak -1, bunamak (II), bundurmak, bunsuramak, bunukmak, bursamak (I), burunnamah]	Beğenmemek, azımsamak, küçümsemek.	[bulsumak] > (* Alaşehir -Mn.) [bulsuramak -1] > (* Bozdoğan -Ay.; Hacıhamzalı, Gülek * Tarsus -İç.; Bağyaka * Finike, * Elmalı -Ant.; * Bodrum, * Yerkesik -Mğ.) [bunamak (II)] > (* Akhisar -Mn.; -Nğ.) [bundurmak] > (Minnetler -Ba.; Yenice * Emet -Kü.) [bunsuramak] > (Tepeköy * Torbalı -İz.; -Ada.; -İç.) [bunukmak] > (-Çr.) [bursamak (I)] > (* Keçiörlü -İsp.) [burunnamah] > (* İğdir -Kr.) -Ba.; * Çatalca -İst.; Ladik, * Niksar -To.; * Ünye -Or.; * Tirebolu -Gr.; -Mr.; * Bor -Nğ.; * Elmalı -Ant.	793	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
bunmak [bulsumak, bulsuramak -1, bunamak (II), bundurmak, bunsuramak, bunukmak, bursamak (I), burunnamah]	Beğenmemek, azımsamak, küçümsemek.	[bulsumak] > (* Alaşehir -Mn.) [bulsuramak -1] > (* Bozdoğan -Ay.; Hacıhamzalı, Gülek * Tarsus -İç.; Bağyaka * Finike, * Elmalı -Ant.; * Bodrum, * Yerkesik -Mğ.) [bunamak (II)] > (* Akhisar -Mn.; -Nğ.) [bundurmak] > (Minnetler -Ba.; Yenice * Emet -Kü.) [bunsuramak] > (Tepeköy * Torbalı -İz.; -Ada.; -İç.) [bunukmak] > (-Çr.) [bursamak (I)] > (* Keçiörlü -İsp.) [burunnamah] > (* İğdir -Kr.) -Ba.; * Çatalca -İst.; Ladik, * Niksar -To.; * Ünye -Or.; * Tirebolu -Gr.; -Mr.; * Bor -Nğ.; * Elmalı -Ant.	793	İkincil	Karma	Küçümseme (contempt)
burbur bunalmak	Çok bunalmak.	-Sm.	794	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
burcu bulanmak	Dayanma gücünü yitirmek, ağlayacak duruma düşmek.	Gerdan -Ada.	795	İkincil	Olumsuz	İstrap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yanlızlık (loneliness)
burmak (I)	1. Darılmak. 2. Kıskanmak.	-Es. -Es.	801 801	Üçüncül Üçüncül	Karma Karma	Dargınlık (Resentment) Kıskançlık (Jealousy)
burmak (IV)	Sancımak	karın hak.	2			
burnunu toprağa sürmek	Aşağılamak, küçültmek.	* Lapseki -Çkl.	801	İkincil	Karma	Küçümseme (contempt)
burtarmak (I)	1. Surat asmak.	* Şebinkarahisar -Gr.; Ağrakos * Suşehri -Sv.	801	Birincil	Karma	Somurtkanlık (sullenness)
burun etmek [burnunu eğmek, burunlamak (IV)]	Darılmak, gücenmek.	[burnunu eğmek] > (* Mesudiye -Or.) [burunlamak (IV)] > (-Gm.) -Gm.	803	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)

burun gırın etmek	Birbirine karşı küskünlüğünü belli etmek.	* Arapkir -Nğ.	803	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
burunlamak (III)	1. Burnu ile itmek, beğenmemek.	Tokat, Bozan -Es.; Çatalca -İst.; * Merzifon -Ama.; Karakuş köyleri * Ünye -Or.; * Şavşat -Ar.; Bahçeli * Bor -Nğ.; Fakiekinliği * Pınarbaşı -Ky.; -Kn.; -Ada.; * Tarsus, * Mut köyleri -İç.; Karadere * Gündoğmuş -Ant.; -Ed.	803	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
burutmak (I) [botarmak, burulmak-2]	1. Darılmak, küsmek, somurtmak.	Yassıvıran, * Senirkent, Kozluca * Keçiborlu -İsp.; Minnetler, Yeniköy, * Edremit ve çevresi, -Ba.; Yenice, Köprücek * Emet -Kü.; * Sivrihisar -Es.; -Çr.; Lohan -Gaz.; Hisarlıkaya -Ank.; -Sv.; Tömek -Kn.	805	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	1. Darılmak, küsmek, somurtmak.	Yassıvıran, * Senirkent, Kozluca * Keçiborlu -İsp.; Minnetler, Yeniköy, * Edremit ve çevresi, -Ba.; Yenice, Köprücek * Emet -Kü.; * Sivrihisar -Es.; -Çr.; Lohan -Gaz.; Hisarlıkaya -Ank.; -Sv.; Tömek -Kn. [botarmak] > (Papasköy -Sm.) [burulmak -2] > (-Ama.)		İkincil	Karma	Somurtkanlık (sullenness)
	2. Hastalık öncesi keyifsizliğini göstermek.	Yeniköy -Ba.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Busuramak	Bıkmak, doymak, önemsizliğini göstermek.	* Bozdoğan -Ay.	806	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
bübürlemek	Güvenmek: Sana bübürlendim, geldim.	Nuh -Af.	811	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
büğünmek (I)	1. Arsızlık yapmak, yerinde duramamak.	* Gemerek -Sv.; -Ky.	814	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
Büneleklenmek	2. Telâşlanmak, heyecanlanmak.	* Bor -Nğ.	822	İkincil	Karma	Kaygı (anxiety), Dehşet (dread)
büngüldemek [böngüldemek, büğmek (II), büğünmek (II) -1, büğüldemek, bülğüldümeğ, büngeldemek, büngül büngül çıkmak, büngülemek, büngülmek - 2, büngültemek, büngümek -1, 2; büngürmek -1, 2; bünkemek -1, bünlümek]	3. Coşmak, yerinde duramamak.	* Sivrihisar -Es.; May * Çumra -Kn.; * Hayrabolu -Tk.; İsabey * Çal -Dz.; * Afşin, * Elbistan -Mr.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
bürcü bürcü kokmak	Özlemek: Memleket, anam, babam bürcü bürcü koktu.	* Mut ve köyleri -İç.	824	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
bürmek (III)	2. Kederli bir insan seslice ağlamak.	Ulubey -Or.	828	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
büveleklenmek [# bögeleğe tutulmak] büvelek tutmak	2. Telâşlanmak.	-Ba.	830	İkincil	Karma	Kaygı (anxiety), Dehşet (dread)
büyüksünmek	Kendisini büyük görmek, büyük saymak.	* Düzce -Bo.	833	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Cakkıramak	İstekle içten gülmek.	-Mğ.	849	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
calındırmak [calındırtmak]	Yalvartmak.	Karaçay aşireti, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	852	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
calkazamak	Usandırmak, rahatsız etmek.	-Ky.	852	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
can çekmek	Can çekişmek.	* Kilis -Gaz.	855	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
canı azalmak	Sıkıntı basmak.	-Dz.	856	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
canı çekilmek	İçi sıkılmak.	* Lapseki -Çkl.	856	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
canı ilği gurulmak	Aşırı sıkıntı vermek, sabır, tahammül bırakmamak.	* Bor -Nğ.	856	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
canı mırk mırk etmek	Hırs ve korkuyla karışık heyecan duymak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	857	İkincil	Karma	Karşıt duyguların birlikte yaşanması, duygu ikilemliliği, ikircilik
canını cebine koymak	Ölürcesine uğraşmak.	-Sm.	857	Üçüncül	Karma	Hırslılık (Ambitiousness)
cap sıyırtmak (I)	2. Öğünmek.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	859	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
caratılmak	Beğenilmek.	Karaçay Aşireti, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	860	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
caratmak	Beğenmek, beğendirmek.	Karaçay Aşireti, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	860	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
car etmek [cavramak (III)]	Yardım istemek, yalvarmak.	Bereketli * Tavas -Dz.; * Gürün -Sv.; * Kadırlı -Ada.	861	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
caris etmeğ	1. Usandırmak, rahatsız etmek.	Kerkük	862	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
caris etmek	Utandırmak, gözönüne sermek.	-Gaz.	862	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
caris olmağ	1. Rahatsız olmak.	Kerkük	863	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
caris olmak	Utanacak duruma düşmek.	-Gaz.	863	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
cavralamak (I)	1. Sevinçten kuş gibi ötmek, şen konuşmak.	* Bor -Nğ.	867	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	2. Korku, heyecan sebebiyle çırpınmak.			Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
cavramak (II) [cavralamak (II)]	Uğraşmak, didinmek, çabalamak.	* Merzifon -Ama.; * Şebinkarahisar, Gicara * Alucra -Gr.; Anaraş * Sürmene -Tr.; Merkez köyleri, -Rz.; Uluşiran * Şiran, -Gm.; Süle, Ersis, * Yusufeli, Bağlıca * Ardanuç -Ar.; -Kr.; -Ezm.; * Refahiye, -Ezc.; * Gürün -Sv.	867	Üçüncül	Karma	Hırslılık (Ambitiousness)
cavratmak (I)	Üzmek, yalvartmak.	* Erbaa -To.; Karakuş * Ünye -Or.; * Refahiye -Ezc.; * Koyulhisar -Sv.	867	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cavzıtmak [cavzıkmak, cavzutmak, cıvzıtmak, cıvzıtmak (I)]	1. İşi uzatmak, yarıda bırakmak, usanarak işten kaçmaya çalışmak.	* Afşin, * Elbistan -Mr.; Karanıdere, Solakuşağı, * Şereflikoçhisar -Ank.; -Yz.; Köşker -Krş.; * Bünyan -Ky.; * Avanos, -Nş.; Mençek * Ermenek -Kn.; Yapıntı * Mut -İç.	867-868	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

		[cavzıkmak] > (Devri * Bucak -Brd.; Tokat -Es.; -Çr.; Çalış * Haymana -Ank.; * Ermenek -Kn.)				
		[cavzutmak] > (Lohan -Gaz.)				
		[cımzıtmak] > (* Sivrihisar -Es.)				
		[cıvzıtmak (I)] > (Kervansaray * Zile -To.; * Reyhanlı -Hat.; * Boğazlıyan -Yz.)				
	3. Küsüp gıtmek.	* Mersin -İç.		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
cayırtı vermek	Telâşla bağırıp çağırarak korkutmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	869	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
caylanmak [cayetmek, caysatmak]	Kibir, gösteriş, caka, nispet yapmak, öğünmek.	Bozan -Es.; Zivarlık -Kn.	870	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
ceciği gevşemek [ciciği gevşemek]	1. Ağız sulanmak, aşırı ilgi göstermek.	* Kadırlı -Ada.	873	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
		[ciciği gevşemek] > (-Ky.)		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	3. Morali bozulmak.	* Develi -Ky.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cemkirmek (II)	2. Surat asmak, kızmak.	* Antakya -Hat.	880	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
cengirdemek	2. Cansıkıcı söz söylemek.* Bor -Nğ.	* Bor -Nğ.	882	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cevkirmek	Yeni doğan çocuk ağlamak.	Kadıköy * Saray -Tk.	887			Mutsuzluk (Sadness)
cıbartmah	Korkutmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	889	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
cıdamak (I) [cıdamak]	Beğenmek, istemek.	* Mut ve köyleri -İç.	892	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
		[cıdamak] > (* Mut -İç.)		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
cıdamak (I) [cıdamak]	Beğenmek, istemek.	* Mut ve köyleri -İç.	892	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
		[cıdamak] > (* Mut -İç.)		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
cıdırlanmah	1. Gücenmek, darılmak.	* Divriği -Sv.	898	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
cıdırlanmak [cıdırlanmah -2, cıdırtmak]	Sinirlenmek.	Bayat * Emirdağ -Af.	898	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
		[cıdırlanmah -2] > (* Divriği -Sv.)				
		[cıdırtmak] > (Hacıkebir * Emet -Kü.)				
cığanmak	Sevinmek: Babaları gelince çağalar nasıl ağandılar.	Aşudu * Darendede -Ml.	900	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
cığ etmek	Yüreği acıma duygusuyla burkulmak.	-Ml.	901	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cığır etmek (I)	Ailesine darılıp, evden kaçmak.	Zile * Mesudiye -Or.; -Gr. ve ilçeleri	902	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
cığır etmek (II)	Gösteriş yapmak.	* Bünyan -Ky.	902	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
cıgızlamak	4. Ürmek.	Kaşköyü * Gürün -Sv.	903	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
cıkıcık etmek	Sinirlenmek.	Körküler * Yalvaç -İsp.	906	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
cılaşmak	Ağlaşmak.	Karaçay aşireti * Kadınhanı -Kn.	907	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cılatmak	Ağlatmak.	Karaçay aşireti * Kadınhanı -Kn.	907	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cılavlanmah	Çok isteklenmek: Boşuna cılavlanma olmaz.	Uluşiran * Şiran -Gm.	907	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
cılavlanmak	Çalım satmak.	Hüyük * Şarkışla -Sv.	907	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
cılgımak	1. İsteddiği şeyi elde edemeyerek bozulmak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	911	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
cılık etmek	1. Merak etmek.	Konurlar * İnegöl -Brs.	914	İkincil	Karma	Merak (curiosity)
	2. Yürek, üzüntü ve korku ile burkulmak.	* Mustafa Kemal Paşa -Brs.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cıllımak (I) [cillimek]	3. Bıkmak, usanmak.	* Çerkeş -Çkr.	914	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
		[cillimek] > (Mart -Çkr.)				
cımbıldamak (III)	Heyecanlanmak.	-Bo.	916	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
cımbıllamak (I)	Korkmak.	Bereketli * Tavas -Dz.; -Brd.	916	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

cımbıllamak (II)	Kafası karışmak.	-Brd.	916	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (confusion), Sersemlik (discombobulation)
cımızlanmak (II)	Huysuzlanmak.	* Çal -Dz.	918	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cıncıvt olmak	Çileden çıkmak.	* Sivrihisar -Es	919	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (outrage)
cımdarlanmak	Sinir buhranı geçirmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.	919	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
cıngıldamak (I) [cıngıldamağ, cıngıllamağ]	2. Çocuk, yavaş sesle ağlamak	-İç.	922	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cırgelmek	Bıkmak.	-Ada.	929	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
cırıldamak (I)	1. Yerli yersiz ağlamak.	* Düzce -Bo.; Ağrakos * Suşehri -Sv.	930	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cırlamak (II) [cılamak, cıldırdamak, cıllamak (III), cımbıldamak (II), cırlamak (I) -1, 2]	1. İnce ses çıkararak ağlamak.	Moraca, Çamköy * Çal, * Acıpayam -Dz.; * Düzce, Tepe * Seben -Bo.; Aliköy * Çaycuma -Zn.; * Merzifon -Ama.; * Ünye -Or.; -Tr.; Havsu * Kelkit -Gm.	930	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cırlamak (V)	Çaresiz kalmak.	-Ur.	933	İkincil	Olumsuz	Istırap (misery), Kimsesizlik (forlornness), Yalnızlık (loneliness)
cırtatmak (I)	Korkmak.	* Edremit -Ba.	938	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
cırtmak (II)	1. Yerli yersiz darılmak. 2. Kendi kendini övmek.	Ambarcık * Gölhisar -Brd. Eldirek * Fethiye -Mğ.	940	Üçüncül Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment) Kibirlik (Pridefulness)
cıvırmak (I)	2. Sevinçten delirecek gibi olmak.	* Bor -Nğ.	940	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
cıvırmak (I)	2. Bir kimseye kişiliği ile ilgili beğenisini bildirmek.	* Develi -Ky.	943	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	3. Yerinmek, üzölmek.	-Ada.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	4. Dövüne dövüne ağlamak.	-Nğ.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	5. Deli gibi sevinmek.	-Ank.; * Bor -Nğ.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	6. Gücenmek.	* Refahiye -Ezc.		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
cıvıtmak (II)	1. Bir işi uzatarak usanç vermek.	* Gerede -Bo.	943	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cızığı bızıkmaq [cızıbızıkmaq, cızığı bızıkmaq]	Canı sıkılmak, canı yanmak. (-Bo.; -K			Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cızıldamak (II)	1. Yerli yersiz ağlamak.	Çiftlik * Dinar -Af.; Oğuz * Acıpayam -Dz.; Dalıca * Nazilli -Ay.; -Es.; Beyközü * Düzce -Bo.; Cumayanı -Zn.; * Elbistan, * Afşin -Mr.; * Bor -Nğ.; * Karaman -Kn.)	950	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cızıldayıp durmak	Hiç susmadan ağlamak.	Yukarıkaraçay * Acıpayam -Dz.	950	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cızırdamak (I)	Ağlamaya başlamak.	* Taşköprü -Ks	950	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cızlamak (II)	Kalbi sızlamak, burkulmak.	* Bornova -İz.; -Sv.; * Fethiye -Mğ.	951	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cibelemek [cibelmek -4]	1. Sevmek.	-Çr. [cibelmek -4] > (Telin * Gürün -Sv.)	953	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ciğir etmek	Birisine kızarak, kendisinden ümit edilmeyen işi yapmak.	Danışman * Fatsa -Or.	963	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
cimper olmak	Çok kızmak, öfkelenmek.	Tavşancıl * Gebze -Kc.	974	İkincil	Olumlu	Hiddetlenmek (outrage)
cinatına binmek	Sinirlenmek, kızmak.	Es.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Gürün -Sv.	974	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
cingirdemek (I) [cinimak]	Ağlamak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	979	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

cini coşıtmek	İçinden gelmek, hevese kapılmak.	* Bor -Nğ.	980	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
cini kızmak	Çok kızmak, sinirlenmek.	Bo.; -Es.; *Bor -Nğ.	980	İkincil	Olumlu	Hiddetlenmek (outrage)
cinini çıkarmak [cinini kızdırmak]	Çok kızdırmak.	Ersis * Yusufeli -Ar.	981	İkincil	Olumlu	Hiddetlenmek (outrage)
cinini dermek	Öfkesini gidermek.	* Çerkeş -Çkr.	981	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
cinlendirmek [cinlemek]	Kızdırmak, öfkelenndirmek.	* Bor -Nğ.	981	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
cinlenmek [cinlenmeğ, cinlenmeh, cinleri civirdeşmek, cinneni kızmak, cinnemek, cinnenmek (I), cinnenmeyh]	Öfkelenmek, kızmak.	Kuşbaba * Bucak -Brd.; -Mn.; İsmetiye -Brs.; -Kü.; Bozan, Tokat -Es.; * Düzce -Bo.; Ortaköy * Beşiktaş -İst.; Ersis * Yusufeli -Ar.; -Sm.; * Merzifon köyleri -Ama.; -To. ve çevresi; Danişman * Fatsa -Or.; Hacavera * Maçka -Tr.; Hacılyas * Koyulhisar, Çepni * Gemerek, Tutmaç -Sv.; * Mucur -Krş.; Bahçeli * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn [cinlenmeğ] > (Kerkük) [cinlenmeh] > (* Boyabat -Sn.) [cinleri civirdeşmek] > (-Es.) [cinneni kızmak] > (* Kemaliye -Ezc.) [cinnemek] > (* Kemaliye -Ezc.) [cinnenmek (I)] > (Bozan -Es.; Güney * Araç -Ks.; * Erciş -Vn.) [cinnenmeyh] > (Taşburun * Iğdır -Kr.)	981	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
ciyir etmek	Kızmak, nefret etmek.	-Or.	991	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
cobul olmak	Çok bulmak, bıkmak.	Şekerpınar * Sungurlu -Çr.; * Ermenek -Kn.; -Ada.; * Mut köyleri -İç.	993	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
comzunmak	İsteklenmek, heveslenmek.	* Feke -Ada.	998	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
conguldamak (I)	Kan kaynamak, arzu uyanmak.	-Zn.; * Merzifon -Ama.	998	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
conguldaşmak [conklaşmak]	Birkaç kişi bir araya gelerek gülüp konuşmak.	Bahadırlar * Bayramiç -Çkl.; -Es.; -Ada.; * Mersin ve köyleri -İç.	999	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Corkuldatmak	Tadını çıkarmak.	Nefsiköseli * Görele -Gr.	1001	İkincil	Olumlu	Haz (delight)
cors etmek	Utandırmak.	Sinir -Bo.	1002	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (embarrassment to mild shame)
cort etmek (I) [cort cort etmek]	Öğünmek.	-Gaz.	1002	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
çoşarmak (I)	Kurulmak, gururla kabarmak.	-İst.; * Koyulhisar -Sv.; -Kn.	1003	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
Cotturmak	Kızıp gitmek.	-Mr.	1004	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
cozutmak (II)	Darılmak.	Karanıdere * Şereflikoçhisar -Ank.; Bahçeli * Bor -Nğ.; * Ereğli -Kn.	1005	Üçüncül	Karma	Darğnlık (Resentment)
cöngürdemek	Söylenerek ağlamak.	*Beyoğlu -İst.; Saray -Çkr.	1007	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cöpür cöpür [cöpül cöpül]	Hüngür hüngür (ağlamak hk.).	(İncekum * Silifke -İç.)	1007	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
culumlamak	Sinirlenmek.	Bozan -Es.	1014	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
çağnamak (I) [çağnamak]	Hayvanlar yerde keyifle yuvarlanmak.	* Eşme köyleri -Uş.; * Kangal -Sv.	1037	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
çağnamak (IV)	Meydanı boş bulup cesaret alarak söylemek.	* Alaşehir -Mn.	1038	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
çağlamak	Kıskanmak.	Çayağzı * Şavşat -Ar.	1040	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
çakırı çekmek	Gönlü istemek.	Çayırılı * Haymana -Ank.	1044	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
çakıştırmak (II)	Eğlenmek.	* Bornova -İz.	1045	İkincil	Karma	Haz (Delight)
çakkıramak	Kahkaha atmak.	* Bodrum -Mğ.	1045	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
çakşasamak	Bir şeye karar verememek.	* Kilis -Gaz.; -Ur.	1046	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
çalıgavur etmek	Telaşla dolaşmak.	Çayırılı * Haymana -Ank.	1051	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
çalıklanmak (I)	Sinirlenerek sözle çatmak.	-Af.; Kösten, Honaz -Dz.; İsmetiye -Br.; *Fethiye -Mğ.; Aslanköy *Mersin -İç.	1055	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
çalım sıyırttırmak	Çalım satmak.	* Sivrihisar -Es.	1055	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
çalkamak (III)	Bezirmek, rahatsız etmek.	* Antakya -Hat.	1057	İkincil	Olumsuz	Nahoş (Aversiveness), Antipati (Antipathy)
çalkanmak	Üzülmek, darılmak.	* Kilis -Gaz.	1057	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çampara çalmak	Telaşlanmak.	Çayırılı *Haymana -Ank.	1065	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
çağına ot basmak	Susturmak, gururunu kırarak sesini kesmek.	*Bor -Nğ.	1071	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
çarmukta kalmak	Sıkıntı içinde kalmak.	Karakuş * Ünye -Or.	1082	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
çatlatmak	Kıskandırmak.	* Bor -Nğ.	1091	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
çavırmak	Şaşırmak.	Zıvarık -Kn.	1094	Birincil	Olumsuz	Şaşırmak (Surprise)
çaynaşmak (II)	Şaşırmak.	-Gaz.	1098	Birincil	Olumsuz	Şaşırmak (Surprise)
çeftunu vermek	Şiddetle azarlamak: Onun ağzının çeftunu verdim.	-Gaz.	1107	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
çekenmek	Arzu etmek, istemek: Çekenmiyecek kadar evimizde var, bağımızda.	-İsp.	1111	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
çekinceme	Bir tehlike korkusuyla birşey yapmak veya söylemekten sakınmak.	* Mersin ve köyleri -İç.	1113	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
çekinmek	Canı istemek: Benim çok canım çekindi.	Kumdanlı, Sücüllü * Yalvaç -İsp.	1113	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
çeklemek	Çekinmek, utanmak.	Şihlar * Ulubey -Or.	1116	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
çeklemek	Çekinmek, utanmak.	Şihlar * Ulubey -Or.	1116	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
çelemek (IV) [çelemek (II) -1, 2; çellemek (I), certlemek]	1. Sinirlenerek gözlerini açıp bağırarak.	Yassıvıran * Senirkent, * Uluborlu, Bozanönü, Tahtacı -İsp.; -Çkl.; -Bo.; Karakuş bucağı ve köyleri * Ünye -Or.; Ardahan * Hekimhan -Ml.; Kışla * Elmalı -Ant.	1116	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Çemülemek	Ağlamak.	Hilyas * Havza -Sm.	1133	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çenikmek	Korkmak ve telaşlanmak : Hiç çenikme çabuk gelirim.	Çamlık * Bucak -Brd.	1138	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

çenikmek	Korkmak ve telâşlanmak : Hiç çenikme çabuk gelirim.	Çamlık * Bucak -Brd.	1138	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
çenitmek	Çocuk ağlamak.	-Mr.	1139	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çerelmek (I) [çerelmeyh, çereltmek]	Kızgınlıkla gözlerini fazla açıp bakmak.	-Ama.; -Kr.	1139	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
çerlemek (II)	Usanmak, bunalmak: Senin elinden çerledim.	-Ezc.	1147	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çerletmek	Üzmek, sıkmak, bunaltmak.	-Ezc.; -Vn.; * Aksaray -Nğ.	1147	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çeşdelmek	Kendini beğenmek, gururlanmak.	* Divriği -Sv.	1148	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
çeşdelmek	Kendini beğenmek, gururlanmak.	* Divriği -Sv.	1148	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
çeyzinmek	Tasalanmak, çabalamak: Para bulmak için çeyziniyordum.	Örkenez * Yalvaç -İsp.; Devri * Bucak -Brd.; Çanılı * Ayaş -Ank.	1156	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çığlamak (I)	Ağlamak.	Küçüklüklü -İst.	1162	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çığlamak (V)	Gururlanmak, şıarmak.	Yusuflar -Es.	1163	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
çığremek	Bıkmak, tiksirmek.	Aşudu * Darende -Ml.	1163	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
çığremek	Bıkmak, tiksirmek.	Aşudu * Darende -Ml.	1163	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
çimçasmağ	Korkudan titremek.	Kerkük	1176	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
çimkırmak (V)	İçin için ağlamak.	Adiller * Ermenek -Kn.	1177	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çınarlanmak	Sinirlenmek.	Satılmış -Es.; Kemaller, Rusçuk, Bulgaristan	1179	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
çınar olmak	İ. İstememek.	Haydarlı * Dinar -Af.	1179	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
çınbıldamak (I)	Ağlar görünmek.	* Şebinkarahisar -Gr.; * Koyulhisar -Sv.; Kışla * Elmalı -Ant.	1179	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çıtıranmak (I)	Sinirlenip rahatı kaçmak : Çıtırlanmak doğru değildir, vücuda zararı vardır.	Nefsiköseli * Görele -Gr.	1195	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Çıyırma	Tiksirmek, nefret etmek.	Sarılar * Avanos -Nş.	1201	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
çinmek	Tiksirmek.	Hamidiye * Gündoğdu -Rz.	1204	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
çiflemek	Karar verememek, tereddüt etmek.	* Bor -Nğ.	1205	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
çigere batmak	Vicdan azabı çekmek, pişman olmak.	Çiftepınar * Mersin -İç.	1207	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
çigirmek [çigirtmek, çigirtmek, çigremek (I), çigirmek (II), çigrişmek (II), çigsemek (II), çigşimek (VII), çigşirmek (I)]	Nefret etmek.	Erkinis * Yusufeli -Ar.; * Ahlat -Bt.; -Dy.; -Ada.	1207	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
çigıştemek	Korkuyla ürpermek.	Aslanköy * Mersin -İç.	1209	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
çiglenmek	Şüphelenmek.	Devri * Bucak -Brd.	1210	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
çigirmek (I)	Biraz korkmak: Köpekten çigridim.	Köseler * Eşme -Uş.	1211	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
çigritmek [çiyritmek]	Nefret ettirmek: Kendinden iyice çigritmiş de yüzüne bile bakmıyorum.	Tokat -Es.; Cinis * Aşkale -Ezm.; * Arapkir -Ml.; -Gaz.; * Afşin, * Elbistan -Mr.; Köşker -Krş. [çiyritmek] > (İkipınar * Mihaliçcik -Es.; -Ezm.; * Afşin, * Elbistan -Mr.)	1211	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)

çimşlemek [çimleşmek, çimrenmek (II)]	Ürpermek.	Af.; -Brs.; -Kn. [çimleşmek] > (* Erciş -Vn.) [çimrenmek (II)] > (* Eğin -Ml.)	1223	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Çimtemek	Sakınmak.	Elvançelebi * Mecitözü -Çr.	1225	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
çirgimek [çirgemek, çirgimeyh]	Bıkmak, tiksirmek, soğumak.	-Bt.; -El.; -Ml.; -Gaz.	1235	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
çirkemek	Tiksirmek.	Mursal * Divriği -Sv.	1236	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
çirkimek	Usanmak.	Harput -El.	1236	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
çirtenmek	Özenmek.	* Mecitözü -Çr.	1238	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
	2. Hiç kimseyi ve hiçbir şeyi beğenmemek.	Pazar * Kızılcahamam -Ank.	1238	İkincil	Olumlu	Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness)
çirtinmek (II)	Çekingenlik göstermek: Ne çirtinip duruyorsun be?	Tokat -Es.	1239	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
çiyirmek [çiyemek]	Nefret etmek.	-Kr.; -Ezm.; * Afşin, * Elbistan -Mr.	1248	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
çiysimek (II)	Üzülmek.	Narlıdere -İz.	1251	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çiysinmek	Beğenmemek, hoşlanmamak.	* Afşin, * Elbistan -Mr.; Genezin, Sarılar * Avanos -Nş.; * Bünyan -Ky.; Bahçeli * Bor -Nğ.	1251	İkincil	Olumlu	Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness)
çoğunsamak [çoğanmak (I), çoğsunmak, çoğumsumak, çoğunmak, çoğunsanak, çoğunsunmak, çoğunsunmak, çoğsunmak]	Çok görmek, kıskanmak, çekememek.	* Eşme ve köyleri -Uş.; * Alaşehir -Mn.; -Kü.; İkipınar * Mihalıççık, Bozan -Es.; Kızılköy -To.; * Antakya -Hat.; -Sv.; * Bor -Nğ.	1258	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
çomarmak (I)	Çalım satmak, azametlenmek.	-Nğ.	1265	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
çorlanmak (I)	Hastalanmak, dertlenmek, kederlenmek.	-Sv.; * Ereğli -Kn.	1272	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çöçelemek (I)	1. Apışmak, şaşalamak.	-Sm.; * Merzifon, Ziyere -Ama.; -Sv.	1276	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
çöğelmek (II) [çöğmek (III)]	Gururlanmak.	Kavak * Yıldızeli -Sv.	1279	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
çöğürmek	Korkutmak, titretmek.	-El.	1280	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
çörüşmek (II)	Surat asmak.	* Şavşat ve köyleri -Ar.	1295	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
çötelemek (I)	1. Suçlu kimse telaş göstermek.	* Niksar -To.	12961297	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
çövertmek	Kibirlenmek.	Dedeler -Kn.	1298	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
çövel olmak	Yorgunluktan veya üzüntüden hasta olmak.	İğneciler * Mudumu -Bo.	1298	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çuğurmak	Hayret etmek, şaşırmak.	-Sm.	1301	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
çuğutmak	1. Somurtmak.	Ayaslar * Ilgın -Kn.	1301	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
çunmak (I)	İmrenmek, heveslenmek.	-Ml.; * Alacahan, Palha * Divriği -Sv.	1304	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
çürüklenmek	Şüphelenmek.	Kumdanlı * Yalvaç -Isp.	1308	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
çürütme (I)	Sersimce durmak, şaşırmak.	* Lâdik -Sm.	1309	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
dabalamak [dabal dabal yürümek, dabıldamak -2]	2. Telâş göstermek.	-Gaz. [dabal dabal yürümek] > (* Bor -Nğ.; * Mut -İç.) [dabıldamak -2] > (Kemaliye * Alaşehir -Mn.; Eldirek * Fethiye -Mğ.)	1312	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
daballamak (II) [dabarlamak, deberlemek (II), debeslemek]	Azarlamak, hakir görmek.	Macar * Gazipaşa -Ant. dabarlamak] > (* Fethiye ve köyleri -Mğ.) [deberlemek (II)] > (Tepeköy * Torbalı -İz.) [debeslemek] > (* Marmaris -Mğ.)	1312	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
daban etmek (II)	Cüret etmek, cesaret etmek.	* Merzifon -Ama.; Uluşiran * Şiran -Gm.; * Refahiye -Ezc.	1314	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
dabıldamak	3. Korkak adımlarla yürümek: Kır kız daima dabıldar.	Kozluca * Keçiborlu -İsp.	1315	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
dabıncınmak	Güvenmek.	-Kn.	1316	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
dadallaşmak	Aptallaşmak, şaşırmak.	Muradiye -Rz.	1318	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
dadarmak	Küsmek, surat asmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	1319	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
dadı geçmek	Hoş gelmemek, zevki kalmamak.	* Bor -Nğ.	1319	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
dadı gelmek	2. Beğenilir, zevk verir hale gelmek: Son yağmurlardan sonra bağların dadı geldi.	* Bor -Nğ.	1319	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Dadını çıharmak	Zevkini tam duymak: Her garı sakız çınner amma, Türkmen gızı dadını çıkarır	*Bor -Nğ.	1320	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Dağıldamak	Söylenmek, darılmak, gücenmek, bağırarak.	Honaz -Dz.; Hacıkadın * Devrek, Aliköy * Çaycuma -Zn.	1321	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
Dağanlamak	Ayıplamak.	-Sm.	1323	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
dakıştırmak	1. Suçlandırmak, sanık gibi göstermek.	* Fethiye ve köyleri -Mğ. [dalgaşmak] > (Deveviran, Alemdar -Bo.) [dahnaşmah] > (Bahçeli * Bor -Nğ.) [daknaşmak] > (-Nğ.; * Ermenek -Kn.) [duralaşmak -1] > (İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Afşin -Mr.; Kuzuculu * Dörtöl -Hat.; Afşar köyleri * Pınarbaşı -Ky.; Bahçeli * Bor -Nğ.; * Kozan -Ada.)	1331	İkincil	Karma	Suçluluk (Guilt)
dakmak (II)	2. Alay etmek: Ana bak bu Aliye beni dakıyor.	Çavuşköy * Babaeski -Krk.	1332	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
dalab etmek (I) [dalabımak (II) -1, dalap etmek (I)]	1. İstemek.	* Yalvaç -İsp.; Yusufça * Gölhisar -Brd.; Tepeköy * Torbalı -İz.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; Sarı * Merzifon -Ama.; * Ünye -Or.; Eskihisar * Elmalı -Ant.; * Fethiye ve köyleri, Şeref, Kavaklıdere -Mğ.	1333	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
dalağı eğirmek	Mahcup olmak: Ona yardım edemediğimden dalağım eğridir.	Karaçulha * Fethiye -Mğ.	1335	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)

dalağı kabarmak	Heyecanlanmak, öfkelenmek.	Kozluca * Keçiborlu -İsp.	1335	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	Heyecanlanmak, öfkelenmek.	Kozluca * Keçiborlu -İsp.	1335	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
dalamah [dalamak (II)]	1. Azarlamak, çatmak.	Kızılcakçak * Arpaçay, İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.; * Divriği -Sv.	1337	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
		[dalamak (II)] > (* Eğridir köyleri -İsp.; * Kargı -Çr.)				
dalamak (I)	1. Acısı yüreğine işlemek, dağlamak (mecazen).		1337			
dalap olmak	2. Bir şeye çok düşkün olmak.	* Silifke -İç.	1337	İkincil	Olumlu	Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness)
	3. Yalvarmak.	Denizli, Beşikdüzü * Vakfikebir -Tr.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
		* Boyabat -Sn.				
dalbazlamak [dalbıncamak, dalbıncamak, dalbızlamag, dalbızlamak -1]	1. Hiç bir şeyi beğenmemek, ince eleyip sık dokumak: Çok dalbazlayan ya kele ya köre düşer.	[dalbızlamag] > (-Brd.) [dalbızlamak -1] > (Alanlı -Ay.; Ortaköy -İst.) [dalbıncamak] > (-Çr.) [dalbıncamak] > (-Çr.)	1338	İkincil	Olumlu	Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness)
dalcıkmak (II) [dalcalanmak]	Sinirlenmek, kızmak, öfkelenmek.	* Zile -To.; Yeniköy -Ky.	1340	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
		[dalcalanmak] > (-Mğ.)				
daldızlamak [daldızamak]	Beğenmemek, ince ince hesabetmek.	* Ermenek -Kn.; -Ed.	1343	İkincil	Olumlu	Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness)
dalenmek	Güvenmek.	Pelitköy * Burhaniye -Ba.	1343	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
dalgalanmak	Başı dertte olmak, telaşa düşmek.	* Bozdoğan -Ay.	1343	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
dallanmak (II)	1. İçi sıkılmak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	1346	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	3. Rezil olmak.	-Mr.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
dalukmak	Gözleri yaşarmak, üzölmek.	* Kargı -Çr.	1347	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
damağı şakıramak	İstek duymak.	-Sm.	1348	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
damağzamak [damasımağ, damasımak, damasmak]	İmrenmek.	* Afşin -Mr.	1348	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
		[damasımağ] > (* Gürün -Sv.) [damasımak] > (* Gürün -Sv.) [damasmak] > (* Gürün -Sv.)				
dam diñgil kalmak	Açıktta kalmak, yapayalnız müşkül bir durumda kalmak.	-Ml.	1352	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
dana gitmek	Hayrette bırakmak, şaşırtmak.	-Yz. çevresi	1356	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
dancukmak	Hiddetlenerek kızarmak.	-Ezc. çevresi	1357	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
dandınlamak	Gururlanmak, kibirlenmek.	-Krş.	1357	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
dandınlamak	Gururlanmak, kibirlenmek.	-Krş.	1357	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
danlamak, dañlamak (I) [dağnamak -1, 4; dahlemek, danamak, dangımak, danmak -5, 6;	1. Şaşmak.	Evciler * Dinar -Af.; * Ulubey -Uş.; * Yalvaç -İsp.; Çindere * Buldan, Üçkuyu * Çal, Kavakköy, Çıtak * Civrıl -Dz.; -Çr.; Çepni *	1362-1363	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)

dañnamah -1, dañnamak -1, 2; dansamak -2, dansımak -2, dansuklamak, dazlamak (III), dazmalamak]		Gemerek, * Gürün -Sv.; * Bünyan -Ky.; Güvenç -Kn.; * Fethiye -Mğ. [dağnamak -4] > (Çepni * Gemerek -Sv.) [dangımak] > (Karacaveren -Gaz.) [dañnamak -1] > (Yukarıseyit * Çal -Dz.; * Ayvacık -Çkl.) [danmak -5] > (-Kü.; -Yz.)				
	2. Ayıplamak, kınamak.	* Eğridir -Isp.; Üçkuyu * Çal -Dz.; -Ba.; * Tosya, -Ks.; * Kargı -Çr.; Azeri köyleri -Ama.; * Nıksar -To.; * Görele ve köyleri -Gr.; Süle - Gm.; -Ezm.; Kavak * Kangal, Çepni * Gemerek -Sv.; -Ank.; * Fethiye köyleri -Mğ. [dağnamak -1] > (Aliköy * Çaycuma, Sırçalı, Mülayim * Safranbolu, Kaboğlu, Türkalı * Devrek, * Çaycuma -Zn.; Hacıhamza * Taşköprü, * Araç -Ks.; Derekülüt * Çerkeş, * İlgaz -Çkr.; * Boyabat -Sn.; İrmaksırtı, * Çarşamba -Sm.; Buğa -Ama.; * Çandır, * Ünye -Or.; * Alucra, * Şebinkarahisar -Gr.; -Kr. köyleri; * Gemerek, * Şarkışla -Sv.) [dahlemek] > (* Sivrihisar -Es.) [danamak] > (Burunkaya -Zn.; Peşman * Daday -Ks.; -Sn.; * Ünye -Or.; Maksutlu * Şarkışla -Sv.; Gökdere * Akdağmadeni -Yz.; * Kalecik -Ank.) [danmak -6] > (-Ky.) [dañnamah -1] > (Kızılçakçak * Arpaçay -Kr.) [dañnamak -2] > (Karamanlı * Tefenni -Brd.) [dansamak -2] > (Aşağılıca -Es.; Efte -Ama.; * Almus -To.; -Gaz.; Deliktaş * Kangal -Sv.; - Yz.; Ahırlı -Ank.; -Krş.; Hamurcu, * İncesu, Dadağı -Ky.) [dansımak -2] > (Ağaeli * Kalecik -Ank.; -Nğ.) [dansuklamak] > (Zana -Ama.) [dazlamak (III)] > (Bayat * Emirdağ -Af.; * Alaşehir -Mn.; * Üsküdar -İst.; -Ks.; * Gürün - Sv.; -Ky.; * Bor -Nğ.) [dazmalamak] > (-Dy.)		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	4. Ağlamak.	Emircekiraz yaylası * Gerede -Bo.; * Nallıhan - Ank.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
dañnamah	3. Azarlamak, kızmak.	* İğdir -Kr.	1363	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
dansamak [dağnamak -2, dansımak -1, denlemek (III), densemek]	1. Alay etmek, beğenmemek.	-Brs.; Numanoluk * Seyitgazi, Aşağılıca -Es.; Gergene -Ky. [dağnamak -2] > (İrmaksırtı * Çarşamba -Sm.) [dansımak -1] > (-Nğ.; -Ky.)	1363	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)

		[denlemek (III)] > (-Zn. ve köyleri) [densemek] > (Gümele * Söğüt -Bil.)				
dansamak [dağnamak -2, dansımak -1, denlemek (III), densemek]	1. Alay etmek, beğenmemek.	-Brs.; Numanoluk * Seyitgazi, Aşağılıca -Es.; Gergene -Ky. [dağnamak -2] > (Irmaksırtı * Çarşamba -Sm.) [dansımak -1] > (-Nğ.; -Ky.) [denlemek (III)] > (-Zn. ve köyleri) [densemek] > (Gümele * Söğüt -Bil.)	1366	İkincil	Olumlu	Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness)
daralmak [darazımak (I) -2, darıkmak (I) -4, darsımak -2]	2. Parasızlıktan sıkıntıya düşmek.	* Merzifon ve köyleri -Ama. [darazımak (I) -2] > (-Çr.) [darıkmak (I) -4] > (-Ama. Azeri köyleri) [darsımak -2] > (-Sm.)	1366	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Daraltmak	1. Mali bakımdan sıkıntıya düşürmek. 2. Bir işin çabuk yapılması için, bir kimseyi sıkıştırmak, bunaltmak.	* Merzifon köyleri -Ama.	1367	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
				Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
darlanmak [daralmak -1, darazımak (I) -1, darazmak (I) -1, darıhmağ -1, darıhmağ, darıkmak (I) -1, darsıhmağ, darsıkmak -1, darsımak -1]	Canı sıkılmak, bunalmak, rahatsız olmak, sıkıntılı vakit geçirmek, hiddetlenmek.	* Eğridir köyleri -İsp.; Yayla * Tefenni -Brd.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; -Sm. ilçeleri; Düzköy * Keşap -Gr.; -Tr. ve ilçeleri; -Rz.; -Ar. ilçe ve köyleri; Cinis * Aşkale -Ezm.; * Refahiye çevresi -Ezc. [daralmak -1] > (Yayla * Tefenni -Brd.; -Es.) [darazımak (I) -1] > (Fırakdın -Ky.) [darazmak (I) -1] > (-Sv.) [darıhmağ -1] > (Uluşiran * Şiran -Gm.; * Iğdır, -Kr. köyleri) [darıltmak] > (Zellice * Sarıkamış -Kr.) [darıkmak (I) -1] > (* Düzce -Bo.; -Gm.; Cinis * Aşkale -Ezm.; * Refahiye çevresi -Ezc.; -Gaz.) [darsıhmağ] > (* Bünyan -Ky.; Bahçeli -Nğ.) [darsıkmak -1] > (Yeniköy -Ba.; * Çarşamba -Sm.; * Merzifon -Ama.; Avşar köyleri * Pınarbaşı -Ky.; * Bor -Nğ.; Yapıntı, * Mut, * Anamur -İç.; Ceylanköy * Lüleburgaz -Krk.) [darsımak -1] > (-İz. Kılıkış göçmenleri; -Kü.)	1371-1372	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Darsımak	2. Garipleşmek, üzülme: Rahmetlinin çocuklarını görünce bir dar sıktım ama.	Ceylanköy * Lüleburgaz -Krk.	1372	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
dartılmak (I) [dartılmağ, dartınmak (I) -1]	Kendini ağır satmak, büyüklenmek, böbürlenmek.	* Merzifon köyleri -Ama.	1373	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
daşgalaya almak	Alay etmek.	* Mut köyleri -İç.	1376	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
daydalanmak	Nispet yapmak.	* İskilip -Çr.	1387	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
dayılanmak [daylanmak -1, 2]	1. Büyüldenmek, böbürlenmek.	Halkavan köyleri -Ank. * Merzifon -Ama.; * Gürün -Sv.	1387	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)

	2. Güvenmek, başkasının himayesine, yardımına sığınmak.	[daylanmak -1] > (* Dursunbey -Ba.; Saray -Çkr.) [daylanmak -2] > (* Koyulhisar -Sv.)		Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
Daynetmek	Alay etmek.	Çayhan * Ereğli -Kn.	1390	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
debenlemek [debennemek -1, 2]	4. Şaşalamak, bocalamak.	[debennemek -1] > (Gerzile -Dz.)	1392	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
		İshaklı * Bolvadin -Af.; * Sarayköy köyleri -Dz.; * Bor -Ng.; -Kn. s.1393 [debennemek -2] > (Barla * Eğridir, Yassıviran * Senirkent -Isp.; * Çal -Dz.; Eymir * Bozdoğan -Ay.; -Kn.)	1393			
debezimek (I)	Kızmak, sinirlenmek.	Avara * Niksar, * Zile -To.	1394	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
debezlemek (II)	Bir kimseyi korkutarak istediğini yaptırmak.	Cebel * Eğridir -Isp.; Reis -Kn.	1394	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
debikleme	1. Şaşırma, korkudan şaşırıp bastığı yeri bilmemek, düşe kalka yürümek.	-Kn.	1394	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
debiyet olmak	Çocuklar korkarak üzerlerine fenalık gelmek, bayılmak.	-Ezc.	1395	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Debizlemek	3. Kötülemek, aşağı görmek.	Tepeköy * Torbalı -İz.; * Bozüyük -Bil.; Dastarlı * Ayaş, Yassıviran -Ank.	1395	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
dedirgin ehmeg [# dedirgin etmek, dedirgin etmek] dedirgin etmek, dedirgin etmek [dedirgin etmek, dedirgin ehmeg, dedürkün etmek, degirgin etmek, detirgin etmek]	Rahatsız etmek, huzurunu kaçırmak, üzme.	* Dinar -Af.; * Eğridir ve köyleri, Örkenez * Yalvaç -Isp.; Başpınar * Tefenni, Tepe -Brd.; * Sarayköy köyleri, Ekse * Çal, -Dz.; * Alaşehir, -Mn.; * Savaştepe ve köyleri -Ba.; Çeltikçi * İnegöl -Brs.; Alayunt, -Kü.; * Akyazı ve çevresi -Bo.; * Kuşunlu, Saray -Çkr.; * Merzifon -Ama.; * Zile -To.; Süle -Gm.; -Ezc. ve köyleri; Kesirik -El.; Satılmış -Ur.; Çayırılı * Haymana, Yassıören, Çanılı * Ayaş -Ank.; * Bünyan -Ky.; Bahçeli * Bor, -Ng.; * Ermenek -Kn.; Yapıntı * Mut -İç.; * Alanya -Ant.	1398	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	Rahatsız etmek, huzurunu kaçırmak, üzme.	* Dinar -Af.; * Eğridir ve köyleri, Örkenez * Yalvaç -Isp.; Başpınar * Tefenni, Tepe -Brd.; * Sarayköy köyleri, Ekse * Çal, -Dz.; * Alaşehir, -Mn.; * Savaştepe ve köyleri -Ba.; Çeltikçi * İnegöl -Brs.; Alayunt, -Kü.; * Akyazı ve çevresi -Bo.; * Kuşunlu, Saray -Çkr.; * Merzifon -Ama.; * Zile -To.; Süle -Gm.; -Ezc. ve köyleri; Kesirik -El.; Satılmış -Ur.; Çayırılı * Haymana, Yassıören, Çanılı * Ayaş -Ank.; * Bünyan -Ky.; Bahçeli * Bor, -Ng.; * Ermenek -Kn.; Yapıntı * Mut -İç.; * Alanya -Ant. [dedirgin etmek] > (Yayla * Tefenni -Brd.; Cinis * Aşkale -Ezm.; -Tk.) [dedirgin ehmeg] > (-Brd.) [dedürkün etmek] > (* İskilip -Çr.; -Çkr.) [degirgin etmek] > (* Zile -To.) [detirgin etmek] > (* Afşin -Mr.)		İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)

dedirgin olmak [dedirgin olmag]	Rahatsız olmak, huzursuz olmak.	* Dinar -Af.; Başpınar * Tefenni -Brd.; * Sarayköy köyleri -Dz.; * Savastepe köyleri -Ba.; * Akyazı çevresi -Kc.; * Kurşunlu, -Çkr.; * Zile -To.; -Ezc.; Gözene -Ml.; * Kilis -Gaz.; Çanlılı * Ayaş -Ank.; * Bünyan -Ky.; * Bor, -Nğ.; Tömek -Kn. [dedirgin olmag] > (-Brd.)	1399	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
delbizlemek	Karşısındakini kusurlarını sayarak küçültmeye, ezmeye çalışmak.	* Nallıhan -Ank.	1408	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
deligurk itmek	Birini sersem, kararsız bir hale getirmek: Bu geçimsizlik deligurk itti beni.	* Bor -Nğ.	1412	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
dellemek	Deli etmek, kızdırmak, son derece hiddetlendirmek.	* Silifke -İç.	1414	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
dellenmek	1. Hiddetlenmek, kızmak.	* Silifke -İç.	1414	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
demlemek	Rahat etmek, safa sürmek: Bugün iyi demledim.	İshaklı * Bolvadin -Af.	1418	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
denezimek	Bir olay karşısında duraklamak, kararsızlık etmek.	Alayunt, -Kü.	1422	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
dengelmek (I)	Anlamaz hale gelmek, ambale olmak.	* Ağın, * Keban -El.	1423	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
dengeser olmak	Dona kalmak: Ummadığım bu hal karşısında dengeser oldum.	* Kilis -Gaz.	1423	İkincil	Karma	Donukluk (Frozenness)
derdedirgin olmak	Şaşırmak, şaşalamak, telâşa düşmek.	-Kn.	1431	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
derdikmek	Dertlenmek, ağlamaklı olmak, derdini anlatmak : Boşuna derdikip durma, senin derdine kim yarıyacak.	Turan -Ky.; * Bor -Nğ.	1432	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
derdimek	Derdi tazelenmek, içlenmek. (-K	-Ks.; -Ky.	1432	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
deviyhmejh	Ürkerek yürümek.	* İğdir -Kr.	1443	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
dezürgün etmek	Ürkütmek, ilgisini kesmek: O hizmetçiyi dezürgün et.	* Ünye köyleri -Or.	1448	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
dığıl dığıl (II)	Istiraptan kıvrım kıvrım kıvrınmayı anlatır : Çocuk gece sancılıandı, dığıl dığıl döndü.	-Gaz.	1453	İkincil	Olumsuz	Istirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
dığıl dığıl dönmek	Istiraptan, acıdan kıvrınmak.	-Gaz.	1453	İkincil	Olumsuz	Istirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
dığıllanmak	Telâşlanmak.	-Gaz.	1453	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)

dıkalmak	Utanmak, sıkılmak.	* Çarşamba köyleri -Sm.	1454	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
dıkberim olmak	Gök gürültüsü, top, bomba sesinden korkup sıçramak, titremek: Çocuk dıkberim oldu.	Orçan -Mr.	1454	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
dıllamak (I)	Alay etmek.	Uşhum * Yusufeli -Ar.	1458	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
dınyıldamak	Şüpheye düşmek.	-Ks.	1466	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
dırılaşmak	Darılmak, tartışmak.	* Bozdoğan -Ay.	1470	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
dırzanlamak	Alay etmek.	* Şebinkarahisar -Gr.	1472	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
dışlığı azmak	Canı sıkılmak.	-Ada.	1473	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
dışlığı gelmek	İçti açılıp ferahlık duymak.	Köprü * Keskin -Ank.	1473	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidityb)
dışlığı gelmemek	Huzuru olmamak, canı sıkılmak, keyifsiz olmak.	*Ergani -Dy.; Çalış * Haymana -Ank.; * Kadirli -Ada.	1473	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
dızgırmak (I) [dızgınmak]	1. Hiddetlenmek, öfkelenmek.	-Kü.; Aslanköy * Mersin -İç. [dızgınmak] > (Yayla * Tefenni -Brd.) [dızgırmak -2] > (-İsp.) [dızgırmak] > (Işıklar -Af.) [dızgırmak] > (Uluşiran * Şiran -Gm.; Çayağzı * Şavşat -Ar.) [dızgırmak] > (-İsp.; Müslimsölöz * Orhangazi -Brs.; Azeri köyleri -Ama.) [dızgırmak] > (* Divriği -Sv.) [dızgırmak] > (* Kalecik -Ank.) [dızgırmak (I)] > (* Gürün -Sv.) [dızgırmak] > (* Sivrihisar -Es.; Sarılar * Avanos -Krş.; * Bozkır, Seydişehir -Kn.) 3. Diz çökmek. (İmat * Alaca -Çr.; Çepni * Artova -To.; Gökdere * Akdağmadeni -Yz.; Kıbrıs -Ank.; * Ürgüp -Nş.) [dızgırmak] > (* Sorgun -Yz.) [dızgırmak] > (Türkmen aşireti * Bünyan -Ky.) [dızgırmak] > (-Ank.) 4. Ayakta kayıtsızca durmak. (* Kalecik -Ank.)	1476	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
dızılmak (II)	Canı sıkılmak.	Aşağıkay * Tosya -Ks.; Paşalı -Sn.; * Koyulhisar -Sv.; Köşker -Krş.	1477	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
dızır dızır getmek [dızır dızır yürümek]	Kızıp arkasına bakmadan hızlı gitmek.	-Çr. [dızır dızır yürümek] > (* Merzifon -Ama.)	1477	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

dız vermek	Gözünü korkutmak.	-Ml.	1478	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
didiklemek (I) [didmek -1]	3. Bir kimseyi üzmemek, rahatsız etmek.	* Dinar -Af.	1481-1482	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
dikelemek	2. Azarlamak, çıkışmak.	Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.	1484	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
dili boğazına akmak	Korkudan konuşamayacak duruma gelmek.	* Bor -Nğ.	1493	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
dili damağına yetmemek	Hakkını savunmaktan aciz olmak.	-Tr.	1494	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
dillemek (II) [dillemeg]	3. Bir kimsenin zenginliği, malı ve kendisi hakkında hasetle konuşmak: Görmemiş insanların yanında malımız dillendiğinden her şeyimizi kaybettik. 4. Azarlamak, darılmak. 5. Bir şeyi çok istemek: Kız için dilledi dilledi elinde ne varsa hepsini yedi.	[dillemeg] > (-Brd.)	1496	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
		Süle, * Kelkit -Gm.		Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
		-Çr.; Çanılı * Ayaş -Ank.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
		Cinis * Aşkale -Ezm.				
dincelmek [dincalmak -1]	3. İsteği yerine gelmekle ferahlamak, rahat olmak.	[dincalmak -1] > (Bağlıca * Ardanuç, Uşhum * Yusufeli, Çayağzı, Yavuz * Şavşat, -Ar.; Hükâm * Oltu -Ezm.) -Ama.; İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr. [dindirmeg] > (-Brd.)	1500	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
dingildemek (III) [dingilemek]	1. Korkmak.	* Tire -İz.; Belenkeşli -İç.	1505	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
dingilek düşmek	Korkuyla uykudan uyanmak.	Düğrek * Malazgirt -Mş.	1505	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
direşmek (I) [dirgeşmek -1, 2; dirişmek, dirneşmek (II) -1]	1. Dayanmak, sebat etmek.	* Eğridir köyleri -İsp.; Denizler * Çal -Dz.; * Alaşehir -Mn.; Bozan, Tokat -Es.; -Nğ.; * Ermenek -Kn.; Çanakçı, * Serik -Ant.; Çavuşköy * Babaeski, * Lüleburgaz -Krk.; Karamahmet * Malkara -Tk. [dirgeşmek -1] > (* Eğridir köyleri -İsp.) [direşmek] > (Yeniköy -Ba.; * Orhanlı -Brs.) [dirneşmek (II) -1] > (* Boyabat -Sn.; -Nğ.) [dirgeşmek -2] > (-Kü.; İldırım -Çkr.)	1514	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
dirk atılı gelmek	Birdenbire korkuyla sıçramak.	Berendi * Ereğli -Kn.	1517	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
diskinmek	Korkmak, ürkmek, korkudan sıçramak.	* Hozat -Tn.; Kerkük	1519	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
diş ağartmak	Sırtmak.	Kerkük ve çevresi	1520	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
dişe daş dokanmak	Birini ezmek için çalışırken, ya da biri hakkında atıp tutarken çekinmeyi gerektiren bir engelle karşılaşmak.	* Bor -Nğ.	1520	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
dişenmek (I)	1. Bir kimse kendisi için yapılan dedikoduyu duyup kızmak.	Yeniköy -Ba.	1523	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	2. Sırtmak.	-Ezc.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
ditsinmek [diksinmek, diysinmeyh]	Tiksinmek, nefret etmek.	* Zile -To.; Hisarcık -Ky. [diksinmek] > (* Bor -Nğ.) [diysinmeyh] > (* İğdir -Kr.)	1526	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
dodarmak	Tahakküm etmek.	* Şebinkarahisar -Gr.; Ağrakos * Suşehri -Sv.	1534	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)

ditsinmek [diksinek, diysinmeyh]	Tiksinmek, nefret etmek.	* Zile -To.; Hisarcık -Ky.	1526	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
dolukmak [doluḡmaḡ -1, 2; doluklamak, doluksamak, doluksumak]	1. Göz yaşarmak, ağlayacak duruma gelmek.	* Eğridir köyleri, * Sütçüler köyleri, Uluḡbey * Senirkent, Sarıdris, * Şarkıkaraağaç -Isp.; İḡdir * Çivril, * Çal -Dz.; Yeniköy -Ba.; Bozan, * Sivrihisar -Es.; Saray, * Kurşunlu -Çkr.; * İskilip, * Kargı -Çr.; * Çarşamba köyleri -Sm.; Zana * Merzifon köyleri -Ama.; * Zile -To.; -Or. ve köyleri; Süle -Gm.; Uşhum * Yusufeli, Yavuz * Şavşat -Ar.; -Ezm.; * Ahlat -Bt.; -Dy.; Aşudu, * Darende -Ml.; -Gaz.; Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri, * Reyhanlı -Hat.; Savrun * Divriği, * Koyulhisar -Sv.; Çalaḡıl, Peyin * Akdağmadeni -Yz.; Çayırılı * Haymana -Ank.; -Krş.; Afşar köyleri * Pınarbaşı -Ky.; * Bor, -Nḡ.; * Ermenek köyleri -Kn.; * Mut köyleri, Cıvanyaylaḡı * Mersin, * Anamur -İç.; Baḡyaka * Finike, Kışla * Elmalı -Ant. [doluḡmaḡ -1] > (Çayaḡzı * Şavşat -Ar.; -Kr. ve köyleri, * Gürtün -Sv.) [doluklamak] > (-Mr. ve çevresi) [doluksamak] > (Yeniköy -Ba.; * Kurşunlu -Çkr.; Bozan -Es.; * İskilip -Çr.; * Zile -To.; * Refahiye çevresi -Ezc.; * Ahlat -Bt.; -Nş.; Güzelsu * Akseki -Ant.) [doluksumak] > (* Antakya -Hat.) [doluḡmaḡ -2] > (Bahçeli * Bor -Nḡ.)	1547-1548	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
dolunmak (II)	Çok sevinmek.	* Ünye -Or.	1548	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
domalmak (II)	1. Somurtmak, öfkeli ve dargın durmak.	* Mut köyleri -İç.; * Milas, Mağara * Yatağan -Mḡ.	1549	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
domuramak	Öfkeli öfkeli kendi kendine konuşmak.	Hamzabali * Bozdoğan -Ay.	1553	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
domusu düşmek	Korkmak, heyecanlanmak, ürpermek.	* Anamur -İç.	1554	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
domuşmak [damuşmak, domuşmag, domuşmaḡ, domuşup kalmak, doḡuşmak, doḡuşmak (I) -2, dumuşmak]	1. Somurtmak, sessiz ve dargın durmak.	Bayat * Emirdaḡ, * Dinar köyleri, -Af.; * Eşme ve çevresi -Uş.; * Eğridir köyleri, Ulubey, Yassıvıran * Senirkent, * Uluborlu, -Isp.; Karamanlı * Tefenni -Brd.; Kızılcabölük, * Sarayköy köyleri, Alâattin, Darıveren * Acıpayam, İḡdir * Çivril, İsabey * Çal, Honaz, Nikfer -Dz.; Bozan -Es.; -Çkr.; Çıkırık * Mecitözü -Çr.; Azeri köyleri -Ama.; * Zile -To.; * Gürtün -Sv.; Ahırlı, Çayırılı, * Haymana -Ank.; * Mucur, Köşker -Krş.; * Pınarbaşı köyleri, * İncesu -Ky.; * Bor -Nḡ.; * Ermenek köyleri, * Karaman, Tepelice, Pınarbaşı, Ayaslar * Ilgın, -Kn.; * Elmalı ve köyleri -Ant.; * Mut köyleri,	1554	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)

		Civanyaylağı * Mersin, * Anamur, Örnece Yörükleri, İncekum * Silifke -İç. [damuşmak] > (Ayvalı, * Sivrihisar -Es.; Ahırlı * Haymana -Ank.) [domuşmag] > (-Brd.) [doñuşmak, doñuşmak (I) -2] > (* Zile -To.; * Karaman -Kn.) [dumuşmak] > (* Çal -Dz.; -Çr.; * Ahlat -Bt.)				
	1. Somurtmak, sessiz ve dargın durmak.	Bayat * Emirdağ, * Dinar köyleri, -Af.; * Eşme ve çevresi -Uş.; * Eğridir köyleri, Ulubey, Yassıvıran * Senirkent, * Uluborlu, -Isp.; Karamanlı * Tefenni -Brd.; Kızılcaölük, * Sarayköy köyleri, Alâattin, Darıveren * Acıpayam, İğdir * Çivril, İsabey * Çal, Honaz, Nikfer -Dz.; Bozan -Es.; -Çkr.; Çıkrık * Mecitözü -Çr.; Azeri köyleri -Ama.; * Zile -To.; * Gürün -Sv.; Ahırlı, Çayırılı, * Haymana -Ank.; * Mucur, Köşker -Krş.; * Pınarbaşı köyleri, * İncesu -Ky.; * Bor -Nğ.; * Ermenek köyleri, * Karaman, Tepelice, Pınarbaşı, Ayaslar * Ilgın, -Kn.; * Elmalı ve köyleri -Ant.; * Mut köyleri, Civanyaylağı * Mersin, * Anamur, Örnece Yörükleri, İncekum * Silifke -İç. [damuşmak] > (Ayvalı, * Sivrihisar -Es.; Ahırlı * Haymana -Ank.) [domuşmag] > (-Brd.) [doñuşmak, doñuşmak (I) -2] > (* Zile -To.; * Karaman -Kn.) [dumuşmak] > (* Çal -Dz.; -Çr.; * Ahlat -Bt.)		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	2. Sırtmak.	-Nğ. [domuşmağ] > (İrişli, Bayburt, * Sarıkamış, * Selim, Kızılçakçak, * Arpaçay -Kr.) [domuşup kalmak] > (-Nğ.)		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
doncukmak (I)	Utanmak.	* Andırın, * Afşin -Mr.; Doğanbeyli * Saimbeyli -Ada.	1559	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
donuksamak	Üzülmek, ağlamaklı olmak.	-Kü.	1562	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
donuşmak, doñuşmak (I)	1. Hayrette kalmak, dona kalmak.	* Silifke -İç.	1562	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
doslamak (II)	Darılmak.	Fariske * Ermenek -Kn.	1567	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
doşarmak (II)	Çalım yapmak, büyüklük taslamak.	Bahçeli * Bor, -Nğ.	1567	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
doyla vurmak	Bir şey başarmak, ün kazanmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	1568	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
dölekleşmek (I)	2. Yerleşip rahata kavuşmak.	-Kn.	1568	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment),

						Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidityb)
donuşmak, doñuşmak (I)	1. Hayrette kalmak, dona kalmak.	* Silifke -İç.	1562	İkincil	Karma	Donukluk (Frozenness)
döneleği dönmek	Felâkete uğramak, ağzının tadı bozulmak.	-Kn.	1583	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
dönelemek	2. Acele ve telaşla bir iş yapmak.	-Çkr.	1583	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
dönmek (III)	Bir kimseden nefret edip yüz çevirmek, soğumak.	* Bor -Nğ.	1586	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
dört dolanmak	Telâşla çare aramak, dört dönmek.	-Sm.	1588	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
dörünmek (I) [dövünmek -2]	Pişman olmak.	Alibeyli * Çarşamba -Sm. [dövünmek -2] > (Danışman * Fatsa -Or.)	1588	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Döyünmek	Başına ve dizlerine vurarak ağlamak.	*Merzifon ve çevresi -Ama.	1594	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
duluğunu düşürmek	Surat etmek, yüzünü asmak.	-Çr.	1598	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
duluklamak	Mıncıklayarak sevmek: Küçük kızın yanağını duluklayarak sevdim.	İshaklı * Çivril -Dz.	1599	İkincil	Olumlu	Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness)
duman atmak	1. Korkmak.	* Buca -İz.	1602	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	2. Öfkelenmek.	* Tire -İz.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
duncuklamak	İmrenmek, gıpta etmek.	* Safranbolu -Zn.	1603	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
duncukmak (I) [dumcukmak -1]	1. Sıkılmak, bunalmak.	-Ks.; * Çerkeş -Çkr.; * Çarşamba -Sm.; Bayadı -Or.; * Koyulhisar -Sv.; * Bor -Nğ.; -Ada.; * Tarsus -İç.	1603	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	2. Utanmak.	-Çr.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	5. Ağlayacak gibi olmak.	Sücutlülü * Yalvaç -İsp.; * Çarşamba -Sm.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
durgut olmak	Aptallaşmak : Niye durgut oldun?	Uluşiran * Şiran -Gm.	1605	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
durukmak (I) [duruhmağ (II), duruksamak (I) -1, 2; duruksunmak]	1. Tereddüt etmek, karar verememek, duralamak.	* Eğridir köyleri -İsp.; * Çal -Dz.; * Düzce -Bo.; Zana * Merzifon köyleri -Ama.; * Zile -To.; -Gaz.; -Mr.; * Koyulhisar -Sv.; * Anamur, Namrun * Tarsus -İç.	1607	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
		[duruhmağ (II)] > (Uluşiran * Şiran -Gm.; * İğdır, Kızılçakçak * Arpaçay -Kr.; * Gürün -Sv.) [duruksamak (I) -1] > (-Or. ve köyleri; Rumeli göçmenleri -Sv.; -Ada.) [duruksunmak] > (-Gaz.)				
		[duruksamak (I) -2] > (* Düzce -Bo.)				
duruşmak	3. Hiddeti geçip yumuşamak.	-Sm.	1608	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
dutalağı tutmak [dutaradı dutmak -1, 2; dutargası dutmak -1, 2]	2. Hiddetlenmek.	[dutaradı dutmak -1] > (-Sm.) [dutarğası dutmak -1] > (Aşudu * Darende -Ml.)	1610	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)

		* Safranbolu -Zn.; * Mut köyleri -İç. [dutarığı dutmak -2] > (-Sm.) [dutargası dutmak -2] > (Aşudu * Darende -Ml.)				
dük atmak	2. Başarmak.	-Gaz.	1627	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
dümütmek (I)	Fırsatlardan faydalanarak, aldatarak iş becermek.	Kemaliye * Alaşehir -Mn.	1630			
düpdürmek	2. Heyecandan yürek çarpmak.	* Bor -Nğ.	1633	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
düzde kalmak	Kimsesiz ve açıkta kalmak: Çoluk çocuğum düzde kaldı.	* Göle -Kr.	1644	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
düzdürmek	Minnet altında kalmayı gerektiren bir iş yaptırmak.	* Bor -Nğ.	1644	İkincil	Karma	Teslimiyetçi (Submissiveness)
düzlemek (II)	Hakaret etmek, rezil etmek.	Limanköy * Çayeli -Rz.	1647	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
düzmek (V)	Uydurmak: Bu sözü sen özünün düzörsen.	* Düzce -Bo.; Bayburt * Selim -Kr.	1647	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
ebermek (II)	Başarmak, becermek, yapmak.	Cebel * Eğridir, -İsp.; -Dz.; Germencik -Ay.; * Ödemiş -İz.; * Turgutlu -Mn.	1656	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
ebilemek	1. Arzulamak, istemek.	Fariske, Halimiye * Ermenek -Kn.	1657	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
efir küfür etmek [efir nefir etmek]	Kızgınlıkla ağzına geleni söylemek, küfretmek.	* Akkışla -Ky. [efir nefir etmek] > (-Kn. ve çevresi)	1669	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
eftiği artmak	Telâşi, çabası artmak.	-Nğ.	1671	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
eftiği daralmak	Canı sıkılmak.	Uğurlu * Ermenek -Kn.	1671	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
eftiği daralmak	Canı sıkılmak.	Uğurlu * Ermenek -Kn.	1671	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
eftik (I) [efdik (I), efedik]	3. Can sıkıntısı ile durup düşünmek.	[efdik (I)] > (-Nğ.) [efedik] > (-Nğ.) Boztepe * Serik -Ant.	1671	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
eftik (I) [efdik (I), efedik]	3. Can sıkıntısı ile durup düşünmek.	[efdik (I)] > (-Nğ.) [efedik] > (-Nğ.) Boztepe * Serik -Ant.	1671	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
eftiklemek [efdiklemek, eftik etmek -1, 2; eftiklenmek]	2. Telâşlanmak, acele etmek.	[eftik etmek -1] > (-Ky.; * Karaman -Kn.) [eftiklenmek] > (* Eğridir ve köyleri -İsp.; Tekir, Koyunlu * Silifke -İç.; Eldirek * Fethiye - Mğ.) Çığır * Dinar -Af.; Tahtacı aşireti, Uluğbey * Senirkent -İsp.; Yukarı Seyit * Çal -Dz.	1671	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
	3. Azıcık korkmak, heyecanlanmak, heyecandan kıvrınmak.	Uluğbey * Senirkent -İsp.; * Seydişehir -Kn.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

	4. Herhangi bir iş için meraklanmak, endişelenmek.	Çığrı * Dinar -Af.; Pınaz * Fethiye -Mğ. [eftik etmek -2] > (* Karaman -Kn.) [efdikleme] > (-Ng.)		İkincil	Karma	Merak (Curiosity)
efün yefün olmak	Şaşıp kalmak, neye uğradığını bilmemek: Beni görünce efün yefün oldu.	* Akseki -Ant.	1672	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
eğesmek	3. Güvenmek.	Uğurlu * Ermenek -Kn.	1677	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
eğışmek (I)	Kıskanmak, inatlaşmak.	* Sarayköy -Dz.; Karatiken * Tarsus, Güvere * Silifke -İç.; * Bodrum -Mğ.	1680	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
eğit meğit olmak	Şaşırmak, hayrete düşmek.	* Gelendost -İsp.	1680	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
Eğsenmek	Alay etmek, eğlenmek.	Şehli, * Piraziz -Gr.	1686	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
eh olmak (I)	Hayran olmak.	-Ml.	1690	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
éjeyif galmak	Şaşmak, şaşırmak.	Koyundere * Ahıska -Kr.	1691	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
eksepekse söylemek	İleri geri can sıkacak şekilde konuşmak.	-Gaz.	1697	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
eksikli eksikli durmak	Suçlu suçlu durmak.	İshaklı * Çivril -Dz.	1698	İkincil	Karma	Suçluluk (Guilt)
ekşimek (I)	Surat asmak.	-Kr.	1699	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
eksepekse söylemek	İleri geri can sıkacak şekilde konuşmak.	-Gaz.	1697	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
ekşi sıkmak	1. Can sıkmak.	Köfünye, Larnaka -Kıbrıs	1700	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ekşi sıkmak	1. Can sıkmak.	Köfünye, Larnaka -Kıbrıs	1700	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
elâgız vermemek	Çok perişan bir halde olmak.	-Çr.	1702	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
el ayağa düşmek	İhtiyarlar, maddi manevî başkalarının yardımına muhtaç duruma düşmek.	Kızılköy * Dinar -Af.	1703	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
elden ağıza düşmek	Çalışamayacak hale gelmek, sıkıntı çekmek.	* Bor -Ng.	1708	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
elden ağıza kalmak	Başkasının eline bakar olmak, kimsesiz, malsız, mülksüz kalmak.	Hisarcık * Yayladağı -Hat.	1708	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
élenmek	Alay etmek, eğlenmek.	Hasanoğlan -Ank.	1711	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
elepceği dolaşmak	Şaşıp kalmak.	Yayla * Tefenni -Brd.	1711	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
elezimek	Korkmak, heyecanlanmak.	-Ng.	1713	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
el götürmek	Yalvarmak, yakarmak.	Karakoyunlu -Kr.	1714	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
eli ayağı şaşırmak	Telâşa düşmek, ne yapacağını bilmemek.	-Gm.	1714	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
elikmek (I) [elekmek]	Utanmak, çekinmek, sıkılmak.	-Ks.; Şambayadı -Ank.; Çakallı, Rahimiye, Kuzgun, -Ada.; Çetrevilli * Silifke, Namrun * Tarsus, Civanyaylağı, Aslanköy * Mersin -İç.	1717	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)

		[elekmek] > (Karataş * Dinar -Af.)				
elkin (II)	Allaha yalvarma, yakarış.	Şabanözü * Polatlı -Ank.	1719	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
el üzme	Ümitsiz olmak.	* İğdir -Kr.	1729	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
emendirmek (II)	Boş yere ümitlendirmek, aldatmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	1733	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
emenmek (III)	Dikkat etmek, özenmek.	-Af.; -Brd.; -Kü.; -Ank.; Gazi * Develi -Ky.; - Nğ.; -Ada.	1734	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
emenmek (IV)	Ümit edip de olmamak.	* Ermenek ve köyleri -Kn.	1734	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
émesen etmek	Herhangi bir kimseye, beğenilmeyen hareketi dolayısıyla gözdağı vermek.	Peşman * Daday -Ks.	1734	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
enayan olmak [enben olmak]	Şaşırmak.	-Çr.	1743	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
endikmek	1. Şaşırtmak.	Geyran * Niksar -To.	1746	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
	2. Duraksamak, kararsız olmak.	Narlıdere -İz.		İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
	3. Sabırsızlanmak.	Salman * Akkuş -Or.		İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
	4. Utanmak, sıkılmak.	* Fethiye ve köyleri -Mğ.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	4. Utanmak, sıkılmak.	* Fethiye ve köyleri -Mğ.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
endür etmek	Alçak gönüllü olmak.	Erkinis * Yusufeli -Ar.	1747	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
eneben olmak	Şaşırmak: Onu görünce birdenbire eneben oldum.	Yukarı Seyit * Çal -Dz.; * İnegöl -Brs.	1747	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
engi bengi olmak [enge benge olmak, engibenk olmak -1, engiteng olmak, enibeni olmak, enit yanıt olmak, enk beng olmak, ent bent olmak, eñu yañu olmak, enü yenü olmak, enyan kalmak, enyan olmak]	Şaşmak, şaşa kalmak.	Üçkuyu -Dz.; Eymir, Sürez * Bozdoğan -Ay.; * Milas -Mğ. [enge benge olmak] > (* Çal -Dz.) [engibenk olmak -1] > (* Sarayköy ve köyleri - Dz.) [engiteng olmak] > (* Ağın, * Keban -El.) [enibeni olmak] > (-Ba.) [enit yanıt olmak] > (* Yalvaç -Isp.; * Nazilli - Ay.) [enk beng olmak] > (Çığrı * Dinar -Af.; Darıveren * Acıpayam -Dz.) [ent bent olmak] > (-Mn.) [eñu yañu olmak] > (* Merzifon ve köyleri - Ama.) [enii yenü olmak] > (* Merzifon ve çevresi - Ama.) [enyan kalmak] > (* Bodrum -Mğ.) [enyan olmak] > (Yukarı Seyit * Çal -Dz.; Saray, Kargın -Çkr.)	1752	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)

engibenk olmak	2. Boş bulunup ani bir şeyle irkilmek, korkmak: Dalmışım, Ayşe'nin sesiyle engibenk oldum.	Tahtacı -İsp.; -Dz.	1754	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
engine vermek	Sürekli ağlamanın sonunda kendini tutamayarak uzun uzun iç çekmek.	* Ahlat -Bt.	1755	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
entimek	Utanmak, çekinmek, sıkılmak.	Kaya * Fethiye -Mğ.	1761	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
eren peren olmak (I) [eren teren olmak]	Darmadağınk hale gelmek, perişan olmak.	Bayadı -Or.; -Gaz.	1766	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
ergizlemek	Korkutmak, bir yere gizlenip korkutmak istemek.	-İç.	1769	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
erilmek (I)	1. Azmak, taşkın hareketler yapmak.	Bayadı, -Or.; -Gr.; Fakiekinçiliği * Pınarbaşı -Ky.	1769	İkincil	Karma	Haz (Delight)
	2. Üzülmek.	Hurma * Silifke -İç.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
erişmek (I)	1. İlişmek, el ile şakalaşmak, alay etmek.	Narlıdere -İz.; * Bayburt -Gm.; -Rz.; -Kr. ve birçok köyleri; -Ezm.; -Dy.; * Halfeti -Ur.; * Kilis, -Gaz.; -Mr.; * Pınarbaşı -Ky.; * Saray -Tk.	1772-1773	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
eriştirmek (I)	3. Bir kimseyi yansılayarak kızdırmak.	-Rz.; -Ezc.	1773	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
erkelemek (I)	Çok sevmek, çocuğu nazla büyütmek.	Çilehane * Reşadiye -To.	1774	İkincil	Olumlu	Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness)
ersemek [ersimek]	Koca istemek.	Tokat -Es.; * Bor -Nğ.; Hatip -Kn.; Aslanköy * Mersin -İç. [ersimek] > (* İğdir -Kr.)	1776	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
eselemek (II)	Özlemek.	Tepeköy * Torbalı -İz.	1778	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
esenlemek	2. Hatırım hoş, gönlünü şen etmek.	Belirtilmemiş	1779	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	3. Ferahlamak, rahatlamak.	* Çal -Dz.	1779	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
esilmek (II)	İçini dökmek, iç sıkıntısından kurtulmak.	Çıtak * Çivril, * Çal -Dz.	1782	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
esirgemek	İğrenmek.	Köfünye, Larnaka -Kıbrıs	1782	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
esirmek (I)	1. Azmak, kudurmak, delirmek.	Bayat * Emirdağ -Af.; Bağlılı * Şarkıkaraağaç -İsp.; Dallica * Nazilli -Ay.; Kurtuluş * Tire, Kılış -İz.; Yeniköy -Ba.; Nilüfer -Brs.; Bozan -Es.; Büyüktersiye * Adapazarı -Sk.; -İst.;	1783	İkincil	Karma	Haz (Delight)

		Bayadı -Or.; -Gm.; Erkinis * Yusufeli -Ar.; -El.; -Sv.; Ahiköy -Mğ.; -Ed.				
	2. Gereksiz yere öfkelenmek, kızmak.	Dereçine * Bolvadin -Af.; Söğüt * Orhaneli -Brs.; Sobran * Nallıhan -Ank.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	3. Öfkelenip bağırarak, çağırmak.	-Kü.; * Milas -Mğ.; * Saray -Tk.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	4. Azarlamak.	* Bartın -Zn.		İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
eskiye toplamak	Eskiye anmak, eskisi gibi olmak istemek.	* Akçaşehir -Bo.	1785	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
esmek (II)	2. Herhangi bir şeye kızıp, bulunduğu yerden hızla çıkmak.	Sücutlü * Yalvaç -İsp.	1785	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	3. Yüreği kalkmak, heyecanlanmak.	-Nğ.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
esufismek	Çok kızmak, küfretmek.	Haçavera * Maçka -Tr.	1787	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
eşbehlenmek	Övünmek, böbürlenmek.	Çığrı * Dinar -Af.; Yazırlı * Nazilli -Ay.; -Ml. ve köyleri	1788	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
eşek kaniyle aşılınmak	2. Çok soğukkanlı olmak.	-Tr.	1789	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
eşgimek (II)	Surat asmak, surat asarak küfretmek.	* Bor -Nğ.	1791	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
eşirgenmek (I)	1. Kıskanmak, çekememek.	Çığrı * Dinar -Af.; * Eğridir ve köyleri, -İsp.; * Çivril ve köyleri -Dz.; Bağyaka * Finike -Ant.	1793	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
	2. Sevişmek : Bu iki komşu çok eşirgenirler.	* Tavşanlı -Kü.	1793	İkincil	Olumlu	Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness)
eşmek (III)	Coşmak.	Kozağaç * Gölhisar -Brd.	1795	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
et ben olmak [et beniz olmak, et bent olmak]	Rengi atmak, son derece utanmak, bozulmak.	* Düzce -Bo.	1795	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
eteği ağırlaşmak	Utanmak.	-İç.	1796	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
eti kopmak	Ödü kopmak, çok korkup ürpermek.	-Tr.	1798	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
etlenmeğ	Güvenmek.	Kerkük	1799	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
eviştirmek (II)	2. Sinirlendirmek, kızdırmak.	* Maçka -Tr.	1809	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
evlensek olmak	Canı evlenmek istemek.	Çiftapınar * Mersin -İç.	1811	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Evselemek	Tasalanmak, üzölmek.	* Koyulhisar -Sv.	1814	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
evtiğı artırmak	2. Saklamak istediğı sıkıntı ve üzüntüsünü herhangi bir hareketiyle belli etmek.	* Bor -Nğ.	1817	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
evtiklemek (III)	Ne yapmak ya da ne demek gerektiğini bilmemek, duraksamak.	Çerçin -Brd.	1817	İkincil	Karma	Donukluk (Frozenness)
evtiklenmek (II)	Sıkıntı ve üzüntüsünü belli etmemeye çalışmak, bunları gizleyecek hareketler yapmak.	* Bor -Nğ.	1817	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
evtükmek	İnsan, üzerine çöken bir sıkıntı, halsizlik ve bunalım etkisiyle hiç bir iş yapmadan oturmak, zamanı boşuna geçirmek: Dün içime bir acı düştü, hiç bir iş yapamadım, akşama kadar evtükleddim.	* Eğridir ve köyleri, * Yalvaç -İsp.; * Bozkır -Kn.	1817-1818	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

evtüklenmek	Endişelenmek, meraklanmak: Babam dağa gitmişti, çok geç kaldı, iki üç saat evtüklen dim.	* Eğridir ve köyleri -Isp.	1818	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
evüldemek	Heyecanlanmak.	Divanlı -Yz.	1818	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
evzinmek (I) [evzilmek]	2. Kabına sığamamak, rahat duramamak, gereksiz yere her tarafı karıştırmak.	Çığrı * Dinar -Af.; * Uluborlu -Isp. [evzilmek] > (* İzmit -Kc.)	1818	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	3. Telaş etmek.	Sürez, * Bozdoğan -Ay.; * Alaşehir -Mn.		İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
	4. İçten içe kıvrınmak, üzölmek.	Bayat * Emirdağ -Af.; -Ay.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	6. Eziyet etmek.	-Uş.		İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
eyha etmek	Çok iyi bir duruma getirmek, mutluluğa kavuşturmak.	-Nğ.	1821	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
eyin beyin olmak [eyit beyil olmak]	Şaşırmak.	Oğuz * Acıpayam -Dz.; * Refahiye -Ezc.; -Ml.; * Bor -Nğ.	1821	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
eymenmek [eğmenmek]	1. Korkmak, korkuyla canı sıkılmak, ürkmek.	* Gelendost, * Şarkıkaraağaç -Isp.; Başköyü -Brd.; * Çal -Dz.; İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	1822	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	2. Utanmak, sıkılmak, çekinmek.	-Dz.; Narlıdere -İz.; Hırkalı * Demirci, Çiğiller * Gördes -Mn.; * Çerkeş -Çkr.; * Andırın -Mr.; * Gürün -Sv.; -Yz.; Keskin, -Ank.; Köşker -Krs.; -Kn. ve çevresi; Sülük * Osmaniye -Ada; * Marmaris, Turgut -Mğ.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
		[eğmenmek] > (Yeniköy -Ba.; * Gürün -Sv.; Karabekir, Yahşiyân -Ank.; * Bodrum, * Milas -Mğ.)				
ezgelemek	Karşısındakini kızdırmak ve onunla alay etmek için onun dediklerini aynen tekrarlamak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	1829	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Ezgilenmek	Kendi kendine türkü söyleyerek eğlenmek.	Sarıkavak -Es.	1829	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
fah fah gülmek [fak fak gülmek, fakır fakır gülmek, fangıl fangıl gülmek]	Yüksek sesle, kakhaha ile gülmek.	* Mucur -Krş.; Bahçeli * Bor -Ng. [fak fak gülmek] > (Danışman * Fatsa -Or.) [fangıl fangıl gülmek] > (* Ermenek -Kn.)	1831	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
faldırdamak (I)	Sersemlemek, aklı karışmak.	* Çal -Dz.	1832	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
falfallık yapmak	Herhangi bir konuyu karıştırmak, şaşalamak.	Akçaşar * Eğridir -Isp.	1832	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
fallamak (I)	2. Azarlamak, paylamak.	-Mr.	1832-1833	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
farımk (III) [farimek (II) -1, 2]	1. Bıkmak, usanmak.	Estiğin -To.; * Şarkışla -Sv.; Sobran * Nallıhan -Ank.; * Kozan, * Feke, * Saimbeyli -Ada.; -İç.; * Fethiye ve köyleri -Mğ.; * Lüleburgaz -Krk. [farimek (II) -1] > (-Ng.)	1835	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
farıtmak	Bıktırmak, usandırmak.	Güzlük * Araç -Ks.	1836	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
farş olmak	Rezil olmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	1837	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
faşlamak	Kızmak, hiddetlenmek, homurdanmak.	* Merzifon ve köyleri -Ama.	1839	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
fel fel bakmak	Şaşkın şaşkın bakmak.	* Merzifon, -Ama.	1843	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
felfellemek (II)	Afallamak, şaşınmak.	-Kü.	1842	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
felfeselenmek	Şüpheye, kuruntuya düşmek.	Nilüfer -Br	1842	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
fellendirmek (I) [fellemek (II)]	1. Şüpheye düşürmek, şüphelendirmek.	-Kü.; * Maçka ve köyleri -Tr. [fellemek (II)] > (-Kü.)	1843	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
	2. Kışkırtmak, bir kimsenin öfkesini artırmak.	* Maçka ve köyleri -Tr.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
fellenmek (I)	1. Şüphelenmek.	-Kü.	1843	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
fenekmek	Şaşırmak, çaresiz kalmak.	Kurucaova * Akçadağ -Ml.	1843	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
feniklemek	Şaşırmak, hayrete düşmek.	Bahçeli * Bor, -Ng.	1843	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
fenikmek (II)	1. Sinmek, çekinmek.	* Niksar -To.	1844	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	1. Sinmek, çekinmek.	* Niksar -To.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	2. Ürmek.	-Ezm.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
fenikmek (III)	2. Telaşlanmak, heyecanlanmak.	-Kr.; -Ezm.; * Ahlat -Bt.; -Dy.	1844	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
fenikmek (III)	2. Telaşlanmak, heyecanlanmak.	-Kr.; -Ezm.; * Ahlat -Bt.; -Dy.	1844	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
fenikmek (IV)	Yalvarmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	1844	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
feniktirmek	2. Şaşırtmak, korkutmak.	Yukarı Seyit * Çal -Dz.	1844	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

	3. Sersemletmek.	-Çr.		İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
	4. Kıvrandırmak.	Kızılkeçili * Edremit -Ba.		İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
Feniyhmek	Bocalamak, ne yapacağını bilememek.	İrşli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	1844	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
Ferihmek	Siniri, hırsı geçmek, ferahlamak, açılmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	1845	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
Ferikmek	1. Ürkütmek (daha çok hayvanlar için kullanılır).	Palha * Divriği -Sv.	1846	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	2. Korkudan soluk soluğa kalmak.	* Zara -Sv.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ferimek (II)	Bir işten soğumak.	Gm.	1846	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
fetletmek	Becermek, başarmak.	İşaklı * Çivril -Dz.	1849	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
feylini toplamak	Bütün arzu ve hırsıyla dünya malına sarılmak.	* Merzifon ve köyleri -Ama.	1849	Üçüncül	Karma	Hırslılık (Ambitiousness)
fiğlamak (II)	Bağırmak, ağlamak.	Kurna -Brd.	1850	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
fık fık (III)	Kısıp kısıp, sessiz sessiz gülmeyi anlatır.	* Gelendost -İsp.; -Ml.; * Boğazlıyan ve köyleri, * Yerköy -Yz.; Çanlı * Ayaş -Ank.; * Mucur -Krş.; * Ermenek ve köyleri -Kn.; * Fethiye ve köyleri -Mğ.	1851	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
fıkramak (II)	1. Fıkır fıkır gülmek.	Dallica * Nazilli -Ay.; * Fethiye ve çevresi -Mğ.; Hisarcık -Ky.; -Nğ.	1852	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
fıldırmak (II)	Çıldırarak.	Çöplü * Çivril -Dz.	1852	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
Fıngıldamak	Çocuk kendi kendine, için için ağlamak.	-Ba.	1853	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
fırşmak (II)	Çocuk öfkelenmek.	Bağıllı * Şarkıkaraağaç -İsp.	1856	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
fırtmak (III)	2. Darılmak.	* Eğridir ve köyleri -İsp.; Kozagaç * Gölhisar -Brd.; * Taşköprü -Ks.; * Bor -Nğ.; * Fethiye ve köyleri -Mğ.	1857	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
fişlamak [fişlamağ, fişirdamak (III), fişlamak]	Kızmak, sinirlenmek, hiddetlenmek.	(Tokat -Es.; -Çr.; Yeniköy * Aşkale -Ezm.; * Gürün -Sv.; -Krş.; -Yz.; * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; * Anamur -İç.; Eldirek * Fethiye, Yerkesik -Mğ.) [fişlamağ] > (* Mucur -Krş.) [fişirdamak (III)] > (-Sv.) [fişlamak] > (Eymir * Bozdoğan -Ay.; -Kr.)	1860	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
fişlamak [fişlamağ, fişirdamak (III), fişlamak]	Kızmak, sinirlenmek, hiddetlenmek.	Tokat -Es.; -Çr.; Yeniköy * Aşkale -Ezm.; * Gürün -Sv.; -Krş.; -Yz.; * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; * Anamur -İç.; Eldirek * Fethiye, Yerkesik -Mğ.	1860	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)

		[fışılama] > (* Mucur -Krş.) [fışırdamak (III)] > (-Sv.) [fışlamak] > (Eymir * Bozdoğan -Ay.; -Kr.)				
fıtır etmek	Meraklanmak.	Kesme * Divriği -Sv.	1862	İkincil	Karma	Merak (Curiosity)
fitnamak	İçinden, gizli gizli hiddetlenmek.	Bayat * Emirdağ -Af.	1862	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
ficekmek (I)	Kuşkulanmak, şüphe etmek.	-Or.	1863	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
ficiriklenmek	Evhamlanmak.	* Mut ve köyleri -İç.	1863	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
fikirdemek	Güleç yüzü olmak.	-Kn.	1864	İkincil	Olumlu	Sevgi (Love), Sıcakkanlılık (Friendliness)
fineyer etmek	Meraklanmak, üzüntüden kendi kendini yiyip bitirmek.	* Senirkent -İsp.	1866	İkincil	Karma	Merak (Curiosity)
fineyer etmek	Meraklanmak, üzüntüden kendi kendini yiyip bitirmek.	* Senirkent -İsp.	1866	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
firidin olmak	Korkup telaş etmek, korkup kaçmak.	-Krş.	1869	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
firtlenmek	Kaygılanmak, içine bir büzün çökmek.	Bekilli * Çal -Dz.	1870	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
fıza fıza	Acı acı bağırma ve ağlamayı anlatır.	-Kn.	1874	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
focullanmak	Sinirlenmek, öfkelenmek.	-Ezc.	1874	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
foslamak (II)	Başı dönmek, sersemleşmek.	-Ay.; -Kn.	1877	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
foşurdamak (III)	Kızgınlık sonucu burundan soluyarak acaip sesler çıkarmak.	* Alucra -Gr.	1878	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Gaalâ	Üzüntü veren iş: İneği sattık, gaalâsından kurtulduk.	* Bor -Nğ.	1881	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gaçınmak [gaçunmak]	Kaçınmak, çekinmek.	Sürez * Bozdoğan -Ay.; -Sm.	1887	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
gada almak	Dert ve üzüntüyü paylaşmak: Yavrum, ben senin gadanı alayım	* Emirdağ -Af.; Atlas * Sivrihisar -Es.; -Ama.; Uluşiran * Şiran -Gm.; Cenciğe -Ezc.; * Nizip -Gaz.; Zencidere -Ky.; Bahçeli * Bor -Nğ.; -Ada.	1888	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gaddak kalmak	Çaresiz kalmak.	Göynük -Bo.	1890	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
gadiit gomat	Çaresiz bırakmak.	*Sivrihisar -Es.	1891	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)

gadit kalmak	Çaresiz kalmak.	Yassıören * Senirkent -Isp.	1891	İkincil	Olumsuz	Istirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
gakıldamak	Kahkaha ile gülmek.	Yavuz * Şavşat -Ar.	1896	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
gal salcalan	Hoşça kal.	-Brd.	1904	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
gamandırmağ	Sıkıştırmak, bunaltmak.	* Arapkir -Ml.	1906	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gamanmak (II) [gınıkmak -2]	1. Usanmak, bıkmak.	Uluşiran * Şiran -Gm. [gınıkmak -2] > (* Susurluk, Yeniköy -Ba.)	1906	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	2. Boyun eğmek.	* Ulubey -Or.		İkincil	Karma	Teslimiyetçi (Submissiveness)
	3. Şaşırmak, çaresiz kalmak.	-Ezm.; * Kemaliye -Ezc.; * Ağın, * Keban -El.; -Ml.		Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
Gamaşmağ	4. Bir kimseden çekinmek, korkmak: Ali edepsizin biridir, herkes ondan gamanır.	Pınarlıbelen * Bodrum -Mğ.	1906	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
gamıtmak [gamitmek]	1. Somurtmak, sinirlenip hareketsiz durmak.	Körküler * Yalvaç -Isp.; Bahçeli * Bor -Nğ.; * Karaman, * Ermenek, * Akşehir -Kn.; Aslanköy * Mersin, * Anamur, * Mut ve köyleri -İç.; Yerkesik -Mğ.	1906	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
Gancetmek	Şüphelenmek.	Kerem * Burhaniye -Ba.; -Mr.	1909	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Gangeçmek	Korkmak, şüphelenmek.	Yusufça * Gölhisar -Brd.	1912	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Gangeçmek	Korkmak, şüphelenmek.	Yusufça * Gölhisar -Brd.	1912	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
gannı almamak	Kıskanmak.	* Bor -Nğ.	1914	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
gannına girmek	Şüpheli olarak birinin üstüne suç atmak.	* Bor -Nğ.	1914	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
gapınmak	Sıkıntıya düşmek.	* Bor -Nğ.	1916	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
garakmak (II)	Kızmak, küsmek.	Çiğil * Dinar -Af.; Aslanköy * Mersin, * Mut ve köyleri -İç.	1919	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
garılmak	Aklı karışmak.	Bayburt * Sarıkamış -Kr.	1926	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
garımak (VI)	Usanmak, bıkmak.	Danışman * Fatsa -Or.	1927	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
garrehlenmek	Güvenmek.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	1929	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
gasalmak [galaklanmak, gasgaslanmak, gasılmak (III)]	Kendini beğenmek.	Yassıören * Senirkent -Isp.	1931-1932	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
		[galaklanmak] > (Yukarıseyit * Çal -Dz.; -Es.; * Safranbolu -Zn.; Genek -Mğ.) [gasgaslanmak] > (* Ünye -Or.) [gasılmak (III)] > (* Ermenek -Kn.)		Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gaştarmak (I)	Becerikli olmak, bir işi başarmak.	-Brs.; * Taşköprü -Ks.; * Kargı, -Çr.; Armutlu -Or.	1934	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
gaştarmak (III)	Alay etmek: Gaştarmak iyi bir iş değildir.	Salarha ve köyleri -Rz.	1934	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)

gatılmak (II)	Katıla katıla gülmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.	1935	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
gavrandırmak	Kıvrandırmak.	* Bor -Nğ.	1940	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
gavsalası daralmak [gavselesi daralmak]	İçi sıkılmak.	* Ermenek -Kn. [gavselesi daralmak] > (Cemele -Krş.)	1940	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gavzınmak	Sıkıntıya düşüp çare aramak.	Tokat -Es.	1942	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
gaydalanmak (I)	1. Bayılacak kadar korkmak.	* Ağın, * Keban -El.	1944	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Gayıhımağ	Şaşırmak: Ahmet menî gayıhdırdı.	* İğdir -Kr.	1945	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
gayıl olmak [gayıl gelmek, gayıl olmak]	Razı olmak, yetinmek, kabul etmek.	Yassıören * Senirkent -Isp.; Karakuyu * Torbalı -İz.; * Bor, Yenice -Nğ.	1945	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
gaylulmak (II)	Kendini beğenmek, böbürlenmek.	* Emirdağ -Af.; * Sivrihisar -Es.	1947	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
		[gaytarmah (I)] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)		Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
		[goytarmak] > (Eşke * Divriği -Sv.)				
		[gaytazlık yapmak] > (Narlidere -İz.)				
gaytarmak (VI)	Çalım yapmak.	[gaytarmah (II)] > (* İğdir -Kr.)	1952	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gégér olmak	Sersemlemek, uyuşmak: İnsan uzun yolda gégér oluyor.	* Acıpayam -Dz. -Bt.	1959	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
gegelemek (II)	2. Konuşan bir kimsenin sözünü tekrarlayarak eğlenmek.	* Kelkit ve çevresi -Gm.	1970	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
gegenmek	Böbürlenmek, kabarmak.	Kızılcaören -Kü.	1970	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
genelmek (II)	Yemek isteği artmak.	-Mr.	1990	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gensemek	Çok istekli olmak, göreceği gelmek.	Hisarcık -Ky.	1993	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gerciklenmek	Kendini herkesten üstün tutmak, kibirlenmek.	Aşudu * Darende -Ml.	1995	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gerinmek	Üzgün olmak: Bazen sevinirsin bazen gerinirsin.	Yeniköy -Ba.; Mühye -Ank.; Gargara * Ermenek -Kn.; -İç.	2003	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
germek (III)	Sıkıntı vermek.	-Ks. ve çevresi [gerimek] > (-Ks.)	2005	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
geve vermek	Ümit vermek.	* Merzifon -Ama.	2010	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
gevil güvül etmek	Gereksiz yere, can sıkacak şekilde konuşmak.	Çığrı * Dinar -Af.	2012	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gevil güvül etmek	Gereksiz yere, can sıkacak şekilde konuşmak.	Çığrı * Dinar -Af.	2012	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
gevremek (I)	Öfkelenmek, kızmak: Yaprakları toplama babam gevrer.	Erkinis * Yusufeli -Ar.; -Ada.	2014	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
geyinmek (I)	Alay etmek: Ayşe Fatma'yı geyiniyor.	Deveviran -Bo.; Sekli * Beypazarı, * Nallıhan -Ank.	2016	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
gıcığ girmek	2. Şüphelenmek: O işaret edince içime bir gıcığ girdi.	-Brd.	2025	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)

gıcık olmak [gıcık girmeg -1]	Endişe etmek.	-Brd. [gıcık girmeg -1] > (-Brd.)	2026 2026	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
gıcık almak [gıcığına gitmek, gıcık olmak, gıcık almak]	Bir şey ya da bir kimse sinirine dokunmak.	* Silifke -İç.	2026	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
gıcık etmek	Nispet vermek: Sana gıcık ediyor.	-Sv.	2026	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gıcıklanmak	Birisi dokunduğu zaman irkilmek, gıcıklanmak.	Sofular * Eğridir, Kumdanlı * Yalvaç -İsp.; Kuşbaba * Bucak -Brd.; Palha * Divriği -Sv.	2027	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
gıcıklık yapmak	Sinire dokunacak hareket yapmak ve söz söylemek: Gıcıklık yapma dayacağı versin.	* Tarsus -Ada.; * Mersin -İç.	2027	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
gıcılama (II) [gıcırım etmek, gıcılama (II)]	1. Hücum etmek, saldırmak.	-Gaz. [gıcırım etmek] > (* Silifke -İç.) [gıcılama (II)] > (* Kilis -Gaz.)	2027			
gıcımık dutmak [gıcımık dutmak]	Sıkıntılı bir şekilde kıpırdamak, sabırsızlanmak.	* Bor -Ng.	2027	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
gıcı olmak	İyi olmak, rahat olmak.	-Rz.	2028	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
gıcınmak	Sakınmak, çekinmek: Dal üstüme düşmesin diye gıcınıyorum.	* Çal -Dz.; -Tr.	2028	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
gıcırganmak (II)	Kıskanmak.	Bayadı -Or.	2029	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
gıcırı gıcırı	Acımadan, işkence ederek kesmeyi anlatır: Ufacık kuzuyu gıcırı gıcırı kesti.	Tahtacı -İsp.	2029	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
gıcırı kırılmak	Rahatı, keyfi bozulmak.	Cemele -Krş.	2029	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gıcıt etmek [gıcıtlamak, gıcıt vermek -1]	Kıskandırmak, nispet vermek: +Benim elbisem yeni seninki kötü. -Ne gıcıt ediyorsun babam bana da alacak.	Çıkrık * Mecitözü -Çr.	2029	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
gıcıt vermek	2. Övünmek, gururlanmak.	Azeri köyleri -Ama.	2029-2030	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gıcıt vermek	2. Övünmek, gururlanmak.	Azeri köyleri -Ama.	2029-2030	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
gıçgırmak (II)	Hiddetle birinin üstüne yürümek.	-Sv.	2030	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
gıdılamak (II)	Kırtarak, çalımlı yürümek: Senin kız gıdılamaya başladı, nişanlasana.	Bağıllı * Şarkıkaraağaç -İsp.	2033	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gıfı gelmek	Birdenbire coşmak: Ne oldun gıfı mı geldin?	*Sivrihisar -Es.	2035	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
gıfıldamak	1. Telaşlanmak.	* Çal -Dz.	2035	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
gıfır gıfır (II)	2. Telaşla, heyecanla gidip gelmeyi anlatır: Jandarmalar gıfır gıfır bir kaçak arıyor.	* Gürün -Sv.	2035	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
gıfır gıfır etmek	Kıvrınmak.	* Silifke -İç.	2035	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
gıfı tutmak	Çabuk ve etrafı rahatsız edencesine telaşlı bir şekilde iş yapmak.	* Taşköprü -Ks.	2035	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
gıf olmak	İstemek.	Karkıncık * Artova -To.	2036	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gığlamak (III)	Ağlamak.	Ülkerler * Beyşehir -Kn.	2037	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gılıklandırmak	İsteklendirmek.	* Silifke -İç.	2042	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

gıllamak (II)	2. Birinin hoşuna gitmeyecek şekilde konuşmak: Eee gıllayıp durma.	Sarı * Merzifon -Ama.	2043	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gıllanmak (III) [gıllenmek (II)]	Alay etmek.	* Çal -Dz.	2043	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
gıllenmek (I)	1. İlgilenmek.	Kaçar * Eşme -Uş.	2044	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
gımçınmak (II)	Şüphelenmek.	-Nğ.	2044	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
gımgım etmek (I)	Canı çekmek, istemek : Senin yanına gelmeyi gımgım ettim ama gelemedim.	Uluğbey * Senirkent -Isp.	2045	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gımışmak [gımıştamak]	Gülümsemek.	Bayburt * Sarıkamış -Kr.	2046	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
gınamak [gınağlamak, gınamağ]	1. Ayıplamak.	Çığrı * Dinar -Af.; Yassıören * Senirkent, * Yalvaç, * Gelendost, * Şarkıkaraağaç -Isp.; Güney * Yeşilova -Brd.; * Çal, Buldan * Güney -Dz.; Sürez * Bozdoğan -Ay.; Tepeköy * Torbalı -İz.; Akhisar -Mn.; * Pelitköy, * Burhaniye, * Susurluk -Ba.; * Emet -Kü.; Dodurga * Bozüyük -Bil.; Sarıkavak, * Sivrihisar -Es.; * İzmit -Kc.; -Çr.; -Sm.; Zana ve çevresi -Ama.; * Ünye -Or.; Uluşiran * Şiran -Gm.; -El.; * Afşin -Mr.; * Nallıhan, Hasanoğlu -Ank.; Afşar aşireti * Pınarbaşı -Ky.; * Bor -Nğ.; * Mut ve köyleri, * Silifke -İç.; Kalkan * Kaş -Ant.; * Milas, Kaya * Fethiye -Mğ.; * Saray -Tk. [gınağlamak] > (Yeniköy -Ba.; İlyas * Karamürsel -Kc.; Hacıilyas * Koyulhisar -Sv.) [gınamağ] > (* Ağın -El.; * Arapkir -Ml.)	2046-2047	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
Gınarmak	Hakkına razı olmamak, karşı durmak.	Kolukısa -Kn.	2047	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
gına yakmak	Birinin başını derde sokmak.	* Bor -Nğ.	2047	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Gıncıkmak	Bir şeye üzölmek, merak etmek.	* İskilip -Çr.	2047	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Gıncıkmak	Bir şeye üzölmek, merak etmek.	* İskilip -Çr.	2047	İkincil	Karma	Merak (Curiosity)
Gıncıt	Gösteriş yapmak, nisbet vermek için söylenir: Gıncıt sen sınıfını geçemedin ben geçtim.	-Gr.	2049	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gınıkmak	5. İsteği artmak, istahlanmak.	Kıbrisköyü -Ank.	2050	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	6. Bir şeyin hepsini kendi almak istemek, bencillik etmek.	(Kuzköy * Ünye -Or.)	2050	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gırl gırl	Gururla gezmeyi anlatır: Osman gırl gırl gezip duruyor.	Körküler * Yalvaç -Isp.	2058	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gırışmak (I) [gırıtmak (I)]	1. Kibirlenmek, büyülenmek, kendini beğenmek.	-Çr.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; Gökdere * Akdağmadeni, * Sorgun -Yz.	2058	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
		[gırıtmak (I)] > (Güzelsu * Akseki -Ant.)		Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gısganmak	Kıskanmak.	-Sm.	2062	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
gıvandirmek	Sevindirmek.	Çanılı * Ayaş -Ank.	2063	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)

gıvanmak	1. Sevinmek.	* Sivrihisar, Tokat -Es.; * Kandıra -Kc.; Bacı * Polatlı, Çanılı * Ayaş -Ank.	2063	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	2. Güvenmek.	Sarıkavak -Kü.; Tokat -Es.; Arat * Keskin -Ank.; Bahçeli * Bor -Nğ.		Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
	3. Övünmek.	Tokat -Es.; -Ank.; * Bor -Nğ.		Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
	4. Özenmek.	-Çkr.		Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
gıvdınmak	Kaçınmak, çekinmek.	Tahtacılar * Mersin, * Anamur -İç.	2063	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
gıvranmak (I)	Acı duymak.	Sürez * Bozdoğan -Ay.; Çanılı * Ayaş -Ank.	2064	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gıvratmak (I)	Kıvrandırmak.	Tekeler * Silifke -İç.	2064	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
gıvrıktırmak	Bir işi yapmaya zorlamak.	İncirgediği * Karaisalı -Ada.	2064	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
gıvşanmak	1. Bir şeyi telaşa araştırmak, çabalamak.	Bozan -Es.	2064	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
gıymak (I)	Acımamak.	İncekum * Silifke -İç.	2067	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
Gızırzanmak	Bir işi gönülsüz yapmak.	Afşar aşireti, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	2070	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gicimek (I)	2. Kaygılanmak.	-Kn.	2071	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
	4. Neşelenmek, gülüşmek.	* Milas -Mğ.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	5. Kuvvetle cinsî istek duymak	Uzunmusa -Or.; -Kıbrıs		İkincil	Karma	Haz (Delight)
gicişmek [gedişmek, gıcışmak (I), gıvtınmak, gicimek (I) -I, gicinmek, gicişmeyh, gidişmek (I)]	3. Çok fazla istek duymak, heveslenmek, iştahlanmak.	[gedişmek] > (* Urla -İz.) [gıcışmak (I)] > (Drama göçmenleri -İz.; * Susurluk -Ba.; Telin * Gürün -Sv.) [gıvtınmak] > (Narlidere -İz.) [gicimek (I) -I] > (* Merzifon -Ama.) [gicinmek] > (-To.; * Bayburt -Gm.; Gargara * Ermenek -Kn.) [gicişmeyh] > (* Iğdır -Kr.) [gidişmek (I)] > (Sofular * Eğridir -İsp.; -Brd.; Kösten, Honaz, İshaklı * Çivril, Bereketli * Tavas, Darıveren * Acıpayam -Dz.; Eymir, Sürez * Bozdoğan -Ay.; * Bornova -İz.; Zeytinli * Edremit, * Susurluk -Ba.; * Emet ve köyleri -Kü.; * Akyazı ve çevresi, * Kandıra -Kc.; * Düzce -Bo.; * Safranbolu, Aliköy, * Ayancık -Sn.; * Merzifon -Ama.; Kuzköy * Akkuş, * Ünye, Şıhlar, * Uluğbey, Uzunmusa ve çevresi -Or.; Piraziz -Gr.; * Kilis -Gaz.; * Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri * Antakya ve köyleri -Hat.; * Ayaş, Hasanoglan -Ank.; * Bor -Nğ.; * Ermenek, -Kn.; * Milas, Yenice -Mğ.; -Ed.; * Hayrabolu -Tk.) -Ezc.	2071	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gircivik girmek	Kalbine korku, telaş girmek.	-Gaz.	2080	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

girgilenmeğ	Sabırsızlanmak.	Kerkük	2083	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
gişelmek	Heveslenmek.	Erkilet -Ky.	2085	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
givanmak	Sevinmek.	-Brs.	2085	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
gizdirmek	Tiksinmek.	* Yalvaç -Isp.	2086	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
gocumağ (I)	Bıkmak.	Darıveren * Acıpayam -Dz.	2090	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gocumak	Gerilemek, korkmak.	* Eğridir -Isp.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
gocunmak [gıdıklanmak, gocukmak, gocunmağ, gucukmak, gücünmek]	1. Sakınmak, çekinmek, kaçınmak.	* Eşme -Uş.; Kuşbaba * Bucak -Brd.; * Eğridir, Bağlılı Şarkıkaraağaç -Isp.; * Sarayköy ve köyleri, Darıveren * Acıpayam, Honaz ve köyleri -Dz.; Eğridere * Kuyucak -Ay.; * Urla -İz.; -Mn.; * Edremit ve köyleri -Ba.; Alayunt -Kü.; Dodurga * Bozüyük -Bil.; -Es.; * Akyazı -Kc.; -Bo.; -Ks.; Saray, * Kurşunlu -Çkr.; -Çr.; Taşkaracaviran * Havza, -Sm.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; Sarıca * Gölköy -Or.; Aşudu * Darende -Ml.; -Gaz.; -Mr.; * Reyhanlı -Hat.; * Koyulhisar -Sv.; Çanlılı * Ayaş -Ank.; * Pınarbaşı -Ky.; -Nş.; Bahçeli * Bor -Nğ.; -Kn.; * Mut ve köyleri -İç.; Mahmutseydi * Alanya, Bağyaka * Finike, * Manavgat -Ant.; Pınaz, Eldirek * Fethiye -Mğ.	2090	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
		[gocukmak] > (-Es.; -Ada.; * Anamur -İç.) [gocunmağ] > (* Gürün -Sv.) [gucukmak] > (Honaz -Dz.; Yerkesik -Mğ.)				
	2. Ürmek, huylanmak.	Kuşbaba * Bucak -Brd.; Uluğbey * Senirkent -Isp.; Alayunt -Kü.; Aşudu * Darende -Ml.; -Gaz.; * Bor -Nğ.; -Kn.; Güzelsu * Akseki -Ant.; * Fethiye -Mğ.; * Lüleburgaz -Krk.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	4. Gücenmek, alınmak.	* Çeşme -İz.; * Edremit ve çevresi -Ba. köyleri; -Kr. ve köyleri; -Ama.; Aşudu * Darende -Ml.; * Kangal, -Sv.; * Pınarbaşı -Ky.; -Nğ.; Güzelsu * Akseki -Ant.; * Lüleburgaz -Krk.; * Saray -Tk.		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	5. Şüphelenmek.	Bağlılı * Şarkıkaraağaç -Isp.; * Seferihisar -İz.; * Alaşehir -Mn.; * Edremit ve çevresi -Ba.; Karabüzey, * Araç -Ks.; * Merzifon -Ama.; Bahçeli * Bor -Nğ.; -İç.		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
godoşlanmak [godazlanmak, gosalmak, gosalanmak]	Gururlanmak, böbürlenmek.	Tekeler * Silifke -İç.	2092	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gofalmak [gafalanmak, gokalmak]	Gururlanmak, kendini beğenmek, öğünmek.	Kozluca * Keçiözü -Isp.; Kabaklar * Çameli -Dz.; Çanlılı * Ayaş -Ank.; -Nğ.	2093	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
goğzamak	1. Ferahlamak, rahat nefes almak.	* Merzifon ve köyleri -Ama.	2095	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-

						heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidsness)
goğ	2. Sanmam, ummam anlamında kullanılır.	* Bucak -Brd.; Çomaklıdede, * Korkuteli, * Elmalı, * Finike, * Kaş ve köyleri -Ant.	2095-2096	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
gönüllünmek	Gücenmek, kırılmak.	Bahçeli * Bor -Nğ.	2102	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
gorganmak	Güvenememek, inanmamak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	2104	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
gorğmak [gorkmak]	Korkmak.	Koyundere * Ahıska -Kr.; İncekum * Silifke -İç. [gorlanmak (I)] > (-Krş.; * Pınarbaşı ve köyleri -Ky.)	2104	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
gorlaşmak (V)	Başkalarına zarar vermek.	Aşağıkızılan * Ulubey -Or.	2105	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
gort yoldurmak	Birisine eziyet etmek, rahatsız etmek.	-Kr. ve köyleri	2106	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
goymak (II)	Etkilendirmek, içlendirmek.	Yassıören * Senirkent -İsp.; Oğuz * Acıpayam, İshaklı * Çivril -Dz.; Sürez, * Bozdoğan -Ay.; Çanlı * Ayaş -Ank.; * Bor -Nğ.	2111	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
goynü istemek	1. Arzu etmek.	* Gürün -Sv.	2111	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
goşurulmak	Acı duymak, acıdan kıvrınmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	2111	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gozurdanmak (I) [gozurmak]	Fazla öğünüp kurumlanmak.	* Düzce -Bo.	2113	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gozurdanmak (II)	Biriyle hasım olarak karşılaşmaktan çekinmediğini bildirmek.	-Bo.	2113	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
gozur gozur	Gururlu ve gösterişli bir şekilde yürüme ve konuşmayı anlatır.	* Düzce -Bo.	2113	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
göbekten atmak	Herhangi bir işi yapmaya heves etmek.	* Bor -Nğ.	2114	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
göçünmek	Dayanamamak, katlanamamak.	* İnebolu -Ks.	2120	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
gödürsüzlenmek	Arsızlanmak.	-Sm.	2126	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
gög başa inmek	Dayanılmaz bir sarsıntı ve üzüntü duymak: Onuñ ölüm haberini duyunca göğ başıma indi sandım.	* Bor -Nğ.	2126	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
göğnü istemek [göğnü olmak]	İstekli olmak, dilemek.	-Hat. [göğnü olmak] > (-Çr.)	2131	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Göğnükme	1. Üzülmek.	* Ulubey -Uş.	2132	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Meraklanmak.	* Ulubey -Uş.		İkincil	Karma	Merak (Curiosity)
	3. Üzüntüden ağlar duruma gelmek	* Çal -Dz.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
göğnemek (III)	Çok ağlamak.	* Merzifon ve köyleri -Ama.	2133	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
göğüne küsmek	İsteklerini engellemek, isteksiz olmak.	* Bor -Nğ.	2133	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
göğüs gürlemek	İstemek.	-Gaz.	2133	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gökgüvenç olmak	Sevinmek: Ahmet mektubu alınca gökgüvenç oldu.	Çelte * Yeşilova -Brd.	2137	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
gölmek (V)	Çocuklar katılarak ağlamak.	Çanlı * Ayaş -Ank.	2143	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gömeci kırılmak	Güveni kaybolmak.	-Ba.	2148	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)

gönellenmek	Darılmak, kırılmak.	Yaka * Gelendost -Isp.	2153	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
gönelmek (II)	Güteryüz göstermek, yakınlık duymak.	* Lapseki -Çkl.	2153	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
gönendirmek [gonendirmek]	Sevindirmek, gün göstermek, mutluluk ve geçim genişliği vermek.	* Dinar -Af.; Tahtacı -Isp.; Güney * Yeşilova - Brd.; Yukarıseyit * Çal -Dz.; Beylerli -Dz.; Dallica * Nazilli -Ay.; * Ödemiş ve köyleri -İz.; - Mn. ve çevresi; Rumeli göçmenleri, Akbaba * Beykoz -İst.; Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; Üçem * Bala -Ank.; * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; -Ada.; * Anamur -İç.	2153	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
gönenmek (I) [gonenmek (I), göncelmek, gönelmek (I), günenmek]	1. Mutlu ve rahat bir hayat yaşamak.	Duman * Dinar -Af.; * Ulubey -Uş.; * Yalvaç, * Eğridir ve köyleri -Isp.; * Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit * Çal -Dz.; Dallica * Nazilli -Ay.; * Tire, * Çeşme, * Bayındır -İz.; * Alaçehir -Mn. ve çevresi; Tokat köyleri -Es.; Örencik, * Düzce, - Bo.; * Kurşunlu -Çkr.; -Sn.; -Sm.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; -Mr.; Amik ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; -Yz.; Hasanoglan -Ank.; -Krş.; - Ky.; -Nş.; * Bor -Nğ.; Sille, -Kn.; * Kadirli, * Kozan -Ada.; * Tarsus, * Mut ve köyleri -İç.; Bağyaka * Finike -Ant. [gonenmek (I)] > (* Çal -Dz.) [göncelmek] > (* Bor -Nğ.) [gönelmek (I)] > (-Gaz.) [günenmek] > (-Dy.)	2154-2155	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	2. Birlikte yaşamayı dilemek: İki kardeş beraber gönensinler. (-Es.)	-Es.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gönül gezdirmek	Beğenip seçme işinde kararsız davranmak.	* Bor -Nğ.	2155	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
gönüllünmek [gañüllünmek, gönül atmak, gönül bırakmak, gönül komak, gönül koymak]	1. Küsmek, darılmak, kırılmak.	Yassıören * Senirkent -Isp.; * Çal -Dz.; * Bergama -İz.; -Ba.; Tokat -Es.; * İskilip -Çr.; * Çarşamba -Sm.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; * Zile -To.; Utav * Yusufeli, Bağlıca, Aşağırmaklar * Ardanuç -Ar.; Keçek * Oltu -Ezm.; Sasunga * Çayırılı -Ezc.; Aşudu * Darende -Ml.; -Mr.; Çepni * Gemerek, Çöplü, Telin * Gürün, Tutmaç, * Koyulhisar -Sv.; -Krş.; * Bor -Nğ.; * Mut ve köyleri -İç. [gañüllünmek] > (Bahçeli * Bor -Nğ.) [gönül atmak] > (Kerem * Burhaniye -Ba.; * Seyitgazi -Es.; Akçalar * Seydişehir -Kn.) [gönül bırakmak] > (İğneciler * Mudurnu -Bo.) [gönül komak] > (-Dz.; Karabüzey * Araç -Ks.; * Bor -Nğ.)	2156	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)

		[gönül koymak] > (* Sarayköy ve köyleri -Dz.; Sürez * Bozdoğan -Ay.; Tepeköy * Torbalı -İz.)				
	2. Kibirlemek, nazlanmak.	Alacahöyük -Çr.		Üçüncül	Karma	Kibirdilik (Pridefulness)
gönülsemek	2. İmrenmek.	* Boyabat -Sn.	2156	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
gönülsüme [gönülsemek -1, göpçümek -1]	Gönülden istemek.	Çığı * Dinar -Af.; * İskilip -Çr.; -Ank.; * Mut ve köyleri -İç. [gönülsemek -1] > (Yukarıseyit * Çal -Dz.) [göpçümek -1] > (* Bor -Nğ.)	2156	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
göresimek [gereslemek, goresimek, göresi gelmek, göreslemek, göresmek, göresmeyh, görestmek, görislenmek]	Göreceği gelmek, özlemek.	* Eğridir ve köyleri -İsp.; * Düzce -Bo.; -Sn.; * Çarşamba -Sm.; * Merzifon -Ama.; * Afşin ve köyleri -Mr.; * Koyulhisar, * Zara -Sv.; -Krş.; * Bor -Nğ.	2159	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
görlük yapmak	Eylenmek, alay etmek: Bana görlük yapıyor.	Reşadiye * Gerede -Bo.	2162	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
götürmek	Dayanmak, tahammül etmek.	Darıveren * Acıpayam -Dz.	2166	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
gövenmek	Küsmek.	Ortaköy * Şarkışla -Sv.	2168	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
göyendirmek	Bıktırmak, küstürmek.	* Eyüp -İst.	2171	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
göymek	1. Katlanmak, beklemek, sabretmek.	* Şebinkarahisar -Gr.; * Bor, -Nğ.	2171	İkincil	karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
göynemek (II) [göynemeyh]	Yana yakıla ağlamak: Aşır dünyanın ele göynüyördükü.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr. [göynemeyh] > (* İğdir -Kr.)	2172	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
göynüklenmek [göynükmek -1, göynümek (IV) -1]	Dertlenmek, içlenmek, ağlayacak hale gelmek.	Gözlü * Kadınhanı, Reis * Akşehir -Kn. [göynükmek -1] > (Büyükkabaca * Senirkent -İsp.; Kösten * Honaz, Yukarıseyit * Çal -Dz.; Uşak, Kızılcaören -Kü.; -Çr.; Kızılhisar -Ky.; Kolumkisa -Kn.) s.2172-2173 [göynümek (IV) -1] > (* Ezine -Ama.; * Ermenek -Kn.)	2172	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
göynümek (III)	Katlanamamak, dayanamamak.	* Merzifon ve köyleri -Ama.	2173	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
göyünmek (II)	Üzülmek, kederlenmek.	Kirazlı -Çkl.	2173	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gözbağlamak	1. İpnotizma yapmak.	* Mut ve köyleri -İç.	2175			
göz belertmek (I) [göz ağartmak, göz akartmak, göz bölertmek]	Hiddetle ya da korkutmak için gözlerinin akını göstererek bakmak: Hem kabahatlisin hem de göz belertiyorsun.	* Dinar -Af.; * Eğridir ve köyleri, Ulugbey * Senirkent, Bağlılı * Şarkıkaraağaç -İsp.; Karamanlı * Tefenni, Kuşbaba * Bucak, -Brd.; Kösten, Honaz * Sarayköy ve köyleri, Darıveren * Acıpayam, Hırka * Tavas -Dz.; Dallıca * Nazilli, Eymir * Bozdoğan -Ay.; Tepeköy * Torbalı -İz.; * Alaşehir -Mn.; * Susurluk, * Edremit, Yeniköy -Ba.; Tokat -Es.; * Kandıra -Kc.; * Kurşunlu -Çkr.; * İskilip -Çr.; -Sm.; Zana ve çevresi, * Merzifon -Ama.; Kuzköy * Akkuş -Or.; Nefsiköseli * Görele -Gr.; * Afşin ve köyleri -Mr.; Hacıilyas * Koyulhisar, Çöplü, Tekerahma, * Gürün, Çepni *	2176	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

		Gemerek, Tutmaç, -Sv.; Çanılı * Ayaş -Ank.; Feyzullah * Develi, * Bünyan -Ky.; * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; * Anamur, * Mut ve köyleri -İç.; -Ant.; Pınarlıbelen * Bodrum, Yerkesik, * Fethiye ve köyleri -Mğ.; * Lüleburgaz -Krk. [göz ağartmak] > (-Krk. ve bazı köyleri; * Gürün -Sv.) [göz akartmak] > (Ceylan * Lüleburgaz -Krk.) [göz bölertmek] > (* Bafra -Sm.; Bayadı -Or.)				
göz belirtmek (II)	Başkasını korkutarak elinden malını mülkünü almak.	Ceylan * Fethiye -Mğ.	2176	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
göz dutmak [göz sarmak]	Beğenmek.	* Bor -Nğ. [göz sarmak] > (* Bor -Nğ.)	2176	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
göze geçmek	Büyükleri tarafından beğenilmek, değer verilme : Öğretmeninizin gözüne geçmek için çalışkan olmalısınız.	-Kıbrıs	2178	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
gözleşmek	Birbiriyle zıt gitmek, birbirine kızgın olmak : Geldiği günden beri benimle gözleşti.	* Şebinkarahisar -Gr.	2183	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
göz parlama	Korkutmak için gözü, beyazı daha çok görünecek şekilde açma.	Bağlıca * Ardanuç -Ar.	2183	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
gözü bar götürmemek	Kıskanmak, çekememek.	* Erciş -Vn. [gözü pereltmeyh] > (* Iğdır -Krk.)	2184	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
gözü kızarmak	İradesine bakim olamayacak kadar öfkelenmek.	-Çkr.	2184	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
gubarmak [gubarmağ, gubarmah, guburlanmak]	Gururlanmak, böbürlenmek.	Bayat * Emirdağ, Çığı * Dinar -Af.; Uluğbey * Senirkent, * Eğridir, -İsp.; Güney * Yeşilova, Başpınar * Tefenni -Brd.; Dağköyleri * Sarayköy, Yukarıseyit * Çal, Honaz -Dz.; * Alaşehir -Mn.; * Sivrihisar -Es.; * Kandıra -Kc.; * Araç -Ks.; -Çr.; * Merzifon -Ama.; Kuzköy * Akkuş, Bayadı, * Ünye, Nefsiköseli * Görele -Gr.; Haşhaşı -Ezc.; * Ağın, * Keban -El.; * Afşin -Mr.; Çamova * Divriği, Maksutlu * Şarkışla, * Koyulhisar, * Zara -Sv.; Çanılı * Ayaş, * Kızılcahamam -Ank.; * Bor -Nğ.; Gargara * Ermenek -Kn.; * Mut, Aslanköy, * Silifke, * Mersin -İç.; Yerkesik, Ceylan * Fethiye -Mğ.) [gubarmağ] > (-Brd.) [gubarmah] > (* Gürün -Sv.) [guburlanmak] > (Sürez * Bozdoğan -Ay.) [gobaşmak] > (Keskin -Es.; Karkıncık * Artova -To.) [gubaşmah] > (Sanhamzalı * Sorgun -Yz.)	2185	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
gubarmak [gubarmağ, gubarmah, guburlanmak]	Gururlanmak, böbürlenmek.	Bayat * Emirdağ, Çığı * Dinar -Af.; Uluğbey * Senirkent, * Eğridir, -İsp.; Güney * Yeşilova,	2185	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)

		Başpınar * Tefenni -Brd.; Dağköyleri * Sarayköy, Yukarıseyit * Çal, Honaz -Dz.; * Alaşehir -Mn.; * Sivrihisar -Es.; * Kandıra -Kc.; * Araç -Ks.; -Çr.; * Merzifon -Ama.; Kuzköy * Akkuş, Bayadı, * Ünye, Nefsiköseli * Görele -Gr.; Haşhaşı -Ezc.; * Ağın, * Keban -El.; * Afşin -Mr.; Çamova * Divriği, Maksutlu * Şarkışla, * Koyulhisar, * Zara -Sv.; Çanılı * Ayaş, * Kızılcahamam -Ank.; * Bor -Nğ.; Gargara * Ermenek -Kn.; * Mut, Aslanköy, * Silifke, * Mersin -İç.; Yerkesik, Ceylan * Fethiye -Mğ.)				
		[gubarmağ] > (-Brd.) [gubarmah] > (* Gürün -Sv.) [guburlanmak] > (Sürez * Bozdoğan -Ay.) [gobaşmak] > (Keskin -Es.; Karkıncık * Artova -To.) [gubaşmah] > (Sarhamzalı * Sorgun -Yz.)				
Gucenmek	Gücenmek.	* Silifke -İç.	2187	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
Gucuklanmak	Korkmak, kaygılanmak.	* Nizip -Gaz.; * Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri -Hat.; * Elmadağ -Ank.; Yerkesik -Mğ.	2187	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Gucuklanmak	Korkmak, kaygılanmak.	* Nizip -Gaz.; * Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri -Hat.; * Elmadağ -Ank.; Yerkesik -Mğ.	2187	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
guculemek	Korkutmak.	Haşhaşı -Ezc.	2187	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
guçmak [goçmak, gucmak]	Kucaklamak, sevmek (çocuk dilinde)	-Ml. [goçmak] > (-Bo.) [gucmak] > (Zarşat -Kr.)	2187	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
gulunca çökmek	Alacaklı sıkıştırmak, daraltmak.	* Merzifon -Ama.	2193	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
guluklamak	Üstüne yürümek, saldırmak.	Cebel * Eğridir -İsp.	2194	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
gulüştürmek	Güldürmek.	Kum * Silifke -İç.	2194	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
gumarazlanmak	Kıvanmak, övünmek.	Peşman * Daday -Ks.	2194	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
gurtlanmak [gurdlanmag]	Kıskanmak.	Kesirik -El.	2201	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
gurulmağ	Kibirlenmek, böbürlenmek.	* Arapkir -Ml.	2201	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
gurumsamak	Bulunmayan yiyeceklere istek duymak.	Kırcaklı * Nazilli -Ay.	2201	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
gübürdemek (II)	Kibirlenmek.	-Dz.	2206	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
güce gitmek [güce getmek]	Onura dokunmak, kırılmak.	* Çal -Dz.; -Or.; * Afşin -Mr.; Pınarlıbelen * Bodrum -Mğ.	2206	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
güce görmek [gücek olmak, güce vermek, gücü görmek]	Saldırmak, üzerine atılmak, vurmak.	* Bolvadin, Çıgır * Dinar, Bayat * Emirdağ -Af.; Uluğbey * Senirkent, * Gelendost, * Şarkikaraağaç -İsp.; Yukarıseyit * Çal, İshaklı * Çivril -Dz.; Tokat -Es.; -Ada.; * Mut -İç.	2207-2208	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)

		[gücek olmak] > (-Krş.) [güce vermek] > (Taşağıl * Ereğli -Kn.) [gücü görmek] > (* Eğridir -Isp.; Bozan -Es.; Karıncalı -Krş.; * Bor -Ng.; Ortahisar * Ürgüp - Nş.)				
Gücemek	Üzülmek: Sende her şeye güceyorsun.	* Kavak -Sm.	2208	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Güçetmek	Güçendirmek, üzüntü vermek.	* Kavak -Sm.; * Erbaa -To.	2208	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gücünü üzme	1. Canını sıkmak.	* Gelendost, * Şarkıkaraağaç -Isp.; * Çal -Dz.; * Edremit -Ba.; * Kandıra -Kc.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; -İst.; -Ks.; Çanılı * Ayaş -Ank.; Yerkesik -Mğ.	2210	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gücünü üzme	1. Canını sıkmak.	* Gelendost, * Şarkıkaraağaç -Isp.; * Çal -Dz.; * Edremit -Ba.; * Kandıra -Kc.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; -İst.; -Ks.; Çanılı * Ayaş -Ank.; Yerkesik -Mğ.	2210	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
güç üzme [gücü üzme, güç kurutmak]	1. Can sıkma, yaramazlık yaparak üzme.	Uluğbey * Senirkent -Isp.; Yeniköy -Ba.; Eğrigöz * Emet -Kü.; * Akyazı -Kc.; * Taşköprü -Ks. ve çevresi; -Çkr.; -Sm.; Yerkesik -Mğ. [gücü üzme] > (* Akyazı -Kc.) [güç kurutmak] > (* Senirkent -Isp.)	2211	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. İstiraba, acıya salmak.	(Aliköy * Çaycuma -Zn.; * Kandıra -Kc.)		İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
güç üzme [gücü üzme, güç kurutmak]	1. Can sıkma, yaramazlık yaparak üzme.	Uluğbey * Senirkent -Isp.; Yeniköy -Ba.; Eğrigöz * Emet -Kü.; * Akyazı -Kc.; * Taşköprü -Ks. ve çevresi; -Çkr.; -Sm.; Yerkesik -Mğ. [gücü üzme] > (* Akyazı -Kc.) [güç kurutmak] > (* Senirkent -Isp.)	2211	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Gülesime	Canı gülmek istemek.	* Düzce -Bo.	2219	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Gülümsüremek	Gülümsemek	* Silifke -İç.	2221	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
güman etmek	Ümit etmek.	-Rz.; -Ezc.	2221	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
gümürdemek	2. Sinirli sinirli çok konuşmak.	Kerkük	2223	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
günülemek [gönülemek, günülemek, gümülemek (I) -1, günemek, günmemek (III), günülemek, günülemek, günümek (I)]	Çekememek, kıskanmak.	-Uş. ve çevresi; -Isp. ve ilçeleri; -Ba.; * Ezine - Çkl.; -Brs.; * Emet, Güzelyurt -Kü.; * Söğüt -Bil.; * Sivrihisar, Tokat -Es.; * Gebze, * İzmir -Kc.; - Bo.; -İst.; * Safranbolu -Zn.; Peşman * Daday - Ks.; -Çkr.; * İskilip -Çr.; -Sn.; -Sm.; * Merzifon - Ama.; * Erbaa * Zile -To.; * Şebinkarahisar -Gr.; -Kr.; -Ezc.; -Ml.; -Gaz.; -Mr.; * Antakya -Hat.; * Koyulhisar, Palha * Divriği, Telin * Gürün -Sv.; * Boğazlıyan, * Sorgun -Yz.; * Ayaş -Ank.; Köşker -Krş.; * Develi -Ky.; * Avanos -Nş.; * Bor -Ng.; * Ereğli, * Ermenek -Kn.; * Ula, Yenice -Mğ.; Hahhaşı -Tk.	2231-2232	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)

		[gönülemek] > (-Es.; -Ed.) [gunülemek] > (* Zile -To.; * Çerkeş ve köyleri -Çr.) [gümülemek (I) -1] > (Yassıören * Senirkent -Isp.) [günemek] > (* Elbistan -Mr.) [günnemek (III)] > (Romanya göçmenleri -İz.) [günülemek] > (* Ürgüp -Ng.) [günülemek] > (* Ünye -Or.; -Sv.) [günümek (I)] > (Duruali * Biga -Çkl.; * Havza -Sm.)				
gürlemek (I)	2. Bir kimsenin üzerine yürüyerek bağırarak, azarlamak.	Baklan * Çal -Dz.; Demirkapı * Susurluk -Ba.; -Rz.; * Nizip -Gaz.; * Antakya -Hat.; -Ng.	2236-2237	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
	3. Neşelenmek.	Mapaceri, -Rz.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
güşüm etmek	Düşünmek, merak etmek.	-Ada.	2239	İkincil	Karma	Merak (Curiosity)
güvende olmak	Sevinmek: Çocuk oyuncuğu görünce güvende oldu.	* Beyoğlu -İst.	2240	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
güvenmek	1. Sevinmek.	-Isp.; Narlıdere * Buldan, Darıveren * Acıpayam -Dz.; * Bartın, * Safranbolu -Zn.; -Çkr.; * Havza -Sm.; Sarayözü, Ezinepazarı -Ama.; -El.	2241	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	2. Ümit etmek.	* Akyazı -Sk.		Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
güvmek	2. Ümit etmek: Hasanın bugün geleceğini güvüyordum. (-Gm.)	-Gm.	2242	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
güymek (I) [güğmek, güğümek (II), güvmek -1]	Dayanmak, beklemek, sabretmek.	* Şarkıkaraağaç, * Gelendost -Isp.; Güney * Yeşilova -Brd.; -İz.; * Susurluk -Ba.; * Lapseki -Çkl.; -El.; Afşar aşireti, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.; * Bor -Ng.; * Ermenek -Kn.; * Mut -İç.; * Lüleburgaz -Krk.; * Saray -Tk. güğmek] > (Zeamet -Ada.) güğümek (II)] > (Yılanlı * Eğridir -Isp.) [güvmek -1] > (Uluşiran * Şiran -Gm.; -Ezc.; -Kn.; -Sv.)	2242	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
hadar etmek	Sıkılmak, utanmak: Ağanın yüzüne bakmağa hadar ettim.	* Merzifon ve köyleri -Ama.	2249	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
hadar etmek	Sıkılmak, utanmak: Ağanın yüzüne bakmağa hadar ettim.	* Merzifon ve köyleri -Ama.	2249	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
hafetmek	Kuşkulanmak.	Mesken * Yatağan -Mğ.	2250	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
haflenmek	Hayaletten korkmak.	-Gaz.	2251	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
hakıramak	Yüksek sesle konuşup gülmek.	Darıveren, Oğuz * Acıpayam, Honaz köyleri -Dz.; Üçhanlar * Kavak -Sm.; * Bulancak -Gr. köyleri; -Sv.; Bağyaka * Finike -Ant.	2254	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hakırdamak [hakıldamak, hakkıldamak, hakkırdamak, hangındamak]	Kahkahayla gülmek.	* Gelendost, Bağlıllı * Şarkikaraağaç -Isp.; Başpınar * Tefenni, Kurna -Brd.; Oğuz * Acıpayam, Çöplü * Çivril, Yukarıseyit * Çal, Bereketli * Tavas -Dz.; Sarkavak -Es.; * Kandıra -Kc.; * Kuşunlu -Çkr.; Kuzköy * Ünye -Or.; Karkıncık * Artova -To.; * Erciş -Vn.; Bertiz -Mr.; Çanılıllı * Ayaş, Mühye -Ank.; Bahçeli * Bor -Nğ.; Ören * Fethiye -Mğ. [hakıldamak] > (* Erciş -Vn.) [hakkıldamak] > (* Erciş -Vn.) [hakkırdamak] > (-Nğ.)[hangındamak] > (Karkıncık * Artova -To.)	2254	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hakırdım çekmek	Gülüp oynamak, gürültü yapmak: Çocuklar her zaman hakırdım çekersiniz artık yeter.	Erenyaka * Akseki -Ant.	2254	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hakır hakır [hangır hangır (II)]	1. Kahkahayla arsızca gülmeyi anlatır.	İshaklı * Çivril -Dz.; * Düzce, Nadiç -Bo.; * Bor -Nğ.; Güzelsu * Akseki -Ant. hangır hangır (II) > (Karaköy * Düzce -Bo.; Bozan -Es.; * Sungurlu, -Çr.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; -Hat.; * Divriği, * Şarkışla -Sv.; * Bor, -Nğ.; Yerkesik -Mğ.)	2254	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hamdillemek	Yapmak istemek: Zaten biliyorum sen hamdilliyordun.	* Bünyan, -Ky.	2266	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
hampırmak	Çok kızmak, öfkelenmek.	Til * Elbistan -Mr.; * Bünyan -Ky.	2269	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
hamurtmağ	Dargın durmak, surat asmak: Bize darıldı hamurtuşuna baksana.	Bahçeli * Bor -Nğ.	2270	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
hanar etmek	Bağırarak yardım istemek.	Keleriç -Ezc. [hemek etmek -2] > (Cenciğe -Ezc.)	2270	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
hangırdamak [hankırdamak -1, hankırmak (I), hankırtmak]	1. Yüksek sesle, çirkin ve kaba şekilde gülmek: Ne hangırdıyorsun, ayıp değil mi?	Bozan -Es.; -Sm.; -To. ve köyleri; Bayadı -Or.; Uluşiran * Şiran -Gm.; * Gürün, * Koyulhisar, * Şarkışla -Sv.; * Bünyan, * Pınarbaşı -Ky.; * Bor, -Nğ.; * Ermenek -Kn.; Yapıntı * Mut ve köyleri, Tozkovan * Gülnar, -İç.; Yerkesik -Mğ. [hankırdamak -1] > (-Çr.; * Gemerek -Sv.; * Hisarcık -Ky.) [hankırmak (I)] > (* Afşin -Mr.; Korkut -Sv.) [hankırtmak] > (Bozan -Es.; Kızılhisar * Nizip -Gaz.; -Nğ.)	2274	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Hangırdaşmak	Yüksek sesle, çirkin ve kaba şekilde gülüşmek.	Bağlıllı * Eğridir -Isp.; Bozan -Es.; * Şarkışla -Sv.; -Nş.; * Bor, -Nğ.; * Ermenek, Durlaz * Ereğli -Kn.; * Anamur -İç.	2274	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)

Haniyada	Bir şeyin olmasını çok arzu etmeyi anlatır: Haniyada bikere olsaydı.	Uluşiran * Şiran -Gm.	2275	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
haniydi	Dilemeyi, istemeyi anlatır: Haniydi dediğin çıksa.	Gürcü Kızılcahamam -Ank.	2275	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
hapramak	Ürpermek.	-Sm.	2281	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
hapşip olmak	İçli dışlı, senli benli olmak.	-Sm.	2281	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
haraza etmek	Usaç vermek.	* Kemah -Ezc.	2286	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
harhur etmek	1. Gözdağı vermek.	-Kü.	2288	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
harkıldamak (I) [harkıl harkıl gülmek]	1. Gürültülü şekilde kahkaha ile gülmek.	Başpınar * Tefenni -Brd.; Darıveren, Oğuz * Acıpayam -Dz.; * Ahlat -Bt.; * Fethiye ve köyleri, Yerkesik, * Milas -Mğ.	2290	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
		[harkıl harkıl gülmek] > (Oğuz * Acıpayam -Dz.)				
harlamak (II)	Onur kırmak.	Bayındır * Beyşehir -Kn.	2292	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
har olmağ	Kurumlu olmak.	Kerkük	2293	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
harıldamak	Yürek çarpmak, heyecanlanmak.	Kozluca ve çevresi -Brd.	2294	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Harsıkmak	Üzülmek, canı sıkılmak.	Apturrahmanlar * Serik, *Manavgat -Ant.	2295	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Harsıkmak	Üzülmek, canı sıkılmak.	Apturrahmanlar * Serik, *Manavgat -Ant.	2295	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Harsıkmak	Üzülmek, canı sıkılmak.	Apturrahmanlar * Serik, *Manavgat -Ant.	2295	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
hasıramak (I)	Özlemek.	-Dz.; * Korkuteli, * Elmalı ve köyleri -Ant.; Kaya * Fethiye -Mğ.	2300	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
havıksınmak	2. Bir kimseyi sürekli tedirgin etmek.	Balkanda * Beyşehir -Kn.	2310	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
havuksınmak	Oyunda yenilen, korkutulmak istenen kimseye ya da hayvana baskı yapmak.	Karsavuran * Saimbeyli -Ada.	2313	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
hayına düşmek	Bir şeyi yapma telaşına kapılmak.	-Bt.	2317	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
hayıpsınmak	1. Darılmak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	2317	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	2. Tasalanmak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
haylamak (I)	8. Azarlamak: Herifin yanına gittim beni hayladı.	-Rz.; -Bt.	2318-2319	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
	13. Darılmak.	* Cide -Ks.		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	14. Korkmak.	-Kü.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	15. İlgilenmek.	Sücutlü * Yalvaç -Isp.; -To.; Yerkesik -Mğ.		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	17. Hayvanı bağırarak ürkütmek.	Yarıkkaya * Yalvaç -Isp.; * Akçakoca -Bo.; Çilehane * Reşadiye -To.; Sarıca * Gölköy -Or.; * Torul ve köyleri, Uluşiran * Şiran -Gm.; Erkinis * Yusufeli, Bağlıca * Ardanuç -Ar.; * Kozan -Ada.; Yapıntı * Mut ve köyleri -İç.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
haylamamak	2. Zor bir işi başaramamak: işler çok ağır hiç birini haylamaz.	Sm.; -Gaz.	2319	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
haymak (II)	Şaşa kalmak.	* Çemişgezek -Tn.	2320	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)

haymedet	1. Göz yumma, hoş görme.	Güney * Yeşilova -Brd.	2320	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
haysanmak [havıksınmak -1, haysınmak -2, haysunmak, haysutlanmak, horsunmak (I) -4]	Kıskanmak, çekememek.	Aşağıkırıylar * Ulubey -Or.	2320	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
Haysınmak	1. Pişman olmak: O fırsatı kaçırdığım için şimdi hay sınıyorum.	Nefsiköseli * Görele -Gr.	2321	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
haytısınmak	Ümidi kesilmek: Senden haytımsındı bu işi bana yapmazsın.	Tahtacı -Isp.	2321	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
hayvatlanmak	Çocuk heyecanla bağırarak.	Memişli * Karaisalı -Ada.	2321	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hay vermek	1. Coşarak bağırarak.	Hakkıbey -Ada.	2322	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	2. Coşturmak, kıskırtmak.	Hakkıbey -Ada.	2322	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hederlemek [hedillemek]	Ansızın ürkmek.	Bayadı -Or.	2326	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Hederlenmek	Korkmak.	Şıhlar * Ulubey -Or.	2326	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
heftiklemek	2. Kararsız olmak, ne yapacağını şaşırarak.	-Ky.	2328	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
hekelenmek	Kızmak, sinirlenmek.	* Maçka ve köyleri -Tr.	2330	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
heleşem yapmak	Gürültü yaparak eğlenmek, şenlik yapmak.	* Bor -Nğ.; Reis -Kn.	2332	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
helevun etmek	Heyecanlanmak, telâşlanmak: Çok helevun etme.	* Kemah -Ezc.; -Ml.	2332	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
hellelemek	Hoş tutmak, okşamak: Çocuğu çok helleleyip durma öyle şımartacaksın.	* Bor -Nğ.	2336	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
hellemek (II)	1. Özendirmek, isteklendirmek: O bu işi kendiliğinden yapamazdı Ali'nin hellemesi.	* Merzifon ve köyleri -Ama.; * Turhal -To.; * Koyulhisar -Sv.	2336	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
hellenmek (II)	Başkasının etkisinde kalarak birine kızmak.	Almus * Zile, * Erbaa -To.	2336	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
helvekin etmek	Davranmak, atılmak, saldırmak: Birbirlerine helmekin ediyorlar.	* Karaman -Kn.; Aslanköy * Mersin, Yapıntı * Mut, * Anamur -İç.	2337	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
hembel hembel	Acı çekerek kıvrınmayı anlatır: Dün komşuda bir hastanın yanına vardım, adam hembel hembel dönüyordu.	-Çr.	2337	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)

henek etmek	Şaka yapmak, alay etmek.	* Kelkit -Gm.; Uşum * Yusufeli, Bağlıca * Ardanuç -Ar.; * Erciş -Vn.; -El.; -Ml.; * Siverek -Ur.; Höketçe * Saimbeyli -Ada.	2337	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
henezimek (I)	Maddî manevî zayıflamak, düşkün olmak.	Yendiğin * Ilgın -Kn.	2339	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
hent hent etmek	Çocuklar annelerine karşı sevgi ve düşkünlük göstermek: Ellerin çocukları anasını pek aramaz, bizim çocuklar anasına hent hent ederler.	* Yalvaç -Isp.	2341	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
herelemek	Özenmek, üstüne düşmek.	* Sandıklı -Af.	2343	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
hesilemek [hesiremek]	Özlemek: Nerimeyi pek hesiledim.	Keçiköy * Bayındır -İz. [hesiremek] > (Çığrı * Dinar -Af.)	2348	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
hevtiklenmek (I)	1. Neşelenmek.	* Silifke -İç.	2352	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
heyiklemek [heklemek (I), heyeklemek, hezetlemek, hezlemek, hiciklemek, hoyuklamak -2]	1. Hayvan korkarak kulak kabartmak, kuşkulanmak.	Bozan -Es.; -Çr.; Şehsadi, Zığala * Ezinepazarı -Ama.; * Zile -To.; * Alucra, Şebinkarahisar -Gr.; * Koyulhisar -Sv.; Gerdan, Hasanbeyli * Bahçe -Ada.	2353	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
heyiklemek [heklemek (I), heyeklemek, hezetlemek, hezlemek, hiciklemek, hoyuklamak -2]	1. Hayvan korkarak kulak kabartmak, kuşkulanmak.	[heklemek (I)] > (* Ulubey -Or.) [heyeklemek] > (Sarayözü, Ezinepazarı, * Merzifon ve köyleri -Ama.; Eşke * Divriği -Sv.; * Kızılcahamam -Ank.) [hezetlemek] > (Narlıdere -İz.) [hezlemek] > (-Mr. ve çevresi; Büyükçaylı, Kuzuculu * Dörtöl, * Antakya -Hat.; * Boğazlıyan -Yz.; -Krş.; Aziziye * Ereğli -Kn.; Küçükçaylı -Ada.) [hiciklemek] > (* Ulubey -Or.) [hoyuklamak -2] > (-Mr.)		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
heyiklemek [heklemek (I), heyeklemek, hezetlemek, hezlemek, hiciklemek, hoyuklamak -2]	1. Hayvan korkarak kulak kabartmak, kuşkulanmak.					
heykirmek (II) [höykürmek -2, 3]	1. Korkudan bağırarak, haykırmak.	Tokat -Es.; * İskilip -Çr. [höykürmek -2] > (-Nğ.) [höykürmek -3] > (Çığrı * Dinar -Af.; -Krş.; * Osmaniye -Ada.)	2354	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
heykirmek (II) [höykürmek -2, 3]	2. Yüksek sesle ağlamak.	Aşudu * Darende -Ml.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
heyrilemek	Yas tutmak, ağlamak: Anası öldüğünden heyrileniyor.	Bozlar * Eşme -Uş.	2354	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hezdelleme	Beğenmek, hoşlanmak, sevmek.	Bayburt * Sarıkamış -Kr.	2355	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
hicilini almak	Evlilikte kadını tatmin etmek.	Çilehane * Reşadiye -To.	2357	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hicillanmak	Şüphelenmek.	Hemşin * Pazar -Rz.	2357	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
hicil olmak	Utanmak, sıkılmak.	* Antakya -Hat.	2357	İkincil	Olumsuz	Maahubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
hicil olmak	Utanmak, sıkılmak.	* Antakya -Hat.	2357	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
hıdırmak	Gezmek, eğlenmek.	(* Sivrihisar -Es.	2357	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	Şüphe etmek, sezmek.	* Mersin ve köyleri -İç.	2359	İkincil	Karma	

hıllıklamak [hıllıklanmak]		[hıllıklanmak] > (Çiftelinar * Mersin -İç.)				Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
hılt olmak (IV)	1. Çok kıskanmak.	-Kü.; -Ada.	2361	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
	2. Mahcup olmak.	Satılmış -Es.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	3. Üzülmek.	Güzelyurt -Kü.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hımkırmak	Ses çıkarak ağlamak, hıçkırmak.	-Yz.; * Mersin ve köyleri -İç.	2362	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hınamlanmak [hınamlamak]	İçlenmek, kederlenmek.	Hamurcu * İncesu -Ky.	2362	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		[hınamlamak] > (-Ky.)				
		[hırtlamak (II) -3] > (Şalcı * Şavşat -Ar.)				
Hındalmak	Kızmak, hırslanmak.	* Bor -Ng.	2364	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	Kızmak, hırslanmak.			Üçüncül	Karma	Hırslılık (Ambitiousness)
hıngıldamak (I) [hıngılamak, hıngırdamak, hınkıldamak -I, hınkırdamak (I)]	1. Ağlamaya hazır olmak, ağlamaklı olmak.	* Yalvaç -Isp.; Çamlık * Bucak -Brd.; * Acıpayam, İshaklı * Çivril -Dz.; * Merzifon -Ama.; * Bor -Ng.; * Anamur, * Mut ve köyleri -İç.; Çavuşköy * Babaeski -Krk.; -Kıbrıs	2364	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		[hıngılamak] > (* Ünye -Or.; -Ml.) [hıngırdamak] > (Tokat ve köyleri -Es.; * Taşköprü -Ks.; * İskilip -Çr.; -Sm.)				
	2. Çocuk yavaş yavaş ağlamak.	Aslanköy * Mersin -İç.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		[hınkıldamak -I] > (Çitak * Çivril -Dz.; -Isp.; * Kandıra -Kc.) [hınkırdamak (I)] > (-Çr.)				
hınılamak [hını etmek]	1. Azarlamak.	Karaçay aşireti, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	2365	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
hınkırdamak (II)	Evlenmek isteyen gençler, isteklerini aşırı hareketlerle belli etmek.	-Kn.	2366	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hıntıl hıntıl ağlamak	Çırpınarak ağlamak.	* Antakya -Hat.	2366	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hıntmak	Küsmek, kırılmak.	Aslanköy * Mersin -İç.	2366	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
hırtmak (II)	1. Usanmak, nefret etmek, tiksinmek.	* Nizip, * Kilis -Gaz.	2375	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	1. Usanmak, nefret etmek, tiksinmek.			Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
	1. Usanmak, nefret etmek, tiksinmek.			Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
	2. İğrenmek.	* Kilis -Gaz.		Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
	3. Kinlenmek.	* Gürün -Sv.		Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
hışınmak	1. Vuracak gibi yumruğunu kaldırmak, öfkelenmek.	Çıgır * Dinar -Af.; * Eğridir ve köyleri -Isp.; Kozadağ * Gölhisar, Başpınar * Tefenni -Brd.; Dede, Yukarıseyit * Çal, Çöplü, Kavak * Çivril -Dz.; Ceylan * Fethiye -Mğ.	2376	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
		* Milas -Mğ.				
	2. Rahat etmek: Yaramazlar, çocuğu orada hışındırmadılar.	[hiştirmek] > (* Düzce -Bo.)		İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-
		[heştirmek] > (-Ky.) [hıçtırmak (II)] > (Sarıdris * Şarkikaraağaç -Isp.; Ayvazhacı * Develi -Ky.; Ören * Fethiye -Mğ.)				

						heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
	4. Ürkemek, korkmak.	Demirli * Bucak -Brd.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	5. Gözdağı vermek.	Alâattin * Acıpayam -Dz.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
hıtlıtlanmak [heftiklenmek]	Kederlenmek, kaygılanmak.	* Nizip -Gaz.	2380	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	Kederlenmek, kaygılanmak.	* Nizip -Gaz.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hıvgamak (I)	Bir felaketi önceden sezerek sıkılmak.	Diği * Sungurlu -Çr.	2381	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
hıvgamak (II)	Kışkırtmak, ayartmak, özendirmek.	* Gemerek -Sv.	2381	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
hicikmek	1. İcini çekerek ağlamak: Çocuk hicike hicike ağlıyor.	-Or. ve köyleri	2383	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hilli mangır etmek	Gülünç etmek, rezil etmek: Kızını hilli mangır etti.	Kemaliye * Alaşehir -Mn.	2385	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
hingilim atmak	Keyfine göre gezip eğlenmek, fink atmak.	-Sm.	2387	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hingirdemek	1. Gülmek, ses çıkarak gülmek.	Yeniköy -Ba.; Tokat -Es.; -Çr.; -To.; Süme * Bulancak -Gr.; * Saray -Tk.	2387	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	2. Ağlamak.	* Edremit -Ba.; Tokat -Es.; -To.; -Mş.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Hingirdeşmek	Ses çıkarak gülmek.	Bayat * Emirdağ -Af.	2387	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hingir hingir	Kahkahaya yakın bir sesle, kıkır kıkır gülmek.	* Antakya -Hat.; -Ank.	2387	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hıtlıtlanmak [heftiklenmek]	Kederlenmek, kaygılanmak.	* Nizip -Gaz.	2380	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		[heftiklenmek] > (* Bünyan -Ky.)				
hıtlıtlanmak [heftiklenmek]	Kederlenmek, kaygılanmak.	* Nizip -Gaz.	2380	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
		[heftiklenmek] > (* Bünyan -Ky.)				
hiyallamak	2. Kuşkulanmak.	-Uş.	2389	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
hiyiklemek (II)	İnsan ya da hayvan ürkerek başını dik tutup bakınmak.	* Sungurlu -Çr.	2389	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
hiykirmek	Korku ile bağırarak.	-Ks.; * Kurşunlu -Çkr.; Aslanköy * Mersin -İç.	2389	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
hiyiktirmek	Korkutarak ürkütmek: Bu hayvanı hiyiktirmissin.	* Kurşunlu -Çkr.	2389	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
hodibiklemek	Kibirlenmek.	-Ky.	2392	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
hodullanmak [hormullanmak]	Kimseyi beğenmemek, büyülenmek.	* Emirdağ -Af.; Bulkaz * Çivril, Oğuz * Acıpayam -Dz.; * Burhaniye -Ba.; -To. ve çevresi; Uzunmusa -Or.; Genezin * Avanos -Nş.; * Bor -Nğ.; Çiğil -Kn.; * Fethiye ve köyleri -Mğ.	2394	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
hodurmak	Yalvarmak.	Tanıvermiş * Mecitözü -Çr.	2394	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
hoğlamak [hoflamak, hoflanmak, holamak -1, hollemek]	1. Üstüne yürümek, saldırmak.	Tokat, Bozan -Es.; -Çkr.; -Çr.; * Merzifon -Ama.; * Zile -To.; * Çarşamba -Sm.; Danışman * Fatsa, Bayadı -Or.; Süme * Bulancak -Gr.; -Sv. ve köyleri; Afşar * Pınarbaşı -Ky.; * Ürgüp -Nş.; * Mut ve köyleri -İç.; -Kıbrıs	2394	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
		[hoflamak] > (Eymir * Bozdoğan -Ay.) [holamak -1] > (* Tirebolu -Gr.; -Sv.; * Çiçekdağı ve köyleri -Krş.) [hollemek] > (-Ky.)				

	2. Korkmak, heyecanlanmak.	-Çr.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	2. Korkmak, heyecanlanmak.	-Çr.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
		[hoflanmak] > (-Bt.)				
Hohurdamak	Korkudan yüreği oynamak.	Kızık * Artova -To.	2395	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
hokramak (II)	Yara azmak, iğrenç bir hal almak.	-Ks.	2395	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
hokramak (III)	Fazla gülmek.	Honaz -Dz.; * Marmaris -Mğ.	2395	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hompuruşmak	Saldırmak.	Magara * Saimbeyli -Ada.	2400	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
homukmak (I)	1. Küsmek.	-Ba.; * Gerede -Bo.; Ortabereket. * Şarkışla -Sv.; Çanılı * Ayaş -Ank.; Afşar aşireti * Pınarbaşı, Hisarcık, -Ky.; Boynuyoluğun -Ada.	2400	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
[hamıhımak, hortlamak (III), hortulamak, horurtmak -I]		[hamıhımak] > (Türkmen aşireti * Bünyan -Ky.) [hortlamak (III)] > (Bağyaka * Finike -Ant.) [hortulamak] > (Boyalık * Ermenek -Kn.) [horurtmak -I] > (Aydoğmuş * Keçiözü -Isp.)		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
		* Aksaray -Nğ.		İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
homurmak [homurtmak, homutmak]	Surat asmak.	-Kn.	2400	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hon olmak	1. Birinden bıkmak, usanmak.	Aslanköy * Mersin -İç.	2403	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	2. Karşı cinsten birini çok sevmek, ona karşı çok istek duymak: Senin için yüreğim hon oldu.	Aslanköy * Mersin -İç.		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
		[honguldamak (I)] > (-Çr.) [hongumak] > (-Krş.) [honkumak] > (-Çr.)				
hopucuk etmek	Çocuk severken havaya atıp tutmak, kucaklamak: Hopucuk edeyim derken çocuğu düşürdüm.	Çığı * Dinar -Af.; * Edremit ve çevresi -Ba.; Nefsiköseli * Görele -Gr.; -Nğ.; * Ermenek -Kn.	2406	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
hopucuk kalkmak	Ayağa kalkıp oturarak sevincini göstermek.	* Bor -Nğ.	2406	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hopurdamak [hopramak, hopurtmak]	Korkudan yüreği hoplamak.	Yeniköy -Ba.; Tokat -Es.; -Ks.; -Sv.	2406	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
		[hopramak] > (Hisarüstü * Keşap -Gr.) [hopurtmak] > (-Çr.)				
		Çığı * Dinar -Af.; Yassıören, * Senirkent -Isp.; -Brd.; Dede, * Çal, Ovacık * Tavas, Çöplü, * Çivril -Dz.; Sürez, Eymir * Bozdoğan -Ay.; * Urla, * Tire, * Bergama -İz.; -Mn.; * Susurluk, * Edremit -Ba.; * İnegöl, * Mustafa Kemal Paşa -Brs.; Hisarköy * Domaniç -Kü.; Tokat, * Sivrihisar -Es.; * Kandıra, * Gebze, -Kc.; * Akyazı -Sk.; İğneciler * Mudurnu, * Düzce -Bo.; * Safranbolu, * Bartın, Aliköy * Çaycuma, Kayademirci -Zn.; Saray -Çkr.; -Çr.; -Sm.; * Niksar -To.; Parak, * Alucra, * Şebinkarahisar -Gr.; Köseceli -Gaz.; Kesirik -El.; * Zara, * Koyulhisar -Sv.; * Yerköy, Gökdere * Akdağmadeni -Yz.; Çanılı * Ayaş, Hasanoglan -Ank.; -Ky.; * Bor -Nğ.; Soğucak * Bozkır, * Ermenek -Kn.; Güzelsu * Akseki -Ant.; * Bodrum, * Fethiye ve köyleri -Mğ.				
hora geçmek [hana geçmek, hara geçmek, horu geçmek]	Hoşa gitmek, işe yaramak: Getirdiğim üzümler çok hora geçti.	[hana geçmek] > (Akçalar * Seydişehir -Kn.) [hara geçmek] > (* Kurşunlu -Çkr.; Uluşiran * Şiran -Gm.; * Mut ve köyleri -İç.; Yerkesik -Mğ.) [horu geçmek] > (Karamanlı * Tefenni -Brd.; Karaköy * Tavas -Dz.)	2408	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)

horata etmek [hort etmek]	2. Alay etmek.	[hort etmek] > (Ayvalı * Taşköprü -Ks.) * Dinar -Af.; Yassıören * Senirkent -İsp.; * Narlıdere, Ekse * Çal -Dz.; Küçükisa * Zile -To.; -Ezc.; -Sv.; Bağyaka * Finike -Ant.	2410	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
horavlamak	1. Çekememek. 2. Ürmek.	Nar -Nş. -Nş.	2410	Üçüncül Birincil	Karma Olumsuz	Kıskançlık (Jealousy) Korku (Fear)
horavlanmak	1. Sinirlenmek, heyecanlanmak.	-Çr.	2410	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
horavlanmak	1. Sinirlenmek, heyecanlanmak.	-Çr.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
horazlanmak	Büyüklenmek, gururlanmak.	Oğuz * Acıpayam -Dz.	2410	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
horazlanmak	Büyüklenmek, gururlanmak.	Oğuz * Acıpayam -Dz.	2410	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
horlamak	1. Birine kin beslemek, nefret etmek. 2. Çekememek, kıskanmak.	Ciritdüzü * Şavşat -Ar.; * Korkuteli ve köyleri, * Elmalı ve köyleri -Ant. Yassıören * Senirkent -İsp.	2411	Üçüncül Üçüncül	Karma Karma	Nefret (Hatred) Kıskançlık (Jealousy)
horsası inmek	Öfkesi geçmek.	-Sm.	2413	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
horsasını almak	Öfkesini çıkarmak.	Çığrı * Dinar -Af.; Yukarıdinekin * Şarkıkaraağaç, Yassıören * Senirkent -İsp.; Çerçin -Brd.	2413	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
horsunmak (I)	1. Değersiz görmek, aşağı görmek. 2. Tiksilmek. 3. Bir neyi istememek.	Çığrı * Dinar -Af.; * Yalvaç, İlyas, * Keçiborlu, Yassıören, Uluğbey * Senirkent, * Gelendost -İsp.; * Karacasu -Ay.; Sandal * Kula -Mn.; Mamun * Bandırma -Ba.; * Düzcü -Bo.; Şambayat, -Gaz.; * Elbistan, * Afşin -Mr.; -Ank. * Ulubey -Or. (Bekilli * Çal -Dz.; Sasu -Gr.)	2413	İkincil Birincil Birincil	Karma Olumsuz Olumlu	Küçümseme (Contempt) İğrenme (Disgust) Beklenti (Anticipation)
hort atmak	Öğünmek.	* Koyulhisar -Sv.; Bakırdağı * Develi, Afşar köyleri -Ky.; Kuyuluk * Kozan -Ada.	2413	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
hortlamak (V)	Çabuk kızmak, öfkelenmek.	* Elmalı, * Korkuteli -Ant.	2414	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
horurtmak	2. Somurtmak.	Ağlı * Küre -Ks.	2415	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
hoşdamak	Hoşlanmak.	Zarşat -Kr.	2416	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
hotaklamak	1. Azarlamak.	* Ünye -Or.	2418	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
hot hot etmek	Gönlü yatmak, razı olmak.	Çamova * Divriği -Sv.	2419	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
hotulmak [hotuldakmak, hoturdamak -1]	Çekememek, kötü davranışlarda bulunmak, geçimsizlik etmek.	-Ezm. [hotuldakmak] > (Arzulu -Ezm.) [hoturdamak -1] > (İğneciler * Mudurnu -Bo.)	2420	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
hovunu almak (I)	1. Kızgınlığını gidermek, hırsını almak.	Honaz -Dz.; Tokat -Es.; Gare * Ardeşen -Rz.; Erkinis, Ersis * Yusufeli -Ar.; * Şarkışla -Sv.	2421	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
hovunu almak (I)	1. Kızgınlığını gidermek, hırsını almak.	Honaz -Dz.; Tokat -Es.; Gare * Ardeşen -Rz.; Erkinis, Ersis * Yusufeli -Ar.; * Şarkışla -Sv.	2421	Üçüncül	Karma	Hırslılık (Ambitiousness)
hoyhoy çekmek	Alay etmek.	* Ermenek -Kn.	2422	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
hoyrat etmek	Birini utanacak durumda, zor durumda bırakmak: Adamı hoyrat etme.	Boynuyoğun -Ada.	2422	İkincil	Olumsuz	Mahecubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)

hoytuklamak (I) [hoyuhlamak]	Korkmak, ürkmek, çekinmek.	İncekum * Silifke -İç.	2423	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
hotalanmak	Alay etmek: Ahmet Ali ile hotalanıyor.	* Develi, Zencidere -Ky.	2424	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
hotalmak	Kendini herkesten üstün görmek, kibirlenmek.	-Sv.	2424	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
hozukmak [hoztukmak]	Korkmak, çekinmek, ürkmek.	Bozüyük * Göksun -Mr. [hoztukmak] > (* Kozan -Ada.)	2426	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
hödüğüne gitmek	Bir söz ya da olay utanmaya sebep olmak.	Aşudu * Darende -Ml.; * Afşın ve köyleri -Mr.; Çanılı * Ayaş -Ank.; Yeniköy -Ky.	2427	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
hödükleme (I) [höflenmek, hüdükleme -1, hüdüklenmek]	1. Korkmak, ürkmek.	-Ba.; Tokat -Es.; Saray -Çkr.; * İskilip -Çr.; * Merzifon ve köyleri, Zagala * Ezine -Ama.; Çakıralan * Havza -Sm.; Ferenge * Erbaa, -To.; Kuzköy * Akkuş -Or.; Çepni * Gemerek, * Koyulhisar -Sv.; Çanılı * Ayaş -Ank.; * Bor -Ng.; Zendiğin * İlgin -Kn. [höflenmek] > (* Silifke ve köyleri, * Gülnar ve köyleri -İç.) [hüdükleme -1] > (Kerem * Burhaniye -Ba.; * İskilip -Çr.; Heniske * Ezinepazarı -Ama.; * İncesu -Ky.) [hüdüklenmek] > (Sarayözü, * Ezine, * Merzifon ve köyleri -Ama.; * Zile ve köyleri -To.; * Tirebolu -Gr.)	2428	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	2. Şüphelenmek.	-Çkr.; -Sn.; -Ama.		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Höğkürmek	Öfkeden taşmak, köpürmek, parlamak.	Peşman * Daday -Ks.	2428	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
hökünme [höykürmek -6]	2. Yalvarmak.	* Develi -Ky.	2429	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
	3. Bir kimsenin konuşmasını taklit ederek alay etmek.	* Sarıkavak -Es.; -Sv. ve çevresi [höykürmek -6] > (Çayıralan -Yz.)		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
hömelmek [hömermek -1, hömkürmek, hövkürmek, hümürmek (I)]	1. Birisine kızarak saldırmaya hazırlanmak.	* Çeşme -İz.; Hacıhamza -Çr.; * Merzifon -Ama.; Obruk -Gm.; Çiftlik * Kalecik -Ank. [hömermek -1] > (Sungur, İncirli -Yz.; * Bozkır -Kn.) [hömkürmek] > (* Merzifon -Ama.) [hövkürmek] > (* Merzifon -Ama.) [hümürmek (I)] > (Şıhlar * Ulubey -Or.)	2431	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Hömermek	3. Hiddetlenmek, kabadayılık taslamak.	* Yalvaç -İsp.; Kavşit * Sungurlu -Çr.; Nar -Nş.; -Yz.; Bahçeli * Bor, -Ng.	2432	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
Höndüllemek	Gururlanmak.	-Gaz.	2433	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
Hönkürdeme	İçini çeke çeke ağlamak.	Barla * Eğridir -İsp.	2433	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hönkürmek	1. Hiçkırarak ağlamak.	Uluşiran * Şiran -Gm.; Çanılı * Ayaş -Ank.	2433	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hörlenmek	Korkmak.	* Bor -Ng.	2344	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
höşümlenmek	Kuruntu yapmak, kuşulanmak: Gece eve giderken hoşümlendim.	Deveci -Ama.; * Elmadağ -Ank.; Yerkesik -Mğ.	2438	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
höykürmek [hüykürmek]	4. İnsan coşmak.	-Ks. [hüykürmek] > (-Ks.; Yeniköy * Osmaniye -Ada.)	2439-2440	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)

husalanmak [husa çekmek, husa etmek]	Kaygılanmak, tasalanmak.	* Nazilli, Burhaniye -Ay.; -Çkr.; Koyunbaba * Kalecik, Kayaş, * Ayaş -Ank. [husa çekmek] > (-Ks. ve çevresi) [husa etmek] > (Karamanlı * Tefenni, Güney * Yeşilova -Brd.)	2445 2445	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
huylamak (II) [horlamak -3]	Alay etmek, ayıplamak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	2445	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
huysukmak [huysuklamak, huysunmak, huysutmak -1]	1. Çekinmek, tedirgin olmak.	* Eğridir ve köyleri -Isp.; Honaz -Dz.; Sarısu -Çkr.; * Bor -Ng.; * Fethiye ve köyleri -Mğ. [huysutmak -2] > (-Ks. ve çevresi)	2447	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
huylamak (II) [horlamak -3]	Alay etmek, ayıplamak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	2445	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
huzlanmak	Kuşkulanmak.	Ağlı * Küre -Ks.; -Ank.	2447	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
hüdükleme	3. Gücüne gitmek.	-Mr. [hüylümek] > (Bakırdağı * Develi -Ky.)	2448	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hülûlüm çekmek	Neşeyle bağırarak.	* Silifke -İç.	2449	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
hümkürmek (II)	Kızgın kızgın söylenmek.	* Bozdoğan -Ay.	2450	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
hünmek	Yılmak.	-Ks.	2450	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
hürlemek (II)	Birden sinirlenmek.	Yenice -Mğ.	2451	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
hüroç etmek	Saldırmak: İşi halledeyim derken bütün köy halkı üzerime hüroç etti.	* Sivaslı -Uş.	2451	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
hüşümlenmek	Ürmek, korkmak, kuşkulanmak.	-Çr.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; Bayadı -Or.; * Koyulhisar -Sv.; -Ng.; Yerkesik -Mğ.	2452	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
hüşümlenmek	Ürmek, korkmak, kuşkulanmak.	-Çr.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; Bayadı -Or.; * Koyulhisar -Sv.; -Ng.; Yerkesik -Mğ.	2452	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
hüyük kesilmek	Taş kesilmek, dona kalmak.	Çerçin -Brd.	2453	İkincil	Karma	Donukluk (Frozenness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
ıbıık demek	Usanç getirmek.	Tahtacı -Isp.	2455	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ıçınmak	1. Şaşırtmak.	* Sarayköy -Dz.	2456	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
ıkılamak (III)	Canı çekmek, imrenmek.	Eşke * Divriği -Sv.; Endel * Osmaniye -Ada.	2463	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
ıkırcıklamak	Şüpheli, belirsiz söz söylemek.	* Bozdoğan -Ay.; Yeniköy -Ba.; Duralı * Biga -Çkl.; Yerkesik -Mğ.	2464	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
ıkırcık olmak	Çekingen olmak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	2464	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ıldırnak (II) [ıldırnak]	Korkutmak: Gözünü ıldır ki sana sataşmasın.	-Rz. [ıldırnak] > (-Rz.)	2466	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ıldızı dik olmak	Kimse tarafından sevilmemek: Benim ıldızım dik.	* Yalvaç -Isp.	2467	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ılgarlamak	Kaygılanıp sabırsızlık göstermek, telaşlanmak.	Viranköy -Kü.	2468	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
ılgatmak	Saldırmak, üzerine atılmak.	Akkışla -Ky.	2468	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
ılgıt (II)	İnsana üzüntü veren, dokunaklı türkü söylemeyi anlatır.	* Kilis -Gaz.; -Mr.	2470	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ılıhmaş	Birine karşı yakınlık duymak.	Bahçeli * Bor -Nğ.	2471	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ılıkmak (I) [ılıkmak]	1. Kanı kaynamak, birini gönülden sevmek, âşık olmak.	* Eğridir ve köyleri -Isp.; * Mut ve köyleri, * Anamur, Aslanköy * Mersin -İç.; * Bor -Nğ.; Sarıvadi * Ermenek -Kn.; Şihşanı * Kozan -Ada.; * Serik -Ant.; Ceylan * Fethiye -Mğ. [ılıkmak] > (Hacıilyas * Koyulhisar -Sv.)	2472	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	2. Heveslenmek, imrenmek: Şu kızın saçlarına çok ılıktım.	Lamus * Ermenek -Kn.)		Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
ımırsık olmak	Umutsuzlanmak.	* Kilis -Gaz.	2476	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
ıncıklanmak [ıncıklamak]	Kederlenmek.	Kargı, * Tosya -Ks. [ıncıklamak] > (* Tosya -Ks.)	2478	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ıncıklamak	Birisine kızmak.	* Tosya ve köyleri -Ks.	2478	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
ındallamak	Kararsız olmak, duraksamak.	* Ulubey -Or.; -Ank.	2478	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
ıngıldamak (II)	1. Üstüne alınıp telaşa düşmek, gocunmak.	-Bo.	2479	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
ınıklamak	1. Özenmek: Komşunun çocuğunun çalışmasına ınıktım.	Fariske * Ermenek -Kn.	2479	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
ırakanı taşmak	Ödö kopmak, korkmak: Çocuk ateşe yaklaşıncı ırakanım taşıtı.	* Mut ve köyleri -İç. [ırgadamak] > (Uluşiran * Şiran -Gm.) [ırganmaş] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)	2482	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ırgı gırılmak	Moralî bozulmak: O hadiseden sonra ırgı girildi.	Tahtacı -Isp.	2485	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ırgın etmek	Gözünü korkutmak: Dün Ali'yle güreştim, onu ırgın ettim.	Çiftapınar * Mersin -İç.	2486	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

ırgınmak	Yılmak: Bu işten çok ırgınmışım.	* Gerede -Bo.	2486	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ırışgan elmek [ırışgat sallamak, ırışkan vermek]	Nispet yapmak, imrendirmek.	* Bor -Nğ.	2487	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
ırışmak	Sevinmek.	* Ahlat -Bt.	2488	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
ırmak (III)	Üzmek, eziyet vermek.	* Gelendost -İsp.	2489	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ıslatmak	Bir kimseyi ağır sözlerle aşağılamak, onurunu kırmak.	-Tr.	2493	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
ıssımak	Korkutarak yıldırma, sindirmek.	Bulgaristan göçmenleri -Ed.	2494	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ışanmak	Güvenmek.	Kırım göçmenleri -İst.; Karaçay aşireti, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	2495	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
ışgıtlamak	Saldırtmak, üzerine yürütmek.	Bahçeli * Bor -Nğ.	2496	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
ışılamak (II)	Şenlenmek, neşelenmek.	* Bor -Nğ.	2497	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
ışımak (I)	Dişlerini göstererek gülümsemek.	-Gaz.	2497	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
ıvgalanmak	Kaygıya, kuruntuya kapılmak, işkillenmek.	* Bor -Nğ.	2498	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
ıvıl yıvıl görüşmek	İçli dışlı olmak, samimi olmak.	-Brs.	2499	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ızgarlamak	Bir şeyin üstüne düşmek, çok ilgilenmek.	-Kn.	2500	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ızığı bızıkamak	Canı sıkılmak.	Nikfer * Tavas -Dz.; -Kn.	2500	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ızığı bızıkamak	Canı sıkılmak.	Nikfer * Tavas -Dz.; -Kn.	2500	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
ibiği kızarmak (III)	Kızmak, sinirlenmek.	-Brd.; * Gürün -Sv.	2502	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
ibilemek (II)	Çekmemek, kıskanmak.	Akviran * Çumra -Kn.	2503	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
ibilemek (III)	İstemek.	* Ermenek -Kn.	2503	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
ibitmek (I)	Kokutmak.	Hacılyas * Koyulhisar -Sv.	2504	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
iç almamak	Sevmemek, kıskanmak.	* Bor -Nğ.	2504	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
iç almamak	Sevmemek, kıskanmak.	* Bor -Nğ.	2504	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
içe batmak	İçi sızlamak, yüreği acımak.	Ceylan * Fethiye -Mğ.	2505	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
içe ılımamak	İçi rahat olmamak: Tirene biletsiz bindim ama Kirazlıya gelinceye kadar içim içime ılımadı.	-Sm.	2505	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
içgillenmek [içgillenmek, içkillenmek (I), içtilenmek]	Kuşkulanmak.	Bereketli * Tavas -Dz.; Eymir * Bozdoğan -Ay.; * Susurluk ve köyleri -Ba.; -Çkl.; * Çarşamba -Sm.; * Merzifon -Ama.; Meydan * Mut, * Anamur -İç.; * Fethiye ve köyleri, Yerkesik -Mğ. [içgillenmek] > (* Çarşamba -Sm.) [içkillenmek (I)] > (-El.; -Sv.; Bağyaka * Finike -Ant.) [içtilenmek] > (-Ky.)	2505	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)

içigen olmak	Sabırsız olmak.	-Sv.	2506	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
içikmek	2. Çok sevinmek: Babamın geldiğini duyunca içiktim.	Nefsiköseli * Görele -Gr.	2506	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	3. Korku ile iç çekmek.	Barla * Eğridir -Isp.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
içine ılmak [içe ilimek -2, içine ilimek]	İçine sinmek, o işten ya da sözden memnurluk duymak.	* Merzifon ve köyleri -Ama.; -To. [içe ilimek -2] > (* Bor -Ng.) [içine ilimek] > (* Bor -Ng.; * Ermenek -Kn.)	2506	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
içine ılıtmamak	İçine sindirmemek, pişman etmek.	Kumdanlı * Yalvaç -Isp.	2506	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
içine vurmak	Bir şeyin değerini haksız olarak az bulmak, beğenmemek: Ondan iyisini bulamazsın içine mi vurdu.	-Tr.	2507	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
içinlemek	İçerlemek.	Arslandoğmuş * Yıldızeli -Sv.	2507	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
içinnemeg	Kimseye sezdirmeden kızmak.	-Brd.	2507	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
içkillenmek (II)	İçerlemek, için için öfkelenmek.	Çiftapınar, Ohut -İç.	2507	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
içkillenmek (II)	İçerlemek, için için öfkelenmek.	Çiftapınar, Ohut -İç.	2507	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
içüktürmek	Bir şeyin tadına varmak: Bu bayramı bize emmim içüktürmedi.	Ziyere -Ama.	2508	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
iftinmek	2.Şaşırarak.	Civanyaylağı * Mersin -İç.	2509	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
iğirmek (II) [iymek (III)]	2. Zahmet çekmek.	[iymek (III)] > (-Gaz.) Mulumu * Ermenek -Kn.	2511	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
iğlemek (III)	Ezilmek, üzölmek.	Anaypazarı * Silifke -İç.	2512	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
iğmenmek	Utanarak çekinmek.	Rumeli göçmenleri -Brs.; Bulgaristan göçmenleri -Ed.	2513	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
ikelmek	Heyecana kapılarak, onursuzca bir işi yarım bırakmak.	Şabanözü * Polatlı -Ank.	2515	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
ikilemek (II)	Taraflardan hangisini tutacağında kararsız olmak.	Rumeli göçmenleri -İst.; Bağlıca * Ardanuç -Ar.; * Lüleburgaz, Çavuşköy, * Babaeski -Krk.	2516	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
İkirciklenmek	İşkillenmek.	Çepni * Gemerek -Sv.	2517	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
İkircimlenmek	Kararsız davranmak.	Bölceğağ * Manyas -Ba.	2517	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
ilezirmek	Birini utanılacak, güç duruma düşörmek, rezil etmek.	* Sivrihisar -Es.	2522	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
ilfitin etmek	Çok kızdırmak, öfkelenmek.	Bayat * Emirdağ -Af.	2522	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
ilgemek	İlgilendirmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.	2522	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ilgendirmek	Korku ya da tiksinti vererek irkiltmek.	Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	2522	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ilgenmek	Korkarak irkilmek.	Çilehane * Reşadiye -To.; Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	2522	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ilik kesmek	Bilerek, isteyerek birini öfkelenmek.	-Ng.	2525	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

		[ilimeg] > (-Brd.)				
ilimek (IV)	Heyecanlanarak içi hop etmek: İçim ilidi.	* Uluborlu -Isp.	2526	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
ilintilenmek	Meraklanmak.	Nuh -Af.; * Yalvaç -Isp.; Bekilli * Çal -Dz.	2527	İkincil	Karma	Merak (Curiosity)
ilmek (I) [ilişmek (II), ilme (V) -2, ilmeg -1, 2]	5. Eğlenmek.	[irişmek (I) -1] > (* Lapseki -Çkl.) [ilişmek (II)] > (Uluşiran * Şiran -Gm.) [ilme (V) -2] > (-Uş.; * Boyabat -Sn.) [ilmeg -2] > (-Brd.) [ilmeg -1] > (-Brd.) Çıtak * Çivril -Dz.	2533	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
imballamak	2. Bir işi söyleye söyleye zorla yaptırmak.	-Krş.	2533	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
imekleme	Korku ve heyecanla titremek, kalbi çarpmak.	* Pınarbaşı ve köyleri -Ky.	2536	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
imirsemek	1. Çok istemek. 2. Özlemek.	-Yz. Meydanlı * Saiteli -Kn.	2536	Üçüncül Birincil	Karma Olumlu	Umut (Hope) Beklenti (Anticipation)
İmirsitemek	İmrendirmek, özendirmek.	Heniske -Ama.	2537	Üçüncül	Karma	İğrenme (Disgust)
İmresimek	İmrenmek.	Afşar aşireti, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	2538	Üçüncül	Karma	İğrenme (Disgust)
ineklemek	Yılmak.	Kumdanlı * Yalvaç -Isp.	2542	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
inneme	Acı ile sızlanmak, inlemek.	Ersis * Yusufeli, Bağlıca * Ardanuç -Ar.	2545	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ipi çürük olmak	Sözüne sohbetine güvenilmemek.	* Lapseki -Çkl.	2546	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
irdamak	İğrenmek.	* Ardanuç ve köyleri -Ar.	2547	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
irdelemek (I) [ındalamak (II), indelemek, irdelemeyh -1, irdemek -2, 5; irentelemek]	3. Çekmemek.	[ındalamak (II)] > (* Bartın ve çevresi -Zn.) [indelemek] > (-Sm.) [irdelemeyh -1] > (Bayburt * Selim -Kr.) [irentelemek] > (-Nş.) Aşudu * Darende -Ml.; Deliktaş * Kangal, * Gemerek, Çöplü * Gürün -Sv. [irdemek -2] > (* Şavşat ve köyleri -Ar.; -Ezm.; -Krş.) [irdemek -5] > (Bayadı -Or.)	2548	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
irdemek [irdelemek (I) -4]	1. Beğenmemek, istememek, nefret etmek.	-Çr.; * Merzifon ve köyleri, Ziyere, -Ama.; * Şebinkarahisar, Uluşiran * Şiran, Havsu * Kelkit -Gm.; Erkinis, Ersis * Yusufeli -Ar.; -Ezm.; * Suşehri, * Koyulhisar -Sv.; * İncirli, Gökdere * Akdağmadeni -Yz.	2547-2548	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	1. Beğenmemek, istememek, nefret etmek.	-Çr.; * Merzifon ve köyleri, Ziyere, -Ama.; * Şebinkarahisar, Uluşiran * Şiran, Havsu * Kelkit -Gm.; Erkinis, Ersis * Yusufeli -Ar.; -Ezm.; * Suşehri, * Koyulhisar -Sv.; * İncirli, Gökdere * Akdağmadeni -Yz.		Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
	1. Beğenmemek, istememek, nefret etmek.	-Çr.; * Merzifon ve köyleri, Ziyere, -Ama.; * Şebinkarahisar, Uluşiran * Şiran, Havsu * Kelkit -Gm.; Erkinis, Ersis * Yusufeli -Ar.; -Ezm.; * Suşehri, * Koyulhisar -Sv.; * İncirli, Gökdere * Akdağmadeni -Yz.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
		[irdelemek (I) -4] > (Beycayır -Çkl.)				
	3. Azarlamak.	-Or.		İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
	4. Kıskanmak.	* Havza -Sm.		Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
İrdenmek	Beğenilmemek, hor görülme.	Ilıca -Ezm.; Gökdere * Akdağmadeni -Yz.	2548	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)

ireng etmek [irek etmek, irenk etmek (I) -1]	1. Eziyet etmek.	Eziler * Güney, İshaklı, Çöplü * Çivril -Dz.; Sürez * Bozdoğan -Ay.; * Ödemiş ve köyleri -İz.; * Alaşehir -Mn.; Çomaklıdede * Korkuteli, * Serik -Ant. [irek etmek] > (Çukurköy * Karaisalı -Ada.; * Bodrum -Mğ.) [irenk etmek (I) -1] > (İlyas * Keçiborlu -İsp.; * Manavgat -Ant.; * Milas -Mğ.)	2549	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
irezillik çekmek [irezil olmak]	Sıkıntı, eziyet çekmek.	-İç. ilçe ve köyleri	2550	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
irgenmek [irgenmeyh]	İğrenmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.; İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.; -Ezc.	2550	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
irilemek (II) [irdelemek (I) -7]	Birini istememek, hor görmek: Bizim gelin görümcesini iriliyor.	İğneciler * Mudurnu -Bo.; Karabüzey * Araç, Peşman * Daday -Ks.; * Kurşunlu -Çkr.	2551	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
irilemek (III)	Beğenmemek.	Saray -Çkr.	2551	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
irkmek (II) [irgilmek]	1. Tiksinmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.; Çayağzı, * Şavşat ve köyleri -Ar.	2553	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
	2. Çekinmek, ürkmek, korkmak.	* Mudanya -Brs.; Uluşiran * Şiran -Gm.; Bağlıca, Aşağırmaklar * Ardanuç, Kirazlı * Şavşat -Ar. [irgilmek] > (-Ay.)		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
işirgenmek	1. Dost olmak, arkadaş olmak.	Aşağılıca -Es.	2564	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
işkesmek	Kötülük etmek, eziyet etmek.	Yusufoğlu * Gölhisar -Brd.; -Dz.; -Ada.; * Bor -Nğ.	2564	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
işkillenmek [işkellenmek]	Alınmak, içlerlemek.	-Af.; Başpınar * Tefenni -Brd.; * Bozdoğan -Ay.; * Alaşehir -Mn.; Yeniköy -Ba.; Gare * Ardeşen -Rz.; -Ml.; * Anamur -İç.; * Alanya, Temre * Kaş -Ant.; * Fethiye ve köyleri -Mğ.; * Lüleburgaz -Krk. [işkellenmek] > (Bahçeli * Bor -Nğ.)	2564	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
itilemek (II)	Azarlamak.	-Ks.	2569	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
itizlemek [itizleyip petizlemek]	2. Aşağısamak için birini itip kakmak.	Hisarlık * Bayındır -İz. [itizleyip petizlemek] > (* Bayındır -İz.)	2570	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
ivenmek	Özenmek, çok istemek.	-Ank.	2572	Üçüncül	Karma	İğrenme (Disgust)
ivermek (I)	Telaşla aramak.	Şabanözü * Polatlı -Ank.	2572	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
ivginmek	Alay yollu taklit etmek.	* Kilis -Gaz.; -Mr.	2572	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
ivirdine sokmak	Canına sokarcasına sevmek.	-Ml.	2573	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ivirtlemek (II)	İsteklendirmek, özendirmek, kıskırtmak.	-Ba.	2573	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ivmek [ivedi etmek, ivekleme, ivetlemek, ivetmek, ivmek, iyemek (II)]	2. Çok istemek.	[ivedi etmek] > (Maksutlu * Şarkışla -Sv.; Güzelsu * Akseki -Ant.) [ivekleme] > (-Ada.) [ivetlemek] > (Karkıncık * Artova, * Zile -To.; * Bayburt -Gm.) [ivetmek] > (-Çkl.) [ivmek] > (* Ula -Mğ.) [iyemek (II)] > (Ahiköy -Mğ.)	2573	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

		* Kilis -Gaz.; -Mr.				
iyrah etmek	İğrenmek, tiksirmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.	2576	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
ivirtlemek (II)	İsteklendirmek, özendirmek, kıskırtmak.	-Ba.	2573	Üçüncül	Karma	İğrenme (Disgust)
ivenmek	Özenmek, çok istemek.	-Ank.	2572	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
kabarığını sıdırmak	Öfkesini almak.	* Bor -Nğ.	2582	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kabarmak	2. Gururlanmak.	Yavuz * Şavşat -Ar. [kabarmak -1] > (* Düzce -Bo.)	2582	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kabartmak [kobartmak (I), kocgaltmak]	1. Coşturmak, kıskırtmak.	* Atabey -Isp.; Çıtak * Çivril -Dz.; -Or.; -Es.; Çepni * Gemerek, Telin * Gürün -Sv.; -Nğ.; -Kıbrıs [kobartmak (I)] > (* Sarayköy -Dz.) [kocgaltmak] > (Bulgaristan göçmenleri -Ed.)	2583	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kacunmak	1. Kuşkulanmak, sakınmak.	* Kuşunlu -Çkr.; -Ks.	2586	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kadalamak (I)	Kendini beğenmek, gururlanmak.	Boynuyoğun -Ada.	2589	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kafa kazımak	Gevezelik ederek usanç vermek.	* Lüleburgaz -Krk.	2593	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kafatmak	Övünmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.	2593	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
kagumak [kağumak]	Kızmak, sinirlenmek.	-Sv. [kağumak] > (-Sv.)	2594	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kağışmak	İşi sevmemek, tembellik etmek.	Kurugöl -Nş.	2596	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
kahirlenmek	Üzülmek, dertlenmek.	İshaklı * Bolvadin -Af.	2598	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kakalamak (I) [kahışlamak, kahmağ, kakaklamak, kakalmak -1, 2; kakanlamak, kakaşlamak -2, kakışlamak, kakışlamak (I), kakıştırmak, kakmaklamak, kakmuklamak, kakoşlamak]	2. Bir kimseyi hor görmek.	[kahışlamak] > (Hacıılyas * Koyulhisar -Sv.) [kahmağ] > (Kerkük) [kakaklamak] > (İğdecik -Isp.) [kakalmak -1] > (* Kuşunlu -Çkr.) [kakanlamak] > (* Susurluk -Ba.; Eğrigöz -Kü.; * Ardanuç -Ar.; -Nğ.) [kakaşlamak -2] > (* Maçka -Tr.) [kakışlamak] > (* Düzce -Bo.) [kakışlamak (I)] > (* Yalvaç -Isp.; Dalıca * Nazilli -Ay.; Tokat, Bozan -Es.; * Düzce -Bo.; -Ks.; * İskilip -Çr.; * Merzifon -Ama.; * Artova -To.; Bayadı -Or.; Bağlıca * Ardanuç -Ar.; Cenciğe -Ezc.; Tavşanlı * Hafik, Eşke * Divriği, * Şarkışla -Sv.; -Ank.; * Pınarbaşı -Ky.; Bahçeli * Bor -Nğ.; Akçalar * Seydişehir -Kn.; -Mğ.; * Saray -Tk.) [kakıştırmak] > (Çiğri * Dinar -Af.; * Düzce -Bo.) [kakmaklamak] > (Karamanlı * Tefenni -Brd.; Süröz * Bozdoğan -Ay.; Macar * Gazipaşa -Ant.; * Yatağan -Mğ.) [kakmuklamak] > (Salman * Akkuş -Or.; -Ezc.; Yerkesik -Mğ.) [kakoşlamak] > (* Maçka -Tr.) Dadıç -Bo.; * Taşköprü -Ks.; * Ermenek -Kn.	2598	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
kakalanca olmak [kakalanmak]	İtellenmek, hor görülmek.	Balkır * Devrek -Zn. [kakalanmak] > (* Bor -Nğ.) kakalanmak [# kakalanca olmak]	2602	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
kakaşlamak	1. Azarlamak.	* Maçka -Tr.	2602	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)

kakımak [kakinmak -2]	Öfkelenmek, darılmak, kızmak.	-İsp.; -Ba.; * Lapseki -Çkl.; * İzmit -Kc.; -İst.; -Çr.; * Niksar -To.; Bayadı -Or.; -Mr.; -Kn.; * Kozan, Misis -Ada.; * Akseki -Ant.; -Ed.	2603-2604	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	Öfkelenmek, darılmak, kızmak.	-İsp.; -Ba.; * Lapseki -Çkl.; * İzmit -Kc.; -İst.; -Çr.; * Niksar -To.; Bayadı -Or.; -Mr.; -Kn.; * Kozan, Misis -Ada.; * Akseki -Ant.; -Ed.	2603-2604	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	Öfkelenmek, darılmak, kızmak.	-İsp.; -Ba.; * Lapseki -Çkl.; * İzmit -Kc.; -İst.; -Çr.; * Niksar -To.; Bayadı -Or.; -Mr.; -Kn.; * Kozan, Misis -Ada.; * Akseki -Ant.; -Ed.	2603-2604	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
		[kakinmak -2] > (Çaypınar -Ba.; -Ant.)	2603-2604			
kakır kakır gülmek	Ses çıkararak ve sürekli gülmek: Çocuk kakır kakır gülüp durma !	Bahçeli * Bor -Nğ.	2604	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kakışmak (I) [kakışmag -2]	2. Birini çekememek.	[kakışmag -2] > (-Brd.) * Fethiye -Mğ.	2604	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
kalağu dikmek	Düşünceye dalmak, kaygılanmak.	Tepeköy * Torbalı -İz.	2609	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
kalgımak	Öfkeyle kalkmak.	-Ank.	2610	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kamandırmak	1. Sıkıştırmak, bunaltmak.	* Arapkir -Ml.; Eşke * Divriği -Sv.; Akçalar * Seydişehir -Kn.	26132614	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kamanmak (I) [kamaşmak (II)]	1. Bunalmak, âciz kalmak.	Fındıklı -İst.; * Niksar -To.; -El.; -Ml.; * Keskin -Ank.; Bahçe * Bor -Nğ.; * Mut köyleri -İç.	2614	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	2. Şaşırmak.	Haşhaşı -Ezc.; Harput -El.; * Karamürsel -Kc.; -Kn.		Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
		kamaşmak (II)] > (Çayağzı * Şavşat -Ar.)				
kamaşıp kalmak	Şaşırp kalmak.	Çayağzı * Şavşat -Ar.	2614	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
kambekir etmek	Üzmek, yormak: Çocuklar beni kambekir etti.	Çömelek, Yapıntı * Mut -İç.	2615	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kamıtmak [kamitmak]	2. Üzüntüden büzülüp durmak, somurtmak.	-Ks.; * Ermenek -Kn.; * Anamur -İç.; Yerkesik -Mğ. [kamitmak] > (Kösten, Honaz -Dz.; Hamurcu -Ky.; * Ermenek -Kn.)	2616	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
	3. Gururlanmak, kendini beğenmek, kırtmak.	Ağlı * Küre -Ks.; Şabanözü * Polatlı -Ank.; Bahçeli * Bor -Nğ.		İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kamsılamak	Birinden yakınmak.	* Maçka -Tr.	2617	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kanat biçmek	Gösteriş yapmak, kibirlenmek.	-Ks.	2619	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
kandağma basmak	Damarına basmak, kızdırmak.	Köşker -Krş.	2620	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kandış atmak [kandış atmak]	Gösteriş yapmak, kırtmak.	-Gaz.	2620	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
		[kandış atmak] > (-Gaz.)				
	2. Usandırmak.	* Ermenek -Kn.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kan ılmak [kanı ılmak, kan ılıkmak]	Sevmek, yakınlık duymak, beğenmek.	* Dinar -Af.; -İsp.; Yeniköy -Ba.; Sarıkavak -Es.; Eşke * Divriği, * Koyulhisar -Sv.; * Ermenek -Kn.; * Anamur -İç. [kanı ılmak] > (Çığrı * Dinar -Af.; Salman * Akkuş -Or.; * Artova -To.; * Bor -Nğ.	2624-2625	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
		[kanı ılmak] > (Çığrı * Dinar -Af.; Salman * Akkuş -Or.; * Artova -To.; * Bor -Nğ.) [kan ılıkmak] > (Şehşami * Kalecik -Ank.; -Kn.)	2624-2625			
kanırmak (II)	Bir şeyi benimsemek, kendinin olduğunu ileri sürmek: Seniha elmaları kanırdı.	Dallıca * Nazilli -Ay.	2625	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
		[kantın etmek] > (* Bodrum -Mğ.)				
		[kantel atmak] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)				
kan tutmağ	Katil şaşkınlığa uğramak.	Kerkük	2629	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
kan uyutmak	Gösteriş yapmak.	-Nğ.	2629	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
kan üyütmek	2. Beklemek, dayanmak.	* Bor -Nğ.	2629	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

kapınmak [kapınmağ]	1. Ağrı ve sızıdan kıvrınmak.	-Çkr.; Bozan -Es.; * İskilip -Çr.; * Merzifon -Ama.; * Ermenek -Kn.; -Ng.) 2. Çabalamak, uğraşmak. (-Ba.; Bahçeli * Bor -Ng.)	2634	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
	3. Yitirdiği şeyi üzüterek, doğünerek aramak.	-Yz.; * Pınarbaşı -Ky.; -Ng. [kapınmağ] > (* Gürün -Sv.)		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	7. Âşık olmak, sevdalanmak.	Çayağzı * Şavşat -Ar.		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
kapışan gitmek	Yağmaya uğramak, çok isteklisi olmak.	* Düzce -Bo.	2634	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
karakmak (I) [karalmak, karçalmak]	5. Nefret etmek.	[karalmak] > (* Bor -Ng.) [karçalmak] > (* Bor -Ng.)	2648	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
		İncekum * Silifke -İç.				
		[karakura çökmek] > (-Çr.)				
karaltılamak (II)	2. Kıskanmak.	Çalış * Haymana -Ank.	2650	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
karaltmağ	Gözden düşürmek, hor göstermek.	Kerkük	2651	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
		[karanmak -2] > (* Sivrihisar -Es.; * İskilip -Çr.; Bozhüyük * Göksun -Mr.)				
Karanmak	1. Sitem etmek.	* Bayburt -Gm.; * Kadirli, * Osmaniye -Ada.	2652	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Kararmak	1. Kin tutmak.	Dedeköyü * Çal -Dz.; * Bor -Ng.	2653	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
	3. Surat asmak.	* Lüleburgaz -Krk.	2659-2660	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
		[kargımak] > (* Bornova -İz.; Azerbaycan) [kargış dökmek] > (* Ahlat -Bt.) [kargış etmek] > (-Ezm.; Cenciğe -Ezc.; * Ağın -El.) [kurğatmak] > (Başhöyük * Kadınhanı -Kn.) [kargamak] > (-Ama.; * Çıldır -Krk.; Başhöyük * Kadınhanı -Kn.) [kargışlamak] > (-Ezm.) [karış etmek] > (* Hozat -Tn.) [karış vermek] > (-İsp.; * Artova -To.; Tavşanlı * Hafik, * Suşehri, Çepni * Gemerek, * Divriği -Sv.; Çalış * Haymana -Ank.; * Bünyan, * Develi -Ky.) [karkışlamak] > (-Gm.) [karkış tökmek] > (* Erciş -Vn.) [karvuş etmek] > (Galyan * Maçka -Tr.) [karvuşlamak] > (* Maçka -Tr.)				
karıhmağ	Şaşırmak.	* Iğdır -Krk.	2662	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
karıkmak (II) [karımak (III)]	1. Şaşalamak.	-Ama.	2662	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
		[karımak (III)] > (* Beypazarı -Ank.)				
		[karımağ] > (* Erciş -Vn.)				
karmak (VII)	1. Bıkmak.	* Lapseki -Çkl.	2666	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
karnı almamak [karın almamak, karıncılamak, karnı ağrılamak, karnı burmak (II), karnı kalkmak]	Kıskanmak, çekememek.	* Sivrihisar -Es.; -Ng.; Aslanköy -İç.	2667	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
		[karın almamak] > (-Kü.; -Ank.) [karıncılamak] > (* Eğridir -İsp.; -Kn.) [karnı ağrılamak] > (Güzelsu * Akseki -Ant.) [karnı burmak (II)] > (Tokat -Es.; Köşker -Krk.) [karnı kalkmak] > (-Krk.)				
karşı karşı söylemek	Karşısındakini kızdıracak söz söylemek.	Çepni * Gemerek -Sv.	2670	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kartanlamak	Yoldan çıkmak, davranışlarında şaşmak.	* Bafra -Sm.	2671	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
Kartlaşmak	Kızmak, sinirlenmek.	Akdoğan, * Kızılcahamam -Ank.	2671	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

Karuhmak	Çekinmek, yılmak.	-Ezc.	2673	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
Karusumak	Özlemek.	Piraziz -Gr.	2673	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kasalmak [kasarlanmak (I) -1, kazalmak -2]	Gururlanmak, büyüklenmek, övünmek.	Bayat * Emirdağ -Af.; Sofular * Eğridir -Isp.; Alâattin * Acıpayam -Dz.; * Düzce -Bo.; -Ur.; Çepni * Gemerek -Sv.; * Şereflikoçhisar -Ank.; Çataloluk, Bakırdağı * Develi -Ky.; * Bor -Nğ.; * Ermenek, * Karaman, * Beyşehir -Kn.; Faydalı * Kozan, Gerdan -Ada.; * Tarsus -İç.; * Fethiye -Mğ. [kasarlanmak (I) -1] > (-Çkl.) [kazalmak -2] > (Çepni * Gemerek -Sv.)	2674	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kasalmak [kasarlanmak (I) -1, kazalmak -2]	Gururlanmak, büyüklenmek, övünmek.	Bayat * Emirdağ -Af.; Sofular * Eğridir -Isp.; Alâattin * Acıpayam -Dz.; * Düzce -Bo.; -Ur.; Çepni * Gemerek -Sv.; * Şereflikoçhisar -Ank.; Çataloluk, Bakırdağı * Develi -Ky.; * Bor -Nğ.; * Ermenek, * Karaman, * Beyşehir -Kn.; Faydalı * Kozan, Gerdan -Ada.; * Tarsus -İç.; * Fethiye -Mğ. [kasarlanmak (I) -1] > (-Çkl.) [kazalmak -2] > (Çepni * Gemerek -Sv.)	2674	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
kasarı kırılmak	Kalbi kırılmak, darılmak.	* Bor -Nğ.	2674	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
kasarlanmak (I)	2. Soğukkanlı olmak, dayanmak.	* Nizip -Gaz.	2675	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
kasbannak almak	Zorla almak.	* Merzifon -Ama.	2675	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
kaşdarmak	1. Becermek, bir işi yapmak, başarmak.	Ayvalı * Taşköprü -Ks.; Alihoca, * Zile -To.; * Çarşamba -Sm.	2680	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
kaşı eğilmek	Darıldığını, gücendiğini belli etmek.	* Bor -Nğ.	2680	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
kâşkırmak	Bozuşmak, darılmak.	* Şebinkarahisar -Gr. [katalamak] > (Yavuz * Şavşat -Ar.) [katarlamak] > (* Datça -Mğ.)	2681	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
katelden kalmak	Elindeki bütün varlığını yitirmek, dara düşmek.	* Bor -Nğ.	2683	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
katılmak (I)	2. Dayanmak, sabretmek.	-Rz.	2683	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
kavalmak	Övünmek.	* Gürün -Sv.	2687	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
kavcaklamak [kavcalamak, kavcarlamak -2]	1. Hırsla kapmak, kavramak.	Akçalar * Seydişehir -Kn.; * Anamur -İç.; Yerkesik -Mğ. [kavcalamak] > (Yılanlı * Eğridir -Isp.; * Bor -Nğ.; Kocayatak * Serik -Ant.) [kavcarlamak -2] > (* Düzce -Bo.)	2688	Üçüncül	Karma	Hırslılık (Ambitiousness)
kavlanmak	Kendini beğenmek, gururlanmak.	Erkinis * Yusufeli -Ar.	2691	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kayarlamak (II) [kayışmak, kayışlamak, kaytamak (II)]		[kayışmak] > (Çepni * Gemerek -Sv.) [kayıtlamak] > (Saray -Çkr.; * Merzifon -Ama.) [kaytamak (II)] > (Kışlacık -Ank.)	2698	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	2. Korkutmak, azarlamak.	* Eğridir köyleri -Isp.; Köşker -Krş.		İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
	2. Korkutmak, azarlamak.	* Eğridir köyleri -Isp.; Köşker -Krş.				
kayıkmak	Öfkelenmek.	* Ünye -Or.	2701	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

kayırmak	Korumak, merak etmek.	* Simav -Kü. [kayış etmek] > (* Tirebolu -Gr.)	2702	İkincil	Karma	Merak (Curiosity)
kaytarmak (III)	Kibirlenmek, kendini beğenmek.	Tepelice * Bozkır -Kn.; Dont * Fethiye -Mğ.	2709	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
kaytarmak (III)	Kibirlenmek, kendini beğenmek.	Tepelice * Bozkır -Kn.; Dont * Fethiye -Mğ.	2709	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kazıklamak (I)	Rahatsız etmek.	Güney * Yeşilova -Brd.	2713	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
kazınıp kalmak	Hayal kırıklığına uğramak.	-Dz. [kazıklamak] > (Bahçeli * Bor -Nğ.)	2714	İkincil	Olumsuz	Hayal kırıklığı (Disappointment)
keçeyi sudan çıkarmak	Sıkıntıyı atmak.	* Bor -Nğ.	2717	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
kehnemek	Sıcaktan terlemek, sıkılmak.	Eymir * Bozdoğan -Ay.	2722	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kej etmek	Sitem etmek: Komşunun karısı bana kej etti.	* Ağın -El.	2723	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
keleşlenmek	Heyecanlanmak.	Vazıldan * Divriği -Sv.	2727	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kelermek (I)	Gururlanmak, kibirlenmek, kabadayılık yapmak.	* Çeşme -İz.; -Mr.; Çandır, * Kızılcahamam, Büyükaşar -Ank.; Köşker -Krs.; * Bor -Nğ.; * Mut -İç.	2730	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kelermek (I)	Gururlanmak, kibirlenmek, kabadayılık yapmak.	* Çeşme -İz.; -Mr.; Çandır, * Kızılcahamam, Büyükaşar -Ank.; Köşker -Krs.; * Bor -Nğ.; * Mut -İç.	2730	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
kemçilemek [kemdişemek]	Ağız eğmek, söyleneni yineleyerek alay etmek.	Aslanköy * Mersin -İç. [kemdişemek] > (İncekum * Silifke -İç.)	2733	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kempeşe etmek	Alay etmek.	Tekeler * Silifke -İç.	2740	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kenaz etmek	Sanmak, ummak.	-Ada.	2742	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
kennesmek	1. İnatlaşmak, kinlenmek.	* Yerköy -Yz.; * Antakya -Hat.	2745	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
keperem etmek	Sersem etmek.	Alâattin * Acıpayam -Dz.; Misis -Ada.	2747	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
kepsmek	1. Şaşırma (oyunda).	* Nizip -Gaz.	2751	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
kerahsınmak	Esirgemek, sakınmak.	-İsp.	2752	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kerçetmek	Alay etmek, çalım satmak.	-Gaz.; * Mut -İç.	2752-2753	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kerçetmek [kerçitmek]	1. Alay etmek.	* Sivrihisar -Es.; * Afşin -Mr.; Kuzuculu * Dört Yol -Hat.; Aslanköy * Mersin -İç. [kerçitmek] > (Üçem * Bala -Ank.)		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
	4. Nisbet yapmak, kıskandırmak.	-Çr.		Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)

	5. Sitem etmek.	İğneciler * Mudurnu -Bo.; Kayı * Tosya -Ks.; * Kalecik, Çanılı * Ayaş -Ank.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Kerçlemek	1. Sitem etmek.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	2753	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Kerçlenmek	Alay etmek.	-Ur.	2753	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Kerevsinmek	1. Hor bakmak.	Yassıören * Senirkent -İsp.	2754	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
	2. Gücüne gitmek.	* Senirkent -İsp.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Kerezlenmek	Kendini beğenmek, horozlanmak.	-Kn.; Büyükcaylı * Dörtöl -Hat.	2755	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
kerneşmek (I)	2. Küçümseyerek uğraşmak: Birbirinizle ne kerneşiyorsunuz?	-Sm.	2757	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
kertelmek	Gururlu tavır takınmak, gururlanmak.	* Çarşamba -Sm.; -El.	2788	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kertilmek (IV) [kertinmek]	Övünmek, gururlanmak.	-Rz.; * Yıldızeli, * Gürün -Sv.; * Ermenek -Kn. [kertinmek] > (* Gürün -Sv.)	2759	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kertmek (II)	2. Kendini beğenmek, övünmek.	* Afşin -Mr.; * Mut köyleri -İç.	2760	Üçüncül	x	Kibirlik (Pridefulness)
kert zort etmek	1. İşi isteksiz yapmak.	-Yz.	2760	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kesdüşmek	Bozulmak, utanmak.	-Sm.	2761	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
keserlemek (I)	Uydurmak.	* Bornova, * Kemal Paşa -İz.	2764	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
kesintiye almak	Alaya almak, taklit etmek.	* Gelendost -İsp. [kesitmek] > (Nefsiköseli * Görele -Gr.)	2766	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kesmek (III)	Taklit etmek, alaya almak.	Güney * Buldan -Dz.; Yapıntı * Mut -İç.	2768	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
keşine bakmak	Birinin durumuna eğlenerek bakmak.	-Nğ.	2772	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
keşine güldürmek	Durumuna güldürmek.	-Nğ.	2772	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
keşine gülmek	Durumuna gülmek.	-Nğ.	2772	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
keşlenmek (I)	2. Alay etmek, eğlenmek.	Holanta * Sivrihisar -Es.; -Nğ.	2773	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kevsenmek	Çekinmek.	* Ünye -Or.	2778	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
keyalmak	Gururlanmak.	* Karaman -Kn.	2779	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kıbde	İmrenmek, özenmek: Şu çocuğun zekâsına kıbde ediyorum.	* Sungurlu -Çr.	2782	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
kıbıktırmak [kıcıkırtmak, kıvıktırmak]	Sıkıştırmak, acele ettirmek, ivdirmek.	-Gaz.	2782	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
kıcıkılamak (I)	1. Huylandırmak, kızdırmak, şüphelendirmek.	Ekse, Kösten * Çal -Dz.; Eymir * Bozdoğan -Ay.; Fili * Biga -Çkl.; Kuz * Ünye -Or.; -Tr. ve çevresi, * Pınarbaşı ve köyleri -Ky.; Bağlıca * Ardanuç -Ar.; * Ermenek -Kn.; Kuzuculu * Dörtöl -Hat.; * Yerkeseik -Mğ.	2783-2784	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

kıcıklamak (I)	1. Huylandırmak, kızdırmak, şüphelendirmek.	Ekse, Kösten * Çal -Dz.; Eymir * Bozdoğan -Ay.; Fili * Biga -Çkl.; Kuz * Ünye -Or.; -Tr. ve çevresi, * Pınarbaşı ve köyleri -Ky.; Bağlıca * Ardanuç -Ar.; * Ermenek -Kn.; Kuzuculu * Dörtöy -Hat.; * Yerkesik -Mğ.	2783-2784	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
	2. Güldürmek.	Fili * Biga -Çkl.	2783-2784	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kıcık vermek [kıcık vermek, kıcır vermek, kıcıt vermek, kışkırtmak, kışık vermek, kızıklamak (II)]	2. Kızdırmak, sinirlendirmek, öfkelenmek.	kıcık vermek] > (Bağlıca * Ardanuç -Ar.) [kıcır vermek] > (Çepni * Gemerek -Sv.) [kıcıt vermek] > (-Ur.) [kışkırtmak] > (-Nğ.) [kızıklamak (II)] > (* Kuşunlu -Çkr.) -Mr. ve çevresi; * Antakya -Hat.; -Ada.; Karatiken * Tarsus -İç. [kışık vermek] > (-Gaz.)	2784	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kıcılacak (I)	1. Birinin üstüne yürümek, saldırmak.	-Krş.	2784	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
kıcırarak	Azalamak.	Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	2785	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
kıcırangamak	İlgi göstermemek, önemsememek.	* Kuşunlu -Çkr.	2785	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
kıcırım etmek	2. Çıkışmak, korkutmak.	* Ermenek -Kn.	2785	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kıcırkanmak	İstememek, çekmemek.	* İskilip -Çr.	2785	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kıçınlamak (I)	1. Bir şeyden korkarak geri çekilmek, sakınmak.	* Ermenek -Kn. [kızdırmak] > (* Bor -Nğ.; -İç.) [kızdırmak] > (-Krş.; * Bor -Nğ.) [kızdırmak] > (-İç.)	2786	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kızdırım olmak	Sıkıntıdan bunalmak, sıkılmak: Yalnız evde oturma kızdırım oldum.	* Boyabat -Sn.	2789	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kızılınmak	Komiklik yaparak çevresindekileri güldürmek.	-Ed.	2789	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kıfı tutmak	İsteklenmek, heveslenmek.	Çepni * Gemerek -Sv.	2790	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kışlamak (I)	Tuttuğu işin sonunu getirememek, başaramamak.	-Nğ.	2791	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
kıkırdemek [kıkırdamak (III), kıkırmak]	Kıkır kıkır gülmek.	* Mudanya -Brs.; * Kandıra -Kc.; Çanılı * Ayaş -Ank.; Çavuşköy * Babaeski -Krk. [kıkırdamak (III)] > (* Düzce -Bo.; * Kandıra -Kc.) [kıkırmak] > (Yeniköy -Ba.; -Krş.; Bahçeli * Bor -Nğ.)	2792	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Kızılanmak	Kızmak, öfkelenmek.	Küçükisa * Zile -To.	2793	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kıldan dönmek	Duygulu, alıngan, duyar olmak: Onun yanında çok çok ölçülü konuşmalı. Kıldan döner çünkü.	* Bor -Nğ.	2796	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kılınmak (I) [kımdanmak, kımdınmak (I), kımmak, kımmak (I) -5]	1. Bir işe istikle başlamak, bir şey yapmak isteği göstermek.	Yeniköy, Küplü -Bil.; * Ardanuç ve köyleri -Ar. [kımdanmak] > (Çömlekçi * Bodrum -Mğ.) [kımdınmak (I)] > (Honaz -Dz.; Çömlekçi * Bodrum -Mğ.) [kımmak] > (* Alucra -Gr.) [kımmak (I) -5] > (Gökgöl -Sm.; Bayadı -Or.)	2799	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

	4. Öfke ile kavgaya başlamak.	Yeniköy, Küplü -Bil.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kılınmak (II) [kırıbışlanmak, kılınmek, kılınlamak, kılınmak -2, kılav etmek, kınış yanış etmek]	1. Yaltaklanmak, boyun eğmek.	-Brd.; -İst.; * İskilip -Çr.; -Sm.; * Merzifon -Ama.; Mağura * Maçka ve köyleri -Tr.; Erkinis * Yusufeli -Ar.; -Gaz.; * Afşin -Mr.; -Sv.; * Pınarbaşı ve köyleri -Ky. [kırıbışlanmak] > (Ezine * Merzifon -Ama.) [kılınmek] > (* Maçka -Tr.) [kılınlamak] > (* Kadirli, * Osmaniye -Ada.; Civanyaylağı -İç.) [kılınmak -2] > (* Mersin -İç.) [kılav etmek] > (Köşker -Krş.) [kınış yanış etmek] > (* Afşin -Mr.)	2800	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
kılınmak	1. Alay etmek, aldırnamak.	* Çal -Dz.	2800	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Kıllemek	Kızdırmak, sinirlendirmek, öfkelenmek.	İslâmköy -Isp.	2801	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Kıllınmek	Huyulanmak, sinirlenmek: Onun silahla oynamasından ben kıllendim.	Selçikli * Akhisar -Mn.	2801	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kımkım almak	Kaygılanmak, üzölmek.	-Nğ.	2804	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
kımkım almak	Kaygılanmak, üzölmek.	-Nğ. [kındırdamak (II)] > (* Düzce -Bo.)	2804	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kımkım etmek (II)	Yapmaktan çekinmek, bir işi ağır almak: Haydi canım, bu işi gör. Kımkım etme.	-Ml.	2804	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kınaç etmek	Bir iyilikle sevindirmek, mutlu etmek: Beni kınaç etmek isterseniz işimi yapınız.	-Çkl.	2806	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kınamak [kınağa]	Ayıplamak.	İshaklı * Bolvadin, Çığrı * Dinar -Af.; Büyükkabaca * Senirkent, Bağlılı * Gelendost, * Yalvaç -Isp.; Karamanlı * Tefenni -Brd.; Dedesil, Günay, Oğuz * Acıpayam, Yukarıseyit * Çal, Çöplü * Çivril, Kösten, Honaz -Dz.; Eymir, Sürez * Bozdoğan, Dallica, Burhaniye, * Nazilli -Ay.; Tepeköy * Torbalı -İz.; * Alaşehir -Mn.; * Susurluk -Ba.; Karahisar * Simav -Kü.; Bozan, Tokat -Es.; * Düzce -Bo.; Aşağıkayı, Ağlı * Tosya, * Küre -Ks.; Saray -Çkr.; * Mecitözü, * Kargı, * İskilip -Çr.; * Boyabat -Sn.; * Taşova, * Merzifon ve köyleri -Ama.; Karkıncık * Artova, * Zile ve köyleri -To.; -Tr. ve çevresi; -Rz.; Ciritdüzü, Akarsu, Çayağzı * Şavşat -Ar.; Cenciğe -Ezc.; -Vn.; -Bt.; -Dy.; -Ml. ve çevresi; * Nizip -Gaz.; Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri, * Antakya -Hat.; * Elbistan, * Afşin -Mr. ve çevresi; Hacıilyas * Koyulhisar, Palha * Divriği, * Gürün -Sv.; -Yz.; -Ank.; Afşar köyleri * Pınarbaşı -Ky.; * Bor -Nğ.; Kemaliye, * Ermenek -Kn.; -Ada.; * Mut ve köyleri, * Anamur, * Silifke, * Mersin -İç.; Çomaklıdede, * Elmalı, * Korkuteli -Ant.; * Bodrum, * Milas, * Marmaris, Yerkesik, -Mğ.; -Ed. [kınağa] > (Kerkük)	2806	İkincil	Olumsuz	Mahecubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)

kıncalmak	Olduğundan başka görünmek, yapmacık davranışlarda bulunmak, gösteriş yapmak.	* Sungurlu -Cr.; Afşar aşireti * Pınarbaşı -Ky. [kıncıfırdamak] > (Türkobası * Polatlı -Ank.) [kındırdamak (I)] > (* Düzce -Bo.)	2807	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
kıncıfırlanmak (II)	İstemeyerek gönü yatmak.	* İskilip -Çr.	2807-2808	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kıncıfmak (I)	Huyulanmak, çekinmek.	-Mr.	2808	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kıncıtmağ	Sinirlenerek dişlerini sıkmak.	Kerkük	2808	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kındırmak (II)	3. Sinirlendirmek.	-Tr.; Şabanözü * Polatlı -Ank.	2811	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kınık çekmek	Karşısındakinin ağzını sulandırmak, imrendirmek.	Karabüzey * Araç -Ks.	2811	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
kınıkmak (I) [kanıhmağ, kânhmak -1, 2, kanıksımak, kınıkımak]	1. Bir şeye aşırı derecede düşkün olmak, tutkun olmak.	Sarıköy -Ba.; Marınca * Merzifon, -Ama.; * Ezine -Çkl.; Karkıncık * Artova -To.; -Gm.; -Sv.; * Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri -Hat. [kanıhmağ] > (Bahçeli * Bor -Nğ.) [kânhmak -1] > (-El.) [kınıkımak] > (Haydarbeyli -Yz.)	2812	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	2. Usanmak, fazla doymak, bıkmak.	-Dz.; Yeniköy -Ba.; Dodurga * Bozüyük -Bil.; * Çarşamba -Sm.; -Ed.; Pınarca * Saray, * Hayrabolu -Tk. [kanıksımak] > (-Ky.)		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	3. Benimsemek: Durmuş bu öküzü kinikti.	* Havza -Sm.; -Sv. [kânhmak -2] > (Çayağzı * Şavşat -Ar.)		Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
	2. Kısınmak.	Hacııyas * Koyulhisar -Sv.		Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
kıncınmak (I) [kırılanmak]	İmrenmek: Onun haline kıpçınıyorum.	Karkıncık * Artova -To. [kırılanmak] > (* Kemaliye -Ezc.)	2812	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
kıncınmak (II)	Sakınmak.	Arsıncık * Mersin -İç.	2813	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kırınmak	Nazlanmak, durumundan yakınmak.	* Bayburt -Gm.	2817	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kırçannamak	Neşesi kaçmak, tedirgin olmak.	Durali * Biga -Çkl.	2820	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kırfacan kesilmek	Tedirgin etmek, bozup dağıtmak.	Bahçeli * Bor -Nğ.	2822	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kırılanmak (I)	3. Çıkarı için boyun eğmek.	Sürez * Bozdoğan -Ay.; Sütçüler * Eğridir ve köyleri -İsp.	2826	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
	4. Hoşlanmak: Ali Haççe gelince kırılanıyor.	Başlamış * Dörtöl -Hat.		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
kırılanmak (II)	1. Umutlanmak, ummak: Bu ay terfi edeyim deyi kırılanıyordum, çıkmadı.	-Nğ.	2826	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
	2. Güvenmek: Ben sana kırıkandım da geldim.	-Nğ.		Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
kırını vermek	Azarlamak.	Köşker -Krs.	2827	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
kırışmak	Kibirlenmek.	* Çeşme -İz.	2827	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
kırış etmek (II)	Saldırmak: Bir malı almak için üzerine kırış ettiler.	Kerkük	2828	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
kırıtmak (I) [kırılanmak (I) -2, kırışmak (I) -1, 2]	1. Başını dikerek gösteriş yapmak, kasılmak.	Eymir * Bozdoğan -Ay.; -Mn. ve çevresi; Karaağaç -Bo.; -Kü.; * Kurşunlu -Çkr.; * İskilip -Çr.; * Merzifon -Ama.; -Ml. ve ilçeleri; * Nizip -Gaz.; Bahçeli * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; * Bor -Nğ.; Yerkesik, -Mğ.	2828-2829	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)

		[kırısmak (I) -1] > (Bağıllı * Gelendost -Isp.; Saray * Kurşunlu -Çkr.; * Sungurlu -Çr.; * Merzifon -Ama.; Durma * Erbaa -To.; * Ardanuç ve çevresi -Ar.; -Yz.) [kırılanmak (I) -2] > (* İskilip -Çr.; -Mr. ve çevresi) [kırısmak (I) -2] > (-Ks.; -Çr.; * Merzifon -Ama.; * Nizip -Gaz.; * Lüleburgaz -Krk.)				
kırttırmak	Gururlu, çalımli yürümek.	* Dursunbey -Ba.	2829	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
Kırmağ	2. Küçümsemek, gözden düşürmek, yermek.	Kerkük	2834	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
kısırlamak (I)	1. Azarlamak.	-Ama. Uluğbey * Senirkent -Isp.	2841	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
	2. Zor duruma düşürmek, korkutmak.	[kısırgalanmak] > (-Nğ. ve köyleri) [kısırgamak] > (* Safranbolu -Zn.) [kısımlanmak] > (* Düzce -Bo.)		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Kısırganmak	Kıskanmak.	-Ed. [kısarmak] > (Bayat * Emirdağ -Af.)	2843	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
Kıstafanlanmak	Çalımlanmak: Ne kıstafanlanıp duruyorsun?	* Taşköprü -Ks. [kıstallamak] > (-To.)	2845	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
kıtıra almak	Alay etmek.	* Domaniç -Kü.	2848	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kıvandırarak	Sevindirmek, mutlu etmek.	Pazarcık * Bozüyük -Bil.; * Kandıra -Kc.; Küçükoyzgat, Yabanabat -Ank.; -Nğ.	2850	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kıvanmak (I) [kınıkmak (III) -1, kıvılanmak, kuvanmak -1, 2]	1. Sevinmek.	* Demirci -Mn.; Ömerköy * Bandırma -Ba.; Tepecik, Virancık -Kü.; Kıbrısçık -Bo.; Bozan, Kuyucak, * Sivrihisar -Es.; Eskişme, Derbent -Kc.; -Çr.; -Ml.; * Akdağmadeni -Yz.; Akdoğan * Kızılcahamam, * Polatlı, Çandır * Kalecik, * Ayaş, Deliviran * Çubuk, * Nallıhan, Kargalı, Hisar -Ank.; Hasbek * Genezin, -Krs.; * Avanos -Nş.; * Ereğli -Kn. [kınıkmak (III) -1] > (Hacıılyas * Koyulhisar -Sv.) [kıvılanmak] > (-Ada.) [kuvanmak -1] > (-Bil.)	2850	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	2. Övünmek.	-Ba. ve çevresi; * Mustafa Kemal Paşa -Brs.; Kıbrıs -Ank.; -Nğ.; Bulgaristan Tuna boyu		Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
	3. Güvenmek: Kime kıvanıyorsun?	* Kandıra -Kc.; Bahçeli * Bor -Nğ.		Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
kıvanmak (II)	İş görmeye özenmek.	* Şabanözü -Çkr.	2850	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
kıvıldamak [kıvıldaşmak]	Kaynaşmak	Honaz -Dz.; -Gaz.; Vazıldan * Divriği -Sv. [kıvıldaşmak] > (Honaz -Dz.; -Gaz.; Vazıldan * Divriği -Sv.)	2850	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
kıyışmamak	Göze alamamak: Sana geçen gün bir şey diyecektim kıyışamadım.	* Düzce -Bo.; Çayağzı * Şavşat -Ar.; Bozburun -Mğ.	2858	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kıyışlanmak	Yürekli olmak.	* Lüleburgaz -Krk.; Karaahmet * Çorlu -Tk.	2858	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
kıyışmak	Mertlik, yürekli olmak göstermek.	Yeniköy -Ba.; * Mustafa Kemal Paşa -Brs.; -Rz.; Erkinis * Yusufeli, Bağlıca * Ardanuç -Ar.; * Lüleburgaz -Krk.; Ballı * Malkara, * Hayrabolu -Tk.	2858	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)

kıylamak (I)	Bir işi yapmaktan kaçmak, çekinmek.	Üçkaya * Zile -To.; * Fethiye -Mğ.	2858	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kıynalmak	Üzülmek, tasalanmak.	Karaçayı, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	2859	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kıynaşmak (I)	1. Kötü bir şey yapmaya ya da söylemeye cesaret etmek, kıymak: Kardeşine bıçak çekmek için nasıl kıynaşır.	Kaymaklı, Lefkoşe, -Kıbrıs	2859-2860	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
kıypınmak (II)	Arsızca gülmek, yılmışmak.	Dombaylı * Salihli -Mn.	2860	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kırpışmak	Kıskançlık nedeniyle birisiyle yarışmak, boy ölçüşmek.	* Susurluk, * Gönen -Ba. [kızalamak] > (-Gaz.) [kızarmak] > (* Merzifon ve köyleri -Ama.)	2860	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
kızıl bozul olmak	Kızarıp bozarmak, renkten renge girmek: Suçunu söyleyince kızıl bozul oldu.	* Bor -Nğ.	2864	İkincil	Karma	Suçluluk (Guilt)
kızılğanlamak	Utanmak, sıkılmak.	Bahçeli * Bor -Nğ.	2866	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
kızılanmak (I) [kızillik etmek, kızışmak]	Öfkelenmek, hırslanmak.	-Tr.; * Bayburt -Gm.; Bağlıca * Ardanuç, Çayağzı * Şavşat -Ar.; * Ağın -El.; Hacılyas * Koyulhisar, Tavşanlı * Hafik -Sv.; Bahçeli * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.	2867	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kızılanmak (I) [kızillik etmek, kızışmak]	Öfkelenmek, hırslanmak.	-Tr.; * Bayburt -Gm.; Bağlıca * Ardanuç, Çayağzı * Şavşat -Ar.; * Ağın -El.; Hacılyas * Koyulhisar, Tavşanlı * Hafik -Sv.; Bahçeli * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn. [kızillik etmek] > (* Ağın -El.) [kızışmak] > (Çepni * Gemerek -Sv.)	2867	Üçüncül	Karma	Hırslılık (Ambitiousness)
kızınmak (II) [kızırmanmak -1, 2]	1. Kıskanmak.	Ağlı * Küre -Ks.; -Çr.; * Havza -Sm.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; -To.; -Ank.) [kızırmanmak -1] > (-Sn.; * Nizip -Gaz.) [kızırmanmak -2] > (-Mr.)	2868	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
kızıştırmak	Fit sokmak: Onu Hasan kızıştırmış.	Aliköy * Çaycuma -Zn.	2868	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
kicilemek [kinikmek, kizmek (II) -1]	Kin tutmak, öfkelenmek: Erkek deve gibi kicileyip durma.	-Kn.	2870	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kicilemek [kinikmek, kizmek (II) -1]	Kin tutmak, öfkelenmek: Erkek deve gibi kicileyip durma.	-Kn.		Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
kicilemek [kinikmek, kizmek (II) -1]	Kin tutmak, öfkelenmek: Erkek deve gibi kicileyip durma.	[kinikmek] > (* Bor -Nğ.) [kizmek (II) -1] > (Nar -Nğ.)		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kıflıyebilmek	Bir işin altından kalkmak, başarmak: Hasannañ güleşmeyi kıflıyebilersen mi?	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	2871	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
kihdemek	Bıkmak, usanmak: Bakla yimekten kihdedim.	* Tire -İz.	2871	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kih kih	Kıs kıs gülmeyi anlatır.	* Silifke -İç.	2871	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kikirdemek	Gevrek gevrek gülmek.	Çığrı * Dinar -Af.; * Yalvaç -İsp.; Başpınar * Tefenni -Brd.; Oğuz * Acıpayam, Yukarıseyit * Çal, Söğüt, Honaz -Dz.; * Alaşehir -Mn.; Yeniköy * Susurluk -Ba.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Zile -To.; *	2871	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)

		Tirebolu -Gr.; -Ezm.; * Afşin ve köyleri -Mr.; * Gürün, * Koyulhisar - Sv.; Çukurkuyu * Bor -Nğ.; * Mut ve köyleri -İç.; Çomaklıdede Korkuteli -Ant.; * Milas -Mğ.				
kikiremek	Kesik kesik gülmek.	Nefsiköseli * Görele -Gr.	2871	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kilemek	Yakınmak.	* Eğridir ve köyleri -İsp.; Ekse * Çal -Dz.; Köşker -Krş.; Bakırdağı, Çataloluk, Pungu * Develi -Ky.	2872	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kin davşırmaq	Kin tutmak, kin beslemek, kin gütmek.	İncekum * Silifke -İç.	2874	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
kingir kingir	Kıkır kıkır (gülmek için)	* Bor -Nğ.	2874	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kiniktirmek	Birinin kinlenmesine neden olmak.	* Bor -Nğ.	2874	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
kiniya almak	Alaya almak.	Yavuz * Şavşat -Ar.	2874	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kinneşmek	1. Kinlenmek.	-Es.; * Merzifon -Ama.; -To. ve köyleri; Bahçeli * Bor -Nğ.	2874	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
kircikmen (I)	Gücenmek.	Bozhüyük * Göksun -Mr.	2876	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
kircikmek (II)	Kirlenmek, darılmak: Adam siz de ne kircikiyorsunuz, haydi barışın.	* İncesu -Ky.	2876	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
kiriiktirmek	İnatlaştırmak, gözünü korkutmak, kaçındırmak.	-Es.	2878	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
		[kiriiktirmek] > (Tokat -Es.; -Ank.)				
		[kiriinmek (II)] > (Heniske, Şehsadi, Ezinepazarı -Ama.)				
		[kiritmek -1] > (Topaç -Yz.)				
kirkmek	Darılmak, gücenmek.	[kiriincimek (I) -2] > (* Akkuş -Or.)	2880	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
kirtmek (II)	1. Karşısındakine kızdığını belli etmek, darılmak.	Kayacık * Nallıhan -Ank.	2884	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kirtmek (II)	1. Karşısındakine kızdığını belli etmek, darılmak.	Çığrı * Dinar -Af.; Bozanönü -İsp.	2884	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
kitikmek	Zıtlaşmak, birbirine düşmek, düşman olmak.	Çığrı * Dinar -Af.; Bozanönü -İsp.	2888	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
kitret gütmek [kitret kovmak]	Kin beslemek: Birbirinize kitret güdecek ne var?	Arslanköy * Mersin -İç.	2888	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
		* Bor -Nğ.				
kizikmek	Çekinmek, sakınmak, bir şeyden soğumak.	[kitret kovmak] > (* Bor -Nğ.)	2889	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kiziktirmek	Kendinden usandırmak, bıktırmak: Buraya gelir gelmez herkesi işinden kiziktirdin.	* Ayaş -Ank.	2889	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kizmek (I)	Korkarak çekilmek, yılmak: At kizdi, yokuşu kavramadı.	Yergözü, * Ayaş -Ank.; * Bozkır -Kn.	2889	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kizmek (II)	2. Kibirlemek.	* Şuhut -Af.; Yarıkkaya * Senirkent, Sücüllü * Yalvaç -İsp.; * İncesu -Ky.	2889	Üçüncül	Karma	Kibirdilik (Pridefulness)
kocuklamak	Kuşkulanmak.	* Emirdağ -Af.	2894	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kocundurmak		* İskilip -Çr.; Kuzuculu * Dörtöy -Hat.	2894	İkincil	Karma	
		* Anamur -İç.				

	İçine korku vermek, şüphelendirmek.	[kocmak] > (* Yusufeli -Ar.; -Dy.) [koçuşmak] > (* Lapseki -Çkl.) [kucmak] > (* Safranbolu -Zn.) [kucuklamak] > (Yukarıdinek * Şarkıkaraağaç -Isp.) [kodallanmak] > (Bayadı -Or.) kodallanmak [# kodalanmak]				Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
kodazlanıp durmak [kodazlanmak, koddazlanmak, kottaşlanmak]	Kendini beğenmek.	Okçu * Bor -Nğ. [kodazlanmak] > (* Bor -Nğ.) [koddazlanmak] > (* Keskin -Ank.) [kottaşlanmak] > (-Ar.)	2898	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
			2899	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kofalmak (I) [kofurlanmak, kohalmak, kosalmak, kovalmak (I), kuvalmak]	Gururlanmak, övünmek.	Tokat -Es.; * Afşin -Mr.; * Kızılcacahamam, * Ayaş, Büyükaşar * Kırıkkale -Ank.; Fetullah, Yahyalar, Zile * Develi, Hamurcu * İncesu -Ky.; -Nş.; * Bor -Nğ.; Kurthasanlı * Kadınhanı, * Ereğli -Kn.; -Ada. [kofurlanmak] > (* Taşköprü -Ks.) [kohalmak] > (Sarılar * Avanos -Nş.) [kosalmak] > (Köşk -Ay.; Dudaş * Söğüt -Bil.; Köşker -Krs.; -Ky.; Kurugöl -Mş.; Bahçeli * Bor -Nğ.; -İç. ve köyleri; * Serik -Ant.) [kovalmak (I)] > (Bayadı -Or.; -El.; -Ml.; -Mr. ve çevresi) [kuvalmak] > (* Kozan -Ada.)	2900	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kokalmak	Böbürlenmek.	Kemerhisar * Bor -Nğ.	2905	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
kokutmak (I)	Bir işi çıkmaza sokmak, becerememek: Hangi işe girdi de kokutmadı o?	* Bor -Nğ.	2907	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
kol burmak	Zorlamak, zor kullanmak: Kolunu burmadım ya rızanının virdin.	* Bor -Nğ.	2909	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
kolkanat olmak	Eve gelen konuğa aşırı ilgi göstermek, konukseverlik göstermek.	* Bor -Nğ. [koltuk vermek] > (* Antakya ve köyleri -Hat.) [komsilamak] > (* Maçka ve köyleri -Tr.)	2911	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
Konalmak	Övünmek, böbürlenmek, kurulmak.	* İnebolu -Ks.	2917	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
konkaşları asmak	Dargınlık belirtmek üzere surat asmak.	Haçavera * Maçka -Tr.	2919	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
konurlanmak	Gururlanmak.	-Gaz.; * Kadirli -Ada.	2920	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
korkalamak [korhalamak]	Korkmak, korkuya kapılmak.	İncekum, * Silifke -İç. [korhalamak] > (-Mğ.) [korlamak] > (* Gülnar -İç.) korlanmak] > (Arslanköy, Çiftelınar * Mersin -İç.)	2926	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Korranmak	Birisinden ayrılınca onun için üzülmek, tasalanmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	2928	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
korru çekmek	Sıkıntı çekmek.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	2928	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kort kort yürümek	Çalılımlı, kurumlu yürümek.	-Nğ.	2928	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
koruhdurmak	Korkutmak, gözdağı vermek.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	2929	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
korukmak	Yeme isteği artmak: Koyunlar arpaya korukmuş.	Küçükisa * Zile -To.; Havuz * Kangal -Sv.	2929	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

korumak (II)	Kızmak, gücenmek: Ne dedim ki böyle koruyorsun?	Baluk * Pütürge -Ml.	2930	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
korumak (II)	Kızmak, gücenmek: Ne dedim ki böyle koruyorsun?	Baluk * Pütürge -Ml.	2930	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
korunmak	Sakinmak.	* Dinar -Af.; Beylerli -Dz.; Dalıca * Nazilli -Ay.; * Bergama -İz.; * İskilip -Çr.; * Merzifon -Ama.; * Bor -Nğ.; Yerkesik -Mğ.; * Lüleburgaz -Krk.	2930	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
koskos etmek	Kıvanç duymak, kurulmak.	Tahtacı aşireti -İsp.; Tokat -Es.; -Mr. ve çevresi	2931	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
koskos etmek	Kıvanç duymak, kurulmak.	Tahtacı aşireti -İsp.; Tokat -Es.; -Mr. ve çevresi	2931	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
koskoslanmak	Böbürlenmek, kibirlenmek.	* Merzifon -Ama.; * Gemerek -Sv.; -Nğ.; -Ada.	2931	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
koskos yürümek	Caka satarak yürümek.	* Merzifon -Ama.	2931	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
kostaklanmak [kospaklanmak, kosulmak]	Çalım satmak, gösteriş yapmak.	-Nğ.	2931	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
Kostetmek	Kötülük etmek, kin bağlamak.	Karaözü * Gemerek -Sv.	2933	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
koşa (V)	Mutlu ol anlamında bir deyim: Koşa yaşa!	* Ayaş -Ank.	2933	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kotarmak (II)	1. Bir işi bitirmek, başarmak.	Yazıköyü -Brd.; * Urla -İz.; -Mn. ve çevresi; Yakacık -İst.; -Sn.; * Havza -Sm.; -Ama.; -To. ve köyleri; * Koyulhisar -Sv.; * Lüleburgaz -Krk.	2937	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
kotuzlanmak	Gururlanmak.	* Osmançık -Çr.	2939	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kovalanmak	Başkasına güvenip yiğitlik göstermek.	-Tr. ilçe ve köyleri	2939	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
kovunmak	Övünmek.	-Mr.	2940	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
kovzamak (I)	Sevinmek, ağır işten kurtulup rahat nefes almak.	Narınca * Merzifon -Ama.	2941	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kozurdamak	Kendini beğenmek, gururlanmak.	-Bo.	2947	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
könenmek	Gönenmek, mutlu olmak, rahata kavuşmak.	Tepeköy * Torbalı -İz.	2960	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
köölemek	Alay etmek, eğlenmek.	* Bozdoğan -Ay.	2960	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
köpeklenmek	1. Uykusu bölündüğü için rahatsız olmak.	-Sm.	2960	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	3. Dargın olduğu kimseyle barışıp konuşmak istemek.	-Sm.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
körelmek (V)	Konuşurken sıkılmak, bozulmak.	Bahçeli * Bor -Nğ.	2965	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
körgesinden gorkmak	Kendi gölgesinden korkacak kadar çekingen davranmak.	* Bor -Nğ.	2966	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
körlemek (I) [korlamak (I), körlemek (II)]	1. Alay etmek, eğlenmek, taklit etmek.	Hırka * Tavas, Darıveren * Acıpayam -Dz.; Eymir * Bozdoğan, * Karacasu -Ay.; Salman * Akkuş -Or.; Çanılı * Ayaş -Ank.; * Elmalı -Ant.; Yerkesik -Mğ.	2967	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
	2. İnsanı sinirlendiren, kızdıran davranışta bulunmak.	Bayadı -Or.; -Mğ. [körlemek (II)] > (* Kurşunlu -Çkr.) [korlamak (I)] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	5. Küçümsemek.	Çerçin -Brd.		İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)

körlük yapmak [köllük yapmak]	Kıskandırmak, nispet yapmak, inat etmek.	* Kuşadası -Ay. [köllük yapmak] > (* Kandıra -Kc.)	2967	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
Körselemek	Şaşırmak.	Yakupabdal -Ank.	2969	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
körükürtmek [körük virmek]	2. Yıldırım, ürkütmek, yürek gücünü sarsmak. 3. Bir hayvan diğerini korkutmak.	[körük virmek] > (* Bor -Nğ.) Peşman * Daday -Ks.; Salman * Akkuş -Or.; Bağlıca * Ardanuç -Ar. * Kuşunlu -Çkr.	2970	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kösmek (II)	Darılmak, küsmek.	Hacıılyas * Koyulhisar -Sv.	2975	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
kösülmek (I) [kosmek, kösgelmek, köşkenmek, kösmek (I) -4, kösülmek (I), küsülmek (I) -2, 4]	4. Öfkesi geçmek, yatışmak.	[kosmek] > (İncekum * Silifke -İç.) [kösgelmek] > (Bozhüyük * Göksun -Mr.; Amik ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; Ömerhacılı * Kaman, -Krş.; Bürüngüz * Bünyan, * Pınarbaşı -Ky.; Sarılar * Avanos -Nş.; Yukarıinceyer * Ceyhan, Kürkçüler -Ada.) [köşkenmek] > (Küçükkarataş -Ada.) [kösmek (I) -4] > (* Ermenek -Kn.; Yayla * Serik -Ant.; Çobansa * Fethiye, * Bodrum -Mğ.) [kösülmek (I)] > (-Brd.) 2. [küsülmek (I) -4] > (-Ba.; Yerkesik -Mğ.) Brd.; Ovacık * Tavas, Honaz -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; * Tire -İz.; * Alaşehir -Mn.; -Ba.; * Bodrum -Mğ.; Kaşıkçı -Tk. [küsülmek (I) -2] > (-Ba.; Yerkesik -Mğ.) urşunlu -Çkr.; * Bor -Nğ.)	2978-2979	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	5. Yılmak, pısmak, korkmak.	* Bozdoğan -Ay.; * Alaşehir -Mn.; * Kuşunlu -Çkr.; * Bor -Nğ.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
köşgerlenmek	Kendini beğenmek, gururlanmak.	Kelekçi * Acıpayam -Dz.	2981	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kıcıklamak (I)	1. Huylandırmak, kızdırmak, şüphelendirmek.	Ekse, Kösten * Çal -Dz.; Eymir * Bozdoğan -Ay.; Fili * Biga -Çkl.; Kuz * Ünye -Or.; -Tr. ve çevresi, * Pınarbaşı ve köyleri -Ky.; Bağlıca * Ardanuç -Ar.; * Ermenek -Kn.; Kuzuculu * Dörtöl -Hat.; * Yerkesik -Mğ.	2783-2784	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
köymek (I)	Beklemek, gözlemek, sabırsızlanmak.	Şabanözü * Polatlı -Ank.; Yeniköy * Ereğli -Kn.	2985	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
kubarmak [kobarlanmak, kufalmak, kukarlanmak (I)]	1. Gururlanmak, böbürlenmek.	* Dinar -Af.; * Gelendost -İsp.; * Çal, Oğuz * Acıpayam -Dz.; * Alaşehir -Mn.; Tokat -Es.; * Kandıra -Kc.; -Çr.; * Merzifon -Ama.; * Niksar -To.; Bayadı, Kuz * Akkuş -Or.; * Afşin -Mr.; * Şarkışla, Çepni * Gemerek, * Gürün -Sv.; Sarıoğlu -Ky.; -Nş.; * Bor -Nğ.; * Silifke, Arslanköy -İç.; * Elmalı, Güzelso * Akseki -Ant.; Yerkesik -Mğ. [kufalmak] > (* Sungurlu -Çr.) [kukarlanmak (I)] > (* Maçka -Tr.)	2988	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kubuduk atmak	Yalan söylemek, övünmek.	İğdecik -İsp.; * Ermenek -Kn.; Boynuyoluğun -Ada. [kubarlanmak] > (* Düzce -Bo.; * Silifke -İç.) [kubuduk etmek] > (* Dinar -Af.) [kudarmak] > (-Bo.)	2988	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
Kucunmak	Sinirlenmek: Naga kucundi Hasan begün.	İphan * Yusufeli -Ar.	2990	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kuda gitmek	Güce gitmek.	-Dz.	2991	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
kulduratmak	Telâşa düşürmek.	-Kn.	2996	İkincil	Karma	Kayı (Anxiety), Dehşet (Dread)

kumalaşmak	Kıskançlık nedeniyle çekişmek, atışmak.	* Fethiye -Mğ.	2999	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
Kurtlanmak	Kıskanmak, çekememek.	Çığrı * Dinar -Af.; * Eğridir -İsp.; * Urla -İz.; * Lapseki -Çkl.; -Tr.; * Gürün -Sv.; * Bor -Nğ.; * Beyşehir -Kn.	3011	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
Kurumsamak	Bir şeye karşı çok istek duymak, susamak.	* Çal -Dz.; Dallica * Nazilli, * Bozdoğan -Ay.; * Taşköprü, * Küre -Ks.; -Sn.	3013	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Kurumsuramak	Bulduyuyla yetinmeyip daha çoğunu istemek.	* Marmaris -Mğ.	3013	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kuruya kalmak	Şaşıp kalmak: Onun yaptıklarını duysan kuruya kalın.	Larnaka -Kıbrıs	3014	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
kuşkunmak [kuşkullanmak]	Sakınmak, korkmak.	[kuskunu çıkmak] > (* Düzce -Bo.) Beylerli -Dz.; Çomaklı * Korkuteli -Ant. [kuşkullanmak] > (* Elmadag -Ank.)	3016	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kuşkuş etmek (II)	Çok istemek, dayanamamak.	-Gaz.	3017	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kuşkuşlanmak	2. Şüphelenmek.	* Düzce -Bo.	3017	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kuşukmak	Şüphelenmek.	Gündoğdu -Brs.	3018	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kutu kurumak	Ödüyü patlamak, çok korkmak.	-Ur.	3019	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kuzuluğunu attırmak	1. Beynini attırmak, sinirlendirmek: Öyle laf söylerim ki adamın kuzuluğunu attırırım.	* Bor -Nğ.	3024	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
küçülemek (II)	Başarmak: İşi küçülemeli.	* Feke, Karsavran * Saimbeyli -Ada. [külünkülemek] > (-Ba.)	3025	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
küngerlemek [küngürlemek (II)]	Para sıkıntısına düşmek, işi bozulmak, işi ters gitmek.	-İç. [küngürlemek (II)] > (Gözlü, Kadınhanı -Kn.)	3039	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
künmek	Alçakgönüllülük göstermek: Ahmet artık bize künmüyor.	Örencik -Bo.	3040	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
künnemek	Kıskanmak: Yaptırdığım entarini künnedi.	-Zn.	3040	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
küsemek [küsenmek]	Beğenmek, imrenmek.	-Kn. [küsenmek] > (İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.)	3041	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
küsemek [küsenmek]	Beğenmek, imrenmek.	-Kn.		Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
küsünmek	1. İmrenmek.	-Sm.	3050	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
küsü tutmak	Dargınlığı sürdürmek.	* Merzifon -Ama.; Salman * Akkuş -Or.; -Gm.; * Erciş -Vn.	3052	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
küşümlenmek [küşüm çekmek]	1. Kaygılanmak, üzülmek.	* Afşin -Mr.; -Krş.; * Bor -Nğ.		İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
küşümlenmek [küşüm çekmek]	1. Kaygılanmak, üzülmek.	* Afşin -Mr.; -Krş.; * Bor -Nğ. [küşüm çekmek] > (* Zile -To.; Afşin -Mr.; -Gaz.; * Gürün -Sv.; -Ada.)	3053	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Utanmak, sıkılmak: Senden para istemeğe doğrusu küşümlendim.	-Gaz.; -Kn.		İkincil	Olumsuz	Mahecubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)

	2. Utanmak, sıkılmak: Senden para istemeğe doğrusu küşümlendim.	-Gaz.; -Kn.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	3. İşkillenmek, kuşkulanmak.	* Çal -Dz.		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
lağvet geçmek [lâvet geçmek]	Birisini alaya almak.	Gökdere * Akdağmadeni -Yz. [lâvet geçmek] > (Gökdere * Akdağmadeni -Yz.)	3059	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
lalanmak [lağlanmak, lalalamak, lalamak]	Alay etmek, birinin yaptıklarını yineleyerek eğlenmek.	* Emirdağ -Af.; * Seyitgazi, * Sivrihisar -Es.; * Sungurlu, Çitli * Mecitözü, -Çr.; * Vezirköprü -Sm.; Alihoca * Zile -To.; * Zara -Sv.; * Çayıralan, Gökdere * Akdağmadeni -Yz.; Büyükağaç, Emirler * Bala, Çalış * Haymana -Ank.; Çıplak * Avanos -Nş.; Zencidere -Ky. [lağlanmak] > (Gökdere * Akdağmadeni -Yz.) [lalalamak] > (* Ünye -Or.) [lalamak] > (* Çekerek -Yz.)	3061-3062	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
laleş kalmak	İş yapamaz duruma gelmek, çaresiz kalmak.	Kozluca -Brd.	3062	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
lefir lefir etmek	Öfkeden köpürmek, solumak	insan ve hayvan için	3071	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
lelevün olmak	Yanıp yakılmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	3072	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
lelirmek	1. Çok ağlamak. 2. Yalvarıp yakarmak.	-Kr. İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	3073	Birincil Birincil	Olumsuz Olumlu	Mutsuzluk (Sadness) Beklenti (Anticipation)
lençaya almak [lensaya almak]	Sorguya çekmek, azarlayıp hırpalamak.	* Maçka -Tr. [lensaya almak] > (* Maçka -Tr.)	3073	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
maatlar olmak	Acınacak durumda olmak.	-Bt.	3098	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
maççı olmak	Dertli olmak.	Karadoruk * Gürün -Sv.	3100	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
madası şakırmak	Cinsel istek duymak.	* Ünye -Or.	3102	İkincil	Karma	Haz (Delight)
madas kalmak	Şaşırmak, donakalmak.	* Ula -Mğ. * Ünye -Or.	3102	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
madıranmak	Birine kızıp kendi kendine söylenmek.	[mağsimak] > (Aşağıkayı * Tosya -Ks.) [mahalsinmek -l] > (Sarıkavak -Es.)	3102	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

		[meelsimek] > (* Zile -To.) [meersimek] > (Ağlı * Küre -Ks.) [meesimek] > (* Merzifon -Ama.) [meğelsimek] > (* Ünye -Or.) [meğersinmek] > (Sarıkavak -Es.) [mehelsimek] > (-Çkr.; * Merzifon köyleri -Ama.) [mehersimek] > (-Çkr.; Hacılyas * Koyulhisar -Sv.) [mehersinmek] > (-Ks.; * Koyulhisar -Sv.) [mehimsemek] > (-Ank.) [mehirsemek] > (* Kurşunlu -Çkr.) [mehirsinmek] > (Peşman * Daday -Ks.) [melsimek] > (* Merzifon köyleri -Ama.) [meresimek] > (* Kurşunlu -Çkr.) [mesimek] > (Ağlı * Küre -Ks.; * Taşova -Ama.; Mahmutören -Or.; -Ezc.; Karadoruk * Gürün -Sv.; Çanılı * Ayaş -Ank.; * Mersin, -İç.) [meysimek] > (* Gölköy -Or.)				
mahna vermek	Kusur bulmak, beğenmemek.	* Düzce -Bo.	3107	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
mahrurlanmak	Kendini başkalarından üstün tutmak, beğenmek.	Güney * Yeşilova -Brd.	3107	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
mahsınmak	İlgilenmemek, gülyeryüz göstermemek.	Aşağıkayı * Tosya -Ks.; * Ahlat -Bt.	3107	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
makakak kalmak	Çaresiz kalmak.	Sarıoba * Polatlı -Ank.	3108	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
malağını eymeg	Suratını asmak.	-Brd.	3109	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
malamat etmek (I) [malamat itmek]	1. Eziyet çektirmek.	* Afşin -Mr.	3110	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
	2. Birinin aybını açığa çıkararak onu utanacak duruma sokmak.	* Emirdağ -Af.; Tokat -Es.; Türkmen aşireti, Karkıncık * Artova -To.; Erkinis * Yusufeli -Ar.; Haşhaşı -Ezc.; * Ereş -Vn.; -Ml.; -Gaz.; * Afşin -Mr.; Reyhanlı ve Amık ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; Ağrakos * Şuşehri, * Gürün, Maksutlu * Şarkışla -Sv.; -Yz.; Güllühüyük * Çiçekdağı -Krs.; Akkışla * Bünyan, Afşar aşireti * Pınarbaşı -Ky.; -Nğ.; * Mut köyleri, Yenice * Tarsus -İç. [malamat itmek] > (* Bor -Nğ.)		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	3. Alay etmek.	-Ml.; Ağaeli -Ank.		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
malımsımak [malsınmak]	Başkasının malını benimsemek.	* Bor -Nğ. [malsınmak] > (* Bor -Nğ.)	3114	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
mandık mandık bakmak	Şaşkın şaşkın, aptal aptal bakmak.	* Keçiörlü -İsp.	3121	Birincil	Olumsuz	Şaşırmak (Surprise)
mandıktım	Yormak, üzme: Çocuk bizi mandıktırdı.	* Sivrihisar -Es.	3121	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Şaşırtmak.	[mındır mındır oynatmak] > (* Bor -Nğ.)	3121	Birincil	Olumsuz	Şaşırmak (Surprise)

mandır mandır oynatmak [mındır mındır oynatmak]		* Beyşehir -Kn.; İbradı * Akseki -Ant.				
mañğıhip galmak	Şaşakalmak.	İrişli * Bayburt, * Sarıkamış, * Selim -Kr.	3122	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
manguf olmak	Sarsılmak, sersem olmak.	Salda * Yeşilova -Brd.	3123	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
mank olmak	1. Sersem olmak.	Sofular * Eğridir -İsp.; * Çal -Dz.; Erkinis * Yusufeli -Ar.; * Erciş - Vn.; Şekeroba -Mr.; * Kadirli -Ada. [mâsumamak] > (* Fatsa -Or.) [marçillatmak] > (İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.)	3125	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
Mardalamak	Sitem etmek.	* Boyabat -Sn.	3129	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Marınlamak	Bir kimse başkalarını kendinden aşağı görmek.	Çamköy * Gölhisar -Brd.	3130	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
masatlamak	Surat asmak.	* Gürün -Sv.	3132	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
masinmek	Beğenmemek, hoşuna gitmemek, sevmemek.	* Şereflikoçhisar -Ank.	3132	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
matarak çıkmak	Birinin utanılacak durumu ortaya çıkma.	Güzelsu * Akseki -Ant.	3137	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
matırak geçmek	Eğlenmek, alay etmek.	* Çal -Dz.	3137	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
mallanmak	Şaşmak, şaşırıp kalmak.	Bağlıca * Ardanuç -Ar.; -Ezm.	3137	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
matrap geçmek	Eğlenmek: O kızla epey matrap geçtim.	Karaözü * Gemerek -Sv.	3138	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
mavrulanmak	Kendini büyük görmek, kibirlenmek.	Bağlılı * Eğirdir -İsp.; Peşman * Daday -Ks.	3139	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
mayınnamak (II)	Neşelenmek, hoşlanmak.	Yavuz * Şavşat -Ar.	3141	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
mayınnamak (II)	Neşelenmek, hoşlanmak.	Yavuz * Şavşat -Ar.	3141	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
maymalamak	Kararsızlığa düşmek, afallamak.	-Bil.	3143	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
mazırdanmak	Paylanan, kötü davranış gören kimse kızarak söylenmek, homurdanmak.	Tuzla -Ada.; * Mut köyleri -İç.	3146	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
medden atmak	Gururlanmak, övünmek.	Karamanlı * Tefenni -Brd.	3149	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
meğezlenmek	Sürekli olarak durumundan yakınmak, sızlanmak.	* Mut köyleri -İç.	3151	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
meğirsemek [meyirsemek]	İnsan ya da hayvan, yavrusuna sevgi ve sevecenlikle davranmak.	Turan -Ky.	3151	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
mehel olmamak	Alçak gönüllü davranmamak.	-Ank.	3152	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
mehesimek	Ummak, beklemek: Ondan eyle şey mehesimezdük.	Uluşiran * Şiran -Gm.	3152	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
mekir mekir meletmek	Bağırtı bağırta ağlatmak.	-Nğ.	3154	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

melermek	Gözler heyecandan yusuvarlak açılmak, belermek.	Nefsiköseli * Görele -Gr.	3157	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
meleşmek	Yalvarmak.	-Es.; * Ulubey -Or.	3157	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
mel mel	2. Üzgün üzgün (bakmak için).	Çöplü * Çivril -Dz.	3159	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
mel mel bakmak	2. Üzgün üzgün ve sessizce bakmak.	Oğuz * Acıpayam -Dz.	3159	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
mertlemek (I)	Korkmak, korkudan gözleri dışarıya uğramak.	* Düzce -Bo.	3171	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
mezek almak	Alay etmek.	* Antakya -Hat.	3177	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
mezelmek (II)	Üzülmek.	[mezelenmek (I)] > (* Düzce -Bo.) Ağlı * Küre -Ks.	3177	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
mezemete çıhartmağ	Beğenmek, övmek.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	3177	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
mezene yaramak	Hoşuna gitmek.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	3177	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
mezlenmek [mezzağa sarmak]	Alay etmek, eğlenmek.	-Brd. köyleri; Ilıcasu * Gediz -Kü.; Ağlı * Küre -Ks. [mezzağa sarmak] > (-Kıbrıs)	3178	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
mıdığını eğmek	Surat asmak, somurtmak.	Çiftepinar * Mersin -İç.	3180	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
mıdıklanmak	Küsmek, gücenmek.	Azaylı * Kadirli, * Osmaniye -Ada.	3180	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
mıdkını sıyrılmak	Güveni kalmamak.	* Boyabat -Sn.	3180	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
mıgıllanmak	1. Kıskanmak, çekememek. 2. İçlenmek, dertlenmek.	-Dy.; -El. -Dy.	3180	Üçüncül Birincil	Karma Olumsuz	Kıskançlık (Jealousy) Mutsuzluk (Sadness)
mıgıl vermek	Birini üzme, kıskandırmak için gösteriş yapmak.	-Dy.	3181	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
mılgı gırılmak [mılgını eğmek, mılgını yıkmak]	Sevinmediğini belli etmek, kırgın durmak, surat etmek.	Tekeler * Silifke -İç.	3184	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
mılgı gırılmak [mılgını eğmek, mılgını yıkmak]	Sevinmediğini belli etmek, kırgın durmak, surat etmek.	Tekeler * Silifke -İç.		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
mılgı gırılmak [mılgını eğmek, mılgını yıkmak]	Sevinmediğini belli etmek, kırgın durmak, surat etmek.	Tekeler * Silifke -İç. [mılgını eğmek] > (Hacııyas * Koyulhisar -Sv.) [mılgını yıkmak] > (* Dinar -Af.; Yukarıdinek * Şarkikaraağaç -İsp.)	3184 3184	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
mılmak	Korkup caymak.	Çerçin -Brd.; Çöplü * Çivril -Dz.; Kuzköyü, Bucak -İz.	3185	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
mınlamak	Paylamak, hırpalamak, dövmek.	-Ba.	3185	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
mınlamak	Bıkmak, usanmak.	Karaşar * Beypazarı -Ank.	3186	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
mırığı düşmek	Gururunu, saygınlığım, gücünü kaybetmek.	* Gürün -Sv.	3187	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
mırıklamak (II)	Yavaş sesle ağlamak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	3188	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
mırın gırın etmek [mırın gırın itmek]	Kararsızlık, isteksizlik göstermek.	* Tire -İz.; -Tr.; -Ezc.; * Milas -Mğ. [mırın gırın itmek] > (* Bor -Ng.)	3188	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
mırışmak (II)	Gülümsemek, yılışmak.	-Ng.	3189	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
mırlaşmak [mırlaşmağ]	2. Ağlaşmak.	[mırlaşmağ] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)	3189	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

		* Afşin -Mr.; * Beypazarı -Ank.				
mırtmak	Darılmak.	Eldirek * Fethiye -Mğ.	3190	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
Mışkırmak	1. Kızmak, öfkeli öfkeli solumak.	* Lüleburgaz -Krk.	3193	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
mişmak (I) [mişmak]	Sözünden dönmek, yılmak, korkup çaymak.	Çerçin -Brd.; * Susurluk -Ba. [mişmak] > (Yeşilyurt * Keçiözü -İsp.)	3193	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
mıtırına basmak	Kızdırmak, hamleline dokunmak.	* Bor -Ng.	3194	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
mıttırdamak	2. Aşırı sevgi, aşırı istek duymak.	-Ng.	3195	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Mıyışmak	1. Gülümsemek.	Narlidere -İz.; Boynuyoluğun -Ada. [mızıldanmak -1] > (* İskilip -Çr.)	3195	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
mızılamak	Çocuk ağlamaya başlamak.	* Ermenek -Kn. [mızıldanmak -1] > (* Taşköprü -Ks.) [mızılamak] > (İrşli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Krk.) [mızırdamak -2] > (Balabanlı * Ödemiş -İz.; * Ermenek -Kn.)	3196	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
mızıldanmak	2. Hafif hafif sızlanmak, acı acı ses çıkarmak.	* Taşköprü -Ks.	3196	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
Mızırmak	Acı acı ağlamak.	Danışman * Fatsa -Or.; Nefsiköseli * Görele -Gr. [mızırkanmak] > (* Ulubey -Or.)	3197	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
mızranmak	Kıskanmak, çekememek: Tembel insanlar çalışkanlara mızranır.	Kırpa * Safranbolu -Zn.	3197	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
micine gitmek	Hoşuna gitmek.	Öteyüz -Zn.	3198	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
mihirsemek	Hoşa gitmek, sevmek.	Aziziye * Ereğli -Kn.	3198	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
mihirsemek	Hoşa gitmek, sevmek.	Aziziye * Ereğli -Kn.	3198	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
morutmak [mortuşmak]	Surat asmak, somurtmak.	* Sivrihisar -Es. [mortuşmak] > (-Ky.)	3212	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
Moşuldamak	3. Öfkeyle solumak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	3212	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Moyullamak	Kendi kendine söylenerek ağlamak.	İrşli, Bayburt * Sarıkamış * Selim -Krk.	3212	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Mozurdamak	Homurdanmak, öfkeyle söylenmek.	* Silifke -İç.	3214	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
mölin olmak	Üzgün olmak.	Peşman * Daday -Ks. [mağal mağal] > (Kumdanlı * Yalvaç -İsp.)	3215	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
muğal muğal bakmak	Bön bön, şaşkın ve üzgün bakmak.	Bağlıllı * Gelendost -İsp.	3217	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
muğal muğal bakmak	Bön bön, şaşkın ve üzgün bakmak.	Bağlıllı * Gelendost -İsp.	3217	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
muğlakta kalmak	Açıktaki kalmak, çaresiz kalmak.	Bağlıllı * Gelendost -İsp.	3217	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
muğur olmak	Olur demek, istemeyerek kabullenmek.	-Çkr.; Cuma * Boyabat -Sn.; -Ml.; -Sv.; -Ank. -Bt.	3217	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
muhal etmek	Alçak gönüllülük etmek.	[mukaat olmak] > (* Bor -Ng.) [mukahat olmak] > (-Krk.) [mukavad olmak] > (* Zile köyleri -To.)	3218	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
mukur (II)	İstemeyerek razı olmak.	Bağlıca * Ardanuç -Ar.	3219	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)

muncur etmek	Surat asmak.	-Tr.; Kaptanpaşa köyleri * Çayeli -Rz.	3220	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
murlamak	Bir şeyin kendinin olduğunu ileri sürmek ya da kendinin olmasını istemek	oyunda	3222	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
murzunu dökmek	Surat asmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	3223	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
muşkurmak	İçini çeke çeke ağlamak.	Çığı * Dinar -Af.; * Tarsus -İç.	3225	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Yorgunluk ve öfkeden solumak.	* Şarkışla çevresi -Sv.; * Bor -Nğ.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
mükremek	Sevecenlik göstermek.	* Bor -Nğ.	3229	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
Mürgülenmek	Uykusuzluktan surat asılmak.	-Nğ.	3231	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
nakırdılaşmak	Şakalaşmak, alaya almak.	Karaçay, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	3235	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
nefelenmek	Sıkıntısı, tasası dağılmak.	* Çal -Dz.	3244	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidnessb)
nızlası karışmak	Birdenbire sinirlenmek, kafası karışmak.	-Krş.	3252	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
nızlası karışmak	Birdenbire sinirlenmek, kafası karışmak.	-Krş.	3252	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
nutku kurumak	Korkudan şaşırıp kalmak.	* Antakya -Hat.	3257	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
nükrü dönmek	İğrenmek, tiksirmek.	* Çerkeş -Çkr.	3258	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Adı
Obal	Vicdanı inciten iş, davranış.	Çığı * Dinar -Af.; Kumdanlı, Uluğbey * Senirkent, * Yalvaç -İsp.; Güney * Yeşilova -Brd.; Derbent * Buldan, Bekilli * Çal, Bereketli * Tavas, * Çivril, Darıveren * Acıpayam -Dz.; Sürez * Bozdoğan, Dalıca * Nazilli -Ay.; * Milas -Mğ.	3261	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
obarmak	Korkmak.	Hisarcık * Emet -Kü.	3262	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ocalamak bucalamak	Kararsızlık etmek.	* Nizip -Gaz.	3265	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
ocudumak	Bir şeye karşı çok istek duymak: Veli çobanlığa ocuduyor.	Gilevgi * Elmalı -Ant.	3265	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

ocumak [ocukmak, ocunmak -1, 2, 3]	1. Bir şeyden korkmak, ürkmek, çekinmek.	Çığrı * Dinar -Af.; * Yalvaç, * Eğridir köyleri, * Sütçüler köyleri, * Senirkent -Isp.; Başpınar * Tefenni, Çerçin -Brd.; Çöplü * Çivril, Kösten, Karaçay, Adaş, Honaz -Dz.; Vekse -Ky.; * Ermenek -Kn.; Ayvagediği * Mersin -İç.; Macar * Gazipaşa -Ant. [ocukmak] > (Dengere * Tefenni -Brd.; Söğüt, Honaz, Beylerli, Seyit * Çal -Dz.; * Serik -Ant.) [ocunmak -1] > (Bekeilli, Yukarıseyit * Çal -Dz.; Çomaklı * Korkuteli -Ant.)	3265	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	2. Yılmak: Hayvan dayaktan ocudu.	Yukarıseyit * Çal, * Çivril -Dz.; -Kn.; Civanaylağı * Mersin, * Mut köyleri -İç. [ocunmak -3] > (* Ermenek -Kn.)		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	3. Bir şeyden soğumak: Kuş yuvasından ocundu.	* Yalvaç -Isp.; Bereketli * Nazilli -Ay.; Kemaliye * Alaşehir -Mn.; Vekse -Ky. [ocunmak -2] > (Bayrallar * Elmalı -Ant.)		Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
	4. Tiksinmek.	Vekse -Ky.; İbrala -Kn.		Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
	5. Çaresiz kalmak.	-Ank.; Köşker -Krş.		İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
Ocunmak	4. Gücenmek.	* Zara -Sv.	3265	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
ocutmak [ocuḡmag]	1. Korkutmak, ürktmek.	Çığrı * Dinar -Af.; * Eğridir köyleri, * Sütçüler köyleri -Isp.; Çerçin -Brd.; Kösten, Söğüt, Honaz -Dz.; Kemaliye * Alaşehir -Mn.; -Ank. köyleri; * Ermenek -Kn.; Yeşildere -Ada. [ocuḡmag] > (-Brd.)	3265-3266	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	2. Yıldırma.	Çığrı * Dinar -Af.; İslâm * Eğridir köyleri, * Sütçüler köyleri, * Uluborlu -Isp.; Çerçin -Brd.; Kösten, Söğüt, Honaz * Çal -Dz.; Bahçeli * Bor -Ng.; Karakuyu, Çapak * Torbalı -İz.; Meydan * Mut -İç.; * Ermenek -Kn.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	5. Bıktırma.	Çömlekçi * Bodrum -Mğ.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	6. Soğutmak.	* Uluborlu -Isp.; Karakuyu, Çapak * Torbalı -İz.; -Kn.		Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
ofulamak	Yüreği yanmak, acımak.	Dalhca * Nazilli -Ay.	3268	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ofun sofun olmak	1. Şaşırp kalmak.	* Elmalı -Ant.	3268	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
	2. Büyük bir üzüntüyle donup kalmak.	-Kn.; * Mut köyleri -İç.		İkincil	Karma	Donukluk (Frozenness)
ofurmak (II)	Sinirlenmek, coşmak.	* Gürün -Sv.	3268	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
ofurmak (II)	Sinirlenmek, coşmak.	* Gürün -Sv.	3268	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
ofurtmak (I)	2. Öfkeyle kalkıp yürüyüvermek.	Kozluca * Keçiborlu -Isp.	3268	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
ofurtmak (II)	1. Hayvan bir şeyden ürüp durmak.	* Tarsus -İç.	3268	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ofutmak (I)	1. Darılmak.	-Af.; * Yalvaç -Isp.; -Ank.	3268	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	4. Yaptığı muzipliği anlatarak gülmek.	Civanaylağı * Mersin -İç.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
oğarmak (I)	Paylamak.	Kazmasöku -Sn.	3269	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
oğundurmak	1. Bir kimseyi çok inciterek, kırarak bayılacak dereceye getirmek.	İğdecik -Isp.; Çerçin -Brd.; Reyhanlı ve Amık Ovası Türkmenleri * Reyhanlı, * Antakya -Hat.	3271	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Acıdan kıvrınmak.	* Çarşamba -Sm.		İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)

	5. Heyecana düşürmek.	-Ed.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
oğunmak (I) [ovunmak (I) -1, 2]		[ovunmak (I) -1] > (Salda * Yeşilova -Brd.; * İskilip -Çr.; Hacıilyas * Koyulhisar -Sv.; Köşker -Krş.; * Ermenek -Kn.) [ovunmak (I) -2] > (* Taşköprü -Ks.)	3271	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	4. Üzülmek, yaptığına acınmak.	* Mustafakemalpaşa -Brs.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	5. Heyecanlanmak.	-Ed.		Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
	6. Övünmek.	-Tr. ve çevresi		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ohsun	Rica ederim, yalvarırım.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	3275	Birincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
oşşamak (II)	Olaşmak, sevmek.	* Bergama -İz.	3275	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
okramak	1. Bir şeye karşı çok istek duymak, gönülden sevmek: İrazı görünce içerim okradı.	* Silifke, * Mut köyleri -İç.	3277	İkincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
okramak	1. Bir şeye karşı çok istek duymak, gönülden sevmek: İrazı görünce içerim okradı.	* Silifke, * Mut köyleri -İç.	3277	Birincil	Olumlu	Somurtkanlık (Sullenness)
okutmak (I)	Surat asmak.	* Kurşunlu -Çkr.	3278	İkincil	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
olçumlanmak	1. Kibirlenmek, gururlanmak.	* Şereflikoçhisar -Ank.	3279	Üçüncül	Karma	Gurur (Pride)
olçumlanmak	1. Kibirlenmek, gururlanmak.	* Şereflikoçhisar -Ank.	3279	İkincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
olmayasımak	Olmak istememek: Ben doktor olmayasımam.	* Akçakoca -Bo.	3280	Birincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
onarmak (III)	1. Bir işi özenle yapmak, başarmak.	-Brd.; Dodurga * Bozüyük -Bil.; -Nğ.	3283	İkincil	Olumlu	Neşe (Joy)
oñdurmak [oñdurmag (II)]	4. Varlıklı ve mutlu etmek.	-Brd.; Bekilli * Çal -Dz.; * Bor -Nğ. [oñdurmag (II)] > (-Brd.)	3285	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
oñmak [oñmag (I)]	1. Rahata kavuşmak, mutlu olmak.	Yassören * Senirkent -İsp.; Kelekçi * Acıpayam -Dz.; Sürez * Bozdoğan -Ay.; Rumeli göçmenleri * Düzce -Bo.; Peşman * Daday, Karabüzey * Araç -Ks.; -Sm.; Ezine -Ama.; Çilehane * Reşadiye -To.; * Görele -Gr.; -Tr.; -Gaz.; -Mr.; -Ank.; Emirşıklar * Akseki -Ant. çevresi; Kabaagaç * Fethiye -Mğ. [oñmag (I)] > (-Brd)	3286	Birincil	Olumlu	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
onulmak	2. Sıkıntıda olan kimse rahata kavuşmak.	* Düzce -Bo.	3286	İkincil	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
onurlanmak	Kibirlenmek.	* Düzce -Bo.	3286	Üçüncül	Karma	Beceriklilik (Resourcefulness)
onurmak	Başarmak.	* Gemlik -Brs.	3286	İkincil	Olumlu	Neşe (Joy)
oramak (II)	Değer vermek, beğenmek.	-Kn.	3288	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
orķınmek	Birdenbire korkmak, ūrkmek.	* Maça ve köyleri -Tr.	3290	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
osanak	Usanmak, bıkmak.	* Afşin -Mr.; Hasanoğlan -Ank.; -Nğ.	3293	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
osmak (I)	3. Şaşırp kalmak.	Karkıcık * Artova -To.	3293	Birincil	Olumsuz	

osup kalmak	Şaşırp kalmak.	Küçükisa * Zile -To. [oşurtmak] > (-Ba. ve çevresi; Demireli * Mustafakemalpaşa -Brs.; * Sivrihisar -Es.) [öşertmek] > (Maruf -Çkr.) [öşürtmek] > (-Ank. ve ilçeleri)	3293	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
oşkişlemek [oskişlemek, oskişlemek, oşkişletmek]	Köpekleri kışkırtarak birbirine ya da birine saldırtmak.	* Bor -Ng. [oskişlemek] > (Bahçeli * Bor -Ng.) [oskişlemek] > (Bahçeli * Bor -Ng.) [oşkişletmek] > (-Mğ.)	3294	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
oşkurtmak	Öfkesini artırmak.	Telin * Gürün -Sv.	3294	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
otarmak (II)	Beğenip istemek, birini öbüründen üstün tutmak.	* Bergama -İz.	3295	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ot sökdürmek	Çok sıkıntı çektiirmek.	-Sm.	3297	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
ovkünmek	Birinin yaptıklarını yineleyerek onunla eğlenmek, yansılama.	* Çarşamba -Sm.	3301	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
oyalmak (I)	Utanmak.	-Sn. [oylamak] > (-Kn.)	3302	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
oynaklamak	Sevinçten zıplayıp hoplamak.	Karabüzey * Araç -Ks. [oyulganmak (I)] > (Tokat -Es.; * Ermenek -Kn.)	3304	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
oyurtmak	1. Kaçınmak, çekinmek.	* Kula -Mn.	3307	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	2. Kuşkulanmak, ürkemek, kulak kabartmak.	Ovacık * Tavas -Dz.; Aslanköy * Mersin -İç.)		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
	2. Kuşkulanmak, ürkemek, kulak kabartmak.	Ovacık * Tavas -Dz.; Aslanköy * Mersin -İç.)		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
öcelen olmak [öcenez olmak]	Korkmak.	Kuşköy, Bergaz * Ezine -Çkl. [öcenez olmak] > (* Simav -Kü.)	3310	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
öceşmek	3. Öç almak.	-Kü.	3310	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
öcürenne gibi bağırarak	Sesi çıktığı kadar bağırarak ağlamak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	3311	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
öcütme [öçütmek]	Korkutmak.	-Brd.; Akçalar * Seydişehir -Kn. [öçütmek] > (Başpınar * Tefenni -Brd.)	3310-3311	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
öçbelenmek	Kendini beğenmek, şıarmak.	-Yz.	3311	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
ödeği kopmak	Çok korkmak, ödü kopmak.	Kadıköy -Ada.	3311	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ödünü almak [ödünü sıdirmek, ödürlü etmek]	Korkutmak.	Bekilli * Çal -Dz.	3314	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ödürlenmek	1. Sıkılmak, utanmak.	* Simav -Kü.	3314	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	1. Sıkılmak, utanmak.	* Simav -Kü.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)

	2. Uykuda korkmak, kâbus görmek.	* Gürün -Sv.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ödülrlenmek	1. Sıkılmak, utanmak.	* Simav -Kü.	3314	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
ödüllü olmak	Korkudan deli gibi olmak.	Sarıkavak -Es.; Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; Telin * Gürün -Sv.	3314	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ödü sıtmak [ödü böldeğine karışmak, ödü çatlamak, ödü sıdımak, ödü yarılmak]	Çok korkmak, ödü patlamak.	Çığrı * Dinar -Af.; * Eğridir köyleri, Baladır * Keçiborlu, * Yalvaç -Isp.; Salda * Yeşilova -Brd.; Yukarıseyit, Bekeilli * Çal, Darıveren * Acıpayam, Kösten, Honaz -Dz.; Sürez * Bozdoğan, Dallica * Nazilli -Ay.; -Ank.; * Bor -Ng.; * Hadım, * Ermenek -Kn.; Namrun * Tarsus, * Mersin köyleri -İç.; Güzelsu * Akseki, * Korkuteli ve köyleri, * Elmalı ve köyleri -Ant. [ödü böldeğine karışmak] > (İğneciler * Mudurnu -Bo.) [ödü çatlamak] > (* Lüleburgaz -Krk.) [ödü sıdımak] > (Çiftçınar * Mersin -İç.) [ödü yarılmak] > (Kuz * Akkuş -Or.; Çağlayan, Cerit -Mr.; * Antakya -Hat.)	3314	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
öğörsemek [öğre gelmek]	İnek, davar çiftleşmek istemek.	Kazmasökö -Sn. [öğre gelmek] > (* Beypazarı -Ank.)	3318	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
öğsemek (II)	Dalmak, saldırmak: Koyun ekine öğsedi.	Yusufoğa * Gölhisar -Brd.	3321	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
öğürleşmek (I) [öğür olmak (I) -1, öyürleşmek]	Birbirine alışmak, dost olmak, birbirinden ayrılmayacak derecede sevişip anlaşmak.	Kumdanlı * Yalvaç, * Eğridir köyleri -Isp.; Güney * Yeşilova -Brd.; Söğüt, Kösten, Kızılyer, Honaz -Dz.; Hocaköy * İnegöl -Brs.; Bağlıca * Ardanuç, Kırızlı * Şavşat -Ar.; * Ayaş -Ank.; Hamurcu * İncesu, Dadayı -Ky.; * Bor -Ng.; * Mut köyleri -İç. [öğür olmak (I) -1] > (İğneciler * Mudurnu -Bo.; -İst.; * Kurşunlu -Çkr.; -Ml.; * Nizip -Gaz.; * Antakya -Hat.; -Sv.; -Ank.; -Ky.; * Avanos -Nş.; * Bor -Ng.; * Kadirli -Ada.) [öyürleşmek] > (* Uluborlu -Isp.; Söğüt, Honaz, Yukarıseyit * Çal, * Çivril, Kızılhisar * Acıpayam -Dz.)	3324	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
öğürmek (II)	Övünmek.	* Tosya -Ks.	3324	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
öğürsemek [öğsemek (III), öğüne gelmek, öğüre gelmek, öğürleşmek (II), öğür olmak (II), övürsemek]	Dişi hayvan çiftleşmek istemek.	Söğüt, Honaz -Dz.; * Bartın -Zn.; -Çkr. ve çevresi; * İskilip -Çr.; Ömerli * Çarşamba -Sm.; Kuz * Akkuş, Sarıca * Gölköy -Or.; * Alucra -Gr.; Ağrakos * Suşehri, Maksutlu * Şarkışla, Hacıilyas * Koyulhisar -Sv.; Ağaeli -Ank.; Bektaşlı * Boğazlıyan -Yz. [öğsemek (III)] > (* Perşembe köyleri -Or.; -Gr.; köyleri; * Yerköy -Yz.) [öğüne gelmek] > (* Artova -To.) [öğüre gelmek] > (Tokat -Es.; * Vezirköprü -Sm.; * Merzifon -Ama.; * Şebinkarahisar -Gr.; -Ezm.; -Ezc.; * Hozat -Tn.; -Ml.; * Zara, -Sv.) [öğürleşmek (II)] > (Söğüt, Honaz, -Dz.) [öğür olmak (II)] > (* Gemerek -Sv.; * Kayaş -Ank.) [övürsemek] > (-Zn. ve çevresi; * Çarşamba -Sm.)	3325	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ölmek	Evlenmek istemek.	-Brd.	3326	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ökmek (I)	Beklemek.	-Mr.	3327	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ökmek [öğremek, ökmek (I), öksimek, öksümek, önsmek,	Göreceği gelmek, özlemek, istemek.	Uluğbey * Senirkent -Isp.; * Beşiri -Sr.; -Dy.; * Birecik -Ur.; * Nizip -Gaz.; * Halfeti -Mr.; Alacahan * Kangal, Çepni * Gemerek,	3328	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)

ösgemek, öysemek, özkemek]		Çöplü * Gürün -Sv.; -Ng.; Aziziye * Ereğli -Kn.; Boynuyoğun -Ada.; Ayvagediği * Mersin -İç.; Şahin * Malkara -Tk.				
öksemek [öğremek, öksmek (I), öksimek, öksümek, önsemek, ösgemek, öysemek, özkemek]	Göreceği gelmek, özlemek, istemek.	Uluğbey * Senirkent -İsp.; * Beşiri -Sr.; -Dy.; * Birecik -Ur.; * Nizip -Gaz.; * Halfeti -Mr.; Alacahan * Kangal, Çepni * Gemerek, Çöplü * Gürün -Sv.; -Ng.; Aziziye * Ereğli -Kn.; Boynuyoğun -Ada.; Ayvagediği * Mersin -İç.; Şahin * Malkara -Tk.	3328	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ökünmek [öğkünmek, ökenmek, örkünmek -1, övgünmek, övkünmek -1, 3; övgünmek -1, öykenmek (I), öykünmek (I) -1]	1. Birinin yaptıklarını, söylediklerini yineleyerek alay etmek.	-Kü.; Sarıkavak -Es.; Akçadağ, Ağınkamunu * Arapkir, -Ml.; -Ur.; * Nizip, -Gaz.; Çardak, -Mr.; Çamoğa * Divriği, Çöplü * Gürün, Maksutlu * Şarkışla -Sv.; Bakırdağı, Çataloluk * Develi, * İncesu -Ky.; Karsavran * Saimbeyli -Ada.; * Tarsus -İç.; Pınaz * Fethiye -Mğ. [öğkünmek] > (-Uş.; * Gediz -Kü.; Narlıdere -İz.; -Sm.; Telin * Gürün -Sv.; Küpeli, Saroğlan * Bünyan -Ky.; -Kn.; Çukurköyü * Karaisalı -Ada.) / / / [ökenmek] > (Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.) [örkünmek -1] > (* Artova -To.; * Ulubey -Or.) [övgünmek] > (* Vezirköprü -Sm.) [övkünmek -1] > (Beikili * Çal -Dz.; Narlıdere -İz.; -Sn.; -Gaz.; -Mr.; * Develi ve köyleri -Ky.) [övkünmek -3] > (Ortaköy * Çal -Dz.) [öygünmek -1] > (* Karacasu -Ay.) [öykenmek (I)] > (Taflı * Çarşamba, * Kavak -Sm.; * Ünye -Or.; Nefsiköseli, * Görele -Gr.; * Afşin ve köyleri -Mr.; Afşar köyleri * Pınarbaşı -Ky.; Toprakkale -Ada.) [öykünmek (I) -1] > (-İsp.; Kavuncu * Tefenni -Brd.; * Çarşamba, Esatçiftliği * Terme -Sm.; * Merzifon -Ama.; * Perşembe, Danışman * Fatsa, Kuz, Salman * Akkuş, * Ünye -Or.; Önsen, -Mr.; * Gürün -Sv.; Ahmetfakılı * Akdağmadeni -Yz.; Beyobası * Keskin -Ank.; Köşker -Krş.; Gülveren * Bünyan -Ky.; -Ng.; Şambayadı * Kadirli, * Karaisalı -Ada.; * Silifke ve çevresi, Civanyaylağı * Mersin, * Mut köyleri -İç.)	3329-3330	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Öküzsemek	İnek çiftleşmek istemek.	* Düzce -Bo.	3330	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Ölümsemek	Can çekişmek: Koyun ölümsemişti, hemen kestik.	Güney * Yeşilova -Brd.	3335	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
Ömzenmek	İstemek: O kızı almaya çok ömzendim ama, anası razı olmadı.	Salman * Akkuş -Or.	3336	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Önalmak	Mutlu olmak.	-Tr.	3337	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Öndüllemek	1. Böbürlenmek. 2. Kırılmak, şımarıkça kızmak.	-Ant. * Nizip -Gaz.	3339	Üçüncül Birincil	Karma Olumlu	Kibirlik (Pridefulness) Öfke (Anger)
öneği olmak	Birinin güç duruma düşmesine engel olmak, sıkıntıdan kurtarmak.	* Kadirli -Ada.	3339	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
öntermek	İsteklendirmek, kıskırtmak.	* Mustafakemalpaşa -Brs.; Edirköy * Saray -Tk.	3344	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

öñyañ olmak	Umulmadık durumla karşılaşınca ne yapacağını bilmemek, şaşırarak.	Peşman * Daday -Ks.	3344	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
öpeçünlenmek	Yapmak istemek, istek duymak: Ben ne iş yaparsam o da öpeçünleniyor.	* Bor -Nğ.	3345	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
öpertmek	Yerinmek, acınmak.	* Ermenek köyleri -Kn.	3345	İkincil	Olumsuz	Istirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
öpkelemek	Darılmak, gücenmek.	Çilehane * Reşadiye -To.	3345	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
örce gakmak [örüce gakmak, örüce kalkmak]	Sataşmak, öfkeyle ayağa kalkıp kavgaya girişmek.	* Bor -Nğ. [örüce gakmak] > (* Bor -Nğ.) [örüce kalkmak] > (* Bor -Nğ.)	3345	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
örelenmek (I)	1. Saldırmak.	Bekilli * Çal -Dz.; Ayvagediği * Mersin -İç.	3447	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
Örendelenmek	Seçilmek, beğenilmek.	* Eğridir ve çevresi -Isp.	3348	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
örışan etmek	Mutlu etmek: Tanrım beni örışan et.	Bağvıran * Kızılcahamam -Ank.	3349	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
örkene un sermek	İstenilen işi yapmaktan çekinmek, ipe un sermek.	* Ağın -El.	3349	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
örkinmek [örkünmek - 2]	Ürkemek.	* Maçka -Tr. [örkünmek -2] > (-Rz. ve köyleri)	3350	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
örkününü uzatmak	1. Biraz özgürlük vermek.	* Bor -Nğ.	3350	İkincil	Karma	Utancıdan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
örneştirmek (II)	Başına bela etmek, saldırtmak.	Bağyaka * Finike -Ant.	3351	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
örselemek	Üzmek.	Ayvagediği * Karaisalı -Ada.	3351	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
örtlemek (IV)	Yüreğini yakmak.	* Karaisalı -Ada.	3352	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
örülmek (I)	Şaşırarak.	* Simav -Kü.	3355	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
örülmek (IV)	2. Öfkeli öfkeli ve üstelerek konuşmak.	Kavşıt * Sungurlu -Çr.	3355	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
örtündülemek	Seçmek, beğenmek.	* Kızılcahamam -Ank.	3356	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
öskes olmak	Becermek, başarmak: öskes olup yapamadım bu işi.	-Mğ.	3357	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
ösme (III)	Bıkmak.	Güzelsu * Akseki -Ant.	3357	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ötletmek	Birisini, öldürürüm diye korkutmak.	-Tr.; -Ada.	3360	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ötmek (III)	2. Alaycı bir dille konuşmak.	Güney * Yeşilova -Brd.	3360	Birincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik
ötünmek	Yalvarmak, dilemek.	İdil Ural göçmenleri -İst.	3361	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
övelmek	Darılmak, gücenmek.	Apsarı * İldızın -Çkr.	3364	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
övsenmek	Özlemek, özlemine çekmek.	Çakır -Af.; * Milas -Mğ.	3366	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

övuşlük vermemek	Rahat etmemek: Canım övuşlük vermedi.	-Gaz.	3366	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
öyfeşi ağzından gelmek	1. Bir şeyden çok iğrenmek.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	3366	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
öyğünmek	2. Üzülmek, içine dert olmak.	* Bornova -İz.	3367	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
öykelenmek [öğkelenmek, ökelenmek, ökülenmek]	Öfkelenmek, kızmak.	* Eğridir köyleri -İsp.; Söğüt, Honaz, Yukarıseyit * Çal -Dz.; Yeniköy -Ba.; * Lapseki -Çkl.; * Merzifon -Ama.; Kuz * Akkuş -Or.; -Gaz.; * Ağın -El.; -Ank.; * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; Şambayadı -Ada.; * Mut köyleri -İç. [öğkelenmek] > (Telin, Çöplü * Gürün -Sv.) [ökelenmek] > (* Emet -Kü.; -Nğ.) [ökülenmek] > (Sürez * Bozdoğan -Ay.)	3367	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
öyüklemek (I)	Gizlice fısıldayıp kışkırtmak, isteklendirmek.	-İsp.	3368	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
özelemek (I)	Özlem duymak, özlemek.	Çomaklı * Korkuteli -Ant.	3372	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
özelenmek	2. Sabırsızlık etmek.	Mengeser * Doğubayazıt -Ağ.	3372	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
özenti (I)	2. Bir şeyin bir an önce olmasını istemek.	-Ks.	3373	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
özgöynük etmek	Boşuna bekletip üzüntü vermek.	Uluğbey * Senirkent -İsp.	3374	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
özmencil olmak	1. Yalvarmak, rica etmek.	-İsp.	3374	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
	2. Üzülmek: Bekleye bekleye özmencil oldum.	-İsp.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
özü baymak [özü dönmek]	Acımak: Şu fakiri görünce özüm baydı.	Bağıllı * Eğridir, Kösten, Honaz * Çal -Dz. [özü dönmek] > (-Sv.)	3375	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
özü baymamak [özü bay vermemek, özü bay virmemek, özü döğmemek, özü dövmemek, özü dövmemek]	Acıya dayanamamak, yapmaya ya da bakmaya cesaret edememek, kıyamamak.	Bağıllı * Eğridir, Kösten, Honaz * Çal -Dz. [özü bay vermemek] > (* Bor -Nğ.; -Kn.) [özü bay virmemek] > (* Bor -Nğ.) [özü döğmemek] > (Güney * Yeşilova -Brd.; Tokat, Bozan -Es.; -Gaz.; -Mr.; Çöplü * Gürün -Sv.) [özü dövmemek] > (* Eğridir köyleri, * Gelendost, * Yalvaç -İsp.; * Nizip -Gaz.; * Gürün -Sv.) [özü dövmemek] > (Sarıkavak -Es.; * Bor -Nğ.)	3375	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
özü geçmek (I)	Bir şeye, birisine karşı güveni azalmak: Aliden özüm geçti.	Çamoğa * Divriği -Sv.	3375	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
özülemek	Özlemek, istemek.	* Bor -Nğ.	3375	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
özülemek	Özlemek, istemek.	* Bor -Nğ.	3375	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
paçarış etmek	2. Eziyet etmek.	Adacami -Rz.	3378	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
paflamak (II)	Homurdanmak, sitem etmek.	* Çal -Dz.	3380	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
pahallanmak	5. Kafa tutmak, gözdağı vermek.	* İskilip -Çr.; * Lüleburgaz -Krk.	3382	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Pahıllanmak	Kıskanmak, çekememek.	-Ezm. [paldırdamak (II)] > (* Bozdoğan -Ay.)	3382	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
pampalamak	Bir kimseyi benimseyip korumak.	* Safranbolu -Zn.	3390	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
panaz olmak	1. Sersem olmak, şaşırarak.	-Mğ.	3392	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
panaz olmak	1. Sersem olmak, şaşırarak.	-Mğ. [parpazlanmak] > (-Gaz.)	3392	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
parpı görmek	Güçlük ve sıkıntı çekmek.	Uluğbey * Senirkent -Isp.	3400	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
parpılamak (I) [pâpılamak (I), paralamak, parpılamak (I), parpullamak (II)]	1. Paylamak.	Bağlılı * Eğridir -Isp.; Söğüt, Honaz -Dz.; * Torbalı -İz.; * Taşköprü ve çevresi -Ks.; -Sn.; * Çarşamba, -Sm.; Bayadı -Or.; * Alucra -Gr.; -Ezm.; -Ezc.; Ağrakos * Suşehri -Sv.; Köşker -Krk.; Hamurcu * İncesu -Ky.; * Bor -Ng.; * Ermenek -Kn.; Aslanköy * Mersin, -İç.; Çomaklıdede * Korkuteli -Ant.; * Lüleburgaz -Krk. [pâpılamak (I)] > (* İskilip -Çr.) [paralamak] > (Bayburt, İrişli * Sarıkamış, * Selim -Kr.) [parpullamak (II)] > (Hasircıarnavut, Kavaklı -Ed.)	3401	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
	Dövmek, döverek korkutmak.	İğdecik -Isp.; Güney * Yeşilova -Brd.; Söğüt, Kösten, Kızılyer, Honaz * Acıpayam -Dz.; * Tire, * Torbalı -İz.; Sarıkavak -Es.; -Sm.; Karkincik * Artova -To.; -Or.; -Ezm.; Ericek, Çardak -Mr.; Hacılıyas * Koyulhisar, * Gürün, * Gemerek, Maksutlu * Şarkışla, Ağrakos * Suşehri -Sv.; Hamurcu * İncesu -Ky.; * Bor -Ng.; İncirlik, Şıhlı -Ada.; Aslanköy * Mersin, * Mut köyleri -İç. [parpılamak (I)] > (Karabüzey * Araç -Ks.; * Bor -Ng.)		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
parpıllanmak (II)	Sersemleşmek.	Bekilli * Çal -Dz.	3402	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
parpı yemek [parpıyı yemek]	Paylanmak.	* Bodrum -Mğ.	3402	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
parpılamak (II)	Gözdağı vermek.	Marınca * Merzifon -Ama.	3402	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
partal atmak	Övünmek, abartarak konuşmak.	* Merzifon -Ama.; Kuz * Akkuş -Or.; * Gürün -Sv. [partalamak] > (-Ng.)	3404	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
partutuş olmak	Kaygılanmak, tasalanmak.	-Mr. çevresi; * Osmaniye -Ada.	3405	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
patazlanmak	Paylanmak.	* İskilip -Çr.	3411	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)

patıramak (III)	Heyecanlanmak, çırpınmak.	-Sm.	3411	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
patırdamak (I) [patıramak (I), patırdamağ , patırdanmak]	5. Kafa tutmak, gözdağı vermek.	* İskilip -Çr.; * Lüleburgaz -Krk.	3411-3412	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
		[patıramak (I)] > (Bayadı -Or.; Ağrakos * Suşehri -Sv.; * Elmalı -Ant.) [patırdamak] > (Bahçeli * Bor -Nğ.) [patırdanmak] > (Salda * Yeşilova -Brd.)				
	7. Darılmak.	Fırmis -Mğ.				
patramak (I)	Paylamak, çıkışmak.	Sofular -Zn.; Ağrakos * Suşehri -Sv.	3414	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
pavkırmak (I) [pavfurmak, pavkurmak, pavlamak, penkürmek, pevkirmek, pevlemek]	1. Çok öfkelenmek.	* Alayunt -Kü.; * Kurşunlu -Çkr.; * Akşehir -Kn. [pavfurmak] > (-Sv.) [pavkurmak] > (-Af.; * Şereflikoçhisar -Ank.)	3415-3416	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
	2. Kızarak deli gibi söylenmek.	İğneciler * Mudurnu -Bo.				
		[pavlamak] > (Eymir * Bozdoğan -Ay.; -Ada.) [penkürmek] > (Peşman * Daday -Ks.) [pevkirmek] > (Kozacı * Tefenni -Brd.; Işıklı * Çivril, Kaklık, Honaz -Dz.; * Alaşehir -Mn.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Ermenek -Kn.; Yavru * Kaş -Ant.) [pevlemek] > (İğneciler * Mudurnu -Bo.; Akpınar -Or.)				
payırtmak	Sözünü geri aldırarak, sözünden dönmeye zorlamak.	Şabanözü * Polatlı -Ank.	3417	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
paysınmak (III)	1. Küçümsemek.	Aşağıkayı * Tosya -Ks.; * Gemerek -Sv.	3418	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
	3. Çekinmek, utanmak, sıkılmak.	* Ağın -El.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	3. Çekinmek, utanmak, sıkılmak.	* Ağın -El.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	3. Çekinmek, utanmak, sıkılmak.	* Ağın -El.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
pekinmek (II)	Güvenmek.	* Beyşehir -Kn.	3423	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
pengildemek	Korkmak, ürkmek.	Bekilli * Çal -Dz.; Sekiköy * Ödemiş -İz.	3428	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
pengildetmek	Korkutmak: Çocuğu pengildetme.	Bekilli * Çal -Dz.	3428	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
pepelemek (I)	Sırtım okşayarak sevmek, pohpohlamak.	Hocaköy * İnegöl -Brs.	3429	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
perelendirmek	Kuşu yuvasından soğutmak, kaçırtmak.	-Gaz.	3430	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
perelenmek (II)	Kuşkulanmak, işkillenmek.	Çepni * Gemerek -Sv.	3431	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
perem perem olmak [peren peren olmak, perenlemek]	Darmadağın olmak: Babaları ölünce çocuklar perem perem oldular.	Uluğbey * Senirkent -İsp.; -Kü.; * Bor -Nğ.	3431	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
		[peren peren olmak] > (* Gürün -Sv.) [perenlemek] > (-Sv.)				
perilmek (I)	Tiksinmek.	* Çarşamba -Sm.; -Ur.; Telin * Gürün -Sv.	3432	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)

perikmek (II)	2. Ürkemek, ürkerek kaçışmak (kümes hayvanları ve davarlar).	Honaz, Kösten -Dz.; Tokat -Es.; * Şebinkarahisar -Gr.; -Ezm.; -Gaz.; Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; * Koyulhisar -Sv.	3432	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
periktirmek (I) [periklemek]	1. Ürkütmek: Tavukları periktirdim kümese girmiyorlar.	-Ama.; -Gm.; -Ezm. ve köyleri; -Gaz.; Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; Ağcakışla * Şarkışla, * Gürün -Sv.	3432	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
		[periklemek] > (-Sv.)				
pers olmak (II)	1. Sıkıntıdan şaşımak.	* Antakya -Hat.	3434	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
pesend etmek [pesenk etmek, pesent etmek]	Şaşmak, şaşımak.	* Keçiborlu ve çevresi -Isp.; İğneciler * Mudurnu -Bo.	3435	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
peseslemek	2. Paylamak, korkutmak.	-Ezm.	3436	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
	2. Paylamak, korkutmak.	-Ezm.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
pesinmek [pesinmeyh]	Çekinmek, utanmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	3436	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
		[pesinmeyh] > (İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.)				
pesinmek [pesinmeyh]	Çekinmek, utanmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	3436	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
petizlemek	Birisini paylayarak, baskı yaparak özgürlüğünü kısıtlamak: Çocuk petizlenirse aptal olur.	Kızılhisar * Acıpayam -Dz.	3438	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
peyikmek [peyihmeyh]	Korkmak, ürkemek.	* Afşin ve köyleri -Mr.; Afşar köyleri * Pınarbaşı -Ky.	3440	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
		[peyihmeyh] > (İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.)				
piçi piçi etmek	Sevmek, okşamak, yaranmak istemek.	* Ağın -El.	3441	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
pırlanmak (I)	2. Bir işin yapılması ya da bir suçun bağışlanması için bir kimsenin çevresinde dönüp dolaşmak, yalvarmak.	Büyükbabaca * Uluborlu -Isp.; Çomaklı * Korkuteli -Ant.; * Milas -Mğ.	3445	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
pırpıtér olmak [pırpıterlenmek]	Acı ve ölüm korkusuyla çırpınmak, tepinmek.	* Ahlat -Bt.	3446	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
		[pırpıterlenmek] > (* Ahlat -Bt.)				
pırtarmak	Ufak bir nedenle küsmek, küsüp bir yana çekilmek.	-Krş.	3447	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
pırtmak (V)	1. Darılarak kaçışmak, çekingen davranmak: Pırtıp duruyor.	Tokat -Es.	3448	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
pıslamak (I) [pıtısınmak]	Birdenbire ve nedeni olmadan darılmak.	-Bo.	3449	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
		[pıtısınmak] > (* Bor -Nğ.)				
pıstırmak	Korkutarak kımıldayamayacak duruma getirmek, sindirmek.	* Gelendost -Isp.; * Düzcce -Bo.; * Kurşunlu -Çkr.; * Artova -To.; Bakırdağı, Çataloluk * Develi -Ky.; * Bor -Nğ.	3450	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
pıtıraklanmak [pıtnaklanmak, pıtotlanmak]	Öfkelenmek, kızmak: Bu adam çok pıtıraklanıyor.	* Gelendost -Isp.; Hisarcık -Ky.	3450	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
		[pıtnaklanmak] > (* Afşin ve köyleri -Mr.) [pıtotlanmak] > (-Bt.)				

piyalanmak	Büyüklik taslamak, kurulmak.	Akçaköy * Nizip -Gaz.	3452	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
picikmek	Kuşkulanmak, kaygılanmak.	* Merzifon -Ama.	3453	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
picikmek	Kuşkulanmak, kaygılanmak.	* Merzifon -Ama.		İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
piciktirmek	Kuşkulanmak, kuşkulandırarak caydırmak.	* Merzifon -Ama.	3453	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
pirelenmeyh	Ürmek, kuşkulanmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.	3460	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
pirelenmeyh	Ürmek, kuşkulanmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış, * Selim -Kr.		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
pisiklemek [püsülmek]	Sinmek, çekinmek: Ahmet zoru görünce pisikledi.	* Merzifon -Ama. [püsülmek] > (* Bor -Nğ.)	3463	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
piyasmak	Beğenmek, değer vermek.	-Ky.	3466	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
		[poçalamak] > (Sarhanzalı * Sorgun -Yz.; * Çiçekdağı köyleri -Krş.) [pöçelemek] > (Tokat -Es.)				
pocutmak	Bir kimseyi herhangi bir şeyden soğutmak, vazgeçirmek.	-Sv.	3467	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
poçumak (I) [pocumak]	Birisinden soğumak.	Babik * Pötürge -Ml.; -Sv. [pocumak] > (-Sv.)	3467	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
porsumak (I)	Umutsuzluğa düşmek.	Yavuz * Şavşat -Ar.	3472	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
porum atmak [porum satmak]	Övünmek, çalım satmak.	-Zn. [porum satmak] > (* Karabük -Zn.; Çanılı * Ayaş -Ank.)	3473	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
pot atmak	Yüksekten atmak, övünmek.	* Çal -Dz.	3475	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
poydurmak	2. Darıltmak, ürkütmek, kaçırtmak.	* Çarşamba -Sm.; * Ulubey -Or.	3478	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
poydurmak	2. Darıltmak, ürkütmek, kaçırtmak.	* Çarşamba -Sm.; * Ulubey -Or.	3478	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
puca tutmak	İvmek, sabırsızlanmak.	* Divriği -Sv.	3484	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
puçukmak	Kuşkulanmak.	Sürez * Bozdoğan -Ay.	3484	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
puntunu kırmak [pundunu kırmak]	Neşesini bozmak.	* İskilip -Çr. [pundunu kırmak] > (-Dz.)	3488	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
purtarmak [portarmak, purtarmak, purtatmak]	Yüzü gülmemek, surat asmak.	Küçükahmet -Af.; * Bor -Nğ.; -Kn. [portarmak] > (* Lapseki -Çkl.) [purtarmak] > (-Nğ.) [purtarmak] > (* Bor -Nğ.)	3488	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
pusarmak (II)	1. Surat asmak.	Kozağaç * Gölhisar -Brd.	3492	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
pusturmak	Korkutmak, sindirmek.	Yukarıseyit * Çal, Çöplü * Çivril -Dz.; Kılış göçmenleri -İz.; * Kandıra -Kc.; Afşar köyleri * Pınarbaşı -Ky.; * Bor -Nğ.; Çomaklı * Korkuteli -Ant.	3493	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
puşukmak	1. Manda kızmak, azmak.	Karacaören -Kü.	3494	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

putunu kırmak	Korkutmak, sindirmek.	Kozluca * Keçiörlü -İsp.	3495	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
putısınmak	Onuru kırılıp üzülmek.	* Bor -Nğ.	3495	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
püçüklemek	Utanmak, sıkılmak, çekinmek.	* Afşin ve köyleri -Mr.	3495	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
pürlenmek	Kuşkulanmak: Hiç yoktan pürelendi.	* Kemalpaşa, -İz.; * Alaşehir -Mn.; * Bor, -Nğ.	3500	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
pürlenmek (II)	Sevinmek, gurur, mutluluk duymak.	* Sungurlu -Çr.; Sarılar * Avanos -Nş.	3500	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
pürlenmek (II)	Sevinmek, gurur, mutluluk duymak.	* Sungurlu -Çr.; Sarılar * Avanos -Nş.	3500	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
puşukmak	1. Manda kızmak, azmak.	Karacaören -Kü.	3494	İkincil	Karma	Haz (Delight)

Kelime	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
renk etmek	Canını yakmak, sıkıntı vermek.	Kaklıç * Menemen -İz.	3508	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
sadalamak (II)	1. Kararsızlık göstermek.	* Yalvaç -İsp.; Bölceagaç * Manyas -Ba.; * Güdül ve köyleri -Ank.	4662	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
	3. Şaşırmak: Beni gördünce sadaladı.	* Yalvaç -İsp.		Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
saşındırılı	Sakındırmak, korkutmak için yapılan işlem, davranış: Bunu saşındırılı mı yaptın?	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4664	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
salamat galmak	Hoşça kalmak.	* Iğdır -Kr.	4667	Birincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
samıtmak (I)	Üzgün ve düşünceli olmak, somurtmak.	* Çal -Dz.; -Ba.	4670	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
samıtmak (I)	Üzgün ve düşünceli olmak, somurtmak.	* Çal -Dz.; -Ba.	4670	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
saşındırılı	Sakındırmak, korkutmak için yapılan işlem, davranış: Bunu saşındırılı mı yaptın?	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4664	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
sanırtmak (I)	Somurtmak.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4671	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
Sardırmak	İlgi uyandırmak.	-Ks. ve çevresi [sardurmak (II)] > (Kocabey * Şavşat -Ar.)	4673	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
Sarımağ	Alay etmek.	* Iğdır -Kr.	4674	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
sarmak (II)	Köpek vb. hayvan saldırmak.	Tosmurlu, Hurma, Arkarası * Silifke -İç.	4674	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
savırmak	Küçükbaş hayvanlar çiftleşme isteği duymak.	Eldirek * Fethiye -Mğ.	4676	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
savsaklanmak (II)	Boşuna üzüntü, kuruntu yapmak.	* Güdül ve köyleri -Ank.	4677	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
say çeyhmek	Çekinmek, saygı duymak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4677	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

say çeyhmek	Çekinmek, saygı duymak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4677	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
saylamak	1. Söz dinlemek, boyun eğmek.	Adatepe -Ay.	4678	İkincil	Karma	Teslimiyetçi (Submissiveness)
	2. Beğenmek, seçmek.	Çilehane * Reşadiye -To.		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
seksenmek	2. Tiksilmek.	Taze Kerkük	4682	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
sevündük olmak [sevündürak olmak, sevündürek olmak, sevündürük olmak]:	Sevinç ve coşku ile şaşırıp eli ayağı dolaşmak.	(Uluşiran * Şiran -Gm.) [sevündürak olmak] > (-Vn.) [sevündürek olmak] > (-Vn.) [sevündürük olmak] > (* Güdül ve köyleri -Ank.)	4688	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Sezeklemek	Anlamak, bilmek istemek.	* Bor -Nğ.	4689	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
sıbrmak	Öfkeyle saldırmak.	Çayağzı * Şavşat -Ar.	4689	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
sıdalanmak (II)	Ağlamaklı olmak.	* Bor -Nğ.	4689	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
sıdmak [sıtmağ, sıtmak -1, 2]	2. Ödüt patlamak, korkmak.	[sıtmaq] > (Tahanlı * Mersin -İç.) [sıtmak -1] > (Karamanlı * Tefenni -Brd.; Darıveren * Acıpayam -Dz.; -Çr.; * Bünyan -Ky.) Gölkonak, Yenişar * Şarkikaraağaç -İsp.; * Çal -Dz.; * Bor -Nğ.; * Silifke, Eldirek * Fethiye -Mğ. [sıtmak -2] > (-Brd.)	4689-4690	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
sıdalaz olmak	Açığa vurulmayan duygu ya da sıkıntı ile dolmak.	Eldirek * Fethiye -Mğ.	4689	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
sıkarlamak	Sıkıştırmak, korkutmak, baskı yapmak, zorlamak.	* Yalvaç -İsp.; -Brd.; * Çal -Dz.; Salman * Akkuş -Or.; Eldirek * Fethiye, Pınarlıbelen * Bodrum, Yenice -Mğ.	4690	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
sıkarlamak	Sıkıştırmak, korkutmak, baskı yapmak, zorlamak.	* Yalvaç -İsp.; -Brd.; * Çal -Dz.; Salman * Akkuş -Or.; Eldirek * Fethiye, Pınarlıbelen * Bodrum, Yenice -Mğ.	4690	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
Sıktarmak	Hastalığı, sıkıntıyı atlatmak.	Güneyce, * İkizdere -Rz.	4691	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
Sıltarmak	Azarlamak.	Yenice -Mğ.	4691	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
Sımırmak	Surat asmak, somurtmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4691	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
sınmak (I)	1. Bıkmak, usanmak.	* Yalvaç -İsp.	4692	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	3. Tutulan oruçtan kuşkulunmak.	* Bor -Nğ.		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
	4. Güvenmek.	Kösekaş * Hacıbektaş -Nş.		Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
sıncırmak	1. Sızlanmak, üzülme.	* Yalvaç -İsp.	4693	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
sırtarmak (I)	1. Dişleri görünür biçimde gülme, sırtıtmak.	* Antakya ve çevresi -Hat.; * Bor -Nğ.	4694	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
sırtarmak (II)	1. Öfkelenmek, çıkışmak.	Bölceğaç * Manyas -Ba.; * Bor -Nğ.	4694	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	1. Öfkelenmek, çıkışmak.	Bölceğaç * Manyas -Ba.; * Bor -Nğ.		İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
sıyrıkmaq [sıyırılmak]	Sıkıntıdan, çıkmazdan kurtulmak.	* Bor -Nğ. [sıyırılmak] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)	4696	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak

						(Disembarrassment), Tasasızlık (Light- heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
Siçilmek	Kıskanmak.	Güneyce * İkizdere -Rz.	4697	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
sineklenmek	Kuşkulanmak.	-Çr.; * Bor -Nğ.	4699	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
siñilemek	3. İnleyerek ağlamak.	* Bor -Nğ. [sohıranmağ] > (-Çr.; * Bünyan -Ky.) [sohırdanmağ] > (Kösektas * Hacıbektaş -Nş.) [sokurdama] > (* Sütçüler -Isp.; -Çr.) [sokurdanmak] > (* Yalvaç -Isp.; * Bor -Nğ.; * Silifke -İç.)	4699	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Sonutmak	Çalımı oturmak, kurulmak.	* Antakya -Hat.	4704	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
soruşup kalmak	Apışıp kalmak, alıklaşmak, suçlanmak.	* Gürün -Sv.	4705	İkincil	Karma	Suçluluk (Guilt)
sorutmak (II)	1. Somurtmak. 2. Gururlanmak.	Karamanlı * Tefenni -Brd.; Darıveren * Acıpayam -Dz. -Uş.	4705	İkincil İkincil	Karma Olumlu	Somurtkanlık (Sullenness) Gurur (Pride)
soypunmak	Kaçınmak, sakınmak.	-Çr.	4706	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
söz saymağ	Azarlamak, aşağılamak.	-Ezm.	4708	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
söz saymağ	Azarlamak, aşağılamak.	-Ezm.	4708	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
sucuğu sarkmak	Özlemle bakmak.	* Bor -Nğ.	4708	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
sucukmak (I) [sucuhmağ, suçukmak]	Suçluluk duymak, utanmak.	-Çr. [sucuhmağ] > (Pazarören * Pınarbaşı -Ky.) [suçukmak] > (* Bor -Nğ.; Namrun * Tarsus -İç.)	4708-4709	İkincil	Karma	Suçluluk (Guilt)
sucukmak (I) [sucuhmağ, suçukmak]	Suçluluk duymak, utanmak.	-Çr. [sucuhmağ] > (Pazarören * Pınarbaşı -Ky.) [suçukmak] > (* Bor -Nğ.; Namrun * Tarsus -İç.)	4708-4709	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
süğmek (III)	Birden saldırmak.	* Sütçüler -Isp.	4712	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
sülük etmek	Alçak gönüllü davranmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4713	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
sümdüklenmek [sümtüklenmek]	Gördüğü yiyecekte istemek, açgözlülük etmek.	* Antakya -Hat.	4713	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
sümmek	Küçük görmek, istememek.	-Çr.	4713	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
sümmek	Küçük görmek, istememek.	-Çr.	4713	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
sümtülcemek	Sarkıntılık etmek, saldırmak.	-Çr.	4714	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
süpürtmek	2. Birden kızıp gitmek.	* Sütçüler -Isp.	4715	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
sürsalmak	Saldırmak.	Akçalar * Seydişehir, * Beyşehir -Kn.; Pınarlıbelen * Bodrum -Mğ.	4716	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
şafaklamak, şafahlamak (I)	2. Korkmak.	Çöplü * Çivril -Dz.	3735	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
şakımak (II) [şakınmak]	Paylamak.	-Sn.; -Ky. [şakınmak] > (-Sm.)	3735	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
şakıtmak (II)	İyi, parlak, başarılı iş yapmak: Hangi yaptığın işi şakıttın?	* Bor -Ng.	3738	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
Şakkılamak	Kahkahayla gülmek.	-Ezm.; -Ezc.; -Sv.	3739	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Şaramak	Çok gülmek.	İğdecik -Isp. [şapşak sallamak] > (* Darende -Ml.)	3750	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
şasbaş olmak	Afallamak, şasıp kalmak.	İrişli * Sarıkamış -Kr.	3753	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
şas gelmek	Şasırmak, ne yapacağını bilememek.	* Bor -Ng.	3753	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
şatavlanmak	Sevinmek, keyiflenmek.	Kızılviran * İncesu -Ky.	3754	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
şavka gelmek	Şenlenmek, coşmak.	* Bor -Ng.	3755	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
şavkı gırılmak	Canı sıkılmak, durgunlaşmak.	* Bor -Ng.	3756	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
şaylandırmak	2. İmrendirmek (yiyecek için).	-Çkr.	3756	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
şaylanmak	3. Övünmek.	Uluğbey * Senirkent -Isp.	3757	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
şeddimek	Sevmek, kucaklamak.	Karakoyunlu * İğdir -Kr.	3758	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
şefşeli oynamak	Dövnerek, çırpınarak, kendini hırpalayarak ağlamak: Atam ölen Şekil bacım bir şefşeli oynadı ki mededallah!	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	3758	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
şenelmek	Şenlenmek, neşelenmek.	Ömerhacılı * Kaman -Krş.	3762	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
şeneltmek (I)	1. Şenlendirmek.	Çığrı * Dinar -Af.; * Çal -Dz.; Tokat -Es.; * Kandıra -Kc.; -Sm.; -Sn.; -Or.; * Bor -Ng.; * Ermenek -Kn.; * Mersin köyleri -İç. [şergil olmak] > (Uluğbey * Senirkent -Isp.; * Bartın -Zn.) [şerlemek] > (* Bor -Ng.)	3762	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
şervende olmak	Ortalıkta rezil olmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr. [şeseşlenmek] > (-Ama.; İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.)	3765	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
şeşeltmek	Gözünü ağartıp korkutmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	3765	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
şeytanları haylamak	Öfkesini yenmek.	* Bor -Ng.	3767	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
şılıhlamak	Yaranmak istemek.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	3770	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
şiltanmak (I)	Onurlanmak, yüreklennmek.	-Gm.	3770	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
şınnımak	Çok sevinmek.	-Ky. [şırılanmak] > (İğdeciler -Isp.)	3772	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
şıvgarlamak (II)	Özendirmek, kıskırtmak.	Peşman * Daday -Ks. [şipermek] > (* Merzifon -Ama.)	3776	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
şikâtlanmak	Yakınmak, sızlanmak.	İncekum * Silifke -İç.	3778	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
şirbitmek	Düşüncesini etkileyerek isteklendirmek, aklını çelmek.	-Ur.; -Gaz. [şinimek] > (Erencik * Tosya -Ks.) [şinmek] > (* Merzifon köyleri -Ama.; Hacılıyas * Koyulhisar -Sv.; Bahçeli * Bor -Ng.)	3785	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

		[şinnemek] > (* İskilip -Çr.) [şinnimek] > (* Kurşunlu -Çkr.; -Sn.; * Merzifon köyleri -Ama.; Karkıncık * Artova -To.; Hacıilyas * Koyulhisar -Sv.; Bahçeli, * Bor, -Nğ.) [şirinlemek] > (Salda * Yeşilova -Brd.) [şimimek -1] > (Bayat * Emirdağ -Af.; * Senirkent -İsp.; Narlıdere -Dz.; * Taşköprü -Ks.; -Sv.) [şitenmek] > (* Erbaa -To.; İrişli * Sarıkamış -Kr.) [şimimek -2] > (Uluğbey * Senirkent -İsp.)				
şişini indirmek	Öfkesini açıklamak, bağırıp çağırarak rahatlamak.	* Bor -Nğ. [şışirtmek (I)] > (İrişli * Sarıkamış -Kr.; * Milas -Mğ.)	3789	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidnessb)
şışirtmek (II) [şışinmek (II)]	Surat asmak, dargın durmak.	-Rz.	3789	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
şışirtmek (II) [şışinmek (II)]	Surat asmak, dargın durmak.	-Rz.	3789	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
şışmek (I) [şışinmek (I)]	1. Onurlanmak, kibirlenmek.	İğdecik, Bağlıllı * Eğridir -İsp.; -Brd.; Oğuz * Acıpayam, Bereketli * Tavas -Dz.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; -Ks.; * Kurşunlu -Çkr.; * Merzifon -Ama.; Karkıncık * Artova -To.; -Tr.; Salarha -Rz.; Bağlıca, Akarsu * Ardanuç -Ar.; İrişli * Sarıkamış -Kr.; -Ezc.; * Ağın -El.; * Arapkir -Ml.; * Kilis -Gaz.; * Afşin ve köyleri -Mr.; -Ur.; Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; * Koyulhisar, Maksutlu * Şarkışla -Sv.; Çanılı * Ayaş -Ank.; * Bor -Nğ.; * Silifke, * Mut köyleri -İç.; * Milas -Mğ. [şışinmek (I)] > (* Bergama -İz.; Yeniköy -Ba.; * Silifke -İç.; * Lüleburgaz -Krk.; Bulgaristan)	3789-3790	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
şışmek (I) [şışinmek (I)]	1. Onurlanmak, kibirlenmek.	İğdecik, Bağlıllı * Eğridir -İsp.; -Brd.; Oğuz * Acıpayam, Bereketli * Tavas -Dz.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; -Ks.; * Kurşunlu -Çkr.; * Merzifon -Ama.; Karkıncık * Artova -To.; -Tr.; Salarha -Rz.; Bağlıca, Akarsu * Ardanuç -Ar.; İrişli * Sarıkamış -Kr.; -Ezc.; * Ağın -El.; * Arapkir -Ml.; * Kilis -Gaz.; * Afşin ve köyleri -Mr.; -Ur.; Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; * Koyulhisar, Maksutlu * Şarkışla -Sv.; Çanılı * Ayaş -Ank.; * Bor -Nğ.; * Silifke, * Mut köyleri -İç.; * Milas -Mğ. [şışinmek (I)] > (* Bergama -İz.; Yeniköy -Ba.; * Silifke -İç.; * Lüleburgaz -Krk.; Bulgaristan)	3789-3790	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
şitlenmek	Büyükleme, böbürlenme.	-Bt.	3790	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
şuğumak	Saldırmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	3795	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
şuna tutmak	Yas tutmak.	-Sv.; Kerkük	3796	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

şüngül kullanmak	Böbürlenmek, herkesten başka davranmak.	* Sivrihisar -Es.	3797	Üçüncül	Karma	Kibirdilik (Pridefulness)
şütümek	Saldırmak.	İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.	3797	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
tadanmak	Tad almak, hoşlanmak.	-El.; Çombak -Mr.; -Tk.	3800	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
tağaddeye gelmek	Çok bunalmak, başı sıkışmak.	-Ng.	3801	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
takılamak (I)	1. Yüksek sesle gülmek.	* Mersin ve köyleri -İç.	3809	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
takılmak [takışmak -1, 2]	1. Şaka yapmak, alay ederek eğlenmek.	Bağıllı * Eğridir -İsp.; * Bergama -İz.; -Mn.; -Gaz. takışmak -1] > (Kırcaklı * Nazilli -Ay.; * Milas -Mğ.) [takışmak -2] > (-Dz.; * Ödemiş ve köyleri -İz.; Demirkapı * Susurluk -Ba.; Boyalıca * İznik -Brs.; -Ks.; * Lüleburgaz -Krk.)	3809	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Takışlamak	Zorla dokunmak istemek, kovalamak: Bu çocuk hayvanları takışlamanın cezasını çekecek.	Rumeli göçmenleri * İznik -Brs.	3809	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
talas gelmek	Ürpermek: Yemekten sonra arkamdan bir talas geliyor.	* Gelibolu -Çkl.	3815	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
talasırmak	1. Heyecanlanmak.	-Mğ. ve çevresi	3815	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
talazı kabarmak	Canı sıkılmak.	Hisarköy * Domaniç -Kü.	3816	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
talazı kabarmak	Canı sıkılmak.	Hisarköy * Domaniç -Kü.	3816	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
tamağırmaq	İmrenmek.	* Çal -Dz.	3818	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
tamarmak	Özenmek.	* Buca -İz.	3819	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
tamışa olmak	Ayıplanmak, çok utanılacak duruma düşmek.	-Dz.; * Milas, -Mğ.	3819	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
tamkarmak	Özenmek.	Konak * Simav -Kü.	3819	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
taşımak [tansımak]	Alay etmek, eğlenmek.	Sultanhisar * Nazilli -Ay. [tansımak] > (-Ada.)	3819	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
tana gitmek [tana kalmak]	1. Şaşırmak, yabansımak: Hüseyin Ağanın lafı her zaman herkesin tanına gider. 2. Hoşa gitmek.	* Bozkır, * Ermenek ve çevresi, Mastat * Karaman -Kn.; Tuzla -Ada.; * Mut ve köyleri, * Mersin ve köyleri -İç. [tana kalmak] > (* Mecitözü -Çr.) İbrala -Kn. [tanımag] > (-Brd.)	3820	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
Tanırmak	Şaşırmak bakmak: Bilinmeyen şeyler karşısında insan tanırır.	-Ed.	3822	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
tankuş olmak	Kafası karışmak, sersemlemek: Herbiriniz bir şey söyleyor, adamı tankuşa dönderdiniz.	* Merzifon -Ama.	3823	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
tankuş olmak	Kafası karışmak, sersemlemek: Herbiriniz bir şey söyleyor, adamı tankuşa dönderdiniz.	* Merzifon -Ama.	3823	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
tanlamak [tamışa etmek, tanmak -2]	1. Kınamak, ayıplamak.	-Çkr.; -Sv.; -Ank.; Tepelice * Ermenek -Kn.; * Mut ve köyleri -İç.; * Fethiye -Mğ.	3823	İkincil	Olumsuz	

		[tamişa etmek] > (Solmaz * Tavas -Dz.)				Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	4. Şaşırmak.	-Ank.; Köşker -Krş.; * Ürgüp -Nş. [tanmak -2] > (Burgaz -İst.; göçmenler -Sv.)		Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
Tanlanmak	Yüreklenmek, cesaretlenmek.	Göçmenler -Sv.	3823	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
Tanmak	1. Beğenmek.	Göçmenler -Sv.	3823	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
tansık kalmak [tansıkamak]	Özlemek: Ali'yi görmeye tansık kaldım.	Göçmenler Ayrancı -Kn. [tansıkamak] > (Rumeli göçmenleri, Kadıçiftliği * Yalova -İst.)	3823	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
taplatmak	Benimsetmek, inandırmak: Ona toplatacağım ki bu tarlayı benden başkası süremez.	Bozlar -Yz.	3829	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
tapmak (III)	Bir şeye tutkun olmak, düşkünlük göstermek: Bizim çocuk bir oyuna taptı ki dersi falan bıraktı.	-Nğ.	3830	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
tapşırmaq (IV) [tapıştırmak -2]	4. Yalvarmak: Tanrıya tapşırırm.	[tapıştırmak -2] > (* Bergama -İz.; -Brs.) -Mn. ve çevresi; -Kr.	3831	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Tarsıkmak	Bir şeye üzüldüğü sinirli davranışlarda bulunmak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.	3837	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
tarsıkmak (II) [tarsamak, tesimek]	Canı sıkılmak, bunalmak.	* Çarşamba -Sm.; * Reşadiye -To.; * Bodrum -Mğ. [tarsamak] > (* Datça -Mğ.) [tesimek] > (* Şebinkarahisar -Gr.)	3837	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
tarsıkmak (II) [tarsamak, tesimek]	Canı sıkılmak, bunalmak.	* Çarşamba -Sm.; * Reşadiye -To.; * Bodrum -Mğ. [tarsamak] > (* Datça -Mğ.) [tesimek] > (* Şebinkarahisar -Gr.)	3837	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
tasıtmak (II)	Tadını kaçırmak.	Bayat * Emirdağ -Af.	3839	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
tasıtmak	Beklenmedik bir şey karşısında şaşırmak, neye uğradığını bilememek: Parasını kaybedince tasıttı.	-Ezm.	3839	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
taslamak (VI)	Birine darılmak, yüz çevirmek.	Akköy, * Söğüt -Bil.	3840	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
taslamak (VIII)	Sorumsuzca yiyip içip eğlenmek.	Kılıkışlı -İz.	3840	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
taslanmak (I)	Üzülmek, canı sıkılmak: Bu işe çok taslandık.	Eymir * Bozdoğan -Ay. [teşerlemek -1] > (Kerkük)	3840	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
taslanmak (I)	Üzülmek, canı sıkılmak: Bu işe çok taslandık.	Eymir * Bozdoğan -Ay. [teşerlemek -1] > (Kerkük)	3840	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
taşırkamak (II)	Kaygılanmak.	Yeniköy * Osmaniye -Ada.	3842	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
taşkala etmek	1. Alay etmek. 3. İşi gürültüye getirmek, ivmek, telaşlanmak.	* Antakya -Hat.; * Afşin, Varyank -Mr.; -Ada. ve çevresi; Buluklu * Mersin -İç. * Ağın -El.; * Arapkir -Ml.	3842	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism) Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
tava gelmek (III)	1. Yeme isteği duymak.	* İskilip -Çr.	3847	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

		[tavatir etmek] > (İğdecik -İsp.) [tavsullandırmak] > (Karacahisar * Milas -Mğ.)				
tavlamak (II)	1. Özendirmek, heveslendirmek. 2. Bir kimseyi kavgaya zorlamak, kızıştırmak.	-Ks. * Çarşamba -Sm.	3849	Üçüncül İkincil	Karma Olumlu	İmrenmek/Haset (Envy) Hakimiyet (Dominance)
tav olmak (II)	Öfkelenmek, kızmak.	Bekilli * Çal -Dz.; * Bozdoğan, Yazırlı * Nazilli -Ay.; * Bornova -İz.; * Alaşehir -Mn.	3849	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
taylanmak (II)	Büyükleme, kibirlenme.	Çataloluk, Bakırdağı * Develi -Ky.	3855	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
taysınnamak	Küçümsemek, önemsememek.	Ağlı * Küre -Ks.	3855	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
tazir etmek	Umutsuz durumda bırakmak.	* İskilip -Çr.	3856	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
teberzilemek	Üstüne titremek, özen göstermek.	* Nizip -Gaz.	3857	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
Tecermek	Becermek.	-Yz.	3858	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
tedirgemek [tedürgün olmak, tidirgin olmak]	Rahatsız olmak, tidirgin olmak.	Pisi -Mğ. [tedürgün olmak] > (* Osmancık -Çr.; * Arapkir -Ml.; -Sv.) [tidirgin olmak] > (* Düzce -Bo.)	3859	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
tedirgin etmek [tedürgün etmek -I, tetirgin etmek, tidirgin etmek]	Birini işinden etmek, üzme, sıkıntı vermek.	* Sandıklı -Af.; -Brd.; * Emet -Kü.; * Akyazı ve çevresi -Sk.; -Mr.; Karaözü * Gemerek, Maksutlu * Şarkışla -Sv. [tedürgün etmek -I] > (* Merzifon ve köyleri, -Ama.; * Alucra -Gr.; Uluşiran * Şiran -Gm.; Cenciğe -Ezc.) [tetirgin etmek] > (* Zara -Sv.) [tidirgin etmek] > (* Düzce -Bo.)	3859	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
tedülülü şaşmak [tebgili şaşmak]	Ne yapacağım şaşırma.	Hacıilyas * Koyulhisar -Sv. [tebgili şaşmak] > (-Brd.)	3859	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
tekaziye almak	Alay etmek.	* Şarkikaraağaç -İsp.	3864	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
tekesemek [tekesimek (I), tekesirmek, teksek olmak]	Dişi keçi çiftleşmek istemek.	Belönü * Bolvadin -Af.; Belevi -Dz.; -Kü.; Kargı * Tosya -Ks.; * Kuşunlu -Çkr.; * İskilip -Çr.; Yavıcuk * Havza -Sm.; * Kilis -Gaz.; Bozhüyük * Göksun -Mr.; Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; * Koyulhisar -Sv.; Faraşlı * Kalecik -Ank.; Afşar köyleri * Pınarbaşı -Ky.; Karatepe * Kozan -Ada.; * Yatağan ve köyleri -Mğ. [tekesimek (I)] > (Kemaliye * Alaşehir -Mn.; Evreşe * Gelibolu -Çkl.; * Afşin -Mr.; -Yz. ve köyleri) [tekesirmek] > (Yerkesik -Mğ.)[teksek olmak] > (* Yatağan ve köyleri -Mğ.)	3866	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
teksenmek	Küsmek, darılmak.	Saray -Çkr.; -Ank.	3869	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
tek tüşmek	İlgilenmek, dikkat etmek.	Siği * Mudanya -Brs.; -Es.; -Tr.; Gare * Ardeşen -Rz.	3869	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
Telefsimek	Yüreği ezilmek: Yüreğim telefidi.	-Mr.	3870	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
telenmek (I)	Alınmak.	-Brd.	3871	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
Teleşmek	Ağlamak.	* Haymana -Ank.	3872	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

telezimek [telesemek -3, telesimek -3, televsimek, tenesirmek, tenezimek]		[telesemek -3] > (-Isp.) [telesimek -3] > (Tokat -Es.; * Alucra -Gr.; -Ml.; * Antakya -Hat.; * Divriği, * Kangal, -Sv.) [televsimek] > (* Afşin -Mr.) [tenesirmek] > (Fadıl * Orhaneli -Brs.)	3872	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
	2. Sabırsızlanmak.	-Ks. [tenezimek] > (Ağlı * Küre -Ks.)				
telimsinmek (II)	Kibirlenmek.	Karaptal -Sm.	3873	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
tellemek (I)	2. Ağır söz söylemek, aşağılamak.	* Lüleburgaz -Krk.	3873	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
tellenmek (I) [tellemek (IV)]	1. Küsmek, darılmak, gücenmek.	Uluğbey * Senirkent, Bağlılı * Eğridir -Isp.; Eymir, * Bozdoğan, Yazırlı * Nazilli -Ay.; Tokat -Es.; * Merzifon -Ama.; * Koyulhisar, * Gürün, -Sv.; -Yz.; * Ermenek -Kn. [tellemek (IV)] > (-Ezm.)	3873-3874	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	2. Öfkelenmek.	-Nğ.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	3. Kuşkulananmak.	-Mğ.		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
	4. Alınmak.	-Dz.; Tepeköy * Torbalı -İz.; Çal -Kü.; Güzelsu * Akseki -Ant.; * Milas -Mğ.		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
tengetmek	Alay etmek.	Kemaliye, * Alaşehir -Mn.	3881	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
tengildemek	Nesnel, tinsel düşkünlüğe uğramak.	* Mut ve köyleri -İç.	3881	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
tenikmek	Telaşlanmak.	-To. ve çevresi	3882	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
tepdili şaşmak	Telaşlanmak.	* Gürün -Sv.	3883	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
tepkili şaşmak [tepsermek (III), teptili şaşmak]	Şaşırmak.	* Gelendost -Isp.; * Çal, Çöplü * Çivril, -Dz.; Yazırlı * Nazilli -Ay.; * Alaşehir -Mn.; Zeytinli * Edremit -Ba.; -Brs.; * Alucra -Gr. [tepsermek (III)] > (* Kuşadası -Ay.) [teptili şaşmak] > (Maksutlu * Şarkışla -Sv.)	3887	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
tergemek	Vaz geçmek, istememek.	* Afşin -Mr.; -Gaz.	3892	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
terikmek	Bıkmak, usanmak, ayrılmak.	-Kü.; Güzelsu * Akseki -Ant.; * Hayrabolu -Tk.	3893	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
teriktirmek	Soğutmak, bıktırmak: Çocuğu evden teriktireceksin.	-Kü.	3893	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
tersi dönmek	Şaşırmak, sersemlemek.	* Bor -Nğ.	3896	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
tersi dönmek	Şaşırmak, sersemlemek.	* Bor -Nğ. [tevâtir etmek] > (Ahiköy -Mğ.)	3896	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
teydirmek	Azdırmak, zıvanadan çıkarmak.	-Nğ.	3905	İkincil	Karma	Haz (Delight)
tezikmek [tezgin olmak -1, 2; teziktirmek -3,		[tezgin olmak -1] > (-Brd.; Söğüt * Acıpayam -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; * Anamur -İç.; -Mğ.) [tezmek -1] > (Mormat * Ezine -Çkl.; Sarayözü, Ezinepazarı -Ama.; * Şebinkarahisar -Gr.; * Maçka ve köyleri -Tr.; Akarsu,	3907	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

tez kimek, tizikleme -1, tezmek -1, 2, 3]		Bağlıca * Ardanuç, Zor * Yusufeli, Yavuz * Şavşat -Ar.; İrişli, Bayburt * Sarıkamış -Kr.; -Ezm.; -Ezc.; -El.; Lohan -Gaz.; * Gemerek, * Gürün -Sv.; * Bodrum -Mğ. 2. Yolunu şaşırarak. (* Eğridir ve köyleri -Isp.; Kızılhisar * Acıpayam, * Çal, Kızılcaölük * Tavas -Dz.; * Merzifon ve köyleri, Ezine -Ama.; * Zile -To.) [tezmek -2] > (Bereketli * Nazilli -Ay.; * Bergama, -İz.; * Kırkağaç -Mn.; Gözene -Ml.; Paşalı * Feke - [teziktirmek -3] > (* Eğridir ve köyleri -Isp.) [tez kimek] > (-İç.) 3. İzini kaybetmek. (Kurtkulağı -Ada.) 4. Koşmak. (Dereçine * Bolvadin -Af.; * Emet -Kü.; Ayvalı * Sivrihisar -Es.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Kurşunlu -Çkr.; Hacııyas * Koyulhisar, -Sv.; Pazar * Kızılcahamam -Ank.; Afşar köyleri * Pınarbaşı, -Ky.; Sadıkhacı * Beyşehir -Kn.) [tezmek -3] > (-Isp. ve çevresi; * Sarayköy -Dz.; * Bayburt -Gm.; -Ed.) [tizikleme -1] > (* Osmaniye -Ada.)				
	5. İşten soğumak, usanmak, tembellik ve haylazlık yapmak.	-Brd.; Yeniköy -Ba.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; * Ermenek -Kn.; -Ada. [tezin olmak -2] > (Çiğsar * Kadirli -Ada.)				
teziktirmek [tezigirgin etmek]	1. Usandırarak kaçırtmak, bıktırmak.	Oğuz * Acıpayam, Kösten, Honaz -Dz.; Yeniköy -Ba.; -Brs.; Pazarcık * Bozüyük -Bil.; * Ermenek -Kn. [tezigirgin etmek] > (* Merzifon -Ama.)	3908-3909	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Tezimek	Ürkemek.	Bağyaka * Finike -Ant. [tezimek] > (Hacııyas * Koyulhisar -Sv.)	3909	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
tezürgün etmek	Ürkütme.	* Ünye -Or.	3909	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
tıgırdatmak (I)	Alay etmek.	-Ng.	3910	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
tınazaya almak [tınaz almak, tınaz etmek]	Alay etmek.	* Şavşat -Ar. [tınaz almak] > (-Ky.) [tınaz etmek] > (-Ur.)	3915	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
tınçalmak	Rahatlamak.	Karaçay aşireti, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	3916	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
tıngırdamak (II)	Çocuk yavaş yavaş ağlamak.	* Ağın -El.	3917	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
tıngırdatmak (I) [tımbırdatmak (II)]	Alay etmek.	* Alaşehir -Mn.; * Kurşunlu -Çkr.; * İskilip -Çr.; * Gürün -Sv.; * Bor -Ng.; -Kn. [tımbırdatmak (II)] > (-Ky.; Bahçeli * Bor -Ng.) [tınmamag] > (-Brd.)	3917	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
tın tın kaymak	Çok gülmek, katılmak.	* Ezine -Çkl.	3919	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
tıptur etmek	Sevindirmek.	Bahattin * Ulubey -Or.	3919	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)

tırana etmek	Alay etmek.	* Erciş -Vn.	3920	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
tırılık etmek	Boyun eğip yalvarmak.	* Sungurlu -Çr. [tığmak (I) -I] > (Helvacı * Menemen -İz.; -Mn. ve çevresi; Fili * Biga -Çkl.; -Bo.; Bayadı -Or.)	3922	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
tırılık etmek	Boyun eğip yalvarmak.	* Sungurlu -Çr. [tığmak (I) -I] > (Helvacı * Menemen -İz.; -Mn. ve çevresi; Fili * Biga -Çkl.; -Bo.; Bayadı -Or.)	3922	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
tırlamak (II) [tığlanmağ]	1. Birdenbire öfkelenmek, kızmak.	Aşağı Kayı * Tosya -Ks. [tığlanmağ] > (Bahçeli * Bor -Nğ.)	3925	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
tırnağını uzatmamak	Birinin iyi olmasını, yükselmesini istememek, engellemek.	-Sm.	3925	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
tırsımak (II)	Canı sıkılmak.	Tokat, Bozan -Es.; * Bodrum -Mğ.	3926	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
tırsımak (II)	Canı sıkılmak.	Tokat, Bozan -Es.; * Bodrum -Mğ.	3926	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
tıslamak (II)	Çocuk uykudan uyandıktan sonra huysuzlanarak ağlamak.	-Ank.	3928	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
tıstırmak	Susturmak, saldırmak, sindirmek.	* Bor -Nğ.	3928	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
tıvınmak	Kötü bir olayda üzülmekten başka elden bir şey gelmemek.	-Ada.	3929	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
tıyannamak	Yılmak, usanmak.	* Kozan -Ada.	3929	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Tıyramak	Korkmak: Şu adamdan gözüm tıyradı.	* Kozan -Ada.	3930	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Tiletmek	Sızlanmak, yakınmak.	Karaçay, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.	3933	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
tin düşmek	Utanmak.	* Çarşamba -Sm.	3936	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
tirkeşmek (I) [tırlaşmak, tıretmek]	1. Sataşmak, tedirgin etmek.	-Ks.; -Ur.; Akçakent * Nizip -Gaz.; * Koyulhisar -Sv. [tırlaşmak] > (Orhaniye * Marmaris -Mğ.) [tıretmek] > (* Maçka ve köyleri -Tr.)	3941	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
tisgelemek	Azarlamak, kızmak.	Peşman * Daday -Ks.	3942	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
tiskinmek	Bıkmak, usanmak, istememek.	* Antakya -Hat.	3942	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
titsinmek	Tiksinmek.	* Düzce -Bo.; Nefsiköseli * Görele -Gr.; * Bahçe -Ada. [tizikmek] > (* Bor -Nğ.)	3943	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
toftamak [taftamak, tofdamak, tohnamak, tohtamak -2, tohtaşmak, toktamak]	Dinlenmek, rahatlamak, serinlemek.	Hacıhamza * Osmancık -Çr.; * Vezirköprü, * Havza -Sm.; Sarayözü * Ezine -Çkl.; * Zile -To.	3945	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
Toğşalmak	Durulmak, öfkesi geçmek.	Kıbrısık -Bo. [taftamak] > (-Sm. ve köyleri) [tofdamak] > (Nefsiköseli * Görele -Gr.)	3946	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

		[tohnamak] > (* Merzifon -Ama.) [tohtamak -2] > (-Sm.) [tohtaşmak] > (Orta -Çkr.; Bayadı -Or.; -Rz.) [toktamak] > (Kargı * Osmancık -Çr.; Emiryakup * Hayrabolu -Tk.)				
tokur etmek	Hoşnutsuzluğunu belli ederek soğuk davranmak.	-İsp.	3953	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
tomsumak [tomalmak -1, tomarmak, tomkurmak, tomsurmak, tomsurtmak, tosarmak (I), tosnamaş, tosnamak]	Somurtmak, surat asmak, küsmek.	Çöplü * Çivril -Dz.; -Çr.; Bahçeli * Bor -Nğ. [tomalmak -1] > (Bahattin * Ulubey -Or.; * Milas -Mğ.) [tomarmak] > (Dudaş * Söğüt -Bil.) [tomkurmak] > (Bozburun * Marmaris -Mğ.) [tomsurmak] > (* Alaşehir -Mn.) [tomsurtmak] > (Çöplü * Çivril -Dz.; Körköy * Merzifon -Ama.) [tosarmak (I)] > (Dudaş * Söğüt -Bil.; Arpaköy -Or.; * Tirebolu -Gr. ve köyleri; * Koyulhisar -Sv.; Tepelice * Bozkır -Kn.) [tosnamaş] > (* Gürün -Sv.) [tosnamak] > (* Kurşunlu -Çkr.; * Ağın, * Arapkir -Ml.; Kisenit * Feke -Ada.)	3958	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
tomsumak [tomalmak -1, tomarmak, tomkurmak, tomsurmak, tomsurtmak, tosarmak (I), tosnamaş, tosnamak]	Somurtmak, surat asmak, küsmek.	Çöplü * Çivril -Dz.; -Çr.; Bahçeli * Bor -Nğ. [tomalmak -1] > (Bahattin * Ulubey -Or.; * Milas -Mğ.) [tomarmak] > (Dudaş * Söğüt -Bil.) [tomkurmak] > (Bozburun * Marmaris -Mğ.) [tomsurmak] > (* Alaşehir -Mn.) [tomsurtmak] > (Çöplü * Çivril -Dz.; Körköy * Merzifon -Ama.) [tosarmak (I)] > (Dudaş * Söğüt -Bil.; Arpaköy -Or.; * Tirebolu -Gr. ve köyleri; * Koyulhisar -Sv.; Tepelice * Bozkır -Kn.) [tosnamaş] > (* Gürün -Sv.) [tosnamak] > (* Kurşunlu -Çkr.; * Ağın, * Arapkir -Ml.; Kisenit * Feke -Ada.)	3958	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
toñşalmak	Kızgınlığı geçmek, durgunlaşmak.	Kıbrısçık -Bo.	3962	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
torlanmak (I)	Utanmak, ayıpsınmak.	Çiftepınar * Mersin -İç.	3970	İkincil	Olumsuz	Mahecubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
tortuşmak	Korkuyu atmak, alışmak, yatışmak.	* Mut ve köyleri, Gövere, Tozara, * Silifke -İç.	3972	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
tosmak (VI) [tosnumak, tösmek (I)]	Darılmak, küsmek.	Hacıılyas * Koyulhisar -Sv. [tosnumak] > (* İskilip -Çr.) [tösmek (I)] > (Hacıılyas * Koyulhisar -Sv.) [tosurdamak] > (Karacaağaç * Düzce -Bo.; Bayadı -Or.; Civanyaylağı * Mersin, * Silifke -İç.)	3975	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
toşarmak	1. Kibirlenmek, böbürlenmek. 2. Küskün durmak.	Nudra * Şarkıkaraağaç -İsp.; Çavuşçu * Ilgın -Kn. İğdecik -İsp.	3975	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
Toykurtmak	Kendini beğenmek.	-Dz.	3977	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
toylamak (I)	1. İsteklendirmek, özendirmek.	* Merzifon -Ama.	3977	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
tumcukmak	Düş kırıklığına uğramak: Vereceksen ver, çocuğu tumcukturma!	* Mut ve köyleri -İç.	3993	İkincil	Olumsuz	Hayal kırıklığı (Disappointment)

tuncukmak (II)	1. Dişi hayvan erkek istemek.	Yukarı Seyit * Çal -Dz.; Araplar -Kn.	3994-3995	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	2. Aşırı cinsel istek duymak (kadın için).	* Eğridir ve köyleri -Isp.		İkincil	Karma	Haz (Delight)
	3. Şaşmak: İkisini bir arada görünce tuncuktum.	Elbistanlı * Kadirli -Ada.		Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
	4. Ürkemek: Hayvan tuncuktu.	-Dz.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	6. Üzülmek, tasalanmak.	Peşman, * Daday -Ks.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Korkmak.	-İç.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
türkmek	1. Takılıp kalmak, durmak: Verdiğim arzuhal o odada türktü.	* Seferihisar, * Torbalı -İz.; Kalkan, Sidek * Kaş -Ant.; Kapılan, Kınık, Eldirek * Fethiye, * Milas, * Bodrum, * Marmaris -Mğ.	3996	İkincil	Karma	Donukluk (Frozenness)
tutulmak	1. Aşık olmak.	* Acıpayam -Dz.	4003	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
tüğölmek	2. Saldırmak: Koç öyle tüğöldü ki nasıl kaçtığını bilemedim.	* Mut ve köyleri -İç.	4007	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
tükenlemek	Birini yoklamaya gitmek, ilgi göstermek, hatır sormak.	* Kemaliye -Ezc.	4008	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
tütmek (II)	Özlemek, göreceği gelmek.	* Kandıra -Kc.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; * Afşin ve köyleri -Mr.	4017	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
tüyü düzmek	Yoksulluktan, darlıktan kurtulmak, işini düzene koymak.	* Bor -Nğ.	4020	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
ubuz etmek	Korkutmak.	Üzümlü * Fethiye -Mğ.	4021	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ucarmak	Başarmak.	-Kırş.	4021	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
ucumağ	2. İncinmek, gücenmek.	-Hat.	4021	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
Ucumak	Yılmak, ürkemek, soğumak, nefret etmek: Koyunlar kırdan ucudu.	* Eğridir köyleri -Isp.; * Alaşehir -Mn.; Yalnız * Finike -Ant.; Kaymaklı, Lefkoşe -Kıbrıs	4022	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Ucumak	Yılmak, ürkemek, soğumak, nefret etmek: Koyunlar kırdan ucudu.	* Eğridir köyleri -Isp.; * Alaşehir -Mn.; Yalnız * Finike -Ant.; Kaymaklı, Lefkoşe -Kıbrıs	4022	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Ucumak	Yılmak, ürkemek, soğumak, nefret etmek: Koyunlar kırdan ucudu.	* Eğridir köyleri -Isp.; * Alaşehir -Mn.; Yalnız * Finike -Ant.; Kaymaklı, Lefkoşe -Kıbrıs	4022	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
Ucumak	Yılmak, ürkemek, soğumak, nefret etmek: Koyunlar kırdan ucudu.	* Eğridir köyleri -Isp.; * Alaşehir -Mn.; Yalnız * Finike -Ant.; Kaymaklı, Lefkoşe -Kıbrıs	4022	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
ucutmak	Yıldırma, soğutma, ürkütme, nefret ettirme.	Çerçin -Brd.; * Eğridir köyleri -Isp.; * Alaşehir -Mn.; Kaymaklı, Lefkoşe -Kıbrıs	4022	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ucutmak	Yıldırma, soğutma, ürkütme, nefret ettirme.	Çerçin -Brd.; * Eğridir köyleri -Isp.; * Alaşehir -Mn.; Kaymaklı, Lefkoşe -Kıbrıs	4022	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)

ucutmak	Yıldırımak, soğutmak, ürkütmek, nefret ettirmek.	Çerçin -Brd.; * Eğridir köyleri -İsp.; * Alaşehir -Mn.; Kaymaklı, Lefkoşe -Kıbrıs	4022	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ucutmak	Yıldırımak, soğutmak, ürkütmek, nefret ettirmek.	Çerçin -Brd.; * Eğridir köyleri -İsp.; * Alaşehir -Mn.; Kaymaklı, Lefkoşe -Kıbrıs [uçmak (I)] > (* Bor -Nğ.)	4022	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
uçkunmak (II) [uçkumak]	Korkmak, ürmek: Çocuk öyle uçkunmuş ki ak pak olmuş.	-Sm. [uçkumak] > (-Brs.)	4023	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
uçkunmak (III)	Kıskanmak.	-Sm.	4023	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
uçuklanmak (I)	Kuşkulanmak, ürmek: O haberi, seni uçuklanır diye söylemedim.	İğdecik -İsp.; -Es.; -To. Köyleri	4024	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
uçuklanmak (I)	Kuşkulanmak, ürmek: O haberi, seni uçuklanır diye söylemedim.	İğdecik -İsp.; -Es.; -To. Köyleri	4024	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
uçunmak (I)	1. Sakınmak, çekinmek, korkmak: Çocuk doktorun iğnesinden uçundu. 2. Uykuda ya da uyanırken birdenbire korkmak, korkarak bağırarak.	* Bozdoğan -Ay.; * Ödemiş -İz.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Ermenek -Kn.; Masara * Mut -İç. Bekeilli * Çal -Dz.; * Lapseki -Çkl.; * İskilip -Çr.	4024 4024	Birincil Birincil	Olumsuz Olumsuz	Korku (Fear) Korku (Fear)
uçunmak (I)	1. Sakınmak, çekinmek, korkmak: Çocuk doktorun iğnesinden uçundu.	* Bozdoğan -Ay.; * Ödemiş -İz.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Ermenek -Kn.; Masara * Mut -İç.	4024	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
uçunmak (I)	1. Sakınmak, çekinmek, korkmak: Çocuk doktorun iğnesinden uçundu.	* Bozdoğan -Ay.; * Ödemiş -İz.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Ermenek -Kn.; Masara * Mut -İç.	4024	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
uçunmak (I)	1. Sakınmak, çekinmek, korkmak: Çocuk doktorun iğnesinden uçundu.	* Bozdoğan -Ay.; * Ödemiş -İz.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Ermenek -Kn.; Masara * Mut -İç.	4024	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
uçunmak (II) [uçuklanmak (II)]	Sevinmek, coşmak.	* Çarşamba -Sm.; * Nizip -Gaz.; * Koyulhisar -Sv. [uçuklanmak (II)] > (Hacıilyas * Koyulhisar -Sv.)	4024	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
uçurmak (II)	2. Över gibi görünüp alay etmek.	Erkinis * Yusufeli -Ar.	4025	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
ugundurmak (I)	İçin için ağlatmak.	* İskilip -Çr.	4027	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
uğunmak (IV)	1. Kederlenmek. 2. Olağanüstü üzölmek. 3. Olağanüstü acı duyarak, sessiz, yakınmasız ağlamak.	-İz.; Kemaliye, * Alaşehir -Mn.; * Bartın -Zn. -Sm. * Mut köyleri -İç.	4031	Birincil Birincil Birincil	Olumsuz Olumsuz Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness) Mutsuzluk (Sadness) Mutsuzluk (Sadness)
uğunmak (VI)	Keyiflenmek, haz duymak.	* Şavşat köyleri -Ar.	4031	İkincil	Karma	Haz (Delight)
uğura gelmek	Çiftleşmek istemek	inek için	4032	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Ukmak	Tasalanmak.	-Kn.	4033	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ulvan satmak	Çalım satmak.	* Bor -Nğ.	4037	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
ummak [umaca olmak -1, 2; umma olmak, ummaya uğramak, umsalığa düşmek, umsuluk olmak -1, 2; umsunmak -1, 2, 3; umsunuk olmak -1, 2, 3; umunmak -1, 2; umursunmak, unsunmak]	1. Özenmek.	Bağıllı, Anamos * Eğridir -İsp.; * Ermenek -Kn. [umusalığa düşmek] > (Üçkuyu * Çal -Dz.) [umsunmak -1] > (Bekeilli * Çal -Dz.; Çepni * Gemerek -Sv.; -Krş.) [umsunuk olmak -2] > (Maksutlu * Şarkışla -Sv.; -Krş.; -Ada.) [umunmak -2] > (-Nğ.) [umursunmak] > (Çepni * Gemerek -Sv.) [unsunmak] > (Ekse * Çal -Dz.; Çepni * Gemerek, Vazıldan * Divriği -Sv.)	4037	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)

		[umaca olmak -2] > (-Ama.) [umma olmak] > (* Bor -Nğ.) [umsuluk olmak -1] > (-Sn.; -Sm.; -Ml.) [umsunmak -3] > (-Sv.; -Krş.) [umsunuk olmak -3] > (Köşker -Krş.; -Ada.)				
	3. İstemek, dilemek: İtin ahmağı, baklavadan pay umar.	* Şebinkarahisar -Gr.; -Ezc.; -Mr.; * Suşehri, * Koyulhisar, Vazıldan * Divriği -Sv.; * Ermenek -Kn.) [umsunmak -2] > (* İskilip -Çr.; -Or.; Nefsiköseli * Görele -Gr.; -Krş.; Fakiekinçiliği * Pınarbaşı -Ky.) [umsunuk olmak -1] > (Maksutlu * Şarkışla -Sv.) [umunmak -1] > (* Merzifon köyleri -Ama.; * Bor -Nğ.)		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	4. Düş kırıklığına uğramak.	(Meydan * Mut -İç.) [umaca olmak -1] > (* Çal -Dz.) [ummaya uğramak] > (-Brs.; -İst.) [umsuluk olmak -2] > (-Sm.; * Nizip -Gaz.; Maksutlu * Şarkışla -Sv.; Gökdere * Osmaniye -Ada.)		İkincil	Olumsuz	Hayal kırıklığı (Disappointment)
umsanmak	Umutlanmak.	-Sm.	4040	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
umsundurmak	Umutlandırmak.	* Eğridir köyleri -İsp.; Bekilli * Çal -Dz.; * Düzce -Bo.; * İskilip -Çr.; -Or.; * Bor -Nğ.; -Ama.	4040	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
umsutmak (I) [umdurmak]	Umutlandırmak.	Ağlı * Küre -Ks. [umdurmak] > (* Çarşamba -Sm.)	4040	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
umsutmak (II)	Ürkütmek.	Sorkun * Beypazarı -Ank.	4040	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
umudunu almak	Umudunu kesmek.	* Ünye -Or.	4040	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
unamamak	İsınmamak, benimsememek.	* Gürün -Sv.	4041	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
unmak [unulmak]	2. Mutlu olmak.	[unulmak] > (* Darende -Ml.) Fili * Biga -Çkl.; * Kandıra -Kc.	4041	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
urhuç atmak	Saldırmak: Üstüme urhuç atınca dayanamadım, tetiği çektim.	-Ezc.	4043	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
usamak	Tasalanmak, kederlenmek.	Bulgaristan, Tuna boyu göçmenleri -İst.	4044	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
usangınlık gelmek	Bıkkınlık, bezginlik gelmek.	Çanılı * Ayaş -Ank.	4044	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
usmak (III)	Bıkmak, usanmak.	-Brs.; Teyneli -Or.	4045	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
usmak (V)	Ummak: Ben, beş on kuruş daha usuyordum.	Kadıköy * Sarayköy -Dz. [usulamak] > (-Nğ.)	4045	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
utlanmak [udlanmak]	Utanmak.	Cebel * Eğridir -İsp.; Tokat -Es.; * Kurşunlu -Çkr.; -Mr.; -Gaz.; Karabekir, Yahşihan -Ank.; Sadık * Mucur -Krş.; Bahçeli * Bor -Nğ.	4048	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
Uyalmak	Utanmak.	Karaçay Aşireti, Başhöyük * Kadınhanı -Kn. [udlanmak] > (* Kurşunlu -Çkr.; -Ur.; -Nş.; -Nğ.)	4049	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
uyaltmak [uyaldırmak]	Utandırmak.	Karaçay Aşireti, Başhöyük * Kadınhanı -Kn. [uyaldırmak] > (Karaçay Aşireti, Başhöyük * Kadınhanı -Kn.)	4049	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)

uyku başa vurmak	Uyumadığı için sersemlemek.	* Bor -Nğ.	4051	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
uylamak [uysallamak]	Üstelemek, üzer, sıkır biçimde sürekli üstüne düşmek.	* Eğridir köyleri, * Sütçüler köyleri, İğdecik -İsp.; -Brd.; * Düzce -Bo.; -Ks.; -Çr.; Dereler -Sm.; Beden * Gümüşhacıköy, * Merzifon köyleri -Ama.; Tekkeköy * Erbaa -To.; Bayadı, Danışman * Fatsa -Or.; -Tr.; Çavdarlı, Yavuz * Şavşat, * Yusufeli, Akarsu * Ardanuç -Ar.; -Kr.; * Afşin -Mr.; -Sv. ve köyleri; -Ank.; Afşar köyleri * Pınarbaşı -Ky.; Genezin * Avanos -Nş.; * Bor, -Nğ.; * Ermenek -Kn.; -Ant.; * Mut Köyleri -İç. [uysallamak] > (Gazipınarı * Artova -To.)	4052	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	Takılmak, alay etmek.	Danışman * Fatsa -Or.; Küçüllü * Bulancak, Nefsiköseli * Görele -Gr.		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
uylamak [uysallamak]	Üstelemek, üzer, sıkır biçimde sürekli üstüne düşmek.	* Eğridir köyleri, * Sütçüler köyleri, İğdecik -İsp.; -Brd.; * Düzce -Bo.; -Ks.; -Çr.; Dereler -Sm.; Beden * Gümüşhacıköy, * Merzifon köyleri -Ama.; Tekkeköy * Erbaa -To.; Bayadı, Danışman * Fatsa -Or.; -Tr.; Çavdarlı, Yavuz * Şavşat, * Yusufeli, Akarsu * Ardanuç -Ar.; -Kr.; * Afşin -Mr.; -Sv. ve köyleri; -Ank.; Afşar köyleri * Pınarbaşı -Ky.; Genezin * Avanos -Nş.; * Bor, -Nğ.; * Ermenek -Kn.; -Ant.; * Mut Köyleri -İç.	4052	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
uyvanmak	Tinsel ya da tensel bir yitik, bir acı yüzünden çok sarsılmak, kıvrınmak, bayılacak duruma gelmek.	* Alayunt -Kü.; * Bartın ve köyleri -Zn.; * Kurşunlu -Çkr.; Çanılı * Ayaş -Ank.	4054	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
uyvatlanmak	Sıklamak, çekilmek.	-Ky.	4054	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
uzulmak [uzelmak -1, 2]	1. Üzülmek.	Kaptanpaşa köyleri * Çayeli -Rz. [uzelmak -1] > (Kaptanpaşa köyleri * Çayeli -Rz.) [uzelmak -2] > (Kaptanpaşa köyleri * Çayeli -Rz.)	4054	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Adı
üfelemek (III)	Azarlamak.	-Gaz.	4060	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
üğünmek (V)	Üzülmek.	Şalcı * Şavşat -Ar.	4063	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
üğürleşmek	Kaynaşmak, çok sıkı dost olmak: Uzun yıllar, ikimizi üğürleştirdi.	* Bor, -Nğ.	4063	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ümüğü düşmek	Aşırı istek duymak.	* Bor -Nğ.	4067	Birincil	Olumlu	Olmasını istemek, beklemek
ünlemek (III)	Gözünü boyamak, aldatmak, şaşırtmak: Ahmet'in gözünü öyle bir imledim ki, sorma.	Muradiye -Rz.	4068	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
ünlenmek (III)	Onurlanmak, kibirlenmek.	* Mudanya -Brs.	4068	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
ünnenmek	2. Acıyla bağırarak, ağlamak: Fatime kadının anası öldü galiba, bek çok ünnendi.	* Bozdoğan -Ay.	4069	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ürkünmek	Alay etmek, ağız eğmek.	* Çarşamba -Sm.; Kayadibi -Gr.	4071	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)

Ürpermek	Korkmak.	Şalcı, Atalar * Şavşat -Ar.; Hacılıyas * Koyulhisar, Vazıldan * Divriği, Karaözü * Gemerek -Sv.; * Yerköy - Yz.	4072	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ürsümek [üsürülenmek]	Korkmak, ürkmek.	Toyhane * İskilip -Çr. [üsürülenmek] > (Toyhane * İskilip -Çr.)	4072	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ürübar olmak	Kalabalıkta rezil olmak: Herkesin içinde ürübar olduk.	* Ermenek -Kn. [üsbertemek] > (-Ada.) [üsperlemek] > (-Yz. ve köyleri) [üstenlemek] > (-İç.)	4072	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
üsten almak	1. Övünmek.	* Bor -Nğ. [üstünden geçmek] > (* Bor -Nğ.)	4078	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
üstünden geçmek	Güç kullanarak cinsel ilişkide bulunmak.	* Bor -Nğ.	4079	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
üstüne gelmek	2. Zorlamak: Pek üstüne geldiler. Ben de ister istemez "pekiy" didim.	* Bor -Nğ.	4079	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
üstüne malitmek	Önemsemek, benimsemek: Üstüne mal ittiği yok ki!	* Bor -Nğ.	4079	Birincil	Olumlu	Kabullenmek/Razı olmak/Benimsemek
üstüne varmak [üstüne gelmek -I]	Saldırmak.	* Bor -Nğ. [üstüne gelmek] > (* Bor -Nğ.)	4079	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
üşmek (I) [üşüvermek]	2. Bir kişiye topluca saldırmak.	İğneciler * Mudurnu -Bo.; Aliköy * Çaycuma -Zn. [üşüvermek] > (İğneciler * Mudurnu -Bo.)	4079	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
	3. Köpekler havlayarak saldırmak.	Aliköy * Çaycuma -Zn.		İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
Üşümek	Soğumak, sevgisi sönmek: Çok sevdiğim bir adamdır. Hinci üşüdüm ondan.	* Bor -Nğ.	4080	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
Üşümlemek	Düşmanlık etmek.	* Lapseki -Çkl.	4080	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
üşütmek (I)	2. Kendinden soğutmak.	* Bor -Nğ.	4080	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
ütüklenmek (II)	Ürkmek, korkmak.	-Ks.; Bağyaka * Finike, Kemer, -Ant.; Kabağağ * Fethiye -Mğ.	4082	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ütüklenmek (IV)	Kuşkulanmak.	Peşman * Daday -Ks.	4082	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
üvelmek	Öfkelenmek, darılmak.	Dikenli -Çkr.	4084	Birincil	Olumlu	Öfkelenmek
üvelmek	Öfkelenmek, darılmak.	Dikenli -Çkr.	4084	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
üvenlenmek [üverlenmek]	Ürpermek.	* Safranbolu -Zn. [üverlenmek] > (Dizdaroğlu -Sm.)	4084	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
üzbaa itmek	Zorlamak.	* Bor -Nğ.	4086	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
üzlemek (I)	Özenmek.	* Antakya -Hat.	4087	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
üzünmek (I)	Üzülmek.	Çiftçinar * Mersin -İç.	4088	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
üzülkes olmak	İlgiyi kesmek: Ben bu işten üzülmek oldum.	* Şavşat köyleri -Ar.	4088	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Vahsınmak	Pişman olarak üzölmek: Boşandı, şimdi de vahsınıyor.	* Merzifon köyleri -Ama.; * Ulubey -Or.	4091	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
varmak (II)	3. Gönöl kırmak, acı, dokunaklı konuşmak: Otur sen de yiriñe; hinci bir ayak ta sana varacağım!	* Bor -Nğ.	4094	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
vayıfsanmak	Üzölmek, hayıflanmak: Yüzüğüñüzün bizim evde yittiğine çok vayıfsandım. (* Mudanya, * Mustafa Kemalpaşa -Br	* Mudanya, * Mustafa Kemalpaşa -Brs.	4095	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
vayınamak	Söylenen sözü yineleyerek alay etmek, eğlenmek.	Ergine, Bakacak -Ba.	4095	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
vengirdemek [venilemek, veñilemek -1, 2; vingıldamak (I) -4]	1. Küçük çocuk ağlamak.	* Gürün, -Sv.; -Yz.; Bahçeli * Bor -Nğ. [venilemek, veñilemek -2] > (Bahçeli * Bor -Nğ.) [vingıldamak (I) -4] > (* Milas -Mğ.) [venilemek, veñilemek -1] > (* Kandıra -Kc.; * Sungurlu -Çr.; -Sv.; -Yz.; Bahçeli * Bor -Nğ.)	4097	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
verildemek (I) [veriklemek]	Küçük çocuk sürekli ağlamak.	Yukarı Dinek * Şarkikaraağaç -İsp.; Çöplü * Çivril -Dz. [veriklemek] > (Çamköy * Gölhisar -Brd.)	4097	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
verip veriştirmek	Uzun süre azarlamak, kötü söylemek.	-Tr.	4098	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
veriştirmek	Dövmek, azarlamak.	-Krs. [vızmak] > (* Urla -İz.) [vicimek] > (-Çkr.)	4098	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
Viğlamak	Yeni doğmuş çocuk ağlamak.	* Ahlat -Bt.	4102	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
vık dimemek [vıklamak]	Baskıya, sıkıntıya, acıya ses çıkarmadan dayanabilmek: Dayak altında ezdiler de vık diledi.	* Bor -Nğ. [vıklamak] > (* Bor -Nğ.)	4102	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
vık vık boğulmak	Çok sıkılmak, bunalmak.	Uluğbey * Senirkent -İsp. [vırıklamak -1] > (Bayat * Emirdağ -Af.) [vırıklamak -2] > (Bayat * Emirdağ -Af.)	4102	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
vık vık boğulmak	Çok sıkılmak, bunalmak.	Uluğbey * Senirkent -İsp. [vırıklamak -1] > (Bayat * Emirdağ -Af.) [vırıklamak -2] > (Bayat * Emirdağ -Af.)	4102	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
vırrak vırrak bağırarak	Çok, sesli sesli, katılırcasına ağlamak.	-Sm.	4103	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
vıvkırmak	2. Sürekli ağlayıp, bağırarak: Ali'nin evinde vızıldayıp dururlar.	Bahçeli * Bor -Nğ. [vızzıklamak] > (Bayat * Emirdağ -Af.)	4103	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
vızık vızık etmek	Huysuzluk ederek bunalmak, sıkıştırmak: Misafirin önünde çocuk beni vızık vızık etti.	* Ermenek -Kn.	4105	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
vızık vızık ötmek	Darda, sıkıntıda kalıp, bunalmak: Parasızlıktan vızık vızık ötüyorum.	* Merzifon -Ama. [vızlanmak] > (-Ada.)	4105	İkincil	Olumsuz	Izdrap, perişan
vidi vidi yemek	Her kusunun üstünde durup, karşıındakini üzmek.	* Ünye -Or.	4107	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
virdetmek	Kuruntulanmak, içten içe üzölmek.	* Tirebolu -Gr.	4107	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
vurduğunu düşürür	Giriştiği işte, üstün başarı gösterir.	* Bor -Nğ.	4110	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
vurğun olmak	Âşık olmak.	Koyundere * Ahıska -Kr.	4110	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)

vurulmak (II)	Yanmak, çok üzölmek.	Dallıca * Nazilli -Ay.	4110	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
---------------	----------------------	------------------------	------	----------	---------	---------------------

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Yabancısmak	Kendini yabancı saymak, çekingenlik göstermek.	* Silifke -İç.	4114	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yacandırmak	Yıldırmaq, korkutmak, ürkötmek: Kedi eve gelmez oldu, ne yaptınız da yacandırdınız onu?	-Sn.; * Bor -Nğ.	4116	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yacanmak [yecanmak]	1. Korkmak, ürkemek, çekinmek, sakınmak.	Horu * Dinar -Af.; * Yalvaç, Uluğbey * Senirkent -Isp.; Sarayköy, Darıveren * Acıpayam -Dz.; Eymir * Bozdoğan -Ay.; -Ba.; Epçeler -Brs.; * Tavşanlı -Kü.; * Bor -Nğ.; Yerkesik -Mğ.; Hasköy * Saray, * Hayrabolu -Tk.	4116	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yacanmak [yecanmak]	1. Korkmak, ürkemek, çekinmek, sakınmak.	Horu * Dinar -Af.; * Yalvaç, Uluğbey * Senirkent -Isp.; Sarayköy, Darıveren * Acıpayam -Dz.; Eymir * Bozdoğan -Ay.; -Ba.; Epçeler -Brs.; * Tavşanlı -Kü.; * Bor -Nğ.; Yerkesik -Mğ.; Hasköy * Saray, * Hayrabolu -Tk.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
		[yecanmak] > (* Tavşanlı -Kü.)		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	2. Utanmak, sıkılmak.	Ömerköy * Bandırma -Ba.; * Bayramıç, Ayvacık, Bergaz * Ezine, Kusköy -Çkl.; Gilevği * Elmalı -Ant.; Aliköy -Mğ.; Hasköy * Saray -Tk.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	2. Utanmak, sıkılmak.	Ömerköy * Bandırma -Ba.; * Bayramıç, Ayvacık, Bergaz * Ezine, Kusköy -Çkl.; Gilevği * Elmalı -Ant.; Aliköy -Mğ.; Hasköy * Saray -Tk.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	3. Bıkmak, usanmak.	Sebil * Beypazarı -Ank.		Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
	4. Tiksirmek.	Deveçatağı -Krk.				
yadırgamaş, yadırgamak [yadımak, yadırgalamak, yadırgılamak, yadırgımak, yadurgun olmak, yadurğulamak]	2. Yerinden yurdundan soğumak: Bizim oğlan evden yadırgadı.	[yadırmak] > (* Zara -Sv.) [yadırgalamak] > (-Sm.) [yadırgılamak] > (* Merzifon -Ama.) [yadırgımak] > (* Mersin köyleri -İç.) [yadurğulamak] > (* Merzifon köyleri -Ama.) Çanilli * Ayaş -Ank. [yadurgun olmak] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)	4116	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yaf yaf etmek (I) [yaf yaf itmek]	1. Bir şeyi çok istemek, aramak: Görmüyor musun, ağzı yaf yaf ediyor.	* Nizip -Gaz.; * Mut ve köyleri -İç. [yaf yaf itmek] > (* Bor -Nğ.)	4117	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yaf yaf etmek (II)	Böbürlenmek.	Namrun * Tarsus -İç.	4117	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
yaf yaf etmek (III)	Pişman olmak.	Civler * Ermenek -Kn.	4117	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yaf yaf yanmak	Çok acımak, yüreğı yanmak.	* Taşköprü -Ks.; * Ermenek -Kn.	4117	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yağa yatmak	Rahat etmek.	Çayağzı * Şavşat -Ar.	4120	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-

						heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
yağışlamak	Alay ederek, sözü davranışı yinelemek.	Yazırlı * Nazilli -Ay.	4122	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
yağı yarılmak	2. Korkudan ödü patlamak.	Uluğbey * Senirkent -İsp. [yağlı bağlı olmak] > (-İst.) [yağlı balı olma] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)	4122	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yağlıklamak	Köpek cinsel azgınlık göstermek.	Kılıkış -Çkl.	4125	İkincil	Karma	Haz (Delight)
yağnıktırmak	Şaşırtmak, kandırmak, aldatmak.	Bayat * Emirdağ -Af.	4126	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
yağnıktırmak	Şaşırtmak, kandırmak, aldatmak.	Bayat * Emirdağ -Af.	4126	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
yağnitmek	Soğutmak.	* Bodrum -Mğ. [yaşırmak] > (Yazırlı * Nazilli, Eymir * Bozdoğan -Ay.; Yayır * Akhisar -Mn.)	4126	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yakalan olmak	Sersemlemek: Kalabalıktan yakaları oldum.	-Dz.	4129	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
yakarmak	Yalvarmak, dua etmek.	(* Gelendost, * Eğridir köyleri -İsp.; Salda * Yeşilova -Brd.; İsabey * Çal -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; * Bergama -İz.; * Alaşehir -Mn. ve çevresi; -Ba. ve çevresi; Fili * Biga -Çkl.; * Sivrihisar -Es.; Peşman * Daday -Ks.; * İskilip -Çr.; -Sn.; * Şebinkarahisar, * Mesudiye, * Tirebolu -Gr.; -Tr.; -Ezm.; Cenciğe -Ezc.; Hacııyas * Koyulhisar, Maksutlu * Şarkışla -Sv.; -Nş.; * Bor -Nğ.; -Ada.; * Mut köyleri -İç.; * Milas -Mğ.; * Lüleburgaz -Krk.	4131	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yaka vermek	Kadın, erkeğe teslim olmak.	-Tr. ilçe ve köyleri	4131	İkincil	Karma	Teslimiyetçi (Submissiveness)
yakılmak (I) [yakılanmak]	1. Alışmak, sevgiyle bağlanmak.	-Af.; Kumdanlı, * Yalvaç, * Eğridir köyleri, * Gelendost -İsp.; Oğuz, Darıveren * Acıpayam -Dz.; Yazırlı * Nazilli, Eymir * Bozdoğan -Ay.; * Lapseki -Çkl.; -Kü.; * Sivrihisar, Tokat -Es.; * İskilip -Çr.; Salman * Akkuş, Bayadı -Or.; Maksutlu * Şarkışla, * Koyulhisar -Sv.; Türkmen * Bünyan -Ky.; -Nş.; * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; * Mut -İç.; Pınarlıbelen * Bodrum -Mğ. [yakılanmak] > (Bayat * Emirdağ -Af.; Ovacık * Silifke, Navdalı, Yapıntı, * Mut -İç.)	4131	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	2. Birine tutulmak, sevmek.	-Af.; Yukarı Seyit * Çal, -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; Kemaliye * Alaşehir -Mn.; -Kü.; * Sivrihisar, Tokat -Es.; * Kandıra -Kc.; * İskilip, -Çr.; * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; * Bodrum -Mğ.		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	3. Özlemek.	* Lapseki -Çkl.; * Bor -Nğ.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yakılmak (IV)	Dert yanmak, sızlanmak	yanmak sözcüğüyle birlikte kullanılır	4131	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
Yakımak	Yakınmak.	-Tr. ve çevresi	4131	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yakı olmak (I) [yak olmak]	2. Sersemlemek.	[yak olmak] > (* Eğridir köyleri -İsp.)	4132	İkincil	Karma	

		Honaz -Dz.				Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
yakmak (I)	Alıştırmak, ısıdırıp sevdirmek: Öksüz kuzuyu sütü koyuna yakalım.	Uluğbey * Senirkent, * Eğridir köyleri -Isp.; Kurna -Brd.; Oğuz, Darıveren * Acıpayam -Dz.; * Lapseki -Çkl.; * Sivrihisar, Tokat -Es.; * Merzifon köyleri -Ama.; Küçük İsa * Zile -To.; Şeyhler * Ulubey -Or.; * Gemerek -Sv.; Genezin * Avanos -Nş.; * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; Navdalı * Mut -İç.; Güzelsu * Akseki -Ant. [yakım yakmak] > (* Gelendost, Uluğbey * Senirkent, * Eğridir köyleri -Isp.; Honaz köyleri -Dz.; -Ml.; * Karaman -Kn.; Çiftepınar * Mersin, Tekir * Silifke, Navdalı * Mut -İç.; Erenyaka köyleri * Akseki -Ant.) [yakıştırmak] > (Karahadırlı, Çiftepınar * Mersin -İç.) [yalaklamak (II)] > (-Ky.)	4132	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yalpalamak	Kararsız davranmak.	* Bor -Nğ. [yal takmak] > (Lâmas * Silifke, Cıvanyaylağı * Mersin -İç.) [yalıtmak] > (Dalıca * Nazilli -Ay.; -Brs.)	4151	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
yal yal yalvarmak	Çok yalvarmak.	-Sm.	4152	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yamanlamak	Alay etmek.	Kırım Türkleri -Kr.	4155	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
yamdınmak (II)	Yalvarmak.	-Kn.	4156	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
yamdınmak (III)	İsteksizlik göstermek.	* Ermenek -Kn.	4156	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yamılmak (II)	Utanmak, sıkılmak: Küçük damadım sessizdir; önümden yamılarak geçer.	Naldöken * Bomova -İz.	4157	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
yamılmak (II)	Utanmak, sıkılmak: Küçük damadım sessizdir; önümden yamılarak geçer.	Naldöken * Bomova -İz. [yamışmak] > (Bahçeli * Bor -Nğ.)	4157	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yamraşmak (II)	Yerleşip kalmak, çevresini tedirgin etmek: Herif yamraştı kaldı.	Muradiye -Ed.	4159	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yamyasır olmak	Hırpalanmak, perişan olmak.	* Maçka -Tr.	4161	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
yanazlamak	Sözü yineleyerek alay etmek, eğlenmek.	Papasköy -Sm.	4163	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
yandırmak (I) [yandurmak]	2. Gönül vermek.	* Çarşamba -Sm.; Hacılyas * Koyulhisar -Sv.	4165	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yandırmak (IV)	Dokunaklı sözlerle karşısındakine acı vermek, üzmek.	-Çr.	4165	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Yangelmek	2. İşi yolunda, kaygısız olmak.	-Tr.	4166	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
yangılanmak (II)	Dert yanmak.	Bahçeli * Bor -Nğ.	4167	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

yangıncılık getirmek	Yakınmak.	Tavaklı * Ezine -Çkl.	4168	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yanıkmak [yanık yanmak]	Yakınmak.	Bayat, * Emirdağ, * Şuhut -Af.; * Eğridir köyleri -Isp.; Giresun -Brd.; -Dz. köyleri; Dursunbey -Ba.; Tavaklı * Ezine -Çkl.; Üçüyük * Altıntaş -Kü.; Ayvalı * Sivrihisar, Tokat -Es.; * Zile ve köyleri -To.; * Koyulhisar -Sv.; * Bor -Ng.; * Ermenek -Kn.; Kân * Saimbeyli -Ada.; Navdalı * Mut, Cıvanyaylağı * Mersin -İç. [yanık yanmak] > (* Bozdoğan -Ay.)	4170	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Yanıksamak	Acımak.	Beşkarış * Altıntaş -Kü.; -Cr.	4170	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Yanıktırmak	Ürkütme, korkutup kaçırmak.	Tavaklı * Ezine -Çkl.	4170	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Yanırmak	Aramak, özlemek.	Yörük, Tavaklı * Ezine -Çkl.	4171	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yanışlamak (I) [yanızlamak]	Yansılamak, alay etmek.	* Eğridir köyleri, * Gelendost -Isp.; Karadere * Düzce, * Gerede -Bo. [yanızlamak] > (Ceylan * Lüleburgaz -Krk.)	4171	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
yanlamak (I)	3. Boş vermek ilgilenmemek.	Bağlıca * Ardanuç -Ar.	4173	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yanmak (I)	1. Sevdalanmak.	Ekse * Çal, Bereketli * Tavas -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; * Alaşehir -Mn.; * Milas -Mğ.	4174	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	2. Candan, içten üzölmek.	* Alaşehir -Mn.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yansamak	İmrenmek, beğenmek, sevmek.	Aşağı Kayı * Tosya -Ks.	4174	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
yansamak	İmrenmek, beğenmek, sevmek.	Aşağı Kayı * Tosya -Ks.	4174	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yansamak	İmrenmek, beğenmek, sevmek.	Aşağı Kayı * Tosya -Ks.	4174	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yansılamak, yansılamak [yağşalamak, yağşlamak, yamsılamak (I), yamşlamak, yansalamak, yanslamak, yansulamak, yanşlamak, yanşlamak, yanşanmak -2, yanşlamak, yaslamak (IV), yassılamak, yâşlamak]	Sözü yineleyerek alay etmek.	* Emirdağ -Af.; Karamanlı * Tefenni -Brd.; Yukarı Seyit * Çal -Dz.; -İz. ilçeleri; * Susurluk -Ba.; -Çkl.; Gündoğdu -Brs.; * Alayunt -Kü.; Tokat -Es.; -Bo.; -İst.; * İskilip -Çr.; -Sm.; * Zile -To.; Saylan -Or.; * Şebinkarahisar -Gr.; * Bayburt, -Gm.; -Rz.; * Şavşat ve köyleri -Ar.; * Iğdır, * Ardahan -Krk.; -Ezm.; -Ezc.; * Erciş, -Vn.; * Ahlat -Bt.; Ağın * Arapkir -Ml.; -Dy.; -Ur.; Ezbider * Şuşehri, * Koyulhisar -Sv.; Çanılı * Ayaş, Karahoca * Haymana -Ank.; Sarılar * Avanos, Büyük Afşar -Nş.; * Pınarbaşı -Ky.; -Ng.; * Beyşehir ve çevresi, -Kn. ilçe köyleri; -Ada.; * Mersin köyleri, * Mut ve köyleri -İç.; -Ed.; * Lüleburgaz -Krk.; Karacagör, * Malkara, * Çorlu -Tk. [yağşalamak] > (Bağıllı, Anamos * Eğridir -Isp.; İnönü -Bil.) [yağşlamak] > (* Acıpayam -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; -Ank.; * Milas -Mğ.) [yamsılamak (I)] > (* Çarşamba -Sm.; * Merzifon -Ama.; -Rz.; Bayburt * Selim -Krk.; -Ezm.) [yamşlamak] > (-Brd.) [yansalamak] > (* Bolvadin -Af.; Üçkuyu * Çal -Dz.; * Bergama -İz.; Karşıyaka * Erdek, -Ba.; -Krk.; * Pınarbaşı -Ky.) [yanslamak] > (* Iğın -Kn.) [yansulamak] > (* Merzifon -Ama.; Uluşiran * Şiran -Gm.) [yanşlamak, yanşlamak] > (Bağıllı, Anamos * Eğridir -Isp.; Oğuz * Acıpayam, Çöplü * Çivril -Dz.; Alacalar -Mn.; -Bil.; * Kandıra -Kc.; * Fethiye, * Bodrum -Mğ.)	4174-4175	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)

		[yaşanmak -2] > (* Alanya -Ant.) [yaşılmak] > (Darıveren, Oğuz * Acıpayam -Dz.; * Alaşehir -Mn.) [yaslamak (IV)] > (Şalcı * Şavşat, Bağlıca * Ardanuç -Ar.; -Dy.) [yassılmak] > (* Erciş -Vn.) [yâşılmak] > (Oğuz * Acıpayam, Bereketli * Tavas -Dz.; Alatepe -Ay.; * Milas -Mğ.)				
yaşamak, yaşamak [yağşamak, yağşanmak, yaşaklamak, yaşanmak -1, yaşanmak -1, 2]	2. Azarlamak, söylenmek, çekişmek.	[yağşamak] > (Şıhlar * Kızılcahamam -Ank.) [yağşanmak] > (* Tefenni -Brd.; Bekilli * Çal, * Güney, * Tavas -Dz.; Eymir, * Bozdoğan, * Sultanhisar -Ay.; * Bayındır -İz.; * Bağyaka -Ant.; * Milas, * Fethiye -Mğ.; Rodos) [yaşaklamak] > (Yörgüç * Hayrabolu -Tk.) [yaşanmak -1] > (Derbent * Buldan, İsabey, Ortaköy * Çal, Darıveren * Acıpayam -Dz.; Hacımahmut * Emet -Kü.; Çobansa -Mğ.) [yaşanmak -1] > (* Güney, Kale * Tavas -Dz.; Eskiçine * Çine, * Bozdoğan -Ay.; Faralya, * Ula, * Yatağan, Gülcük * Milas, Yenice, -Mğ.) * Bozdoğan -Ay.; Aşağı Kayı * Tosya -Ks.; * Milas -Mğ. [yaşanmak -2] > (* Milas -Mğ.)	4176	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
yapındırmak (I)	2. İşi, olur duruma getirebilmek, becermek: Bu işi, sonunda yapındırabilirdi.	* Mudanya -Brs.; * Düzce -Bo.; * Ünye -Or.	4180	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
yarandırmak (II)	Saydırmak, sevdirmek.	Hacıilyas * Koyulhisar -Sv.	4182	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yanarmak (I)	1. Birinin hoşnutluğunu sağlamak.	* Çal, -Dz.; Fili * Biga -Çkl.; * Taşköprü -Ks.; -Sn.; * Çarşamba -Sm.; -Ama.; -Tr.; -Kr.; * Bor -Nğ.; * Mersin köyleri -İç.; * Milas -Mğ.	4182-4183	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yarcanmak	Çekinmek, sıkılmak.	Çanpazar * Biga -Çkl.	4183	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yarendirmek (II)	Özletmek: Seni anana, atana yarendireceğim.	* Mut ve köyleri -İç.	4183	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yarenlik etmek (I) [yarennik etmek (I) -1, 2]	1. Söyleşmek, birlikte eğlenmek.	-Af.; * Gelendost, * Eğridir köyleri -İsp.; Yukarı Seyit * Çal -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; Bingi * Çeşme, * Ödemiş köyleri -İz.; * Alaşehir -Mn.; -Ba.; Kızılköy * Ezine -Çkl.; -Bil.; Tokat -Es.; * Kandıra -Kc.; * Akyazı çevresi -Sk.; -Zn.; * Kurşunlu -Çkr.; * Osmancık, -Çr.; * Merzifon -Ama.; * Şebinkarahisar -Gr.; -Rz.; Akarsu * Ardanuç -Ar.; -Ezc.; * Afşin -Mr.; Çanılı * Ayaş -Ank.; * Pınarbaşı -Ky.; * Bor -Nğ.; * Silifke -İç. [yarennik etmek (I) -1] > (* Düzce -Bo.; Hacıilyas * Koyulhisar -Sv.; * Ermenek -Kn.; * Mut ve köyleri -İç.) [yarennik etmek (I) -2] > (* Ermenek -Kn.; -Gaz.)	4184	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
yarenlik etmek (III) [yarennik etmek (II)]	Kadın kadına sevişmek.	-Çr. [yarennik etmek (II)] > (-Çr.)	4184	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yarılmak (III)	Üzülmek, yüreği oynamak: Öyle bir adam ol ki, dostlar sevine, düşmanlar yarıla.	-Ezc.	4185	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yarsımak (I) [yarsamak -1, 2, 3; yarsınmak -2, 3]	1. Benimsemek, bağlanmak.	Bayat * Emirdağ -Af. [yarsınmak -2] > (-Kü.)	4191-4192	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)

	3. Beğenmek, hoşlanmak, imrenmek, istemek.	* Yalvaç -İsp.; Süller * Çal -Dz.; * Manyas -Ba.; * Sivrihisar, Muttalıp, Tokat -Es.; * Düzce, İğneciler * Mudurnu, * Kırıncık -Bo.; * Akyazı çevresi -Sk.; Ömerli * Üsküdar -İst.; * Ereğli -Zn.; * Kargı, Boyalı * Araç -Ks.; Çardak, * Çerkeş, Kale, * Kurşunlu -Çkr.; * İskilip -Çr.; -Sv. ve çevresi; * Alaçam -Sm.; * Merzifon -Ama.; Bayadı -Or.; -Ank. ilçe ve köyleri		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	3. Beğenmek, hoşlanmak, imrenmek, istemek.	* Yalvaç -İsp.; Süller * Çal -Dz.; * Manyas -Ba.; * Sivrihisar, Muttalıp, Tokat -Es.; * Düzce, İğneciler * Mudurnu, * Kırıncık -Bo.; * Akyazı çevresi -Sk.; Ömerli * Üsküdar -İst.; * Ereğli -Zn.; * Kargı, Boyalı * Araç -Ks.; Çardak, * Çerkeş, Kale, * Kurşunlu -Çkr.; * İskilip -Çr.; -Sv. ve çevresi; * Alaçam -Sm.; * Merzifon -Ama.; Bayadı -Or.; -Ank. ilçe ve köyleri [yarsamak -1] > (Çerkeşli, Cuma * Gebze -Kc.) [yaranmak -3] > (* Merzifon -Ama.)		Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
	4. Çok sevmek.	(* İskilip -Çr.; * Boyabat -Sn. ve çevresi)		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	5. Göreceği gelmek, özlemek.	(-Ant.) [yarsamak -2] > (-Çr.)		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	6. Bir şeyi, bir işi yapmaya heveslenmek, yapmaya başlamak: Ali ev yapmaya yarsıdı.	Ortaköy * Çal -Dz.; Gürlek * Gediz, Viranköy -Kü.; Yenipazar * Gölpazarı -Bil.; Atlas * Sivrihisar, Keskin -Es.; * Safranbolu -Zn.; -Çkr. Köyleri [yarsamak -3] > (Çöplü * Çivril -Dz.)		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Yaratmak	Özendirmek.	-Ks. ve çevresi	4192	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
yasanlamak (IV)	Öfkesini geçirmek, yatıştırmak	birinin	4194	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
yas etmek (I)	Ölünün ardından yüksek sesle ağlamak.	* Yalvaç -İsp.; Karamanlı * Tefenni -Brd.; Yazırlı * Nazilli, Eymir * Bozdoğan -Ay.; Tokat -Es.; Aliköy * Çaycuma -Zn.; * Ünye -Or.; * Ermenek -Kn.; * Milas -Mğ.	4194	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yasılmak	2. Boyun eğmek.	Bayat * Emirdağ -Af. [yasamak (I)] > (* İskilip -Çr.; * Merzifon -Ama.; Hacıılyas * Koyulhisar, * Gürün -Sv.; -Yz.; * Bünyan, * Pınarbaşı, Hamurcu * İncesu -Ky.) [yaslamak (I)] > (* Eğridir köyleri -İsp.; Fili * Biga -Çkl.; Baklalı * Çatalca -İst.; Hacıılyas * Koyulhisar -Sv.; * Bor -Nğ.; -Ed.; Sarıcaeli * Lüleburgaz -Krk.) [yastırmak -1] > (* Milas -Mğ.) [yastırmak -2] > (* Milas -Mğ.)	4194	İkincil	Karma	Teslimiyetçi (Submissiveness)
yaşmanmak	Kadın, utanarak yüzünü örtmek.	Çanılı * Ayaş -Ank.	4200	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
yavıncımak (II) [yavıncamak (II), yavıncıkmak, yavsukmak, yavuncumak (II), yavunç olmak]	1. Ezilip büzülerek, yalvarıcı bir tavırla durumunu anlatmak.	Bayat * Emirdağ -Af.; Aşağı Ilıca, Tokat, Bozan -Es.; -Ml.; * Nizip -Gaz.; Köşker -Krs.; * Bor -Nğ. [yavıncamak (II)] > (-Sm.; * Tirebolu -Gr.; * Yerköy -Yz.) [yavıncıkmak] > (Oğuz * Acıpayam -Dz.) [yavsukmak] > (* Erbaa -To.) [yavuncumak (II)] > (* Alucra, * Şebinkarahisar -Gr.; Uluşiran * Şiran -	4207	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

		Gm.; -Gaz.; * Gürün -Sv.; Çalağıl * Akdağmadeni -Yz.; Köşker -Krş.; Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.) [yavunç olmak] > (-Ezc.; -Ml.)				
yavlamak	Yalvarmak.	Hasanoğlan -Ank.; * Bor -Nğ.	4207	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yavşalamak	Birinin sözünü, alaylı biçimde yinelemek.	Uluğbey * Senirkent -Isp.	4209	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
yavuncamak	1. Ayrılırken üzölmek.	* Antakya -Hat.	4210	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. İmrenmek, yenilen şeyde gözü kalmak.	* Görele -Gr.		Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
yavuncılanmak	Yalvarmak.	Çayağzı * Şavşat -Ar.	4210	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yavutmak	Şaşırmak, aptalca davranmak.	Tokat, Bozan -Es.	4210	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
yayıkmak (I)	Çekinmek.	Sarısı -Çkr.	4212	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yayınmak (II)	3. Katlanamamak.	* Lâpseki -Çkl.	4212	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
yaynıkmak (II) [yayıkmak (II), yayınmak (II) -1]	Yerinden, yuvasından uzaklaşmak, soğumak, tedirgin olmak.	Oğuz * Acıpayam -Dz.; -Brs.; Satılmış, Tokat, Bozan -Es.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; Orta -Çkr.; * Bor, -Nğ.; * Ereğli -Kn.; Orhaniye * Marmaris -Mğ.; Ceylân * Lüleburgaz -Krk.	4216	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
		[yayıkmak (II)] > (* Lüleburgaz -Krk.) [yayınmak (II) -1] > (Gümele * Söğüt -Bil.)				
yaynıktırmak (I)	Tedirgin etmek, yıldırma, soğutma, yerinden uzaklaştırmak.	* Gelendost -Isp.; * Sivrihisar -Es.; * Kandıra -Kc.; * Ayaş -Ank.; * Bor, -Nğ.; * Çorlu -Tk.	4216	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yazıklamak [yazıkmak]	Acıma, üzölmek.	-Sm.; * Bayburt -Gm. [yazıkmak] > (* Bayburt -Gm.)	4217	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yazılmak (III)	Yüzde ferahlama, rahatlama belirtisi olmak.	-Sm.	4219	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulma (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
		[yedemek -2] > (* Eğridir köyleri, Sücüllü * Yalvaç -Isp.; * Taşköprü -Ks.; -Sv.; -Yz.)				
Yedirgemek	Ürmek, korkma, korkudan ürpermek.	Hamurcu * İncesu -Ky.	4223	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yeğilmek (II)	Övünmek, şımarıkça davranmak.	* Antakya -Hat.; Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4225	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
yeğınlemek (II)	Küçümsemek.	-Ks. ve çevresi	4226	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
yeğsinmek	Aşağılamak, azarlayıp dövmek.	* Alayunt -Kü.	4230	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
yekelenmek	Kibirlenmek.	-Ama.	4230	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
yekinmek (I) [yeginmek, yekrenmek, yelkinmek, yeykinmek (II), yikinmek (I)]		[yeginmek] > (* Bayburt -Gm.) [yekrenmek] > (Keşanuz * Ayaş -Ank.) [yelkinmek] > (Bayat * Emirdağ -Af.; * Taşköprü -Ks.; * Çarşamba -Sm.; Uluşiran * Şiran -Gm.; -Ank.) [yikinmek (I)] > (Hasanoğlan -Ank.; * Bor -Nğ.)	4231	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
		[yeykinmek (II)] > (* Göynük, İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Şabanözü -Çkr.; -Ml.; Çanılı * Ayaş -Ank.)				

	3. Çiftleşen hayvan, tutkuyla davranmak.	* Alaşehir -Mn.				
yekirmek (IV)	Çekinmek.	Sekiköy * Ödemiş -İz.	4231	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yeklenmek	2. Üstüne yürümek, saldırmak.	* Zile -To.	4231-4232	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
yekirmek (II)	Bıkmak, soğumak.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4232	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yekirmek (II)	Bıkmak, soğumak.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4232	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yelenmek	İğrenmek.	Salur * Bandırma -Ba.	4235	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yelgirdemek	2. Sevdalanmak.	Aydoğmuş * Keçiözü -Isp.	4236	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yelikmek (III)	Aşermek.	* Ahlat -Vn.	4236	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yeline gitmek	Hoşuna gitmek.	-Es.	4237	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yellemek (III) [yelkelemek, yeltelemek, yeltmek -1, 2]	1. İsteklendirmek, özendirmek.	* Çeşme -İz.; * Merzifon köyleri -Ama.; Heris * Artova -To.; -Rz.; Maksutlu * Şarkışla -Sv. [yeltmek -2] > (Satılmış, Tokat -Es.; * Kurşunlu -Çkr.; * İskilip -Çr.; * Merzifon köyleri -Ama.; -Krş.) [yelkelemek] > (-Yz.) [yeltelemek] > (-Gaz.; -Ky.; * Arapkir -Ml.) [yeltmek -1] > (Satılmış, Tokat -Es.; * Kurşunlu -Çkr.; * İskilip -Çr.; * Merzifon köyleri -Ama.; -Krş.)	4238-4239	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
yellenmek (III)	Telaşa düşmek.	* Düzce -Bo.	4239	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
yellenmek (IV)	Cinsel istek duymak.	Kurna -Brd.	4239	İkincil	Karma	Haz (Delight)
Yelpelenmek	Ürmek, korkmak.	* Tirebolu -Gr.	4241	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yemenmek (II)	Sıkılmak, çekinmek.	-Mğ.	4243	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yemkirmek	Hiçkırarak ağlamak.	Babadağ * Sarayköy, Üçkuyu * Çal, * Acıpayam -Dz.; Eymir, * Bozdoğan -Ay.; * Tire -İz.	4244	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yemsinmek (II)	Canı çekmek, isteklenmek.	Sarıoba * Polatlı -Ank.	4245	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yendir etmek [yendir etmeyh, yendür etmek]	1. Alçak gönüllülük göstermek.	-Ama.; -Kr.; -Ezm. [yendir etmeyh] > (* İğdir -Kr.) [yendür etmek] > (-Ezc.)	4246	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
yensemek [yensimek, yinsemek]	Aşağılamak, ezmek, yenmek.	-Ba. ve çevresi; * İznik -Brs.; Tokat -Es.; -Ed. [yensimek] > (Salda * Yeşilova -Brd.; Bozan -Es.; * Bayburt -Gm.; Rumeli göçmenleri * Vize -Krk.) [yinsemek] > (-Ba. ve çevresi)	4250	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
Yerçellemek	Hoşlanmamak, beğenmemek.	Tokat, Bozan -Es.; Emirler * Bala -Ank.	4252	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
verfiksemek	Hor görmek.	-Sm.	4252	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
yeriklemek [yerginmek, yerik yermek, yerişlemeyh, yerik yermek, yerüklü olmak,	Aşermek (gebe kadın).	-Ezm.; * Erciş -Vn.; -Dy. [yerginmek] > (Kesme * Eğridir -Isp.) [yerik yermek] > (-Çkr.; * İskilip -Çr.; * Ünye -Or.; * Piraziz -Gr.; * Ermenek -Kn.) [yerişlemeyh] > (* İğdir -Kr.)	4253	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

yerük yerimek, yirik yirmek]		[yeruk yermek] > (-Ks.) [yerüklü olmak] > (-Ezc.) [yerük yerimek] > (Ağrakos * Suşehri -Sv.) [yirik yirmek] > (* Bor -Nğ.)				
Yerilmek	Küçümsemek, gözden düşmek: Yerilen yer tutar.	Şabanözü * Polatlı -Ank.; Köşker -Kırş.	4253	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
yerindirmek (II)	İmrendirmek: Kimseyi birbirine yerindirmeden, hepsine verdim.	* Ermenek -Kn.	4254	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
yerinmek [yirinmek]	1. Üzülmek.	Cebel * Eğridir -Isp.; Bereketli * Tavas, Yukarı Seyit * Çal, Oğuz * Acıpayam -Dz.; * Bergama, * Bornova -İz.; * Akhisar, * Alaşehir -Mn.; Yeniköy -Ba.; * Lâpseki -Çkl.; * İnegöl -Brs.; Tokat, -Es.; -Bo.; Mülâyim * Safranbolu, Tekkeönü * Ereğli, Sandallar, Musausta * Devrek -Zn.; * Tosya -Ks.; Çukurköy * İskilip -Çr.; * Çarşamba, Kuyucak * Lâdik, -Sm.; * Merzifon -Ama.; Hisarüstü * Keşap -Gr.; Şabanözü * Polatlı, * Kızılcahamam -Ank.; Genezin * Avanos -Nş.; -Nğ.; * Bozkır -Kn.; Güzelsu * Akseki, * Korkuteli -Ant.; * Fethiye -Mğ.	4254	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	3. Pişman olmak.	* Bergama -İz.; * Alaşehir, -Mn.; * Sivrihisar -Es.; * Merzifon -Ama.; Şabanözü * Polatlı, Çanılı * Ayaş -Ank.; * Bor -Nğ.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	4. Gücenmek.	Tokat -Es.; * Düzce -Bo.; * Mucur -Kırş.)		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	5. İmrenmek.	Kesme * Eğridir -Isp.; * Çal -Dz.; Eymir, * Bozdoğan, Burhaniye * Nazilli -Ay.; * Çeşme -İz.; Uğur * Araç -Ks.; Bayadı, Danışman * Fatsa -Or.; Nefsiköseli * Görele -Gr.; -Ezm.; -Ezc.; -Sv. ilçe ve köyleri; * Bünyan -Ky.; -Nğ.; * Ermenek -Kn.; Endel, * Osmaniye, Yolgeçen -Ada.; -Kıbrıs [yirinmek] > (Yakakayı -Es.; Akdoğan * Kızılcahamam -Ank.; Bahçeli * Bor -Nğ.)		Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
	6. Kıskanmak.	* Çeşme -İz.; Musausta * Devrek -Zn.; Piraziz -Gr.; -Ezm.; * Mut ve köyleri -İç.; * Korkuteli -Ant.		Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
	7. Beğenmemek (daha çok kendini).	-Brd.; Demirciler * Gebze -Kc.; Tokat -Es.; Bahçeli * Bor -Nğ.		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	8. Kendine güvenmemek, cesaretsiz olmak.	Şabanözü * Polatlı -Ank.		Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
yeremek (I) [yirmek (II)]	Birinin ardından kötülüğünü söylemek, bir şeyi beğenmemek.	İshaklı * Bolvadin, * Dinar -Af.; Göndürle * Atabey, Yılanlı * Eğridir -Isp.; -Brd.; -Dz. ilçe ve köyleri; Burhaniye * Nazilli, * Bozdoğan -Ay.; -İz. ilçe ve köyleri; -Mn. ve çevresi; * Susurluk, Ömerköy * Bandırma, Yeniköy -Ba.; Ağaçköy, Suluca * Lâpseki -Çkl.; * Alayunt -Kü.; -Bil.; * Sivrihisar köyleri -Es.; Demirciler * Gebze, -Kc.; Dadanı * Düzce -Bo.; * Akyazı çevresi -Sk.; * Bartın -Zn.; Peşman * Daday -Ks.; * Kurşunlu, Orta -Çkr.; * İskilip -Çr.; -Sn.; -Sm.; * Merzifon -Ama.; * Niksar -To.; * Ünye -Or.; * Afşin -Mr.; * Kilis -Gaz.; Reyhanlı ve Amık Ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.; Çanılı * Ayaş, * Beypazarı -Ank.; Kurugöl * Mucur, Genezin * Avanos -Nş.; * Bünyan -Ky. ve köyleri; -Nğ.; * Beşehir, Yaraşlı * Ermenek -Kn.; -Ada.; * Mut ve köyleri, *	4255	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

		Silifke -İç.; * Korkuteli, Kalkan * Kaş, Güzelsu * Akseki -Ant.; * Milas, Reşadiye -Mğ.; * Lüleburgaz -Krk.				
		[yirmek (II)] > (-Ba. ve çevresi)				
yersellemek	Küçük görmek, aşağılamak.	Avşar * Gerede -Bo.; Yoğunpelit * Beypazarı, Çanılı * Ayaş, Pazar * Kızılcahamam, Unköyü -Ank.	4256	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
yersemek (I)	Beğenmemek.	-Çkl.	4256	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yersemek (II)	Ölümünü istemek.	-Çr.	4256	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yeşillenmek	Cinsel isteklerini söz ve davranışla belli etmek.	-Af.; * Eğridir köyleri -Isp.; -Brd.; Çöplü * Çivril -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; Tepeköy * Torbalı -İz.; * Alaşehir -Mn.; Fili * Biga -Çkl.; Tokat -Es.; * Kandıra -Kc.; * Kuşunlu -Çkr.; * İskilip -Çr.; * Çarşamba -Sm.; * Merzifon -Ama.; Salman * Akkuş, * Ünye -Or.; -Tr.; * Yusufeli -Ar.; * Ağın -El.; * Nizip -Gaz.; Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri, * Reyhanlı, * Antakya -Hat.; * Koyulhisar -Sv.; Bahçeli * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; * Mut ve köyleri -İç.; -Ant.	4258	İkincil	Karma	Haz (Delight)
yeykinmek (I)	Korkmak, ürkmek, telaşlanmak.	Dadanı, -Bo.; -Ml.	4263	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yeykinmek (I)	Korkmak, ürkmek, telaşlanmak.	Dadanı, -Bo.; -Ml.	4263	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
yıfıtmak	Usanç vermek, bezdirmek.	* Senirkent -Isp.	4263	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yığlamak	Ağlamak.	Tahtacı Türkmenleri * Buca -İz.; Kerkük	4264	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yığsıkmak	İrkilmek, duraklamak.	* Mersin köyleri -İç.	4265	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yıklmak (I)	2. Hasta bitkin, perişan olmak.	Şehli * Piraziz -Gr.	4265	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
yılçarmak (I)	2. Bebek, yeni yeni gülmek.	* Bergama -İz.; -Mğ.	4268-4269	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
yıldırnak (II)	Usandırmak.	* Zile ve köyleri -To.; * Şavşat -Ar.; * Antakya -Hat.; * Bor -Nğ.	4269	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yıldızı barışmak [yıldızları uymak]	2. Sevimli, güler yüzlü olmak.	[yıldızları uymak] > (-Tr.) * Merzifon -Ama.	4270	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yılışmak (I)	1. Kendini sevdirmek, hoşla gitmek, ilgi toplamak için soğuk, yapma bir tavır takınmak, gülmek.	* Eğridir köyleri -Isp.; Salda * Yeşilova -Brd.; Oğuz * Acıpayam -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; * Urla -İz.; * Alaşehir -Mn.; -Brs.; Tokat -Es.; * Kandıra -Kc.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Akyazı ve çevresi -Sk.; * Kuşunlu -Çkr.; -Sn.; -Sm.; * Merzifon ve köyleri -Ama.; -To.; Bayadı, * Ünye -Or.; * Maçka ilçe ve köyleri -Tr.; * Afşin -Mr.; Hacıilyas * Koyulhisar, * Şarkışla, * Gürün -Sv.; Köşker -Krs.; Kızılıran * İncesu, Afşar köyleri * Pınarbaşı, * Bünyan -Ky.; Bahçeli * Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; -Ada.; * Mut ve köyleri -İç.; * Milas -Mğ.; * Lüleburgaz -Krk.	4272	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yılışmak (III)	Korkmak, sinmek.	Çağlayık * Silifke -İç.	4272	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yılmak (II)	1. Usanmak.	* Çarşamba -Sm.; * Nizip -Gaz.; * Afşin -Mr.; Çepni * Gemerek -Sv.; * Silifke -İç.	4274	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yınnaşmak (I)	Arsızca gülmek, şımarık.	-Çkl.; -Ky.	4275	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
yıprahmak	Usandırmak.	-Brd.	4275	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yıpratmak (II)	Usandırmak.	-Nğ.; Hatip -Kn.	4275	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

Yıvındırmak	Birinin ilgisini üstünden uzaklaştırıp, ortadan yitirmek: Gözümü yivindir dım da nerelere gittin?	-Yz.	4277	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yıvıtmak (I)	Şaşırtmak, sapıtmak: Ahmet şu günlerde pek yıvıttı.	-Af.; Çöplü * Çivril -Dz.; * Sivrihisar, Bozan -Es.	4277	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
yıvıtmak (III)	Usandırmak.	Uluğbey * Senirkent -Isp.	4277	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yıvşınmak	Çekinmek, kaçınmak.	-Çr.	4277	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yidirmenmek	İğrenmek.	* Gazipaşa -Ant.	4278	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
Yiğrenmek	İğrenmek, tiksirmek.	* Bor -Nğ.; * Mut ve köyleri -İç.	4279	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yıldirmek (II)	Gözünü korkutmak.	-Rz.	4279	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yileklenmek	İsteklenmek.	* Bor -Nğ.	4279	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yilinden kaçmak	1. Hiç sevmemek	* Bor -Nğ.	4279	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	2. Çok çekinmek (birinden).	* Bor -Nğ.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yillenmek	Aşırı bir isteğe, sevgiye kapılıp havalara uçmak.	* Bor -Nğ.	4279	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yirenmek [yirgenmek]	İğrenmek.	* Emet -Kü. [yirgenmek] > (Yenice -Mğ.)	4281	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yirkilmek	İrkilmek.	* Nazilli -Ay.	4282	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yirkinmek	İğrenmek.	* Eyüp -İst.	4282	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yeşillenmek (II)	Cinsel isteğini davranışlarıyla belirtmek.	* Bor -Nğ.	4282	İkincil	Karma	Haz (Delight)
yocumak [yocukmak (I)]	Usanmak.	-Brd.; -Sv.; * Ilgın -Kn. [yocukmak (I)] > (Kadıköy * Sarayköy, -Dz.)	4285	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Yocundurmak	Yıldirmek, gözünü korkutmak.	-Sn.; * Bor -Nğ.	4287	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Yocunmak	1. Utanmak.	* Söğüt -Bil.	4287	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	2. Çekinmek, sakınmak.	* Nazilli -Ay.; * Burhaniye -Ba.; * Bor -Nğ.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yoğuncumak	Yalvarmak.	Telin * Gürün -Sv.	4288	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yoğsamak	Hiçkırarak ağlamak.	Keben, Tosmurlu, Karasakal * Silifke -İç.	4289	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yolazmak	2. Huyu bozulmak, sevimsizleşmek.	* Eğridir köyleri -Isp.; -Brd.	4306	İkincil	Olumsuz	Nahoş (Aversiveness), Antipati (Antipathy)
yollara bakmak	Özlemle beklemek.	* Bor -Nğ.	4292	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yomlamak (III)	Sevmemek, beğenmemek.	* Çine -Ay.	4295	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yomsulamak	Alay etmek: İşi gücü adam yomsulamak.	Turan -Ky.	4295	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
yortmak	1. Çalımla yürümek.	-Ky. ve köyleri	4300	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
yoşumak [yoşamak, yoşulmak, yoşunmak, yuşumak, yuşunmak]	6. Usanmak, soğumak.	[yoşamak] > (Tokat -Es.) [yoşunmak] > (Bağlılı, Anamos * Eğridir -Isp.; Yukarı Seyit * Çal -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; -Ks.; Bahçeli * Bor -Nğ.)	4302	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

		[yuğşumak] > (* Kandıra -Kc.) [yuğşunmak] > (Bağyaka * Finike -Ant.) [yoşulmak] > (* Düzce -Bo.) Tatların -Nş.; * Beyşehir -Kn.; Aslanköy * Mersin -İç.; * Alanya -Ant.; -Mğ.				
yoymak (VII)	Başaramamak, becerememek, eline yüzüne bulaştırmak.	İncirgediği * Karaisalı -Ada.; -İç. ilçe ve köyleri	4303	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
yoalamak (III)	Hırçınlaşmak, yabani davranmak.	Zarşat -Kr.	4304	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
yoalmak (I)	İşten soğumak.	* Sungurlu -Çr.	4304	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yozmak (II) [yozukmak (II) -1, 2; yozulmak]	1. İsteğinden caymak, bir şeyden soğumak.	Darıveren, Oğuz * Acıpayam, * Çivril -Dz.; * Bozdoğan -Ay.; * Bayındır -İz.; * Alaşehir -Mn.; -Çkr.; * Bor -Nğ.; * Mut ve köyleri, Karatiken, Karadirlik * Tarsus -İç.; * Alanya -Ant.; Şeref * Yatağan, -Mğ. [yozukmak (II) -1] > (Kızılhisar, Ekse * Çal -Dz.; İnköy -Kü.; * Bor -Nğ.) [yozulmak] > (Tokat -Es.) [yozukmak (II) -2] > (Çöplü * Çivril, Oğuz * Acıpayam -Dz.; * Fethiye -Mğ.; * Lüleburgaz -Krk.; -Ed.)	4305	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yozmak (III)	1. Sevişen iki kişi darılmak.	Bayır, * Malkara -Tk.	4306	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
yozukmak (I)	2. Ürkek, çekingen olmak.	* Bor -Nğ.	4306	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yozukturnak	Ürkütüp caydırmak, ayırmak, soğutmak.	* Gelendost -İsp.; Yukarı Seyit, Darıveren * Acıpayam, * Çal -Dz.; Yeniköy -Ba.; Çeç * Gediz -Kü.; Bahçeli * Bor -Nğ.; -Ed.; * Vize, * Lüleburgaz -Krk.; Rumeli göçmenleri -İst.	4306	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yozukturnak	Ürkütüp caydırmak, ayırmak, soğutmak.	* Gelendost -İsp.; Yukarı Seyit, Darıveren * Acıpayam, * Çal -Dz.; Yeniköy -Ba.; Çeç * Gediz -Kü.; Bahçeli * Bor -Nğ.; -Ed.; * Vize, * Lüleburgaz -Krk.; Rumeli göçmenleri -İst.	4306	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yönermek (III)	Özendirmek, kıskırtmak.	Bulgaristan göçmenleri -İst.	4310	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
yörmelemek (II)	Şaşkın şaşkın yürümek.	* Bor -Nğ.	4311	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
yumsulmak	Sözü, davranışı yineleyerek eğlenmek, alay etmek.	* Bünyan -Ky.	4318	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
yumsuluk olmak	Bir yemeği, canı çok fazla istemek.	* Antakya -Hat.	4318	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yumulmak [yumuşmak (II)]	6. Saldırmak.	[yumuşmak (II)] > (Genezin * Avanos -Nş.) Eymir, * Bozdoğan -Ay.; * Alaşehir -Mn.; Fili * Biga -Çkl.; * Merzifon -Ama.; * Mut ve köyleri -İç.; Abalar -Ed.; * Lüleburgaz -Krk.	4318	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
yüğsekte atmak	Övünmek.	* Bor -Nğ.	4329	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
yüksünmek (III)	Kıskanmak.	Boyalık * Ermenek -Kn.	4329	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
yüğürmek (I) [yüğürlmek, yüğütmek (I), yürülmek, yürümek, yüyürmek (I)]	Çiftleşmek, çiftleşme isteği göstermek (hayvan için).	[yüğürlmek] > (-İç. ilçe ve köyleri) [yüğütmek (I)] > (-Ada.) [yürülmek] > (-İsp.; Karamanlı * Tefenni -Brd.; Mahmutlar -İz.; -Ada.; Apturrahmanlar * Serik -Ant.; Kınık * Fethiye -Mğ.) [yüürmek] > (Yatağan * Akhisar -Mn.) [yüyürmek] > (Kadıköy -Dz.) [yüyürmek (I)] > (Solmaz * Tavas -Dz.; -Gaz.; Misis -Ada.)	4329	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

		* Kula -Mn.; Düğer -Af.; Küçük Kabaca * Uluborlu, * Eğridir köyleri -Isp.; Kızılhisar * Acıpayam, Çöplü * Çivril, Yukarı Seyit * Çal -Dz.; Eymir, * Bozdoğan -Ay.; Sasallı * Menemen, -İz.; Gelenbe * Kırkağaç, * Alaşehir -Mn.; Tepecik * Emet, Yenice * Simav -Kü.; Yenipazar -Bil.; İğneciler * Mudurnu -Bo.; * Çerkeş -Çkr.; Çepni * Gemerek -Sv.; Sarılar * Avanos -Nş.; Türkmen * Bünyan -Ky.; * Mut ve köyleri -İç.; Erenyaka * Akseki -Ant.; * Bodrum, * Milas -Mğ.				
yüksünmek (II)	1. Kıskanmak.	* Bozdoğan -Ay.; * Boyabat -Sn.; * Ayaş -Ank.; * Alanya -Ant.	4330-4331	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
	2. İğrenmek.	Bayat * Emirdağ -Af.		Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
	3. Çekinmek.	Bayat * Emirdağ -Af.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	4. İncinmek, gücenmek, alınmak.	Bayat * Emirdağ -Af.; * Düzce -Bo.; Kullar * İzmit -Kc.; * Havza -Sm.; * Merzifon köyleri -Ama.		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
yüksürmek [yüksünmek (II) -5]	2. Başvurup istemek, dilemek.	[yüksünmek (II) -5] > (Yukarı Seyit * Çal -Dz.; * Karacasu -Ay.; Cihangir -İst.) Bayat * Emirdağ -Af.	4331	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Yükümsemek	Küçümsemek, soğuk davranmak.	Tokat -Es.; Hacıılyas * Koyulhisar -Sv.; -Mğ.	4331	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
Yükümsemek	Küçümsemek, soğuk davranmak.	Tokat -Es.; Hacıılyas * Koyulhisar -Sv.; -Mğ.	4331	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yükünmek	2. Umarsız kalıp kabul etmek, baş eğmek.	Bağyaka * Finike -Ant.	4331	İkincil	Karma	Teslimiyetçi (Submissiveness)
yüreği atmak	Cesareti, atarı olmak.	Girveli * Bünyan -Ky.	4333	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
yüreği çatlamak	Çok korkmak.	* Zile -To.; -Rz.; -Ml.	4333	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yüreği galdırmamak	Dayanamamak, çok üzölmek.	* Bor -Nğ.	4334	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yüreği galkmak (I)	Coşkuya kapılmak, heyecanlanmak.	* Bor -Nğ.	4334	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
yüreği galkmak (II)	İğrenmek, tiksirmek.	* Bor -Nğ.	4334	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yüreğine sağmak	Pişmanlık duymak.	Tokat -Es.	4334	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yüreğini galdırmak (I)	Tiksinti vermek.	* Bor -Nğ.	4334	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yüreğini goparmak	1. Korkutmak.	* Bor -Nğ.	4334	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	2. Çok üzmek.	* Bor -Nğ.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yürek oynamak	1. Candan sevmek.	Yukarı Seyit * Çal -Dz.	4335	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	2. Canı sıkılmak, içine sıkıntı girmek.	Tokat -Es.; -Ml.; * Şarkışla -Sv.; -Nğ.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yürek oynamak	2. Canı sıkılmak, içine sıkıntı girmek.	Tokat -Es.; -Ml.; * Şarkışla -Sv.; -Nğ.	4335	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
yürek sıçramak [yürek oynamak -3]	Korkmak, ödü kopmak.	Tokat -Es. [yürek oynamak -3] > (* Maçka ve köyleri -Tr.)	4335	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Yüreleşmek	Ürmek.	Ağaçköy * Bayramiç -Çkl.	4335	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yürük çekmek	Aşermek.	-Sm.	4336	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yürünmek	Sevinmek.	Bozhane -İst.	4336	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
		[yüzbar etmek] > (-Tr.) [yüzberi olmak] > (Yavuz * Şavşat -Ar.)				

		[yüze çıkmak] > (-Ezc.) [yüze durmak] > (* Bor -Nğ.)				
yüz ekşitmek [yüz eşkitmek]	Surat asmak, hoşlanmadığını belli etmek.	* Eğridir köyleri, * Yalvaç -Isp.; -Dz. köyleri; * Tire -İz.; -Ezc.; Akarsu * Ardanuç -Ar.; * Gürün -Sv.; * Bor -Nğ.; * Mersin köyleri -İç.; * Lüleburgaz -Krk.	4338	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
yüz ekşitmek [yüz eşkitmek]	Surat asmak, hoşlanmadığını belli etmek.	[yüz eşkitmek] > (* Antakya -Hat.) * Eğridir köyleri, * Yalvaç -Isp.; -Dz. köyleri; * Tire -İz.; -Ezc.; Akarsu * Ardanuç -Ar.; * Gürün -Sv.; * Bor -Nğ.; * Mersin köyleri -İç.; * Lüleburgaz -Krk.	4338	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
yüz ekşitmek [yüz eşkitmek]	Surat asmak, hoşlanmadığını belli etmek.	* Eğridir köyleri, * Yalvaç -Isp.; -Dz. köyleri; * Tire -İz.; -Ezc.; Akarsu * Ardanuç -Ar.; * Gürün -Sv.; * Bor -Nğ.; * Mersin köyleri -İç.; * Lüleburgaz -Krk.	4338	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yüzgöz olmak	Sık sık bozuşmak, küşüşmek.	* Mersin köyleri -İç.	4339	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
yüzkiri olmak	Kusurlu, utanılacak durumda olmak: Borcumu ödeyemediğim için size karşı yüzkiri oldum.	* Bozdoğan -Ay.	4339	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
yüzü dutmak	Çekinmemek, utanç duymamak.	* Bor -Nğ.	4340	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
yüzükmek	Utanç duyarak uzaklaşmak: Suçüstü yakalanınca yüzüktü de üç gündür eve gelmiyor.	* Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.	4340	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
yüzüktürmek	Soğutup, ürkütüp uzaklaştırmak.	* Bor -Nğ.	4340	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yüzüktürmek	Soğutup, ürkütüp uzaklaştırmak.	* Bor -Nğ.	4340	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yüzün düşmek	1. Utanılacak duruma düşmek.	* Yalvaç -Isp.; * Sivrihisar, Tokat -Es.; -Çkr.; * Merzifon -Ama.; Küçük İsa * Zile -To.; Reyhanlı ve Amik Ovası Türkmenleri * Reyhanlı -Hat.	4340	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
yüzünü kızartmak	1. Bir şey isteme utancını göze almak.	* Bor -Nğ.	4341	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	2. Birini utandırmak.	* Bor -Nğ.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
yüz vurmak	Başvurmak, bir şey istemek.	* Merzifon -Ama.; * Koyulhisar -Sv.	4341	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
zâlanmak (II)	Alay etmek, eğlenmek.	* Mesudiye -Gr.	4347	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
zanaka etmek	2. Alay etmek.	Yeniköy * Ereğli -Zn.	4348	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)
zangada kalmak	Korkup birden durmak.	-Mr.	4349	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
zangırdamak [zañgurdamak, zanırlamak]	Çıkışmak, azarlamak.	-Bo. [zañgurdamak] > (-Bo.) [zanırlamak] > (* Afşin -Mr.)	4349	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
zanta atmak	Şişirmek, övünmek.	-Ks.	4350	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
zarılık getirmek	Usançla sızlanmak.	* Bor -Nğ.	4351	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zarıncamak [zarıncamak, zarlanmak (II), zerincemek, zırıncamak (I) -1, zırıncamak (I) -1, zırınımak]	1. Sızlanarak baş ağrıtmak, tedirgin etmek.	Beleni -Dz.; * Alaşehir -Mn.; * İznik -Brs.; * Çarşamba -Sm. [zerincemek] > (* Çarşamba -Sm.) [zırıncamak (I) -1] > (İkipınar * Mihalıççık -Es.) [zırıncamak (I) -1] > (Tokat -Es.; Sarılar * Avanos -Nş.; -Ky.; * Ermenek -Kn.) [zırınımak] > (* Sivrihisar -Es.) [zarıncamak] > (Peşman * Daday -Ks.) [zarlanmak (II)] > (-Kr.)	4351	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
zarlamak	Hıçkırarak ağlamak.	Zarşat -Kr. [zart atmak] > (* Sivrihisar -Es.; Karabüzey * Araç -Ks.; * Merzifon -Ama.; * Ünye köyleri -Or.; Çanılı * Ayaş -Ank.)	4351	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zavırlamak [zavraklamak, zavurlamak -2]	1. Paylamak, çıkışmak.	Önsen -Mr.; -Gaz.; Tuzla, Kürkçüler -Ada. [zavraklamak] > (Zeytinli * Edremit -Ba.) [zavurlamak -2] > (Taçın * Bünyan -Ky.; Fariske * Ermenek -Kn.)	4354	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
zebellemek	Aklı dağılmak, sersemlemek.	Sakarya * Tirebolu -Gr.	4356	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
zehirini almak	Avutucu sözlerle birinin acılarını dindirmek.	* Bor -Nğ.	4358	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zehlesi gitmek	İğrenmek, nefret etmek.	Azerbeycan	4358	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
zehlesi gitmek	İğrenmek, nefret etmek.	Azerbeycan	4358	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
zehni dırmalamak	Aşırı kaygı uyandırmak, düşünmeye zorlamak.	* Bor -Nğ.	4359	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
zehni yatmak	Bir işin olabileceğini kabullenmek.	* Bor -Nğ.	4359	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
zeklenmek [zehlenmek, zevk etmek, zevklenmek, zeyhlenmek, zöklenmek]	Alay etmek.	Tepeköy * Torbalı -İz.; Elemen -Bo.; * Akyazı çevresi -Sk.; -Ks.; Yakademirciler -Zn.; * Kurşunlu, -Çkr.; * İskilip -Çr.; -Sn.; -Sm. ilçe ve köyleri; * Merzifon -Ama.; Heris * Artova -To.; Danişman * Fatsa -Or.; Nefsiköseli * Görele, * Şebinkarahisar, Parak * Alucra, * Tirebolu -Gr.; -Ezc.; Andiri * Ağın -El.; * Koyulhisar, Vazıldan * Divriği -Sv.; Çanılı * Ayaş -Ank.; -Krş.; * Bor -Nğ.; Manastır * Beyşehir, * Karaman, * Ermenek -Kn.; * Mut ve köyleri -İç.	4359	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphencilik (Cynicism)

		[zehlenmek] > (-Ezm.) [zevk etmek] > (-Çr.; Karkıncık * Artova -To.; * Akşehir -Kn.) [zevklenmek] > (Bağıllı * Eğridir -İsp.; -İz.; * Alanya -Ant.) [zeyhlenmek] > (Uluşiran * Şiran -Gm.) [zöklenmek] > (-Nğ.)				
zencelemek	Sarsmak, üzme.	* Afşin -Mr.; * Sorgun -Yz.; -Ky.	4362	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zeplenmek	Alay etmek.	Müşgebi * Bodrum -Mğ.	4363	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
zıbtamak (II)	Azarlamak.	-Ks.	4367	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
zığarmak	2. Çıkışmak.	* Bor -Nğ.; * Ermenek -Kn.; Çukurköy * Karaisalı -Ada. [zıkılanmak] > (* Bor -Nğ.)	4368	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
zıkramak	Huysuzlanıp ağlamak.	-Kn.	4369	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zılgıdı yemek [zılgıt yemek]	Azarlanmak.	* Sivrihisar -Es. [zılgıt yemek] > (-Sm.)	4370	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
zılgıtlamak (I) [zılgıt vermek, zılkıtlamak (I), zırgıtlamak, zırkıtlamak]	Döverek ya da azarlayarak gözdağı vermek.	* Alaşehir -Mn.; -Kü.; Tokat -Es.; * Merzifon köyleri -Ama.; -Tr.; -Ml.; * Koyulhisar -Sv.; * Ermenek -Kn.; Karamahmet * Çorlu -Tk. [zılgıt vermek, zılgıt vermek] > (-Tr.; -Gm.; * Bor -Nğ.) [zılkıtlamak (I)] > (Bozan -Es.; -Ky.) [zırgıtlamak] > (Dereli * Erbaa -To.; * Alanya -Ant.) [zırkıtlamak] > (-Tr.) [zılgıt vermek] > (* Ağın -El.) [zığarmak -I] > (* Merzifon köyleri -Ama.; * İskilip -Çr.; -Mr.; -Nğ.; * Ereğli -Kn. ilçe ve köyleri) [ziarmak] > (* Gökşun -Mr.) [zığarmak -3] > (Tokat -Es.; -Mr.; * Gürtün -Sv.; -Krş.; Hisarcık -Ky.) [zıllılamak] > (Narlıdere -İz.; Sarsun * Elbistan -Mr.; Çepni * Gemerek, * Gürtün -Sv.; -Krş.; -Kn.) [zınlamak (I)] > (* Afşin -Mr.; * İncesu -Ky.)	4370	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
zingadan kalmak	Korku ve şaşkınlıkla duralamak.	-Nğ.	4374	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
zingadan kalmak	Korku ve şaşkınlıkla duralamak.	-Nğ.	4374	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
zingıdı basmak	Bağırarak ağlamak.	Sazlıca -Nğ.	4374	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zırlıdamak	5. Ağlamak.	* Bergama -İz.; * Alaşehir -Mn.; Hacıılyas * Koyulhisar -Sv.; * Bor -Nğ.	4379	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zırcımak (I)	3. Ağlamak.	[zırcımak (II)] > (-Brd.; * Alaşehir -Mn.; * Alayunt -Kü.) * Kozan -Ada. [zırcımak (II)] > (-Brd.; * Alaşehir -Mn.; * Alayunt -Kü.)	4379	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zırcıtmak (I)	2. Üzmek, yalvartmak.	Hisarcık -Ky.; Bucak * Kozan -Ada.	4379	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Üzmek, yalvartmak.	Hisarcık -Ky.; Bucak * Kozan -Ada.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
zırcıya düşmek	Ezilmek, üzülmek.	* Antakya -Hat.	4379	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zırlamak	3. Çocuk, inleyerek ağlamak.	Oğuz * Acıpayam -Dz.; * Bergama -İz.; * Sivrihisar -Es.; * Şavşat -Ar.; * Antakya -Hat.; -Yz.	4380	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	4. Bağırarak ağlamak.	Hacıılyas * Koyulhisar -Sv.; -Nğ.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zırtıl (III)	Öfkeli davranış.	* Nizip -Gaz.	4382	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

Zıvgılamak	Paylamak.	* Nallıhan -Ank.	4384	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
Zıvllamak	Kaçınmak, sıvışmak.	* Nizip -Gaz.	4384	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
zifiri azmak	Öfkelenmek.	Maksutlu * Şarkışla -Sv.	4387	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
ziller dakınmak	Aşırı sevinç göstermek.	* Bor -Nğ.	4389	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
zimziklemek	Hırpalayıp ağlatmak.	-Rz.	4390	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Zincelemek	Üzmek.	Bucak * Kozan -Ada.	4390	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zivri azmak	Sinirlenmek.	Piraziz -Gr.	4392	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
zivriğini almak	Yalvarmak, acımasını uyandırmak.	* Gürün -Sv.	4392	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
zobulaşmak (II)	Zorbalaşmak.	* Bor -Nğ.	4393	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
zoğutmak	Korkup kıpırdayamamak.	Güney * Yeşilova -Brd.	4394	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
zomburu tutmak	Çok üzölmek.	Kızılcın, * Sarioğlan -Ky. [zor itmek] > (* Bor -Nğ.)	4395	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Saldırmak.	* Lüleburgaz -Krk.		İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
zorlanmak (II)	1. Sıkıntıya düşmek.	* Akyazı çevresi -Sk.	4398	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness)
	2. Zorluk çekmek: Boşuna zorlanıyorsun bu taşı kaldıramazsın.	* Maçka ilçesi ve köyleri -Tr.		İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness)
	3. Üzölmek.	-Tr.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zortlamak (II)	2. Öfkeyle ayağa kalkmak.	* Vezirköprü -Sm.	4399	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
zortu geçmek	Çalım satamayacak duruma gelmek.	* Bor -Nğ.	4399	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
zortunu çıkarmak	Tadını kaçırmak.	* Merzifon köyleri -Ama.	4399	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zort zort itmek	Çalım satmak.	* Bor -Nğ.	4399	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
zor zor	Kızgınlıkla yapılan iş.	-Md.	4399	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

DS, VI Cildin Son Kısımında Yer Alan Ekler Kısımındaki Duygu Fiillerini Gösteren Tablolar:

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Abalamak	Baskı yaparak canından bezdirmek: Abalamayın beni, ben size ne yaptım!	Bölceğaç * Manyas -Ba.	4405	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
Abramak	Becermek, başarmak.	Beşikdüzü * Vakfikebir -Tr.	4406	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
abuhlanmak	Güvenmek, bel bağlamak.	Beşikdüzü * Vakfikebir -Tr.	4406	Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
acışmak	Acı duymak, üzülme.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4407	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
acıtmak	Acı çektirmek, üzme.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4407	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
acılanmak	Sızlanmak, yakınmak.	* Sütçüler -Isp.	4407	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
acılanmak	Kızmak, darılmak.	Kerkük	4407	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
acılanmak	Kızmak, darılmak.	Kerkük	4407	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
ağalık taslamak	Böbürlenmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4408	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
ağıla avluya sığmamak	Sağa sola saldırmak.	Tatlıpınar * Yapraklı -Çkr.	4409	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
ağı olmak	Neşesi, düzeni bozulmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4409	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ağırını yefnitmek	Kendini küçük düşürmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4409	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
ağıt etmek [ağıt goparmak]	Ölenin arkasından övgü ve acı belirten ezgi söyleyerek ağlamak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4410	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
	2. Azarlamak, paylamak, ağzını açmak.	[ağıt goparmak] > (Dereçine * Sultandağı -Af.)	4410	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
ağız eğmek	Alay etmek, eğlenmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4410	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
ağız yaşılamak [ağız yassılamak]	Karşısındakinin sözünü alaylı olarak yinelemek, öykünmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4410	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
ağılanmak	Durumundan yakınmak.	[ağız yassılamak] > (-Vn.)	4410	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ağrınıp incinmek	Kınılmak, gücenmek.	* Manyas -Ba.	4411	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
ağzını gegelemek	Karşısındakinin sözünü yineleyerek alay etmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4411	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
ağzını yavşalamak	Ağız eğerek alay etmek.	* Güdül ve köyleri -Ank.	4411	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
ahdıman almak	Öç almak.	Yenişar * Şarkikaraağaç -Isp.	4412	İkincil	Karma	Nefret (Hatred)
ahınmak	1. İlgi duymak.	-Ks. ve çevresi	4412	Üçüncül	Karma	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
	2. Sevmek, tutulmak.	Göre -Nş.	4412	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
akıtmak (IV)	Gönül vermek, ilgisi yönelmek.	Göre -Nş.	4414	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
al bağlamak	2. Sevinmek, mutlu olmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4416	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
alçatmak	Korkutmak, baskı yapmak: Olanı mahallede çocukla bék alçatmışlâ.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4417	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

alçatmak	Korkutmak, baskı yapmak: Olanı mahallede çocukla bék alçatmışlâ.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4417	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
alındırmak	İlgilenmek, aldırış etmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4418	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
altına etmek	Çok korkmak.	Tatlıpınar * Yapraklı -Çkr.	4418	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
al üstüne al giymek	Gösteriş yapmak.	Tatlıpınar * Yapraklı -Çkr.	4419	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
al yeşil kuşanmak	1. Çok sevinçli olmak	için	4419	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
aman zaman diñnememek	Fırsat vermemek, acımamak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4419	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
amrukturmak	Özendirmek, imrendirmek.	-Ks. ve çevresi	4419	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
anayana galmak	Şaşmak, şaşırmaq.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4420	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
apışmak (II)	Şaşırmaq.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4423	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
apışmak (III)	Yılmak, yorulmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4423	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
apramak	Üstesinden gelmek, becermek.	Beşikdüzü * Vakfikebir -Tr.	4423	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
ara kesmek	1. Küsmek, darılmak, uzaklaşmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4423	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
aralaşmak (I)	2. İlgisini kesmek.	-Ks. ve çevresi	4424	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
arasatda kalmak	Ne yapacağını bilememek, şaşırmaq.	Yenişar, Gölkonak * Şarkikaraağaç -Isp.	4424	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
arınmak	3. Utanmak, arlanmak: Sölediği sözden ben arındım o arınmadı.	Dereçine * Sultandağı -Af.; * Gündül köyleri -Ank.	4425	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
arsınmak	1. Utanmak, çekinmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.; -Ml.	4426	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	2. Ayıp saymak.	Dereçine * Sultandağı -Af.; -Ml.		İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
arşınnamak	2. Sinirli sinirli iki yer arasında gidip gelmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4426	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
artırmak (II)	Azmaq, azıtmak: O da artırdı gali.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4426	İkincil	Karma	Haz (Delight)
	Özlemek.	Dereçine * Sultandağı -Af. [arzetmek] > (Dereçine * Sultandağı -Af.)	4426	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
aşırmaq (II)	Aşermek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4429	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
aşlamak (III)	Düşüncesini başkasına benimsetmek.	* Gündül ve köyleri -Ank.	4429	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
ataşlanmak	Coşmak, kaynaşmak: Artlâ ataslandı mı durma gaç.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4430	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
atıb eğirmek	2. Öğünmek, böbürlenmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4430	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
at oynatmak	Çok sevinmek.	Tatlıpınar * Yapraklı -Çkr.	4431	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Avhalamak	1. Öç almak.	Bayat, Tuz, Taze, Altınköprü, Kerkük, Irak	4432	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
avunmak	Cinsel doyuma ulaşmak.	-Ada.	4433	İkincil	Karma	Haz (Delight)
ayağa düşmek	2. Utanç verici duruma düşmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4433	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)

ayağa kalkmak	Parasal sıkıntıdan kurtulmak, varlıklı olmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4433	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
ayaña girmek	Çalman müziğe oynama isteği duymak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4434	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ayânı almak (II)	Kötülük yapmak, güç duruma düşürmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4434	Üçüncül	Karma	Kötü niyetlilik (Malevolence)
Ayıpsınmak	Ayıp saymak, utanmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.; Meyvabükü * Güdül -Ank.	4436	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
ayna dutmak	Sevgi belirtmek için ayna yansıtmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4437	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ayranlığı şişmek	Coşmak, kabarmak.	-Ks. ve çevresi	4437	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
ayranlığı gabarmak	Kızmak, öfkelenmek.	Dereçine * Sultandağı -Af. [azdurmak] > (* Güdül ve köyleri -Ank.)	4437	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
âzı gulâna vâmak	1. Çok sevinmek. 2. Böhürlenmek, kasılmak.	Dereçine * Sultandağı -Af. Dereçine * Sultandağı -Af.	4439	Birincil Üçüncül	Olumlu Karma	Neşe (Joy) Kibirlik (Pridefulness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
bacak gibi atmak	Öğünmek, abartmak, yüksekten atmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4440	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
bamak (II)	İğneli sözden alınmak, kızmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4445	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
bardıklamak	1. Durumundan yakınmak, sızlanmak. 2. Üzülmek	Erbil, Kerkük, Irak Erbil, Kerkük, Irak	4446	Birincil Birincil	Olumsuz Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness) Mutsuzluk (Sadness)
bârına daş basmak	Büyük acılara dayanabilmek, katlanmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4446	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
basbas barınmak	Sesi yettiğince bağırarak, azarlamak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4447	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
basbas barınmak	Sesi yettiğince bağırarak, azarlamak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4447	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
baş beşir etmek	Becerme: Bu işi de baş beşir edemedik doğrusu.	Gökdere * Akdağmadeni -Yz.	4448	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
başı gülmek	1. Mutlu olmak, iyi koşullarda yaşamak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4449	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
başına çökmek	2. Güç kullanarak cinsel ilişkide bulunmak, saldırmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4449	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
başında dönmek	1. Başından ayrılmamak, huzursuz etmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4449	İkincil	Karma	Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)
başından bezmek	Kendi varlığından bıkmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4449	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
başını bârını yimék	2. Büyük acı karşısında çılgın atmak, saçını başını yolmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4449	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
başını kel émek [başını üzme]:	İşini yaptırmak için gide gele ya da sözle bıktırmak, tedirgin etmek.	Dereçine * Sultandağı -Af. [başını üzme] > (Dereçine * Sultandağı -Af.)	4449-4450	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
bayım bayım bayılmak	1. Çok gülmek, katılmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4452	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
bayır bayır yanmak	2. Acı, üzüntü duymak, içi yanmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4452	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

becerlemek [becellemek, becertlemek]	1. Başarmak, becermek, güçlüğü yenmek.	Dereçine * Sultandağı -Af.; Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky. [becellemek] > (* Güdül ve köyleri -Ank.) [becertlemek] > (İsabey * Çal -Dz.)	4452-4453	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
bek gomat (II)	Çok üzölmek, gücenmek, içine atmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4453	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
bek gomat (II)	Çok üzölmek, gücenmek, içine atmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4453	Üçüncöl	Karma	Dargınlık (Resentment)
belenlemek	Korkmak.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4454	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
belertmek	Gözlerini iyice açıp öfke ile bakmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.; -Gaz.; -Yz.	4454	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
beli bek olmak	Birine inanmak, güvenmek: Damatdan yağı belim bek.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4454	Üçüncöl	Karma	Özgüven (Confidence)
belirlemek	İrkilmek.	* Kula -Mn.	4455	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
benirlemek	Korkudan yerinden hoplamak, örmek.	-Ks. ve çevresi	4456	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
bertilmek (II)	Üzüntü duymak.	Güzel, Akçakese, Meyvabükü -Ank.	4456	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
besdeklenmek	Kendini ağıra satmak, onurlanmak.	* Güdöl ve köyleri -Ank.	4456	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
beyni gıcılınmak	2. Aklı karışmak, kuşulanmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4457	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
beyni gıcılınmak	2. Aklı karışmak, kuşulanmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4457	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
beyninin gapağı atmak	Tepesi atmak, çok kızmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4457	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
bıgdırmak	Bıktırmak.	* Güdöl ve köyleri -Ank.	4459	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
bıgmak	Bıkmak, usanmak.	* Güdöl ve köyleri -Ank. [boğaz ola -I] > (Gölkonak, Yenişar, * Şarkikaraağaç -İsp.)	4459	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
bıgmak	Bıkmak, usanmak.	* Güdöl ve köyleri -Ank. [boğaz ola -I] > (Gölkonak, Yenişar, * Şarkikaraağaç -İsp.)	4459	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
borsamak	Hayvan çiftleşmek istemek.	-İst.	4465	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
bozalamak	Acıdan kıvrınmak, sızlanmak.	Dereçine * Sultandağı -Af.	4465	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlılık (Loneliness)
bozarmak	Yüz buruştırmak, surat ekşitmek.	Meyvabükü * Güdöl -Ank.	4465	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
bozulamak	Ağlayıp sızlanmak.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4465	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlılık (Loneliness)
buğuz etmek	Kırgınlığı sözle belirtmek, sitem etmek.	-Or.; -Gr.; -Tr.	4467	Üçüncöl	Karma	Dargınlık (Resentment)
buğuz etmek	Kırgınlığı sözle belirtmek, sitem etmek.	-Or.; -Gr.; -Tr.	4467	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
bus bus bunaltmak	Kızdırmak, canından bıktırmak.	* Güdöl ve köyleri -Ank.	4468	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
bus bus bunaltmak	Kızdırmak, canından bıktırmak.	* Güdöl ve köyleri -Ank.	4468	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
caga satmak	Gösteriş yapmak.	* Güdöl ve köyleri -Ank.	4471	Üçüncöl	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
canı çekişmek	İmrenmek, istemek.	* Güdöl ve köyleri -Ank.	4471	Üçüncöl	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
canı çekişmek	İmrenmek, istemek.	* Güdöl ve köyleri -Ank.	4471	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

cavmak	Hayvan, huysuzlaşmak, hırçınlaşmak.	Yenice -Mğ.	4472	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
cıncint olmak	Aşırı öfkelenmek.	Meyvabükü, Güzel, Akçakese, Çaltı * Güdül -Ank.	4473	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
cırlamak	1. Bağırmak, ağlamak.	* Güdül ve köyleri -Ank.	4473	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cırtıldamak	Çok öğünmek.	* Fethiye -Mğ.	4473	Üçüncül	Karma	Kibirlilik (Pridefulness)
çıvdırmak	1. Çok sevinmek.	* Sütçüler -İsp.; * Bala -Ank.	4474	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
cıvınmak	Ağlayarak, devinerek üzüntüsünü dışa vurmak.	-Nğ. [cınımak] > (Meyvabükü, Akbaş, Güzel, Akçakese, Çaltı * Güdül -Ank.)	4474	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
cızlamak (I)	Ürpermek, içi sızlamak.	* Kula -Mn.; * Güdül ve köyleri -Ank.	4474	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
çalındırmak	Ödünü koparmak, çok korkutmak.	* Antakya -Hat.	4477	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
çalınmak	Çok korkmak.	* Antakya ve çevresi -Hat.	4477	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
çalkamak	Üzmek, heyecanlandırmak.	* Antakya ve çevresi -Hat.	4477	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çalkamak	Üzmek, heyecanlandırmak.	* Antakya ve çevresi -Hat.	4477	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
çalkanmak	Üzülmek.	* Antakya -Hat.; * Kilis -Gaz.	4477	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
çavmak	Huysuzlanmak, hırçınlaşmak (hayvanlar için).	Yenice -Mğ.	4478	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
çenge etmek	Kolaylıkla, elle yenmek (küçümsemek için).	Kerkük	4479	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
çunmak	Özenmek, imrenmek.	-Ml.	4483	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Darsıkmak	Dara gelmek, sıkılmak.	* Kula -Mn.	4485	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Derdikmek	İçlenmek, dert edinmek.	-Sv.; -Ky.	4486	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
dik duruş durutmak	İnadını yaptırmak için çevresindekileri zorlamak, üzmek.	* Bor -Nğ.	4487	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Dindirmek	Dayanmak, katlanmak	Kerkük	4488	İkincil	Karma	Teslimiyet/Katlanma (Resignation)
dolukmak	Ağlamaklı olmak.	* Beyşehir ve çevresi -Kn.	4489	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
domuşmak	Somurtmak.	-Yz.; * Beyşehir ve çevresi -Kn.	4489	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
donuşmak	Küsmek.	-Sv.; -Ky.	4489	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
ektilenmek	Ummak, beklemek.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4494	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
eline vıkamak [elini yıkamak]	Umutunu kesmek.	* Haruniye -Ada. [elini yıkamak] > (* Haruniye -Ada.)	4495	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
Eliştirmek	Eleştirmek, alay etmek.	Beşikdüzü * Vakfıkebir -Tr.	4495	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
emlemek	İşi yapabilmek, başarmak.	İsabey * Çal -Dz.	4497	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
erilmek	1. Çekinmek: Çağrıldığı yerden erinme, çağrılmadığı yerde görünme.	Bölceağaç * Manyas -Ba.	4499	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
esrimek	Üzülmek.	Gölkonak, Yenişar * Şarkikaraağaç -Isp.	4500	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
evsenlemek	Rahatlamak, işi kolaylamak.	Yenice -Mğ.	4502	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
eymenmek	Çekinmek, utanmak, sıkılmak.	Bostanlı -İz.	4503	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
eymenmek	Çekinmek, utanmak, sıkılmak.	Bostanlı -İz.	4503	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
eymenmek	Çekinmek, utanmak, sıkılmak.	Bostanlı -İz.	4503	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ezirgenmek	1. Alçakgönüllülük göstermek.	Yenice -Mğ.	4503	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Faldırdamak	Öfkelenmek, kızmak.	* Sütçüler -Isp.	4504	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Fenikmek	Can atmak, çırpınmak	elde etmek, ulaşmak için	4504	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
fırcıtmak	1. Saldırmak.	-Hat. [fışeklemek] > (-Yz.)	4505	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
Fışıldamak	Sinirlenmek, öfkelenmek.	-Kr.	4506	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Fışlamak	Öfkeden burnundan solumak.	-Kr. ve köyleri	4506	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
fıravun olmak	Öfkelenmek.	Lefkoşe, Kıbrıs	4506	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
gayırmak	1. Kuşkulanmak, üzölmek.	-Ba.	4509	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
gayırmak	1. Kuşkulanmak, üzölmek.	-Ba.	4509	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
gayıl atmak	Kabul etmek, benimsemek.	-Gaz.	4509	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
gıclamak [gıjlamak]	Saldırmak.	* Kilis -Gaz. [gıjlamak] > (* Kilis, -Gaz.)	4510	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
Gılınmak	Beğenmek, alçak gönüllölük göstermek.	-Vn.	4510	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
Gılınmak	Beğenmek, alçak gönüllölük göstermek.	-Vn.	4510	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
Giyginmek	Kin beslemek.	* Kaman -Krş.	4511	Üçüncöl	Karma	Nefret (Hatred)
Gocurrganmak	Gocunmak, alınmak.	Patlangıç * Fethiye -Mğ.	4511	Üçüncöl	Karma	Dargınlık (Resentment)
göreslemek [goresimek]	Özlemek.	* Beyşehir ve çevresi -Kn. [goresimek] > (-Yz. ve çevresi)	4513	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
göynölemek	Acı çekmek.	* Beyşehir -Kn.	4513	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
göyönmek (I)	Acımak, içi yanmak.	Gölkonak * Şarkikaraağaç -Isp.	4513	İkincil	Olumsuz	Istrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
gubarmak	Gururlanmak, kibirlenmek.	-Yz. ilçe ve köyleri; Kösektaş * Hacıbektaş -Nş.	4513	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
gubarmak	Gururlanmak, kibirlenmek.	-Yz. ilçe ve köyleri; Kösektaş * Hacıbektaş -Nş.	4513	Üçüncöl	Karma	Kibirlik (Pridefulness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Haftalamak	Baskı yapmak.	* Kula -Mn.	4516	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
haylamak (II)	Birine yüklenmek, baskı yapmak.	-Kr. ve köyleri	4518	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
hêcil düşmek	Aşağılanmak, utanmak.	Gökdere * Akdağmadeni -Yz.	4518	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
hêcil düşmek	Aşağılanmak, utanmak.	Gökdere * Akdağmadeni -Yz.	4518	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
hedede biçmek	Korkutmak: Beñe hedede biç.	-Vn.	4518	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
heng etmek	1. Dügünlerde eğlence düzenlemek, eğlenmek.	* Eşme -Uş.	4519	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)

heştinmemek	İlgilenmemek.	* Sütçüler -İsp.	4519	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
hırkat basmak	Bir olayın ya da sözün sonradan etkisiyle sıkıntı basmak, ağlamak istemek.	Yenice -Mğ.	4520	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
hingildemek	Hafifçe ağlamak, sızlanmak.	Kozluca -Brd.	4520	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Horağaçmek	İşe yaramak, hoşla gitmek.	Gökdere * Akdağmadeni -Yz.	4521	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Horsunmak	1. İstemek.	-Uş.	4521	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	2. Kıskanmak.	-Uş.		Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
	3. Hor görmek.	Mamun * Bandırma -Ba.		İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)

Madde Başı (ı)	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
0	0	0	0	0	0	0

DS, VI, Ekler kısmında yer alan “I” madde başında herhangi bir duygu fiili tespit edilememiştir.

Madde Başı (i)	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Türü	Duygu Değeri	Duygu Türü
0	0	0	0	0	0	0

DS, VI, Ekler kısmında yer alan “ı” madde başında herhangi bir duygu fiili tespit edilememiştir.

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
kada almak	Birine gelecek kötülükleri, belaları almak (sevgi belirtmek için): Kadını alayım yavrum.	-Gaz.; -Mr.	4530	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
kahirsenmek [kahırsanmak, kahirseemek]	Üzüntüsünü anlatmak: Bizim kız dün çıka geldi, kahirsendik ağladı.	-Çr. [kahırsanmak] > (Kemaller, Bulgaristan) [kahirseemek] > (-Çr.)	4531	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kakımak	Öfkelenmek.	-Çr.	4531	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kamanmak (II)	Alışmak, tutkun olmak.	-Çr.	4533	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
kamanmak (III)	Sıkışmak, bunalmak.	Beyelması * Ağın -El.	4533	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

Kanıkmak	Çok istemek.	-Kr. ve köyleri	4534	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kan ılıkmak [kanı ılmak]	Sevmek, beğenmek.	Tahtacı -Isp. [kanı ılmak] > (-Çr.)	4534	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
kapınmak (I)	1. Birden heyecanlanmak. 2. Acıdan ya da açlıktan oraya buraya saldırmak, çabalamak.	-Mr. -Çr.	4535 4535	Birincil İkincil	Olumlu Olumlu	Neşe (Joy) Saldırganlık (Aggressiveness)
karmak (I)	Doymak, bıkmak.	-Uş.	4538	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
karnı almamak	Kıskanmak, çekememek.	-Ks. ve çevresi; -Yz.	4538	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
kasalmak	Onurlanmak.	Tahtacı -Isp.	4538	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
katıncamak	Kıskanmak.	* Beyşehir ve çevresi, -Kn.	4539	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
kayırmak	1. Üzülmek. 2. Kuşkulanmak.	-Uş.; * Gediz -Kü. * Gediz -Kü.	4541	Birincil İkincil	Olumsuz Karma	Mutsuzluk (Sadness) Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
kelezleşmek	Düşkünleşmek.	-Ks. ve çevresi	4345	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
kelîgi çöplüğe atılmak	Sevgisi azalmak.	-Çr.	4546	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
kelirmek	Alınmak, kızmak.	Pınarlâbelen * Bodrum -Mğ.	4546	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
kelirmek	Alınmak, kızmak.	Pınarlâbelen * Bodrum -Mğ.	4546	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kemikmek	Kin duymak.	Kütüt * Şebinkarahisar -Gr.	4546	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
kerç etmek [kerçlenmek]	1. Övünmek, nispet yapmak.	-Çr. [kerçlenmek] > (-Çr.)	4548	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
Kerelmek	Kurumlanmak, kasılmak.	Kösetaş * Hacıbektaş -Nş.	4548	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
Kerevezlenmek	Üstünlüğünü göstermek, kendini beğendirmek: Horoz tavuğa kerevezlendi.	Bozdoğan, Kesmeburun * Osmaniye -Ada.	4548	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
keripsinmek	Kaçınmak.	-Ks. ve çevresi	4548	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kes düşmek	Utanılacak duruma düşmek.	-Çr.	4549	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
keviklenmek	1. Güvenmek. 2. Sevinmek.	Kösetaş * Hacıbektaş -Nş. Kösetaş * Hacıbektaş -Nş.	4552	Üçüncül Birincil	Karma Olumlu	Özgüven (Confidence) Neşe (Joy)
kıcındırmak	Pışman etmek.	-Çr.	4552	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
kıcıt etmek	Kıskandırmak.	-Çr.	4552	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
kıfı tutmak	İsteklenmek, canlanmak.	-Çr. [kınıkmak] > (-Çr.)	4553	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Kınıktırmak	Bıktırmak.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4555	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kırıtsamak	İstek, özlem duymak.	Mustafapaşa * Ürgüp -Nş.	4556	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kırfacan etmek (I)	Utandırmak: Bu oğlanla nereye gidilse, insanı kırfacan eder.	-Yz.	4556	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
kırta tutuk	1. Tedirgin edip kaçırmak.	* Manyas -Ba.	4557	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Kıstalamak	Baskı yapmak, bunaltmak.	* Kilis -Gaz.	4559	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
kıvıktırmak	Gözünü korkutarak istediğini yaptırmak.	-Çr.	4559	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

kızan olmak	Dişi kedi, köpek çiftleşmek istemek.	* Bünyan -Ky.	4561	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kızınmak (I)	Kıskanmak.	-To. ve köyleri	4561	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
kızısmak	Öfkelenmek, sinirlenmek.	* Demirci -Mn.	4561	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
kikirdemek	Kıkır kıkır gülmek.	Pınarlıbelen * Bodrum -Mğ.	4561	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
kinneşmek	Kinlenmek, kin bağlamak.	-Çr.	4562	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
kişgirtmek	Kışkırtmak, saldırtmak.	-Çr.; Pınarlıbelen * Bodrum -Mğ.	4563	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
kocundurmak	Kuşku vermek, sakındırmak.	-Mr. ve çevresi	4564	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
koduşlanmak	Böbürlenmek, kendini beğenmek.	-Çr.; -Yz.	4564	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
kofalmak	Övünmek.	-Yz.; * Bünyan -Ky.	4564	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
koşa yaşamak	Birlikte yaşamak, mutlu olmak	evli çiftler için kullanılan dilek	4568	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Kömşütmek	Öfkesini gidermek, yumuşatmak: Tahir elime geçerse kömsüdüürüm.	Kale * Ilgaz -Çkr.	4570	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
köpmek (I) [köpşürmek]	Kızarak bağırıp çağırmak.	-Kr.	4570	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
körcüklemek [körlemek -2]	Utandırmak, aşağılayarak davranışlarını olumsuz yönde etkilemek.	[köpşürmek] > (-Çr.)	4571	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
		Kösektaş * Hacıbektaş -Nş.				
körcüklemek [körlemek -2]	Utandırmak, aşağılayarak davranışlarını olumsuz yönde etkilemek.	[körlemek -2] > (-Çr.)	4571	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
		Kösektaş * Hacıbektaş -Nş.				
Körlemek	1. Alay etmek.	Yenice -Mğ.	4571	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Körüktürmek	Bıktırmak, bezdirmek.	-Ks. ve çevresi	4571	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Kösnüme	Dişi hayvan çiftleşmek istemek (eşek, at, sığır vb. için).	* Safranbolu -Zn.; Yenice -Mğ.; -Ed. ve çevresi	4572	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
kösülmek (II)	1. Öfkesini almak.	* Bodrum -Mğ.	4572	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Kurutmak	Kendini beğenmek, büyülenmek.	-Çr.	4575	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
kuruyakalmak [kurumak]	Donakalmak, şaşmak.	* Antakya -Hat.	4575	İkincil	Karma	Donukluk (Frozenness)
		* Antakya -Hat.	4575	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
		[kurumak] > (* Antakya -Hat.)				
Kuşkunmak	Gocunmak, sakınmak.	-Çr.	4576	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
kuşum etmek [kuşum çekmek]	Kuşkulanmak.	Kapaklı * Çekerek -Yz.	4576	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
		[kuşum çekmek] > (Kapaklı * Çekerek -Yz.)				
Kühlemek	Suç işleyip kaçan kimsenin arkasından küh küh diye aşağılamak, alay etmek.	-Çr.	4577	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Kühlemek	Suç işleyip kaçan kimsenin arkasından küh küh diye aşağılamak, alay etmek.	-Çr.	4577	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
küsülü durmak	Dargınlığı sürdürmek.	-Çr.	4580	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
Küydürmek	Yerinden etmek, ayağı kaydırmak, ilgisini kesmek.	-Yz.	4581	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Lağlanmak	Alay etmek.	Kösektaş * Hacıbektaş -Nş.	4582	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Maccetmek	Usandırmak, biktirmek.	Gökdere * Akdağmadeni -Yz.	4584	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
maçça etmek	Yormak, üzmek.	-Mr. ve çevresi	4584	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
malamat etmek	1. Birinin suçunu, kusurunu açığa çıkararak utanacak duruma sokmak.	Tahtacı -İsp.; Çilehane * Reşadiye, Küçük İsa * Zile -To.; -Gaz.	4586	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
malamat olmak	Utanılacak durumda olmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.; * Gürün -Sv.; -Gaz.	4586	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
maraz etmek	Üzülme.	Lefkoşe, Kıbrıs	4588	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
mayıl mayıl bakmak	2. Beğenerek bakmak.	* İğdır -Kr.	4590	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
mazıl olmak	İzlencesi gerçekleşmediğinden üzülme.	-Çr.	4591	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
mehelimsemek	Benimsemek: Ali işi mehelimsiyerek yapar.	Küçük İsa * Zile -To.	4592	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
meri mecar kalmak	Kimsesiz, yoksul, üzgün kalmak.	-Af.	4594	İkincil	Olumsuz	İstrap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yanlızlık (Loneliness)
meri mecar kalmak	Kimsesiz, yoksul, üzgün kalmak.	-Af.	4594	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
meysimiye almak [mezelemek, mezeye almak]	Eğlenmek, alay etmek.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky. [mezelemek] > (-Çr.) [mezeye almak] > (-Çr.)	4595	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
Mıdıklanmak	1. Küsmek.	Haruniye -Ada.	4596	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	2. Sinirlenmek.	Haruniye -Ada.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Mıgıllanmak	Kıskanmak, çekememek.	Kesirik -El.	4596	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
mıyışmak	Alımlı gülümsemek.	Tahtacı -İsp.	4598	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
	2. Ağlamaklı konuşmak, söylenmek.	-Yz.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
miçine gitmek	Hoşuna gitmek.	* Bünyan -Ky.	4598	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
moroz etmek	Üzülme.	-Kıbrıs	4600	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
mudara etmek	Boyun eğip yalvarmak, minnet etmek.	* Gürün -Sv.; -Krş.	4601	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
muğurlanmak	Onurlanmak, gururlanmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4601	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
muğur olmak	2. Alışmak, tutkun olmak.	-Çr.	4601	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
munzur asmak	Surat asmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4602	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
muştahlısı olmak	Tutkunu olmak, dadanmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4602	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Narhıslanmak	Sinirlenmek.	Dişlik * Kangal -Sv.	4605	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
nutku kurumak	Dili tutulmak, şaşırarak.	-Kr. ve köyleri	4608	Birincil	Olumsuz	Şaşırma (Surprise)
nükrüm etmek	Yüz çevirmek, ilgisini kesmek.	Günder * Ermenek -Kn.	4609	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Obal	Vicdan sızlatan iş, davranış.	* Sivaslı -Uş.; Karaçulha * Fethiye -Mğ. [ofartmak] > (* Silifke -İç.) [oħartmaħ] > (Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.) [okartmak] > (Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.)	4610	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
ocumak	Korkmak, çekinmek, ürkmek.	-Kn.; Tekeler * Silifke -İç.	4610	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ocunmak	Sakınmak.	Tahtacı -İsp.	4610	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ocuşlamak	Tutmak, benimsemek, desteklemek.	Ocuşlular, Türkalan, Kerkük, Irak	4610	Birincil	Olumlu	Kabullenme (Acceptance)
ôcutmak	Sindirmek, korkutmak.	Yapıntı * Mut -İç.	4610	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ohşamah (II)	Sevmek, okşamak.	-Kr. ve köyleri	4612	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
okramak (II)	İçten istemek, beğenmek.	Gökbelen * Silifke -İç.	4613	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
okramak (II)	İçten istemek, beğenmek.	Gökbelen * Silifke -İç.	4613	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
orçumlanmak	İmrenmek, özenmek.	* Sütçüler -İsp.	4616	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
orçumlanmak	İmrenmek, özenmek.	* Sütçüler -İsp.	4616	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
oyum oyum olmak	Çok üzölmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4620	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
öçüklenmek	Kuşkulanmak.	* Sütçüler -İsp.	4622	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
ödü sıtmak	Korkmak, ödü patlamak.	-Çr.; * Bünyan -Ky.; * Silifke -İç.; * Fethiye -Mğ.	4622	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
ögüre gelmek	İnek çiftleşmek istemek.	-Kr.	4623	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ögürsemek, öğürsemek	Dişi sığır çiftleşmek istemek.	-Or.; -Gr.; -Tr.; Uluşiran * Şiran -Gm.; -Çr.; -Yz.; * Bünyan -Ky.	4623	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ögremek	İstemek.	* Bünyan -Ky.	4623	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
öğünmek	Sevinmek.	* Kula -Mn.	4624	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
öğürmek	Böğürür gibi ağlamak.	-Çr. [öğürmek -2] > (-Kr. ve köyleri)	4624	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
öksemek (I)	Özlemek.	* Fethiye -Mğ.	4625	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)

ökünmek	1. Alay etmek.	* Fethiye -Mğ.	4625	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
örzülemek [ösgemek]	Özlemek, istemek.	-Yz. ve çevresi; Hurma * Silifke -İç. [ösgemek] > (Kesirik -El.)	4630	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
örzülemek [ösgemek]	Özlemek, istemek.	-Yz. ve çevresi; Hurma * Silifke -İç. [ösgemek] > (Kesirik -El.)	4630	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Ötünmek	Yalvarmak, acındırmak.	* Antakya -Hat.	4631	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Ötünmek	Yalvarmak, acındırmak.	* Antakya -Hat.	4631	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
öykelenmek	Öfkelenmek.	Tahtacı -İsp.	4632	İkincil	Olumlu	Öfke (Anger)
öykünmek [öyğünmek]	1. Alay etmek, taklit etmek.	Pınarlıbelen * Bodrum -Mğ.	4632	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
		[öyğünmek] > (-Çr.)		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
özeğini üzme	Canını sıkmak.	İncekum * Silifke -İç.	4632	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		Tahtacı -İsp.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
özemek (II)	Tadını çıkararak yemek, içmek.	Gölkonak, Yenişar * Şarkikaraağaç -İsp.	4633	İkincil	Karma	Haz (Delight)
özü güymek	İçi almamak: Tavuğu kesmeye özüm güymedi.	Tahtacı -İsp.	4633	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
palazırmak	Korkmak, ürkmek.	Karamanlı * Tefenni -Brd.	4635	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
parçalanmağ	Çok sinirlenmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4638	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
par para dökmek	Öfke ile bağırarak.	Güneyce * İkizdere -Rz.	4638	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
parpazlamak	Umutsuzca çırpınmak.	Küçük İsa * Zile -To.; -Ml.	4638	İkincil	Olumsuz	Istırap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
parpılamak (I)	2. Azarlamak.	Salman * Akkuş -Or.	4638	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
parpılamak (II)	Korkutmak, gözdağı vermek.	Tahtacılar * Silifke -İç. [partal atmağ] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)	4639	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
pavkırmak [pevkirmek]	Sinirlenmek, bağırarak.	* Yalvaç -İsp. [pevkirmek] > (* Fethiye -Mğ.)	4642	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Payalanmağ	1. Kendini övmek, övünmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4642	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
Payburmağ	2. Ürmek, sıçramak (hayvan için).	-Kr.	4642	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Paysanmak	Çıkışmak, kızmak.	Velimeşe * Çorlu -Tk.	4642	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
perikmek [perihmeğ]	2. Tiksinmek.	-Ml.	4645	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
		-Ml.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
Periktirmek	2. Kötü duruma getirmek, azdırmak.	-Ml. [peritmek] > (Güneyce * İkizdere -Rz.)	4645	İkincil	Karma	Haz (Delight)

perpilemek	Okşamak, sevmek.	* Silifke -İç.	4646	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
pert olma, pert olmak	1. Utanmak.	* İğdir -Kr.	4646	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
	2. Kızmak, darılmak.	* İğdir -Kr.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	2. Kızmak, darılmak.	* İğdir -Kr.		Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
pesend etmek	Şaşırtmak.	* Yalvaç -Isp.	4646	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
peseslemek	2. Öfkesini yatıştırmak.	-Kr.	4646	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Petizlemek	Kızmak, paylamak.	Darıveren * Acıpayam -Dz.	4647	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Peyirmek	Korkmak.	* İğdir -Kr.	4647	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
pıhmak, pıkmak	Usanmak, bıkmak.	-Çr.	4647	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
pıntı olmak	Çok üzölmek.	Karamanlı * Tefenni -Brd.	4648	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
pırtmak (II)	Kösmek, darılmak.	* Fethiye -Mğ.	4649	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
pıskırmak (II)	Yersiz, gereksiz gülmek.	Sarıkavak -Es.	4649	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
pısmak, pısmak	Korkup büzülmek, sinmek.	-Kr.; Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4649	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
pıtırac tutmak	Kuşku ve düşünceden duramamak.	Çilehane * Reşadiye -To.	4649	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
piya yememek	Başından üzücü olay geçmek ya da kinci söz söylenmiş olmak.	Güneyce * İkizdere -Rz.	4652	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
porannama	Azarlamak.	* İğdir -Kr.	4653	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
pürkölmek	Korkarak ürpermek.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4658	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
pürpeleşmek	Kuşkulanarak ıvecenlik göstermek.	* Kula -Mn.	4658	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)

Madde Başı (r)	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
0	0	0	0	0	0	0

DS, VI, Ekler kısmında yer alan “R” madde başında herhangi bir duygu fiili tespit edilememiştir.

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
sadalamak (II)	1. Kararsızlık göstermek.	* Yalvaç -Isp.; Bölceağaç * Manyas -Ba.; * Güdöl ve köyleri -Ank.	4662	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
	3. Şaşırmak: Beni görünce sadaladı.	* Yalvaç -Isp.		Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)

saħındırırh	Sakındırmak, korkutmak için yapılan işlem, davranış: Bunu saħındırırh mı yaptın?	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4664	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
salamat galmak	Hoşça kalmak.	* İğdir -Kr.	4667	Birincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
samıtmak (I)	Üzgün ve düşünceli olmak, somurtmak.	* Çal -Dz.; -Ba.	4670	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
samıtmak (I)	Üzgün ve düşünceli olmak, somurtmak.	* Çal -Dz.; -Ba.	4670	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
saħındırırh	Sakındırmak, korkutmak için yapılan işlem, davranış: Bunu saħındırırh mı yaptın?	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4664	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
sanırtmak (I)	Somurtmak.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4671	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
Sardırmak	İlgi uyandırmak.	-Ks. ve çevresi [sardurmak (II)] > (Kocabey * Şavşat -Ar.)	4673	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
Sarımaħ	Alay etmek.	* İğdir -Kr.	4674	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
sarmak (II)	Köpek vb. hayvan saldırmak.	Tosmurlu, Hurma, Arkarası * Silifke -İç.	4674	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
savırkımak	Küçükbaş hayvanlar çiftleşme isteği duymak.	Eldirek * Fethiye -Mğ.	4676	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
savsaklanmak (II)	Boşuna üzüntü, kuruntu yapmak.	* Güdül ve köyleri -Ank.	4677	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
say çeyhmek	Çekinmek, saygı duymak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4677	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
say çeyhmek	Çekinmek, saygı duymak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4677	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
saylamak	1. Söz dinlemek, boyun eğmek.	Adatepe -Ay.	4678	İkincil	Karma	Teslimiyetçi (Submissiveness)
	2. Beğenmek, seçmek.	Çilehane * Reşadiye -To.		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
seksenmek	2. Tiksinmek.	Taze Kerkük	4682	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
sevündük olmak [sevündürak olmak, sevündürek olmak, sevündürük olmak]:	Sevinç ve coşku ile şaşırıp eli ayağı dolaşmak.	(Uluşiran * Şiran -Gm.) [sevündürak olmak] > (-Vn.) [sevündürek olmak] > (-Vn.) [sevündürük olmak] > (* Güdül ve köyleri -Ank.)	4688	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Sezeklemek	Anlamak, bilmek istemek.	* Bor -Nğ.	4689	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
sıbırmak	Öfkeyle saldırmak.	Çayağzı * Şavşat -Ar.	4689	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
sıdalanmak (II)	Ağlamaklı olmak.	* Bor -Nğ.	4689	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
sıdmak [sıtmaħ, sıtmak -1, 2]	2. Ödü patlamak, korkmak.	[sıtmaq] > (Tahanlı * Mersin -İç.) [sıtmak -1] > (Karamanlı * Tefenni -Brd.; Darıveren * Acıpayam -Dz.; -Çr.; * Bünyan -Ky.) Gölkonak, Yenişar * Şarkıkaraağaç -İsp.; * Çal -Dz.; * Bor -Nğ.; * Silifke, Eldirek * Fethiye -Mğ. [sıtmak -2] > (-Brd.)	4689-4690	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

sıdalaz olmak	Açığa vurulmayan duygu ya da sıkıntı ile dolmak.	Eldirek * Fethiye -Mğ.	4689	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
sıkarlamak	Sıkıştırmak, korkutmak, baskı yapmak, zorlamak.	* Yalvaç -Isp.; -Brd.; * Çal -Dz.; Salman * Akkuş -Or.; Eldirek * Fethiye, Pınarlıbelen * Bodrum, Yenice -Mğ.	4690	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
sıkarlamak	Sıkıştırmak, korkutmak, baskı yapmak, zorlamak.	* Yalvaç -Isp.; -Brd.; * Çal -Dz.; Salman * Akkuş -Or.; Eldirek * Fethiye, Pınarlıbelen * Bodrum, Yenice -Mğ.	4690	İkincil	Olumlu	Hakimiyet (Dominance)
Sıktarmak	Hastalığı, sıkıntıyı atlatmak.	Güneyce, * İkizdere -Rz.	4691	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
Sıltarmak	Azarlamak.	Yenice -Mğ.	4691	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
Sımışırma	Surat asmak, somurtmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4691	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
sınmak (I)	1. Bıkmak, usanmak.	* Yalvaç -Isp.	4692	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	3. Tutulan oruçtan kuşkulanmak.	* Bor -Nğ.		İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
	4. Güvenmek.	Kösekaş * Hacıbektaş -Nş.		Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
sıncılamak	1. Sızlanmak, üzülme.	* Yalvaç -Isp.	4693	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
sırtarmak (I)	1. Dişleri görünür biçimde gülme, sırtmak.	* Antakya ve çevresi -Hat.; * Bor -Nğ.	4694	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
sırtarmak (II)	1. Öfkelenmek, çıkmak.	Bölceğaç * Manyas -Ba.; * Bor -Nğ.	4694	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	1. Öfkelenmek, çıkmak.	Bölceğaç * Manyas -Ba.; * Bor -Nğ.		İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
sıyrılmak [sıyrılmak]	Sıkıntıdan, çıkmazdan kurtulmak.	* Bor -Nğ.	4696	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
		[sıyrılmak] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)				
Siçilmek	Kıskanmak.	Güneyce * İkizdere -Rz.	4697	Üçüncül	Karma	Kıskançlık (Jealousy)
sineklenmek	Kuşkulanmak.	-Çr.; * Bor -Nğ.	4699	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
siñilemek	3. İnleyerek ağlamak.	* Bor -Nğ. [sohıranma] > (-Çr.; * Bünyan -Ky.) [sohırdanma] > (Kösekaş * Hacıbektaş -Nş.) [sokurdama] > (* Sütçüler -Isp.; -Çr.) [sokurdanma] > (* Yalvaç -Isp.; * Bor -Nğ.; * Silifke -İç.)	4699	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Sonutmak	Çalılı oturmak, kurulmak.	* Antakya -Hat.	4704	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
soruşup kalmak	Apışıp kalmak, alıklaşmak, suçlanmak.	* Gürün -Sv.	4705	İkincil	Karma	Suçluluk (Guilt)
sorutmak (II)	1. Somurtmak.	Karamanlı * Tefenni -Brd.; Darıveren * Acıpayam -Dz.	4705	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
	2. Gururlanmak.	-Uş.		İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
soypunmak	Kaçınmak, sakınmak.	-Çr.	4706	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
söz sayma	Azarlamak, aşağılamak.	-Ezm.	4708	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)

söz sayma	Azarlamak, aşağılamak.	-Ezm.	4708	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
sucuğu sarkmak	Özlemle bakmak.	* Bor -Nğ.	4708	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
sucukmak (I) [sucuhma, suçukmak]	Suçluluk duymak, utanmak.	-Cr. [sucuhma] > (Pazarören * Pınarbaşı -Ky.) [suçukmak] > (* Bor -Nğ.; Namrun * Tarsus -İç.)	4708-4709	İkincil	Karma	Suçluluk (Guilt)
sucukmak (I) [sucuhma, suçukmak]	Suçluluk duymak, utanmak.	-Cr. [sucuhma] > (Pazarören * Pınarbaşı -Ky.) [suçukmak] > (* Bor -Nğ.; Namrun * Tarsus -İç.)	4708-4709	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
süğmek (III)	Birden saldırmak.	* Sütçüler -Isp.	4712	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
sülük etmek	Alçak gönüllü davranmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4713	İkincil	Olumsuz	Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)
sümdüklenmek [sümtüklenmek]	Gördüğü yiyecekte istemek, açgözlülük etmek.	* Antakya -Hat.	4713	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
sümmek	Küçük görmek, istememek.	-Cr.	4713	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
sümmek	Küçük görmek, istememek.	-Cr.	4713	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
sümölçemek	Sarkıntılık etmek, saldırmak.	-Cr.	4714	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
süpürtmek	2. Birden kızıp gitmek.	* Sütçüler -Isp.	4715	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
sürsalmak	Saldırmak.	Akçalar * Seydişehir, * Beyşehir -Kn.; Pınarlıbelen * Bodrum -Mğ.	4716	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
şafaklamak (III)	Şaşırmak, şaşalamak.	Küçük İsa * Zile -To.	4719	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
şakkıldamak	1. Sesli gülmek, kahkaha atmak.	-Kr. ve köyleri	4720	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
şam şam şakıtmak	İşi yapamamak, becerememek dokundurucu söz).	* Bor -Nğ.	4721	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)
şamsırtmak	Şaşırtmak.	Elfeni * Lâdik -Sm.	4721	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
Şaşalamak	Şaşırmak, donup kalmak.	-Kr.	4723	Birincil	Olumsuz	Şaşıma (Surprise)
Şaşalamak	Şaşırmak, donup kalmak.	-Kr.	4723	İkincil	Karma	Donukluk (Frozensness)
şaylanmak	Çevresindekileri küçümsemek, çalım satmak.	Kozluca -Isp. [şinnemek] > (* Bor -Nğ.)	4723	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
Şırıldamak	Utanmaksızın bağırıp çağırmak, aşağılayıcı sözler söylemek.	Kerkük [şirnimek -1] > (-Cr.; * Şebinkarahisar -Gr.; Namrun * Tarsus -İç.)	4727	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
Şirnetmek	Bebeği hoplatıp güldürmek.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4730	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
şişgin olma	Gururlanmak, onurlanmak.	Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4731	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
şişgün olma	Kin tutmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4731	Üçüncül	Karma	Nefret (Hatred)
şişmek	3. Onurlanmak, gururlanmak.	-Cr.; -Kr.	4731	İkincil	Olumlu	Gurur (Pride)
şulga vermek	Kaynaşmak, coşmak: Arı şulga verdi.	Kerkük	4732	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
tahasıya almak	Eylenmek, alaya almak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4734	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
takaza etmek (I)	1. Darıldığı kimseye iğneleyici sözlerle üzüntüsünü belirtmek.	* Susurluk -Ba.	4735	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
taklaşmak	1. Kahkahayla gülmek.	Uğurlu * Ermenek -Kn.	4736	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
tammak (I)	1. Kuşkulanmak.	Tekir * Silifke -İç.	4738	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
tanlamak (II)	Şaşırmak.	-Çr.	4739	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
		[tap etmek] > (* Kula -Mn.)				
		[tapışlamak] > (* Silifke, Gilindire * Gülnar -İç.)				
tapıradak düşmek	İşe saldırmak, istekle koşmak: Bir yumuş buyruldu mu tapıradak düşer.	* Bor -Ng.; * Silifke -İç.	4740	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
taslamak (III)	Gösteriş yapmak.	* Susurluk -Ba.	4743	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
taşkalaya almak	Alay etmek, eğlenmek.	Böğürten * Sivrihisar -Es.	4743	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
taysınmamak	Küçümsemek, önemsememek.	* Bor -Ng.	4747	İkincil	Karma	Küçümseme (Contempt)
tedirgin etmek, tedirkin etmek	Korkutup kaçırmak, kuşkulandırmak.	-Çr.	4747	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
tedirgin etmek, tedirkin etmek	Korkutup kaçırmak, kuşkulandırmak.	-Çr.	4747	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
tegellemek (II)	Birinin aklını karıştırmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4748	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
tekeye gelmek	2. Erkek keçi çiftleşmek istemek.	* Susurluk -Ba.	4749	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
tekesemek [tekesimek, tekeye gelmek -1]	Dişi keçi çiftleşmek istemek.	-Çr.; Pınarlıbelen * Bodrum -Mğ.	4749			
		[tekesimek] > (* Antakya -Hat.)				
		[tekeye gelmek -1] > (-Kr.; * Güdül -Ank.)				
		[telesimek, telesimeyh] > (* Uluşiran * Şiran -Gm.; * Iğdır -Kr.; Beyelması * Ağın -El.)				
	[telesmeğ] > (Kerkük)					
Televsimek	Sersemlemek.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4750	İkincil	Karma	Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)
Tellenmek	1. Darılmak, incinmek, içermek.	Dariveren * Acıpayam -Dz.; Küçük İsa * Zile -To.; Salman * Akkuş -Or.; * Güdül ve köyleri -Ank.	4751	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
	2. Titizlenmek, öfkelenmek.	-Çr.		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
tepkili şaşmak	1. Şaşırmak.	* Yalvaç -İsp.; Eldirek * Fethiye -Mğ.	4754	Birincil	Olumsuz	Şaşıрма (Surprise)
tımbırdatmak (II)	Alay etmek.	* Susurluk -Ba.; -Çr.	4760	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)

tınaz etmek	Alay etmek, eğlenmek.	Pazarören * Pınarbaşı -Ky.; Bozdoğan, Kesmeburun * Osmaniye -Ada.	4761	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
tingırdamak	Öfkelenmek, kızmak, sert biçimde karşılık vermek.	* Bor -Nğ.	4761	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
tınmak (I)	Alınmak, gücenmek.	* Mersin -İç.	4761	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
tiğdirmek (II)	Saldırtmak, baş belası etmek.	-Yz.	4764	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
tiğmek	1. Saldırmak, kötülük etmek.	-Yz.	4764	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
tin düşmek	Utanmak.	Salman * Akkuş -Or.	4765	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
		[tinkmek] > (* Silifke -İç.)		Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	3.Öfkeyle, sert adımlarla yürümek.	* Bor -Nğ.		Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
tiyhsinmeyh	İrkilmek, ürpermek.	* Iğdır -Kr.	4766	Birincil	Olumsuz	Öfke (Anger)
tiz etmek	1. Kızdırmak.	Erbil, Irak	4767	Birincil	Olumlu	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
toğdamağ	Sıkıntıdan kurtulmak.	* Iğdır -Kr.	4767	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
tohlamak	Acımak, üzülme.	Günder * Ermenek -Kn.	4767	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
tohtaşmağ [tohtaşmak]	Dinlenmek, sıkıntıyı atmak, mutlu olmak.	Kerkük	4767	İkincil	Karma	Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidity)
	Dinlenmek, sıkıntıyı atmak, mutlu olmak.	Kerkük		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
		[tohtaşmak] > (-Çr.)		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Tomaşmak	Darılmak.	Civler * Ermenek -Kn.	4769	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
tumaşmak	Darılmak.	Günder * Ermenek -Kn.	4776	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
tumuşmak (I)	Tutkun olmak, dadanmak.	Taze, Tuz, Kerkük	4776	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
tumuşmak (III)	Korkusuz, yürekli olmak.	Kerkük	4776	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
tuncukmak (I)	Dişi hayvan, çiftleşmek istemek.	* Yalvaç -Isp.	4776	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
tutuksamak	2. Kuşkulanmak.	Kapaklı * Çekerek -Yz.	4778	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
tuz buzalamak [tuz yumurtlamak]	Korkmak, heyecan duymak.	* Yalvaç -Isp.	4778	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
	Korkmak, heyecan duymak.	* Yalvaç -Isp.		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
		[tuz yumurtlamak] > (* Bor -Nğ.)		Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
Tüğelmek	Öfkelenmek.	* Bor -Nğ.	4778	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
Tüğülmek	Saldırmak.	* Antakya -Hat.	4779	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
tüpürdemek	Yürek korkuyla hızlı çarpmak.	-Brd.; * Susurluk -Ba.	4780	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
ucgillenmek	Kuşkulanmak, işkillenmek.	Boyalık * Ermenek -Kn.	4782	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
uçkunmak	Bir işe, bir şeye aşırı istek duymak.	-Çr.	4783	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Udlanmak	Utanmak, çekinmek.	-Çkr.; Gündüzbey * Yeşilyurt, -Ml.; -Yz.; * Bor -Nğ. [ugunmağ] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)	4783	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
ulam ulam olmak [ulum ulum ulumak]	Sürekli istemek, çok yalvarmak: Ulam ulam oldu da yine söylemedim.	Çıkrık * Mecitözü -Çr. [ulum ulum ulumak] > (Çepni * Gemerek -Sv.)	4786	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
ummak [ummacı olmak, umsunmağ, umsunmak -1]	İmrenmek, özenmek.	Yazırlı * Nazilli -Ay.; -Çr.; -Yz. [ummacı olmak] > (Kurna -Brd.) [umsunmak, umsunmak -1] > (Uluşiran * Şiran -Gm.; Çepni * Gemerek -Sv.) [umsunmağ, umsunmak -2] > (Bayburt * Selim -Kr.) [umsunuk olmak] > (Çepni * Gemerek -Sv.) [umsuruk olmak] > (-Gaz.)	4787	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
ummaya varmağ	İstemeye gelmek, isteyici olmak.	Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4787	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
umsuluğ olmağ [umunmağ]	Ummak, beklemek.	Pazarören, * Pınarbaşı -Ky. [umunmağ] > (Pazarören * Pınarbaşı -Ky.)	4787	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Umsundurmak	Umutlandırmak.	-Yz.; * Silifke -İç.	4787	Üçüncül	Karma	Umut (Hope)
umu küsü etmek	Darılmak, küsmek.	Bayburt * Selim -Kr.	4787	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
umursanmak [umuf küsmeyh]	Kınılmak, darılmak, gönüllenenmek.	Bayburt * Selim -Kr. [umuf küsmeyh] > (Bayburt * Selim -Kr.)	4788	Üçüncül	Karma	Dargınlık (Resentment)
ürkmek	Korkmak, ürkmek.	Çayağzı * Şavşat -Ar.	4788	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
urusvay olmağ	Utanılacak durumda olmak.	* İğdir -Kr.	4789	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
uşgunmak [uçgunmak]	Genellikle çocuk, sevinçle, coşkuyla atılmak.	Bayburt * Selim -Kr. [uçgunmak] > (Bayburt * Selim -Kr.)	4790	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
utlu olmak	Birden korkmak.	Tahtacı -İsp.	4790	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
uzlanmak	Başarmak, üstesinden gelmek.	Emirler * Sorgun -Yz.	4792	İkincil	Olumlu	Beceriklilik (Resourcefulness)

Madde Başı	Kelime Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
ülkütmeğ [ülkütmeğh]	Ürkütmeğ.	Bayburt * Selim -Kr. [ülkütmeğh] > (* İğdir -Kr.)	4795	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)

üns olmak	Tutkun olmak.	-Ks. ve çevresi	4796	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
üreyi yanmak	Çok acımak, üzölmek.	Bayburt * Selim -Kr.	4796	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		[üremek] > (İncekum * Silifke -İç.) [ürümek] > (* Emirdağ, -Af.; Bayburt * Selim -Kr.; Erdemli * Mersin, * Silifke -İç.)				
	2. Yakınlaşmak (biriyle).	* Bor -Ng. [üspelemek] > (Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.) [üstenlemek] > (Sökün * Silifke -İç.)		İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
üstürgelenmek	Korkmak.	* Emirdağ -Af.	4799	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
üşenmek (I)	Korkmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4799	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
üşenmek (II)	Usanmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4799	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
üta olmak [ütek olmak]	Sıcağa tutkun olmak: Pek sobaya sokulup durma üta olursun.	-Çr. [ütek olmak] > (-Çr.)	4799	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ütümen olmak	Pişman olmak.	Turcalar * Ermenek -Kn.	4800	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
üzöl kesil olmak	Yakınlığı, arkadaşlığı, ilgiyi kesmek.	Bayburt * Selim -Kr.	4801	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)

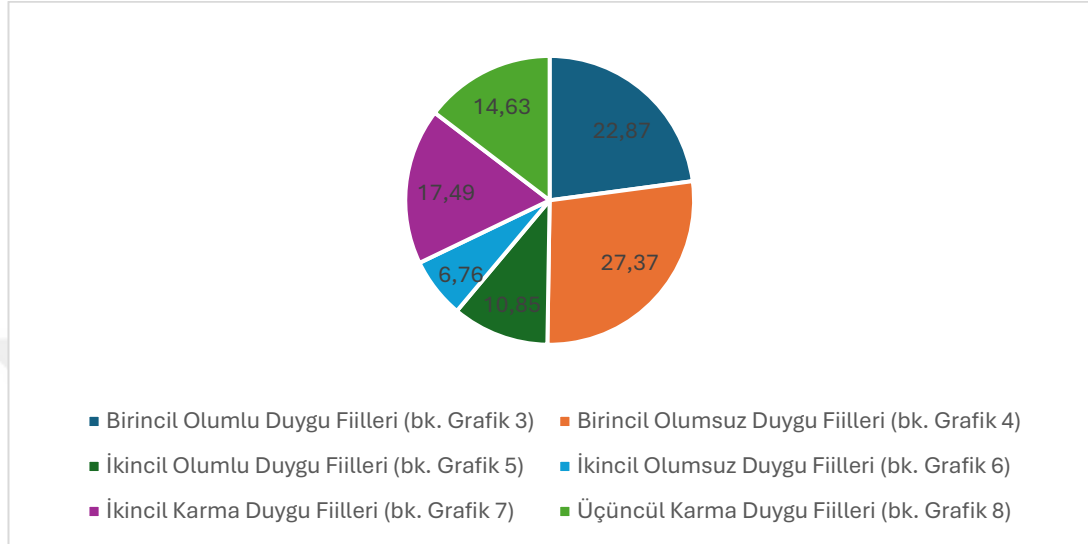
Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
vahtsinmak	Pişman olmak.	-Çr.	4803	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
vañdamak	1. Ağlamak.	Çıkrık * Mecitözü -Çr.; -Yz.	4803-4804	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
vazilenmek	Ağlamak, sızlanmak.	-Mğ.	4804	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
verimcil olmak	Vermek isteğinde olmak.	* Silifke -İç.	4805	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
veriştirmek	Sözle çıkışmak.	* Kula -Mn.	4805	İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
		[vezlemek] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)				
vıgıldamak (I)	Bebek boğulurcasına ağlamak.	-Kr.	4806	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
viyaklamak	2. Bebek ağlamak, viyaklamak.	-Çr.	4808	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		[virt etmek] > (* Kula -Mn.)				
vurgun olmak [vurulmağ]	Aşık olmak.	* Güdöl ve köyleri -Ank.	4808	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
		[vurulmağ] > (Bayburt * Selim -Kr.)				

Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Yacanmak	Utanmak.	* Yalvaç, -Isp.; * Antakya -Hat.	4809	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
yaf yaf etmek	Çok üzölmek: Şahin yaptığı işe yaf yaf etti.	Civler * Ermenek -Kn.	4809	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

yağlı balı olmağ	İçten, yakın davranmak, yağlı ballı olmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4809	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yalnessir olmağ	Sıkıntı, üzüntü, yokluk içinde olmak.	Uluşiran * Şiran -Gm.	4813	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yaltanmak	1. Yalvarmak, dilemek.	Kerkük	4813	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yanğı vermek	Üzmek.	-Çr.	4815	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yânılmak	Yakınmak.	İsabey * Çal -Dz.	4815	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yarsamak	Özlemek.	-Çr.	4817	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yarsımak	Beğenmek, imrenmek.	* Çerkeş ve köyleri -Çkr.; * Güdül ve köyleri -Ank.	4817	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
yarsımak	Beğenmek, imrenmek.	* Çerkeş ve köyleri -Çkr.; * Güdül ve köyleri -Ank.	4817	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
yasımak	İmrenmek.	* Kula -Mn.	4817	Üçüncül	Karma	İmrenmek/Haset (Envy)
yaynıtmak	Ürkütmek.	* Güdül ve köyleri -Ank.	4819	Birincil	Olumsuz	Korku (Fear)
yerğın kalmak	İsteği gerçekleşmemek, içinde kalmak.	-Nş.	4822	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yeşillenmek	Birine cinsel istek duymak.	* Güdül ve köyleri -Ank.	4822	İkincil	Karma	Haz (Delight)
yıldırmağ	Usandırmak, bıktırmak, yıldırmağ.	* Güdül ve köyleri -Ank.	4823	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yılmak	Bıkmak, usanmak.	-Yz. ilçe ve köyleri; * Güdül ve köyleri -Ank.	4823	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
yiğrenci olmağ	Tiksinmek.	Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4824	Birincil	Olumsuz	İğrenme (Disgust)
yumulmağ, yumulmak (I)	2. Utanarak saklanmak, çekingen davranmak.	* Fethiye -Mğ.	4827	İkincil	Olumsuz	Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)
yumulmağ, yumulmak (II)	2. Saldırmak, üstüne yürümek.	* Iğdır -Kr.; * Fethiye -Mğ.	4827	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
yüğrümek	1. Hayvan çiftleşmek istemek.	-İst.; * Güdül ve köyleri -Ank.	4828	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
yüz ekşitmek	Surat asmak, hoşlanmadığım belli etmek.	-Çr.; -Yz.	4829	İkincil	Karma	Somurtkanlık (Sullenness)
Madde Başı	Kelimenin Açıklaması	Yöre	Sayfa Numarası	Duygu Sınıfı	Duygu Değeri	Duygu Türü
Zağmak	Saldırmak.	Kumdanlı * Yalvaç -İsp.	4830	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
zağma sıyırtmak	2. Kendini beğenmek, yüksekte bakmak.	Bayburt * Selim -Kr.	4831	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)
zanağı etmek	Alay etmek, eğlenmek.	Armutlu * Aksaray -Nğ.	4831	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
	2. İstemek, direnmek (genellikle çocuk için).	Çıkrık * Mecitözü -Çr.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
zaplanmak	Alay etmek, eğlenmek.	Karamanlı * Tefenni -Brd.	4831	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
	2. İstemek, direnmek (genellikle çocuk için).	Çıkrık * Mecitözü -Çr.		Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Zarımak	Yalvarmak.	Bayburt * Selim -Kr.	4832	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
zârincimeğ [zarıncı olmak]	Sıkıntı ve yokluktan acınacak duruma düşmek.	-Çr. [zarıncı olmak] > (Bayburt * Selim -Kr.) [zart zurt etmek] > (-Nğ.)	4832	İkincil	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)
zavklanmak	Alay etmek, eğlenmek.	Çamköy * Gölhisar -Brd.; * Fethiye -Mğ.	4832	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
zehi geçmek	Bunalmak, ateş basmak.	-Çr.	4833	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
zehmi basmak	Ruhsal bunalıma düşmek.	Bayburt * Selim -Kr.	4833	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)

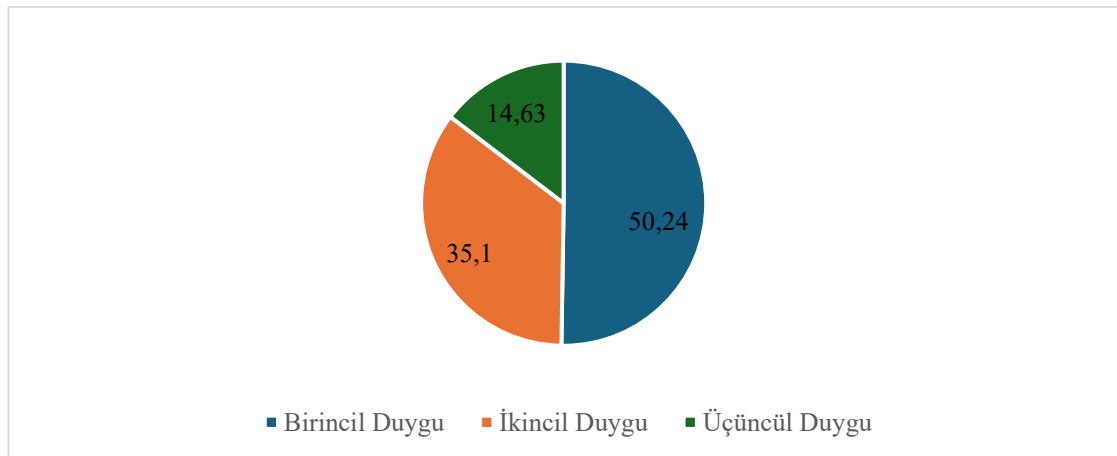
zeklemek	1. Alay etmek, eğlenmek.	-Ks. ve çevresi; Salman * Akkuş -Or.; -Çr.	4834	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
	2. Güvenmek.	Karamanlı * Tefenni -Brd.		Üçüncül	Karma	Özgüven (Confidence)
zeplenmek	Alay etmek.	Müşgebi * Bodrum -Mğ.	4834	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
zerlemek	1. Ağlamak.	Gölkonak Şarkikaraağaç -Isp.	4835	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zevklenmek [zeyhlenmeyh]	Alay etmek.	Gölkonak, Yenişar Şarkikaraağaç -Isp.; * Kula -Mn.; Çitli, Çıkrık Mecitözü, -Çr.	4835	İkincil	Karma	Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)
		[zeyhlenmeyh] > (Uluşiran * Şiran -Gm.)				
ziğarmak	2. Kızmak çıkışmak.	Çitli * Mecitözü, -Çr.; * Bor -Nğ.	4836	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
	2. Kızmak çıkışmak.	Çitli * Mecitözü, -Çr.; * Bor -Nğ.		İkincil	Karma	Hiddetlenmek (Outrage)
zırcılamak (I)	1. Yalvarmak.	* Yalvaç -Isp.	4838	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
	2. İnlemek, ağlamak.	-Uş.; * Kula -Mn.; -Yz.; * Bor -Nğ.		Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
Zırlamak	2. Yüksek ve kalın sesle ağlamak.	[zırcılamak] > (-Nğ.)	4838	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
		Ovacık * Tavas -Dz.; * Gündül ve köyleri -Ank.; * Bor -Nğ.				
zifiri azmak	Kızmak, öfkelenmek.	[zırta gelmek] > (-Çr.)	4840	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
zifiri bulanmak	Hoşa gitmemek.	Küçük İsa * Zile -To.	4840	İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)
ziğ olmak	Sevinmek, coşmak.	Bayburt * Selim -Kr.	4840	Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)
zitim etmek	Sıkıntı vermek, bunaltmak.	* Antakya -Hat.	4840	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
Zirincitmek	Sıkıntı vermek.	Yenice -Mğ.	4841	Birincil	Olumsuz	Mutsuzluk (Sadness)
zivanadan çıkmak	1. Öfkelenmek.	Afşar, Pazarören * Pınarbaşı -Ky.	4841	Birincil	Olumlu	Öfke (Anger)
		* Fethiye -Mğ.				
Zorramak	Güç kullanarak cinsel ilişkide bulunmak, saldırmak.	[ziğzilllenmek] > (-Çr.)	4843	İkincil	Olumlu	Saldırganlık (Aggressiveness)
zorsınmak [zorsunmak]	Güç gelmek, isteksiz yapmak.	[zivzilllenmek] > (-Çr.)				
		* İğdir -Kr.	4843	Birincil	Olumlu	Beklenti (Anticipation)
zortlamak	Yapamadığı işleri yaparmış gibi övünmek, abartmak.	Pazarören * Pınarbaşı -Ky.				
		[zorsunmak] > (-Çr.; -Yz.; * Silifke -İç.)	4843	Üçüncül	Karma	Kibirlik (Pridefulness)

Çalışma kapsamında belirlenen ve yukarıdaki tabloda gösterilen duygu fiillerine ilişkin sayısal değerler, 7 grafik ve 2 tablo aracılığıyla ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur. Bu amaçla, grafik ve tablolar aracılığıyla, duyguların sınıfları, değerleri ve türlerinin sayısal oranlarına değinilmiştir.

Grafik 1. Duygu sınıflarını, değerlerini ve türlerini içeren tüm duygu fiillerinin yüzdeler dağılımları.

Grafik 1. de görüldüğü üzere tüm duygu fiilleri incelendiğinde genel duygu fiil sayısı 3179’dur. Bu toplam duygu fiili sayısı içerisinde oranlama yapıldığında genel toplama kıyasla %22.87’sini birincil olumlu değerli duygu fiilleri, %27,37’sini birincil olumsuz değerli, %10.85’ini ikincil olumlu değerli, %6.76’sını ikincil olumsuz değerli, %17.49’unu ikincil karma değerli ve %14.63’ünü ise üçüncül karma değerli duygu fiillerinden oluşmaktadır.

Grafik 2. Duygu sınıflarının yüzdeler dağılımları.

Duygu sınıflarının olumlu, olumsuz, karma olmak üzere tüm değerlerinin toplandığı Grafik 2’de görüldüğü üzere birincil duygu fiillerinin genel toplam üzerindeki yüzdesi: %50.24’tür. İkincil duygu fiillerinin genel toplam üzerindeki yüzdesi: %35.1’dir. Üçüncül duygu fiillerinin genel toplam üzerindeki yüzdesi: %14.63’tür.

Tablo 13. DS’nin I-VI ciltlerindeki duygu sınıfı, türü ve değerlerinin fiil sayılarını gösteren tablo

Duygu Sınıfı	Duygu Değerliği	Duygu Adı	Duygu Fiili Sayısı	Ekler Kısmında Yer Alan Duygu Fiili Sayısı	Toplam	
Birincil	Olumlu	Neşe (Joy)	162	31	1597	
		Öfke (Anger)	162	34		
		Beklenti (Anticipation)	257	59		
		Kabullenme (Acceptance)	18	4		
	Toplam		599	128		
	Birincil olumlu duygu fiilleri toplamı			727		
	Olumsuz	Korku (Fear)	264	45		
		Üzüntü (Sadness)	330	67		
		Şaşırma (Surprise)	110	12		
		İğrenme (Disgust)	38	4		
Toplam		742	128			
Birincil olumsuz duygu fiilleri toplamı			870			
İkincil	Olumlu	Sevgi (love), Sıcakkanlılık (friendliness)	141	31	1117	
		Gurur (Pride)	44	7		
		Saldırganlık (Aggressiveness)	38	18		
		Hakimiyet (Dominance)	21	6		
		İyimserlik (Optimism)	0	0		
		Beceriklilik (Resourcefulness)	32	7		
		Toplam	276	69		
	İkincil olumlu duygu fiilleri toplamı			345		
	Olumsuz	İstirap (Misery), Kimsesizlik (Forlornness), Yalnızlık (Loneliness)	82	11		
		Mahcubiyet ve hafif utanç (Embarrassment to mild shame)	86	19		
		Panik hissetmek (Alarm), Hayranlık (Awe)	10	3		
		Hayal kırıklığı (Disappointment)	3	0		
		Nahoş (Aversiveness), Antipati (Antipathy)	2	0		
		Şok (Shock)	0	0		
		Toplam	182	33		
	İkncil olumsuz duygu fiilleri toplamı			215		
	Karma	Merak (Curiosity)	9	6		
		Alaycılık/Şüphecilik (Cynicism)	127	30		
		Teslimiyetçi (Submissiveness)	5	1		
		Kötümserlik (Pessimism)	0	0		
		Haz (Delight)	16	5		
		Küçümseme (Contempt)	32	11		
		Utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak (Disembarrassment), Tasasızlık (Light-heartedness), Özgürlük (Liberation; morbidnessb)	25	8		
		Teslimiyet/Katlanma (resignation)	22	2		
		Somurtkanlık (Sullenness)	44	10		
		Suçluluk (Guilt)	8	2		
		Kaygı (Anxiety), Dehşet (Dread)	48	1		
Hiddetlenmek (Outrage)		70	13			
Duygu ikircikliği (Ambivalence)		1	0			
Acı-tatlı (bittersweetness)	0	0				

		Donukluk (Frozenness)	6	2	
		Kafa karışıklığı (Confusion), Sersemlik (Discombobulation)	48	4	
		Toplam	461	95	
		İkincil karma duygu fiilleri toplamı		556	
Üçüncül		Kıskançlık (Jealousy)	46	7	465
		Dargınlık (Resentment)	81	17	
		Kötü niyetlilik (Malevolence)	0	1	
		Nefret (Hatred)	27	5	
		Kibirlilik (Pridefulness)	126	18	
		Özgüven (Confidence)	33	5	
		Hırslılık (Ambitiousness)	10	0	
		İmrenmek/Haset (Envy)	52	8	
		Umut (Hope)	27	2	
	Toplam	402	63		
	Üçüncül karma duygu fiilleri toplamı		465		
Genel Toplam		2663	516	3179	

DS'nin I-VI ciltlerindeki duygu sınıfı, türü ve değerlerinin fiil sayılarını gösteren tabloda görüleceği üzere, birincil olumlu değerli duygu fiilleri DS'nin hem I-VI ciltlerindeki standart alfabe toplamı hem de VI cildinin son kısmında yer alan “ekler” bölümünden incelenen fiiller içerisinde neşe, öfke, beklenti ve kabullenme olmak üzere toplamda 4 tür görülmektedir. Bu 4 duygu fiili türü, birincil olumlu duygu fiillerini kapsamaktadır. Bu görülen türlerin sayısı ile birlikte, neşe (193), öfke (196), beklenti (316), kabullenme (22) görülmektedir. Toplam elde edilen birincil olumlu duygu fiili sayısı ise 727'dir.

Bu tabloya bakıldığında ayrıca, birincil olumsuz değerli duygu fiilleri içerisinde korku, mutsuzluk, şaşırma, iğrenme olmak üzere toplamda 4 tür görülmektedir. Bu 4 duygu fiili türü birincil olumsuz duygu fiillerini kapsamaktadır. Bu görülen türler duygu fiilleri sayısı ile birlikte, korku (309), üzüntü (397), şaşırma (122), iğrenme (42) görülmektedir. Toplam elde edilen birincil olumsuz duygu fiili sayısı ise 870'tir.

Birincil olumlu ve birincil olumsuz olmak üzere bu iki türün genel toplam duygu fiili sayısına bakıldığında ise toplamda 1597 adet duygu fiili tespit edilmiştir.

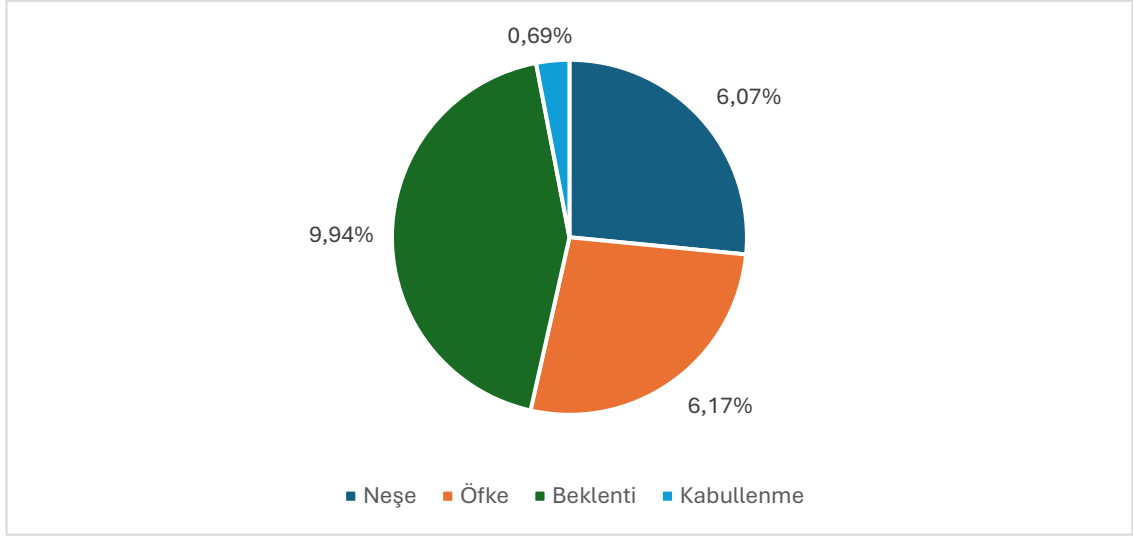
Tablo 13.te ayrıca, ikincil bir tür olan ikincil olumlu değerli duygu fiilleri içerisinde sevgi-sıcakkanlılık, gurur, saldırganlık, hakimiyet, iyimserlik, beceriklilik olmak üzere toplamda 6 tür görülmektedir. Bu 6 tür ikincil olumlu duygu fiillerinin tamamını kapsamaktadır. Bu türler içerisinde barındırdığı duygu fiilleri sayısı ile birlikte,

sevgi-sıcakkanlılık (172), gurur (51), saldırganlık (56), hakimiyet (27), iyimserlik (0), beceriklilik (39) görülmektedir. Toplam elde edilen ikincil olumlu duygu fiilleri sayısı ise 345'tir.

Tablo 13.te yer alan diğer bir duygu fiil türü de ikincil olumsuz değerli duygu fiilleri türüdür. Bu türün içerisinde ıstırap-kimsesizlik-yalnızlık, mahcubiyet ve hafif utanç, panik hissetmek-hayranlık, hayal kırıklığı, nahoş-antipati, şok olmak üzere toplamda 6 tür görülmektedir. Bu toplam 6 tür ikincil olumsuz duygu fiillerinin tamamını kapsamaktadır. Bu türler içerisinde bulunan duygu fiilleri sayısı ile birlikte, ıstırap-kimsesizlik-yalnızlık (93), mahcubiyet ve hafif utanç (105), panik hissetmek-hayranlık (13), hayal kırıklığı (3), nahoş-antipati (2), şok (0) görülmektedir. Bu görülen ikincil olumsuz duygu fiili türü içerisinde toplam 216 adet duygu fiili bulunmaktadır.

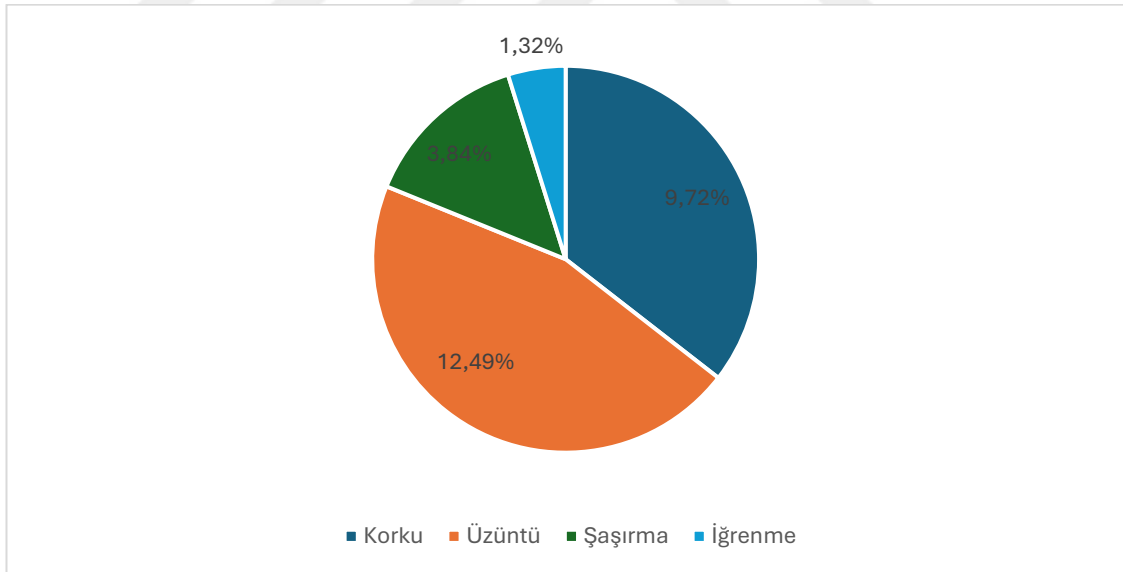
Tablo 13.te ikincil duygu fiillerinin son türü, ikincil karma değerli duygu fiilleri türüdür. Bu türün içerisinde merak, alaycılık/şüphecilik, kötümserlik, haz, küçümseme, utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak-tasasızlık-özgürlük, teslimiyet/katlanma, somurtkanlık, suçluluk, kaygı-dehşet, hiddetlenmek, acı-tatlı, donukluk, kafa karışıklığı-sersemlik olmak üzere toplamda 16 farklı türü barındırmaktadır. Bu türler içerisinde yer alan duygu fiilleri sayısı ile birlikte merak (15), alaycılık/şüphecilik (157), teslimiyetçi (6), kötümserlik (0), haz (21), küçümseme (43), utançtan ya da sıkıntıdan kurtulmak-tasasızlık-özgürlük (33), teslimiyet/katlanma (24), somurtkanlık (54), suçluluk (10), kaygı-dehşet (49), hiddetlenmek (83), duygu ikirciliği (1), acı-tatlı (0), donukluk (8), kafa karışıklığı-sersemlik (52) olduğu görülür. İkincil karma duygu fiillerinin toplam sayısı ise 556'dır.

Tablo 13.'ün son kısmında ise duygu fiillerinin son türü olan üçüncül karma değerli duygu fiilleri görülmektedir. Bu tür içerisinde kıskançlık, dargınlık, kötü niyetlilik, nefret, kibirlilik, özgüven, hırslılık, imrenmek/haset, umut olmak üzere toplamda 9 adet farklı duygu fiili türü bulunmaktadır. Bu türler içerisinde yer alan duygu fiilleri sayısına bakıldığında ise kıskançlık (53), dargınlık (98), kötü niyetlilik (1), nefret (32), kibirlilik (144), özgüven(38), hırslılık (10), imrenmek/haset (60), umut (29) olduğu görülür. Üçüncül karma değerli duygu fiillerinin toplam sayısı ise 465'tir.

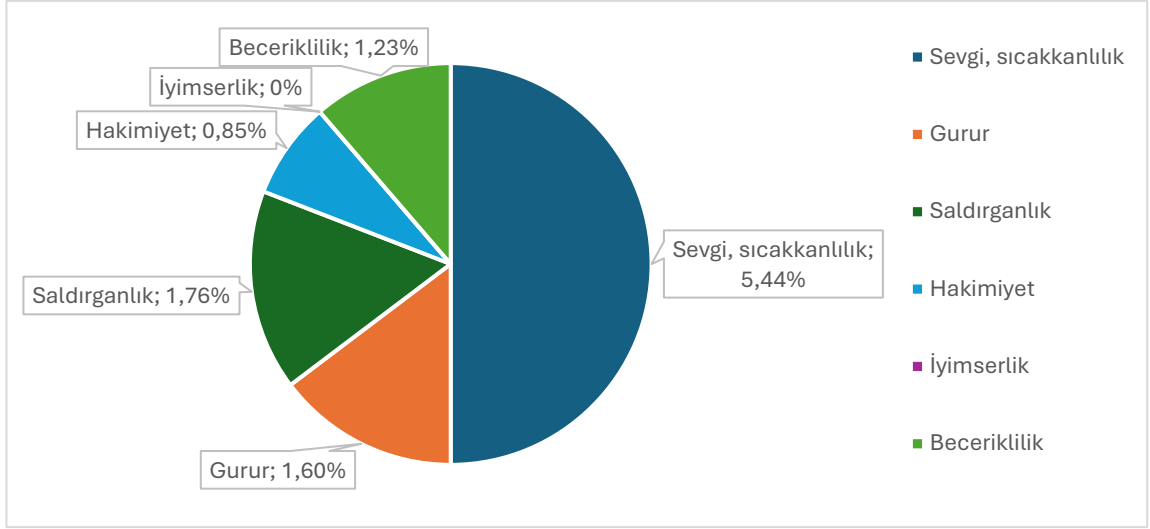
Grafik 3. Tüm duygu fiilleri içinde birincil olumlu duygu fiilleri oranı

Tüm duygu fiilleri içerisinde birincil olumlu duygu fiillerini gösteren grafik 3’e bakıldığında %9,94’le “beklenti” duygu türünün öne çıktığı, öfke ve neşe duygu türlerinin oransal olarak birbirlerine yakınlık gösterdiği ve kabullenmenin ise en az orandaki duygu türü olduğu anlaşılmaktadır.

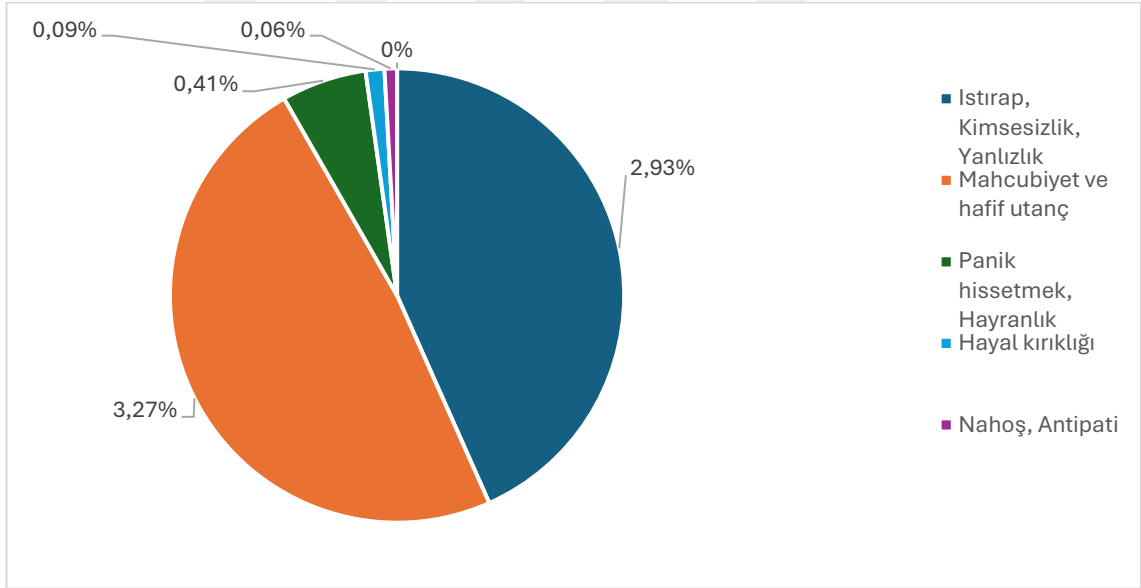
Grafik 4. Tüm duygu fiilleri içinde birincil olumsuz duygu fiilleri oranı

Grafik 4’te görüldüğü üzere tüm duygu fiilleri içerisinde %12,49 oranı ile üzüntü duygu türünün ilk sırada, iğrenme ise %1,32’lik oranıyla birincil olumsuz değerli duygu fiilleri arasında son sırada yer alır.

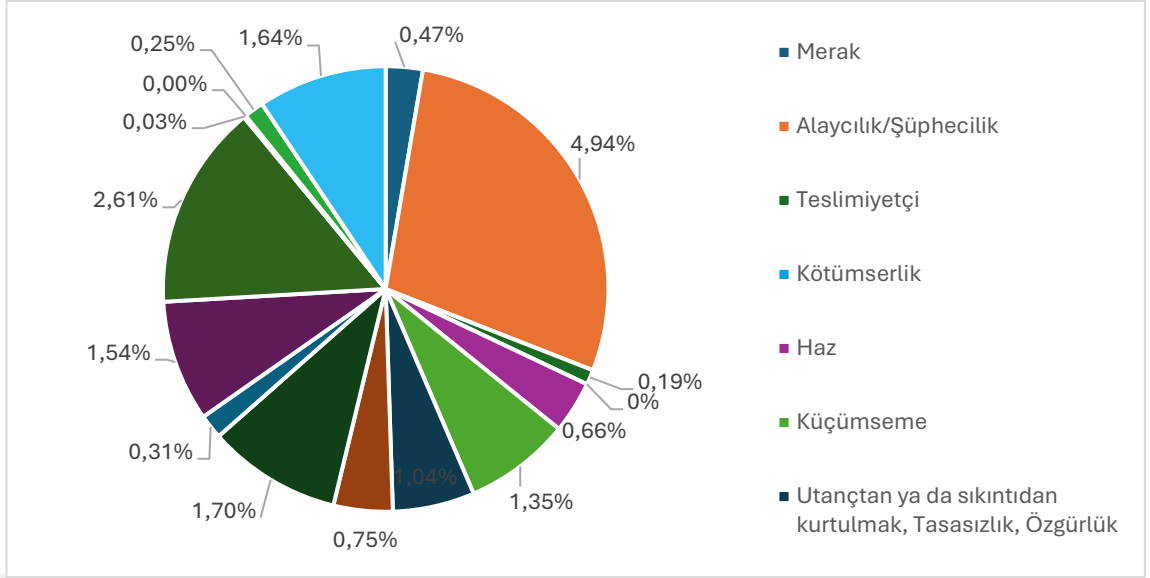
Grafik 5. Tüm duygu fiilleri içinde ikincil olumlu duygu fiilleri oranı

Tüm duygu fiilleri içerisinde iyimserlik, hakimiyet, beceriklilik, gurur ve saldırganlığın toplam oranı %5,44’iken tek başına sevgi, sıcakkanlılığın aynı orana sahip olması ikincil olumlu duygu fiilleri içerisinde dikkat çekmektedir.

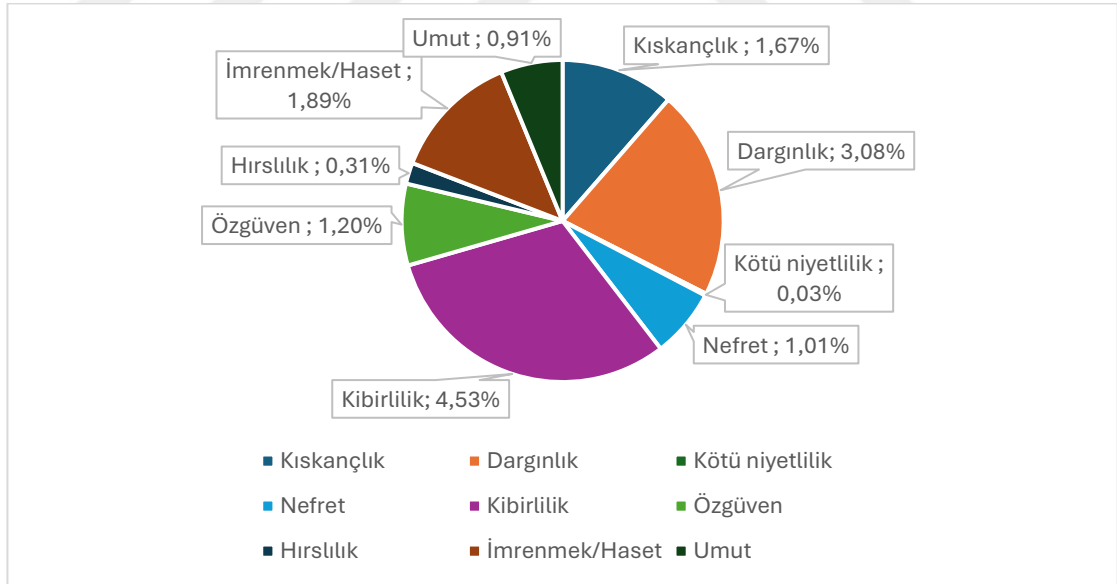
Grafik 6. Tüm duygu fiilleri içinde ikincil olumsuz duygu fiilleri oranı

Grafik 6’ya bakıldığında toplamda 105 tane olduğunu bildiğimiz mahcubiyet ve hafif utanç duygu türündeki duygu fiillerinin yüzdelik oranının neredeyse diğer ikincil olumsuz değerli duyguların toplamı kadar olduğu görülmektedir. Ayrıca, grafikte görüldüğü üzere şok duygu türüne giren hiçbir duygu fiili olmadığı gözlemlenmiştir.

Grafik 7. Tüm duygu fiilleri içinde ikincil karma duygu fiillerinin oranı

Toplam 14 duygu türünden oluşan ikincil karma değerli duygu fiillerinin gösterildiği grafik 7’de ise alaycılık/şüphencilik baskınlığı ve %0 oranında olan kötümserlik ve acı-tatlı duygu türlerinin yokluğu dikkat çekmektedir.

Grafik 8. Tüm duygu fiilleri içinde üçüncül karma duygu fiillerinin oranı

Bu grafikte görüldüğü üzere kibirlilik en yüksek oranda yer alan duygu türüyken ardından dargınlık, imrenme/haset, kıskançlık, özgüven, nefret, umut, kötü niyetlilik gelmektedir.

SONUÇ

Çalışmada temel kaynak olarak Türklerin yaşayış, söyleyiş, adlandırma farklılıklarını ve sözcüklerin yöresel bazda dağılımlarını gösteren ayrıca içerisinde pek çok sözcük türünü barındıran Türkiye Türkçesi ağız çalışmalarında oldukça önemli bir yere sahip olan Derleme Sözlüğü incelenmiştir. Söz konusu Derleme Sözlüğü Anadolu insanının deyişlerini, duygulara ilişkin farklı adlandırmalarını içeren bir eserdir, bu bağlamda sözlük Anadolu insanının duygusal hallerini ifade etmedeki deyiş farklılıklarını belirlemek amacıyla duygu fiilleri özelinde taranmıştır.

Derleme Sözlüğünde tanıklanan duygu fiilleri, madde başlarının kelime anlamları dikkate alınarak tespit edilmiştir. Tespit edilen duygu fiilleri Warren D. TenHouten'in *A General Theory of Emotions and Social Life* (2007) ve *Emotion and Reason* (2013) adlı kitaplarından faydalanılarak dahil oldukları **duygu sınıflarına** (birincil, ikincil, üçüncül), **duygu değerlerine** (olumlu, olumsuz, karma) ve **duygu adlarına** (öfke, suçluluk, umut vb.) göre üç ana başlık altında tasnif edilmiştir. Fiillerin tasnifi sözlüğün madde başlarının açıklamalarına ve açıklama sıralamasına göre duygu fiilinin niteliği ilgili başlıkların altında gerçekleştirilmiştir.

Alan yazın incelendiğinde duygu fiillerinin tasniflendirilmesinde nasıl bir yöntem (birincil, ikincil vb.) izleneceği ve bu yöntem doğrultusunda hangi duyguların nasıl sınıflandırılacağı konusunda fikir birliği bulunmadığı görülmüştür. Bu sebeple, TenHouten'in görüşlerinin alan yazına değerli bir katkı sağlayacağı kanaatine varılmıştır. Araştırmacının duygu sınıflandırılmasına ilişkin görüşleri duygu fiillerine uyarlanarak kullanılmıştır, böylece bu tez çalışmasının gelecekteki benzer çalışmalar için yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Çalışmada incelenen DS'nin tüm ciltleri ve ekleri alfabetik olarak incelendiğinde DS'de birincil sınıfta 1597, ikincil sınıfta 1117, üçüncül sınıfta ise 465 olmak üzere toplamda 3179 duygu fiili olduğu tespit edilmiştir. Buna göre birincil sınıf duyguların nicelik açısından fazlalığı o duyguların temel ve evrensel duygular olması ve pek çok kültürde neredeyse ortak anlamda kullanılmasıyla açıklanabilir. Tespit edilen duygu fiili sayısının bu denli yüksek olması bu coğrafyada yaşayanların yüzyıllardır süregelen kültürel birikimini ve bu birikiminin duygu-dil ekseninde ortaya çıkan zenginliğini göstermektedir.

Birincil sınıfta yer alan olumlu değeriğe sahip duygu fiilleri kendi içinde incelendiğinde en çok “beklenti”, en az “kabul”; olumsuz değeriğe sahip duygu fiillerindeyse en çok “üzüntü”, en az “iğrenme” duygu türüne giren duygu fiillerinin yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Beklenti ve üzüntü gibi duygu türlerinin ön plana çıkması, bu duyguların evrensel olmanın yanı sıra sosyal ilişki temelli duygular olması ile ilişkili olabilir. Bunun yanı sıra Türkler tarihî geçmişlerinde göçler, savaşlar, bozkır yaşamının zorlu şartları gibi çeşitli zorluklarla mücadele içinde bulunmuşlardır. Bu mücadeleler onların beklenti ve umut gibi duyguları deneyimlemelerine ve bu nedenle beklenti duygusunun Derleme Sözlüğü’nde çokça yer almasına neden olmuş olabilir. Ayrıca “üzüntü” duygusunu ifade eden bu kadar çok duygu fiiline rastlanması Anadolu insanın ağıt yakma, yas tutma gibi geleneklere sahip oluşuyla ilişkilendirilebilir. Buna ek olarak diğer şaşırma, iğrenme gibi duygulara kıyasla üzüntü duygularını sözel olarak ifade etme konusunda daha rahat hissettikleri söylenebilir.

1117 duygu fiili içeren ikincil sınıftaki olumlu değeriğe sahip fiillerinde ise en çok “sevgi, sıcakkanlılık” duygu türüne giren duygu fiillerinin yer aldığı görülürken “iyimserlik” duygu türüne giren herhangi bir duygu fiili olmadığı belirlenmiştir. Bu durumun Anadolu insanını, bireyci kültüre sahip diğer toplumlardan ayıran, toplulukçu özelliklere sahip olması ile ilişkili olabilir. İkincil sınıftaki olumsuz değeriğedeki duygu fiilleri içinde en çok “mahcubiyet ve hafif utanç” duygu türüne giren duygu fiilleri bulunuyorken, “şok” duygu türüne giren duygu fiili bulunmadığı görülmüştür. Birincil duygu fiillerinde olmayıp da ikincil duygu fiillerinde yer alan karma değeriğe sahip duygu fiilleri incelendiğinde ise en fazla yer alan duygu fiili türü “alaycılık/şüphecilik”tir. En az duygu fiillerinin ise hiç tespit edilmemesi sebebiyle “kötümserlik” ve “acı-tatlı” türleridir. Alaycılık/şüphecilikteki bu baskınlığın, Anadolu insanının mizahi yönü güçlü ama sorgulayıcı bir yapıya sahip olmasının sonucudur, denilebilir. Kötümserlik ve acı-tatlı türlerine giren duygu fiillerine rastlanmayışı ise dini yönelimin, kadercilik anlayışının ve manevi değerlerin duyguları deneyimlemedeki baskınlığının bir etkisi olabilir. Günay (2014), “bireyin korkuları, şüpheleri, acizliği, çaresizliği, yalnızlığı, mahrumiyeti, başarısızlığı, hayal kırıklığı, sevgisizliği, birçok arzu ve isteğinin karşılanması, günah, ıstırap, acı, suçluluk duygusu, pişmanlığı haksızlığı gibi tüm hâl ve davranışlarında din ve inanç inanan insan için önemli bir kalkan, sığınak ve ümit kaynağıdır” der (aktaran Keskin, 2025, s.60). Kötümserlik ve acı-tatlı duygu fiili türlerine

rastlanmayışının diğer bir sebebi de diğer sözcük türleriyle ifade edilmelerinden kaynaklanmış olabilir.

Diğer iki duygu sınıfının aksine TenHouten “Üçüncül duygu fiilleri”nin olumlu ya da olumsuz değerliğe sahip olmadığını ve sadece karma olarak nitelendirilmeleri gerektiğini ileri sürmektedir. Bu gruptaki karma değerliliğe sahip en fazla duygu fiiline “kibirlik” türünde rastlanmıştır. “Kötü niyetlilik” türünde ise bir adet duygu fiili tespit edilmiştir. Bu iki tespit, Anadolu insanının içinde yer aldığı aile, akran ve daha makro düzeyde toplumla olan ilişkilerine ve diğer insanların kendisi hakkındaki görüşlerine büyük önem atfetmesi ile ilişkili olabilir.

Bu çalışmada ayrıca, “baylanmak [baynanmak (I)]: 2. Keyiflenmek, zevklenmek. 3. Öfkelenmek” örneğinde görüldüğü üzere Anadolu ağızlarında tek bir kelimedede birden fazla birincil duygu gözlemlenebilmektedir. Bu da, Türkçede eşsesli sözcüklerin semantik açıdan farklı anlamlara gelmesi dilin çok katmanlı bir anlam ağına sahip olduğunun kanıtı gibi görülebilir.

Aynı fiil özelinde gözlemlenen duygu türlerindeki bu çeşitliliğin yanı sıra “acılanmak [acilenmek]: Meraklanmak, kederlenmek” örneğinde görüleceği üzere bazı duygu fiillerinin birden fazla duygu sınıfına girdiği görülmüştür. Türkiye Türkçesi ağızlarındaki hem semantik hem de sınıfsal çeşitlilikleri bir arada görebilmesi bu tez çalışmasında yer verilen ayrıntılı değerlendirmenin önemini ortaya koymaktadır.

Türkiye Türkçesi ağızlarında duygu fiillerini inceleyen bu çalışma semantik özellikler gösteren bir çalışma olsa da çalışmada, “*ballım gülüm olmak*”, “*belergöz olmak*” (şaşkına dönmek, ne yapacağını bilmez hale gelmek.), “*dalağı kabarmak* (heyecanlanmak, öfkelenmek.)”, “*domusu düşmek* (korkmak, heyecanlanmak, ürpermek.)” vd. olmak üzere bazı duygu fiillerinin yapısına göre birleşik yapıda olabildiklerini göstermektedir.

Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde Karahanlı Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi, Türkmen Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi gibi hem tarihî hem de çağdaş Türk lehçelerinde yer alan duygu fiillerinin sosyo-kültürel işlevinin ve tarihsel sürekliliğinin farklı görünüş ve biçimlerde olsa da Derleme Sözlüğü özelinde Türkiye Türkçesi ağızlarında da devam ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu tez çalışması süreci boyunca edinilen deneyimler, yapılan gözlemler ve elde edilen bulgular, ileride yapılacak çalışmalara katkı sağlaması ve fikir vermesi açısından

bazı önerileri akla getirmiştir. Öncelikli olarak duyguların gelişimi ve adlandırılması üzerinde biyopsikososyal etmenlerin etkisi olduğu bilinmektedir. Bu nedenle duygu fiileri konusunun kapsamlı olarak çalışılabilmesi için Türkolog, psikolog ve sosyologlar gibi farklı disiplinlerden uzmanları içeren düzenli çalışma gruplarının oluşturulması, çalıştayların düzenlenmesi ve böylece ortak hedeflerin (örneğin mental fiil, duygu fiili vb. terminolojinin sınırlarının çizilmesi gibi) belirlenmesi ve bu hedefler doğrultusunda çalışma yapılması önem arz etmektedir.

Ayrıca Derleme Sözlüğü'nde yer verilen sözcüklerin bağlamlarına dair bilgi edinmek için başvurulacak bir kaynağın bulunmaması önemli bir zorluk teşkil etmiştir. Bu nedenle ileride Türkiyede Halk Ağzından Derleme Sözlüğü'nün gözden geçirme ve genişletilme çalışması yapılarak sözlükte yer verilen sözcüklerin bağlamına uygun, açıklamalı kullanımına ilişkin derlem örneklerine yer verilmesinin kullanım kolaylığı sağlayacağı düşünülmektedir. Buna ek olarak yurtdışında örneklerine rastlanan Türkiye Türkçesi Ağızları duygu sözlüğü yapılması önerilebilir.

Modern Türkçede özellikle duyguların yabancı sözcükler (*moodum düştü*, *down oldum*, kendimi *loser* gibi hissediyorum vb.) ile ifade edilmesi oldukça yaygın bir durumdur. Bu durumun dilimizin sözde yetersizliği ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Ancak bu çalışma bunun aksini kanıtlar şekilde Türkiye Türkçesi ağızlarındaki çeşitliliği ve zenginliği ortaya koymaktadır. Dili korumak adına burada belirlenen duygu fiilerine, eğitim-öğretim düzeyi uzmanlarca belirlenmiş kademelerde verilen derslerde yer verilmesi, öğrencilere kelime bilgisi derslerinin okutulması dilimizin korunması açısından önerilmektedir.

Türkiye Türkçesi ağızlarının söz varlığının da zenginliğini gösteren buna benzer çalışmaların, kültür ve dil mirasımızı korumak ve sürdürmek amacıyla muhafaza edilme yoluna gidilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar, E. (2019). Codex Cumanicus'ta bulunan mental fiillerin günümüz Anadolu ağızlarındaki kullanımları üzerine. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(3), 1276-1292.
- Aksoy Bilgin, G. (2021). *Azerbaycan Türkçesinde mental fiiller* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Aksoy, Ö. A., Vardarlı, E., Ülkütaşır, Ş., Ünver, A., Cankoçak, G. A., SARIBAŞ, O. ve Dilçin, C. (Haz.). (2019). *Derleme sözlüğü: Türkiye 'de halk ağzından* (C. I-VI). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Argunşah, M., & Boz, F. (2022). 15. Yüzyıl Anadolu Türkçesinde olumsuz temel duygu fiilleri. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 8(17), 208-225.
- Arslan, M. S. (2020). Türkiye Türkçesi ve Özbek Türkçesindeki eş değeri olmayan duygu fiilleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (21), 170-179.
- Ataman, H. A. (2023). Yûnus Emre Dîvânı'nda mental fiiller. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, (76), 179-216.
- Ay Akyıldız, D. (2021). Anadolu ağızlarında “gülmek” ve “ağlamak” eylemlerinin troponimleri. *Söylem Filoloji Dergisi*, 6(3), 820-831.
- Aydoğmuş, E. (2021). Özbek Türkçesinde mental fiiller. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (22), 135-151.
- Belletti, A. & Rizzi, L. (1988). Psych-verbs and θ -theory. *Natural Language and Linguistic Theory* 6, 291-352.
- Beyitoğlu, Y. K. (2021). Ali'nin Kıssa-i Yûsuf'unda Mental Fiiller. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 11(3), 1521-1534.
- Biber, D., Johansson, S., Conrad S. & Finegan, E. (2021). *Grammar of spoken and written English*. John Benjamins Publishing Company.
- Biray, N. (2007). Kazak şivesi ve Denizli ağzında kök haldeki benzer idrak fiillerinde anlam farklılaşmaları. İçinde A. Özçelik, Y. Avcı, Y. Ertaş, İ. Süleyman, Y. Kılıç & S. Parlaz (Ed.), *Uluslararası Denizli ve çevresi tarih ve kültür sempozyumu bildiriler*, (ss. 307-314). Pamukkale Üniversitesi Yayınları.

- Boğa, M. (2017). *Farklı duygu durum manipölasyon prosedürlerinin, incelenen spesifik duyguları ortaya çıkartmadaki güçlerinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Boz, F. (2022). *15. Yüzyıl Anadolu Türkçesinde mental fiiller* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Bozkurt, A. (2024). *Maytısimıt'te duygu fiilleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Budak, S. (2017). *Psikoloji sözlüğü* (5). Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.
- Cin, A. (2024). Türkiye Türkçesi ağızlarında “utan-” kavramıyla ilgili kelimeler üzerine. *Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 9(2), 3-23.
- Croft, W. (1993). Case marking and the semantics of mental verbs. *Semantics and The Lexicon* (ss. 55-72.) (Ed. J. Pustejovsky). Dordrecht: Kluwer Academic Publisher.
- Çelik, N. (2022). Dîvânu Lugâti't-Türk'te geçen temel duygu fiillerinin derleme sözlüğü'ndeki durumu üzerine bir değerlendirme. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (57), 143-156.
- Çelik, T. (2021). *Risale-i Kudsiyye'de mental fiiller ve dizin* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Darabadi, M. D. (2018). Nehcü'l Feradis'te mental fiiller. *Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 3(1), 85-113.
- Demir, N. (2002). Ağız terimi üzerine. *Türkbilig* (4), 105-116.
- Demir, N. (2015). *Ağız nerelerde kullanılır?* Anadolu ve Rumeli Ağızları Paneli. 2163-2234.
- Doğan, L. (2021). Yeni Uygur Türkçesinde duygu fiilleri. İçinde A. İ. Öbek, L. Doğan, S. Öztürk & B. B. Acar (Ed) *Prof. Dr. S. Mahmut Kaşgarlı armağanı* (ss. 161-195). Paradigma Akademi Yayınları.
- Doğan, L., ve Erdin, C. (2021). Gagauz Türkçesinde mental fiiller. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 9(2), 191-221.
- Durkheim, E. (2005). *Dini hayatın ilkel biçimleri* (Çev. F. Aydın). Ataç Yayınları.

- Durkheim, E. (2013). *Toplumbilimin yöntem kuralları* (Çev. Ö. Ozankaya). Cem Yayınevi.
- Ekman, P. & Friesen, W. V. (1971). Constants across cultures in the face and emotion. *Journal of Personality and Social Psychology*, 17, 124-129.
- Ekşioğlu, S. ve Karadağ, F. N. (2021). Kitābu Evsāfı Mesācidi'ş-Şerife'deki mental fiiller üzerine bir inceleme. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 2(2), 94-109.
- Enç, M. (1980). *Ruhbilim terimleri sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Erarslan, M., ve Güner, G. (2021). Babürnâme'deki mental fiillerin yapı ve içerik bakımından sınıflandırılması. *Uluslararası Filoloji Bengü*, 1(1), 17-66.
- Erdem, M. (2004). Türkmen Türkçesinde mental fiillerin “istem”e göre anlam değişimleri. *V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri I (20-26 Eylül 2004, Ankara)*, (939-949). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Erdem, M. (2004). Türkmen Türkçesinde mental fiillerin “istem”e göre anlam değişimleri. *V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri I*, ss. 939-949. (20-26 Eylül 2004, Ankara). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Fakirulloğlu, M. A. İ. (2016), *Kırgız Türkçesinde duygu fiilleri* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları.
- Fakirulloğlu, M. A. İ. (2021). Kırgız Türkçesinde duygu fiillerinin semantik yapısı ve etimolojisi üzerine bir inceleme. *Turkish Studies- Language*, 16, (4), 2281-2302.
- Fakirulloğlu, M. A. İ. (2022). Kazak Türkçesinde duygu fiilleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 11(3), 991-1016.
- Franco, J. (1992). Towards a typology of psych verbs: Evidence from Spanish. *Anuario del Seminario de Filología Vasca Julio de Urquijo*, 119-134.
- Goleman, D. (2010). *Duygusal zekâ neden iq'dan daha önemlidir?* (Çev. B. Seçkin Yüksel). Varlık Yayınları.
- Hacızade, N. (2012). *Bilişsel dilbilim açısından duyguların dili*. Çizgi Kitabevi.

- Hirik, E. (2018). *Türkiye Türkçesinde mental fiiller*. Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- Hirik, E. ve Çolak, T. (2017). Türkçe mental fiillerde çok katmanlılık. *İçinde IV. Uluslararası Türk dünyası araştırmaları sempozyumu bildirileri, Cilt 1*, (ss. 261-268). Ömer Halisdemir Üniversitesi.
- Hirik, S. (2018). Rol kuramı ile fiillerin anlambilimsel kategorilerinin ilişkisi: İyi ve Kötü Prens öyküsü örneği. *Türkbilig*, (35), 125-142.
- Isse, Y. (2008). On psych verbs in English and Japanese. *Fukuoka University Humanities Series* 39(4), 967-984.
- İbe, P. (2004). *Psych verbs in Turkish: A structural and semantic analysis* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İbe, P. (2004b). Türkçe ruh durumu eylemleri için bir sınıflama önerisi. *Dil ve*
- İlter, E. (2019). *Karahanlı Türkçesinde duygu fiilleri* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kalkan Öztürk, S. (2024) *Harezmi-Kıpçak Türkçesinde duygu fiilleri*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kalkan, N. (2016). Başkurt Türkçesinde mental fiiller. *Actual Problems of Turkic Studies*, 177-186.
- Karadağ, N, F. (2023). *Eski Anadolu Türkçesinde mental fiiller* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- Karataş, A. (2024). Muhâkemetü'l-Lugateyn'de yer alan duygu fiillerinin çağdaş Türk lehçelerindeki görünümü. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (41), 107-140.
- Keskin, Z. (2025). Duygular sosyolojisi bağlamında bireylerin dini duygu durumlarını etkileyen faktörler. *Olgu Sosyoloji Dergisi*, 4(1), 57-68.
- Kılınç, E. (2024). Irk Bitig'de duygu fiilleri. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (14), 495-514.)

- Kleinginna Jr, P. R. ve Kleinginna, A. M. (1981). A categorized list of emotion definitions, with suggestions for a consensual definition. *Motivation and Emotion*, 5(4), 345-379.
- Koç, K. (2024). Yeni Uygur Türkçesinde mental fiiller. *The Journal of Academic Social Science*, 153(153), 155-163.
- Korkmaz, Z. (2023). *Türk dili üzerine araştırmalar I-II*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kurt, Ş. K. (2021). Duyguların tarihsel serüveni ve tarihte duygular. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(40), 2821-2852.
- Levin, B. (1993). *English verb classes and alternations a preliminary investigation*. The University of Chicago Press.
- Mathieu, Y. Y. (2006). A computational semantic lexicon of french verbs of emotion. *Computing attitude and affect in text: Theory and applications*, 109-124.
- Metin, A. (2019). Yüz ifadelerindeki duygular: Derleme çalışması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 10(17), 2027-2055.
- Murçak, C. (2023). *Yaşar Kemal'in romanlarında mental fiiller* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- Niiranen, L. (2008). *Effects of Learning Contexts on Knowledge of Verbs: Lexical and Inflectional Knowledge of Verbs among Pupils Learning Finnish in Northern Norway* [Yayımlanmamış doktora tezi]. University of Tromsø.
- Okay, Ş. D. (2022). *Hüseyin Nihal Atsız'ın Ruh Adam romanında mental fiillerin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Ortony, A. & Turner, T. J., (1990). What's basic about basic emotions? *Psychological Review*, 97(3), 315-331.
- Özeren, M., ve Alan, İ. (2018). Kırgız Türkçesinde mental fiiller. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (61), 203-224.

- Öztürk, S. (2015). Saltuk-Nâme’de mental fiiller. İçinde R. Canım & L. Doğan (Ed.), 2. *Uluslararası Sarı Saltuk Gazi sempozyumu – bildiriler*, (ss. 320-340). Trakya Üniversitesi Yayınları.
- Sandalyeci, S. (2023). *Çağatay Türkçesinde mental fiiller: Ali Şir Nevâyî örneği* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Seçkin, K. (2019). *Eski Türkçede mental fiiller* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Smith, T. W. (2019). *Duygular sözlüğü: “Acıma”dan “zevklenme”ye*. (Çev., H. Şirin). Kolektif Kitap.
- Soydan, S. (2018). Tarama Sözlüğünün ilk iki cildindeki duygu fiilleri üzerine bir değerlendirme. *Turkish Studies*, 13(5), 471-493.
- Şahin, S. (2012). *Türkmen Türkçesinde mental fiiller* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şaş, A. K. (2023). Türkiye Türkçesinde deyimleşmiş birleşik duygu fiilleri. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (10), 602-631.
- TenHouten, W. D. (2007). *A general theory of emotions and social life*. Routledge.
- TenHouten, W. D. (2013). *Emotion and reason*. Routledge.
- Tuna, Y. ve Kayaoğlu, A. (2018). *Birey ve davranış*. Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Türk Dil Kurumu (2023), *Türkçe sözlük*, (Ed. M. Argunşah vd.). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Webster’s New World Dictionary (1966). *Webster’s new world dictionary*. The World Publishing Company.
- Webster’s New World Dictionary (1990). *Webster’s new world dictionary*, (Ed. Neufeldt, V. & Sparks, A. N.) A Pocket Star Book.

- Yaman, H. (2024). Derleme Sözlüğü bağlamında Anadolu ağızlarında duygu fiilleri. *Uluslararası Dil Edebiyat ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 610-628.
- Yavuzcan, M. (2019). *Kişilerarası ilişkilerde duygusal bulaşma ve kültür ilişkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yaylagül, Ö. (2005). Türk runik harfli metinlerde mental fiiller. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 17-51.
- Yaylagül, Ö. (2010). Türkiye Türkçesindeki duygu fiilleri. *Journal of Modern Turkish Studies*, 7(4), 100-111.
- Yegin, A. (2019). Mental fiil kavramı ve Şeyyâd Hamza'nın Yûsuf u Zelihâ Mesnevisinde mental fiiller. *Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4(1), 51-74.
- Yıldız, H. (2016). *Eski Uygurcada mental fiiller* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldız, H. (2020). Eski Uygurcada mental fiiller arası geçişler üzerine notlar. *Gazi Türkiyat*, (26), 105-125.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

:

Adı ve Soyadı

: Orçun ONARAL

Eğitim Durumu

:

Lisans Öğrenimi

: Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi (2017-2021)

Yüksek Lisans Öğrenimi

: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı (2022-2025)

Yabancı Dil ve Düzeyi

: İngilizce, B1 Intermediate (Orta)

İş Deneyimi

: Atakan Çiftçi Kişisel Gelişim Kursu (2025-...)

Bilimsel Yayınlar ve Çalışmalar : Onaral, O. (2024, Mayıs 2-3). *Türkiye’de yapay zekâ ve Türkoloji çalışmaları üzerine bir gözden geçirme* [Sempozyum bildirisi]. Erciyes Üniversitesi III. Dil, Kültür ve Edebiyat Çalışmaları Öğrenci Sempozyumu, Kayseri, Türkiye.